Við hesum uppskoti verður hendan skipan nú strikað. Um vilji er at stuðla familjupolitisk tiltøk, so eigur hetta at verða gjørt í aðrari lóggávu enn í dagpeningalóggávuni.

Tá sparingar skulu fremjast á almannaøkinum er neyðugt at verja øki, har stuðul er harðast tiltrongdur, hóast tað ongantíð er løtt avgerð at skerja í galdandi rættindum.

Men sæð í tí ljósi, at dagpeningaskipanin er ein endurgjaldsskipan fyri mista inntøku orsakað av sjúku ella barnsburði, verður skotið upp, at vent verður aftur til lógargrundarlagið fram til 1987 viðvíkjandi heimaarbeiðandi kvinnum.

Broytingin verður mett at hava við sær eina árliga sparing uppá 9 mió. kr., svarandi til, at í 1992 verður sparingin uml. 4,5 mió. kr.

Landsstýrið metir eisini, at herumframt verður neyðugt at fremja broytingar í galdandi skipan viðvíkjandi barnsburðarfarloyvinum soleiðis, at galdandi reglur, avtalaðar millum løntakarafeløgini og landsstýrið, verða broyttar soleiðis, at barnsburðarfarloyvið goldið av arbeiðsgevara verður 20 viknr, meðan 4 eyka viknr verða at veita yvir dagpeningaskipanina. Slík broyting vil í størri mun javnseta alment sett starvsfólk við tímalønt starvsfólk. Slík broyting kann ikki verða framd í einum sáttmálaskeiði.

Fyrispurningar

100-1. Fyrispurningur til John Petersen, landsstýrismann, viðvíkjandi flutningi av skurðseyði oyggjanna millum í samband við sjúkuna ridluskriða

Ár 1991, 22. august boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Asbjørn Joensen, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

Fyrispurningur

1. Hvør er ætlan landsstýrismanins viðvíkjandi flutningi av skurðseyði oyggjanna millum í heyst í samband við sjúkuna ridluskriða.
2. Eigur fyriskrivað regla um forboð móti seyðaflutningi ikki at verða avtikin.

Viðmerkingar:

Nú tað stundar til mikkjalsmessu, verða menn at hugsa um fjøllini, skurðtíð er, so meira og minni er hjá fólki at fáa til høldar. Slaktiarbeiði krevur sítt, og tá bæði viðvíkjandi arbeiðsmegi, arbeiðsumstøðum og húsarúmd.

Til nú er bóndin so fyri, at sendast kann móttakara seyðin í livandi lívi. Hvønn týdning hetta hevur fyri tann stóra ognarmannin ella uppsitaran, er ikki torført at hugsa sær til. Hesum varð ætlan at seta forboð fyri seinasta heyst, men til alla lukku gjørdist hetta bann ikki veruleiki.

Eingin ivi er heldur um, at verður hetta at eydnast, tá verður starvsstovan læknanum skjót á baki við fyriskipan um, hvussu flettast skal og hvar v. m.

Um nakar veruligur peningur var í hesum mongu seyðafylgjum, váru onkur ráðini til at taka, men so er ikki.

Annað er so, at vit við hesum forboði eru við at beina fyri eon einum eyðkenni her á landi.

Týdningurin av hesum forboði kann eisini vera torførur at fáa eyga á, tá hugsað verður um eitt nú seyðahegn. Fleiri í vánaligum standi. Ásannandi hetta og havandi í huga, hvussu langt seyður kann ferðast av haga, tykist avmarking og bann nyttuleyst. Eitthvørt annað verður til at taka, tí valla eru ráðini eisini her, at djóralæknin gevur boð um skurð, so oyggj við ridluskriða verður týnd fyri seyð, við tí fíggjarliga úrsliti, at almenningurin skal rinda kostnaðin av at sleppa upp-

aftur á somu skipan.

Tað má og eigur at verða møguligt at samskipa alment eftirlit saman við áliti á teir, ið hava seyðarøkt um hendi her á landi. At hesin seyðamaðurin ella ognarin er meira hugaður at beina fyri sjúkuni enn at menna hesa, kann eingin ivi vera um. Øll onnur loysn krevur kostnaðarmikla íløgu, ið ráðini ikki eru til.

30. august 1991 svaraði John Petersen, landsstýrismaður, fyrispurninginum soleiðis:

Svar:

Eftir áheitan frá landsdjóralæknanum setti landsstýrið í desember 1990 kunngerð í gildi um forboð fyri at flyta livandi seyð (millum oyggjar við tí fyri eyga at forða spjaðing av sjúkuni riðluskriða.

Av tí at viðurskiftini innan seyðahald eru so ymisk, (ognarjørð/kongsjørð, uttanbíggjajørð, skorðaseyður, søluhátturin av seyði, røktin um veturin (t.d. taka seyð heim) o.s.fr.), so er trupult at gera reglugerð um fyribyrging soleiðis, at ikki onkur verður heldur hart raktur. Tí má Húsdjóranevndin hava heimild at gera undantøk.

Síðan 11. desember 1990 hevur forboð verið fyri flutningi av seyði oyggjanna millum, men fyri ikki at gera slaktiarbeiðið ógjørligt hjá fólki, er ætlanin at gera ávísar broytingar í kunngerðini. Húsdjóranevndin hevur sent landsstýrinum broytingaruppskot til kunngerðina, soleiðis at Húsdjóranevndin eftir umsókn og eftir nærri ásettum treytum í heilt serligum førum kann geva undantaksloyvi frá ásetingini.

Harumframt hevur Húsdjóranevndin ynski um, at kunngerðin verður broytt, soleiðis at seyður kann verða fluttur úr teimum stongdu økjunum á somu oyggj, tó bert til dráps.

Hesar broytingar verða lagdar fyri landsstýrið í komandi viku. Ein stórur trupulleiki er óvissan, um allur seyður til dráps, verður dripin (ein kann ikki rokna við, at øll taka spurningin í sama álvara).

Um kanningararbeiðið ikki hevði verið so væl fyritreikað beinanvegin, tá riðluskriði varð staðfestur (fyri at drepa alla ættina hjá smittaðum seyði), so kundi hent, at støðan fyri allar Føroyar hevði verið, sum hon er í Fugloy í dag, og hon er alt annað enn góð.

Tiltøkini hava verið strong og fyri onkran kanska í so strong, men tey eru neyðug.

Fyri at smittan skal breiða seg sum minst fyri ikki at siga als ikki, er neyðugt við fyriskrivaðum reglum og ætlar landsstýrið tí at fylgja tilmæli djóralæknans um forboðið fyri flutningi av seyði oyggjanna millum.

100-2. Fyrispurningur til Maritu Petersen, landsstýris-kvinnu, um hvat landsstýrið ger í samband við, at lægsta tilboð í bundnari licitatión í almennum byggimáli ikki verður tikið

Ár 1991, 19. september boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Niels Paula Danielsen, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

Fyrispurningur

Hvat ger landsstýrið við tað, at lægsta tilboðið í bundnari licitatión varð umlopið í almennum byggimáli, sum m.a. landskassin ber kostnaðin av, sjálvt um bæði arkitekturin og teir, ið projekterað hava, mæltu til at taka við lægsta tilboðnum.

Viðmerkingar:

Løgtingið játtar á hvørjum ári væl av peningi til ítøgur og býbyggingar.
Á verandi fíggjarlóg er soleiðis játtað 1,5 mió. til nýtt listasavn, og landsstýrið skjýtur upp at játta ta somu upphædd fyri 1992.

Arbeiðið við at byggja nýggja listasavnið er boðið út millum 7 góðkend byggifeløg, og tað hevur loypt rættiligan hvøkk á bæði feløg og fólk, at stýrið fyri Listaskálan á fundi herfyri samtykti ikki at taka av tí lægsta tilboðnum, sjálvt um bæði arkitekturin og felagið, ið projekterað hevur, mæltu til at gera tað.

Tað átti at verið sjálvsagt, tá ið talan er um bundna licitatión sum hesa, og skuldi verið ein fortreyt fyri tílíkari útbjóðing.

Eingin hevur givið nakra grundgeving fyri hesa løgnu avgerð hjá stýrinum, sum brýtur við allan vanligan byggisið og útbjóðingar bæði her heima á landi og í útlondum.

Ein av stýrislimunum hevur í Sosialinum hin 14. september 1991 kallað avgerðina hjá meirilutanum í stýrinum fyri bæði "óheiðurliga og óreiðiliga".

Meistarafelagið hevur eisini í skrivi til stýrið fyri Listaskálanum spurt, hví

lopið varð um lægsta boð og tikið við tí næstlægsta.

Søgur eru farnar at ganga um, at politikkurin nú er, at onnur felog enn tey í Havn sleppa ikki upp í part, tá ið talan er um almenna bygging í høvuðsstaðnum, eisini har landskassin rindar meginpartin av kostnaðinum.

Tað er greitt, at hvørki arbeiðsgevarar ella arbeiðstakarar, landið ella nakar annar í longdini kann liva við teirri óvissu, sum her hevur stungið seg upp.

Tá ið stýrið fyri Listaskálan, sum eisini er politiskt valt, onga frágreiðing gevur almenninginum fyri hesa løgnu avgerð sína, verður spurt, hvat ið landsstýrið ger við støðuna, sum í er komin. Eitt greitt svar kemur øllum væl við.

7. oktober 1991 svaraði Marita Petersen, landsstýriskona, fyrispurninginum soleiðis:

Svar

Á fíggjarløgtingslógini fyri 1991 er undir rakstrarstað 15997 sum íløga játtað 1,5 mió. kr. til Listasavn Føroya, sum er ein sjálvsognarstovnur við virðtøkum frá 20. oktober 1989, sum eru góðkendar av landsstýrinum 15. desember 1989.

Játtanin í 1991 er fyrsti partur av eini samlaðari játtan uppá hægst 5 mió. kr. til útbyggingina av Listaskálanum, tó hægst 1/3 av veruligu kostnaðinum, sum eftir íløgumetlan landsstýrisins verður at rinda við 1,5 mió. kr. hvørt árið í 1991, 92 og 93 og 500.000 kr. í 1994.

Um lógargrundarlagið og gongdina í hesum máli kann eg upplýsa: at í § 4, stk. 1, pkt. 2) í løgtingslóg um útbjóðing v.m. nr. 106 frá 15. november 1984 er ásett:

"Útbjóðarin hevur, tá ið útbjóðingin er bundin, skyldu til, um annað ikki skilliga er greitt frá í útbjóðingarskrivinum, at taka við lægsta boðnum ella at havna teimum øllum og boða luttakarunum frá hesum", meðan eitt er ásett um, at útbjóðarin skal geva grundgeving, um annað skilliga er greitt frá í útbjóðingar-skrivinum, og útbjóðarin ikki tekur við lægsta boðnum, at í útbjóðingarskrivinum dagfest 17. juli 1991 hevur útbjóðarin skilliga greitt frá, at hann skilar sær rætt til frítt at velja millum innkomnu tilboðini ella møguliga eitt at taka, og at í skrivi dagfest 11. september 1991 til Føroya Listasavn hava J. P. Gregoriussen, arkitektur, og Landsbyggifelagið P/F tilskilað, at tey bæði lægsta tilboðini eru sera jøvn, og at tey hava kannað tilboðini gjølla og mæla nevndini til, sum siður er, at taka við lægsta tilboði, men teir skoyta uppí:

"Ávísandi útbjóðingarskrivinum 17.7.1991 stendur til arbeiðsnevndarinnum frítt at velja millum innkomnu tilboðini ella møguliga eitt at taka."

Í viðmerkingunum til fyrispurningin verður m.a. tikið soleiðis til:

" ... tá ið talan er um almenna bygging í høvuðsstaðnum, eisini har landskassin rindar meginpartin av kostnaðinum."

Til hetta er at siga, at talan er ikki um, at landskassin ber meginpartin av kost-

naðinum av útbygging Listaskálans.

Útbyggingin er mett at kosta uml. 15 mió. kr. Augustinusgrunnurin í Danmark hevur givið tilsøgn um at veita 4 mió. kr. í studningi, landsstýrið, sum framman-fyri tilskilað, hægst 5 mió. kr., tó hægst 1/3 av veruliga kostnaðinum, og Tórshavnar býráð hevur samtykt at lata 30% av kostnaðinum og grundøkið, eins og býráðið letur gera økið rundanum, t.d. parkeringsøki.

Landskassin rindar sostatt ein stóran part av kostnaðinum, nevniliga 1/3 av veruliga kostnaðinum, men ikki meginpartin.

Í viðmerkingunum til fyrispurningin verður eisini tikið soleiðis til:

"Tað er greitt, at hvørki arbeiðsgevarar ella arbeiðstakarar, landið ella nakar annar í longdini kann liva við teirri óvissu, sum her hevur stungið seg upp."

Til hetta er at siga, at talan er ikki um nakra óvissu.

Teir bjóðandi vistu, tá teir bjóðaðu, at útbjóðarin, sum útbjóðingarlógin heimilaði, hevði skilað sær rætt til frítt av velja millum innkomnu tilboðini ella møguliga eitki at taka, og tann, sum hevði lægsta tilboðið, hevði sostatt onga vissu fyri, at útbjóðarin fór at taka við hansara tilboði.

Eftir hesum er niðurstøða landsstýrisins, at hóast siður er at taka við lægsta tilboðnum í slíkum føri, hevur nevndin eftir løgtingslóg nr. 106/1984 ikki skyldu til tess og heldur ikki skyldu til at geva nakra grundgeving fyri, at hon ikki tekur við lægsta tilboðnum, og landsstýrið hevur sostatt onga orsøk til at gera nakað í málinum.

100-3. Fyrispurningur til John Petersen, landsstýrismann um søluna av laksakvotuni 3 tey næstu árini

Ár 1991, 25. september boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Leivur í Buð, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

Fyrispurningur

Hvussu nógvan pening varð laksakvotan seld fyri, hvussu verður peningurin frá Orra Vigfússyni býttur, og hvussu tryggjar landsstýrið sær, at manningin fær sín

part.

Viðmerkingar:

Avtalan við NASCO gevur Føroyum loyvi til at veiða 550 tons av laksi fyri 1992. Hetta er tað sama, sum í meðal hevur verið loyvt tey seinastu árini.

Síðan 1984 hevur veiðan verið sambært upplýsingunum frá Hagdeildini.:

1985:	566	tons
1986:	630	"
1987:	518	"
1988:	217	"
1989:	364	"
1990:	361	"

Í vár varð sagt frá, at tað umsíðir var eydnast Orra Vigfússyni at keypa føroysku laksakvotuna fyri áhugaðar í Íslandi og aðrastaðir.

Spurt hevur verið, hvør tað er, sum selir. Er tað felagið "Laksaskip" og/ella landsstýrið, og tað er ongantíð komið greitt fram, hvussu nógvan pening laksakvotan er seld fyri, og spurt hevur verið.

Í bræv dagf. 18. september 1991 sigur felagið "Laksaskip", at bæði Føroya landsstýri og Laksaskip hava ræði á konto, sum peningurin fyri søluna er settur inn á.

Fleiri av laksaskipunum t.d. norðanfjørðs vildu sleppa at halda fram við laksafiskiskapinum og vóru ikki fyri at selja kvotuna.

Ein spurningur, sum tekur seg upp, er, hvussu peningurin frá Orra Vigfússyni verður býttur.

Fleiri av skipunum hava ikki roynt tey seinastu árini, og onnur eru annaðhvørt seld ("Petur á Regni"), farin á tvingsilssølu ("Boðanes" og "Kyrjasteinur") ella hava fingið upphøggingarstuðul ("Drangur").

Uppaftur ein spurningur, sum er av sera stórum týdningi, er, hvussu verður við manningunum á teimum skipunum, id peningurin verður býttur til, og hvussu landsstýrið ætlar at tryggja teimum tann part, id teirra er.

29. november 1991 svaraði John Petersen, landsstýrismaður, fyrispurningunum soleiðis:

Svar

Áðrenn eg svari teimum beinleiðis spurningunum, sum settir eru, er neyðugt at gera nakrar viðmerkingar. Eg fari eisini at vísa til viðmerkingarnar í løgtingsmáli nr. 103/1990.

Tað, sum talan er um her, er, at landsstýrið hevur góðkent ein sáttmála, sum er gjørdur millum Felagið Laksaskip og Samtak Kaup Úthafslaxkvotu. Landsstýrið

bevur ikki verið beinleiðis uppi í hesum samráðingunum, men hædi hetta landsstýrið og landsstýrið undan hesum hava vita um hesar samráðingar og sagt seg vilja viðgera úrslitið. Sostatt eru treytirnar í sáttmálanum eina ábyrgdin hjá samráðingarpørtunum. Tá úrslitið lá fyri, var tað kannað, og hóast kanska okkurt kundi verið øðvísi, so metti landsstýrið tá - við viðurskiftunum hjá laksaveiðuni yvirhøvur og fiskivinnusamstarvinum við Ísland í huga - at neyðugt var at góðkenna avtaluna.

Peningurin, sum verður latin 13 bátum, sum høvdu laksaloyvi, tá sáttmálin varð gjørdur, er settur út í § 3 og 4 í sáttmálanum. Í § 5 eru teir laksabátar, sum eru partar í sáttmálanum, nevndir, og í § 6 eru gjaldsfreistirnar settar út.

Virðið fyri eina kvotu upp á 550 tons er sett til 2.55 mió. $.

Endurgjaldið er 27 % av hesum, 688.000,00 $. Fyri part av kvotuni í 1991 og kvotuna í 1992 er partvíst goldið í fiski, og peningauppheddin verður 582.750,00 $. Hesin peningurin er inngoldin á konto í føroyskum banka, sum landsstýrið og Felagið Laksaskip ráða yvir.

Landsstýrið fer at halda fast um, at hesin peningur skal býtast millum skipini, so at helvtin verður býtt javnt millum tey skrásettu skipini, sum ikki fáa laksaloyvi, og helvtin verður býtt eftir veiðuni seinasta 3 veiðitíðirnar. Landsstýrið hevur ongan møguleika at tryggja nanningini sín part. Hetta er ein spurningur millum nanningarnar og skipaeigararnar.

100-4. Fyrispurningur til Jógvan Sundstein, landsstýrimann, viðvíkjandi lógini um almennar skráir og nýtslu av p-talinum

Ár 1991, 3. oktober boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Lisbeth L. Petersen, landsstýrislimi, sum var soljóðandi:

Hvat er hent við p-talinum í sambandi við peningskonti, og hvat er hent við lógini um almennar skráir?

Viðmerkingar:

Lóg um almennar skráir og harundir nýtslu av p-talinum varð sett í gildi í 1984 í

100-6. Fyrispurningur til John Petersen, landsstýrismann um kvotuna hjá m/t "Nónhamri" til møguligan keypara av m/t "Skálafjall"

Ár 1991, 31. oktober boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Heina O. Heinsen, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

Tá landsstýrið hevur samtykt, at møguligur keypari av m/t "Skálafjall" skal fáa kvotuna, ið tillutað er m/t "Nónhamri", verður spurt um henda landsstýrissamtykt framhaldandi umfatar aðrar møguligar keyparar.

7. november 1991 svaraði John Petersen, landsstýrismaður, fyrispurninginum soleiðis:

Svar

Spurningurin frá Heina O. Heinesen er soleiðis orðaður, at hann kundi verið svaraður við einum orði: "ja". Men av tí at hetta mál hevur verið so nógv frammi í fjølmiðlunum, er tað rætt at útlýpa spurningin nærri. Tá samgonguskjalið varð skrivað, varð tað niðurfelt, at roynt skuldi verða at varðveita ávís skip, ið eftir vóru, um møguleiki var til fess. Víst verður til atfinningarnar, tá "Faroe Prawns" og "Ango" fóru á tvang, um at landsstýrið einki gjørdi fyri at varðveita hesar bátar í landinum, tó at fleiri royndir vórðu gjørdar, sum partvís endaðu í, at annar báturin varð verandi. Við hesum fyri eyga varð farið til verka stutt eftir, at "Skálafjall" varð lýstur til tvang. Ásannast má, at um bátinum skuldi verða lív lagað í svartkjaftavinnuni og fiskiskapi í Irmingarhavinum eftir kongafiski, nátti annað veiðiloyvi fáast aftur at, so at báturin kundi vera í vinnu alt árið. Landsstýrið vendi sær fyrst til Skipskreditgrunnin og lýsti sína støðu í málinum, at ynskt var um at varðveita bátin í Føroyum, um tað var gjørligt. Hesum sjónarmiði vísti grunnurin vælvild. Síðani varð farið til verka. Landsstýrið setti seg í samband við Føroya Banka, ið tá við 1. prioriteti aftaná Skipskreditgrunnin. Ætlanin varð lýst fyri bankanum. Um hann var áhugaður í at fáa eitt felag upp at standa, ið kundi keypa bátin eftir hesum treytum. Kjølbro skuldi verða ein partur í felagnum. Báturin fekk hálva kvotu frá "Nónhamri". Hin helvtin varð latað út til hinar bát-

arnar eystanfyri. Báturin skuldi vera ein part av árinum í svartkjafti, ein part skuldi báturin royna í Irmingarhavinum eftir kongafiski. Landsstýrið var sinnað at lata ávísan stuðul til royndarveiðuna í trý ár, hetta skuldi tó verða undir skipaðum viðurskiftum. Henda ætlan varð slept, aftaná at arbeitt hevið verið við hesmi í 1-2 mánaðar. Síðani varð farið yvir í aðra ætlan, ið varð ótokilig frá øðrum felag. Hetta eftir at Skipskreditgrunnurin hevði vent sær beinleiðis til Per Gulklett, meklara hjá A. P. Møller, og biðið hann selt bátin til Føroya, um seriøstur keypari fanst, og man kundi vísa á eina rakstrarætlan, ið helt. Tann ætlan er framløgd, tí hevur landsstýrið samtykt og givið tilsøgn til skipskreditgrunnin um treytirnar, ið føroyskt felag kann fáa, ið keypir "Skálafjall".

Hendan ætlan er ikki, sum framført er av fleiri pørtum, at landsstýrið ætlar at taka kvotur frá Nónhamri og geva øðrum skipi. Hetta er ein ætlan, ið gjørd er í samband við at varðveita eitt av okkara spesialskiptum, seinasta av sínum slag sum er eftir í landinum. Harmuligt vildi verið, um vit, aftaná at hava offrað 100 tals milliónir, stóðu eftir við ongum skipi, tó at vit vita, at aðrir fáa tað at bera til við hesari vinnu. At landskassin fer inn og keypir, kemur ikki uppá tal, hann hevur víst sína ónegd í hesi vinnu, tað skal ikki roynast aftur, tí hesa loysn.

Tær síðstu treytirnar til Skipskreditgrunnin vóru hesar:

"Landsstýrið hevur samtykt, at føroyskt felag aftaná keypið av m/s "Skálafjall" skal fáa tilluta kvotuna hjá m/s "Nónhamri" norðanfyri 62° N, sum í 1991 var av toski og hýsu: norsk kvota 241 tons, sovjetisk 1.357 tons, Svalbard 69 tons og av flatfiski 609 tons, alt tons í ósløgdum fiski, treytað av at allur fiskurin verður landaður í Føroyum, og herav helvtin í Klaksvík. Ætlanin er, at fiskurin skal víðari viðgerast í Føroyum.

Um kvoturnar norðanfyri 62° N verða minni enn fyri 1991, verður kvotan hjá "Skálafjall" at minka lutfalsliga. Verða kvoturnar størri enn í 1991 verður omanfyri nevnda kvota ikki at hækka.

Tilluting av kvotuni er sjálvandi treytað av, hvørja kvotu Føroyar fær norðanfyri 62°, tá henda kvota skal býtast við hinar trolaramar.

Ein treyt frá landsstýrinum fyri at "Skálafjall" skal fáa kvotuna hjá "Nónhamri" er, at trolarin í 3 ár skal royna 3-4 mánaðir /800 tons á kongafiskaveiðu í Irmingarhavinum og verða á svartkjaftaveiðu 3-4 mánaðir /800 tons av farsi um árið, partar av hesum veiðum møguliga í samarbeiði við Fiskirannsóknarstovuna.

Somuleiðis treytar landsstýrið sær, at mannagin á "Nónhamri" stendur í boði at fáa tjans við m/s "Skálafjall" fyrsta túrin í Barentshavið.

Eisini skulu partabrøvini í felagnum, sum keypir "Skálafjall" tjóða uppá navn, og mugu partabrøvini við avgerðar- og atkvøðurætti ikki seljast uttan við loyvi frá landsstýrinum, so leingi skipið fiskar av føroyskum kvotum."

100-7. Fyrispurningur til Jóannes Ejdesgaard, landsstýrismann,viðvíkjandi Bústovninum við Hoyvíksvegin fyri talibrekað børn av bygd

Ár 1991, 29. november boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Niels Pauli Danielsen, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

Hvat ger landsstýrið fyri at varðveita bústovnin við Hoyvíksvegin fyri talibrekað børn av bygd, sum tey avvarðandi og børnini eru so glað fyri?

Viðmerkingar:

Bústovnurin við Hoyvíksvegin hevur í 23 ár ligið undir skúlanum á Tróðni og verið rikin saman við skúlanum.

Tá landsstýrið yvirtók skúlan á Tróðni og legði hann undir landskúlafyrisitingina, var semja um, at næmingaheim skuldi vera undir almannaverkinum.

Tí kemur tað dátt við at fretta í fjølmiðlunum, at landsskúlafyrisitingin ætlar at niðurleggja skúlaheimið við Hoyvíksvegin fyri talibrekað børn og kanska flyta børnini út á næmingaheimið á Argjum, sum ikki kann metast at rúma bæði teimum, sum frammanundan eru har, og teimum sum í dag eru á bústovninum við Hoyvíksvegin.

Foreldrini hava mótmælt, at lagt verður á, har garðurin er lægstur, og biðja um, at tann peningur framhaldandi verður játtaður, ið neyðugur er til at reka bústovnin.

Tí verður hesin spurningur settur fram.

100-8. Fyrispurningur til Maritu Petersen, landsstýriskvinnu, Viðvíkjandi broyting av lógini um fosturtøku

Ár 1991, 5. desember boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Tordi J. Niclasen, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

Nær ætlar landsstýrið at taka neyðug stig til at broyta "anordning nr. 228 af 20. juni 1959 om ikrafttræden på Færøerne af lov om foranstaltninger i anledning af svangerskab v.m."?

Viðmerkingar:
Lógin um fosturtøku galdandi fyri Føroyar er frá 1956 og varð við kgl. fyriskipan sett í verk 20. juni 1959.

Sambært hesi lóg kann fosturtøka fremjast sum her tilskilað:

§ 1.

Stk. 1. En kvinde kan få sit svangerskab afbrudt i følgende tilfælde:

1) Når svangerskabets afbrydelse er nødvendig for at afværge alvorlig fare for kvindens liv eller helbred. Ved bedømmelsen af denne fare skal der på grundlag af en vurdering af samtlige omstændigheder, herunder forhold, hvorunder kvinden må leve, tages hensyn ikke alene til fysisk eller psykisk sygdom, men også til tilstedeværende eller truende fysiske eller psykiske svækkelses tilstande.
2) Når kvinden er blevet besvangret under sådanne omstændigheder, som omhandles i Borgerlig Straffelov af 15. april 1930 § 210 eller § 210, jfr. § 212, samt når svangerskabet skyldes krænkelse af kvindens kønsfrihed under sådanne omstændigheder, der omhandles i straffelovens §§ 216-223 eller disse paragraffer sammenholdt med § 224.
3) Når der er nærliggende fare for, at barnet på grund af arvelig anlæg eller på grund af beskadigelse eller sygdom, pådraget i fosterlivet, vil blive lidende af sindssygdom, åndssvaghed, andre svære mentale forstyrrelser, epilepsi eller alvorlig og uhelbredelig abnormitet eller legemlig sygdom.
4) Når i ganske særlige tilfælde alvorlige fysiske og psykiske defekter eller andre lægeligt begrundede forhold medfører, at kvinden skønnes uegnet til at tage vare på sit barn.

Sostatt skulu ávísar fyritreytir verða til staðar, til tess at galdandi lóg heimilar fosturtøku.

Spurningurin, sum í hesum sambandi hevur verið frammi, er, hvussu galdandi lóg verður umsitin?

Hóast "sosial orsøk" (indikatión) sambært galdandi lóg ikki heimilar fosturtøku, so er tað nógv, ið bendir á, at júst henda "indikatión" helst ofta ger seg galdandi. Her verður m.a. havt í huga útvarpssendingin um sama evni fyri stuttum, har tveir læknar góvu greiða ábending um, at júst tann sosiali spurningurin vigaði tungt í støðutakanini at loyva fosturtøku.

Vísandi til ársfrágreiðing landslæknans sæst, at í tíðarskeiðnum 1982 - 1990 eru 720 fosturtøkur framdar her á landi.

Til samanlíkningar skal nevnast at í tíðarskeiðnum 1971 - 1980 eru 529 fosturtøkur framdar.

Ein møgulig øking av fosturtøkum framyvir kemur óivað at kunna setast í samband við menningina innan tann sokallaða prænatala dignostikkin ella fosturkanningina.

Upprunin til umtaladu kanning var ynski um skjótast gjørligt at ávísa møguligar sjúkur hjá fostrinum við tí fyri eygað at veita møguliga viðgerð longu í móðurlívi, ella beint eftir at barnið varð borið í heim. Vend tykist nú at vera komin í, soleiðis at endamálið nú í alt størri mun er at staðfesta møgulig brek ella sjúkur, soleiðis at mammuna/foreldur fáa tilboð um fosturtøku, ístaðin fyri at barnið verður borið í heim.

Tá er endamálið at finna og bjarga lívi broytt til í størst møguligan mun at minka talið av brekaðum børnum.

Her kann tí av rættum spyrjast, hvat slag av samfelag er tað, vit so spakuliga men miðvíst - stýra ímóti?

Eitt samfelag verður mangan mett í mun til, hvussu farið verður um tey veikastu, og kann tað tí á ongan hátt góðtakast, at tað mest hjálparleysa og veika - barnið í móðurlívi - orsakað sosialar ella fíggjarligar umstøður, ikki verður borið í heim her á landi.

Ei heldur kann tað metast rætt og rímiligt, at mogulig brek/sjúka hjá barni í móðurlívi skal avmarka tess rætt til lívið.

Sostatt hvílir stór ábyrgd eisini á landsins myndugleikum, at stimbra og seta lív eru neyðug tiltøk til tess, at umstøður av m. a. nevnda slagi ikki verður stýrandi í avgerðini um møguliga fosturtøku.

At veita tí ófødda rettartrygd er fult í tráð við SÍ-viðtøkur frá 20. november 1959 um rættindi hjá børnum, har m.a. sagt verður: "at barnið orsakað sítt veika líkamliga og sálarliga føri tørvar serliga vernd og umsorgan, fróknað torvandi jurdiska vernd - bæði áðrenn og eftir føðing".

Tí er tað eisini umráðandi, at galdandi lóg verður broytt, soleiðis at ófødda barninum veitist neyðug rættartrygd.

Í hesum sambandi eigur eisini at havast í huga áheitanin viðvíkjandi broyting av galdandi lóg um fosturtøku, sum fyri uml. tveimum mánaðum síðan av fleiri varð send landsins myndugleika.

18. desember 1991 svaraði Marita Petersen, landsstýriskona, fyrispurninginum soleiðis:

Svar:

Lóg nr. 177 frá 23. juni 1956 "om foranstaltninger i anledning af svangerskab" varð sett í gildi fyri Føroyar við kgl. fyriskipan nr. 228 frá 29. juni 1959, og fara fosturtøkurnar fram við heimild í hesi lóg.

Barnsferð kann eftir hesum lógum verða avbrotin, um tveir góðkendir læknar eru samdir um, at treytirnar í lógini eru loknar.

Ilt er at siga, um tað verða framdar ov nógvar fosturtøkur í Føroyum. Heilsumyndugleikarnir hava ikki gjørt vart við, at talið av fosturtøkum eftir galdandi skipan ikki er á rættari leið.

At talið av fosturtøkum er økt, nýtist ikki at koma av, at lógin ikki verður umsitin, sum hon skal, men kann koma av, at tað meira framkomna tøknið til kanning av barnakonum ger, at fleiri tilburðir verða funnir, har tað verður mett forsvarligt at fremja eina fosturtøku, og er hetta í fullum samsvari við galdandi lóg. Tað vil tó altíð vera ein persónligur spurningur hjá tí einstaka, um tað rætta ella tað órætta í fosturtøkum.

Fosturtøkulógin er ein donsk fólkatingslóg, og málsøkið liggur sostatt undir donskum myndugleika bæði viðvíkjandi lóggeving og eftirliti við lógini.

Landsstýrið umhugsar ikki í løtuni at seta núgaldandi donsku lógina um fosturtøku í gildi ella at broyta verandi lóg.

100-9. Fyrispurningur til Atla P. Dam, løgmann, um neyðhjálp til kurdarnar

Ár 1991, 11. desember boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Niels Paula Danielsen, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

Hvat hevur landsstýrið gjørt við samtykt løgtingsins um at senda málið til landsstýrið um at veita tí neyðstadda kurdiska fólkinum hjálp úr grunninum fyri menningarhjálp?

Viðmerkingar:

Tá ið neyðin leikaði harðast á fyri kurdarnar á markinum millum Iraq og grannalondini í vár, og fjølmiðlarnir opinskáraðir talaðu um fólkamorð, setti Kristiligi Fólkaflokkurin Føroya Framburðs- og Fiskivinnuflokkur, fram á tingi uppskot um beinanvegin at veita kurdunum 1 mió. kr. í neyðhjálp úr grunninum fyri menningarhjálp.

3.5 mió. kr. eru settar av á fíggjarlógini í ár til menningarhjálp, og reglugerðin fyri grunnin heimilar, at stuðul kann verða veittur til "manngott arbeiði, sum bøtir um livilíkindini".

Víst kann verða til hjálp, sum frammanundan er veitt úr grunninum til brekað børn í Botswana og til teirra, ið búgva á háslættanum í Bolivia.

Kurdarnir høvdu skjóta hjálp fyri neyðini, og løgtingið arbeiddi skjótt og samtykti eitt uppskot frá fíggjarnevndini um at senda málið til landsstýrið at viðgera eftir galdandi reglum.

Nú eru meira enn 7 mánaðir farnir, uttan at nakað er frætt frá landsstýrinum og fíggjarnevndini, sum saman skulu taka avgerð til játtanir úr menningarhjálpargrunninum.

Kurdarnir eru framvegis sera illa fyri. Teir verða jagstraðir og noyðast at flýggja niðan í fjøllini, har kavi og kuldi beinir fyri nógvum av teimum, ið ringast eru fyri, børnum, gomlum og sjúkum.

Hjálparfeløg hava m. a. eisini í Føroyum savnað varl av peningi inn. Kirkjur og trúarfeløg hava latið talvuna gingið. Tað er vanligt, at hitt almenna eisini letur sín part, tá ið talan er um neyð sum hesa.

Skotið varð upp, at hjálpin verður veitt gjøgnum Neyðhjálp Fólkakirkjunnar, sum hevur hjálpararbeiði í gongd á staðnum.

Fólki leingist eftir at hoyra frá landsstýrinum. Tí verður hesin fyrispurningur settur løgmanni.

25. mars 1992 svaraði Atli P. Dam, løgmaður, fyrispurninginum soleiðis:

Svar

Samtykt løgtingsins ljóðaði, at málið um at veita tí neyðstadda kurdiska fólkinum hjálp úr grunninum fyri menningarhjálp varð sent landsstýrinum at viðgera eftir galdandi reglum.

Landsstýrið er smb. § 11 í fíggjarlógini fyri 1992 saman við fíggjarnevnd løgtingsins heimilað at veita "menningarhjálp". Landsstýrið tulkar hesa heimild soleiðis, at umframt stuðul til føroyskar fyritøkur ella ætlanir, har føroyskar royndir og serkunnleiki er partur, fevna bert um arbeiðsætlanir, sum hækka livikorini ella varðveita og menna sjálvbjargni í tilaftirskomnu londunum. Tað er sostatt ikki landsstýrisins meting, at heimildin fevnir um beinleiðis neyðhjálp.

Hendan tulkingin av § 11 hevur verið fylgd í praksis smb. hjáløgdu reglugerð fyri veitan av stuðli til tiltøk innan menningarhjálp.

100-10. Fyrispurningur til Atla Dam, løgmann, viðvíkjandi støðu Føroya í eini felags europeiskari gjaldoysisskipan

Ár 1991, 16. desember, boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Tordi J. Niclasen, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

I. Hava føroyingar trygd fyri at kunna verða uttanfyri felags europeisku gjaldoyrisskipanina (ECU), um Danmark fer upp í skipanina?

II. Um svarið er nei, hvørji neyðug politisk stig verða føroyingar so at taka, til tess at varðveita frælsi uttan fyri ECU-gjaldoyrisskipanina?

25. mars 1992 svaraði Atli P. Dam, løgmaður, fyrispurninginum soleiðis:

Svar:

Viðv. I:

Í samráðingarúrslitinum úr Maastricht er fylgjandi protokol:

"... Bestemmelserne i artikel 14 i protokollen um statutten for det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank berører ikke Danmarks Nationalbanks ret til at udføre sine nuværende opgaver vedrørende de dele af Kongeriget Danmark, der ikke udgør en del af Fællesskabet."

Hetta merkir, at Danmark stendur frítt yvirfyri sínum samstarvspartnarum í EF til at gera serskipanir fyri gjaldoytað í Føroyum og Grønlandi.

Viðv. II:

Heimastýrislógin nevnir ikki gjaldoyraviðurskifti sum A- ella B- mál. Sostatt eru tey felagsmál ("ríkismál").

"Lov om pengesedler m.v. på Færøerne" (L. 248 frá 12/4 1949) kann broytast av fólkatinginum sambært teimum reglum, ið heimastýrislógin ásetur fyri ríkislógir, ið viðvíkja Føroyum. Av tí at innihaldið so at siga bert viðvíkur Føroyum, má metast, at ein broytingarlóg má fylgja teirri reglu, ið sigur, at stjórnaruppskot til slíkar lógir skulu leggjast fyri heimastýrið, áðrenn tey verða løgd fyri fólkatingið. Undir øllum umstøðum skal slík lóg leggjast fyri heimastýrið, áðrenn hon verður sett í gildi. Umframt hesar løgfrøðiligu metingar kann leggjast aftrat, at 1949-lógin er úrslit av samráðingum millum Danmark og Føroyar, og at tað tessvegna er ein politisk skylda hjá ríkismyndugleikunum at samráðast av nýggjum, áðrenn broytingar verða skotnar upp.

Um samanleggingina av gjaldoyrunum, tá ið "3. fasa" byrjar, stendur (Grein 109 L) m. a.:

> *"På datoen for indledning af tredie fase vedtager Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed blandt medlemsstaterne uden dispensation på forslag af Kommissionen og efter høring af ECB, de omregningskurser, til hvilke deres valutaer fastlåses uigenkaldeligt, og til hvilken uigenkaldeligt fastlåst kurs ECUen træder i stedet for disse valutaer, og ECUen vil blive en selvstændig valuta. ..."*

Um peningaeindin í limalondunum til ta tíð við síðuna av ECU-heitinum kann hava okkurt tjóðskaparligt heiti (Lira, krone, Mark, Gulden, Franc etc.) skal varðveitast við síðuna av, er ikki greitt. Men hetta er so bert ein spurningur um heitið. Veruleikin verður so, at partarnir hava eitt - felags - gjaldoyra.

Skulu Føroyar tá framvegis vera í gjaldoyrissamgongu við Danmark, má harav fylgja, at føroyska peningaeindin, hvussu hon enn eitur (heitið "króna" rættiliga

nýtt. "Mørkin" ella "gyllinin" hava nógv sterkari heimarætt í føroyskari virðissøgu), má vera ájavnt við (í pari við) donsku peningaeindina, sum tá verður ájøvn við ein ECU.

Tá ið talað verður um "frælsið uttan fyri ECU-gjaldoyrisskipanina" í mun til núverandi "frælsi undir krónu-skipanini", er spurningurin, um ECU-skipanin á nakran hátt bevði sett størri krøv til føroyskar myndugleikar enn tann núverandi.

Núverandi skipan krevur, at føroyska peningaumfarið krónu fyri krónu er mótsvarað av eini føroyskari áognarkonto í Danmarks Nationalbank. Føroyskir myndugleikar hava tí sum er ongar møguleikar fyri "moneterari fígging" av sínum útreiðslum. Sagt á meira gerandisligum máli: "Landsstýrið kann ikki fíggja eitt møguligt hall við at seta seðlapressuna í gongd". Høvuðskravið í nýggju skipanini hjá EF er tað sama, nevniliga bann fyri "moneterari fígging", bæði fyri EF, landsstjórnirnar, landspartamyndugleikarnar og aðrar myndugleikar. Í so máta verður eingin broyting.

Krøvini í komandi búskaparsamgongum um loft yvir kassahall hjá tí almenna og í almennari skuld í mun til BTº, kunnu neyvan haldast at vera galdandi fyri landskassan, so leingi Føroyar eru uttanfyri EF. Heldur ikki um Føroyar vóru innanfyri sum partur av danska ríkinum, kann roknast við, at slík krøv vórðu ásett av EF fyri landskassan sum slíkan; men hevði landskassin tá verið roknaður uppí tann almenna sektorin í Danmark, tí slík krøv verða jú sett til allan almenna sektorin sum slíkan. Tað hevði so verið ein samráðingarspurningur millum ríkismyndugleikarnar og landsstýrið, hvussu stórur landskassans partur av samlaða almenna hallinum og samlaðu almennu skuldini átti at verið.

Størsta bindingin við at vera í eini gjaldoyrasamgongu er, at ein ikki kann broyta sítt gjaldoyravirði sjálvur. Tað er greitt, at tá ið tvey lond, sum eru so ólík sum Føroyar og Danmark, bæði til støddar og í búskapargongd, eru í gjaldoyrasamgongu, so kemur tann lítli parturin viðhvørt út fyri, at kursbroytingar henda, sum eru honum til bága, og kursbroytingar, sum hann kundi ynskt sær, verða ikki gjørdar. Hetta "stirvni" verður so neyðugt at royna at uppvega sum frægast við at vera so mikið liðiligari á øðrum økjum, einahelst viðvíkjandi lønarlagnum.

Vansin fyri Føroyar av at vera í gjaldoyrasamgongu júst við Danmark er, at minni enn fimtingurin av útflutningunum fer hagar, men tveir triðingar av innflutninginum koma baðani.

Verður mett, at eitt trygt peningavirði og støðugir prísir er av tí góða - og tað meta flestu búskaparfrøðingar í dag, men metingin av hesum spurningi er partvíst politisk, so er greitt, at jú størri eitt gjaldoyraøki er, jú lættari skuldi verið at nátt hesum máli, um politiski viljin er til tað. Í so máta er ein gjaldoyrasamgonga við EF sostatt betri enn bert við Danmark. Vóru Føroyar uttan gjaldoyrasam-

gongu við onnur lond, hevði verið torført at nátt hesum máli í so lítlum gjaldoyraøki, men sjálvsagt ikki heilt ómøguligt, um hetta mál hevði nóg stóran politiskan áhuga.

Handilsligi fyrimunurin við at vera í gjaldoyrasamgongu er, at ein sparir ein rættiliga stóran "transaktiónskostnað" tá ið ein handlar við aðrar partar av samgonguni, við at spara vekslingarkostnað og sleppa undan vandanum fyri kursbroytingum.

Jú størri part av útflutninginum, hin parturin av gjaldoyrasamgonguni keypir, jú størri verður sparingin í "transaktiónskostnaði" fyri føroyskar útflytarar. Tað er sostatt størri fyrimunur fyri Føroyar at vera partur av eini vesturevropeiskari gjaldoyrasamgongu enn bert at vera í samgongu við Danmark, sum nú.

Vansarnir verða sum sagt heldur ikki størri - helst minni - av tí at tey føri, har tað hevði verið til fyrimuns fyri Føroyar at broytt kursin í mun til restina av samgonguni, helst verða færri, jú størri part av føroyska samhandlinum við um heimin samgongan umfatar. Og EF fer helst at umfata meira enn tríggjar fjórðingar av bæði innflutningi og útflutningi Føroya, kanska meir, um flestu Norðurlond fara uppí.

100-11. Fyrispurningur til John Petersen, landsstýrismann, um fígging av alivinnuni

Ár 1991, 11. desember boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Leivur í Bið, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

Hvørjar ætlanir hevur landsstýrið fyri at útvega alivinnuni fígging fyri at halda fram, og nær kunnu vit vænta, at landsstýrið kemur við uppskoti hesum viðvíkjandi?

Viðmerkingar:

Kristiligi Fólkaflokkurin Føroya framburðs- og fiskivinnuflokkur legði tíðliga í heyst uppskot fram á ting um at heimila landsstýrinum at taka lán uttanlands upp á 200 mió. kr. fyri at útvega alivinnuni ta fígging, hon hevur so harðliga fyri neyðini, um vinnan skal kunna halda fram og menna seg, so at fleiri arbeiðspláss verða í hesum arbeiðsloysistíðum.

Tá skundaði landsstýrismaðurin í alimálum sær í sjónvarpið at siga frá, at landsstýrið arbeiddi við at útvega fígging til alivinnuna og í næstum fór at koma við einum uppskoti.

Nú er út við fjórðingsár liðið, síðan hetta varð sagt í sjónvarpinum, men eingi røkist fyri nøktum uppskoti frá landsstýrinum, og støðan hjá alivinnuni versnar bara alsamt meira. Uppskotið hjá Kristiliga fólkaflokkinum Føroya framburðs- og fiskivinnuflokki liggur í fíggjarnevndini, og tað tykist sum flokkarnir í fíggjarnevndini hava ongan skund at fáa viðgjørt uppskotið og koma í tingið við áliti, so at tingið fær tikið støðu til hetta átrokandi mál.

Tí verður hesin fyrispurningur settur landsstýrismanninum

3. juni 1992 svaraði John Petersen, landsstýrismaður, fyrispurninginum soleiðis:

Svar:

Ásannandi at alivinnan hevur fígging fyri neyðini, og at nakað má gerast við trupulleikunar í stundini, hevur bæði undanfarna og sitandi landsstýrið viðgjørt spurningin um at fáa fígging til vega, soleiðis at alarin kann læna pening fyri eina bíligari rentu til at umfíggja verandi lán við. Hetta uppskotið hevur tó ongantíð fingið politiskan meirluta.

Alivinnan er í løtuni solciðis fyri, at trupulleikarnir verða ikki loystir, um tað almenna fer út at læna pening, sum skal lænast út aftur til alaran. Ta seinastu tíðina er farin ein ógvuslig sancring fram innan alivinnuna. Orsøkirnar til hetta eru fleiri - her kann nevnast vánaligur rakstur, sjúkutrupulleikar og alt ov lágir prísir - hetta eru teir størstu trupulleikarnir hjá vinnuni.

Í hesi støðu er tað, at vinnan hevur biðið um, at tað almenna kemur inn við einari fígging ella studningi, ella sum alarin nevnir tað, at endurrinda nakað av tí avgjaldi, ið hevur ligið á alivinnuni; hetta kundi verið rímiligt og rætt sæð frá alarans eygum.

Landsstýrið hevur ført tann politikk, at marknaðarkreftirnar skulu aftur fáa loyvi at virka meiri frítt innan alla vinnuna.

Tí metir landsstýrið tað ikki verða rætt at fara inn við eini fígging, sum støðan er; fíggingin einsamøll loysir jú ikki trupulleikarnar.

Ein av prógvgrundunum fyri fígging var, at roknað varð við ov lítlari smoltútsetan, men vísir hetta seg ikki at fara at henda; tað verða umleið 5 mió. smolt útsett, og er hetta væl á leið tað smolt, ið er í landinum.

Landsstýrið arbeiðir við at fáa gjørt eina heildarætlan fyri alivinnuna framyvir við teim broyttu fortreytunum. Í tí sambandi er ætlanin at hava íløgustuðul, tá nýggjar leiðir verða royndar.

Landsstýrið hevur sagt frá, at frá 1993 verða ongi avgjøld á alivinnuni. Djóralæknatænastan er nógv útbyggd hetta síðsta árið og er við at koma uppá plúss, so alarin eisini kann fáa fyribyrgjandi tænastur. Veita alarum tá ráðgeving og útbúgving teir hava tørv á. Syrgja fyri so góðum lívfiski sum til ber at fáa.

Eftir er so at vóna, at tann semja, ið er við at verða góðkend millum alarar í Føroyum, Noregi, Skotlandi og Shetlandi, kemur at gera, at vit fáa tann prísvøkstur í heyst, sum allir hava spátt um, og tað er at vóna, at so verður, tí tá vildu nógvir trupulleikar í hesi vinnu verið loystir.

Spurningurin um figging til alivinnuna hevur verið fleiri ferðir fyri á tingið í hesi setuni, men er fallin hvørtja ferð í tinginum.

100-12. Fyrispurningur til John Petersen, landsstýrismann, viðvíkjandi loyvi til royndarfiskiskap eftir laksi

Ár 1991, 18. desember boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Heina O. Heinesen, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

1. Hvussu ber tað til, at landsstýrið hevur givið einum báti loyvi at royndarfiska eftir laksi, uttan at málið er lagt fyri fiskivinnunevnd løgtingsins, sum tað skal sambært løgtingslóg nr. 8 frá 29. mars 1978?
2. Kunnu so aðrir bátar bara fara út at fiska og so aftaná fáa loyvi frá landsstýrinum?

Viðmerkingar:

Tá ið nú landsstýrið hevur givið einum laksabáti loyvi at royndarfiska undir Føroyum, tí hesin frammanundan var farin út at fiska, kunnu so aðrir bátar bara fara út at fiska og so aftaná fáa loyvi frá landsstýrinum?

Í veruleikanum eru hesi loyvi ólóglig av tí, at tey ikki hava verið løgd fyri fiskivinnunevnd løgtingsins, sum tey skulu sambært galdandi lóg.

4. februar 1992 svaraði John Petersen, landsstýrismaður, fyrispurninginum soleiðis:

Svar:

Víst verður til viðmerkingarnar í løgtingsmáli nr. 100-13/91.

Árini undan hevur Fiskirannsóknarstovan havt møguleikar at fáa sýnislutir og granskingartilfar frá vinnuligu veiðini eftir laksi.Tað hevur verið møguligt við hesum kanningum at fáa vitan um laksin í føroyskum sjógvi, hvaðani hann kemur, hvussu hann ferðast, aldursbýti, hvussu stórur partur er alilaksur o.s.fr.

Hetta tilfar hevur havt stóran týdning í arbeiðinum at verja rættindi føroyinga til at veiða laks, rættindi, sum altíð hava verið fyri sterkum ágangi frá áarlondunum.

Til tess at tryggja, at tílíkt tilfar eisini er tøkt í komandi tíð, samdust landsstýrið og Fiskirannsóknarstovan um, at rætt var at fáa til vega tilfar frá veiðitíðini 1991/92, og Fiskirannsóknarstovan leigaði ein bát til hetta endamál. Talað verður um meira víttfevandi samstarv millum fleiri lond til at kanna laksin í havinum, men enn er hetta ikki lagt til rættis.

Meðan vit bíða eftir hesum, mugu Føroyar tryggja sær, at neyðuga tilfarið er tøkt til at verja áhugamál okkara.

100-13. Fyrispurningur til John Petersen, landsstýrismann,viðvíkjandi loyvi til garnafiskiskap á djúpum vatni undir Føroyum

Ár 1991, 18. desember boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Heina O. Heinesen, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

1. Undir hvørjum treytum er loyvi givið til garnafiskiskap á djúpum vatni undir Føroyum, uttan at málið hevur verið lagt fyri fiskivinnunevnd løgtingsins?

2. Kunnu nú aðrir eisini fara út at fiska við slíkum gørnum, av tí at eingin skipan er lýst við kunngerð fyri slíkan fiskiskap?

Viðmerkingar:

Vísandi til løgtingslóg nr. 8 frá 29. mars 1978 um veiði á landgrunninum.

Av tí, at landsstýrið hevur givið loyvi til garnafiskiskap á djúpum vatni undir Føroyum, fari eg at loyva mær at seta omanfyrinevnda fyrispurning, hvør vítt

landsstýrið kann geva loyvi til nýggjan veiðihátt, uttan at málið er lagt fyri fiskivinnunevnd løgtingsins fyrst.

Gørnini, sum brúkt verða til henda veiðihátt, eru í stríð við kunngerð um garnaveiði á landleiðini. Í hesi kunngerð stendur, at flotini á flotlínuni skulu verða áknýtt við tilfari, sum totnar soleiðis, at gørnini ikki blíva við at fiska, um ein missir tey.

Á hesum gørnum er flotið spunnið inn í eina nylonlínu.

Nú kundi verið ábugavert at fingið at vita, um hetta er royndarveiða, ella um hvør ið vil kann fara út og fiska við slíkum gørnum. Tí, sum samgongumenn siga: "Tað, sum ikki er nevnt í kunngerð, er heldur ikki forboðið."

Onnur dømi eru um royndarveiði eftir síld og makreli, sum als ikki hava verið til viðgerðar í fiskivinnunevndini.

Í verðuleikanum eru hesi loyvi ólóglig, av tí at tey ikki hava verið løgd fyri fiskivinnunevnd løgtingsins, sum tey skulu sambært galdandi lóg.

Svar:

4. februar 1992 svaraði John Petersen, landsstýrismaður, fyrispurninginum soleiðis:

Heini O. Heinesen, løgtingsmaður hevur sett mær fyrispurning um loyvi til garnafiskiskap á djúpum vatni undir Føroyum. Eg skilji høvuðsinnihaldið í fyrispurninginum at vera, at løgtingsmaðurin skuldsetir landsstýrið fyri at hava givið loyvi í heimildarloysi, tí fiskivinnunevnd løgtingsins ikki er eftirspurd. Løgtingsmaðurin vísir til løgtingslóg nr. 8. frá 29. mars 1978. Í løgtingsmáli nr. 100-12/1991 viðvíkjandi loyvi til royndarfiskiskap eftir laksi verður sama skuldseting sett fram.

Til hetta er at siga, at tað er rætt, at løgtingslóg nr. 8. frá 29. mars 1978 við seinni broytingum í § 4 ásetir, at fiskiskapurin á landleiðini við føroyskum skipum verður skipaður eftir reglum, sum eru ásettar av landsstýrinum í kunngerð, eftir samráð við løgtingsins fiskivinnunevnd.

Somuleiðis er greitt, at henda lóg viðvíkur vanligari vinnuligari veiði. Hetta er rættuliga klárt út frá sjálvum lógartekstinum og verður upp aftur klárari, tá hugt verður í viðmerkingarnar til lóg nr. 8. (bls. 143 í løgtingstíðindum fyri 1978 niðast).

Tað, sum talan er um, í teimum førum Heini O. Heinesen nevnir, er veiða við royndar- ella granskingarendamáli fyristílað av Fiskirannsóknarstovuni. Her hevur umsitingarlig siðvenja verið øll árini, eisini árini undan 1977 tá fiskimálaráðið danska hevði ábyrgdina av reguleringum í føroyskum sjógvi, at Fiskirannsóknarstovan hevur eitt standandi loyvi til at fiska uttanfyri vanligar reglur á landleiðini, um hetta tænir royndar- og granskingarendamálum. Hetta hevur

verið galdandi fyri skip, sum Fiskirannsóknarstovan rekur, og eisini fiskifør sum stovnurin leigar til somu endamál.

Um so er, at royndirnar við gørnum á djúpum vatni benda á, at grundarlag er fyri vinnuligari veiði, so verða reglurnar fyri hesum fiskiskapi ásettar í kunngerð, og sum vanligt verður henda kunngerð gjørd í samráð við fiskivinnunevnd løgtingsins.

100-14. Fyrispurningur til Jógvan Sundstein, landsstýrismann, um lógarheimild til kommunur at seta pening í skip og vinnufyritøkur

Ár 1992, 4. februar boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Niels Paula Danielsen, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

Við hvørji lógarheimild seta kommunurnar uttan loyvi frá landsstýrinum tøkan pening í skip og vinnufyritøkur?

Viðmerkingar:

Í sambandi við, at m/t "Skálafjall" varð keyptur til Havnar, er komið fram, at Tórshavnar kommuna hevur verið við til at fíggja keypið við fleiri miljónum úr einum íløgugrunni uttan at søkja landsstýrið um loyvi, sum annars er neyðugt hjá kommununum, tá ið tær veðhalda ella seta pening í.

Ein spurningur er, hvussu nógv hitt almenna, land og kommunur, eiga at fara inn í vinnulívið á sjógvi og landi, heldur enn at taka sær av teimum viðurskiftum, sum vanliga hoyra undir hitt almenna, so sum vegir, lendingar, skúlar og heilsuviðurskifti v.m., og hvussu langt, lógarheimild er fyri at fara.

Ein annar spurningur er, um kommuna yvirhøvur hevur heimild til at hjálpa til við skipakeypi uttan at spyrja kommunala eftirlitið í landsstýrinum um loyvi og t.d. bara vísa til eina innsenda fíggjarætlan, og tað sum har er lagt í grunn, tá ið eingin góðkenning fyriliggur.

Ir lógarheimild fyri hesi mannagongd, kann tað skjótt enda við, at tær "ríku" kommunurnar eiga meginpartin av flotanum og somuleiðis við virkjunum uppi á landi. Tað hevur neyvan verið ætlanin.

11. februar 1992 svaraði Jógvan Sundstein, landsstýrismaður, fyrispurninginum soleiðis:

Svar

Eftir løgtingslóg nr. 45 frá 29. juni 1972 um føroysku kommununar við seinni broytingum u 39 og 41 krevst loyvi frá landsstýrinum til lántøku, at veita veðhald fyri lánum ella at átaka sær regluligar veitingar, sum kommununar ikki eftir lógini hava skyldu til. Eisini krevst loyvi landsstýrisins til keyp og sølu av fastari ogn.

Um ein kommuna ætlar at seta pening í eina vinnufyritøku, uttan at tað er neyðugt at fíggja fløguna við lántøku, tí kommunan hevur kontantan pening tøkan, sum kann nýtast til endamálið, er ikki neyðugt við nøkrum loyvi frá landsstýrinum.

Nakað annað er, at eftir míni persónligu fatan eiga kommunur ikki at luttaka í vinnulívinum. Hesum spurningi verður m.a. eisini arbeitt við í fyrireikingunum til eina nýggja skipan av ábyrgdarøkjum hjá kommununum.

100-15. Fyrispurningur til Jóannes Eidesgaard, landsstýrismann viðvíkjandi røktarheimi í Norðstreymoy

Ár 1991, 11. februar boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Niels Paula Danielsen, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

Nær byrjar byggingin av ellis- og røktarheimi í Norðurstreymoy, og hvar verður bygt?

Viðmerkingar:

Eftir at byggingin av ellis- og røktarheimi í Sandoynni er farin í gongd, verður tað bara ein sýsla eftir, sum einki ellis- og røktarheim hevur. Tað er Norðstreymoy.

Nevndir hava sitið og gjørt tað fyrireikandi arbeiði, so at nú skuldi alt farið at verið klárt til at sett á.

Danir hava longu goldið føroyska samfelagnum stóran part av kostnaðinum við gjaldi teirra í røktarheimsgrunnin.

Eingin ivast um tørvin, sum er eyðsýniligur, bæði hvat ið umhetting og fast uppihald viðvíkur. Fólk í Norðstreymoy leingjast eftir at síggja spakan verða sett an í jørðina.

Tí verður hesin fyrispurningur settur.

20. februar 1992 svaraði Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður, fyrispurninginum soleiðis:

Svar

Álitið frá arbeiðsbólkinum viðvíkjandi røktarheimsviðurskiftunum í Norðstreymoy varð latið landsstýrinum í oktober 1990.

Á íløguætlanini fyri 1991 1996 eru avsettar 26 mió. kr., harav 1 mió. kr. í 1992.

Á fundi 11. februar 1992 samtykti landsstýrið, at røktarheim fyri 24 fólkum verður bygt í Kollafirði. Samtykt varð eisini, at áðrenn prosjektering og íløgur verða gjørdar, verður málið at leggja fyri landsstýrisfund.

Sostatt verður eisini mál viðvíkjandi at heita á kommununar í Norðstreymoy at seta byggjinevnd at leggja fyri landsstýrisfund seinni í ár.

100-16. Fyrispurningur til Jóannes Ejdesgaard, landsstýrismann, viðvíkjandi Norðoya røktarheimi

Ár 1992, 4. februar boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Leivur í Bø, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

Nær verður byrjað at umvæla leikan á Norðoya Røktarheimi, og nær kann væntast, at deild 5 verður klár aftur at taka ímóti búfólki?

Viðmerkingar:

Norðoya Røktarheim varð tikið í nýtslu 1985 og rúmar 36 búfólkum.

Í fjør vóru fólk varug við leka, sum vísti seg at vera so mikið álvarsamur, at búfólkið í november mátti flytast av ovarstu hædd, deild 5.

Nøkur teirra sluppt inn á fysiurgisku deild at vera fyribils, onnur eru á deild 4, har tað er sera trongligt við tveimum sjúklingum á fleiri kømurum.

Norðoya Røktarheim hevur 4 umlættingarpláss, og í fjør vóru 35 fólk til umlættingar á Norðoya Røktarheimi. Men sum støðan er í løtuni, er eingin møguleiki fyri at taka fólk inn til umlættingar.

Tað hevur ljóðað, at lekin stavar frá takinum, og at uppskot er um at fara frá tí slætta takinum og skifta yvir til annað slag.

Tørvstið er stórt, og fólk ótolnast eftir, at loysn verður funnin beinanvegin.

Tí verður hesin fyrispurningur settur.

18. mars 1992 svaraði Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður, fyrispurningin-um soleiðis:

Svar

Á Norðoyar Røktarheimi hevur tað likið sera illa tey seinastu árini. Roynt hevur verið á ymiskan hátt at bøta um hesi viðurskifti.

Fyrst í oktober mánaði 1991 varð gjørt av at steingja deild 5, deils vegna lekan og deils av arbeiðsumhvørvisligum orsøkum.

Loftsplátur vóru tá teir seinastu mánaðirnar dotnar niður. Sjúkratekin tóku seg upp millum starvs- og búfólkið.

Síðani hevur deild 5 verið stongd, og búfólkini hava havt tað sera óhóskandi og trongligt.

Arbeiðslæknalig meting av arbeiðsumhvørvinum hevur verið gjørd.

Landsverkfrøðingurin og landsarkitekturin hava gjørt tilmæli í málinum, og ráðgevandi verkfrøðingur hevur gjørt uppskot til ábøtur á verandi tekju ávikavist útskifting av tekjuni.

Stýrið fyri Norðoyar Røktarheim og Almannastovan hava mælt Almanna- og Heilsudeild landsstýrisins til at loysa trupulleikarnar við tekjuni á tann hátt, at tekjan verður skift út.

Almanna- og Heilsudeildin tekur undir við, at tekjan verður skift út, og fer stýrið og Almannastovan nú at seta í verk projektering av komandi arbeiðum.

Samstundis fara stýrið fyri røktarheimið og Almannastovan undir at kanna møguleikarnar fyri, nær búfólkini aftur kunnu flyta inn á deildina.

100-17. Fyrispurningur til Atla Dam, løgmann, um ognarviðurskiftini av ávísum stovnum í samband við blokkstuðulsskipanina

Ár 1992, 18. mars boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Asbjørn Joensen, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

Kann løgmaður kunna um ognarviðurskiftini av ávísum stovnum eru vorðin øðrvísi skipað, grundað á tær broytingar, ið fóru fram um ársskiftið 1987/1988 við blokkstuðulsskipanini.

Viðmerkingar:

Sum kunnugt hevur statskassin byggifíggjað ein ikki so lítlan part av almennu bygningunum í samfelag okkara, t.v.s. tekniskar skúlar, handilsskúlar, maskinskúla, læraraskúla, heilsuverk v. m. Hesir bygningar eru flestir, um ikki allir, bygdir við beinleiðis gjaldi og lánum, sum goldin verða av dønum yvir rakstur stovnsins, tað veri seg við ávikavist 50% sum stuðul og 33% sum lán, tá talan er um skúlar. Tó eru veruligu tølini nakað broytt í seinastuni.

Pantlesing er sum rímiligt farin fram saman við treytum í samband við nýtslu av ognunum, sum fyriskrivað eru í umfarsskrivum til stovnarnar.

Líkt er fráboðað stovnunum um møguliga broyting í hesum viðurskiftum eftir blokkstuðulsskipanina, tað veri seg um vilíkahald, trygging v.m.

Ta einastu kunning hesir stovnar, sum áður høvdu beinleiðis tilknýti til danska fyristing og gjald úr Danmørkini, hava fingið av føroyskum myndugleikum, er ein niðurskurður av peningajáttanini fyri stovnsins viðkomandi. Upphæddir, ið nú verða lutaðar øðrum virksemi her heima.

Tá tað er avgerandi neyðugt at fáa greið boð um hesi viðurskifti, verður spurningur settur løgmanni, ið fyrisitur ognir landskassans.

3. juni 1992 svaraði Atli P. Dam, løgmaður, fyrisporninginum soleiðis:

Svar:

9. mars 1987 varð avtala gjørd millum donsku stjórnina og Føroya Landsstýri viðvíkjandi broyting í studulsskipanini.

Í staðin fyri ymisk sløg av studningum ella endurgjaldi, sum vóru goldin Føroyum frá fiskimálaráðnum, innanríkismálaráðnum, ídnaðarmálaráðnum, undirvísingarmálaráðnum og eftirlønarverkinum, vóru nú hesar útreiðslur fastlagdar í eina heildarveiting, sum skuldi stillast eftir ávísum reglum.

Í grein 4 í avtaluni verður sagt, at Føroyska heimastýrið innan karmarnar av galdandi lóggávu frítt kann ráða yvir heildarveitingini.

Heildarveitingin til tey ymisku økini er sostatt ikki markað.

Ognarviðurskiftini av ávísum stovnum eru eitt sindur øðrvísi.

T.d. eru tekniskir skúlar, handilsskúlar og maskinskúlar sjálvsognarstovnar, so eingin broyting er farin fram í hesum viðurskiftum í samband við heildarveitingina, og við donsku statsognunum, sum komu undir heildarveitingina, er ymiskt, hvussu viðurskiftini hava verið.

T.d. varð læraraskúlin, sum var donsk statsogn, lutur heimastýrinum í samband við heildarveitingarskipanina, meðan eingin broyting hendi við statshospitalinum í Tórshavn í samband við heildarveitingina, tí statshospitalið í Tórshavn longu við "Lov for Færøerne om sygehusvæsenet" frá 1976 er flutt heimastýrinum.

100-18. Fyrispurningur til Jóannes Ejdesgaard, landsstýrismann, viðvíkjandi sjúkraflutningi úr Nólsoy og Hestoy

Ár 1992, 26. februar boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Finnboga Arge og Lisbeth L. Petersen, løgtingslimum, sum var soljóðandi:

Hvørjar ætlanir hevur landsstýrið við sjúkraflutninginum úr Nólsoy og Hestoy.

a) Nær fer "Ritan" aftur at røkja sjúkraflutningin úr Nólsoy og úr Hestoy?
b) Hvørjar ætlanir eru við sjúkraflutningi úr Hestoy, eftir at Gamlarætt er tikin í nýtslu?

Viðmerkingar:

Til fyri nøkrum árum síðani hevði landssjúkrahúsið sín egna læknabát "Reyði Krossur" til útoyggjarnar. Á fyrimyndarligan hátt tók "Doktarabáturin", sum hann var nevndur, sær av hesum týdningarmikla flutningi.

Sum vegakervið varð útbygt, og vit fingu tunnlar og brýr, minkaði siglingin hjá "Reyða Krossi", samstundis sum skipinum tørvaði stórar umvælingar.

Hesi viðurskifti medvirkaðu til, at sjúkrahúsmyndugleikarnir avgjørdu at selja "Reyða Kross" og at lata Strandferðaluna røkja skipaflutningin í staðin.

Fyrstu tíðina røkti strandfaraskipið "Ritan" hendan sjúkraflutning, ið nólsoyingar og hestmenn vóru fegnir um, tí skipið er sera væl egnað at røkja hesa sigling. Eisini liggur "Ritan" á Havnini um náttina.

Í 1990 avgjørdu sjúkrahúsmyndugleikarnir at lata annað strandfaraskip, "Tróndur", taka sær av sjúkraflutninginum til Nólsoyar og út í Hest í staðin fyri "Ritu-na".

Henda avgerð kom nósloyingum og hestmonnum sera illa við, tí "Tróndur" er bert egnaður til hesa sigling í besta veðri. Hann sleppur als ikki at landi í Nólsoy, tá vindur er av vestri, tí tann høgi yvirbygningurin tekur nógvan vind á seg. Eisini er havnin í Nósloy ov trong fyri so stórt skip.

Annar trupulleiki er tann, at "Tróndur" um náttina liggur í Skopun. Hann má tí fyrst norður á Havnina eftir lækna, áðrenn hann kann fara til Nólsoyar. Hesin umvegur ger, at long tíð gongur, áðrenn læknahjálp kemur fram, samstundis sum ivasamt kann vera, um "Tróndur" sleppur at landi.

Tí verður spurt, um landsstýrið hevur ætlanir at ganga ynski nólsoyinga og hestmanna á møti, og lata "Ritona" aftur røkja sjúkraflutningin til Nólsoyar og út í Hest.

17. mars 1992 svaraði Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður, fyrispurning-inum soleiðis:

Svar:

Aftaná at "Reyðikrossur" varð lagdur 1. oktober 1986, yvirtók Strandferðslan sjúkraflutningin til Nólsoyar, út í Hest og til Sandoynna. Fyri at tryggja, at bátar-nir hjá Strandferðsluni vóru tilreiðar, eisini uttanfyri vanliga siglingstíð, kravdi Strandferðslan, at sjúkrahúsverkið veitti mannskapinum sáttmálabundna upp-hædd fyri reiðutænastu. Avtalan kom eisini at umfata rutuna yvir Vestmanna-sund. Henda rutan hevði annars higartil verið røkt uttan reiðugjald. Gjaldið, ið sjúkrahúsverkið skuldi gjalda, aftaná at "Reyðikrossur" varð lagdur, var sostatt reiðugjald til mannskap, umsitingargjald til Strandferðsluna og gjald fyri hvønn túrin sær.

Tá sjúkrahúsverkinum í 1990 varð álagt at spara, varð hetta gjørt m.a. við at minka um vaktirnar á Landssjúkrahúsinum, og stórir partar av Landssjúkrahúsinum vórðu stongdir um summarið. Sum eitt liður í sparingunum varð hildið, at tað var ikki rætt at gjalda reiðugjald til tvinni mannskap á skipum, ið sigldu í sama farvatni. Avgjørt varð so at siga avtaluna við Strandferðsluna upp viðvíkjandi stand-by av "Rituni". "Ritan" varð vald, tí útreiðslurnar til "Rituna" vóru nógv størri enn til "Trónda", og mett var, at "Tróndur" kundi røkja tær skyldur, sum "Ritan" annars hevði havt. Eisini varð hildið, at av tí at "Tróndur" lá í Skopun uttanfyri vanliga siglingstíð, var Sandoyggin betur tryggjað á henda hátt.

Avgjørt varð, at fyri at nøkta bráfeingishjálp til Nólsoyar og út í Hest skuldi tyrlan nýtast í hesum førum.

Henda skipan er fult forsvarlig, og eru Nólsoy og Hestoy væl betri fyri enn nógvar av hinum útoyggjum okkara, eitt nú Mykines og Fugloy, og tað kann upplýsast, at tað enn tekur nógv longri tíð hjá vágafólki at koma á Landssjúkrahúsið enn hjá nólsoyingum.

Tað eru sostatt ongar ætlanir um aftur at fara undir at gjalda reiðupening til "Rituna".

Í løtuni fyriliggja ongar ætlanir um, hvussu sjúkraflutningur úr Hestoy skal fara fram, aftaná at Gamalrætt er tikin í nýtslu, men nevnast skal, at leiðsla sjúkrahúsverksins er í holt við at gera eitt álit um sjúkraflutning í Føroyum. Ætlanin er at fáa ein rímuligan sjúkraflutning, sum er á sama støði fyri alt landið.

Álitið verður lagt fram á felags sjúkrahústýrisfundi til heystar.

100-19. Fyrispurningur til Svend Aage Ellefsen, landsstýrismann, um broyting av ferðaætlanini hjá "Dúgvuni" millum Havnina og Skálafjørðin

Ár 1992, 17. mars boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Jógvan I. Olsen, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

Ætlar landsstýrið at broyta ferðaætlanina hjá "Dúgvuni" millum Havnina og Skálafjørðin, so hon nøktar tørvin hjá brúkarunum rímuliga væl, eisini um vikuskiftini, og harvið fáa eitt betri fíggjarligt úrslit.

Viðmerkingar:

Ferðasambandið millum Skálafjørðin og Havnina eftir sjónum hevur altíð verið av stórum týdningi, og sum tíðin hevur liðið og menning er farin fram í samfelagnum, er tørvurin vaksin, og núverandi skip "Dúgvan" er fært fyri at flyta bæði fólk, akfør og farm, og hevur verið nógv brúkt.

Í fjør fór landsstýrið undir at spara útreiðslur innan strandferðsluna, og rutan við "Dúgvuni" millum Havnina og Skálafjørðin var eina dyggast rakt av hesi skerjing.

Tað hevði so ta avleiðing, at nógv fólk ikki kundu nýta hesa rutu, tí hon nøktaði ikki tann tørv, tey høvdu brúk fyri, og tí máttu tey annaðhvørt flyta til Havnar ella nýta privatbil, eisini helt siglingin heilt uppat um vikuskiftini.

20. apríl í ár er eitt ár, síðani henda stóra spariætlan var sett í verk av landsstýrinum, so fruktirnar av spariætlaini skuldu nú verið sjónligar.

Til samanberingar kunnu vit nýta januar mánað í 1991 við gomlu ferðaætlanini og januar mánað í 1992 við nýggju spariferðaætlanini, so vísir tað seg, at í januar 1991 flutti "Dúgvan" 4.009 akfør og 16.234 ferðafólk millum Havnina og Skálafjørðin. Í januar 1992 2.174 akfør og 9.027 ferðafólk. Av hesum sæst, at flutningurin er minkaður millum ein triðing og eina helvt, og harvið hevur rutan havt nógv minni inntøku enn áður, so einki er at ivast í, at sparingin í útreiðslum við skerjing av siglingini, er nógv minni enn missurin í inntøkuni, so henda beinskerjing av siglingini millum Havnina og Skálafjørðin hevur ikki bøtt um fíggjarstøðuna, men tvørturímóti hon hevur gjørt hana verri.

Tí loyvi eg mær at seta landsstýrismanninum í samferðslumálum henda spurning.

27. mai 1992 svaraði Svend Aage Ellefsen, landsstýrismaður, fyrispurninginum soleiðis:

Svar

Jógvan I. Olsen hevur sett mær fyrispurning, hvørt landsstýrið ætlar at broyta ferðaætlanaina hjá "Dúgvuni", so hon betur nøktar tørvin hjá brúkarunum og harvið eisini fær eitt betri fíggjarligt úrslit.

Í sambandi við viðgerðina av fyrispurninginum havi eg havt fund við leiðsluna á Strandferðsluni og skiparan á Dúgvuni.

Sambært teimum hagtølum, ið tøk eru frá undanfarnum árum, er greitt, at vikuskiftissigling hjá Dúgvuni ikki ber seg fíggjarliga. Hetta ger seg galdandi bæði um veturin og serstakliga um summarið, tá fleiri ferðafólk helst nýta egnan bil til flutning.

Annars er at siga, at Strandferðslan í stóran mun kennir fallandi virksemið í samfelagnum aftur í inntøkutølum stovnsins, og er hetta galdandi fyri flestu farleiðirnar.

Lækkandi inntøkurnar skulu harafturat síggjast saman við, at takstirnir vóru hækkaðir við 20% í meðal pr. 1. juni í ljør.

Tað er sostatt einamest orsakað av munandi rationaliseringum og effektiviseringum, at tað hevur eyðnast at minka hallið úr kr. 64. mió. fyri 1990 til gíðar 50 mió. fyri 1991.

Sjálvsagt letur ein slík kostnaðarlækking seg ikki gera, uttan óheppin árin kennast her og har innan tænastuøki stovnsins.

M.a. er vikutúratalið hjá fleiri av strandfaraskipunum lækkað nakað. Soleiðis er eisini hjá "Dúgvuni", ið siglir inn á Skálafjørðin.

Kommunustýrini kring Skálafjørðin hava á fundi við undirritaða gjørt vart við tann stóra tørvin, fólkið á Skálafjørðinum hevur á "Dúgvuni", og róðu á fundinum uppundir, at kommununrnar yvirtóku raksturin av skipinum, og harvið fingu høvi at lata skipið sigla við tí títtleika, eysturoyingar halda vera hóskandi. Umboðini fyri kommununrnar fingu á fundinum váttan fyri, at landsstýrið vildi viðgera spurningin so skjótt ein skrivlig umsókn fyrilá um eina slíka yvirtøku. Enn er ongin umsókn kortini komin.

Við atliti til fíggjarligu støðuna í landinum og til tær stóru sparingarnar, ið gerast skulu á galdandi fíggjarlóg, serstakliga innan samferðsluøki, fer landsstýrið ikki at áleggja Strandferðsluni at økja vikutúratalið hjá "Dúgvuni" í hesum fíggjarárinum.

Hinvegin hevur undirritaði biðið Samferðslustovuna og Strandferðsluna kanna, um flytan av onkrum túri kundi komið ferðafólkunum til betri nyttu. Er tørvur á hesum, verða justeringarnar gjørdar samsvarandi.

100-20. Fyrispurningur til Jóannes Ejdesgaard, landsstýrismann viðvíkjandi flutningsskipan fyri brekað í Føroyum

Ár 1992, 17. mars boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Lisbeth L. Petersen, løgtingslimi, sum var soljóðandi:

Hvussu langt er komið ætlanum landsstýrisins um eina serflutningsskipan fyri brekað í Føroyum.

Viðmerkingar:

MBF, Meginfelag teirra brekaðu, hevur í nógv ár arbeitt fyri, at flutningsmøguleikar hjá brekaðum fólki her á landi verða betraðir.

Fleiri almennir fundir hava verið um evnið, og áheitanir hava verið sendar bæði kommunum og landsstýri um tørvin.

Kvinnufelagssamskipan Føroya hevur eisini gjørt vart við spurningin og sent skriv til myndugleikarnar um, hvørjir trupulleikarnir eru runt um landið.

Í dag eru møguleikarnir hjá brekaðum at ferðast betri, enn teir vóru, men enn er langt á mál, til brekað á jøvnum føti kunnu nýta samfelagslig tilboð, ið standa øðrum í boði. Ein fyritreytin er tilboð um serflutning.

At málið eisini er ein fíggjarligur spurningur, kann ikki noktast, men ásannast má, at sjálvt í teim tíðum, har ivaleyst av peningi var í samfelagnum til nýmótans skip, tunlar, ferjur og onnur flutningstól, var ikki nóg nógv hugsað um tey rørslutarnaðu og teirra tørv. Nógv varð bert til fundir og prát, hóast tað fíggjarliga ikki tá var tann forðing, tað er í dag, bæði hjá tí almenna og tí privata.

Rørslutarnað eru ikki bert fólk í koyristóli, men eisini eldri og illagongd fólk, umframt tey, ið mugu hava hjálp av sáladigum orsøkum.

Á jóansøku 1990 var álit um flutningsskipan fyri brekað í Føroyum liðugt og undirskrivað av einum arbeiðsbólki við umboðum fyri Føroya landsstýri, Føroya Kommunufelag, Tórshavnar býráð og MBF.

Landsstýrið setti henda arbeiðsbólk í oktober 1989.

Álitið umfatar allan serflutning, harí eisini vardan flutning, t.v.s. flutning, ið ikki krevur onnur flutningstól enn tey, ið vanliga verða brúkt av øðrum.

Álitið fevnir um alt landið, tí allir borgarar í Føroyum eiga at hava somu rættindi.

Út frá hesum verður spurningurin settur.

10. apríl 1992 svaraði Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður, fyrispurningunum solciðis:

Svar

Spurningurin viðvíkjandi flutningsskipan fyri brekað hevur verið viðgjørdur í skjótt nógv ár innan umsitingina (herundir Almannastovan og døgnstovnar innan almannaverkið). MBF hevur gjørt eitt stórt arbeiði fyri at fáa flutningstiltøk sett í verk, ið ikki vóru bundin at stovnum, men heldur skipað sum generel tiltøk.

Eitt úrslit var, at lyft kom í nakrar bussar í Havn og hjá Bygdaleiðum, tó við lítlum bata generelt sæð, tí tær eru fáar, og flest øll skip eru sera illa atkomulig hjá brekaðum og illa gongdum fólki. Tó er nýggi terminalbygningurin í Havn eitt stig á leiðini við góðum atgongumøguleikum til tey stóru skipini.

Eitt annað dømi er MBF-bussurin, sum kom í lag sum samstarv millum MBF og Tórshavnar býráð. Einstaklingar og stovnar hava, hóast brek, eisini í hesi skipan notið gott av hesum tiltaki.

Áargarður hevur í samstarvi við Almannastovuna eina flutningsskipan fyri fólk, ið búgva heima, men sum fara í dagtilhald.

Um pensiónslóggávuna eru møguleikar fyri at stuðla sertiltøkum fíggjarliga, og roynt hevur verið innan hesar karmar at víðka skipanina í Havn. Nevnd hevur verið sett at viðgera spurningin generelt fyri allar Føroyar, fevnandi bæði um brekað og illa gongd.

Eitt álit varð gjørt, men varð tað helst ikki nóg verkligt.

Síðani gjørdi Samferðslustovan eitt meira ítøkiligt uppskot (á ólavsøku 1991). Sigast kann tó, at ein ov stórur bólkur av fólki (illa gongd/gomul) fraumnanundan vóru tikin út úr skipanini.

Í loysn av málinum viðvíkjandi flutningsskipan fyri brekað fyri alt landið má verða skilt ímillum:

1) Almenn tiltøk til frama fyri brekað, har hugsað verður um broytingar í bygnaðinum, øllum bussum, skipum og viðvíkjandi atgonguvegnum. Hetta krevur langtíðarætlan og neyva stýring, og sjálvandi játtanir til útreiðslurnar í hesum sambandi.
2) Sertiltøk, har hugsað verður um tiltøk sum MBF-bussin í Havn, men eisini um ta samskipan, sum er skotið upp í m. a. uppskotinum hjá Samferðslustovuni.

Ásannast má tó helst, at lættast er at skipa fyri slíkum í tætt bygdum økjum, og tað er eisini bert her, at slíkt hevur verið skipað yvir longri tíðarskeið.

Aftrat kann nevnast, at einstaklingaskipanin við avlamis- og umlættingarbilum hevur lætt um hjá nógvum familjum, bæði viðvíkjandi brekaðum vaksnum og børnum.

100-21. Fyrispurningur til Jóannes Ejdesgaard, landsstýrismann, um Bústovnin fyri brekað suðuri í Vági

Ár 1992, 17. mars boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Niels Paula Danielsen, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

Nær kann roknast við, at byggingin fer í gongd av bústovni fyri brekað suðuri í Vági?

Viðmerkingar:

Tað eydnaðist fyri 3 árum síðan í heyst at fáa varda verkstaðin inni á Bakka suðuri í Vági í gongd. 12 fólk gera í løtuni nýtslu av hesum tilboði til brekað.

Góðar 200 metrar frá varda verkstaðnum vesturi á Mýrunum er 1500 m^2 stórt grundstykki fingið til vega fyri bústovn. 1,5 mió. kr. vóru í 1991 settar av á løgtingsfíggjarlógini til bústovn fyri brekað í Suðuroy, og tann sama upphædd er aftur sett av á fíggjarlógini fyri 1992.

Tørvurin er stórur á hesum bústovni, sum bíðað hevur verið eftir í mong ár, og fólk vænta, at farið verður undir byggingina. Men naggatódn tykist vera komið í hetta sum so nógv annað her á landi.

Tí verður hesin fyrispurningur settur.

10. apríl 1992 svaraði Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður, fyrispurninginum soleiðis:

Svar

Ásannandi at tørvur er á einum umlættingarheimi og bústovni fyri brekað í Suðuroynni setti landsstýrið 1,5 mió. kr. av á fíggjarlógini í fjør, t.v.s. fyri 1991. Men málið kom av ymsum orsøkum í drag. Tí varð játtanin mótroknað á eyka-fíggjarløgtingslógini fyri 1991.

Á galdandi fíggjarløgtingslóg eru 1 mió. kr. settar av til umlættingarheim og bústovn í Suðuroynni.

Landsstýrið hevur álagt Almannastovuni saman við Andveikraverndini at gera uppskot til byggineynd.

Jarðarráðið eigur uml. 1.500 m^2 í Vági, sum er eitt vælegnað grundøki til slíka bygging. Vágs býráð hevur áður mælt Jarðarráðnum til at lata stykkið til eitt skótahús, sum nú verður bygt aðrustaðni. Síðan hevur Vágs býráð boðið sær til at keypt grundøkið fyri uml. 45.000 kr., og síðan ætlar býráðið at lata grundøkið til umrøddu bygging. Býráðið hevur annars eisini mælt Jarðarráðnum til, at teir lata økið beinleiðis til ein bústovn fyri brekað.

Annars er ikki endalig støða tikin til, um byggjast skal í Vági, so sum spyrjarin sigur frá. Hinvegin er tað uttan iva skilagott, tá hugsað verður um verkstaðið á Bakka og møguleikar fyri starvsfólkasamstarvi, at stovnurin verður bygdur í Vági.

Í samband við uppskot landsstýrisins til sparingar á galdandi fíggjarløgtingslóg verður mælt til, at umrøddi stovnur ikki verður bygdur í ár.

100-22. Fyrispurningur til Svend Aage Ellefsen, landsstýrismann viðvíkjandi vatnorkuútbygging í Føroyum

Ár 1992, 17. mars boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Helenu Dam á Neystabø, løgtingskvinnu, sum var soljóðandi:

Heitt verður á landsstýrismannin í orkumálum Svend Aage Ellefsen at greiða frá, hvørjar ætlanir landsstýrið hevur í sambandi við framhaldandi vatnorkuútbygging í Føroyum.

Um so er, at landsstýrið metir, at útbygging skal fara fram, hvussu skal hon tá fíggjast ?

Viðmerkingar:

Landsstýrismaðurin í orkumálum hevur fleiri ferðir sagt í fjølmiðlunum, at tað hevði verið skilagott at fíggjað framhaldandi vatnorkuútbygging í Føroyum við uttanlandsláni. Hetta hevði hann m. a. á munni í sambandi við heimildina at læna 200 milliónir til undirsjóvartunnil.

Vatnorka hevur verið sera dýr íløga í Føroyum, og einki bendir á, at íløgan kemur at svara seg landsbúskaparliga. Vinnan venar seg undir dýrum orkuprísum.

Harafturat hava vit møguliga órógvað áir og vøtn við hesi útbygging og forkomið náttúrligu vatnveitingini, ið er neyðug til alla fiska- og matvørufraunleiðslu.

Tað hevði verið áhugavert at frætt nærri um hesar ætlanir, serliga tá vit um dagarnar frætta, at SEV noyðist at seta orkuprísin upp.

Hvør skal nýta streym, tá flotin er svínabundin?

Tí verður hesin fyrispurningur settur.

27. mai 1992 svaraði Svend Aage Ellefsen, landsstýrismaður, fyrispurningínum soleiðis:

Svar

Helena Dam á Neystabø hevur sett mær fyrispurning, um hvørjar ætlanir landsstýrið hevur í samband við framhaldandi vatnorkutúbygging, og hvussu ein møguleg útbygging skal fíggjast.

Sum kunnugt er elorkuframleiðsla úr vatnmegi her á landi givin felagsskapínum SEV uppí hendi.

Tað verður tí sjálvsagt fyrst og fremst upp til SEV at meta um, hvørjir útbyggingarmøguleikar eru teir skilabestu, og nær skilabest er at fremja hesar, meðan landsstýrisins leiklutur heldur verður at eftirkanna, hvørt tey ætlaðu framtøkini geva mestu orkuna, eru samfelagsbúskaparliga lønandi, og í minst møguligan mun skemma náttúruna ella órógva umhvørvið.

Sum interkommunalur stovnur hevur SEV skyldu at útvega sær loyvi frá landsstýrinum til upptøku av láni, og í sambandi við slíka játtan krevur landsstýrið sjálvsagt eisini, at nevndu fyritreytirnar eru loknar.

Í sambandi við ætlanirnar hjá SEV at halda fram við fløguni við Eiðisvatn, hevur felagið søkt landsstýrið um loyvi til lántøku.

Landsstýrið hevur latið Orkuráðið ummælt verkætlanina, og í stuttum kann sigast, at Orkuráðið metir, at fløgan undir ávísum fyritreytum ikki gevur hall sammett við framhaldandi elframleiðslu við dieselverkum. Niðurstøðan er, sum rímuligt er, tengd at tí vandleika, at SEV longu hevur gjørt fløgu í vatngoymsluna, framleiðsluverkið, eins og kostnaðarmiklu borútgerðina.

Landsstýrið hevur enn ikki viðgjørt ummælið frá Orkuráðnum til fullnar og hevur sostatt ikki tikið støðu til umsóknina frá SEV.

Í viðmerkingunum til fyrispurningin verður sagt, at vatnið er lutfalsliga dýr orkukelda í Føroyum, og at ætlaða útbyggingin í ov stóran mun fer at órógva náttúruna.

Landsstýrið fer at hava hesi viðurskiftini í huganum, tá støða skal takast, men fer eisini at gera sína niðurstøðu, við atliti til tey vandamiklu árin øll dálking frá termiskum verkum hevur á heimsumhvørvið.

Tað verður upp til SEV at finna útvegir fyri, hvussu møgulig vatnorkuútbygging verður líggjað.

Útlendskir peningastovnar eu helst sinnaðir at veita lán, og kemur lænta peninganøgdin í so fall gjaldførinumí samfelagnum sum heild til góðar. Hinvegin er eisini peningur tøkur í 60 - mió. grunninum til slíka íløgu. Men tá peningurin í hesum førinum verður tikin úr føroysku peningastovnunum, kann hetta treingja enn meira um tað frammanundan ov tronga gjaldføri, ið peningastovnarnir og samfelagið sum heild eru í.

Landsstýrið hevur sett nevnd at kanna hvørja ávirkan elorkuprísirnir hava á framleiðsluvinnuna, og so skjótt nevndarálitið fyriliggur, fer landsstýrið at taka støðu til, hvussu frægast kann hjálpast uppá kappingarføri vinnunar, við atliti til orkuprísirnar.

100-23. Fyrispurningur til Jóannes Eidesgaard, landsstýrismann, viðvíkjandi sjúkrahúsbygging í Suðuroy

Ár 1992, 17. mars boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Helenu Dam á Neystabø, løgtingskvinnu, sum var soljóðandi:

Heitt verður á landsstýrismannin í heilsumálum at greiða frá útbyggingini av sjúkrahúsinum í Suðuroy.

Hvussu nógv fer henda útbygging at kosta, tá hon er liðug?

Hvussu langt er komið við ætlanini, og hvussu nógv hevur ætlanin kostað nú?

Hvønn leiklut í samlaða heilsupolitikkinum hevur henda útbyggingin? Hvussu skal sjúkrahúsið rekast, tá tað er liðugt, og hvussu verður rakstrarkostnaðurin, tá so stór útbygging er framd, og seingjarplássini økt ?

Viðmerkingar:

Undirritaða hevur fyrr boðað frá, at øll íløguætlan landsins átti at verið endurskoðað, og tær dýrastu útbyggingarnar steðgaðar, til vit fóta okkum aftur. Tað gjørdi eg m.a, tá ið uppskot varð lagt á ting um at steðga ætlanini um fast samband um Vestmannasund í fýra ár.

Ein av teimum sera dýru almennu íløgtunum sýnist at vera sjúkrahúsbyggingin í Suðuroy. Tað má tí metast skilagott, at henda ætlan verður viðgjørd.

Sjúkrahúsið í Suðuroy hevur ábøtur fyri neyðini, tað vita øll. Men tað er neyðugt at vita, um vit fremja eina útbygging, ið dýrkar raksturin munandi. Tað er

neyðugt, at meta um tað ber til at reka eitt slíkt útbygt sjúkrahús effektivt. Tað er neyðugt at taka støðu til, um tað er rætt at byggja sjúkrahúsverkið út á henda hátt. Hava vit ráð, og er íbúgvaragrundarlag fyri hesum ?

Tí verður hesin fyrispurningur settur:

100-24. Fyrispurningur til Jógvan Sundstein, landsstýrismann, um javnvág í fíggjarlógini og langtíðarætlan

Ár 1992, 17. mars boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Niels Paula Danielsen, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

Nær fáa vit javnvág millum inntøkur og útreiðslur á fíggjarlógini, og hvørja langtíðarætlan hevur landsstýrið fyri lántøku, fígging v.m.

Viðmerkingar:

Tað órógvar fólk, at landshúsarhaldið koyrir við undirskoti, sum tíverri vísir seg størri enn mett verður um frammanundan.

Fíggjarløgtingslógin fyri 1991 varð samtykt á tingi við einum halli upp á 356 mió. kr., sum tá ið avtornaði vísti seg at vera millum 100 og 150 mió. kr. størri (500 mió.)

Fíggjarlógin fyri 1992 er samtykt við einum halli upp á 92 mió. kr., sum lættliga kann vísa seg at vera tað dupulta av tí og meira enn tað.

Einki húsarhald kann ár eftir ár bera eitt hall. Finanferð endar galið. Tað kann landshúsarhald okkara heldur ikki.

Tí er tað ikki burtur av leið at spyrja landsstýrið, nær ætlanin er, at vit fáa javnvág í fíggjarlógini. Hvat vil landsstýrið gera, fyri at so skal vera. Inntøkurnar, serliga av tolli, minkaðu meir enn roknað var við í 1991, samstundis sum útreiðslurnar vóru 54 mió. størri enn mett varð. Tað er einki, sum bendir á, at aðrar inntøkur sum skattur v. m. fara at vaksa í 1992, nú ið nógv fólk flytir av landinum, og onnur fara undir "skattafría" skipan sum FAS og DIS, samstundis sum lítið arbeiði og lítil fiskur er.

Uttanlandsskuldin upp á 8,8 mia. kr., sum landskassin eigur í minsta lagi triðingin av, ger tað, at landskassin eisini fær stórar rentuútreiðslur at dragast við. Í

1991 var henda rentan sett til 108 mió. kr., men vísti seg sinb. eykafíggjarlógina í veruleikanum at vera 126 mió. kr.

Á fíggjarlógini fyri 1992 eru rentuútreiðslurnar settar til 163 mió. kr. Landsstýrið heldur fram at taka uttanlandslán og hevur beint nú tikið 420 mió. kr., so at tað er einki at ivast í, at eisini fyri 1992 verða rentuútreiðslurnar størri enn mett, tá ið fíggjarlógin varð samtykt.

Hevur landsstýrið nakra langtíðarætlan, og hvussu sær hon út ?

100-25. Fyrispurningur til Svend Aage Ellefsen, landsstýrismann, um byrging um Haraldsund

Ár 1992, 17. mats boðaði formaðurin frá omanfyrinevnda fyrispurningi frá Niels Paula Danielsen, løgtingsmanni, sum var soljóðandi:

Hvat ætlar landsstýrið at gera við byrgingina um Haraldsund, ið ódnirnar skola tvørturum og gera ónýtiliga?

Viðmerkingar:

Stutt eftir at landsstýrissamgongan var skipað í 1985, varð farið undir at fáa sambandið í lag millum Kunoynna og Borðoynna. Arbeiðið hevði tá ligið stilt eina tíð, men nýggja landsstýrið setti sær fyri ikki at fáa hetta samband í lag, men eisini at fara undir Kunoyarbergholið.

Byrgingin, ið gjørd varð um Haraldsund, kom at órógva útróðurin norðureftir og sketja vatnútskiftingina inni á vágni á Klaksvík og broyta lívið á botninum. Tí varð hin 29. mars 1986 samtykt at opna Haraldsund aftur og gera eina siglingarrennu, sum felag varð biðið um at fara undir at gera fyrireikingar til.

14 mió. kr. vóru játtaðar yvir 3 ár til hetta arbeiðið. Longur var ikki komið, og pengarnir eru brúktir til aðrar brýr og bergholsgerð.

Men byrgingin um Haraldssund varð gjørd sum ein fyribilsloysn, men kann ikki vera liggjandi, sum hon ger.

Hvørja ferð órógv er í sjónum, og lotið stendur innáa norðaneftir ella sunnaifrá, fyri ikki at tala um ódnirnar, so verður máað burtur av byrgingini, og hon gerst lættliga ónýtilig og krevur ábøtur, sum tilsamans ikki man kosta so lítið.

Tí verður spurt, hvørjar ætlanir landsstýrið hevur við byrgingini um Haraldsund. Tað er ikki heilt vandaleyst at ferðast eftir byrgingini í ringum veðri.

54. Broytingar í løgtingslóg um manning av skipum

Uppskot

til

Løgtingslóg um broytingar í løglingslóg um manning av skipum.

§ 1.

Í løgtingslóg nr. 5 frá 15. januar 1988 um manning av skipum verða gjørdar hesar broytingar:

1) Í § 2 verður nr. 7) orðað soleiðis:
"“Tons”: Tonsatal brutto (GT) ella skrásett tons brutto (BRT), sum til eina og hvørja tíð tilskilað í skipsins málibrævi ella máliprógvi, men soleiðis at brotin tøl falla burtur, um nøkur eru. Hevur málibrævið ella máliprógvið 2 bruttoskrásetingartøl (BRT) geldur størra talið. Eru bæði tonsatal brutto (GT) og bruttoskrásetingartal (BRT) máld, verður "tons" at skilja sum tað minsta av hesum tonsatølum.

2) Í § 2 verður sum nýtt nr. 12) sett:
"Átekning eftir STCW- sáttmálanum:
Átekning á sjóvinnubrøv, sum verða útgivin samsvarandi grein VI í millumlanda sáttmálanum um útbúgving, um sjóvinnu og um vaktarhald á skipum frá 1978, (STCW-sáttmálin)."

Lagtingslov om ændring i lagtingslov om bemanding af skibe.

§ 1.

I lagtingslov nr. 5 af 15. januar 1988 om bemanding af skibe foretages følgende ændringer:

1) I § 2 affattes nr. 7) således:
"“Tons”: Den til enhver tid i skibets målebrev angivne bruttotonnage (GT) eller bruttoregistertonnage (BRT), idet eventuelle decimaler kortkastes. Indeholder målebrevet 2 bruttoregistertonnager, da den største af disse. Er såvel et skibs bruttotonnage (GT) som dets bruttoregistertonnage (BRT) målt, forstås ved "tons" den mindste af disse tonnager.

2) I § 2 indsættes som nyt nr. 12):
"STCW-konventionspåtegning:
Påtegning på sønæringsbevis udfærdiget i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel VI i den internationale konvention om uddannelse af søfarende, om sønæring og vagthold, 1978 (STCW-konventionen)."

3) Í § 4, stk. 3, verður orðingin "og somuleiðis til tørvin á útbúgvingarstørvum." strikað.

4) Í § 6, stk. 1 verður talvan fyri fiski- og handilsskip broytt soleiðis:
(Talva 1.)

5) § 6, stk. 5 verður orðað soleiðis:
"Á skipum millum 500 og 799 tons er førleikakravið til heimaskipara og stýrimann á 4. stigi:
Heimaskipararoynd staðin seinni enn 1. juli 1982"

6) Sum nýggj § 6 a. verður sett:
"Skiparar, brúgva- og maskinyvirmenn á skipum, skrásett í Føroysku Altjóða skipaskránni (FAS), skulu hava sjóvinnubrøv við STCW-átekning sambært niðanfyristandandi talvum (talva 2).

3) I § 4, stk. 3 udgår ordene "samt til behovet for uddannelsesstillinger."

4) I § 6, stk. 1 ændres tavlen for fiske- og handelsskibe således:
(Tavle 1).

5) § 6, stk. 5 affattes således:
"I skibe mellem 500 og 799 tons er kvalifikationskravet til kystskipper og styrmand af 4. grad: Kystskippereksamen bestået senere end 1. juli 1982".

6) Som ny § 6 a indsættes:
"Skibsførere, navigations og maskinofficerer på skibe registreret i Færøske Internationale Skibsregister (FAS) skal have sønæringsbevis med STCW-konventionspåtegning i overensstemmelse med nedenstående tavler (tavle 2).

2. stk. Á skipum, skrásett í Føroysku Altjóða Skipaskránni (FAS), verður kravt, at avvarðandi hevur gilt sjóvinnubræv við STCW-átekning sambært stk. 1. Skipari skal hava heimarætt eftir sjóvinnulógini.

3. stk. Á Skipum, skrásett í Føroysku Altjóða Skipaskránni (FAS), verður loyvt at vera í starvi sum skipskokkur uttan sjóvinnubræv, um avvarðandi hevur havt lærutíð tilsamans 48 mánaðir í kokkayrkinum, av hesum í minsta lagi 24 mánaðir á havskipum.

Stk. 2. I skibe, registreret i Færøsk Internationalt Skibsregister (FAS) kræves, at vedkommende har gyldigt sønæringsbevis med STCW-konventionspåtegning i henhold til stk. 1. Skibsfører skal have indfødsret i henhold til sønæringsloven.

Stk. 3. I skibe registreret i Færøsk Internationalt Skibsregister (FAS) er tilladt at være i tjeneste som skibskok uden sønæringsbevis som sådan, såfremt vedkommende har haft en læretid i kokkefaget på 48 måneder, heraf mindst 24 måneder i søgående skibe."

7) Í § 12 verður sum nýtt stk. 4 sett:
"Føroya Landsstýri kann áseta nærri reglur um vaktarhald á skipum".

7) I § 12 indsættes som nyt stk. 4:
"Færøernes Landsstyre kan fastsætte nærmere bestemmelser om vagthold i skibe."

8) § 14 verður orðað soljóðandi:

"Føroya Landsstýri kann eftir tilmæli frá reiðara- og sjómannafeløgunum broyta tey í hesi lóg ásettu tonsamørk til onnur mørk, sum sett eru í bruttotonsatølum ella aðrari málieind og broyta tey í hesi lóg ásettu mørk fyri framtøkumegi."

9) Í § 15 stk. 1 verður skoytt uppí eftir "manningarreglurnar" orðingin:

"og áseta serlig útbúgvingarkrøv".

10) Í § 18 stk. 1 verður skoytt uppí eftir "§ 6, 1., 3. og 4. stk", orðingin: "§ 6 a, 1., og 2. stk.". "§ 12, 1. og 3. stk." verður broytt til "§ 12, 1., 3. og 4. stk.".

8) § 14 affattes således:

"Færøernes Landsstyre kan efter henstilling fra rederes og de søfarendes organisationer ændre de i loven indeholdte tonnagegrænser til grænser fastsat i bruttotons eller anden måleenhed, samt ændre de i loven indeholdte grænser for fremdrivningseffekt."

9) I § 15, stk. 1 indsættes efter "besætningsregler":

"samt fastsætte særlige uddannelseskrav",

10) I § 18, stk. 1 indsættes efter "§ 6, 1., 3. og 4. stk.": "§ 6 a, 1. og 2. stk.". "§ 12. 1. og 3. stk." ændres til: "12, 1., 3. og 4. stk.".

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd.

§ 2.

Denne lov træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen

Viðmerkingar:

Landsstýrið hevur lagt fram uppskot um føroyska altjóða skipaskráseting at koma í gildi hin 1. januar 1992. Endamálið er at betra um kappingarførið hjá føroysku handils- og ferðamannavinnuni í uttanríkissigling, at skapa øktar vinnumøguleikar í handils- og ferðamannavinnuni á føroyskum kjøli, at varðveita flest møgulig handils- og ferðamannaskip og harvið arbeiðspláss í føroyska samfelagnum, at skapa neyðugar fortreytir fyri øking í valutainntøkuni av farmaskipavinnuni og at tryggja arbeiði og inntøkugrundarlag í øðrum vinnupørtum við tilknýti til sjóvinnuna. Til tess at røkka hesum máli verður somuleiðis sett fram uppskot um broytingar í teimum lógum, sum ávirka eina føroyska altjóða skipaskráseting. Hesar lógir eru: Skattalógin og sjóvinnulógirnar um sjómenn, um sjóvinnu og um manning av skipum.

Broytingarnar í løgtingslóg nr. 5 frá 15. januar 1988 um manning av skipum byggja á tær útbúgvingar, sum eru nevndar í uppskotinum um maskinskúlaútbúgvingar, sum er til viðgerðar í løgtinginum, jbr. løgtingsmál nr. 139/1989. Útbúgvingurskipanin eftir hesum uppskoti og verandi skipan eftir donsku

skipanini, sum varð broytt í 1988, lýkur nú treytirnar í millumlanda sáttmálanum um sjómansútbúgvingar, um sjóvinnu og um vaktarhald á sjónum frá 1978 (STCW-sáttmálin) fyri skip, ið hava framtøkumegi meira enn 750 kw. STCW-sáttmálin er lýstur at galda fyri Føroyar við gildi frá 18. september 1990.

Broytingin í manningarlógini fer at geva maskinisti (1 ára útbúgving og skeið í kølitøkni/hydraulik og simulatornýtslu) eftir 24 mðr. siglingartíð rættindi upp til 3000 kw. við sjóvinnubrævi á 1. stigi. Maskinistur á 2. stigi (2 ára útbúgving) gevur eftir 12 mðr. siglingartíð rættindi upp til 1500 kw.

Broytingarnar í verandi manningartalvu (talva 1) eru settar upp soleiðis sum verandi manningarásetan er framd, síðan lógin kom í gildi hin 1. juli 1989, eftir tilmæli frá Sjóvinnufyrisitingini og samsvarandi teimum broytingum, sum Sjóvinnuráðið hevur gjørt. Allar tær føroysku sjómansútbúgvingarnar eru nú á einum tílíkum støði, at tað verður hildið rætt at broyta rættindini samsvarandi.

Broytingin hevur eisini til endamáls at gera tað møguligt hjá skipum, skrásett í Føroysku Altjóða Skipaskránni (FAS) at vera mannað eftir altjóða reglum til tess at vera kappingarfør við aðrar altjóða skipaskráir, har loyvt verður eisini at nýta útlendska manning. Við at nýta lagaligar manningartreytir, kann handilsskipaflotin økjast munandi, og verða tá skaptar neyðugar fortreytir fyri fleiri arbeiðsplássum í Føroyum.

Viðmerkingar til tær einstøku broytingarnar:

ad. 1)
Skrásett tons brutto (BRT) falla burtur eftir 18. juli 1994. Sambært løgtingslóg nr. 90 frá 10. juni 1982 verða øll skip máld eftir 1969-reglunum, men kunnu framvegis fáa eitt máliprógv eftir 1954-reglunum.

ad. 2)
Sambært § 6 í STCW-sáttmálanum. Sáttmálin er lýstur at galda fyri Føroyar í Kunngerðarblaðnum B dagsett hin 17. januar 1991 við gildi frá 18. september 1990.

ad. 3)
Verður skotið upp at strikað, tá endamálið við manningarlógini er at áseta minsta krav um trygdarmanning (Minimum Safe Manning) umframt, at loyvt verður útlendingum at starvast á føroyskum skipum, skrásett í FAS.

ad. 4) og 5)
Broytingarnar eru gjørdar soleiðis sum galdandi manningaáseting er gjørd. Rættindini hjá heimaskipara í heimasigling eru upp til 800 tons og við heimaskip-

araroynd, staðin áðrenn juli 1982, upp til 500 tons. Samstundis verða rættindini fyri skiparar víðkað upp til 1600 tons. Fyri handilsskip verður hetta eisini víðkað, tá broytingin í pkt. 3) eisini verður gjørd. Fyri skipararoynd, staðin áðrenn juli 1982, verður við atliti til líkastilling av sjóvinnubrøvum kravt eitt vikuskeið í lærugreinini skipstøkni sum eftirútbúgvingarkrav. Heimildin er tikin við í pkt. 9).

Fyri maskinmeistara verður víst til viðmerkingarnar til lógina. Eftir hesum fer vinnubræv sum maskinistur á 1. stigi at geva rættindir upp til 3000 kw og vinnubræv sum maskinistur á 2. stigi rættindir upp til 1500 kw. Broytingarnar í vinnubrævaheitinum og rættindini hjá teimum, sum hava ta eldri maskinistútbúgvingina eru tikin við í broytingunum í sjóvinnulógini.

ad. 6)

Eftirsum uppskotið um føroyska altjóða skráseting ikki fevnir um fiskiskip verður ein nýggj grein innsett, sum bert fevnir um skip í hesi skrá. Førleikakrøvini verða ásett beinleiðis eftir STCW-sáttmálanum. Skiparaútbúgvingin lúkar hesi krøv um førararættindir upp til 1600 tons og sum stýrimaður á vakt á brúnni óavmarkað stødd á skipi. Fyri maskinmeistarar er broytingin tann sama sum í pkt. 4). Loyvt verður útlendskum stýrimonnum og maskinmeistarum at starvast á hesum skipum, treytað av gildugari átekning eftir STCW-sáttmálanum. Skipari skal harumframt hava heimarætt. Mælt verður frá at hava reglur um undantøk viðvíkjandi heimarætti skiparans. Kravið um heimarætt skal skiljast soleiðis, at loyvt er øllum ríkisborgarum at starvast á føroyskum skipum. Á skipum skrásett í FAS verður ikki krav sett um føroyskt sjóvinnubræv, men samsvarandi útbúgving.

ad. 7.

Heimilað verður landsstýrinum at áseta nærri reglur um vaktarhald á sjónum. STCW-sáttmálin er galdandi fyri Føroyar við gildi frá 18. september 1990. Sáttmálin fevnir um útbúgving um sjóvinnu og vaktarhald á sjónum. Sjómansútbúgving, sjóvinna og manningakrøv er sermál. Vaktarhaldið umborð eftir STCW-sáttmálanum eru reglur fyri yvirmenn, sum ganga vakt á brúnni og í maskinrúminum og mugu hesar soleiðis eisini koma undir sermál.

Til tess, at landsstýrið kann lúka treytirnar í grein 1 (2) í sáttmálanum, mugu neyðugar reglur setast í verk um vaktarhald. Heimildin hjá landsstýrinum eigur soleiðis at vera í manningarlógini. Reglurnar verða tær somu sum eru í fylgiskjølunum til STCW-sáttmálan.

ad. 8)

Galdandi lóggáva heimilar landsstýrinum, eftir at tað hevur fingið tilmæli frá øllum pørtum av vinnulívinum í Sjóvinnuráðnum, at broyta tonsamørk. Hesar

reglur eru galdandi í øllum londum, sum hava limaskap í IMO (Altjóða ST-felagsskapur á sjónum "International Maritime Organization"), sum leingi hevur arbeitt við málireglunum. Haraftrat inniheldur altjóða sáttmálin um tryggleikan á fiskiskipum (Torremolinus-sáttmálin) mørk grundaða longdina av skipinum. Tí verður skotið upp, at landsstýrið varðveitir rættin til at gera broytingar í tonsamørkum og frantøkumegi við atliti til galdandi máltreglur og altjóða viðurskiftir.

ad. 9)
Heimild stjórans eftir § 15 verður víðkað til eisini at fevna um serlig útbúgvingarkrøv. Hetta er neyðugt í galdandi manningaásetanini á serliga bygdum skipum (flúgvibátar og luftpútubátar v.m.) kann verða øðrvísi enn eftir vanligu áseting-ini.

ad. 10)
Avleiðingar av hesum broytingaruppskoti.

Felagsálit

í

Løgtingsmáli nr. 55/1991: Føroysk altjóða skipaskrá.
Løgtingsmáli nr. 52/1991: Broyting í løgtingslóg um áseting av skatti til landskassan.
Løgtingsmáli nr. 54/1991: Broytingar í løgtingslóg um manning av skipum og løgtingsmáli nr. 56/1991: Broytingar í løgtingslóg um sjóvinnu.

Málini eru løgd fram av landsstýrinum tann 5. december 1991 og eftir 1. viðgerð 10. december 1991 beind í fiskimálanevndina.

Nevndin hevur viðgjørt løgtingsmálini nr. 52, 53, 54, 55 og 56 undir einum, hvar málið nr. 55: Føroysk altjóða skipaskrá er høvuðsmálið, og verður eisini álitið í hesum máli høvuðsálitið.

Nevndin hevur havt fund við Kaj P. Mortensen, fulltrúa í landsstýrinum, sum hevur arbeitt við málinum og eisini hevur sjóvinnumál undir sær. Sam Hansen, fulltrúi á Líkningarráð Føroya, hevur eisini verið á fundi til at greiða frá teim skattligu viðurskiftunum.

Undir 1. viðgerð av málunum var nakað rætt um, hvørt málini skuldu fara í skattanevndina ella fiskimálanevndina. Fiskimálanevndin helt tað tí vera rætt at bjóða formanninum í skattanevndin á fund, so hann kundi verða kunnaður um, hvussu málini vórðu viðgjørd í fiskimálanevndini. Vilhelm Johannesen, formaður í skattanevndini, gjørdi so væl at koma á fund.

Undir viðgerðini hevur nevndin býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Olaf Olsen, Frank Davidsen, Jóannes Dalsgaard, Finnbogi Arge) er greiður yvir, at tað kann tykjast sum um, at landskassin missir pening við at seta hesar lógir í gildi, men meirilutin er eisini greiður yvir, at um hetta ikki verður gjørt, so koma farmaskip at fara úr føroyska flotanum, og tá er hesin peningur mistur kortini. Um skipini verða verandi undir føroyskum flaggi, liggur tó nakað av peningi eftir í landinum. Koma onnur skip undir føroyskt flagg, sum nakrir rokna við, so geva tey eyka inntøkur. Líknandi tiltøk eru roynd í okkara grannalondum, og hava tey roynst væl. Tí tekur meirilutin undir við uppskotum landsstýrisins og mælir løgtinginum til at samtykkja tey við undantak av løgtingsmáli nr. 53/1991: Broyting í løgtingslóg um landsskatt og kommunuskatt, har broytingaruppskot er sett fram.

Minnilutin (Asbjørn Joensen) finnur onga orsøk, ella fyrimunir í, at samtykkja uppskot landsstýrisins í fyriliggjandi líki. Talan er um so grundleggjandi broyting í okkara samfelagsbygnaði, tá hugsað verður um skyldur og krøv, at als einki grundalag er fyri, at vit skulu hava hesa fremmandu skipan, havandi í huga hetta veika og lítla samfelag.

Tað arbeiðið, ið gjørt er, og tað, ið komið er fram undir nevndarviðgerðini, gevur onga ábending um nakran fyrimun við skipanini.

Her verður fyri størsta partin talan um stuðul til ávís vinnurekandi her á oyggjunum, í kapping um føroyskan farmaflutning. Av 17 skipum í flotanum, eru tey 7 í utlanlandssigling burturav.

Tað hevur ikki verið møguligt undir nevndarviðgerðini, at fingið nakra kunning um, hvar og hvør kappingin er, ið grundar hesa stuðulsveiting.

Um neyðugt, er møguleiki fyri aðrari skipan enn tað, her verður mælt til. Talan er um eina fremmanda skipan við onkrari minni broyting, ið valla er umtalu verd, tá møguligur lítil samfelagsvinningur, um 4%, ið allur verður at fara til almenna fyrisiting av hesum virksemi.

Annar spurningurin er so, um hetta lítla samfelag, har so fá eru til at bera samfelagsraksturin, er fært fyri at missa hesa stóru samfelagsinntøkuna, ið roknast kann til 50 - 100 milj. kr., tá talan er um 600-700 mans, ið koma at sigla undir DAS og DIS skipanunum.

Tað eigur eisini at viðmerkjast, at hendan stóra upphædd verður tá at leggja á herðarnar á restina av skattgjaldarum, ið valla eru mentir at bera meiri skatt og elvir hetta tá rímiligt til størri lønarkrøv.

Tað er eisini ungfólk okkara, og tá eisini hesir siglandi, ið seta tey stóru krøvini til samfelagságóðan, munandi meiri enn pensjónisturin, ið á hendan hátt kemur at bera samfelagsbyrðar, ið kjarnin í samfelagnum, við lóggávu, verður frítikin fyri, ikki av egnum ávum, men grundað á eina fremmandu skipan.

At rokna við nakrari innflagging til Føroya, tað gevur onga meining, tí um hetta samfelagið er fíggjarliga ført fyri hesum tiltaki, tá er eitthvørt annað samfelag tað sjálvandi eisini.

Tað, at eitthvørt skip í innanlands sigling ikki kann verða við í teirra heimligu skipan, rættvísger ikki føroyska skipan til slíkt endamál.

Tað grundleggjandi má vera, at einhvør nýtari av samfelagságóðanum, hevur skyldu at vera við til at bera byrðarnar.

Helst verður ein broyting tann vegin, at ávirka eina ávísa flyting, men tná hetta tá takast sum rímiligt, og eins lík teim krøvum, sum danir seta fiskimonnum okkara við teirra skipum.

Verður hugsað um tær teknisku broytingarnar í uppskotinum, ella eisini manningarskipanina, er beinleiðis skipað eftir donskum viðurskiftum, so her er eingin orsøk til viðmerking.

Annar táttur er so hann, um ikki meira tørvur er á stuðli innan aðrar partar í samfelagnum, ikki minst tá talan er um rakstur av fiskiskipum. Verður so hugsað um politisku hálkubreytina, tá er tað ógrundað av samgonguni at viðmerkja, at fiskiskip undir ongum umstøðum koma undir hesa skipan.

Minnilutin metir, at alt tilfarið eigur at verða umhugsað av nýggjum, við tí fyri eyga, at møguligur stuðul til hendan føroyska farmaskiparakstur verður at viðgera skip fyri skip, og stuðul veittur, um grundalag er fyri hesum, tá er eisini møguligt at viðgera heilt aðra skattaskipan fyri býti millum skip og manning við atliti til hendan, sum bæði ýtara og nýtara av samfelagságóðanum.

Tí verður sett fram soljóðandi:

Uppskot

til

samtyktar

Landsstýrinum verður heimilað, saman við fíggjarnevnd løgtingsins, at veita stuðul til farmaskiparakstur, um grundarlag er fyri hesum.

103. Grannskoðan av almennum roknskapum

Uppskot

til

samtyktar

Løgtingið samtykkir at góðkenna roknskapirnar hjá Menningargrunni Ídnaðarins fyri fíggjarárini 1985 - 91.

Frágreiðing frá løgtingsgrannskoðarunum:
Menningargrunnur Ídnaðarins varð settur á stovn við løgtingslóg nr. 37 frá 26. juni 1973. Tað framgongur av áliti ídnaðarnevndarinnnar til lógaruppskotið, at ætlanin við stovnssetanini var at menna ídnað, handverk og tænastufyritøkur í Føroyum við beinleiðis fíggjarligum studningi, ella við lánveiting o.t. "har aðrir lánistovnar ongan stuðul veita". Í § 9 í kunngerðini eru tó ásettar ávísar reglur um m.a., at fløgulán ikki mega fara upp um 90% av fløguútreiðslunum.

Lógin heimilar grunninum at veita:

- uppbyggingar- /útflutningskreditt og - veðhald
- rentustudning
- studning til vørumenning og gransking v. m.
- hjálp til mennan á serligum støðum
- lán og/ella studning til fíggjan og rakstur av nýstovnaðum virkjum og umskipan av verandi.

Sambært viðtøkum grunnsins, eigur nevndin at býta veitingar úr grunninum best møguligt millum ymiskar vinnugreinir, og harumframt at hava í huga neyva samvinnu við landsstýrið og ymsar stovnar til tess at samskipa heildarveitingarnar best møguligt. Viðtøkurnar áseta víðari ávís hámørk fyri tær einstøku veitingarnar í mun til (fløgu) útreiðslurnar, og at øll lán uppá meira enn 1/2 mió. kr. og veðhald størri enn 1 mió. (síðani 1989 ávíkavist 2 og 3 mió. kr.), krevja góð kenning frá landsstýrinum.

Tað fíggjarliga grundarlagið fyri virki grunnsins varð ætlað at vera 1) játtan á fíggjarløgtingslógini, 2) 1 0/00 av árliga umsetninginum hjá øllum ídnaðarvirkjum, handverkara- og tænastufyritøkum og 3) lánsupptøka við landskassaveðhaldi - upprunaliga kr. 2 mió um árið í 5 ár

Tað sæst av omanfyristandandi, at endamál grunnsins frá byrjanini hevur verið sera breitt útgreinað, men viðtøkurnar áseta ongar nærri fyriskipanir viðvíkjandi innanvirkis mannagongd so sum:

- krøv til og viðgerð av umsóknum v.m. í samband við veiting av lánum, veðhaldi, stuðningi v.m.
- internt eftirlit, debitorrøkt, innkrevjing av lánum, risikometing v.m.
- roknakaparhættir / - uppseting o.s.fr.
- førleikakrøv til leiðslu

– – –

Løgtingsgrannskoðararnir hava gjøgnumgingið roknskapirnar og grannskoðanarfrágreiðingarnar hjá Menningargrunni Ídnaðarins fyri árini 1985 - 1991 m.a. til tess at vissa seg um, at rætt er farið fram bókhaldsliga og roknskaparliga hjá stovninum.

Roknskapargrannskoðanin hevur m.a. ávíst og átalað, at bókhald grunnsins eitt skifti ikki hevur verið nóg trygt, og ikki nýtiligt sum stýringsamboð hjá leiðsluni, at bókføringin hevur verið nóg trygg, og at skrásetingin av skyldum grunnsins ikki hevur verið nóg góð.

Í grannskoðanarfrágreiðingini fyri árið 1991 verður tó gjørt vart við, at hesi viðurskifti nú virka væl.

Løgtingsgrannskoðararnir meta tað vera óheppið, at ein stovnur, ið hevur eitt so breitt endamál, ikki hevur fingið álagt ávís krøv til innanvirkismannagongd. Hesir manglar eru óivað ein orsøk til vánaligu fíggjarviðurskifti grunnsins í dag.

Tað tykist ógreitt, hvussu mannagongdin fyrr hevur verið í samband við avskriving og avsetan til tap uppá skuldarar, og hvussu avsetingar í tiltaks- ella "trygdargrunnin" skulu skiljast.

Í roknskapinum fram til 1987 var trygdargrunnurin at rokna sum ein avseting ímóti tapum, og ikki roknað uppí eginognina.

Í 1988 verður roknskaparuppsetingin broytt, soleiðis at trygdargrunnurin verður roknaður uppí eginognina, so at avsetingar ímóti tapi hvørki ávirka rakstrarúrslit ella støddina á eginognini.

Í 1991 verður so roknskaparuppsetingin aftur broytt soleiðis, at avsetingar uppá tap nú bæði ávirka rakstur og eginogn, við tað at útlánini verða minkað svarandi til avsetingarnar. Somuleiðis verður avsett til effektivar veðhaldsskyldur.

Løgtingsgrannskoðararnir meta, at hesin roknskaparháttur gevur ta mest rættvísandi myndina av rakstri, aktivum, passivum og gjaldføri, og mæla landsstýrinum til at áseta nærri standardiseraðar roknskaparreglur fyri allar teir almennu útlánsgrunnarnar.

Grunnurin hevur í tíðarskeiðnum 1986 - 1991 mist umleið 225 mió. kr. sum avsetingar / tap uppá skuldarar.

Sambært ársroknskapunum hava avsetingar og tap tey 4 árini frá 1986 - 1989 verið umleið 40 mió. kr., meðan avsetingar og tap tey seinastu 2 árini hava verið umleið 185 mió. kr.

Løgtingsgrannskoðararnir meta, at fleiri avskrivingar og avsetingar áttu at verið gjørdar áðrenn 1990, um so var, at sami metingar- og roknskaparháttur sum í 1991 varð nýttur.

Samanumtikið hava løgtingsgrannskoðararnir hesar viðmerkingar:

1. Sum nevnt omanfyri, var ásett í § 4 í lógini, at ein av fíggingarkeldum grunnsins skuldi vera eitt gjald uppá 1 0/00 av árliga umsetninginum hjá øllum fdnaðarvirkjum, handverkara- og tænastufyritøkum. Av praktiskum grundum hevur landsstýrið mett, at gjaldið ikki skuldi innkrevjast.
   Lógin og reglugerðin er tó ongantíð broytt hesum viðvíkjandi.
   Løgtingsgrannskoðararnir átala, at hetta ikki er gjørt, og mæla til, at álagt verður landsstýrinum at kann hesi viðurskifti aftur.
2. Løgtingsgrannskoðararnir átala, at mannagongdin í samband við viðgerð av umsóknum, innanvirkis eftirlit, debitorrøkt, risikometing v.m. ikki hevur verið nóg væl skipað.
3. Løgtingsgrannskoðararnir heita á landsstýrið um at geva eina frágreiðing um, hvussu keyp, umbygging og fígging av bygninginum - uppá falt uml. 60 mió. kr. - har grunnurin eigur 1/3, er farin fram.
4. Løgtingsgrannskoðararnir meta, at punkt 8.1 og 8.2 í kunngerðini, har ásett er at býta veitingarnar best møguligt ímillum ymsar vinnugreinir í neyvari samvinnu við landsstýrið, ikki hevur virkað nóg væl, m.a. við tað at avgerðargrundarlagið ikki hevur verið nóg gott.
5. Løgtingsgrannskoðararnir meta, at virksemið hjá Menningargrunninum og samvinnan við Føroya Fdnaðargrunn, Búskaparráðið, Menningarstovuna og landsstýrið, til tess at tryggja ein skynsaman og samskipaðan stuðuls- og útlánspolitikk til frama fyri menning og umskipan av fdnaði, handverks- og tænastufyritøkum, ikki hevur verið nóg væl skipað øll árini.
6. Løgtingsgrannskoðararnir mæla til, at lóg/viðtøkur verða broyttar, so at nærri krøv til viðgerð av umsóknum, innanvirkis eftirlit, debitorrøkt, risikometing v.m. verða ásett.
7. Løgtingsgrannskoðararnir mæla landsstýrinum til at áseta nærri krøv til uppsetan av roknskapinum og til roknskaparhættir fyri tilíkar stovnar/grunnar.

Álit

í

Løgtingsmáli nr. 103/2 1991: Grannskoðan av almennum roknskapum.

Uppskot

til

samtyktar

Løgtingið samtykkir at góðkenna roknskapirnar hjá Føroya Ídnaðargrunni fyri fíggjarárini 1986- 90.

Frágreiðing frá løgtingsgrannskoðarunum:

Roknskapirnir hjá Føroya Ídnaðargrunni eru ikki áður gjøgnumgingnir av løgtingsgrannskoðarunum, við tí grundgeving, at grunnurin ikki hevur fingið árligar játtanir á fíggjarlógini.

Eftirsum talan er um ein eksteman landskassagrunn við stórum útlánsvirksemi, og sum frá landskassanum hevur fingið stovnsfæ, lán og veðhald, hava løgtingsgrannskoðararnir mett, at rættast var at gjøgnumganga roknskapirnar hjá grunninum tey seinastu 5 árini og leggja hesar fyri tingið.

Føroya Ídnaðargrunnur varð settur á stovn við løgtingslóg nr. 68 frá 24. september 1970.

Viðtøkurnar fyri grunnin vórðu ásettar av landsstýrinum við kunngerð nr. 7 frá 28. apríl 1971.

Endamálið við grunninum er at veita lán til fløgur í ídnaðar- og handilsfyritøkur við tí í hyggju at stuðla umskipan til broytt marknaðarviðurskifti.

Av viðmerkingunum sæst, at orsøkin upprunaliga var handilsligu viðurskifti Føroya við EFTA.

Ásettar eru fleiri reglur, ið hava til endamál at tryggja, at ansa verður eftir at tapini verða so lítil sum møguligt.

T.d. verður ásett í § 7: "at lánið ikkki má vera hægri enn neiðiligt og neyðugt er eftir eini meting av møguleikunum hjá virkinum at bera seg og lívføri tess", og í § 11 í kunngerðitu verður ásett, at virkir, sum fáa lán koma undir: "roknskaparligt og tekniskt eftirlit".

Lógin, reglugerðin og viðmerkingarnar leggja soleiðis upp til ein varnan og tryggan útlánspolitikk, soleiðis at vandin fyri tapi av høvuðsstólinum verður so lítil sum møguligt.

Grunnurin fekk upprunaliga eitt stovnsfæ uppá 4,5 mió. kr., og heimild at taka lán upp til 20 mió. kr. Landsstýrið hevur við kunngerðum hækkað hetta loft stigvíst til 300 mió. kr., til loftið varð avtikið í 1989, sama ár, sum ein lóg varð samtykt, ið heimilaði landsstýrinum at veðhalda upp til 40 mió. kr.

Burtursæð frá stovnsfænum hevur grunnurin ikki beinleiðis fingið játtað pening á fíggjarlógini.

Grunnurin hevur tó fingið "bilig" landskassalán ír:

Íløgugrunni Ídnaðarins
- Íleggingargrunninum fyri Føroyar
- Oljugrunninum

Hesi lán vóru 31/ 12 1990 falt uml. 125 mió. kr.

Harumframt hevur grunnurin upptikið uttanlandslán uppá ca. 100 mió. kr., sum landskassin veðheldur fyri.

Løgtingsgrannskoðararnir hava gjøgnumgingið roknskapirnar og grannskoðanarfrágreiðingarnar hjá Føroya Ídnaðargrunni fyri árini 1986 - 1990 m.a. til tess at vissa seg um, at rætt er farið fram bókhaldsliga og roknskaparliga hjá stovninum.

Roknskapargrannskoðanin hevur ikki gjørt vart við serlig átaluverd viðurskifti.

Í sambandi við gjøgnumgongdina av roknskapunum hava løgtingsgrannskoðararnir hesar viðmerkingar:

1. Í ársroknskapunum verður nýttur ein roknskaparsiður viðvíkjandi avsetan av tapi uppá skuldarar, har avsetingarnar minka um eginognina, men ikki ávirka rakstrarúrslitið. T.d. vísir ársroknskapurin fyri 1990 eitt tap uppá 1,7 mió. kr. Um so var, at avsetingarnar vórðu førdar yvir raksturin, hevði tapið verið 16 - 17 mió. kr.

   Sambært § 16 í kunngerðini skal tiltaksgrunnur stovnast at standa ímóti tapum av útlánum eftir nærri reglur, sum landsstýrið ásetir.

   Landsstýrið hevur ikki ásett nærri reglur, og mælt verður til, at hetta verður gjørt í samband við, at landsstýrið ásetir nærri reglur fyri uppsetan av roknskapum, og til roknskaparhættir fyri tílíkar stovnar/grunnar.

2. Eisini verður mælt til, at lóg/viðtøkur verða endurskoðaðar, so at nærri krøv til viðgerð av umsóknum, innanvirkis eftirlit, debittorrøkt, risikometing v.m. verða ásett.

3. Eginognin er í 1990 minkað við umleið 17 mió. kr. til uml. 35 mió. kr. Henda lutfalsliga lítla eginogn, samanhildið við vaksandi eftirstøðum og tapum ger, at støðan hjá grunninum skjótt kann gerast ivasom.

4. Av roknskapunum framgongur, at morarenturnar í 1990 vóru umleið 5 mió. kr., dupult so nógv sum í 1988. Grunnurin hevur tó upplýst, at skeivt heiti er nýtt, og at tær veruligu morarenturnar í 1990 vóru ca. 6 - 700 t. kr.

5. Eftirstøðurnar viðvíkjandi falnum avdráttum og rentum eru vaksnar til knappar 50 mió. kr., nærum ein tvífalding síðani 1988. Grunnurin hevur í hesum sambandi nevnt, at ein trupulleiki er, at tántakararnir lata Ídnaðargrunnin koma í aðru røð, tá gjaldast skal, og at trupult er at fáa roknskaparligar upplýsingar.

6. Grunnurin hevur upplýst, at umleið 90% av útlánum eru tryggjað við 1. veðrætti. Serliga, har talan er um veðrætt í rakstrargøgnum, er veðrættarstøðan tó ivasom í lleiri førum.

7. Sambært likviditetsætlan hjá grunninum kann hesin skjótt koma í gjaldføristrupulleikar, um so er, at ein eins lítil partur og higartil av rentum og falnum avdráttum verður goldin framyvir.

8. Mælt verður til, at landsstýrið í samstarvi við grunnin tryggjar framtíðar gjaldføri, og at rentumarginalurin í hesum viðfangi eisini verður endurskoðaður.

Álit

í

Løgtingsmáli nr. 103/3 1991: Grannskoðan av almennum roknskapum.

Uppskot

til

samtyktar

Løgtingið samtykkir at góðkenna roknskapirnar hjá Føroya Jarðarráð fyri fíggjarárini 1985-90 við niðanfyristandandi viðmerkingum.

Frágreiðing frá løgtingsgransknarunum:

Endamál:

Føroya Jarðarráð hevur 3 høvuðsendamál:
Fyrisiting av landsjørðini
Umsiting av jarðargrunninum
Umsiting av studningsskipanum

Lógargrundarlag:

Lógargrundarlagið fyri virki ráðsins eru tvær lógir:
- Løgtingslóg nr. 59 frá 9. mei 1988 um landsjørð.
- Ríkislóg nr. 174 frá 25. mei 1937 "om jordbrugets fremme", við tilhoyrandi "reglement nr. 120 for landbrugsrådet nedsat i henhold til lov nr. 174 af 24. mai 1937 om jordbrugets fremme."

Løgtingslógin ásetur ein karm um fyrisitingina av landsjørðini og var ætlað sum 1. partur av tillagingini av tí gomlu lógini frá 1937. Løgtingslógin umfatar ein part av ríkislógini, nevniliga §§ 1-7 og §§ 10-27. Sostatt eru §§ 8-9 og §§ 28-61 í ríkislógini framvegis í gildi.

Sambært løgtingslógini er álagt landsstýrinum við kunngerð at áseta nærri reglur fyri m.a.:

- Jarðaráðið sjálvt.
- Ásetan av leigu.
- Framleiðsluskyldu.
- Endurgjald til fráfarandi festara fyri egnar fløgur.

Uppskot um reglur eru gjørdar, men eru ikki liðugt viðgjørdar og samtyktar av landsstýrinum enn. Nevnast kann, at eini 40 festaraskifti úskil ikki eru avgreidd.

Í tí partinum av donsku lógini, sum framvegis er í gildi, eru ásettar reglur um umsiting av jarðargrunninum, herundir keyp av jørð og lánveiting úr grunninum og um studningsskipanir.

Fíggjarviðurskifti:

Fíggjarliga grundarlagið undir virki ráðsins eru játtanir á fíggjarlógini og søla av jørð:

- studningur til jarðargrunnin (fløgu- og rentustudningur),
- ymsir studningar, ið ráðið *umsitur* (játtanir og útgjaldingar vístar undir passivum/serkonti)
- søla av festijørð, har inntøkur og útgjaldingar framganga av einari serligari festikonti, ið er partur av eginognini.

Niðanfyri eru vístar tær samlaðu upphæddirnar, ið jarðarráðið hevur fingið ávíst úr landskassanum til jarðargrunnin og til ymsar studningsskipanir frá 1.4.1985 til 31.12.1990, og harumframt eru inntøkurnar fyri sølu av jørð vístar fyri sama tíðarskeið:

(mió. kr.)

Studningur	1985	1986	1987	1988	1989	1990	falt
Íløgustudn.	3,8	5,2	6,0	6,0	6,0	4,6	31,6
Rentustudn.	1,7	2,3	2,3	2,3	2,2	2,2	13,0
Til grunnin	5,5	7,5	8,3	8,3	8,2	6,8	44,6
Neytahald	6,8	10,2	11,5	13,0	13,0	13,0	67,5
Kjøt/egg	1,3	1,8	2,5	2,9	3,2	2,8	14,5
Stráfóður	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,7	4,7
Nýdyrkan	1,5	2,0	2,0	2,0	2,8	2,2	12,5
Húsdjóraaling	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	2,1
Súrhoyggjabrúk	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	2,3
Studn. falt	16,4	23,1	25,9	27,8	28,9	26,1	148,2
Søla av jørð v.m.	6,6	9,0	15,2	13,5	17,3	8,9	70,5
Samanlagt	23,0	32,1	41,1	41,3	46,2	35,0	218,7

Tær ymsu studningsskipanirnar úr landskassanum hetta tíðarskeiðið eru falt 148,2 mió. kr. Av hesum hevur jarðargrunnurin sjálvur fingið 44,6 mió. kr. meðan góðar 100 mió. kr. eru ymiskir studningar til bøndurnar, ið jarðarráðið umsitur.

Festijørð

Í sama tíðarskeiði er festijørð seld fyri umleið 70 mió. kr. Søla av festijørðini verður bókað á serliga festikonto. Í § 9 í ríkislógini stendur, at nærri reglur skulu ásetast um festikonti, men hesar reglur eru onguntíð ásettar. Til tey ymsu festini eru í tíðarskeiðnum nýttar knappar 31 mió. kr. av festikontoini, ið pr. 31.12.1990 var uppá uml. 74 mió. kr.

Útlánsvirksemi:

Jarðarráðið kann veita lán til ymisk endamál sambært kap. V í ríkislógini.

Í lógini og í reglement nr. 120 eru ásett krøv til lántakararnar, og til hvørji skjøl og tilfar, ið skulu fylgja við eini umsókn, m.a. kostnaðar- og fíggjarætlan.

Í ríkislógini og reglugerðini eru fleiri ótíðarhóskandi reglur og ásetingar. Nevnast kann, at jarðarráðið sambært lógini ikki uttan loyvi frá "ministeren for land-

brug og fiskeri" kan læna út meira enn 70.000 kr. í einum kalendarári, og í reglugerðini er ásett, at tey einstøku lánini skulu vera innanfyri eitt lánivirði uppá 15.000 kr. Hesar ásetingar verða tó ikki hildnar.

Burtursæð frá lánum til kommunur, har rentan er 8% p.a., er rentan á útlánum 3% p.a. Tey fyrstu 5 árini eru lánini til fjós, Mjólkarvirki og sethús avdráttarfrí, og afturgjaldstíðin er uml. 37 ár. Annars er avdráttartíðin úr 5 uppí 25 ár fyri tey ymisku lánini.

1. apríl 1985 vóru útlánini uml. 88 mió. kr. Pr. 31. desember 1990 vóru útlánini vaksin til uml. 149 mió. kr., t.v.s. ein nettovøkstur uppá góðar 60 mió. kr.

Útlánini pr. 31.12.1991 kunnu útgreinast til hesi endamál:

	(mió. kr.)
Fjós	85
Seyðahús	11
Mjólkarvirkið	11
Traktorar og maskinur	10
Sethús	6
Kommunur	6
Vakstrarhús	5
Rakstrarlán	4
Grísagarðurin	3
Onnur lán	8
Samanlagt	149

Eftirstøðurnar sambært átroknskapin 1990 vóru umleið 12 mió. kr. Lánini fella til gjaldingar 1.12., og fleiri lántakarar hava avtalur um mótrokning í útgoldnum studningi, so "veruligu" eftirstøðurnar eru væl minni. Mett verður tó, at einar 15 mió. kr. av útlánunum ikki koma innaftur. Talan er her um ikki rentablar fløgur, serliga til fjós/mjólkarframleiðslu.

Gjaldføri/lántøka

Til tess at tryggja gjaldførið viðvíkjandi útlánsvirksemi grunnsins, har talan ofta er um stórar einstakar fløgur, eru upptikin lán, m.a. eitt uttanlandslán og lán frá tryggingini. Pr. 31.12.1990 hevði grunnurin innistandandi uml. 28 mió. kr., meðan lánini vóru uml. 20 mió. kr.

Renta og kurstap av lánum vóru í 1990 uml. 14% p.a., meðan rentan á innistandandi peningi var góð 3% p.a.

Roknskapargrannskoðanin

Løgtingsgrannskoðararnir hava gjøgnumgingið roknskapirnar og grannskoðanarfrágreiðingarnar hjá Føroya Jarðarráð fyri árini 1985 til 1990 m.a. til tess at vissa seg um at rætt er farið fram bókhaldsliga og roknskaparliga hjá stovninum.

Burtursæð frá, at heitt hevur verið á ráðið um at gera meira við at innkrevja eftirstøðurnar, hevur roknskapargrannskoðanin ikki gjørt vart við serlig átaluverd viðurskifti.

Viðmerkingar:

Í sambandi við gjøgnumgongdina av roknskapunum hava løgtingsgrannskoðararnir hesar viðmerkingar:

1. Løgtingsgrannskoðararnir átala, at landsstýrið ikki enn hevur kunngjørt reglugerðirnar sambært løgtingslóg nr. 59 frá 9. mei 1988 um landsjørð.

2. Mælt verður til, at nærri reglur verða ásettar viðvíkjandi sølu av festijørð v.m. og nýtslu av festikonto.

3. Mælt verður til at lógararbeiðið viðvíkjandi landsjørðini verður gjørt liðugt, soleiðis at restin av fíkislógini og reglugerðini frá 1937 verður viðgjørd og tillagað nútíðar viðurskifti.

4. Løgtingsgrannskoðararnir átala, at jarðarráðið ikki í øllum førum hevur víst neyðugt varsemi og tryggjað, at lán bert verða veitt til rentablar íløgur.

5. Løgtingsgrannskoðararnir mæla til, at gjaldførið hjá grunninum verður tryggjað øðrvísi, so tað slepst undan lágtrentaðum innistandandi og høgtrentaðum útlánum.

6. Løgtingsgrannskoðararnir átala, at ráðið, hóast tað er ásett í galdandi reglugerð, ikki gevur ársfrágreiðing um virki sítt.

7. Løgtingsgrannskoðararnir mæla landsstýrinum til, at áseta nærri reglur um roknskaparprinsippir fyri m.a. avskriving, avseting móti tapi uppá skuldarar og kurstap, og at hetta verður gjørt í samband við, at ásettar verða nærri reglur fyri uppsetan av ársroknskapi og til roknskaparhættir fyri tílíkar stovnar/grunnar.

Álit

í

Løgtingsmáli nr. 103/4 1991: Grannskoðan av almennum roknskapum.

Uppskot

til

samtyktar

Løgtingið samtykkir at góðkenna roknskapirnar hjá Vakstrarhúsgrunninum fyri fíggjarárini 1987-90 við niðanfyristandandi viðmerkingum.

Frágreiðing frá løgtingsgrannskoðarunum:

Endamál:
Vakstrarhúsgrunnurin hevur til endamáls at veita stuðul til:

a. lán og/ella studning til nýbygging og ískoytisløgu til vakstrarhús og grønmetisframleiðslu uttandura,
b. rakstur av nýstovnaðum vakstrarhúsum og grønmetisframleiðslu uttandura,
c. studning til orkusparandi tiltøk í vakstrarhúsum,
d. hjálp til marknaðarføring,
e. hjálp til gransking og vørumenning.

Lógargrundarlag
Virki grunnsins er ikki ásett við lóg, men landsstýrið hevur í november 1985 gjørt eina interna reglugerð fyri grunnin, og grunnurin verður fyrisitin av Føroya Jarðarráð.

Fíggjarviðurskifti
Fíggjarliga støði grunnsins eru játtanir á fíggjarlógini.

Síðani 1987 hevur grunnurin gjørt serstakan ársroknskap fyri virki sítt.

Grunnurin hevur sambært ársroknskapirnar fingið játtað falt 6,5 mió. kr. úr landskassanum. Av hesum hevur grunnurin játtað studning uppá góðar 0,5 mió. kr. Útlánini pr. 31.12.1990 eru uml. 4 mió. kr. og grunnurin hevur uml. 2,3 mió. kr. innistandandi í peningastovni.

Eftirstøður

Av tí samlaða útlænta peningi uppá 4 mió. kr. pr. 31.12.1990, eru eftirstøðurnar 635 t. kr. Størstiparturin av útlánunum eru til eitt vakstrarbús, ið ikki ber seg, og roknast má við, at grunnurin missir meginpartin av hesum útláni. Lán til hini vakstrarhúsini eru so at siga øll veitt beinleiðis úr jarðargrunninum, áðrenn vakstrarhúsgrunnurin varð stovnsettur.

Framtíðarútlit

Sum nú er, verður ikki roknað við, at fíggjarligt grundarlag er fyri fleiri vakstrarhúsum.

Roknskapargrannskoðanin

Løgtingsgrannskoðararnir hava gjøgnumgingið roknskapirnar og grannskoðanar frágreiðingarnar hjá Vakstrarhúsgrunninum fyri árini 1987-1990 m.a. til tess at vissa seg um, at rætt er farið fram bókhaldsliga og roknskaparliga hjá grunninum.

Roknskapargrannskoðanin hevur ikki gjørt vart við serlig átaluverd viðurskifti.

Viðmerkingar

Í sambandi við gjøgnumgongdina av roknskapunum hava løgtingsgrannskoðararnir hesar viðmerkingar:

1. Løgtingsgrannskoðararnir mæla landsstýrinum til at endurskoða reglugerðina fyri grunnin, og í tí sambandi serliga endurskoða endamálsorðingina og ásetta nærri reglur og krøv til viðgerð av lániumsóknum.

2. Í øðrum lagi mæla løgtingsgrannskoðararnir til, at umhugsað verður at avtaka grunnin vegna væntandi fíggjarligt grundarlag fyri fleiri vakstrarhúsum.

3. Løgtingsgrannskoðararnir mæla Jarðarráðnum til stórt fíggjarligt umhugsni og varsemi viðvíkjandi útlánsvirksemi grunnsins framyvir.

4. Løgtingsgrannskoðararnir átala, at tøki peningur grunnsins verður ov lágt rentaður.

5. Løgtingsgrannskoðararnir mæla landsstýrinum til at ásetta nærri reglur um roknskaparprinsippir fyri m.a. avskriving og avseting móti tapi uppá skuldarar, og at hetta verður gjørt í sambandi við, at ásettar verða nærri reglur fyri uppsetan av ársroknskapi og til roknskaparhættir fyri tílíkar stovnar/grunnar.

Álit

í

Løgtingsmáli nr. 103/5 1991: Grannskoðan av almennum roknskapum.

Uppskot

til

samtyktar

Løgtingið samtykkir at góðkenna roknskapirnar hjá Brandvenjingarstøðini við Áir fyri fíggjarárið 1987-91 við niðanfyristandandi viðmerkingum.

Frágreiðing frá løgtingsgrannskoðarunum:
Í seinasta áliti mæltu løgtingsgrannskoðararnir til,at stovnurin fíggjarliga átti at hvíla í sær sjálvum, og at tryggingin átti at átaka sær tað gjald, sum landskassin hevði borið.

Samlaði árligi studningurin til stovnin er vaksin úr 339 t. kr. í 1987 til 961 t. kr. í 1991. Landskassin hevur í tíðarskeiðnum 1987-1991 veitt 1,9 mió. kr. í studningi, og tryggingin hevur síðani 1988 veitt 1,7 mió. kr.

Løgtingsgrannskoðararnir hefta seg við, at árligu inntøkurnar hjá stovninum sjálvum eru minkaðar úr 644 t. kr. í 1987 niður í 358 t. kr. í 1991.

Løgtingsgrannskoðararnir hava annars gjøgnumgingið roknskapirnar og grannskoðanarfrágreiðingarnar hjá Brandvenjingarstøðini við Áir fyri árini 1987 til 1991 m.a. til tess at vissa seg um, at rætt er farið fram bókhaldsliga og roknskaparliga hjá stovninum.

Álit

í

Løgtingsmáli nr. 103/6 1991: Grannskoðan av almennum roknskapum.

Løgtingið samtykkir at góðkenna roknskapirnar hjá Føroyska Happadráttinum fyri fíggjarárini 1987-90 við niðanfyristandandi viðmerkingum.

Frágreiðing frá løgtingsgrannskoðarunum:
Virksemið hjá Føroyska Happadráttinum hevur seinastu 3 árini verið á sama støði. Selt er árliga fyri umr. 4,5 mió. kr., rakstrarvinningurin hevur ligið um 450 t. kr. og fær ÍSF 1/3 og grunnurin ætlaður brekaðum 2/3.

Í seinasta áliti mæltu løgtingsgrannskoðararnir til eina nútímansgerð av eftirliti og roknskapi, soleiðis at umsitingin av happadráttinum kundi gerast bíligari.

Rakstrarútreiðslurnar í 1990 vóru falt uml. 950 t. kr. Rakstrarútreiðslurnar excl. 10% samsýning til seljarar vóru í 1986 366 t. kr. og í 1990 494 t. kr., so raksturin er lutfalsliga ikki vorðin bíligari.

Løgtingsgrannskoðararnir átalaðu, at útreiðslurnar til *eftirlit og roknskaparhjálp* í 1986 vóru 237 t. kr. Hesar útreiðslur vóru í 1990 267 t. kr.

Løgtingsgrannskoðararnir hava annars gjøgnumgingið roknskapin hjá Føroyska Happadráttinum fyri árini 1987-1990 og fingið trygd fyri, at peningaviðurskifti og skjalatilfar hjá happadráttinum eru kannað og í lagi.

Álit

í

Løgtingsmáli nr. 103/7 1991: Grannskoðan av almennum roknskapum.

Uppskot

til

samtyktar

Løgtingið samtykkir at góðkenna roknskapirnar hjá Føroya Landskassa fyri fíggjarárini 1985-88 við niðanfyristandandi viðmerkingum.

Frágreiðing frá løgtingsgrannskoðarunum:

1. Endamál við grannskoðanini:

Arbeiðsuppgávurnar hjá løgtingsgrannskoðarunum eru ásettar í løgtingslóg nr. 16. frá 26. apríl 1965. Samanbært lógini er ásett, at:

§ 3.

Løgtingsgrannskoðararnir fara ígjøgnum hvørt ár roknskapir og ansa eftir, at allar inntøkur og útreiðslur eru komnar við inn í roknskapin, og harafturat ongin útreiðsla er hildin, sum ikki hevur heimild í fíggjarlóg ella aðrari játtanarlóg.

Løgtingsgrannskoðararnir skulu hava eygun eftir, at tað hevur verið forsvarliga húsað í fyrisitingini av miðlum landsins og virkjum tess.

Løgtingsgrannskoðararnir skulu leggja roknskap landskassans, roknskapir hjá stovnum landskassans, ið hava sjálvstøðugan roknskap og roknskapir hjá stovn-

um landsins, ið landsstýrið annars fyrisitur, fyri løgtingið til avgerðar við frágreiðing og uppskotum.

Í reglugerðini fyri løgtingsgrannskoðararnar frá 27. mars 1985 er ásett, at í seinasta lagi 16 mánaðir aftaná, at løgtingsgrannskoðararnir hava fingið ein roknskap, verða teir at geva løgtinginum álit um hann.

Sum nevnt skulu løgtingsgrannskoðararnir sambært § 3 "hava eygunni eftir, at tað hevur verið forsvarliga húsað í fyrisitingini av landsins miðlum og virkjum tess".

Umframt játtanar- og heimildareftirlit er endamálið við grannskoðanini hjá løgtingsgrannskoðarunum sostatt eisini at meta um, í hvønn mun ein stovnur ella partar av fyrisitingini á ávísum økjum ella sum heild hava loyst sínar uppgávur á ein sparnan hátt, og um úrslitini svara til endamálið og fortreytirnar fyri játtanini á fíggjarlóg ella aðrari játtanarlóg. – Hesin parturin av grannskoðanini verður vanliga nevndur *fyrisitingargrannskoðan*, og í hesum sambandi verða vanliga hugtøknini sparsemi, produktivitetur og effektivitetur havd í huga.

Samanumtikið kann sigast, at løgtingsgrannskoðarunum er álagt at grannskoða út frá sokallaðum *góðum almennum grannskoðanarsiði*.

2. Roknskapargrannskoðanin:

Sum grundarlag fyri arbeiðinum hjá løgtingsgrannskoðarunum er í lógini ásett:

§ 4.

Fyri beinleikan av tí sum í roknskapinum stendur, hava løgtingsgrannskoðararnir rætt til at taka váttanir o.t. frá roknskapargrannskoðanini sum nóg gott prógv.

Sambært § 8 í lógini stílar fíggjarnevndin fyri roknskapargrannskoðanini.

Roknskapargrannskoðanin av landskassans roknskapum er býtt upp soleiðis, at tann landskassabókføring, sum verður førd og umsitin av Føroya Gjaldstovu, verður grannskoðað av internu grannskoðanardeild landskassans, undir eftirliti av løgtingsins statsautoriseraða grannskoðara, sambært reglugerð ásett av Føroya Landsstýri 9/6 1976.

Viðvíkjandi grannskoðanini av teim sosialu útreiðslunum, har talan eru um ríkisendurgjald, er gjørd serlig avtala millum Socialministeriet og Fíggjarnevnd Føroya Løgtings dagfest 15/10 1991, ið áleggur grannskoðanardeild landskassans at grannskoða hetta øki eftir serligum reglum.

Teir stovnar, sum hava sjálvstøðuga bókføring og roknskap, koma ikki undir grannskoðan av grannskoðanardeildini, men verða grannskoðaðir av eksternum,

privatum grannskoðarum.

Reglugerð landsstýrisins frá 1976 fyri internu grannskoðanardeild landskassans ásetir ikki fyrisitingargrannskoðan/grannskoðan eftir góðum almennum grannskoðanarsiði.

Fyri ta eksternu privatu grannskoðanina av almennum stovnum annars, og fyri løgtingsins statsautoriseraða grannskoðara eru ikki fyriskipaðar serligar grannskoðanarreglur, og ikki áset, at grannskoðanin skal fara fram eftir góðum almennum grannskoðanarsiði.

Bert tá talan er um grannskoðan av tí partinum av teim sosialu útreiðslunum, har talan er um ríkisendurgjald, er ásett, at grannskoðanin skal fara fram eftir góðum almennum grannskoðanarsiði, og víst verður sum vanligt er í tí sambandinum til § 3 í tí donsku landsgrannskoðanarlógini.

Vísandi til omanfyristandandi má tað sigast at vera sera óheppið, at løgtingsgrannskoðararnir, sum grundarlag fyri virki teirra, mega byggja á eina roknskapargrannskoðan, har tað ikki í øllum førum eru ásett grannskoðanarkrøv, ið svara til tað støðið, tey krøv og ta ábyrgd, ið er áløgd løgtingsgrannskoðarunum mótvegis løgtinginum, sambært lógini.

Fíggjarnevndin hevur viðgjørt hesi viðurskifti, og við skrivi dagfest 4. februar 1992 heitt á løgtingsgrannskoðararnar um at viðgera hetta mál sum skjótast og innan 15. mars 1992 at lata álit til formansskap løgtingsins.

Løgtingsgrannskoðararnir arbeiða við einum lógaruppskoti, ið er ætlað at vera ein partur av álitinum. Roknað verður við, at arbeiðið verður liðugt til komandi tingsetu.

Eisini hevur tað verið darvandi fyri gjøgnumgongdina av teim almennu roknskapunum, at so at siga eingi krøv eru ásett til roknskaparuppsetan, roknskaparprinsippir, útgreiningar, frágreiðingar v.m.

2. Viðmerkingar í seinasta áliti frá løgtingsgrannskoðarunum:

Í seinasta áliti frá løgtingsgrannskoðarunum viðvíkjandi grannskoðan av roknskapum hjá Føroya Landskassa, dagfest 2/4 1987 varð gjørt vart við fleiri átaluverd viðurskifti:

– a: Ongin eykafíggjarlóg.

Átalað varð, at ongin eykafíggjarlóg fyriliggur síðani fíggjarárið 1982/83.

Í dag má ásannast, at ikki fyrr enn í 1991 legði landsstýrið fram eina eykafíggjarlóg.

– b: Meirnýutsla uttan heimild.

Gjørt varð vart við, at tað ikki ber til, at ein fíggjarlóg verður gjørd og at eyka-

útreiðslurnar verða bornar av óformaliseraðum yvirtrekkum. M.a. varð nevnt, at í hesum tíðarskeiði eru stór yvirtrekk framd viðvíkjandi um- og nýbygging á ymiskum økjum, og varð hetta harðliga átalað.

– c: Ov lítið avsett í grunnar.

Átalað varð, at alt ov lítið varð sett av til grunnin til endurnýggjan av fiskiskipaflotanum og til grunnin fyri effektivum veðhaldum.

Í roknskapunum fyri 1987 og 1988 vóru partar av rakstraryvirskotinum avsettir í hesar grunnar.

– d: Veðhaldsútlegg.

Átalað varð harðliga, at lítið og einki hendi við teimum útleggum, sum landskassin hevur haft, og at fleiri av feløgunum vóru farin á húsagang fyri langt síðani. Heitt varð tí á landsstýrið at skunda undir eina upprudding í hesum útleggum og annars fáa kravt inn tað sum møguligt er at fáa inn.

Í dag má ásannast, at hóast hesa átalu og áheitan, er alt ov lítið gjørt á hesum øki.

– e: Onnur viðurskifti.

Av øðrum viðurskiftum, ið gjørt varð vart við kann nevnast, at mælt varð til eina samskipan av EDV-nýtsluni. Løgtingsgrannskoðararnir meta, at hóast tað er settur ein EDV-ráðgevi, er als ikki nóg mikið gjørt á hesum øki.

3. Viðmerkingar frá roknskapargrannskoðanini.

Í sambandi við gjøgnumgongd av landskassaroknskapunum fyri fíggjarárini 1985-1988 hava løgtingsgrannskoðararnir viðgjørt revisiónsfrágreiðingarnar frá internu grannskoðanardeild landskassans og løgtingsins statsautoriseraða grannskoðara.

Generellar viðmerkingar:

Gjørt verður vart við, at spurningurin um heimild til at rinda út um játtaninar á fíggjarlógini ikki verður loystur, og at hetta er í stríð við § 21 í løgtingslóg nr. 1 frá 1948 um stýringsskipan Føroya í sermálum:

Áðrenn fíggjarlóg ella bráfeingis fíggjarlóg er samtykt á Løgtingi, má skattur ikki verða kravdur.

Eingin útreiðsla má verða goldin, ið ikki er heimlað í fíggjarlóg ella aðrari galdandi heimildarlóg. Tær játtanir, ið eru ásettar í fíggjarlóg ella aðrari heimildarlóg, mega bert verða goldnar í tí fíggjarári, sum fíggjarlógin er galdandi. Tó kann landsstýrið, í tíðarskeiði inntil 3 mánaðir aftaná fíggjarárið er endað, ávísa pening, ið er játtaður á fíggjarlógini fyri árið ið fór.

Viðvíkjandi virðismeting av aktivum verður gjørt vart við, at landsstýrið eigur

at taka støðu til og fáa bókført neyðturvuligar avskrivingar, har sum feløg eru farin á húsagang ella eru strikað í partafelagsskrásetingini, her er m.a. talan um veðhaldstillegg, virðisbrøv og tollkreditt.

Viðvíkjandi *skráseting av veðhaldsskyldum*, ger gjaldstovan øll árini vart við at landskassans roknskapur viðvíkjandi veðhaldsskyldum ikki er eftirfarandi á øllum økjum m.a. orsakað av at allar upplýsingar ikki koma gjaldstovuni í hendi.

Somuleiðis ger gjaldstovan hesi árini upp, hvussu stórur partur av hesum veðhaldsskyldum er fallin til gjaldingar, men ikki hókaður í roknskapinum. Ultimo hesi árini er her talan um uppbæddir ímillum 110 og 160 mió. kr., har landskassin sum sjálvskuldnarakautionistur hevur fingið áheitan frá peningastovni um at gjalda. Í flestu førum er sostatt reelt talan um stuttfreistaða skuld, ið verður høgt rentað, í nógvum førum við trotaprovisión.

Í nógvum førum svarar landsstýrið ikki fyrispurningum frá roknskapargrannskoðanini og tekur sær ikki tykni av viðmerkingum og áheitanum.

Serligar viðmerkingar tey einstøku árini:

Roknskapargrannskoðanin hevur herumframt í revisiónsfrágreiðingunum til landskassaroknskapirnar fyri tey einstøku árini, gjørt viðmerkingar um ymisk viðurskifti. Niðanfyristandandi verður gjørt vart við nakrar av hesum viðmerkingum fyri tey einstøku árini sær.

1985

Gjørt verður vart við, at bert fá havnaverk avrokna lestagjøld.

Átalað verður at Vaktar- og Bjargingartænastan, fíggjar keyp av "Spógvanum" yvir konto "ymiskar inntøkur". Upplýst varð fyri landsstýrinum, at kostnaðurin var 500 t. kr., og árligu rakstrarútreiðslurnar mettar til 200 t. kr. Landsstýrið samtykkir at geva loyvi at keypa bátin. Málið varð ikki lagt fyri fíggjarnevndina. Kostnaðurin bleiv næstan 1 mió. kr., og í 1986 bað stovnurin um 955 t. kr. til rakstur av bátinum fyri 1987.

Gjørt verður vart við, at tollvaldið hevur upplýst, at teir ikki hava manning til at kanna um kunngerðin um tollkredit verður fylgd, viðvíkjandi ásetingini um at vørumóttakarin ikki hevur loyvi at pakka vørurnar út, fyrr enn gjaldstovan hevur fingið øll skjølini.

1986

Hóast 2 áheitanir hevur grannskoðanin ikki fingið fullgott svar frá Líkningarráðnum um gjøldini til Elektron samsvara tí, ið er ásett í sáttmálanum millum

Elektron og landsstýrið.

Landsstýrið hevur ikki svarað uppá fyrispurning viðvíkjandi meirnýtslu til ítrótt.

Gjørt verður vart við, at útgoldnar vórðu 3,6 mió. kr. til P/F Harenga í Gøtu, áðrenn løgtingið samtykti lógina um endurgjald í sambandi við avtøku av sjúkum smolti og fyribyrging v.m., har landsstýrinum varð heimilað at nýta 4 mió. kr. til hetta endamál.

1987

Tá eykajáttanirnar frá fíggjarnevndini uppá 38 mió. kr. verða tiknar við, verða bruttomeirútreiðslurnar 92 mió. kr. viðvíkjandi rakstri.

Meirnýtslan úr grunninum til berghol og brúgvagerð var 28 mió. kr., og samlaða meirnýtslan hjá Landsverkfrøðinginum var í 1987 góðar 34 mió. kr.

Á almannaøkinum er meirnýtslan 40 mió. kr., og stavar frá broytingum í takstum, frá nýggjum lógum um m.a. barnastyrk, eykaviðbót til avlamispensionistar, serveiting til pensionistar v.fl., vøkstri í útreiðslunum til alkoholikaraviðgerð og stovnsetan av vardum verkstøðum.

Fyri 1/4 1986 til og við 1988 hevur verið innkravt kr. 100 ov lítið í sýnsgjøldum pr. bil, í alt mett til 4,7 mió. kr., vegna ov vánaligt samskifti millum gjaldstovuna og landsstýrið, ið broytir kunngerðirnar.

Roknskapargrannskoðanin undrast á, at Bileftirlitið, ið hevur havt henda miss, ikki hevur gjørt vart við seg.

Viðvíkjandi grunnum verður nevnt, at við verandi skipan eru játtanir í grunn ein heimild at brúka pening uttanum tær árligu fíggjarlógirnar. Gjørt verður vart við, at uppsetingin av grunnum í roknskapinum er torskild og bókað sum aktiv. passiv, byggiroknskapir og innistandandi í bankum, og at tað eru avsettar í alt 290 mió. kr. ov lítið til nýtslu úr grunnunum.

Viðvíkjandi landskassaveðhaldum eftir lóg nr. 13/67 um veðhald til prioritetslán til fiskiskip upp til 50 mió. kr., verður gjørt vart við, at við árslok 1986 veðhelt landskassin fyri 59,5 mió. kr. og við árslok 1987 fyri 90,7 mió. kr.

1988

Rakstrarroknskapurin vísir eitt yvirskot uppá 32,8 mió. kr. Um landskassagrunnarnir vóru tiknir við í raksturin broytist rakstraryvirskotið til eitt hall uppá 191 mió. kr. ella 212 mió. kr., um útreiðslurnar til tunnil undir Vestmannasund, uppá 21 mió. kr., vórðu lagdar aftrat.

Tá eykajáttanirnar verða tiknar við, verður bruttomeirnýtslan á rakstrinum 202 mió. kr. Við meirnýtsluni í grunnunum uppá 65 mió. kr. og bygging uttan heimild

verður samlaða bruttomeirnýtslan í 1988 272 mió. kr. Tá eru slíkar byggingar sum Royndarstøðin og Bileftirlitið í Havn, sum eru vorðnar væl dýrari enn upprunaliga mett, ikki tiknar við.

Saman við meirnýtsluni hjá grunnunum var samlaða bruttomeirnýtslan á grein 13, samferðslumál 102 mió. kr.

Á almannaøkinum er meirnýtslan 43 mió. kr.

Í grannskoðanarfrágreiningini fyri almannaøkið, verður gjørt vart við grundleggjandi trupulleikar í samband við grannskoðan av hesum øki, m.a. viðvíkjandi manning og arbeiðsbýti. Ein partur av hesum trupulleikum er loystur í samband við, at serlig grannskoðanaravtala er gjørd ímillum fíggjarnevndina og Socialministeriet, samstundis sum grannskoðanardeildin nú hevur fingið støtri játtan. Annars varð gjørt vart við, at rokniskapareftirlitið á Almannastovuni á fleiri økjum ikki var nóg trygt, og at fleiri feilir viðvíkjandi útrokning av ríkisendurgjaldi vóru ávístir.

Í eini frágreiðing til tingið dagfest 31. august 1988 siga løgtingsgrannskoðararnir, at hvørki landsgrannskoðanin ella gjaldstovan hava verið nøgd við ávísingar hjá landsstýrismanninum í almannamálum. Sagt varð, at talan var um tilvildarligar útgjaldingar av kontoini fyri alkoholmisnýtslu, menningarhjálp og landsstýrinum at ráða yvir, og mælt varð til, at útgjaldingar vegna nevndu konti vóru steðgaðar.

Stórt tal av ávísingum vóru farnar út av kontoini "landsstýrinum at ráða yvir", uttan umsókn var komin til landsstýrið, og stórar upphæddir vóru farnar út av grunninum fyri alkoholmisnýtslu til gjaldkomna skuld hjá vanligum viðskiftafólki á matstovu, eins og talið á sosialum veitingum úr landskassanum meira gekk eftir geografiskum enn sosialum tørvi.

Formansskapur løgtingsins heitti álvarsliga á landsstýrið, um at bera so í handi, at tað als ikki skuldi kunna lata seg gera, at brúka almennan pening í heimildarloysi og tilvildarliga, og at reglugerðir tí viðvíkjandi máttu fáast at virka sum skjótast.

Landsstýrið undirskrivaði 7/7-1988 sáttmála um keyp av ferðaseðlamaskinum frá BUSCOM uttan fíggjarheimild. Fíggjarnevndin játtaði á fundi 18/7-1989 landsstýrinum at gjalda frestandi 5 mió. kr.

Í tí sambandinum heitti fíggjarnevndin á løgtingsgrannskoðararnar um, saman við landsstýrinum, at gera greiðar reglur um og leggja fastar karmar fyri fylgjurnar av embætisførslu, og koma við uppskoti til løgtingslóg hesum viðvíkjandi til komandi ólavssøkutingsetu.

Hetta lógaruppskot er til viðgerðar í rattarnevndini saman við lógaruppskot-

unum um fyrisiting, almenn innlit og løgtingsins umboðsmann.

Viðvíkjandi fíggjarlógarviðgerðini verður viðmerkt, at bert rakstrarætlanin verður viðgjørd, meðan ognar- og kapitalkontoin verður tilvildarliga sett upp.

Gjørt verður vart við, at tríggjar umbyggingar eru farnar fram uttan fíggjarheimild, talan er um toll-, gjald- og almannastovuna, falt 7,4 mió. kr.

Gjørt verður vart við,at bókingarhátturin viðvíkjandi grunnunum, kurstapi og mótrokning ikki geva eina rættvísandi mynd av rentuinntøkum og -útreiðslum.

Víst verður á, at landskassin við árslok 1988 bevði lagt út 3 mió. kr. vegna kassakredit hjá Sjónvarpinum, sum landsstýrið við heimild í lóg nr. 77/1982 hevði veðhildið fyri, hóast lógin ikki gevur heimild at taka lán til rakstur.

Viðvíkjandi leiguinntøkum verður víst til skriv frá gjaldstovuni til landsstýrið, har nevnt verður at lítið skil er á innkrevjingini.

Viðvíkjandi millumrokningum, verður víst á, at talan er um nógvar konti, sum skuldu verið uppgjørdar fyri nógvum árum síðani.

Viðvíkjandi leasing hevur grannskoðanin, uttan at fáa svar, biðið um landsstýrisins støðu til, um leasing er at sammeta við lán.

Viðmerkingar:

Í samband við gjøgnumgongdina av roknskapunum hava løgtingsgrannskoðararnir hesar viðmerkingar.

1. Løgtingsgrannskoðararnir ásanna, at teir sjálvir ikki hava verið nóg aktivir á grannskoðanarøkinum seinastu árini, og áttu at fylgt tí arbeiðnum betri upp í gjørt varð. Tískil liggur nógv arbeiði hjá nevndini niðurfyri.

2. Átalað verður, at øll sitandi landsstýri síðani fíggjarárið 1982/83 ikki hava yvirhildið grein 21 í stýrisskipanarlógini, og ikki tikið stig til at fáa hesi viðurskifti í rættlag, hóast nógvar átalur og áheitanir. Eisini verður átalað, at landsstýrið í nógvum førum als ikki svarar fyrispurningum ella tekur sær tykni av viðmerkingum og áheitanum frá roknskapargrannskoðanini og frá løgtingsgrannskoðarunum og harvið eisini frá løgtinginum.

3. Fegnast verður um tey stig, sum eru tikin til at bøta um mannagongdina viðvíkjandi fíggjarviðurskiftunum, so sum ger av eykafíggjarlóg í 1991 um heimild til lán/nýtslu (løgtingsmál nr. 39/1991).

4. Átalað verður, at landsstýrið ikki hevur sýnt neyðugt fíggjarligt umhugsni viðvíkjandi útláns- og veðhaldsvirksemi landsins. Í alt ov stóran mun hevur landsstýrið umsitið givin lán og veðhald, uttan at fylgja nóg væl við og taka neyðug stig mótvegis lántakarum, íð ikki halda sínar skyldur. Hetta hevur

munandi økt um landskassans tap og viðført stórar meirrentur, og verið til skaða fyri og forða eini menning av tí partinum av vinnuni, ið hevur roynt at hildið sínar skyldur og bygt á eitt meira umhugsað grundarlag.

5. Løgtingsgrannskoðararnir meta, at ein stórur partur av aktivunum, ið standa í landskassaroknskapinum, einki virði hava, og áleggja landsstýrinum at taka stig til eina upprudding á hesum øki.

6. Viðvíkjandi landskassaroknskapinum verður álagt landsstýrinum at áseta grundleggjandi roknskaparprinsippir á týðandi økjum, so sum: avskrivingar/avsetingar móti tapi, virðismeting, veðbaldsskyldur, kurstap/-vinning, bólking av status o.s.fr., og at hetta verður gjørt í samband við, at tað eisini verða ásettar nærri reglur fyri uppsetan av ársroknskapi hjá teim almennu stovnunum/grunnunum.

7. Mælt verður landsstýrinum til, sum skjótast, at taka stig til ein samskipaðan edv-politikk, har hugsað verður fleiri ár fram, og at støða í tí sambandinum verður tikin til, hvussu framtíðar roknskaparhald og fíggjarstýring eigur at skipast, og hvussu bygnaðurin skal broytast.

8. Mælt verður landsstýrinum til, at endurskoða og broyta kunngerðina um tollkreditt, so tapini á hesum øki framyvir gerast minni. Í hesum sambandi verður mælt til, at heimild verður givin til at nokta at útflýggja vørur fyrr enn gjaldkomin skuld til tollvaldið er goldin. Í sambandi við komandi MVG-skipan, verður mælt til stórt varsemi og umhugsni viðvíkjandi kreditti og innkrevjing.

Álit

í

Løgtingsmáli nr. 103/8 1991: Grannskoðan av almennum roknskapum.

Uppskot

til

samtyktar

Løgtingið samtykkir at góðkenna roknskapirnar hjá Menningarstovuni fyri fíggj-

arárini 1989, 1990 og 1991 við niðanfyristandandi viðmerkingum.

Frágreiðing frá løgtingsgrannskoðarunum:

Endamál:

Menningarstovan, ið er ein sjálvstøðugur stovnur undir landsstýrinum, er sett á stovn sambært løgtingslóg nr. 46 frá 1987. Endamálið við Menningarstovuni er at menna føroyskan ídnað, handverk og tænastuvirksemi, m.a. við at ráðgeva innan løkni, búskap, útflutningi av vørum, skeiðvirksemi v.m.

Viðmerkingar:

Játtanin á fíggjarlógini til Menningarstovuna var í 1989 2,6 mió. kr., men í 1990 varð játtanin lækkað til 1,9 mió. kr. Í 1991 var játtanin 2,0 mió. kr. Rakstrarroknskapur Menningarstuvunar vísir í 1989 eitt yvirskot uppá 285 t. kr., í 1990 uppá 116,2 t. kr. og í 1991 vísir rakstrarroknskapurin eitt hall uppá 62,3 t. kr.

Í seinasta áliti varð mælt til, at landsstýrið avgjørdi, hvussu rentuinntøkan av innistandandi peningi viðvíkjandi projektum skuldi viðgerast. Hesar rentur verða sum er, bókaðar sum aðrar inntøkur hjá Menningarstovuni.

Eisini fýltust løgtingsgrannskoðararnir á, at Menningarstovan flytir játtanir sínar á fíggjarlógini á sjálvstøðugar konti, tí hetta kann gerast fordømi fyri aðrar stovnar, ið náttúrliga bóka sínar inntøkur og útreiðslur í landskassaroknskapin.

Landsstýrið verður biðið um at taka eina prinsippavgerð til henda spurning.

Álit

í

Løgtingsmáli nr. 103/9 1991: Grannskoðan av almennum roknskapum.

Uppskot

til

samtyktar

Løgtingið samtykkir at góðkenna roknskapirnar hjá Mentunargrunni Føroya Løgtings fyri fíggjarárini 1987-90 við niðanfyristandandi viðmerkingum.

Frágreiðing frá løgtingsgrannskoðarunum:

Endamál:

Mentunargrunnur Føroya Løgtings hevur til endamáls at styðja starv fyri føroy-

skum máli, bókmentum, list, vísindum og øðrum mentanarmálum.
Viðmerkingar:

Løgtingsgrannskoðaradeildin hevur í skrivi til grunnin mælt til at gera ávísar broytingar í verandi roknskaparuppsetan. Í skrivi til landsstýrið hevur grannskoðanin sett spurningar viðvíkjandi samanhanginum millum grunnin og landskassaroknskapin, samanborið við upprunaligu løgtingssamtyktina frá 1947.

Í roknskaparárinum 1990 er tann broyting gjørd í mun til árini frammanundan, at virkispeningurin, sum áður lá uttanfyri, nú er lagdur inn í landskassaroknskapin.

Álit

í

Løgtingsmáli nr. 103/10 1991: Grannskoðan av almennum roknskapum.

Uppskot

til

samtyktar

Løgtingið samtykkir at góðkenna roknskapirnar hjá *Íleggingargrunninum fyri Føroyar* fyri íggjarárini 1986-1990 við niðanfyristandandi viðmerkingum.

Frágreiðing frá løgtingsgrannskoðarunum:
Løgtingsgrannskoðararnir hava gjøgnumgingið roknskapirnar og grannskoðanarfrágreiðingarnar frá roknskapargrannskoðanini, til tess at vissa seg um, at rætt er farið fram bókhaldsliga og roknskaparliga hjá grunninum.

Roknskapurin fyri Íleggingargrunnin hevur ikki fyrr verið lagdur fyri tingið. Talan er um tann fyrrverandi "Investeringsfond for Færøerne" (60-milliónagrunnin), sum varð stovnaður við ríkislóg nr. 28/1964.

Grunnurin bleiv yvirtikin av heimastýrinum í 1976. Umframt omanfyrinevndu ríkislóg við seinni broytingum, er ásett ein reglugerð um stýrið og virksemið hjá grunninum.

Stýrið verður samansett við 13 limum valdum av landsstýrinum og 2 limum valdum av løgtinginum. Avgerðir hjá stýrinum eru endaligar.

Um útlánsvirksemið hjá grunninum er í reglugerðini í § 5 ásett:

"Lán úr grunninum skulu einamest veitast til almennar fleggingar, sum út frá einum samfelagsligum sjónarmiði gagna framtøkumøguleikunum hjá føroyska

samfelagnum.

2. stk. Grunnurin kann geva lán til stovnar, sum veita lán ella annan stuðul til privatar, almennar og hálvalmennar vinnufyritøkur."

Sambært § 8 verður lánivirksemið umsitið av Landsbanka Føroya. Við tað at landsbankin ikki hevur virkað, hevur gjaldstovan, eftir áheitan frá landsstýrinum, havt roknskaparhald og lániumsitingina um hendi.

Sambært roknskapin fyri 1990 hevði grunnurin eina eginogn uppá 560 mió. kr. Grunnurin hevði innistandandi í peningastovnum slakar 200 mió. kr., og hevur veitt góðar 360 mió. kr. í lánum, har teir størstu lántakaramir eru SEV, Føroya Ídnaðargrunnur og Telefonverkið við ávíkavist 229, 83 og 47 mió. kr.

Viðmerkingar:

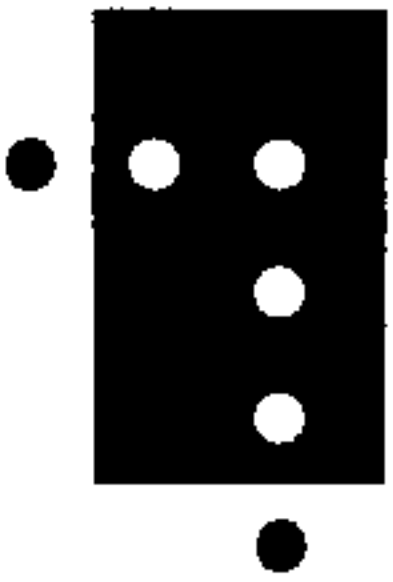
1. Átalað verður at landsstýrið ikki hevur valt sínar limir í stýrið, sum ikki hevur verið saman í 1991.

2. Átalað verður, at innistandandi peningur bert er vorðin rentaður 6%, síðani 1991 tó 7% p.a. Mælt verður til, at funnið verður fram til eina skipan, so grunnurin í størri mun fær rentuágóða av yvirskotsgjaldførinum.

3. Mælt verður til, at endamálið við grunninum verður endurskoðað, út frá verandi búskaparligu støðu Føroya.

4. Mælt verður til, at reglugerðin verður endurskoðað.

RED: 10 X

Nasjonalbibliote

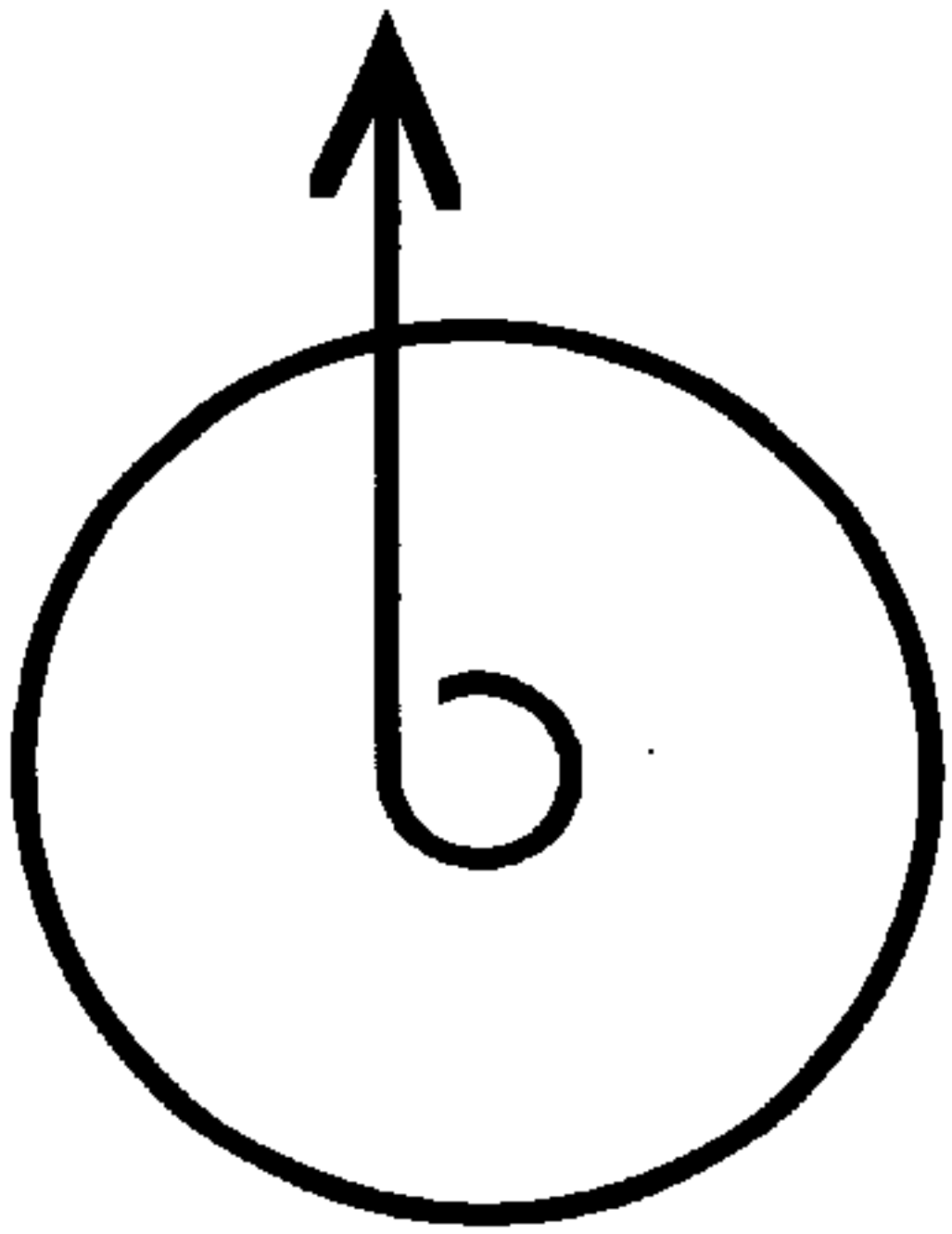
Nasjonalbiblioteket

National Library of Norway

Rana Division

N-8607 Mo i Rana

Telephone: +47 75 12 11 11 Telefax: +47 75 12 1

LØGTINGS-TIDINDI

1991

Innihaldsyvirlit

Bind B

Skjol til logtingstíðindi 1991

SKJAL	LØGTINGS MÁLS NR.		Bls.
Skjal I :	2	Uppskot til logtingsfiggjarlóg 1992 og álit figgjarnevndarinnar í málinum	2
Skjal II:	3	Miðnám	69
Skjal III:	5	Tilmæli frá Útnorðurráðnum	86
Skjal IV:	26	Kapitaleftirlon domi 1-3	110
Skjal V	31	Tilfar í samband við uppskot til logtingslóg um minstulon, dagstudning og minstaforvinning	114
Skjal VI:	38	Eykafiggjarlogtingslóg 1991	128
Skjal VII:	39	Orðalisti viðv. altjóða lánimarknaðinum	160
Skjal VIII:	44	Væntandi útreiðslur til almannamál í 1992 býtt á kommunur	180
Skjal IX:	45	Væntandi útreiðslur til almannamál og landsvegagjald í 1992 býtt á kommunur	182
Skjal X:	57	Yvirlit yvirlandskassagrunnar og roknskaparyvirlit v.v. landskassagrunnum 21.11.1991	184
Skjal XI:	61	Stactis – fundur í NAFO 17-20. februar 1992. Schedule I. Quota table for 1992.	209
Skjal XII:	63	Tilmæli frá Útnorðurráðnum	215
Skjal XIII:	66	Agreed record of conclusions of licence arrangements between the Faroe Islands and the European economic comunity in 1992.	224
Skjal XIV:	67	Uppskot til lóg um fólkanovn	230
Skjal XV:	68	Protokoll mellem Norske og Færøyske myndighedter i Bergen den 12.- 13. desember 1991 om gjensidige fiskerettigheder i 1992.	246
Skjal XVI:	76	Kortsskjal	252
Skjal XVII:	77	Álit um arbeiðsloysistrygging, dagfest 18. des 1991.	254
Skjal XVIII	84	Álit viðkaðu rættarnevndarinnar í málinum	314
Skjal XIX:	85	Viðmerkingar landslæknans 31.03.1992 til uppskot um broyting í lógini um fosturtoku.	426
Skjal XX:	87	Ymisk ummæli viðvikjandi lógini um framleiðsluábyrgd	431
Skjal XXI:	91	Forslag til lov om folketingsvalg på Færoerne	437
Skjal XXII:	92	Ummæli frá Kommunufelagnum og Sjúkrahússtjóranum	501
Skjal XXIII:	93	Ummæli frá Blaðmannafelagnum, Sjónvarpi Foroya, Útvarpi Foroya, Foroya Kommunufelag og Sjúkrahússtjóranum	504
Skjal XXIV:	99	Roknskapir fyri trygdargrunning fyri avreiðingar og lonir 1988 og 1990	517
Skjal XXV:	109	Viðmerkingar til "Uppskot til lóg um maskinskúlaútbúgvingar" dagfestar 3. februar 1992, og aftale mellem Landsskúlafyrisitingin og Sofartsstyrelsen	520
Skjal XXVI:	123	Avtala millum Estonia og Danmark/ Foroyar um fiskirættindi	523
Skjal XXVII:	124	Avtala millum Letland og Danmark/ Foroyar um fiskirættindi	533
Skjal XXVIII:	125	Avtala millum Litavia og Danmark/ Foroyar um fiskirættindi	540
Skjal XXIX:	134	Frágreiðing frá nevnd sett at gera uppskot til nýggja lóg um Foroya Landsskjalasavn	552
Skjal XXX:	140	Skjol til fuglaveiðulógaruppskot	600
Skjal XXXI:	164	Memorandum of understanding of Agreement on Cooperation in Research, Conservation an Management of Marine Mammals in the North Atlantic	605

Skjal I

Tórshavn 29.08.91
J. Nr.

Tygara skriv

Føroya Løgting.

Løgtingsmál nr. 002/1991: Fíggjarløgtingslóg 1992.

POSTRÚM 64 - FR 110 TÓRSHAVN - TLF. 11080 - TELEX 81310 - FAX 14942

UPPSKOT TIL FIGGJARLØGTINGSLØG 1992

RAKSTRAR- OG ILØGUVIRLIT		RAKSTUR	ILØGUR
1 Inntøkuskattir	Indkomstskatter	1090000	
2 Toll-, nýtslu- og framleiðslugjøld	Told-, forbrugs- og prod.afg.	831000	
3 Onnur gjøld	Andre afgifter	2450	
4 Inntøkur av spæli	Indtægter ved spil	600	
5 Rentur vm.	Renter m.v.	-163000	
6 Landsfyritøkur	Landsvirksomheder	19523	
7 Partur av avlopi tjóðbankans	Andel af nat.bankens overskud	20000	
8 Gjøld frá donskum ríkiskassanum	Overførsler fra den danske stat	789000	
9 Ymsar inntøkur	Diverse indtægter	1205	
INNTØKUR TILSAMANS	IALT	2590778	
10 Løgtingið	Lagtinget	15970	
11 Meginfyrisiting	Centraladministration	147850	1500
Uttanríkismál	Udenrigsanliggender	4809	
12 Heilsumál	Sundhedsvæsen	342776	32400
13 Samferðsla	Kommunikation	145750	180500
14 Útbúgving og gransking	Uddannelse og forskning	366375	27700
15 Mentan	Kultur	42730	16200
16 Fiskivinna, sigling ot.	Fiskeri, søfart m.v.	324777	9000
17 Landbúnaður	Landbrug	35171	
18 Vinnulív og arbeiðsmarknaður annars	Erhverv og arbejdsmarked iøvr.	80687	2900
19 Almannamál vm.	Socialvæsen m.v.	758349	17800
Íbúðarmál	Boligpolitiske anliggender	12700	
20 Pensiónsútreiðslur	Pensionsudgifter	12140	
21 Effektivar veðhaldsbindingar	Effektive garantiforpligtelser	80000	
22 Aðrar útreiðslur	Andre udgifter	6235	
26 Ymsar ognarútreiðslur	Diverse ejendomsudgifter	700	
27 Óvissar útreiðslur	Uvisse udgifter	14000	
ÚTREIÐSLUR TILSAMANS	UDGIFTER IALT	2391019	288000

SAMANDRÁTTUR	SAMMENDRAG	
Inntøkur tilsamans	Indtægter ialt	2590778
Rakstrarútreiðslur tilsamans	Driftsudgifter ialt	2391019
Rakstrarúrslit	Driftsresultat	199759
Iløgur/iløgustuðningar	Investeringer/investeringstilskud	288000
Úrslit eftanfyri iløguútreiðslur	Resultat efter investeringer	-88241

UPPSKOT TIL FÍGGJARLØGTINGSLÓG 1992
RAKSTRAR- OG GJALDFØRISÆTLAN

Rakstrar-stað	Konto-nummar	Rakstrar- og kontoheiti		JÁTTAN 1990	ROKNSKAPUR 1990	JÁTTAN 1991	JÁTTAN 1992
GREIN 1	INNTØKUSKATTIR		INDKOMSTSKATTER				
	1201	Vanligur landsskattur	Indkomstskat til landskassen	1160000	1006237	1020000	1055000
	1702	Rentuskattur	Renteskat	30000	32869	30000	35000
TILSAMANS				1190000	1039106	1050000	1090000

GREIN 2	TOLL-, NÝTSLU- OG FRAMLEIÐSLUGJØLD		TOLD- OG FORBRUGSAFGIFTER	J'1990	R 1990	J 1991	J 1992
	2017	Tollgjøld	Toldafgifter	805000	640528	650000	645000
	2041	Brennioljugjald	Brændselsolieafgift	80000	79859	50000	82000
	2708	Framleiðslugjald	Fremstillingsafgifter	30000	32670	30000	30000
	2713	Skrásetingargjald	Registreringsafgifter	88000	31848		
	23615	Virðis- og vektargjald	Værdi- og vægtafgift			30000	30000
	33014	Umskráseting argjald	Afgift for omregistrering			3000	3000
	2801	Vegskattur	Vejafgifter	30000	31595	30000	30000
	2853	Ferðaavgjald	Rejseafgift	14000	10657	10000	11000
TILSAMANS				1047000	827157	803000	831000

GREIN 3	ØNNUR GJØLD		ANDRE AFGIFTER	J 1990	R 1990	J 1991	J 1992
	3052	Gjøld f. spiritusskamtanarkort	Afg. f. spiritusrationeringsk.	200	208	220	220
	3102	Loyvisgjøld	Afgifter for bevillinger	100	80	100	100
	3204	Arvagjald	Arveafgifter	2000	3144	2000	2000
	3256	Lestagjald	Skibsafgift	100	81	100	100
	3501	Bøtur	Bøder	30	8	30	30
TILSAMANS				2430	3521	2450	2450

GREIN 4	INNTØKUR AV SPÆLI		INDTÆGTER VED SPIL	J 1990	R 1990	J 1991	J 1992
	4011	Avlop av happadrátti	Overskud ved lotteri	0	316	0	0
	4058	Burturlutingargjald	Afgifter af lotteri	100	179	100	100
	4096	Gjøld av øðrum vinningum	Afgifter af andre gevinster	500	511	500	500
TILSAMANS				600	1006	600	600

GREIN 5	RENTUR VM.	RENTER M.V.	J 1990	R 1990	J 1991	J 1992
5105	Rentuinntøkur	Renteindtægter	25000	31597	38400	60000
5207	Rentuútreiðslur	Renteudgifter	-67000	-152532	-141000	-220000
	Rents av bundnari uppsparing	Rente af bunden opsparing		-270	-5000	-3000
TILSAMANS			-42000	-121205	-107600	-163000

GREIN 6	LANDSFYRITØKUR	LANDSVIRKSOMHEDER				
6102	Tjaldurs Apotek	Tjaldurs Apotek	5963	0	6000	6000
6204	Telefonverkið	Telefonvæsenet	21004	22241	24187	18323
6358	Postverkið	Postvæsenet	-5000	-18458	-4800	-4800
TILSAMANS			21967	3783	25387	19523

GREIN 7	PARTUR AV AVLOPI TJÓÐBANKANS	ANDEL AF NATIONALBANKENS OVERSKUD				
7011	Partur av avlopi Tjóðbankans	Andel i Nat.bankens oversk.	20000	0	20000	20000

GREIN 8	GJØLD FRÁ DANSKA RÍKISKASSANUM	OVERFØRSLER FRA STATEN	J 1990	R 1990	J 1991	J 1992
8001	Heildarveiting	Bloktilskud			538800	551000
8005	Afturgjald	Refusioner			246100	238000
TILSAMANS			764279	752497	784900	789000

GREIN 9	ÝMSAR INNTØKUR	DIVERSE INDTÆGTER				
9014	Ýmsar inntøkur	Diverse indtægter	5	557	5	5
9218	Oljugoymslur	Oliegemlag	1200	1166	1200	1200
TILSAMANS			1205	1723	1205	1205

INNTØKUR TILSAMANS		Indtægter ialt	3005481	2507588	2579942	2590778

18.0.

GREIN 10 LØGTINGID		LAGTINGET	J 1990	R 1990	J 1991	J 1992
10018	Løgtingsmenn	Lagtingsmedlemmer	9297	9810	9501	9476
10106	Løgtingsbygningur	Lagtingsbygning	765	622	765	665
10158	Løgtingsskrivstovan	Lagtingssekretariatet	2024	2506	1886	1886
11986	Tingmannaráð Útnorðurs	Vestnord. parlament.samarb.råd	220	61	213	213
10208	Løgtingstíðindi	Lagtingstidende	420	580	407	407
10301	Grannskoðan(ekstern)	Revision (extern)	140	145	140	140
10403	Grannskoðan(intern)	Revision (intern)	2545	2275	2200	2900
10505	Landsskattanevnd	Landsskatteudvalg	107	113	103	103
11991	Norðurlandaráð	Nordisk Råd	75	199	80	180
RAKSTUR			15593	16311	15295	15970

18.0.

GREIN 11 LANDSFYRISITING		LANDSADMINISTRATIONEN	J 1990	R 1990	J 1991	J 1992
11015	Løgmaður og landsstýri	Lagmand og landsstyre	3107	3235	3268	3750
11048	Kunngerðasavn og -blað	Bekendtgørelsessaml. og -blad	400	125	353	353
11053	Landsskrivstovan	Landskontoret	14000	13834	14800	14800
11072	Fyrir. av umhvørvisfyrisiting	Forber. af miljøadministration	200	200	400	400
11086	Sjóvinnuráð, fyrir.av sjóv.f.	Søfartsråd, søfartsadm.	1000	648	992	900
	Norðurl.samv., ráðharraráð vm.	Nord. samarb., ministerråd mv.				800
11193	Útbygging av Elektron	Udbygning af Elektron	3348	3348	3348	0
11257	Líkningarráðið	Ligningsrådet	31511	31023	33011	33011
11276	Skrásetingareftirlit	Registertilsyn	250	78	300	300
11307	Landsfólkayvirlit	Folkeregister	998	832	991	991
11359	Almannastova	Socialforvaltning	15045	16205	14895	14895
11409	Landsskúlafyrisiting	Landsskoleadministrationen	13000	13571	10700	10700
11414	Stuðulsstovan	Administr. af udd.støtte	800	800	980	1007
11433	Fyrir. av nýggjari avgj.skipan	Forb. af nyt afgiftssystem	0	1267	2500	4700
11447	Føroya Tollstova	Færøernes Toldkontor	9493	9667	14342	14305
11452	Føroya Gjaldstova	Færøernes oppebørselskontor	11935	13825	11536	11536
11554	Tolleftirlit	Toldkontrol	5142	5610	4952	5150
11604	Valuta- og prisráð	Valuta- og prisråd	1354	1459	1354	1354
11618	Arbeiðsmarknaðarráð	Arbejdsmarkedsråd			20	20
11656	Lønarráð	Lønningsråd	46	4	20	20
11661	Heilsu-og heimasjúkras.fyris.	Adm. sundh.- og hjemmesygepl.	1450	1504	1000	1020
11703	Búskaparráð	Økonomisk råd	413	213	100	90
11709	Hagstovan	Færøernes Statistik	4315	4330	4269	4449
11758	Ferða-og dagp.innan-og uttanl.	Rejse-, dagp. inden- og udenl.	4700	4588	4600	4100
11808	Innheintingarútreiðslur	Udgifter ved inkasso	400	496	372	372
11851	Ognin Tinganes	Ejendommen Tinganes	2500	2244	2487	2470
11879	Lógarsavn	Lovsamling	500	476	500	500
11898	Útskifting og matrikulstova	Udskiftning og matrikelkontor	6703	6929	6437	6437
11901	Landsverkfrøðingsskrivstova	Landsingeniørens kontor	10000	9957	9420	9420
RAKSTUR			142610	146468	147947	147850
11953	Umbygging, Tinganes	Ombygning, Tinganes			1500	1500
ÍLØGUR					1500	1500
					149447	149350

	UTTANRÍKISMÁL	UDENRIGSVÆSEN				
11948	Menningarhjálp	Udviklingsbistand	4000	4000	3500	3000
11967	Før.viðsk.st. Keypmannahavn	Færøske repræsentationsk. Kbh.	1090	1051	1070	1070
11972	Uttanríkistæn. í Aberdeen	Udenrigstjeneste i Aberdeen	759	692	739	739
			5849	5743	5309	4809

17-0.

GREIN 12	HEILSUMÁL	SUNDHEDSVÆSEN	J 1990	R 1990	J 1991	J 1992
12007	Sjúkrakassar	Sygekasser	13810	14015	14000	14000
12012	Hjálpitólamiðstøð	Central for hjælpeudstyr	2535	2535	2442	2442
12026	Útr. viðv. Ríkissjúkrahúsinum	Udg. vedr. Rigshospitalet	23900	24780	25000	26500
12109	Landssjúkrahúsið	Landssygehuset	207326	207649	207500	211500
12202	Klaksvíkar Sjúkrahús	Klaksvik sygehus	39431	40756	39500	39700
12304	Suðuroyar Sjúkrahús	Suðuroyar sygehus	23277	23297	23300	24500
12508	Laknar	Læger	2050	2011	2100	2500
12513	Amanuensis	Amanuensis	100	0	84	0
12653	Heilsu-og heimasj.systraskipan	Sundheds-,hjemmesygeplejeordn.	12490	14432	11500	12500
12672	Skúlalæknaskipan	Skolelægeordning	264	237	264	264
12769	Arbeiðsmedisinsk klinikk	Arbejdsmedicinsk klinik	779	817	793	793
12774	Upplýsing um eyðkvæmi	Oplysning om AIDS	400	50	340	340
12907	Ymiskar útreiðslur	Diverse udgifter				
303011	Farsóttir	Epidemiske sygdomme	70	26	70	70
303044	Hvíldarheimið Naina	Hvilehjemmet Naina	1600	1600	1537	1537
303077	Vaksinatiónir	Vaccinationer	450	744	450	450
303107	Uppl. um getnaðarfyribyrging	Opl. om svangerskabsforebygg.	265	374	265	265
303115	Tubbaksráð	Tobaksskaderådet	280	158	100	100
	Rúsevnisráð	Narkotikabekæmpelsesrådet			100	100
303148	Heilsukanningar av barnakonum	Sundhedskontrol for gravide	403	465	400	400
303156	Læknakanningar av børnum	Lægeundersøgelser af børn	450	469	450	450
303164	Kanning og viðg. av kynssjúkum	Behandl. af veneriske sygd.	65	15	65	65
303243	Blákrossheimið	Blåkrosshjemmet	4000	4370	4000	4200
373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	100	102	100	100
RAKSTUR			334045	338902	334360	342776
	Klaksvíkar Sjúkrahús,uøv./umb.	Klaksvik sygehus, omb./nyb.			500	1000
	Klaksvíkar Sjúkrahús, nýb.	Klaksvik sygehus, nyb.				0
	Suðuroyar Sjúkrahús, nýb	Suðuroyar sygehus, nyb.			9000	20000
	Suðuroyar Sjúkrahús, umb.	Suðuroyar sygehus, omb.				0
	Landssjúkrahúsið, uøvaling	Landssygehuset, reparation				6000
	Landssjúkrahúsið, umbygging	Landssygehuset, omb.				2000
	Landssjúkrahúsið, nýb.	Landssygehuset, nyb.			3000	0
	Sjúkrasystraskúlin	Sygeplejeskolen				1000

	Hotel Tórshavn, Keypmh.	Hotel Torshavn, København	800	500
	Heilsumiðstøðir	Sundhedscentre	1200	1800
	Landslæknahúsini	Landslægehuset	400	100
ILØGUR			14900	32400
			349260	375176

GREIN 13	SAMFERDSLA OG SAMSKIFTI	KOMMUNIKATION	J 1990	R 1990	J 1991	J 1992
13251	Tyriutarnastan	Helikoptertjenesten	10800	0	7000	5000
13265	Strandfaraskip Landsins	Lagtingets kystfart	35000	63199	35000	37000
13279	Bygdaleiðir	Busruter	20800	30035	20800	20000
13089	Postverkið	Postvæsen. bygge-og driftsfond	5000	18458	15000	13500
13125	Útvarpssendistøð, rakstur	Radiosender, drift			2500	1500
13106	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over			350	250
13094	Rakstur av veganeti: 34 Vanligt hald, 36 Vetrarhald, 38 Ferjulegur, 39 Asfaltering:	Drift og vedligehold af vejnet			25000	23500
13056	Fyritøkur og útgerð hjá LV: 56 Mobil, amboð, nýkeyp og rakstur, 57 Smiðjur, 58 Skervverk, 59 Asfaltverk:	Landsingeniørens virksomheder og redskaber			49500	45000
RAKSTUR			71600	111692	155150	145750
13018	Nýggir vegir og brýr, breiðkan av brúm størri ábatur v.m.: 30 nýggir vegir og brýr, 31 Trygdartiltak, 33 Størri ábatur, 35 vegastokkur, 37 stuðningsvegir:	Nye veje og broer, udvidelse af broer m.v.	159447	168135	37750	40000
13227	Vegagerð í s. v. brennistøð	Vej til forbrænd.anlæg	1800	1800	1500	0
13061	Berghols- og brúgvagerð	Tunnel- og brobygning	36000	40000	30000	30000
13023	Havnagerð	Havnebygning	73000	73000	90000	70000
13037	Lendingar	Landingspladser	26000	26000	30000	25000
13042	Flogferðsla	Flyvetrafik	13000	13000	4800	2500
13075	Stuðul t. komm. t. asfaltering	Tilsk.t. komm. til asfaltering	5500	5500	5500	5500
	Útvarpssendistøð	Radiostation			21000	7500
ILØGUR					220550	180500
					375700	326250

18-0.

GREIN 14	ÚTBÚGVING OG GRANSKING	UDDANNELSE OG FORSKNING	J 1990	R 1990	J 1991	J 1992
14053	Felagsútr. f. skúlaverkið	Fællesudg. for skolevæsenet	1900	1421	1750	1300
14067	Endurgjald til rithøvundar	Refusion til forfattere	250	252	250	250
14103	Fólkaskúlin	Folkeskolen	168000	176092	140470	140130
14117	Skúlabarnaflutningur	Transport af skolebørn			3000	2500
14122	Lararaeftirlønir	Lærerpensioner			11000	11000
14155	HF-skeið í Suðuroy	HF-kursus på Suðuroy	3600	4273	3500	5200
14169	HF-skeið í Klaksvík	HF-kursus i Klaksvik	2600	2622	2600	2600
14174	Eysturoyar stud.sk.og HF-skeið	Eysturoy gymnasium/HF-kursus	11700	12037	11400	11300
14205	Stud.sk.og HF-skeið í Hoydalum	Hoydalar gymnasium/HF-kursus	19600	19953	19320	19320
14257	Kostdeild studentaskúlans	Gymnasiets kostafdeling	2200	2199	1900	1700
14307	Føroya Sjómansskúli	Færøernes Navigationsskole	6000	6333	5600	5600
14397	Tekniski skúlin í Klaksvík	Teknisk skole i Klaksvik	4314	5392	4000	3800
14409	Klaksvíkar Sjómansskúli	Klaksvik Navigationsskole	2285	2407	2200	1900
14414	Føroya Maskinskúli	Færøernes Maskinskole	7396	7410	7000	6800
14433	Maskinútbúgving í Klaksvík	Maskinuddannelse i Klaksvik	351	351	180	180
14447	Tekniskur skúli í Tórshavn	Teknisk skole i Tórshavn	12397	15031	9800	9800
14452	Skúlaheim í Tórshavn	Kollegium i Torshavn	2880	2880	2400	2200
14466	Skúlaheim í Klaksvík	Kollegium i Klaksvik	1535	1535	1230	1230
14471	Útgerð Tekn./Handilsk./aðr.sk.	Udstyr Tekn./Handelssk./andr.s	1000	1307	700	800
14485	Føroya Handilsskúli	Færøernes Handelsskole	14000	13577	14000	14000
14499	Føroya Lararaskúli	Færøernes Seminarium	10500	11151	10500	10500
14502	Føroya Fólkaháskúli	Færøernes Folkehøjskole	2800	2776	2288	2288
14516	Privatir skúlar	Private skoler	1057	1139	1139	1139
14554	Húsarhaldsskúlar	Husholdningsskoler	660	785	950	950
14604	Fritíðarundirvísing	Fritidsundervisning	7000	7241	6000	5800
14618	Stuðul til musikkskúlar	Tilskud til musikskoler	4500	4527	4500	4300
14656	Landsmiðstøð f. undirv.amboð	Landscentr. for undervisn.matr	3460	3364	2800	2800
14661	Fiskiídn.og havb.sk. í N.str.	Fiskeind. og havbr.sk i N.str.	3600	3508	3100	3100
14675	Sjóvinnuskúli	Søfartsskole	500	215	500	200
14725	Stórahús við Áir	Storehus ved Åir	380	326	500	500
14739	Seismiskar kanningar	Seismiske undersøgelser	760	760	0	500
14744	Samarb. DGU/Føroya Jarðfr.savn	Samarb. DGU/F. Jarðfræðissavn	618	618	845	845
14758	Fróðskaparsetur Føroya	Færøernes Akademi	12200	12257	11500	11500
14763	Stovn.á Debesartrøð,felagsútr.	Instit.på Debesart., fællesudg	1580	1576	1350	1350
14777	Biofar-projektið	Biofar-projektet	289	292	490	550
14796	Sermansfrøðilig ráðgeving	Specialundervisning	14500	15795	25487	27570
14808	Skúlabókaútgáva	Udg. af skolebøger	4900	4900	4500	4300
14851	Útbúgvingarstuðul	Uddannelsesstøtte	40200	40200	38000	41700
14	Skúlaverkið, prógvtøkur	Uderb. av eksamensmateriale			2300	3000
14953	Ymiskir studningar	Diverse tilskud				
313264	Skúlabarnaferðir uttanlands	Skolebørns rejser udenlands	65	50	0	0
313272	Skúlabarnaferðir innanoyggja	Skolebørns rejser indenlands	450	398	0	0
313351	Nemingastudningur t. listamenn	Tilsk. t. kunstner. uddannelse			40	40
313376	MFS og MFÚ	MFS og MFÚ	225	225	200	200
313406	St.t.fremm. íð lesa í Føroyum	Tilskud til ikke-færinger	35	26	35	35
313439	Laruráðið (eftirútb.av yrkisl.)	Lærerråd. (efterudd. af håndv.)			350	350
313471	Eftirútb. av sjómonnum	Efteruddannelse af sømænd	100	52	100	100
313613	Dieselmotorsimulator	Dieselmotorsimulator	0	857	548	548
323165	Rakstur av bókamiðsøluni	Driftstilsk. t. bókamiðsalan			388	300
373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	450	444	400	300
RAKSTUR			372837	388554	361110	366375
	L.miðst.Bókamiðs.Sk.b.gr. keyp	Lands-,Bogcentr.Sk.b.fond køb			1500	0

18-0

Fólkaskúlin, nýbyggingar	Folkeskolen, nybyggelser	9500	9000
Sjómansskúli, umb./nýb.	Navigationsskole, omb./nyb.	500	200
Studentaskúli í Hoydalum, umb.	Gymnasium i Hoydalum byg.		2000
Studentask. og HF á Kambsdali	Gymnasium og HF á Kambsdali	2000	9000
Handilsskúli á Kambsdali	Handelsskole á Kambsdali	0	
Larara- og venjingarskúli	Larara- og Venjingarskúli	600	0
Maskinskúli, nýb.	Maskinskole, nyb.	2500	6000
Brandskúlin	Brandskolen	190	0
Miðnámsskúli í Suðuroy	Skole, Suðuroy		1500
ÍLØGUR		16790	27700
		377900	394075

GREIN 15 MENTAN		KULTUR	J 1990	R 1990	J 1991	J 1992
15109	Landsbókasavn	Landsbibliotek	4422	4328	4119	4119
15202	Fólkabókasøvn	Folkebiblioteker	6289	6172	5960	5960
15304	Landsskjalasavn	Landsarkiv	2276	2620	2132	2162
15406	Føroya Forminnissavn	Færøernes museum	5376	5375	4961	4961
15508	Bygdasøvn	Bygdemuseer	1706	2185	1600	1600
15601	Útvarpið	Færøernes Radio		28	0	0
15615	Sjónvarp Føroya	TV	3000	3000	3500	3500
15629	Mentunargrunnur	Kulturfond	1800	1800	1800	1800
15634	Føroyahús í Keypmannahavn	Færøernes hus i København	850	850	850	850
15703	Náttúrugripasavn	Naturhistorisk samling	3794	3787	3500	3500
15857	Náttúrufriðingarnevndir	Naturfredningsudvalg	350	240	250	250
15881	Føroyska málnevndin	Færøsk sprognævn	250	251	250	285
15895	Tónleikur og sangur	Musik og sang	520	505	500	500
15907	Ymiskir stuðningar	Diverse tilskud				
323012	Barnablað	Børneblade	100	100	100	100
323037	Leikpallur Føroya	Teater	1800	1800	1700	1700
323053	Barnabókaútgáva	Børnebogsudgave	1200	1200	1100	1100
323086	Sendarp. t. skald og listafólk	Nadersg. t. digt- og kunstnere	225	225	225	225
323108	Lán og stuðn.gr. t.bókaútgávu	Låne-og tilskudsf.t.udg. bøger	300	300	0	0
323124	Norðurlandahús	Nordens hus	655	655	688	688
323173	Orðabókaútgáva	Udgivelser af ordbøger	250	250	250	250
323236	Listasavn	Kunstsamlinger	350	350	340	340
323269	Før-ísl-grønl.mentanarsamstarv	Før.-isl.-grønl. kultur.samarb	150	87	130	130
373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	250	250	220	220
313384	Norræna felagið	Nordisk forening	225	225	190	190
313455	Ungmannafelag og skótarørsla	Ungdomsfor. og spejderbevæg.	700	700	600	600
15931	Stuðningur til kirkjugrunnin	Tilskud til kirkefonden	3900	3900	2700	3000
	Kirkja í Keypm.h. leiga av øki	Kirke i København., leje af grund			300	
15959	Ítróttur	Idræt				
	Stuðningur til ÍSF	Tilskud til ÍSF	3500	3500	3200	3200
	Stuðn. til ferðir innanoyggja	Tilskud til rejser	1500	1416	1500	1500
RAKSTUR			45738	46099	42665	42730
	Tjóðsavn,Náttúrugripasavn,nýb.	Nationalmuseum/Naturh.mus.nyb.			0	400
	Prestagarður í Sandágerði,savn	Præstegård i Sandágerði			1000	600

17-0.

Listasavn føroya	Færøernes Kunstsamling	1500	1500
St.t. bygdarhús, nýb.	Tilskud til bygdehus, nyb.	5000	4000
Leguhús, Nesvík	Lejrsted i Nesvik		1000
Savn í Hoyvík, umv.	Museum i Hoyvik, nýb.	0	400
Landsskjalasavn, nýb.	Landsarkiv, nyb.	1000	1000
Kirkjubøarurin, umv.	Ruren i Kirkjubø, rep.	500	500
Náttúrugripasavn, umb.	Naturhistorisk samling, rep.	300	
Sjónvarp Føroya, nýb./umb.	TV, nyb./omb.	0	1000
Studningur t. íbróttarbygging	Byggetilskud til idræt	1578	4000
Grasvøllur á Toftum	Fodboldbane, Toftir	2667	0
Gervikisvøllir	Kunstgræsbaner	2700	1800
ÍLØGUR		16245	16200
		58910	58930

GREIN 16 FISKIVINNA, SIGLING OT.		FISKERI, SØFART O.L.	J 1990	R 1990	J 1991	J 1992
16301		Vaktar- og bjargingartænastan	Vagt- og bjærgningstjeneste	17313	17798	17179	17179
16367		Bjargingarfelag	Redningsforeninger			180	180
16372		Skipaskrá og -uppmáting	Skibsregistrering og -opmåling			700	700
1639		Havbit á Føroya Banka	Opdrætsforsøg på Færøya Banki				600
16403		Royndir innan havbúnað	Fiskeopdrætsforsøg	2450	2580	2443	3600
		Minstaløn oa. stuðul t.fiskiv.	Mindstel. oa. s.t. fiskerierh.	435950	434000		
16422		Lønjavningargrunnurin	Løngarantifonden			5200	4800
16436		Lógb.útr.(dagstudn.minstal.oa)	Lovb. udg. (dagt.s.,mindstel. mv)			70000	51000
16441		Studningar	Tilskud			280000	198000
16455		Fiskiv.royndir u.f. før.landi.	Fiskeriforsøg i fremmed farvand			10000	14000
16469		Varðveiting av fjølbr. flota	Bibeh. af differ.fiskeflåde			13000	10000
16474		Endurgj.upphøgging gl.fiskisk.	Ers.f.kondemn. gamle fiskefart	50000	50000	90000	0
16488		Praktiskar fiskiroyndir	Praktiske fiskeriforsøg	5000	5000	4000	5100
16493		Hvalastøðin	Hvalstationen	200	201	160	60
16519		Fiskirannsóknarstovan	Fiskeribiologisk laboratorium	6339	6592	6500	6500
16607		Fiskivinnuráð	Fiskeriråd	220	79	250	250
16626		Magnus Heinason	Magnus Heinason	9500	9448	8938	8938
16645		Sáttmálaeftirlit	Konsulenter, vurd. af fartøjer	1000	588	400	300
		Veðurfrøðingur	Meteorolog	0	426	500	500
16904		Aðrir studningar	Andre tilskud				
	333199	Upplýsing um grind	Oplysning om grindehvalfangst	200	131	250	160
	333208	Limagjald í fleirtj.felagssk.	Medlems. i intern. fællessk.	418	467	500	610
	333408	Trygdargrunnur alivinnunar	Garantifond for fiskeopdræt	2000	0	0	2000
	375305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	150	199	1000	300
RAKSTUR				530740	527509	511200	324777
		Fiskaaling við Áir, nýb.	Fiskeopdræt ved Åir, nyb.			8500	9000
ÍLØGUR						8500	9000
						519700	333777

12-0.

GREIN 17 LANDBÚNAÐUR		LANDBRUG	J 1990	R 1990	J 1991	J 1992
17015	Landsdjóralæknaembætið	Landsdyrlægeembedet	1085	1794	3351	3351
17029	Djóralæknatænastan	Dyrelægetjeneste	1024	1015		
17034	Fiskasjúkutænastan	Fiskesygetjeneste	991	334		
17048	Landbúnaðarráðgevari	Landbrugskonsulent	422	411	417	417
17205	Royndarstøðin	Forsøgsstationen	5640	5615	4697	4697
17219	Avloys.sk.f.mjólkaframl.	Ferieordn. for malkeprod.	580	580	580	580
17307	Skógrækt landsins	Landets skovvæsen	1500	1534	1492	1492
17409	Fuglakanningarstøð vm.	Ornitologisk station m.v.	120	73	100	350
17901	Aðrir studningar	Andre tilskud				
343013	Húsdjóraaling	Husdyreopdræt	260	260	154	154
343021	Nýdyrking vm.	Nyopdyrkning m.v.	2225	2225	2500	2500
343038	Rentustudn. t. landbúnaðarlán	Rentetilskud til landbrugslån	2200	2200	1000	1000
343046	Studn.t.flegging í landbúnaðin	Financieringstils.til landbrug	4615	4615	3500	3500
343054	Studn. til mjólkaframleiðslu	Tilskud til malkeproduktion	13000	13000	12500	11800
343062	Studningur til súrhoyggjbrunnar	Tilskud til grassiloer	300	300	300	300
343087	Skeiðvirksemi	Kursusvirksomhed	50	10	50	50
343117	Vakstrarhús, studningur	Drivhuse, tilskud	800	800	800	400
343125	Studn. til stráfóður	Tilskud til stråfoder	700	700	1295	2000
343133	Studningur til kjøt	Tilskud til kød	2800	2800	2800	2500
343308	Bjargarækt	Pasning af fuglefjelde	255	197	100	0
	Stuðul til ull/ullarúrdráttir	Projekt vedr.bearbejdn. af uld			200	0
373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	100	55	80	80
RÆKSTUR			38667	38518	35916	35171

GREIN 18 VINNULIV OG ARBEIÐSMARKNAÐUR ANNARS			J 1990	R 1990	J 1991	J 1992
18109	Arbeiðseftirlit	Arbejdstilsyn	3643	3662	3643	3643
18152	Brandvenjingarstøð við Áir	Brandtræningsstationen við Áir	457	457	250	200
18166	Brunaumsjón Landsins	Brandsikkerhedstilsyn	500	512	500	510
18202	Bileftirlit	Biltilsyn	1300	1282	1250	500
18216	Radioeftirlit	Radiotilsyn	240	246	255	255
18235	Ráðið fyri ferðslutrygd	Rådet for færdselssikkerhed	1020	1020	961	961
18268	Filmseftirlitið	Filmtilsynet	405	335	330	330
18318	Semingsmannaskipan	Forligsinstitution	60	57	60	160
18323	Studningur til kolagrevstur	Tilskud til kulminedrift	600	600	500	400
18337	Læruráðið	Lærerådet	1109	1183	1066	1066
18342	Skeiðvirksemi	Kursusvirksomhed	100	100	50	50
18353	Ferðamannastovan "Aldan"	Turistcentralen "Aldan"	625	357	0	0
18356	Ferðamannamiðstøðin	Turistcentralen	2570	2929	2984	2984
18361	Menningarstovan	Kontor for industriel udvikl.	1980	1980	1903	2203
18406	Sjómansheim	Sømandshjem	375	375	300	300
18508	Vestnordenprosjektið	Vestnordensprojektet			100	100
18513	Menningargrunnur Útnorðurs	Vestnordenfonden	45	46	45	45
18527	Menningargrunnur Idnaðarins	Til Udviklingsfond	18000	18000	15000	15000
18532	Stuðul til Idnaðarfr. endamál	Støtte til industrifr. formål	6000	6000	5100	5100
	Farmaflutningsendurgjald	Fragtrefusion				4700
	Tollendurgjald	Toldrefusion				15000
	Rentustudningur	Rentetilskud				14500
18601	Heilsufrøðiligt starvsstova	Hygiejnisk laboratorium	5000	4958	5253	5450
	Góðskueftirlit	Fiskekvalitetskontrol	2608	2603	2145	2150

18653		Orkuráðið	Energirådet			400	450
18667		Orkuráðið, kanningarvirksemi	Energirådet, undersøgelser			400	550
18365		Javnstøðunevndin	Ligestillingsudvalget	200	11	200	200
18		Stuðul t. Gistingarhúsgrunnin	Tilskud t. Hotellånefond	540	540	1000	1000
		Oljuvinna, kanningar	Oljeudvinding, undersøgelser				500
		Stuð.t. umhvørvisverndartiltøk	Tilskud t. miljøbesk.projekter				300
18907		Aðrir stuðningar	Diverse tilskud				
	353067	Stuðningur til larupláss	Tilskud til larepladser			1700	1700
	353121	Skeiðvirksemi til vinnufelag	Kursusvirksomhed	100	58	50	50
	353146	Ferðaendurgjald til larupláss	Refusion t. larepl. for rejser	200	261	200	200
	353162	Endurgj. furunkolosusmitting	Erst. for smittede opdrætsfisk			0	0
	373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	150	184	130	130
RAKSTUR				47827	47756	45775	80687
		Hálkubreyt, Bileftirlit, nýb.	Øvelseskørebane, Biltilsyn, nyb.			1000	1500
		Bileftirlitið, sýningarhøll	Biltilsyn, kontrolstation			200	0
		Ferðam.miðst.Kristnastova,umb.	Turistcentralen, Kristnastova, omb.			500	400
15806		Heilsufr. Starvsstova, nýb.	Hygiejnisk laboratorium, nyb.			3000	1000
ILØGUR						4700	2900
						50475	83587

GREIN 19 ALMANNAMÁL VM.		SOCIALVÆSEN M.V.	J 1990	R 1990	J 1991	J 1992
19042	Andveikraverndin, bústovnar	Åndsvageforsorgen, boliger	30326	32096	33059	36720
19056	Fólkapensjón	Folkepension	209300	217044	224600	233400
19075	Rektarheim	Plejehjem	77000	79854	81000	81000
19089	Vistarheim fyri pensionistar	Boliger for pensionister	5000	6076	5949	5949
19094	Serviðb.t.ávísar pensiónistar	Særtillæg til pensionister	0	11427		
19106	Avlamispensión	Invalidepension	82500	86495	88900	92000
19208	Einkjubarnastyrkur	Børnebid. til enlige forsørg.	3320	2506	4300	3840
19301	Einkjupensjón	Enkepension	1612	3621	1380	1079
19403	Vanlig forsorg	Almindelig forsorg	38000	63121	54000	50000
19407	Ymiskir forsorgarstovnar	Forsk. forsorgsinstitutioner	15664	13906	14606	14806
19519	Uppiskoytisveiting	Tillægsydelse	780	0	720	820
19557	Barnaforsorg	Børneforsorg	16790	18240	15198	14202
19607	Heimahjálparskipanin	Hjemmehjælperordningen	49500	47981	47643	49895
	Vardar íbúðir, stuð.t. rakstur	Beskyttede boliger, dr.tilskud				200
19631	Dagstovnar	Daginstitutioner	30000	43422	52347	52347
19659	Dagpeningaskipanin	Dagpengeordning	78400	87764	72000	66000
19664	Bjálv., hús hjá pensionistum	Isolering af pensionistboliger	2000	2000	2000	2000
19678	Brennistuðn. til pensionistar	Brændselstilskud til pensionis	6500	6410	6500	6500
19683	Barnastyrkur	Børnetilskud	40000	25814	40000	12000
19697	Samf. ans.eldri og óhj.heima	Vederl.for at passe ældre hj.	10000	9173	9900	8300
19868	Andveikraverndin, før.í Danm.	Åndsvageforsorgen, før. i Danm	13474	13382	14600	16750
19892	Vanlukkutryggingarráðið	Ulykkeforsikringsrådet	510	513	500	500
19904	Ymsir stuðningar	Forskellige tilskud				
	363382 Mæðrahjálp	Mødrehjælp	300	0	300	200
	363399 Kreppumiðstøð	Krisecenter	100	100	100	200
	363557 Hús hjá deyvafelagnum	Døves foreningshus	570	570	560	560
	363565 Blindaheimið	Blindehjemmet	1200	1200	3800	4000
	363598 Fráhaldsfelag Blákrossstovan	Afholdningsforening Blåkross	130	130	120	120

20-0.

363603	Styrkveiting	Understøttelse	150	71	150	150
363628	ALV	ALV	360	360	350	350
363636	Fráhaldsfelag	Afholdsforeninger	450	225	450	450
363644	Reyði Krossur	Røde Kors	30	30	30	30
363652	Hjálpargr.f.óarb.farar fiskim.	Fonden f. uarbejdsd. fiskere	400	388	400	400
363669	Felag teirra brekaðu	Foren. handikappede	1060	1060	880	880
363707	Arbeiðsl.gr. arbeiðsrafelaga	Arbejderfore. arbejdsløshedsf.	500	500	500	0
363797	Ráðg.f.føroyingar í Danmark	Rådg. for færinger i Danmark	430	430	445	460
363819	Bústovnar fyri sinnisbrekað	Institutioner for sindslidende	1300	1766	0	0
363827	Hjálpargr.móti alkoh.misnýtslu	Hjælpefond mod alkoholmisbrug	1000	1000	1000	1200
363851	Landsfelag pensionistanna	Pensionisternes landsforening	150	150	150	200
333104	Trygdargr. f. avreið. og lønir	Lønmodtagerens garantifond	1080	1180	700	650
373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	14500	15795	1600	200
RAKSTUR			734386	795800	780737	758349
	Vardar íbúðir, Tórshavn	Beskyttede pensionistb.,Torsh.			1601	
	Bústovnar, serforsorg	Døgninstit., særforsorg			0	3000
	Dagheim á Berjabrekku, nýb.	Døginst., Berjabrekka			4000	4500
	Uml.heim og bústovnur, Suðuroy	Døginst., Suðuroy			1500	1500
	Bústovnur, Eysturoy, nýb.	Døginstit. Eysturoy, nyb.			2000	0
	Røktarheim í Norðstreymoy,nýb.	Plejehjem, Norðsteymoy, nyb.			1000	1000
	Ellisheim í Havn, umb.	Alderdomshjem, Tórshavn, omb.			400	0
	Sandoyar Ellis- og røktarheim	Sandoy alderd. og plejehjem			12450	7800
ÍLØGUR					22951	17800
					803688	776149

ÍBÚÐARKAL			J 1990	R 1990	J 1991	J 1992
19956	Húsalánsgrunnurin	Boliglånefondet	32000	32000	0	10000
19961	Íbúðargrunnur	Boligfond	2000	2000	1000	1000
19975	Rentustudn. til húsabygging	Rentetilskud til husopsparing	1000	1591	1700	1700
RAKSTUR			35000	35591	2700	12700

GREIN 20	PENSIÓNSÚTREIÐSLUR	PENSIONSUDGIFTER				
20013	Pensiónsútreiðslur	Pensionsudgifter				
103558	Pensiónir	Pensioner	695	694	730	840
103612	Bíðipeningur	Ventepenge	2660	3284	3600	4400
103629	Tænastumannaeftirlønir	Tjenestemandspensioner	5100	5535	6000	6900
RAKSTUR			8455	9513	10330	12140

17-0

GREIN 21	EFFEKTIVAR VEÐHALDSBINDINGAR	EFFEKTIVE GARANTIFORPLIGTELSER	J 1990	R 1990	J 1991	J 1992
21019	Effektivar veðhaldsbindingar	Effektive garantiforpligtelser	80000	80000	170000	80000

17-0

GREIN 22 ADRAR ÚTREIÐSLUR		ANDRE UDGIFTER				
22104	Aðrar óvissar útreiðslur	Andre uvisse udgifter				
203507	Umboðan	Representation	1500	1090	1200	1100
253704	Útreiðslur av vali	Udgifter vedrørende valg	100	861	100	100
253753	Dóms- og løgreglumál	Retsvæsen og politi	35	31	35	35
253808	Stuðn.t. politiska upplýsing	Tils.t. politisk oplysningsarb	3500	3500	3500	3500
373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	700	747	2200	1500
RAKSTUR			5835	6229	7035	6235

GREIN 26 YMSAR OGNARÚTREIÐSLUR		DIVERSE EJENDOMSUDGIFTER				
26305	Ymsar ognarútreiðslur	Diverse ejendomsudgifter	700	340	700	700

GREIN 27 ÓVISSAR ÚTREIÐSLUR		UVISSE UDGIFTER				
27005	Óvissar útreiðslur	Uvisse udgifter	30000	0	0	14000

RAKSTRARROKNSKAPUR	DRIFTSREGNSKAB	J 1990	R 1990	J 1991	J 1992
INNTØKUR TILSAMANS	INDTÆGTER IALT	3005481	2507588	2579942	2590778
RAKSTRARÚTREIÐSLUR, VEDHALD OG UPPHØGGING FRÁR.	DR.UDG.EXCL.GAR.FORPL.OG KOND.	2369682	2465025	2366229	2311019
UPPHØGGING OG EFF. VEDHALDSÚTR.	GARANTIFORPL. OG KONDEMN.	130000	130000	260000	80000
ÍLØGUÚTREIÐSLUR TILSAMANS	INVESTERINGSUDGIFTER IALT	0	0	306136	288000
ÚTREIÐSLUR TILSAMANS	UDGIFTER IALT	2499682	2595025	2932365	2679019
ÚRSLIT AV RAKSTRI OG ÍLØGUM	RESULTAT E.DRIFT OG INVEST.	505599	-87437	-352423	-88241

GJALDFØRISROKNSKAPUR

LIKVIDITETSBUDGET

LANDSFYRITØKUR		LANDSVIRKSOMHEDER	J 1990	R 1990	J 1991	J 1992
6204	Telefonverkið	Telefonvæsenet			24187	18323
6102	Tjaldurs Apotek	Tjaldurs Apotek			6000	6000
6358	Postverkið	Postvæsenet			-4800	-4800
					25387	19523

NÝÚTLÁN		NYUDLÅN				
	333025	St.lán t. fiski- og farmaskip	Tilsk.lån t.fiske-og fragtskibe		10000	5000
	323103	Lánsgr. til ítróttaranlegg	Lånefond til idrætsanlæg		0	0
14953	313152	Gr. til útbúgving, nettoútlán	Uddannelsesfond, nettoudlån		8000	8000
		Lán til heilsumiðstøðir	Lån til sundhedscentre			3000
	363693	Kommunalur lánsgrunnur	Kommunal lånefond		0	0
NÝÚTLÁN TILSAMANS		NYUDLÅN IALT			18000	16000
AVDRÁTTIR AV UPPTIKNUM LÁNUM		AFDRAG PÅ LÅN			31400	105500
AFTURGJALD AV BUNDNARI UPPSPARING		TILBAGEBET. AF BUNDEN OPSPARING			0	95000
NÝÚTLÁN OG AVDRÁTTIR, GJALDFØRISFRÁGONGD		NYUDLÅN OG AFDRAG, LIKV.TRÆK			49400	216500
INNGJALDING AV AVDRÁTTUM, GJALDFØRISTILGONGD		INDB. PÅ LÅN, FORØG. AF LIKV.			30800	39000
KAPITALPOSTAR TILSAMANS		KAPITALPOSTER IALT			-43987	-197023
BROYTING Í GJALDFØRI, BRUTTOLÁNITØRVUR		ÆNDR. I LIKV., LÅNEBEHOV			-396410	-285264

VIÐMERKINGAR:

Í hesum framlagda fíggjarlógaruppskotinum fyri 1992 eru inntøkurnar mettar til 2591 mió. kr. Rakstrarútreiðslurnar eru settar til 2391 mió. kr. og íløguútreiðslurnar 288 mió. kr. Úrslitið aftaná rakstur og íløgur verður sostatt eitt hall uppá 88 mió. kr.

Samanborið við 1991 síggja samandráttir av fíggjarlógini soleiðis út:

	1991	1992 uppsk.	Munur
Inntøkur	2577	2591	14
Rakstrarútreiðslur tilsamans	2625	2391	-234
Rakstrarúrslit	-48	200	248
Íløgur	307	288	-19
Úrslit aftaná íløguútreiðslur	-355	-88	267

Umframt fíggjarlógarpostarnar sum hava ein gjaldføristørv uppá 88 mió. kr., eru kapitalflytingar landskassans (avdráttir av lánum - inngoldnar avdráttir) uppgjørdar til 197 mió. kr. Við í hesi upphædd er afturrindanin av bundnu samansparingini 1989, 95 mió. kr. Hetta gevur ein samlaðan lánitørv í 1992 uppá 285 mió. kr., harav umleið 200 mió. kr. eru umfíggingar.

Landsstýrið hevur sambært løgtingslóg nr. 9 frá 8. mars 1991 eina standandi lániheimild uppá 600 mió. kr. Meginparturin av hesum er lænt í 1991. Harumframt eru aðrar lániheimildir td. í samband við upphøggingarstuðul. Landsstýrið fer í næstum at koma við einum nýggjum lógaruppskoti, sum eisini umfatar tær "leysu" lániheimildirnar og fíggjarlógarhallið 1992.

Ætlanir landsstýrisins um stigvíst at minka um hall landskassans eru komnar væl longur við hesum fíggjarlógaruppskoti. Sum sæst frammanfyri er roknað við einum halli í 1992 uppá 88 mió. kr. móti 355 mió. kr. í 1991.

Harvið nærkast vit javnvág og seinni yvirskoti aftur á landskassaroknskapinum, soleiðis at byrjað verður at niðurgjalda skuld

landskassans.

Høvuðsbroytingarnar á hesi fíggjarlóg samanborið við 1991 eru:

Lækkingar:		
Íløgur	19	mió. kr.
Samferðsla, grein 13	11	-
Fiskivinna, grein 16	94	-
Upphøggingarstuðul	90	-
Almannamál, grein 19	22	-
Effektiv veðhald, grein 21	90	-
	326	mió. kr.
Hækkingar:		
Rentur, grein 5	55	mió. kr.
Heilsumál, grein 12	8	-
Vinnulív annars, skipasmiðjustuðul, grein 18	35	-
Íbúðarmál	10	-
Óvissar útreiðslur, grein 27	14	-
Ymiskt	11	-
	133	-
	193	mió. kr.
Inntøkuhækkingar	72	-
	267	-

Landsstýrið roknar við eini ávísari búskaparligari framgongd, sum er byrjað nú í seinnu helvt av 1991. Hendan framgongd hevur sítt grundarlag í, at ein ávís sanering er farin fram av føroyska vinnulívinum, at fiskivinnan er liberaliserað við fríari prísáseting og uppboðssølu, at almenna nýtslan ar lækkað, at lønarkostnaðurin og annar kostnaður í samfelagnum ikki er nógv hækkaður og í fleiri førum lækkaður, og at nýggja handilsavtalan við EF saman við í løtuni góðum útflutningsprísum gevur betur møguleikar fyri lønsemi hjá vinnulívinum.

Roknað er tí við eitt lítið sindur hægri skattainntøkum enn fyri 1991. Hinvegin koma tollinntøkurnar í 1991 ikki fult út at standa mát við fíggjarlógarupphæddina, og verður tí ikki hildið forsvarligt at hækka hesar.

Viðvikjandi teim teknisku broytingunum í samband við uppsetingina av lógaruppskotinum, og her verður serliga hugsað um grunnarnar, verður vist til viðmerkingarnar frá januar 1991 til fíggjarlógaruppskotið 1991. Lógaruppskot um avtøku av meginpartinum av landskassans grunnum verður lagt fyri tingið um stutta tíð.

Íløgukostnaðurin á fíggjarlógini er í samsvar við landsstýrisins íløguætlan fyri landsstovnar í 1992. Endurskoðað íløguætlan har árini 1993-95 eisini eru við, verður handað tingmonnum skjótast. Henda ætlan verður sjálvandi endurskoðað ár um ár.

Viðmerkingar til einstøku rakstrarstøðini:
1201 Vanligur landsskattur: Inntøkuskatturin er settur til kr. 1.055.000, sum er 35 mió. kr. ella 3 prosent hægri enn í 1991. Roknað verður við, at skattainntøkan fyri 1991 fer at halda.

2017 Tollgjøld: Tollurin er settur til 645 mió. kr. móti 650 mió. kr. í 1991. Upphæddin fyri 1991 kemur helst ikki at halda, men roknað verður við hesi inntøku:

Tollinntøkur jan.-aug. 1991	350 mió. kr.
Tollinntøkur sept.-des. 1991	250 mió. kr.
	600 mió. kr.

(í september-desembur 1990 var inntøkan 236 mió. kr. Roknað er við heldur størri inntøku somu mánaðir í ár, og ein ávísan vøkstur í tollinntøkunum aftur í 1992. Havast skal eisini í huga, at frá 1. juli 1992 hvørva tollendurgjøldini til ídnaðin. Higartil hava eisini tollendurgjøld í samband við skipabygging verið mótroknað hesi konto.)

11948 Menningarhjálp: Játtanin er lækkað við kr. 500.000. Játtanin kr. 3.000.000 skal rindast í ein serligan grunn uttanfyri landskassan. Grunnurin verður umsitin av landsstýrinum og játtanir skulu góðkennast av fíggjarnevndini.

12007 Sjúkrakassar: Játtanin kr. 14 mió. hevur sum fortreyt, at lógarbroytingar verða gjørdar á økinum.

12109 Landssjúkrahúsið: Hækkingin uppá 4 mió. kr. í mun til 1991 er fyri meginpartin til neyðuga endurnýggjan av tólum.

12304 Suðuroyar Sjúkrahús: Partur av hækkingini er til keyp av nýggjum sjúkrabili.

13 Samferðsla: Víst verður í flestu førum til sundurgreiningarnar í fylgiskjølunum.

13125 Útvarpssendistøð, rakstur. Játtanin kr. 1.500.000 er stuðul til Útvarpið í samband við nýggja millumbylgjusendaran.

Útvarpssendistøð. Upphæddin kr. 7.500.000 er ávegisgjald av skuld til Telefonverkið fyri byggikostnaðin. Hetta verður goldið árliga til alt er goldið.

14953/373305 Landsstýrinum at ráða yvir: Av játtanini eru kr. 100.000 til Eftirskúlan í Genner.

16367 Bjargingarfeløg: Av játtanini verða kr. 162.000 at gjalda til Landsfelagið fyri Bjargingarfeløg og kr. 18.000 til Føroya Bjargingarfelag(Norðoya felagið).

16474 Upphøggingarstuðul: Lóggávan fer úr gildi við árslok 1991 og er tí eingin játtan til hetta endamál í 1992.

16436 Dagsstudningur, minstaløn vm.: Ætlanin er at koma við nýggjari lóggávu á hesum øki og er játtanin tí lækkað frá 70 mió. kr. til 51 mió. kr.

16441 Studningar. Hendan konto umfatar prísiskoyti, rakstrar- og manningarstudningar, sum alt fer til fiskiflotan og harafturat aðrar fyribils studningar í samband við keyp av fiski uttanlands, vørumenning(bæði kilostudningur og íløgustudningur) vm.
Teir seinast nevndu studningarnir eru ætlaðir sum igongdsetandi og eru tí tíðaravmarkaðir. Hinir fyrru eru meira traditionellir,

men semja er um stigvist at minka teir, samstundis sum vinnan aftur gerst meira kappingarfør.

Játtanin í 1991 til studningar var samanlagt	280 mió. kr.
Játtanin fyri 1992	198 mió. kr.
Minking	82 mió. kr.

Avtalað varð, tá ið samgongan varð skipað, at upphæddin skuldi minkast við samanlagt 120 mió. kr. Tá varð ikki tikin hædd fyri teirri kompensatión vit fóru at fáa við tollfrium útflutningi til EF.

Virði av hesi tolllækking er mett til	50 mió. kr.
Avtalaður niðurskurður árliga	40 mió. kr.
	90 mió. kr.

Leggjast skal tó afturat, at lógbundnar útreiðslur eru lækkaðar við 19 mió. kr., sum nevnt undir rakstrarstað 16436. Hetta kemur tó mest av eini lógarendurskoðan.

16904/33408 Trygdargrunnur alivinnunar: Játtanin hevur sum fortreyt, at lóggáva verður gjørd hesum viðvíkjandi.

18601 Heilsufrøðilig starvsstova, Góðskueftirlit: Játtanin til Góðskueftirlitið er flutt frá grein 16 (Vrakarastovnurin) til grein 18.

18 Endurgjøld til skipabygging: Játtanin til hetta endamál, farmaflutningsendurgjald, tollendurgjald og rentustudningur hevur ikki staðið beinleiðis á fíggjarlógini fyrr. Upphæddirnar eru roknaðar út frá eini bygging fyri umleið 130 mió. kr., men ikki við hægsta prosenti sambært lógarheimildina.

19403 Vanlig forsorg: Kontoin er lækkað frá 54 mió. kr. til 50 mió. kr. Fortreytin fyri hesi lækking er, at vit fáa eina nýggja arbeiðsloysistryggingarskipan. Væntandi kemur ein slík skipan at galda frá 1. januar komandi; ein skipan sum partarnir á arbeiðs-

marknaðinum skipa fyri saman við eini arbeiðsávising.

19683 Barnastyrkur: Upphæddin er lækkað frá 40 mió. kr. til 12 mió. kr. Hetta er ein teknisk broyting. Orsøkin er at tann parturin av barnastyrkinum, sum verður frádrigin skattinum verður bókaður yvir skattakontoina. Hetta er eisini gjørt í 1991.

20013/103612 Bíðipengar: Landsstýrið ætlar í hesi tingsetu at koma við uppskoti um eina nýggja bíðipenga- og eftirlønarskipan.

"005 Óvissar útreiðslur: Hendan játtan er fyrst og fremst ætlað til at gjalda arbeiðsgevaragjald landskassans í samband við eina møguliga nýggja tryggingarskipan fyri arbeiðsleys.

Jógvan Sundstein
landsstýrismaður

Kári Petersen
Kári Petersen

ORIGINALUR

Álit

í

løgtingsmáli nr. 2/1991: Fíggjarløgtingslóg 1992.

Málið er lagt fram av landsstýrinum tann 30. august 1991 og eftir 1. viðgerð 19. september 1991 beint í fíggjarnevndina.

Fíggarnevndin hevur viðgjørt uppskot landsstýrisins og lagt dent á at fáa uppskotið so væl lýst sum gjørligt.

Har tørvur hevur verið á at lýsa ávís viðurskifti, eru upplýsingar útvegaðar.

Fíggjarnevndin hevur havt fund við landsstýrismannin í fíggjarmálum og við umboð fyri landsbankan, hagstovuna og búskapardeild landsstýrisins.

Landsstýrismenn hava verið á fundi um málsøki teirra og eisini svarað spurningum frá nevndini.

Eisini hava fundir verið eftir tørvi við almennar stovnar. Undir viðgerðini av fyriliggjandi uppskoti fyri fíggjarlógina 1992 hevur fíggjarnevndin eisini vitjað stovnar í Tórshavn, í Norðoyum og í Eysturoy fyri at kunna seg um umstøðurnar og viðurskiftini, ið virkað verður undir. Her er talan um skúlar og stovnar.

Í fyriliggjandi framlagda fíggjarlógaruppskoti fyri 1992 eru inntøkurnar mettar til 2.591 mió. kr. Rakstarútreiðslurnar eru settar til 2.391 mió. kr., og fløguútreiðslurnar 288 mió. kr. Úrslitið aftan á rakstur og fløgur verður tá eitt hall upp á 88 mió. kr.

Í viðmerkingunum til fíggjarlógaruppskotið hevur landsstýrið sett upp samandráttir av fíggjarlógina og roknskap fyri 1990, fíggjarlóg fyri 1991, og fyriliggjandi uppskoti viðvíkjandi inntøkum, rakstrarútreiðslum tilsamans, rakstarúrslit, fløgur og úrslit aftaná fløgurútreiðslur, og framgongur av hesum, at ætlanir landsstýrisins um stigvíst at minka um hall landskassans er munandi

rokkið fram í móti málinum, við tað at nú verður roknað við einum halli í 1992 upp á 88 mió. kr. móti 355 mió. kr. í 1991.

Landsstýrið hevur eisini viðmerkingar um gjaldføristørvin og lánstørvin í 1992. Í hesum samanhangi nevnir landsstýrið í viðmerkingunum, at ætlanin er at koma við einum nýggjum lógaruppskoti, og er hetta mál framlagt og álit skrivað, sí løgtingsmál nr. 39/1991.

Landsstýrið metir, at við hesum tiltøkum nærkast javnavág og seinni yvirskot á landskassaroknskapinum, soleiðis at byrjað verður at niðurgjalda skuldina hjá landskassanum. Samanborið við fíggjarlógina fyri 1991 eru høvuðsbroytingarnar, at lækkingar tilsamans eru 326 mió. kr., meðan hækkingarnar eru 267 mió. kr.

Víðari sigur landsstýrið, at grundað á, at ein ávís sanering er farin fram í føroyska vinnulívinum, at fiskivinnan er liberaliserað við fríari prísásetingum og uppboðssølu, at almenna nýtslan er lækkað, at lønarkostnaðurin og annar kostnaður í samfelagnum ikki er nógv hækkaður, og í fleiri førum lækkaður, og at nýggja handilsavtalan við EF gevur betri møguleikar fyri lønsemi hjá vinnulívinum, roknar landsstýrið samanumtikið við einari ávísari búskaparligari framgongd, sum er byrjað í seinru helvt av 1991.

Landsstýrið metir, at skattainntøkurnar fyri 1991 fara at vera eitt sindur hægri enn mett á fíggjarlógaruppskotinum fyri 1991, meðan tollinntøkurnar ikki røkka upphæddina á fíggjarlógini.

Í tí av fíggjarnevndini endurskoðaða fíggjarlógaruppskoti fyri 1992 eru inntøkurnar mettar til 2.591.778 kr. og rakstrarútreiðslurnar til 2.393.099 og íløgurnar til 290.300 mió. kr.

Til viðgerðar í tinginum er ein eykafíggjarlóg fyri 1991 sum vísir hesar broytingar sammett við fíggjarlógina:

Inntøkur	- 52.800 mió. kr.
Útreiðslur	+54.787 mió. kr.
Íløgur	- 1.046 mió. kr.

Frávik - 106.541 mió. kr. ella eitt hall upp á 462.172 mió. kr. sammett við eitt hall í upprunafíggjarlógini upp á 355.631 mió. kr.

Aftan á smærri broytingar sum meirilutin í fíggjarnevndini hevur gjørt, vísir fíggjarlógin fyri 1992 eitt hall upp á 90.441 mió. kr. Hetta er ein broyting til tað betra sammett við eykafíggjarlógina

Størstu broytingarnar eru:

Meirskattur:	+ 40.000 mió.
meirtollur:	+ 63.000 mió.
meir nettorenta:	- 37.200 mió.
meirinntøka íalt:	+ 65.800 mió.

Størstu broytingarnar í úrslitinum sammett við eykafíggjarlógina verða

meirinntøka:	- 65.800 mió.
upphøggingarrstuðul:	- 90.000 mió.
fiskivinnustudningar:	- 100.000 mió.
frakt/toll endurgjald:	+34.200 mió.
samferðsla:	- 55.413 mió.
íalt	277.013 mió.

Restin 94.718 mió. kr. stavar frá ymsum smærri netto broytingum á ymsum greinum.

Nýggj lóg, sum heimilar landsstýrinum at taka lán kr. 370 mió. er til viðgerðar í løtuni. Henda heimild skuldi verið nóg mikið til tørvin sambært eykafíggjarlógina 1991 kr. 106.541 mió. gjaldføristørvin í 1992 kr. 88 mió. og ein tiltaksgjaldføristørv upp á 175.459 mió.kr.

Við lóg bleiv búskaparráðið umskipað í vár. Undir fíggjarlógarviðgerðini hevur nevndin havt fund við ráðið, sum hevur latið nevndini eina rapport um fíggjarlógaruppskotið. Nevndin metir, at rættast hevði verið, um ein sovorðin rapport varð tøk árliga í juli/august fyri at hon kundi veri grundarlag undir fíggjarlógini, sum landsstýrið leggur fyri tingið. Ein sovorðin rapport vildi verið av stórum týdningi fyri fíggjarnevndararbeiðið og hjálpt fíggjarnevndini til at gjørt eitt kvalifiserað arbeiði. Umframt hevði tað ikki verið av vegnum, um nevndin eisini gjørdi eina "miðskeiðis" rapport t.d. í februar/apríl. Juli/august rapportin eigur at vera framtíðarorienterað (grundarlag undir komandi fíggjarlóg), meðan "miðskeiðis" rapportin er meira nútíðarorienterað. Tað kann eisini við hvørt vera gagnligt at hyggja aftur um seg og meta um hvussu hilnast hevur.

Til § 14 viðmerkir meirilutin:

Í seinasta fíggjarlógaruppskoti vísti meirilutin á ta tørvandi javnvág ið var ímillum studentaskúlarnar og vinnuskúlarnar. Í hesum sambandi hevur landsstýrið lagt fyri løgtingið løgtingsmál nr. 3/1991. Miðnámsútbúgvingar. Í álitinum mælir skúlanevndin til at gera nýggja lóggávu fyri:

Yrkis- og ástøðisútbúgving innan tøkni.

Ástøðisútbúgvingar (studenta/HF)

Lóg um skipan av miðnámsdeplum.

Skulu hesar útbúgvingarnar umskipast so grundleggjandi og setast í verk í august 1992, er ein náttúrlig avleiðing, at játtanirnar á § 14 krevja justering ímillum teir ymsu skúlarnar.

Hesar spurningar er meirilutin sinnaður at taka upp við landsstýrið tá tíðin er búgvin til tað, og hevur tí valt at lata tølini á fíggjarlógaruppskotinum standa sum tey eru skotin upp av landsstýrinum við útgangsstøði í galdandi skúlaskipan.

<u>Serligir skúlaspurningar.</u>

Nevndin hevur undir viðgerðini fingið týðiliga fatan av, at føroyska

vinnulívið hevur stórar trupulleikar at dragast við.

Tað er torført at fáa lærupláss sum handverkslærlingur í hesum tíðum. Hetta ger, at tilgongdin til teknisku skúlarnar er alt ov lítil. Vandi er tí fyri, at handverkararstætturin so líðandi minkar. Hetta má síggjast sum eitt stórt vandamál fyri samfelagið.

Nevndin heitir á landsstýrið um at taka henda álvarsama spurning upp við skúlarnar og partarnar á arbeiðsmarknaðinum.

T.d. eiga vit at vera tilbúgvin til komandi skipasmíð her á landi, og tá verður neyðugt at hava útbúnar sveisarar. Slík frálæra kann fáast á teknisku skúlunum.

Undir vitjanini á teknisku skúlunum fekk fíggjarnevndin greiða ábending um hetta. Hetta kann eisini koma okkum til góðar, eisini í oljuvinnuni.

Fólkaskúlar nýbyggingar

Í 1984-1985 broytti landsstýrið praksis viðvíkjandi bygging av fólkaskúlum, uttan at boða teimum kommununum frá, sum høvdu fingið tilsøgn eftir gomlu skipanini, men bygdu eftir 1984. Tá landsstýrið hevur viðgjørt byggiroknskapir eftir tí nýggju skipanini, koma nakrar kommunur illa fyri.

Um landsstýrið hevur ávísar skyldur ímóti hesum kommunum, kann kjakast um, men at kommunurnar ikki hava fingið tey nýggju krøvini til kunningar frá landsstýrinum, kann ikki koma kommununum til skaða.

Tí mælir meirilutin til at skúlabyggingarnar (á viðlagda skjali) fáa 50% í studningi av góðkendari byggiupphædd, sambært hjálagda skjal frá landsarkitektinum, soleiðis sum kommunurnar høvdu fingið, um sama skipan var galdandi sum tá tilsøgnin varð givin.

Peningurin verður av landsstýrinum at seta á 3 tey komandi fíggjarárini , 1. ferð á fíggjarlógaruppskoti fyri 1993.

§ 16- Fiskivinnan

Fiskivinnan er merkt av stórum trupulleikum. Meirilutin heldur, at

hugskotið "upphøgging" hevur verið bæði rætt og neyðugt. Ein annar spurningur er, hvussu tað hevur hepnast, t.v.s. um vit hava fingið minkað nóg mikið um veiðuorkuna fyri tann pening, ið hevur verið nýttur. Man kann ikki koma uttan um, at tá slík tiltøk verða framd, er tað náttúrligt, at ein effektivisering eisini fer fram, og tað er uttan iva hent. Tað liggur á ljóði, at orkan í flotanum framvegis er eini 30-40% ov stór. Nógv góð skip eru seld av landinum. Nógv vánalig skip við lítlari veiðuorku hava fingið upphøggingarstuðul. Fiskiloyvið er sostatt burtur. Einki nýtt kemur í staðin. Nógv 20-30 ára gomul reiðuliga effektiv skip eru eftir, men tey hava ikki langa livitíð. Ein relevantur spurningur: Hvat skal koma í staðin um t.d. 5 ár? Hevur flotin tað røttu samansetingina sum er? Er tað rætt partar av árinum í longdini at leggja skip, sum framman undan hava ilt við at klára seg? Hvørja ávirkan hava langtíðarfriðingarnar? Gera økisfriðingar í styttri tíðarskeið nakað gagn? Tað er tíverri meir enn EITT svar uppá allar hesar spurningarnar og eitt hav av spurningum aftrat.

Fiskirannsóknarstovan (Andrass Kristiansen) hevur almannakunngjørt sínar hugsjónir um hetta álvarsmál. Tað er ikki vist, at hetta skal slúkast rátt, men hugsjónirnar kundu verið eitt gott grundarlag undir tí orðaskifti, sum skal fara fram í samband við ta tillaging av vinnuni, sum er bráneyðug, við serligum atliti til stovnsrøktina, framtíðar samanseting av flotanum, vinnustruktururin uppi á landi, tillagingina til nýggju marknaðartreytirnar o.s.fr.

Vísandi á tað, sum her er sagt, mælir meirilutin í fíggjarnevndini til, at ein greiður málsetningur verður gjørdur. Um ikki so kann vandi verða fyri, at tær marknaðarbroytingar (og kanska aðrar broytingar við) gera tað neyðugt við "ad hoc" tiltøkum, sum í longdini hava skeiva ávirkan á menningina av vinnuni.

Alivinnan

Alivinnan hevur verið mett sum tað tryggasta alternativið til tradionellu fiskivinnuna. Henda vinnan hevur stórar trupulleikar at dragast við. Verður ikki vunni á hesum innan alt ov leingi, kann lætt henda, at vit ikki fáa tað burtur úr, sum ætlað varð.

Eftir teimum upplýsingum, sum fíggjarnevndin hevur fingið, metist, at alibrúkini kunnu býtast í trý: a) tey sum í løtuni klára at framleiða til marknaðarprísimar í dag, b) tey har tað mangla 1-3 kr/kg í at tey klára seg og c) tey, sum hava so stóra skuld at sleipa uppá - tengt saman við dálkaðum øki - at eingin møguleiki er. Spurningurin er: Kann bólkur b), sum neyvan er so heilt lítil, bjargast og hvussu? Hvussu slepst undan, at bólkur a), sum er lítil ikki kemur í vanda.

Tað er almenn hugsan, at studningurin í oyrum pr. framleitt kg. sum vit kenna hann frá fiskivinnuni, ikki er loysnin. Hetta tekur fíggjarnevndin heilt og fult undir við. Hinvegin má ásannast, at orsakað av fjarstøðu frá marknaðinum, eru vit 2-4 kr/kg verri fyri enn okkara kappingarneytar í Írlandi og Skotlandi.

Meirilutin hevur tað fatin, at alt má gerast fyri at veita vinnuni ta best møguligu heilsutænastu. Umframt eigur at verða framt eitt kynsbótaarbeiði fyri at koma teimum arvuligu sjúkaeyðkenninum til lívs. Hesi arbeiði eru í gongd. Umframt eiga øll avgjøld á fóður, útgerð, heiluvág, orku v.m. at verða avtikin beinan vegin.

Vinnan er sera kapitalkrevjandi. Tí hevur fløgustuðul, sum hevur verið nýttur innan EF, verið nógv upp á tal. Men hetta er ov seint nú. Í staðin átti at verið umhugsaður ein rentustuðul fyri eina peningaupphædd, sum svarar til vanliga peningabinding.

Um hesi tiltøk verða framd heldur meirilutin, at tað væl kundi borið á, at 10-20 alibrúk úr b) - bólkinum vóru at finna í a)-bólkinum. Hesi tiltøk kunnu hava stóran týdning, serliga við atliti til, at vanlig hugsan er, at marknaðarviðurskiftini helst koma at batna um 1-2 ár, orsakað av minkandi framleiðslu í Noreg.

Landbúnaðurin

Um landbúnaðin er at siga, at í viðmerkingunum til fíggjarlógina fyri 1991 gjørdi meirilutin vart við, at mjólkatørvurin at kalla var nøktaður.

Studningsskipanin eigur tí at verða so háttað at ikki meir peningurin verður játtaður til básar, at beinleiðis studningurin til mjólk eigur at minka meðan egin framleiðslan av fóðri eigur at økjast. Meirilutin er av tí áskoðan at vinnan sjálv hevur tær bestu fortreytirnar fyri at býta studningsupphæddirnar út á tey ymsu økini, havandi í huga tann málsetning, sum settur er fram omanfyri.

Í seinastu fíggjarlóg gjørdi meirilutin vart við tey virðir, sum vóru í ullini og setti kr. 200.000 fyri at fáa kannað, um møguleiki var fyri at fáa betur burtur úr. Ùrslit fyriliggur nú frá bóndafelagnum um at stovnseta virki til vask og skiljing av ull eins og at stovnseta spinnarrí. Tað kann verða eitt sindur tvørligt í eini ídnaðarframleiðslu at vaska og skilja smánøgdir fyri fólk. Fyri at gera hetta møguligt hevur landsstýrið skotið upp at veita nýggja felagnum ein fløgustuðul upp á kr. 800.000 árliga í 3 ár. Hesum tekur meirilutin undir við og avsetir tí kr. 800.000 í 1992.

Næsta stig er at fáa meira burtur úr skinnunum - kanska eftir sama leisti sum fyri ullina. Meirilutin er av teirri áskoðan at landsstýrið átti at stimbra bóndafelagið og/ ella møguliga aðrar at gera nakað við virðisøkingina av seyðaskinnum. Her liggur eins og í ullini ein potentiellur møguleiki í bæði útflutningi og røktan av heimamarknaðinum - ikki minst í samband við ferðamannavinnuna.

Annars er meirilutin av tí uppfatan, at landsstýrið eigur at eggja monnum og felagsskapum til í størri mun at fara undir landbúnaðartiltøk, t.d. framleiðslu av eplum rótum, fóðurgrón, blómum v.m. Hetta vil verða eitt positivt íkast til loysn av arbeiðsloysistrupulleikunum og gjaldsjavnaðan.

Meirilutin heldur at royndarstøðin í Kollafirði átti at havt sín leiklut í at gera umrødda málsetning, sí annars tað sum sami meiriluti segði um hetta í seinasta fíggjarlógaráliti.

<u>Nýggi tiltøk.</u>

Meirilutin er av tí áskoðan, at búskapurin treingir til nýggjan íblástur. Stig

eiga at verða tikin fyri at skapa eitt grundarlag fyri á hollm fakligum og vísindarligum støði at menna bæði núverandi vinnur eins og nýggjar alternativar vinnugreinar.

Sum eitt 1. stig á leiðini skjýtur meirilutin tí upp, at játtað verður menningarstovuni kr. 500.000 til ein "hugskots-banka".

Ætlanin við hesum er at gera tað møguligt hjá menningarráðnum at fáa til vega frá útlandinum professionella hjálp partvís til at stuðla okkum í at nýta røttu "menningarhættir", partvís til at beina okkum inn á røttu leiðirnar í okkara hugsan og soleiðis gera tað møguligt at skapa grundalag fyri meira kvalifeseraðum arbeiði á menningarstovuni og í menningarráðnum. Upphæddin er í fyrstu syftu bert hugsað fyri at fáa greiðu á, hvussu hetta kann gerast í framtíðini- seta upp eina arbeiðsskrá - í samráð við potentiellar stuðlar.

Peningurin kann bert nýtast av menningarráðnum í samráð við landsstýrið og fíggjarnevnd løgtingsins.

Víðari skjýtur meirilutin upp, at játtað verður Fróðskparsetrinum til í samráð við landsstýrið og fíggjarnevnd at gera tað møguligt hjá universitetskandidatum ella fólki við tilsvarandi útbúgving helst uttanlands at nema víðari serútbúgving við til dømis at skriva eina licentiatritgerð, doktararitgerð, luttaka í størri fakligum skriði á hægsata plani ella líknandi. Upphæddin er ikki meri enn løn til tvey fólk og kanska eitt lítuð sindur aftrat.

Tað verður roknað við, at lærdu háskúlarnir í hvussu so er í Norðanlondum eru opnir fyri okkum til sovorðin endamál uttan stórvegin kostnað.

Hetta er hugsað sum eitt íkast til útbúgving av kvalifiseraðum fólki til vinnuøkini.

Landskassagrunnarnir.

Í meirilutaálitinum frá fíggjarnevndini fyri 1991 ger meirilutin vart við, at tá landsstýrið í fylgiskrivi sínum tá sigur: "Allir landskassagrunnar uttan nøkur heilt fá undantøk koma at verða avtiknir, og verður tí ikki talan um játtanir í grunnar longur, kann hetta neyvan gerast, bert við nøkrum viðmerkingum til

fíggjarlógina, men at her má gerast eitt ávíst lógararbeiðið í samband við avtøku landskassans grunnum." Í viðmerkingunum til fyriliggjandi fíggjarlógaruppskot sigur landsstýrið, at viðvíkjandi teim teknisku broytingunum í sambandi við uppsetingina av fíggjarlógaruppskotinum, har serliga verður hugsað um grunnarnar, verður víst til viðmerkingar frá januar 1991 til fíggjarlógaruppsktið fyri 1991. Lógaruppskot um avtøku av meginpartinum av landskassans grunnum verður lagt fyri tingið um stutta tíð.

Arbeiðsloysisspurningar.

Eins og í fjør kom týðiliga fram undir viðgerðini í fíggjarnevndin, at arbeiðsloysið er eitt stórt vandamál í føroyska samfelagnum í dag. Nógv av arbeiðsførum fólki noyðist at søkja sær hjálp eftir forsorgarlógini.

Nevndin vísti í álitinum til fíggjarlógina fyri 1991, at landsstýrið átti at umhugsa støðuna og at kanna, um ikki partar av hesum peningi kundi nýtast sum arbeiðaskapandi á einhvønn hátt.

Nú er arbeitt dúgiliga við at fáa eina arbeiðsloysistrygging at virka.

Landsverkfrøðingsstovnurin § 13.

Fyrisitingin í tinganesi arbeiðir í hesum døgum saman við landsverksfrøðingsstovninum at tillaga roknskaparskipanina hjá landsverkfrøðinginum, soleiðis at lættari verður at finna fram til veruliga kostnaðin fyri ymsu fløgurnar innan samferðslukervið .

Soleiðis sum roknskaparskipanin fyri samferðsluútbyggingarnar er uppbygd nú, er tað sera trupult at finna fram til hvat rætti kostnaðurin er av hvørjum einstøkum arbeiði.

T.d. verður kostnaðurin av framleiðsluni av gróti, skervi og asfalti fyri størsta partin játtaður sum serstøk játtan til framleiðsluverkini eins og kostnaðurin til keyp og rakstur av amboðum verður játtaður á avvarðandi konti á fíggjarlógini.

Líknandi er støðan viðvíkandi rakstrinum av smiðjum og tá t.d. projekteringsarbeiði verða gjørd.

Frameftir er so ætlanin, at framleiðsluvirkini, amoboðsdeildin, smiðjur o.s.fr. roknskaparliga skulu hvíla í sær sjálvum meðan játtaðu upphæddirnar verða markaðar beinleiðis út í ymsu verkætlanirnar.

Tá hesar broytingarnar eru framdar verður soleiðis gjørligt beinleiðis at síggja:

1. Hvussu nógv t.d. ávíst vegastrekkið kostar.
2. Ella hvussu nógv ein km av vegi kostar í meðal hjá landsverkfrøðinginum at gera.
3. Tá verður eisini lættari at samanbera kostnaðin um landsverkfrøðingurin ella onnur gera arbeiðini.

Tá tillagingin ikki fæst liðug til byrjanina av fíggjarárinum kann roknast við eini flyting millum konti í fíggjarárinum.

Hesar flytingar mugu kortini ikki hava nakra meirnýtslu samanlagt við sær (og skulu góðkennast av fíggjarnevndini tá nýggja roknskaparætlanin er liðug.)

Alment.

Tey fíggjarligu tiltøk, sum hava verið gjørd síðini 1989 hava havt ta ávirkan á búskapin sum ætlað - og væl so tað. Gjaldsjavnin er broyttur frá einum halli upp á um 1.5 mia. kr. til nærum javnvág ella eitt lítið hall í 1991. Prísurin fyri hetta er væl kendur, men málið er ikki rokkið fyrr enn tað er reglan heldur enn undantakið at gjaldsjavnin javnvigar.

Uttanlandsskuldin er stór og almenni bruttolánitørvurin til afturgjald av lánum verður komandi árini sera stórur. Tí verður neyðugt við yvirskoti á komandi fíggjarlógum. Tí tað verður neyðugt, at vit sjálvir megna at afturgjalda ein part av lánunum sohvørt tey falla til gjaldingar. Hvussu nógv er ilt at siga, men við einum málsetningi upp á 10-20% í 3-4 ár á rað vildi ikki skapt okkum trupulleikar á uttanlands lánimarknaðinum í framtíðini.

Hetta kemur at stilla stór krøv til fíggjarpolitikkin í framtíðini. Sambært búskaparráðnum sum hevur gjørt eina sammeting av donsku, norsku og svensku fíggjarlógunum við okkara fíggjarlóg er úrslitið fyri okkum nøktandi á øllum

økjum uttan innan samferðslu og afturbering til høvuðsvinnuna.

Niðurstøða meirilutans er tí:

1. Høvuðsvinnan skal gerast meir lønsom.

2. Afturberingin skal avmarkast og bert nýtast til munagóða øking av samfelagsvirðinum í avmarkaðan mun innan verandi framleiðslu og helst til menning av nýggjum vinnum.

3. Íløgur skulu bert fremjast um tær geva eitt búskaparligt íkast. Ìløgur við skjótum avkasti skulu prioriterast...

Lánitørvur.

Bruttolánitørvurin í 1992 verður:

Undirskot	91 mió. kr.
reg. landsfyritøkur	20 mió. kr.
nýútlán	16 mió. kr.
avdráttir	-39 mió. kr.
avdráttir/afturgjald	329 mió. kr.
bruttolánitørvur	417 mió. kr.

Aftrat hesum skulu fíggjast 106 mió. kr. sambært eykafíggjarlógina og sambært búskaparráðið 55 mió. kr. viðvíkjandi 1991, sum tað er tikin hædd fyri í lániheimildini, sí frammanfyri.

Fyrijáttanirnar til umsitingarrakstrarstøð eru eins og fyri fíggjarárini 1990 og 1991 hesar høvuðsreglur:

1. Játtanin er ein blokkur til rakstrarstaðið

2. Játtaðar ósettar normeringar kunnu ikki setast uttan við loyvi frá landsstýrinum og treytað av at stovnurin kann halda seg innan fyri samlaðu játtanina til stovnin.

3. Eingin nýnormering verður játtað uttan loyvi frá fíggjarnevnd løgtingsins.

4. Tað er ábyrgd stovnsleiðaranna at syrgja fyri at givnar játtanir verða hildnar. Um - sum undantøk vegna t.d. broyttar fortreytir - ein játtan ikki kemur at halda er tað skylda stovnsleiðaranna at siga landsstýrinum frá

hesum. Landsstýrið vil so saman við fíggjarnevndini taka neyðug stig.

5. Broyting av leigumálum og EDV skipanunum, leasing v.m. kann bert fremjast innan galdandi játtan og við loyvi frá landsstýrinum.

Ein samd fíggjarnevnd mælir løgtinginum til at samtykkja broytta reglu viðvíkjandi studningi til politiska upplýsing, hvar eftir § 22. 253808 fær hesa orðing:

"Hesin peningur verður eftir umsøkn býttur millum politisku flokkarnar ið aftan á hvørt løgtingsval eru umboðaðir á tingi og í mun til flokkanna atkvøðutal. Um tingmaður/menn fara úr einum flokki í tingsetuni skal upphæddin býtast í mun til tingmannatalið frá komandi fíggjarári og treytað av av partarnir í tí flokki sum er sundurfarin hava gjørt upp og framleggja roknskapin undirskrivaðan av tingmonnum floksins".

Sostatt setir ein samd fíggjarnevnd fram soljóðandi

1)

broytingaruppskot

til

§ 22 . 253808, ið verður orðað soleiðis

Viðmerkingar:	Anmærkninger
	til § 22. 253808
Hesin peningur verður eftir umsókn býttur millum politisku flokkarnar, ið aftan á hvørt løgtingsval eru umboðaðir á tingi og í mun til flokkanna atkvøðutal. Um tingmaður/menn fara úr einum flokki í tingsetuni skal upphæddin býtast í mun til tingmannatalið frá komandi fíggjarári og treytað av at partarnir í tí flokki sum er sundurfarin hava gjørt upp og framleggja roknskapin undirskrivaðan av tingmonnum floksins.	Dette beløb bliver efter ansøgning fordelt mellem de politiske partier der efter hvert lagtingsvalg er repræsenteret i lagtinget og i forhold til partiernes stemmetal. Såfremt lagtingsmedlem/medlemmer forlader et parti i lagtingsforsamlingen skal beløbet fordeles i forhold til antallet af lagtingsmedelmmerne fra det kommende finansår og betinget af parterne i det parti der er gået i stykker er kommet over ens om en opgørelse og fremlægger regnskab der er underskrevet af partiets lagtingsmedlemmer.

23-0.

Meirilutin er samdur um at skjóta upp fyri tinginum at gera hesar broytingar í niðanfyri standandi greinum og mælir tinginum til at samtykkja tær

saman við viðmerkingunum.

Í mun til uppskot landsstýrisins inniber uppskot meirilutans eina øking í útreiðslunum upp á 4.2 mió. kr.

2) § 9: Ymsar inntøkur

konto 9256: Inntøka flutt frá lániheimild nr. 63/88.

Greinin verður sett til kr. 2.205.000 18·0.

3) § 10- 10158: Løgtingsskrivstovan.

+ 0,5 mió. kr.

Viðm: Fyri at halda verandi støði. 18-0.

Greinin verður sett til kr. 16.470.000

4) § 11-11359: Almannastovan

+ 0.5 mió. kr.

Viðm: Verður bert at nýta til postgjøld viðvíkjandi almannaveitingum. 18-0

Greinin verður sett til (rakstur) kr. 148.350.000

5) § 13-13061: Berghols- og brúgvagerð

+ 1.0 mió. kr.

Viðm.:

Verður at nýta til umsjón og røkt av útgerð til tunnil undir Vestmannasund. Peningurin skal takast av láni ið heimilað er í løgtingslóg nr. 61 frá 9. juni 1988 (á bankabók standa umleið 80 mió. kr. tøkar.) 18-0.

6) § 13-13089: Postverkið

- 0.5 mió. kr.

Viðm: Flutt til Almannastovuna.

7) § 13-13037:<u>Lendingar</u>

+ 1.3 mió. kr.

Greinin verður sett til (rakstur) kr. 145.250.000

Greinin verður sett til (fløgur) kr. 182.800.000

8) § 14- 14796:<u>Sernámsfrøðiligt virksemi</u>

Meirilutin tekur ikki undir við sølu av Bústovninum við Hoyvíksvegin, men at stovnurin skal varðveitast.

Konto 14796 Verður hækkað við kr. 100.000. Annars verður víst á at søla av almennum ognum bert er heimilað við løgtingslóg.

18-0.

9) § 14- 14433:<u>Maskinútbúgving í Klaksvík.</u>

+ 180.000 kr.

<u>Viðm:</u> Til framhaldandi útbúgving av motorpassarum til útróðrabátar og smærri skip.

Greinin verður sett til (rakstur) kr. 366.655.000

10) § 15- 15601 og 155615

<u>Viðm.:</u> Útvarpið og sjónvarpið standa í fíggjarlógaruppskotinum við ávikavist kr. 3.8 mió. kr. og kr. 1.8 mió. kr. Meirilutin vísir til álitið fyri fíggjarlógina 1991, har sagt verður at stovnarnir eiga at stremba eftir at verða sjálvfíggjandi.

Greinin verður sett til (rakstur) kr. 42.730.000

Greinin verður sett til (fløgur) kr. 16.200.000

11) § 16- 16436:kr. 51 mió.

16441 kr. 198 mió.

16455kr.	14 mió.
16469kr.	10 mió.
kr.	273 mió.

Verða lagdar saman í eitt rakstrarstað.

17-0.

Viðmerkingar:

til § 16 nevnda samlaða rakstrarstað.

Býtið verður játtað av landsstýrinum saman við fiskivinnunevnd løgtingsins

Greinin verður sett til (rakstur)	kr. 324.777.000
Greinin verður sett til (fløgur	kr. 9.000.000

12) § 17- 17502: Fløgustudning til ullavasking

+0.8 mió. kr.

Viðm.: Fíggjarnevndin hevur fingið áheitan um at stuðla tiltakinum í 3 ár við hesi upphædd, sum verður farið undir fyri at bjarga føroysku ullini.

Meirilutin tekur undir við hesum.

(Evt. kemur ein viðmerking aftrat.)

19-0.

13) § 17-17901

Fylgjandi konti verða lagdar saman í eitt rakstrarstað til Jarðarráðið at býta saman við landsstýrinum

Nýdyrking	kr. 2.500.000
fløgustudning	kr. 3.500.000
mjólkarstudning	kr. 11.800.000
súrhoyggjabrunnar	kr. 300.000
stráfóður	kr. 2.000.000
	kr. 20.100.000
Greinin verður sett til	kr. 35.971.000

14) § 18- 18361:<u>Menningarstovan</u>

+ 0.5 mió. kr. til hugskots - banka

<u>Viðm.:</u>

Ætlanin er við hesum at gera tað møguligt at fáa til vega professionella hjálp.

18 - 0.

15) § 18- 18527:<u>Menningargrunnur Ídnaðarins</u>

- 3 mió. kr.

<u>Viðm.:</u>

Fluttar til konto 18532 Stuðul til ídnaðarfremjandi endamál. Navnið broytast til <u>Vinnufremjandi</u> endamál.

Greinin verður sett til (rakstur)	kr. 81.187.000
Greinin verður sett til (íløgur)	kr. 2.900.000

16) Á fíggjarlógaruppskotinum fyri 1992 verða allar viðmerkingar frá fíggjarlógini 1991 at endurtaka.

FÓLKASKÚLIN

23 September 1991

yggikostnaður, sum Føroya Landsstýri hevur játtað ...ul til.

Játtaður byggikostnaður	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	Tilsamans
Skúlin á Skála - Byggikostnaður								19.933.885			
Umsókn	Samlað játtan 50% av kr. Byggiroknsakpur dagf. 31.10.1990										19.933.885
Munur											23.988.085
											-4.054.200
Viðareiðis skúli - Byggikostnaður				7.375.100							
Nakkan						2.027.900					
Nakkan								1.320.621			
Umsókn	Samlað játtan 50% av kr. Byggiroknsakpur dagf. 02.11.1987										10.723.621
Munur											13.828.303
											-3.104.682
Miðvágs skúli - Byggikostnaður		4.410.000									
Nakkan							2.196.560				
Nakkan								487.453			
	Samlað játtan 50% av kr. Byggiroknsakpur, samb. skriv dagf. 23.05.1986.										7.094.013
Munur											11.669.084
											-4.575.071
Vestmanna skúli - Byggikostnaður			32.214.500								
Nakkan							4.671.103				
	Samlað játtan 50% av kr. Byggiroknsakpur dagf. 31.12.1987										36.885.603
Munur											48.178.907
											-11.293.305
Trongisvága skúli - Byggikostnaður				16.178.128							
Nakkan						13.821.872					
Umsókn	Samlað játtan 50% av kr. Byggikostnaður, samb. skriv frá Tvøroyrar Kommunu dagf.08.09.1986										30.000.000
Munur											34.371.172
											-4.371.172
Vága skúli - Byggikostnaður		2.830.000									
Nakkan				1.520.000							
Nakkan						3.137.827					
Umsókn	Samlað játtan 50% av kr. Byggiroknsakpur frá Carl V. Welhe, dagf. 10.11.1989										7.487.827
Munur											13.600.647
											-6.112.820

Samlaður meirkostnaður kr. 33.511.250

Stuðningur 50% kr. 16.755.625

	RAKSTRAR- OG ÍLØGUYVIRLIT		RAKSTUR ÍLØGUR	
1	Inntekuskattir	Indkomstskatter	1090000	
2	Toll-, nýtslu- og framleiðslugjald	Told-, forbrugs- og prod.afg.	831000	
3	Onnur gjald	Andre afgifter	2450	
4	Inntekur av spæli	Indtægter ved spil	600	
5	Rentur v.m.	Renter m.v.	-163000	
6	Landsfyritekur	Landsvirksomheder	19523	
7	Partur av avkopi tjóðbankans	Andel af nat.bankens overskud	20000	
8	Gjald frá danska ríkiskassanum	Overførelser fra den danske stat	789000	
9	Ymsar inntekur	Diverse indtægter	2205	
	INNTØKUR TILSAMANS	I ALT	2591778	
10	Løgtingið	Lagtinget	16470	
11	Meginfyrisking	Centraladministration	148350	1500
	Uttanríkismál	Udenrigsanliggender	4809	
12	Heilsumál	Sundhedsvæsen	342776	32400
13	Samferðsla	Kommunikation	145250	182900
14	Útbúgving og gransking	Uddannelse og Forskning	366655	27700
15	Mentan	Kultur	42730	16200
16	Fiskivinna, sigling o.t.	Fiskeri, søfart m.v.	324777	9000
17	Landbúnaður	Landbrug	35971	
18	Vinnuliv og arbeiðsmarknaður annars	Erhverv og arbejdsmarked iøvr.	81187	2900
19	Almannamál v.m.	Socialvæsen m.v.	758349	17800
	Íbúðarmál	Boligpolitiske anliggender	12700	
20	Pensiónsútreiðslur	Pensionsudgifter	12140	
21	Effektivar veðhaldsbindingar	Effektive garantiforpligtelser	80000	
22	Aðrar útreiðslur	Andre Udgifter	6235	
26	Ymsar ognarútreiðslur	Diverse ejendomsudgifter	700	
27	Óvissar útreiðslur	Uvisse udgifter	14000	
	ÚTREIÐSLUR TILSAMANS	UDGIFTER IALT	2393099	290300
	SAMANDRÁTTUR	SAMMENDRAG		
	Inntekur tilsamans	Indtægter ialt	2591778	
	Rakstrarútreiðslur tilsamans	Driftsudgifter ialt	2393099	
	Rakstrarúrslit	Driftsresultat	198679	
	Ílegur /ílegustudningar	Investeringer/Investeringstilskud	290300	
	Úrslit áðrenn ílegaútreiðslur	Resultat efter investeringer	-91621	

Rakstrarstað	Kontonummar rakstrar- og kontoheiti		Játtan 1990	Roknskap 1990	Játtan 1991	Játtan 1992
GREIN 1	INNTØKUSKATTUR	INDKOMSTSKATTER				
1201	Vanligur landsskattur	Indkomstskat til landskassen	1160000	1006237	1020000	1055000
1702	Rentuskattur	Renteskat	30000	32869	30000	35000
TILSAMANS			1190000	1039106	1050000	1090000
GREIN 2	TOLL-NYTSLU- OG FRAMLEIÐSLUGJALD	TOLD- OG FORBRUGSAFGIFTER				
2017	Toligjald	Toldafgifter	805000	640528	650000	645000
2041	Brennioljugjald	Brændselsolieafgift	80000	79859	50000	82000
2706	Framleiðslugjald	Fremstillingsafgifter	30000	32670	30000	30000
2713	Skráseting argjald	Registreringsafgifter		83882		
23615	Virðis- og vektargjald	Værdi- og vægtafgift			30000	30000
33014	Umskráseting argjald	Afgift for omregistrering			3000	3000
2801	Vegskattur	Vejafgifter	30000	31595	30000	30000
2853	Ferðaavgjald	Rejseafgift	14000	10657	10000	11000
TILSAMANS			1047000	911039	803000	831000
GREIN 3	ÓNNUR GJØLD	ANDRE AFGIFTER				
3052	Gjald f. spiritusskamtanarkort	Afg. f. spritusrationeringsk.	200	206	220	220
3102	Loyvisgjald	Afgifter for bevillinger	100	80	100	100
3204	Arvagjald	Arveafgifter	2000	3144	2000	2000
3256	Lestagjald	Skibsafgift	100	81	100	100
3501	Baður	Bader	30	8	30	30
ANS	Tilsamans		2430	3521	2450	2450
GREIN 4	INNTØKUR AV SPÆLI	INDTÆGTER VED SPIL				
4011	Avlop av happadrátti	Overskud ved lotteri	0	316	0	0
4058	Burturlutingargjald	Afgifter af lotteri	100	179	100	100
4096	Gjald av øðrum vinningum	Afgifter af andre gevinster	500	511	500	500
TILSAMANS			600	1006	600	600
Grein 5	RENTUR V.M.	RENTER M.V.				
5105	Rentuinntøkur	Renteindtægter	25000	31597	38400	60000
5207	Rentuútreiðslur	Renteudgifter	-67000	-152532	-141000	-220000
	Renta av bundnari uppsparing	Rente af bunden opsparing		-270	-5000	-3000
TILSAMANS			-42000	-121205	-107600	-163000
GREIN 6	LANDSFYRITØKUR	LANDSVIRKSOMHEDER				
6102	Tjaldurs Apotek	Tjaldurs Apotek	5963	0	6000	6000
6204	Telefonverkið	Telefonvæsenet	21004	22241	24187	18323
6358	Postverkið	Postvæsenet	-5000	-18458	-4800	-4800
TILSAMANS			21967	3783	25387	19523
GREIN 7	PARTUR AV AVLOPI TJÓÐBANKANS	ANDEL AF NAT.BANKENS OVERSKUD				
7011	Partur av avlopi tjóðbankans	Andel af nationalbankens overskud	20000	0	20000	20000
GREIN 8	GJØLD FRÁ DANSKA RÍKISKS.	OVERFØRSLER FRA STATEN				
8001	Heildarveiting	Bloktilskud			536800	551000
8005	Afturgjald	Refusioner			246100	238000
TILSAMANS			764279	752497	784900	789000
GREIN 9	ÝMISKAR INNTØKUR	DIVERSE INDTÆGTER				
9014	Ymsar inntøkur	Diverse indtægter	5	557	5	5
9218	Ofjugoymslur	Oliesanlæg	1200	1166	1200	1200
9256	Frá berghols- og brúgvasmíð	Fra tunnel - og brobygning				1000
TILSAMANS			1205	1723	1205	2205
	INNTØKUR TILSAMANS	INDTÆGTER I ALT	3005481	2507588	2579942	2590778

GREIN 10	LØGTINGIÐ	LAGTINGET	Játtan 1990	Roknskap 1990	Játtan 1991	Játtan 1992
10018	Løgtingsmenn	Lagtingsmedlemmer	9297	9810	9501	9476
10106	Løgtingsbygningur	Lagtingsbygning	765	622	765	665
10158	Løgtingsskrivstovan	Lagtingssekretariatet	2024	2506	1866	2386
11986	Tingmannaráð Útnorðurs	Vestnord. parlament. samarb. råd	220	61	213	213
10206	Løgtingstíðindi	Lagtingstidende	420	580	407	407
10301	Grannskoðan (ekstern)	Revision (ekstern)	140	145	140	140
10403	Grannskoðan (intern)	Revision (intern)	2545	2275	2200	2900
10505	Landsskattanevnd	Landsskatteudvalg	107	113	103	103
11991	Norðurlandaráð	Nordisk Råd	75	199	80	180
RAKSTUR			15593	16311	15295	15479

GREIN 11	LANDSFYRISITING	LANDSADMINISTRATIONEN				
11015	Løgmaður og landsstýri	Lagmand og landsstyre	3107	3235	3268	3750
11048	Kunngerðarsavn og- blað	Bekendtgørelsessaml. og - blad	400	125	353	353
11053	Landsskrivstovan	Landskontoret	14000	13834	14800	14800
11072	Fyrir. av umhvørvisfyrisiting	Forber. af miljøadministration	200	200	400	400
11086	Sjóvinnuráð, fyrir. av sjóv.l.	Sølartsråd, sølartsadm.	1000	648	992	900
	Norðurl. samv., ráðharraráð v.m.	Nord. samarb., ministerråd m.v.				800
11193	Útbygging av Elektron	Udbygning af Elektron	3348	3348	3348	0
11257	Likningarráðið	Ligningsrådet	31511	31023	33011	33011
11276	Skrásetingarevlit	Registertilsyn	250	78	300	300
11307	Landsfólkayvirlit	Folkeregister	998	832	991	991
11359	Almannastova	Socialforvaltning	15045	16205	14895	15395
409	Landsskúlafyrisiting	Landsskoleadministrationen	13000	13571	10700	10700
11414	Stuðulsstovan	Administr. af udd. Støtte	800	800	980	1007
11433	Fyrir. av nýggjari avgj. skipan	Forb. af nyt afgiftssystem	0	1267	2500	4700
11447	Føroya Tollstova	Færøernes Toldkontor	9493	9667	14342	14305
11452	Føroya Gjaldstova	Færøernes oppebørselskontor	11935	13825	11536	11536
11554	Tollevlit	Toldkontrol	5142	5610	4952	5150
11604	Valuta- og prisráð	Valuta- og prisråd	1354	1459	1354	1354
11618	Arbeiðsmarknaðarráð	Arbejdsmarkedsråd			20	20
11656	Lønarráð	Lønningsråd	46	4	20	20
11661	Heilsu- og heimasjúkras. fyris.	Adm. sundh.- og hjemmesygepl.	1450	1504	1000	1020
11703	Búskaparráð	Økonomisk råd	413	213	100	90
11709	Hagstovan	Færøernes Statistik	4315	4330	4269	4449
11758	Ferða- og dagp. innan- og uttanl.	Rejse-, dagp. inden- og udenl.	4700	4588	4600	4100
11808	Innheintingarútreiðslur	Udgifter ved inkasso	400	496	372	372
11851	Ognin Tinganes	Ejendommen Tinganes	2500	2244	2487	2470
11879	Lógarsavn	Lovsamling	500	476	500	500
11898	Útskifting og matrikulstova	Udskiftning og matrikelkontor	6703	6929	6437	6437
11901	Landsverkfrøðingsskrivstova	Landsingeniørens kontor	10000	9957	9420	9420
RAKSTUR			142610	146468	147947	148350
11953	Umbygging, Tinganes	Ombygning Tinganes			1500	1500
RAKSTUR					1500	1500
					149447	149850
	UTTANRÍKISMÁL	UDENRIGSVÆSEN				
11948	Menningarhjálp (viðm.)	Udviklingsbistand (anm.)	4000	4000	3500	3000
11967	Før. viðsk. sl. Keypmannahavn	Færøske repræsentationsk. Kbh.	1090	1051	1070	1070
11972	Uttanríkistæn. í Aberdeen	Udenrigstjeneste i Aberdeen	759	692	739	739
			5849	5743	5309	4809
	Viðmerkingar	Anmærkninger				
		til § 11, 11948				
	Verður játtað av landsstýrinum saman við figgjarnevndini	Bevilges af landsstyret sammen med finansudvalget				

GREIN 12	HEILSUMÁL	SUNDHEDSVÆSEN	1990	1990	1991	1992
12007	Sjúkrakassar	Sygekasser	13610	14015	14000	14000
12012	Hjálpiloramiðstøð	Central for hjælpeudstyr	2535	2535	2442	2442
	Útr. viðv. Ríkissjúkrahúsinum	Udg. vedr. Rigshospitalet	23900	24780	25000	26500
12109	Landssjúkrahúsið	Landssygehuset	207326	207649	207500	211500
12202	Klaksvíkar Sjúkrahús	Klaksvik sygehus	39431	40756	39500	39700
12304	Suðuroyar Sjúkrahús	Suðuroyar sygehus	23277	23297	23300	24500
12506	Læknar	Læger	2050	2011	2100	2500
12513	Amanuensis	Amanuensis	100	0	84	0
12653	Heilsu- og heimasj. systraskipan	Sundheds-, hjemmesygeplejeordn.	12490	14432	11500	12500
12672	Skúlalæknaskipan	Skolelægeordning	264	237	264	264
12769	Arbeiðsmediskinsk klinikk	Arbejdsmedicinsk klinik	779	817	793	793
12774	Upplýsing um eyðkvæmi	Oplysning om AIDS	400	50	340	340
12907	Ymiskar útreiðslur	Diverse udgifter				
	303011 Farsóttir	Epidemiske sygdomme	70	26	70	70

	303044	Hvíldarheimið Naina	Hvilehjemmet Naina	1600	1600	1537	1537
	303077	Vaksinatiónir	Vaccinationer	450	744	450	450
	303107	Uppl. um getnaðarfyribyrging	Opl. om svangerskabsforebygg.	265	374	265	265
	303115	Tubbakráðið	Tobakskaderådet	280	158	100	100
		Rúsevnisráð	Narkotikabekæmpelsesrådet			100	100
	303148	Heilsukanningar av barnakonum	Sundhedskontrol for gravide	403	465	400	400
	303156	Læknakanningar av børnum	Lægeundersøgelser af børn	450	469	450	450
	303164	Kanning og viðg. av kynssjúkum	Behandl. af veneriske sygd.	65	15	65	65
	303243	Blákrossheimið	Blåkrosshjemmet	4000	4370	4000	4200
	373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	100	102	100	100
RAKSTUR				334045	338902	334360	342776
12963							
	303808	Klaksvíkar sjúkrahús, umv./mb.	Klaksvíkar sygehus omb./nyb.			500	1000
		Klaksvíkar Sjúkrahús, nýb.	Klaksvik sygehus, nyb.				0
	303816	Suðuroyar Sjúkrahús, nýb	Suðuroyar Sygehus, nyb.			9000	20000
		Suðuroyar Sjúkrahús, umb.	Suðuroyar sygehus, omb.				0
		Landssjúkrahúsið, umvæling	Landssygehuset, reparation				6000
		Landssjúkrahúsið, umbygging	Landssygehuset, omb.				2000
	303824	Landssjúkrahúsið, nýb.	Landssygehuset,nyb.			3000	0
		Sjúkrasystraskúlin	Sygeplejeskolen				1000
	303903	Hotel Tórshavn, Keypmannahavn	Hotel Torshavn, København			800	500
	303911	Heilsumiðstøðir	Sundhedscentre			1200	1800
	303832	Landslæknahúsini	Landslægehuset			400	100
ÍLØGUR						14900	32400
						349260	375176

§13		SAMFERÐSLA OG SAMSKIFTI	KOMMUNIKATION				
13251		Tyrlutænastan	Helikoptertjenesten	10600	0	7000	5000
13265		Strandfaraskip Landsins	Lagtingets kystfart	35000	63199	35000	37000
13279		Bygdaleiðir	Busruter	20800	30035	20800	20000
13089		Postverkið	Postvæsen, bygge- og driftsfond	5000	18458	15000	13000
13125		Útvarpssendistað, rakstur	Radiosender, drift			2500	1500
13106		Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over			350	250
13094		Rakstur av veganeti: 34 Vanligt hald, 36 Vetrarhald, 38 Ferjulegur, 39 Asfaltering:	Drift og vedligehold af vejnet			25000	23500
13056		Fyritekur og útgerð hjá LV: 56 Mobil, amboð, nýkeyp og rakstur, 57 smiðjur 58 skervverk, 59 Asfaltverk:	Landsingeniørens virksomheder og redskaber			49500	45000
RAKSTUR				71600	111692	155150	145250
13018		Nýggir vegir og brýr, breiðk. av brúm stami ábøtur v.m.: 30 nýggir vegir og brýr, 31. Trygdartiltak, 33 Stami ábøtur, 35 vegastokkur, 37 studningsv.;	Nye veje og broer, udvidelse af broer m.v.	159447	168135	37750	40000
13227		Vegagerð í s.v. brennistað	Vej til forbrænd. anlæg	1800	1800	1500	0
13061		Berghols- og brúgvagerð	Tunnel- og brobygning	36000	40000	30000	31000
3023		Havnagerð	Havnbygning	73000	73000	90000	70000
13037		Lendingar	Landingspladser	36000	26000	30000	26300
13042		Floglerösla	Flyvetrafik	13000	13000	4800	2500
13075		Stuðul t. komm. t. asfaltering (viðm.)	Tilsk. t. komm. til asfaltering (anm.)	5500	5500	5500	5500
13969	393093	Útvarpssendistað	Radiostation			21000	7500
ÍLØGUR						220550	182800
						375700	328050

Viðmerkingar

Kommununar eiga kr. 115,- pr. íbúgva pr. ár í mun til lókatalið við seinastu lókateljing.

Anmærkninger til §13, 13075

Kommunerne tildeles kr. 115,- pr beboer pr. år i forhold til befolkningstallet ved den seneste folketælling.

GREIN 14	ÚTBÚGVING OG GRANSKING	UDDANNELSE OG FORSKNING	Játtan 1990	Roknskap 1990	Játtan 1991	Játtan 1992
14053	Felagsútr. í skúlaverkið	Fællesudg. for skolevæsenet	1900	1421	1750	1300
14067	Endurgjald til rithevundar	Refusion til forfattere	250	252	250	250
14103	Fólkaskúlin	Folkeskolen	168000	176092	140470	140130
14117	Skúlabarnaflutningur	Transport af skolebørn			3000	2500
14122	Lærarasetirlønir	Lærerpensioner			11000	11000
14155	HF- skeið í Suðuroy	HF-kursur på Suðuroy	3600	4273	3500	5200
14169	HF- skeið í Klaksvík	HF-kursus i Klaksvík	2600	2622	2600	2600
14174	Eysturoyar stud. sk. og HF- skeið	Eysturoy gymnasium/HF-kursus	11700	12037	11400	11300
14205	Stud. skl. og HF- skeið í Hoydølum	Hoydalar gymnasium/HF-kursus	19600	19953	19320	19320
14257	Kostdeild studentaskúlans	Gymnasiets kostafdeling	2200	2199	1900	1700
14307	Føroya Sjómanaskúli	Færøernes Navigationsskole	6000	6333	5600	5600
14397	Teknisk skúlin í Klaksvík	Teknisk skole i Klaksvík	4314	5392	4000	3800
14409	Klaksvíkar Sjómanaskúli	Klaksvík Navigationsskole	2285	2407	2200	1900
14414	Føroya Maskinskúli	Færøernes Maskinskole	7396	7410	7000	6600
14433	Maskinútbúgving í Klaksvík	Maskinuddannelse i Klaksvík	351	351	180	360
14447	Tekniskur skúli í Tórshavn	Teknisk skole i Tórshavn	12397	15031	9600	9600
14452	Skúlaheim í Tórshavn	Kollegium i Torshavn	2680	2680	2400	2200
14466	Skúlaheim í Klaksvík	Kollegium i Klaksvík	1535	1535	1230	1230
14471	Útgerð Tekn./Handilsk./aðr. sk.	Udstyr Tekn./Handelsak./andr.s	1000	1307	700	800
14485	Føroya Handilsskúli	Færøernes Handelsskole	14000	13577	14000	14000
14499	Føroya Lærarask úli	Færøernes Seminarium	10500	11151	10500	10500
14502	Føroya Fólkaháskúli	Færøernes Folkehøjskole	2800	2776	2288	2288
14516	Privatir skúlar	Private Skoler	1057	1139	1139	1139
14554	Húshaldsskúlar	Husholdningsskoler	660	785	950	950
14604	Frítíðarundirvising	Fritidsundervisning	7000	7241	6000	5800
14618	Stuðul til musikkskúlar	Tilskud til musikskoler	4500	4527	4500	4300
14656	Landsmiðstøð f. undiv. amboð	Landscentr. for undervisn. matr.	3460	3364	2800	2800
14661	Fiskiídn og havb. sk. í N. str.	Fiskeind. og havbr. sk. i N. str.	3600	3508	3100	3100
14675	Sjóvinnuskúli	Sofartsskole	500	215	500	200
14725	Stórahús við Ár	Storehus ved Ár	380	326	500	500
14739	Seismiskar kanningar	Seismiske undersøgelser	760	760	0	500
14744	Samarb. DGU/Føroya Jarðfr. savn	Samrb. DGU/F. Jordfrøbissavn	618	618	845	845
14758	Fróðskaparsetur Føroya	Færøernes Akademi	12200	12257	11500	11500
14763	Stovn. á Debesartrø, felagsútr.	Instit. på Debesart., fællesudg.	1580	1576	1350	1350
14777	Biotar-projektið	Biotar-projektet	289	292	490	550
14796	Semámsrøðlig ráðgeving	Specialundervisning	14500	15795	25487	27670
14808	Skúlabókaútgáva	Udg. af skolebøger	4900	4900	4500	4300
14851	Útbúgvingarstuðul	Uddannelsesstøtte	40200	40200	38000	41700
14	Skúlaverkið, próviskur	Udarb. af eksamensmateriale			2300	3000
14953	Ymiskir studningar.	Diverse tilskud				
313264	Skúlabarnaferðir utanlands	Skolebørns rejser udenlands	65	50	0	0
313272	Skúlabarnaferðir innanoyggja	Skolebørns rejser indenlands	450	398	0	0
313351	Næmingastudningur t. listamenn	Tilsk. t. kunstner. uddannelse			40	40
313376	MFS og MFÚ	MFS og MFÚ	225	225	200	200
313406	St. t. fremm. íð lesa í Føroyum	Tilskud til ikke-læsninger	35	26	35	35
313439	Lærurráðið (eftirútb. av yrkisl.)	Lærerråd. (efterudd. af håndv.)			350	350
313471	Eftirútb. av sjómonnum	Efteruddannelse af sømænd	100	52	100	100
313613	Dieselmotorsimulator	Dieselmotorsimulator	0	857	548	548
323165	Rakstur av bókamiðseksni	Driftstilsk. t. bókamiðselen			388	300
373305	Landsstýrinum at ráða yvir (viðm.)	Landsstyret at råde over (anm.)	450	444	400	300
RAKSTUR			372837	388554	361110	366655
313906	L. miðst. Bókamiðs. Sk.b.gr. keyp	Lands-, Sk.b. fond køb			1500	0
313302	Fólkaskúlin, nýbygningar	Folkeskolen, nybyggelser			9500	9000
313319	Sjómanaskúli, umb./nýb.	Navigationsskole, omb./nyb.			500	200
	Studentaskúli í Hoydølum, umb.	Gymnasium i Hoydølum byg.				2000
313343	Studentaskúli og HF á Kambsdali	Gymnasium og HF á Kambsdali			2000	9000
	Handilsskúli á Kambsdali	Handelsskole á Kambsdali			0	
313559	Lærara- og venjingarskúli	Lærara- og veningarskúli			600	0
313567	Maskinskúli, nýb.	Maskinskole, nyb.			2500	6000
313604	Brandskúlin	Brandskolen			190	0
	Miðnámsskúli í Suðuroy	Skole, Suðuroy				1500
ÍLØGUR					16790	27700
					377900	394355

Viðmerkingar

Harav kr. 250.000 til eftirskúlan í Genner

Anmærkning

Til § 14953/373305

Heraf kr. 250.000 til efterskolen i Genner

GREIN 15	MENTAN	KULTUR	Játtan 1990	Roknskap 1990	Játtan 1991	Játtan 1992
15109	Landsbókasavn	Landsbibliotek	4422	4328	4119	4119
15202	Fólkabókasavn (viðm.)	Folkebiblioteker (anm.)	6289	6172	5960	5960
5304	Landsskjalasavn	Landsarkiv	2276	2620	2132	2162
15406	Føroya Fornminnissavn	Færøernes museum	5376	5375	4961	4961
15506	Bygdasavn (viðm.)	Bygdamuseer (anm.)	1706	2185	1600	1600
15601	Útvarpið	Færøernes Radio		28	0	0
15615	Sjónvarp Føroya	TV	3000	3000	3500	3500
15629	Mentunargrunnur	Kulturfond	1800	1800	1800	1800
15634	Føroyahús í Keypmannahavn	Færøernes hus i København	850	850	850	850
15703	Náttúrugripasavn	Naturhistorisk samling	3794	3787	3500	3500
15857	Náttúrufriðingarnevndir	Naturfredningsudvalg	350	240	250	250
15881	Føroyska Málnevndin	Færøsk sprognævn	250	251	250	285
15895	Tónleikur og sangur	Musik og sang	520	505	500	500
15907	Ymiskir studningar	Diverse tilskud				
323012	Barnablað	Børneblade	100	100	100	100
323037	Leikpallur Føroya	Teater	1800	1800	1700	1700
323053	Barnabókaútgáva	Børnebogsudgave	1200	1200	1100	1100
323086	Samdarp. til skald og list. (viðm)	Hædersg. t. digt- og kunstnere (anm.	225	225	225	225
323108	Lán og studn. gr. t. bókaútgávu	Låne- og tilskudsl. t. udg. bøger	300	300	0	0
323124	Norðurlandahúsið	Nordens hus	655	655	686	686
323173	Orðabókaútgáva	Udgivelser af ordbøger	250	250	250	250
323236	Listasavn	Kunstsamlinger	350	350	340	340
323269	Før.-ísl.-grønl. mentanarsamstarv	Før.-ísl. -grønl. kultur. samarb	150	87	130	130
373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	250	250	220	220
313384	Norrøna felagið	Nordisk forening	225	225	190	190
313455	Ungmannafeleg og skótaraverk	Ungdomsfor. og spejderbevæg.	700	700	600	600
15931	Studningur til kirkjugrunnin	Tilskud til kirkefonden	3900	3900	2700	3000
	Kirkja í Keypm.h. leiga av økl	Kirke i København., leje af grund			300	
15959	Íróttur	Idræt				
	Studningur til ÍSF (viðm.)	Tilskud til ÍSF (anm.)	3500	3500	3200	3200
	Studn. til ferðir innanlands	Tilskud til rejser	1500	1416	1500	1500
RAKSTUR			45738	46099	42665	42730
	Tjóðsavn, Náttúrugripasavn, nýb.	Nationalmuseum/Naturh.mus.nyb.			0	400
323945	Prestagarður í Sandágerði, savn	Præstegård i Sandágerbi			1000	600
323236	Listasavn Føroya	Færøernes Kunstsamling			1500	1500
323161	St.t. bygdarhús, nýb.	Tilskud til bygdehus, byg.			5000	4000
	Leguhús í Nesvík	Lejested i Nesvik				1000
	Savn í Hoyvík, umv.	Museum i Hoyvik, nyb.			0	400
323348	Landsskjalasavn, nýb.	Landsarkiv, nyb.			1000	1000
323356	Kirkjubømúrurin, umv.	Muren i Kirkebø, rep.			500	500
323468	Náttúrugripasavn, umb.	Naturhistorisk samling, rep.			300	
	Sjónvarp Føroya, nýb./umb.	TV, nyb./omb.			0	1000
	Studningur t. íróttarbygging	Byggetilskud til idræt			1578	4000
323929	Grasvøllur á Toftum	Fodboldbane, Toftir			2667	0
323937	Gerviklæddir vellir	Kunstgræsbaner			2700	1800
... ...JR					16245	16200
					58910	58930

Viðmerkingar	Anmærkninger
til § 15. 15202	
Rakstrarstudningur verður eisini at gjalda skúlabókasavnum	Driftstilskud kan også ydes til skolebiblioteker
til § 15. 15506	
Herav Blásastova kr. 200.000	Heraf Blåsastova kr. 200.000
til § 15- 15907/323086	
Samdargávur fyri skaldskap og list:	Hædersgaver vedrørende litteratur og kunst:
Kr. 12.500 til hvønn tí:	
Janus Kruben	Zakarias Heinesen
Ingálvur av Reyni	Elinborg Lützen
HansJacob Heijgaard	Regin Dahl
Robert Joensen	Chr. Hej
Eivindur Mohr	Poulina Joensen
Jens Pauli Heinesen	Hans J. Gierløss
Bárður Jákupsson	Rói Patursson
Tróndur Patursson	Frimond Joensen
til § 15. 15959	

Heraf kr. 300.000 til venjarastudning til F.S.F.	Heraf kr. 300.000 til træner tilskud til F.S.F.

til § 15 Grasliðisvellir

Studningur til grasliðisvellir verður at veita saman við liggjamevndini	Tilskud til kundsgræsbaner bevilges sammen med finansudvalget

			Játtan	Roknskap	Játtan	Játtan
GREIN 16	FISKIVINNA, SIGLING O. T.	FISKERI, SØFARTO. L.	1990	1990	1991	1992
16301	Vaktar- og bjargingartænastan	Vagt- og bjærgningstjeneste	17313	17798	17179	17179
16367	Bjarginarfeløg	Redningsforeninger			180	180
6372	Skipaskrá og -uppmáting	Skiberegistrering og - opmåling			700	700
1639	Havbit á Føroya Banka	Opdrætsforsøg på Færøya Banki				600
16403	Royndir innan havbúnað	Fiskeopdrætsforsøg	2450	2580	2443	3600
	Minstalon o.a. stuðul t. fiskiv.	Mindstel. oa. s.t. fiskerih.	435950	434000		
16422	Lønjavningargrunnurin	Langarantifonden			5200	4800
16436	Felagskonto, sí áðit	Fælleskonto, se betænkning			70000	273000
16474	Endurgj. upphegging gl. fiskisk.	Ers. f. kondemn. gamle fiskefart	50000	50000	90000	0
16488	Praktiskar fiskiroyndir (viðm.)	Praktiske fiskeriforsøg (anm.)	5000	5000	4000	5100
16493	Hvalastøðin	Hvalstationen	200	201	160	60
16519	Fiskirannsóknarstovan	Fiskeribiologisk Laboratorium	6339	6592	6500	6500
16607	Fiskivinnuráð	Fiskerirådet	220	79	250	250
16626	Magnus Heinason	Magnus Heinason	9500	9448	8938	8938
16645	Sáttmálaeftirlit	Konsulenter, vurd. af fartøjer	1000	588	400	300
	Veðurfrøðingur	Meteorolog	0	426	500	500
16904	Aðrir studningar	Andre tilskud				
333199	Upplýsing um grind	Oplysning om grindehval fangst	200	131	250	160
333206	Limagjald í fleirtj. felagssk.	Medlems. i intern. fælleesk.	418	467	500	610
333406	Trygdargrunnur alivinnunar	Garantifond for fiskeopdræt	2000	0	0	2000
373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	150	199	1000	300
RAKSTUR			530740	527509	208200	324777
16994 333909	Fiskaaling við Ár, nýb.	Fiskeopdræt ved Ár, nyb.			8500	9000
'R					8500	9000
					216700	333777

Viðmerking	Anmærkning
til § 16. 16488	
Praktiskar fiskiroyndir verða gjørdar í samráð við løgtingsins fiskivinnunevnd	Praktiske fiskeforsøg udføres i samråd med lagtingets finansudvalg

GREIN 17	LANDBÚNAÐUR	LANDBRUG				
17015	Landsdjóralæknaembætið	Landsdyrelægeembædet	1085	1794	3351	3351
17029	Djóralæknatænastan	Dyrelægetjeneste	1024	1015		
17034	Fiskasjúkutænastan	Fiskesygetjeneste	991	334		
17048	Landbúnaðarráðgevari	Landbrugskonsulent	422	411	417	417
17205	Royndarstøðin	Forsøgsstationen	5640	5615	4697	4697
17219	Avloys. sk. f. mjólkalarml.	Ferieordn. for mælkeprod.	580	580	580	580
17307	Skógrækt Landsins	Landets skovvæsen	1500	1534	1492	1492
17409	Fuglakanningarstøð vm.	Ornitologisk station m.v.	120	73	100	350
17502	Stuðul til ullvøsking	Støtte til uldvask				800
17901	Aðrir studningar	Andre tilskud				
343013	Húsdjóraaling	Husdyravl	260	260	154	154
343021	Nýdyrking vm.	Nyopdyrkning m.v.	2225	2225	2500	20100
343036	Rentustudn. í landbúnaðarlán	Rentetilskud til landbrugslån	2200	2200	1000	1000
343067	Skeiðvirksemi	Kursusvirksomhed	50	10	50	50
343117	Vakstrarhús, studningur	Drivhuse, tilskud	800	800	800	400
343133	Studningur til kjøt	Tilskud til kød	2800	2800	2800	2500
343308	Bjargarsíð	Pasning af fuglefjelde	255	197	100	0
	Stuðul til ull/ullavúrðrátlir	Projekt vedr. bearbejdn. af uld			200	0
373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	100	55	80	80
RAKSTUR			20052	19903	18321	35971

GREIN 18		VINNULÍV OG ARBEIDSMARKNAÐARMÁL ANNARS	Játtan 1990	Roknskap 1990	Játtan 1991	Játtan 1992
18109		Arbeiðseftirlit	Arbejdstilsyn	3643	3662	3643	3643
18152		Brandvarnarstøð við Ár	Brandtræningsstationen við Ár	457	457	250	200
J166		Brunaumsjón Landsins	Brandsikkerhedstilsyn	500	512	500	510
18202		Bíleftirlit	Biltilsyn	1300	1282	1250	500
18216		Radioeftirlit	Radiotilsyn	240	246	255	255
18235		Ráðið fyri ferðaskutrygd	Rådet for færdesssikkerhed	1020	1020	961	961
18268		Filmseftirlit	Filmtilsynet	405	335	330	330
18318		Semingsmannaskipan	Forligsinstitution	60	57	60	160
18323		Studningur til kolagrevstur	Tilskud til kulminedrift	600	600	500	400
18337		Lærurráðið	Lærerrådet	1109	1183	1066	1066
18342		Skeiðvirksemi	Kursusvirksomhed	100	100	50	50
18353		Ferðamannaskovan "Aldan"	Turistcentralen "Aldan"	625	357	0	0
18356		Ferðamannamiðstøðin	Turistcentralen	2570	2929	2964	2964
18361		Menningarstovan	Kontor for industriel udvikl.	1960	1960	1903	2703
18406		Sjómansheim	Sømandshjem	375	375	300	300
18508		Vestnordensprosjektið	Vestnordensprojektet			100	100
18513		Menningargrunnur Útnorðurs	Vestnordenfonden	45	46	45	45
18527		Menningargrunnur Iðnaðarins	Til Udviklingsfond	18000	18000	15000	12000
18532		Stuðul til iðnlr. endam. (viðm.)	Støtte til industrilr. formål (anm.)	6000	6000	5100	8100
		Farmaflutningsendurgjald	Fragtrefusion				4700
		Tollendurgjald	Toldrefusion				15000
		Rentustudningur	Rentetilskud				14500
18601		Heilsufrøðilig starvsstova	Hygiejnisk laboratorium	5000	4958	5253	5450
		Góðskueftirlit	Fiskekvalitetskontrol	2606	2603	2145	2150
18653		Orkuráðið	Energirådet			400	450
18667		Orkuráðið, kanningarvirksemi	Energirådet, undersøgelser			400	550
18365		Javnstøðunevndin	Ligestillingsudvalget	200	11	200	200
18		Stuðul t. Gíslingarhúsgrunnin	Tilskud t. Hotellånefond	540	540	1000	1000
		Oljuvinna, kanningar	Oljeudvinding, undersøgelser				500
		Stuð.t. umhvørvisvernd.arbeiði	Tilskud t. miljøbesk. projekter				300
18907		Aðrir studningar	Diverse tilskud				
	353067	Studningur til lærupláss	Tilskud til lærepladser			1700	1700
	353121	Skeiðvirksemi til vinnufelag	Kursusvirksomhed	100	58	50	50
	353146	Ferðaendurgjald til lærupláss	Refusion t. lærepl. for rejser	200	261	200	200
	353162	Endurgj. turunkolosusmitting	Erst. for smittede opdrætsfisk			0	0
	373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	150	184	130	130
RAKSTUR				47827	47756	45775	81187
18983	353179	Hálkubreyt, Bileftirlit, nýb.	Øvelsesbanebane, Biltilsyn, nyb.			1000	1500
	353075	Bileftirlitið, sýningarhall	Biltilsynd, kontrolstation			200	0
	353806	Ferðam. miðst. Kristnastova, umb.	Turistcentralen, Kristnastova, omb.			500	400
	353814	Heilsufr. Starvsstova, nýb.	Hygiejnisk laboratorium, nyb.			3000	1000
ÍLØGUR						4700	2900
						50475	84087

Viðmerkingar

Anmærkninger

til § 18, 18532

Verður játtað av landsstýrinum saman við lánsgjarnevndini

Bevilges af landsstyret sammen med finansudvalget

GREIN 19		ALMANNAMÁL V.M.	SOCIALVÆSEN M.V.	Játtan 1990	Roknskap 1990	Játtan 1991	Játtan 1992
19042		Andveikravarndin, bústovnar	Åndsvagelorsorgen, boliger	30326	32096	33059	36720
19056		Fólkapensjón	Folkapension	209300	217044	224600	233400
2075		Reldarheim	Plejehjem	77000	79854	81000	81000
19089		Vistarheim fyri pensionistar	Boliger for pensionister	5000	6076	5949	5949
19094		Serviðb.t. ávísar pensiónistar	Særtilæg til pensionister	0	11427		
19106		Avlamispensión	Invalidepension	82500	86495	88900	92000
19206		Einkjubarnastyrkur	Børnebid. til enlige forsørg.	3320	2506	4300	3840
19301		Einkjupensjón	Enkepension	1612	3621	1380	1070
19403		Vanlig forsorg	Almindelig forsorg	38000	63121	54000	50000
19407		Ymiskir forsorgarstovnar	Forsk. forsorgsinstitutioner	15664	13906	14606	14806
19519		Uppiskoytisveiting	Tilskudsydelse	780	0	720	820
19557		Barnaforsorg	Børneforsorg	16790	18240	15198	14202
19607		Heimahjálparskipanin	Hjemmehjælperordningen	49500	47981	47643	49895
		Vardar íbúðir, stuð. t. rakstur	Beskyttende boliger, dr. tilskud				200
19631		Dagstovnar	Daginstitutioner	30000	43422	52347	52347
19659		Dagpeningaskipanin	Dagpengeordning	78400	87764	72000	66000
19664		Bjálv., hús hjá pensionistum	Isolering af pensionistboliger	2000	2000	2000	2000
19678		Brennistud. til pensionistar	Brændselstilskud til pensionis	6500	6410	6500	6500
19683		Barnastyrkur	Børnetilskud	40000	25814	40000	12000
19697		Sams. f. ans. eldri og óhj. heima	Vederl. for at passe ældre hj.	10000	9173	9900	8300
19668		Andveikravarndin, før. í Danm.	Åndsvagelorsorgen, fasr. i Danm	13474	13382	14600	16750
19692		Vanlukkutryggingarráðið	Ulykkeforsikringsrådet	510	513	500	500
19904		Ymsir studningar	Forskellige tilskud				
	363382	Meðrahjálp	Medrehjælp	300	0	300	200
	363399	Kreppumiðstað	Krisecenter	100	100	100	200
	363557	Hús hjá deyvsfelagnum	Døves foreningshus	570	570	560	560
	363565	Blindaheimið	Blindehjemmet	1200	1200	3800	4000
	363598	Frálsdsfelag Blákrossstovan	Afholdningsforening Blåkross	130	130	120	120
	363603	Styrkveiting	Understøttelse	150	71	150	150
	363628	ALV	ALV	360	360	350	350
	363636	Frálsdsfelag	Afholdsforeninger	450	225	450	450
	363644	Reyði Krossur	Røde Kors	30	30	30	30
	363652	Hjálpargr. f. óarb. feraf fiskim.	Fonden f. uarbejdsd. fiskere	400	388	400	400
	363669	Felag teirra brekaðu	Foren. handikappede	1060	1060	880	880
	363707	Arbeiðsl. gr. arbeiðarafelaga	Arbejderfore. arbejdsløshedsf.	500	500	500	0
	363797	Ráðg.f. føroyingar í Danmark	Rådg. for færinger Danmark	430	430	445	460
	363819	Bústovnar fyri sinnisbrekað	Institutioner for sindslidende	1300	1766	0	0
	363827	Hjálpargr. móti alkoh. misnýtslu	Hjælpefond mod alkoholmisbrug	1000	1000	1000	1200
	363851	Landsfelag pensionistanna	Pensionisternes landsforening	150	150	150	200
	333104	Trygdargr.f. avreið. og lønir	Lønmodtagerens garantifond	1060	1180	700	650
	373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	14500	15795	1600	200
RAKSTUR				734386	795800	780737	758349
19994	363267	Vardar íbúðir, Tórshavn (viðm.)	Beskyttede pensionistb., Torsh. (anm.)			1601	
		Bústovnar, serforsorg	Dagnistit., særforsorg			0	3000
	363532	Dagheim á Berjabrekku, nýb.	Daginst., Berjabrekka			4000	4500
	363549	Uml. heim og bústovnur, Suðuroy	Dagniavt., Suðuroy			1500	1500
		Bústovnur, Eysturoy, nýb.	Dagninstit. Eysturoy, nyb.			2000	0
	363693	Reldarheim í Norðstreymoy, nýb.	Plejehjem, Norðstreymoy, nyb.			1000	1000
	363731	Ellisheim í Havn, umb.	Alderdomshjem, Tórshavn, omb.			400	0
	363777	Sandoyar Elli- og reldarheim	Sandoy alderd. og plejehjem			12450	7800
ÍLØGUR						22951	17900
						803688	776149
		Viðmerkingar til § 19 vardar íbúðir í Tórshavn verður játtað saman við liggjar-nevndini	Anmærkninger Bevilges sammen med finans-udvalget				
		ÍBÚÐARMÁL					
19956		Húsalánagrunnurin	Boliglånefondet	32000	32000	0	10000
19961		Íbúðargrunnur	Boligfond	2000	2000	1000	1000
19975		Rentustudn. til húsabygging	Rentetilskud til husopsparing	1000	1591	1700	1700
RAKSTUR				35000	35591	2700	12700

GREIN 20		PENSIÓNSÚTREIÐSLUR	PENSIONSUDGIFTER				
20013		Pensiónsútreiðslur	Pensionsudgifter				
	103558	Pensiónir	Pensioner	695	694	730	840
	103612	Biðpeningur	Ventepenge	2660	3284	3600	4400
	103629	Tænastumannapensjónir	Tjenestemandspensioner	5100	5535	6000	6900
RAKSTUR				8455	9513	10330	12140

			Játtan	Roknskap	Játtan	Játtan
GREIN 21	EFFEKTIVAR VEDHALDSBINDINGAR	EFFEKTIVE GARANTIFORPLIGTELI	1990	1990	1991	1992
21019	Effektivar veðhaldsbindingar	Effektive garantiforpligtelser	80000	80000	170000	80000
N 22	AÐRAR ÚTREIÐSLUR	ANDRE UDGIFTER				
22104	Aðrar óvissar útreiðslur	Andre uvisse udgifter				
203507	Umboðan	Repræsentation	1500	1090	1200	1100
253704	Útreiðslur av vali	Udgifter vedrørende valg	100	661	100	100
253753	Dóms- og løgreglumál	Retsvæsen og politi	35	31	35	35
253906	Studn.t. politiska upplýsing (viðm.)	Tils. t. politisk oplysningsarb (anm.)	3500	3500	3500	3500
373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	700	747	2200	1500
RAKSTUR			5835	6229	7035	6235

Viðmerkingar	Anmærkninger
til § 22, 253906	
Hesin peningur verður eftir umsókn býttur millum politisku flokkarnar, ið altan á hvørt løgtingsval eru umboðaðir á tingi og í mun til flokkanna atkvøðutal. Um tingmaður/menn fara úr einum flokki í tingsetuni skal upphæddin býtast í mun til tingmannatalið frá komandi fíggjarári og treytað av at partarnir í tí flokki sum er sundurfarin hava gjørt upp og framleggja roknskapin undirskrivaðan av tingmonnum floksins	Dette beløb bliver efter ansøgning fordelt mellem de politiske partier der efter hvert lagtingsvalg er repræsenteret i lagtinget og i forhold til partiernes stemmetal. Såfremt lagtingsmedlem/medlemmer forlader et parti i lagtingsforsamlingen skal beløbet fordeles i forhold til antallet af lagtingsmedlemmerne fra det kommende finansår og betinget af at parterne i det parti der er gået i stykker er kommet over ens om en opgørelse og fremlægger regnskab der er underskrevet af partiets lagtingsmedlemmer

GREIN 26	YMSAR OGNARÚTREIÐSLUR	DIVERSE EJENDOMSUDGIFTER				
26305	Ymsar ognarútreiðslur	Diverse ejendomsudgifter	700	340	700	700
GREIN 27	ÓVISSAR ÚTREIÐSLUR	UVISSE UDGIFTER				
27005	Óvissar útreiðslur	Uvisse udgifter	30000	0	0	14000

	RAKSTRARROKNSKAPUR	DRIFTSREGNSKAB				
	INNTØKUR TILSAMANS	INDTÆGTER IALT	3005481	2507588	2579942	2591778
	RAKSTÚTREIÐSLUR, VEDHALD OG UPPHØGGING FRÁR.	DR. UDG. EXCL.FORPL. OG KOND	2369882	2465025	2366229	2313099
	UPPHØGG. OG EFF. VEDHALDSÚT	GARANTIFORPL. OG KONDEMN.	130000	130000	260000	80000
	ÍLØGUÚTREIÐSLUR TILSAMANS	INNVESTERINGSUDGIFTER IALT	0	0	306136	290300
	ÚTREIÐSLUR TILSAMANS	UDGIFTER IALT	2499882	2595025	2932365	2683399
	ÚRSLIT AV RAKSTRI OG ÍLØGUM	RESULTAT E. DRIFT OG INVEST.	505599	-87437	-352423	-91621
	GJALDFØRISROKNSKAPUR	LIKVIDITETSBUDGET				
	LANDSFYRITØKUR	LANDSVIRKSOMHEDER				
6204	Telefonverkið	Telefonvæsenet			24167	18323
6102	Tjalduru Apotek	Tjalduru Apotek			6000	6000
6358	Postverkið	Postvæsenet			-4800	-4800
					25367	19523
	NÝÚTLÁN OG AVDRÁTTIR	NYUDLÅN				
333025	St. lán t. fiski- og farmaskip	Tilsk. lån t. fiske- og fragtskibe			10000	5000
323103	Lánagr. til íbróttaranlegg	Lånefond til idrætsanlæg			0	0
14953 313152	Gr. til útbúgving, nettoútlán	Uddannelsesfond, nettoudlån			8000	8000
	Lán til heilsumiðstøðir	Lån til sundhedscentre				3000
363693	Kommunalur lánsgrunnur	Kommunal lånefond			0	0
	NÝÚTLÁN TILSAMANS	NYUDLÅN IALT			18000	16000
	AVDRÁTTIR AV UTTANLANDA LÁNI	AFDRAG PÅ UDENLANDSKE LÅN			31400	105500

AFTURGJ. AV BUNDNARI UPPSP.	TILBAGEBET. AF BUNDEN OPSPARING	0	95000
AFTURGJ. VEKSILSSKULD TJÓÐB.			100000
AVDRÁTTIR AV FØR. LÁNUM			29000
NÝÚTLÁN OG AVDR. GJALDF. FRÁ(	NYUDLÅN OG AFDRAG, LIKV. TRÆK	49400	328500
INNGJ. AV AVDR. GJALDF.TILG.	INDB. PÅ LÅN, FORØG. AF LIKV.	30800	39000
KAPITALPOSTAR TILSAMANS	KAPITALPOSTER IALT	-43987	-309023
BRT. Í GJALDF., BRUTTOLÁNITØR.	ÆNDR. I LIKV., LÅNEBEHOV	-396410	-400644

Minnilutin (Flemming Mikkelsen og Finnbogi Arge) førir fram:

Við 1. viðgerð av tingmáli nr. 002/1991: Figgjarløgtingslóg 1992 segði framsøgumaður Sambandsfloksins hesi orð:

"Ynski Sambandsfloksins er, at inntøkusiðan á figgjarlógini verður varisligari mett, at tær almennu útreiðslurnar lækka og at fiskivinnan ikki skal bera byrðarnar einsamøll. Teir almennu stovnarnir skulu taka lut í sparingunum á sama støði sum fiskivinnan.Hetta skal ikki skiljast á tann hátt ,at Sambandsflokkurin gongur ímóti niðurskurði av studninginum til fiskivinnuna, studningurin má minka, men tað er ikki annað enn rimuligt, at tað almenna, sum ongantíð fer at verða fært fyri at seta gongd á nakað samfelag, í minsta lagi verður skorið niður í sama mun sum fiskivinnan.Sambandsflokkurin metir tað harumframt vera neyðugt at minka um iløgurnar, sum fyri ein stóran part eru óproduktivar.

Tað finnast góðar kreftir í samgonguni, sum hava forstáilsi fyri okkara sjónarmiðum, men sum av partapolitiskum- og samgonguorsøkum eru læstar fastar. Sambandsflokkurin fer igjøgnum figgjarnevndina at royna at fáa ein dialog við hesar kreftir. Kunnu vit ávirka figgjarlógaruppskotið soleiðis sum her er lýst, er tað ikki óhugsandi, at vit kunnu ganga saman um eitt felags álit. Hetta hevði verið eitt sera positivt signal til teir, sum skulu figgja okkum igjøgnum kreppuna. Tað hevði samstundis eisini verið eitt prógv fyri, at innbjóðingin frá løgmanni um samstarv við andstøðuna ikki bert vóru tóm orð."

Minnilutin hevur í figgjarnevndini roynt at ávirka meirilutan til at smíða eitt álit, sum broytti upprunahallið á figgjarlógaruppskotinum hjá landsstýrinum (88 mió kr) til at javnviga uttan halli og sostatt uttan tørv fyri øktari lántøku. Meirilutin hevur ikki latið seg ávirkað av sjónarmiðum minnilutans, men meirilutin hevur ístaðin økt um hallið á figgjarlógini við 2 miliónum til 90 mió kr. Meirilutin tók ikki av tilboðnum, tá minnilutin bjóðaði seg til at møta meirilutanum á hálvari leið.

Hóast samgongan í meirilutaálitinum ásannar, hvussu bráneyðugt tað er, at figgjarlógin kemur at hanga saman uttan lántøku, so hevur samgongan ikki styrki ella vilja til at taka hetta stig nú, hóast vitanina um, at tað verður truplari at fáa figgjarlógina fyri 1993 at klára seg uttan lántøku vegna økjandi rentubyrðu. Um toll- og skattainntøkurnar verða minni í komandi ári enn meirilutin metir (hóast eykafiggjarlógin júst hevur staðfest, at inntøkurnar verða 52,8 mió kr minni enn ætlað í 1991, so hækkar meirilutin inntøkurnar við 12 mió kr í mun til tað, sum upprunaliga varð budgeterað í 1991) so verður í 1993 neyðugt við sera ógvusligum niðurskurðum á figgjarlógini. Minnilutin harmast

um, at meirilutin í fíggjarnevndini velur at skjóta trupulleikarnar út í framtíðina ístaðin fyri at royna at loysa trupulleikarnar her og nú meðan tað enn ber til at loysa teir á ein sømiligan hátt.

Minnilutin setti sær fyri at smíða eitt broytingaruppskot til fíggjarløgtingslógina fyri 1992. Hesar treytir vórðu settar:

1) Fíggjarlógin skal geva eitt avlop, eisini aftaná iløguútreiðslur, sostatt verður ikki neyðugt við øktari lántøku.
2) Fíggjarlógin skal meta inntøkur landskassans lægri enn landsstýrið ger
3) Fíggjarlógin skal seta rentuútreiðslurnar hægri enn landsstýrið ger
4) Fiskivinnan skal ikki bera byrðarnar einsamøll og skal tí ikki skerast so nógv niður sum landsstýrið ætlar.

Uppskot minnilutans hevur við sær, at íløgurnar lækka við 60,2 mió kr. Tær størstu lækkingarnar eru innan samferðsluna: 31,3 mió kr. Íløgurnar í infrastrukturin eru stórt sæð óproduktivar og bøta lítið og einki um evni samfelagsins at rinda aftur uttanlandsskuldina. Íløgurnar mugu ikki steðga heilt upp, men tær mugu framyvir serliga gerast innan fiskivinnu, alivinnu og útflutningsfremjandi ídnað.

Raksturin verður skorin niður við 57 mió kr. Hetta hóast fiskivinnan fær 13,300 mió kr meira enn landsstýrið hevur tillutað henni. Grein 10 verður óbroytt, somuleiðis grein14 (Útbúgving og gransking) og grein 19 (Almannamál). Samferðslan fær 11 mió kr minni til raksturin , íroknað raksturin hjá Landsverkfrøðinginum.Á grein 18 er serliga skorið niður á rentustudning, tollendurgjald og farmaflutningsendurgjald til skipabygging, við núverandi útliti tykjast kontoirnar at vera høgt settar. Tann triðja høvuðsbroytingin er tann, at Húsalánsgrunnurin ikki fær tær 10 mió kr, sum landsstýrið ætlar. Annars eru aðrar smærri broytingar: konto fyri politisk upplýsing verður tikin av, bíðilønin hjá teim fólkavaldu verður lækkað osfr.

Minnilutin (Finnbogi Arge og Flemming Mikkelsen) setir fram soljóðandi

broytingaruppskot

til

uppskot meirilutans

RAKSTRAR - OG ÍLØGUYVIRLIT

1. Inntøkuskattir	Indtægtsskat	1.079.000	
2. Toll-, nýtslu og framl. g.	Told-, forbrugs- og prod. afg.	824.000	
3. Onnur gjøld	Andre afgifter	2.450	
4. Inntøkur av spæli	Indtægter ved spil	600	
5.Rentur v.m.	Renter m.v.	-170.000	
6. Landsfyritøkur	Landsvirksomheder	19.523	
7 Partur av avlopi tjóðb.	Andel af nat. bankens overskuld	20.000	
8. Gjøld frá danska ríkisk.	Betaling fra den danske stat	789.000	
9. Ymsar inntøkur	Diverse indtægter	2.205	
INNTØKUR TILSAMANS	I ALT	2.566.778	
10. Løgtingið	Lagtinget	16.470	
11. Meginfyrisiting	Centraladministration	143.380	1000
Uttanríkismál	Udenrigsanliggender	2.809	
12. Heilsumál	Sundhedsvæsen	340.276	24.300
13. Samferðsla	Kommunikation	134.250	150.500
14. Útbúgving og gransking	Uddannelses og Forskning	366.655	23.000
15. Mentan	Kultur	41.430	10.800
16. Fiskivinna, sigling o.t.	Fiskeri, søfart m.v.	338.077	6.000
17. Landbúnaður	Landbrug	31.871	
18. Vinnulív og arbeiðs. a.	Erhverv og arbejdsmarked i.øvr.	68.287	200
19. Almannamál v.m.	Socialvæsen m.v.	758.349	13.300
Íbúðarmál	Boligpolitiske anliggender	2.200	
20. Pensiónsútreiðlur	Pensionsudgifter	10.740	
21. Effektivar veðhaldsb.	Effektive garantiforpligtelser	70.000	
22. Aðrar útreiðslur	Andre Udgifter	2.035	
26. Ymsar ognarútreiðslur	Diveres ejendomsudgifter	700	
27. Óvissar útreiðslur	Uvisse udgifter	10.000	

ÚTREIÐSLUR TILSAMANSUDGIFTER I ALT		2.375.749	229.100

SAMANDRÁTTUR	SAMMENDRAG	
Inntøkur tilsamans	Indtægter ialt	2.566.778
Rakstrarútreiðslur	Driftsudgifter ialt	2.337.529
Rakstrarúrslit	Driftsresultat	229.249
Íløgur/iløgustudningar	Investeringer/investeringstilskud	229.100
Úrslit aftaná íløguútr.	Resultat efter investeringer	+ 149

INNTØKUR:

§ 1. Inntøkuskattir

1201 Vanligur Skattur

Verður lækkað við 11.000.000 kr. til 1.044.000.000 kr. 5-0.

Greinin verður sett til 1.079.000.000 kr.

§ 2. Toll, nýtslu og framl. gjøld

2017 Tollgjøld

Verður lækkað við 7.000.000 kr. til 638.000.000 kr. 5-0

Greinin verður sett til 824.000.000 kr.

§ 5. Rentur v.m.

5105 Rentuinntøkur

Verður lækkað við 2.000.000 kr. til 58.000.000 kr.

5207 Renturútreiðslur 5-0.

Verður sett upp við 5.000.000 kr. til 225.000.000 kr.

Greinin verður sett til 170.000.000 kr.

§ 11 Landsfyrisitingin

11015 Løgmaður og landsstýri

Verður lækkað við 250.000 kr. til 3.500.000 kr.

11053 Landsskrivstovan

Verður lækkað við 300.000 kr. til 14.500.000 kr.

11072 Fyrireiking av umhvørvisfyrisiting

Verður lækkað við 400.000 kr. til 0 kr.

11086 Sjóvinnuráð

Verður lækkað við 200.000 kr. til 700.000 kr.

Norðurl. sam. ráðharraráð v.m.

Verður lækkað við 300.000 kr. og sett til 500.000 kr.

11257 Líkningarráðið
Verður lækkað við 300.000 kr. til 32.711.000 kr.
11276 Skrásetingareftirlit
Verður lækkað við 100.000 kr. til 200.000 kr.
11307 Landsfólkayvirlit
Verður lækkað við 100.000 kr. til 891.000 kr.
11359 Almannastovan
Verður lækkað við 200.000 kr. til 15.195.000 kr.
11409 Landsskúlafyrisitingin:
Verður lækkað við 200.000 kr. til 10.500.000 kr.
11414 Stuðulsstovan
Verður lækkað við kr. 100.000 til 907.000 kr.
11433 Fyrireiking av nýggjari avgjaldsskipan:
Verður lækkað við 200.000 kr. til 4.500.000 kr.
11447 Føroya Tollstova:
Verður lækkað við 200.000 kr. til 14.105.000 kr.
11604 Valuta og prísráð
Verður lækkað við 200.000 kr. til 1.154.000 kr.
11709 Hagstovan:
Verður lækkað við 200.000 kr. til 4.249.000 kr.
11758 Ferða- og dagpen. innan- og uttanlanda
Verður lækkað við 500.000 kr. til 3.600.000 kr.
11851 Ognin Tinganes
Verður lækkað við 200.000 kr. til 2.270.000 kr.
11898 Útskifting og matrikulstova
Verður lækkað við 200.000 kr. til 6.237.000 kr.
11901 Landsverkfrøðingsskrivstovan
Verður lækkað við 820.000 kr. til 8.600.000 kr.

5.0

Viðmerkingar til § 11, rakstur:

Landsverkfrøðingurin eigur at minka um fyrisitingina. Partar av stovninum kunnu privatiserast.

§ 11 Íløgur

11953 Umbygging, Tinganes
Verður lækkað við 500.000 kr. til 1.000.000 kr.

§ 11. Uttanríkismál
11948 Menningarhjálp

Verður lækkað við 2.000.000 kr. til 1.000.000 kr.

Samanumtikið um § 11:

Raksturin: verður lækkaður við 4.970.000 kr. til 143.380.000 kr.

Íløgurnar: verða lækkaðar við 500.000 kr. til 1.000.000 kr.

Uttanríkismál: verður lækkað við 2.000.000 kr. til 2.809.000 kr.

Greinin verður lækkað við 7.470.000 kr. og sett til 147.189.000 kr. íroknað uttanríkismál.

§ 12 Heilsumál:

12012 Hjálpitólarmiðstøð

Verður lækkað við 100.000 kr. til 2.342.000 kr.

12109 Landssjúkrahúsið

Verður lækkað við 2.000.000 kr. til 209.500.000kr.

12202 Klaksvíkar Sjúkrahús

Verður lækkað við 200.000 kr. til 39.500.000 kr.

12304 Suðuroyar Sjúkrahús

Verður lækkað við 200.000 kr. til 24.300.000 kr.

§ 12 Íløgur

12983-303808: Klaksvíkar Sjúkrahús, umb./nýb.

Verður lækkað við 200.000 kr. til 800.000 kr.

12983-303816: Suðuroyar Sjúkrahús, nýbygging

Verður lækkað við 4.000.000 kr. til 16.000.000 kr

12983: Landssjúkrahúsið, umvæling

Verður lækkað við 2.000.000 kr. til 4.000.000 kr.

12983: Landssjúkrahúsið, umbygging

Verður lækkað við 800.000 kr. til 1.200.000 kr.

12983 Sjúkrasystraskúlin

Verður lækkað við 500.000 kr. til 500.000 kr.

12983-303911 Heilsumiðstøðir

Verður lækkað við kr. 600.000 til 1.200.000 kr.

4 - 0.

Samanumtikið um § 12:

Raksturin: verður skerdur við	2.500.000 kr.
og verður settur til	340.276.000 kr.
Íløgurnar: verður minkaður við	8.100.000 kr.
og settar til	24.300.000 kr.
Greinin verður sett til	364.576.000 kr.

§13 Samferðsla og samskifti:

13251 Tyrlutænastan
Verður minkað við 500.000 kr. til 4.500.000 kr.
13265: Strandfaraskip Landsins
Verður lækkað við 1.500.000 kr. til 35.500.000 kr.
13279 Bygdaleiðir
Verður lækkað við 1.000.000 kr. til 19.000.000 kr.

13089: Postverkið
Verður minkað við 1.000.000 kr. til 12.000.000 kr.
13094: Rakstur av veganeti v.m.
Verður minkað við 2.000.000 kr. til 21.500.000 kr.
13056: Fyritøkur og útgerð v.m.
Verður minkað við 5.000.00 kr. til 40.000.000 kr.

§13 Íløgur
13018: Nýggir vegir og brýr v.m.
Verður minkað við 10.000.000 kr. til 30.000.000 kr.
13061: Berghol og brýr
Verður lækkað við 7.000.000 kr. til 23.000.000 kr.
13023: Havnagerð
Verður minkað við 10.000.000 kr. til 60.000.000 kr.
13037: Lendingar
Verður minkað við 3.300.000 kr. til 23.000.000 kr.
13042: Flogferðsla
Verður minkað við 500.000 kr. til 2.000.000 kr.
13075 Stuðul til komm. asfalt.
Verður lækkað við 500.000 kr. til 5.000.000 kr.
Samanumtikið um § 13:

Raksturin: verður minkaður við	11.000.000 kr.
og settur til	134.250.000 kr.
Íløgumar verða minkaðar við	31.300.000 kr.
og settar til	150.500.000 kr.
Greinin verður sett til	284.750.000 kr.

§ 14 Útbúgving og gransking
Íløgur:
313302 Fólkaskúlin, nýb.
Verður lækkað við 1.500.000 kr. til 7.500.000 kr.
313319 Studentaskúli í Hoydølum, umb.
Verður lækkað við 200.000 kr. til 1.800.000 kr.

313343 Studentaskúli og HF á Kambsdali
Verður lækkað við 1.500.000 kr. til 7.500.000 kr.
313567 Maskinskúli, nýb.
Verður lækkað við 1.000.000 kr. til 5.000.000 kr.
313804 Miðnámsskúli í Suðuroy
Verður lækkað við 500.000 kr. til 1.000.000 kr.
Samanumtikið um § 14:
Ìløgurnar verða minkaðar við 4.700.000 kr. til 23.000.000 kr.
Greinin: verður sett til 389.655.000 kr.

5-0

§ 15 Mentan
15615 Sjónvarp Føroya
Verður minkað við 500.000 kr. til 3.000.000 kr.
15629 Mentunnargrunnur
Verður minkað við 300.000 kr. til 1.500.000 kr.
15703 Náttúrugripasavnið
Verður minkað við 200.000 kr. til 3.300.000 kr.
15895 Tónleikur og sangur
Verður minkað við 100.000 kr. til 400.000 kr.
15907-323037 Leikpallur Føroya
Verður minkað við kr. 200.000 til 1.500.000 kr.
§ 15 Íløgur
Tjóðsavn, Náttúrugripasavn nýb.
Verður tikið burtur 400.000 kr. og sett til 0 kr.
323236 Listasavn Føroya
Verður lækkað við 500.000 kr. til 1.000 000 kr.
333181 Studn. til bygdahús
Verður lækkað við 1.000.000 kr. til 3.000.000 kr.
Savn í Hoyvík
Verður lækkað við 100.000 kr. til 300.000 kr.
323348 Landsskjalasavnið, nýb.
Verður lækkað við 1.000.000 kr. og sett til 0 kr.
Sjónvarp Føroya, nýb./umb.
Verður lækkað við 500.000 kr. til 500.000 kr.
Studningur til íbróttarbygging
Verður lækkað við 1.000.000 kr. til 3.000.000 kr.
323937 Graslíkisvøllir
Verður lækkað við 900.000 kr. til 900.000 kr.

5-0

Samanumtikið um § 15:
Raksturin: Er lækkaður við 1.300.000 kr. til 41.430 .000 kr.

Íløgumar: Eru minkaðar við 5.400.000 til 10.800.000 kr.
Greinin: Verður sett til 52.230.000 kr.

§ 16 Fiskivinna

16403: Royndir innan havbúnað
Verður minkað við 600.000 kr til 3.000.000.kr.

16488: Praktiskar fiskiroyndir
Verður lækkað við 1.100.000 kr. til 4.000.000 kr.
16904-333408 Trydargrunnur alivinnunnar
Verður lækkað við 2.000.000 kr. til 0 kr.
16436 Felagskonto sí álit
Verður sett upp við 17.000.000 kr. til 290.000.000 kr.

§ 16 Íløgur:
16994-333909 Fiskaaling við Áir nýb.
Verður lækkað við 3.000.000 kr. til 6.000.000 kr.
Samanumtikið um § 16:
Raksturin: Verður settur upp við 13.300.000 til 338.077.000kr.
Íløgumar: Verða minkaðar við 3.000.000 kr. til 6.000.000 kr.
Greinin: Verður sett upp við 10.300.000 kr. til 344.077.000 kr.

5-0

§ 17 Landbúnaður
17502 Stuðul til ullavasking
Verður minkað við 800.000 kr. og sett til 0 kr.
17901 333021 Nýdyrking v.m.
Verður lækkað við 500.000 kr. og sett til 2.000.000 kr
17901-343038 Rentustudn. til landbúnaðarlán
Verður minkað við 300.000 kr. til 700.000 kr.
17901-343046 Studningur til flegging til lanbúnaðirn
Verður lækkað við 500.000 kr. til kr. 3.000.000 kr.
17901-343054 Studningur til mjólkafr.l.:
Verður lækkað við 500.000 kr. til 11.300.000 kr.
17901-343125 Studningur til stráfóður
Verður lækkað við 1.000.000 kr. til 1.000.000 kr.
17901-343133 Studningur til kjøt
Verður lækkað við 500.000 kr. til 2.000.000 kr.
Samanumtikið um § 17:

5-0

§ verður minkað við 4.100.000 kr.
og sett til 31.871.000 kr.

§ 18 Vinnulív og arbeiðsmarknaður annars

18356 Ferðamannamiðstøðin

Verður lækkað við 300.000 kr. til 2.684.000 kr.

18361 Menningarstovan

Verður lækkað við 400.000 kr. til 2.303.000 kr.

Farmaendurgjald

Verður lækkað við 1.700.000 kr. til 3.000.000 kr.

Tollendurgjald

Verður lækkað við 5.000.000 kr. til 10.000.000 kr.

Rentustudningur

Verður lækkað við 4.500.000 kr. til 10.000.000 kr.

18601 Heilsufrøðilig starvsstova

Verður minkað við 200.000 kr. til 5.250.000 kr.

18653 Orkuráðið

Verður lækkað við 50.000 kr. til 400.000 kr.

18667 Orkuráðið, kanningarvirksemi

Verður lækkað við 150.000 kr. til 400.000 kr.

Stuðul til gistingarhúsgrunn

Verður lækkað við 300.000 kr. til 700.000 kr.

Stuðul til umhvørvisverndartiltøk

Verður lækkað við 300.000 kr. til 0 kr.

§ 18 Íløgur

18983 Hálkubreyt

Verður minkað við 1.500.000 kr. og sett til 0 kr.

353806 Ferðam. miðstøð Kristnastova umb.

Verður lækkað við 200.000 kr. til 200.000 kr.

353814 Heilsufrøðilig starvsstova nýb

Verður minkað við 1.000.000 kr. til 0 kr.

Samanumtikið um § 18:

Raksturin: Verður minkaður við 12.900.000 kr. til 68.287.000 kr.

Íløgurinar: Verða minkaðar við 2.700.000 og sett til 200.000 kr.

Greinin: Verður minkað við 15.600.000 kr. og sett til 68.467.000 kr.

5 - 0.

§ 19 Almannamál v.m.

Íløgur

19994 Bústovnar, serforsorg

Verður lækkað við 1.500.000 kr. til 1.500.000 kr.

19994-363532 Dagheim á Berhabrekku, nýb.
Verður lækkað við 1.000.000 kr. til 3.500.000 kr.
19994-363549 Uml. heim og bústovnur, Suðuroy
Verður lækkað við 500.000 kr. til 1.000.000 kr.
19994-363693 røktarheim í Norðstreymoy, nýb.
Verður lækkað við 500.000 kr. til 500.000 kr.
19994 Sandoyar Ellis- og røktarheim
Verður lækkað við 1.000.000 kr. til 6.800.000 kr.

5 - 0.

Íbúðarmál
19956 Húsalánsgrunnurin
Verður lækkað við 10.000.000 kr. til 0 kr.
19961 Íbúðargrunnurin
Lækkar við 500.000 kr. til 500.000 kr.
Samanumtikið um § 19:
Iløgur: Lækkar við 4.500.000 kr. til 13.300.000 kr.
Greinin: Lækkað við 4.500.000 kr. til 771.649 kr.
Íbúðarmál: Lækkar við 10.500.000 kr. til 2.200.000 kr.

§ 20
103612 Bíðipeningur
Lækkar við 1.400.000 kr. til 3.000.000 kr.
Greinin: Lækkar við 1.400.000 kr. til 10.740.000 kr.

7 - 0.

§ 21
Effektivar veðhaldsbindingar
Lækkar við 10.000.000 kr. til 70.000.000 kr.

5 - 0.

§ 22 Aðrar útreiðslur
22104-203507 Umboðan
Lækkar við 200.000 kr. til 900.000 kr.
22104-253808 Studningur til politiska upplýsing
Lækkar við 3.500.000 kr. til 0 kr.
22104-373305 Landsstýrinum at ráða yvir
Verður lækkað við 500.000 kr. til 1.000.000 kr.
Greinin: Lækkar við 4.200.000 kr. til 2.035.000 kr.

5 - 0
5 - 0.
5 - 0.

§ 27 Óvissar útreiðslur
Verður lækkað við 4.000.000 kr. til 10.000.000 kr.
Greinin lækkar 4.000.000 kt. til 10.000.000 kr.

5 - 0

Ein annar minniluti (Finnbogi Ísakson) minnir á, at í røðu síni á Ólavsøku 1991 mælti løgmaður til, at størri samvinna fekst í lag millum samgongu og andstøðu á tingi. Eins og undanfarna ár hevur Tjóðveldisflokkurin á fíggjarnevndini sagt seg til reiðar at samstarva við meirilutan um fíggjarlógina, soleiðis at skilja, at um flokkurin fekk nakrar broytingr við í tilmælini frá meirilutanum, kundi flokkurin vera við til at tilmælini frá meirilutanum, kundi flokkurin vera við til at mæla tinginum til at samtykkja uppskoti og at atkvøða fyri teimum einstøku greinunum.

Men orð løgmans á Ólavsøku vóru eftir øllum at døma ikki meint í álvara. Í fíggjarnevndi hevur Tjóðveldisflokkurin fingið tvørt nei fyri samvinnu við meirilutan.

Samgongan hevur eftir øllum at døma framvegis meiriluta í tinginum einsamøll og kann sostatt samtykkja sítt egna uppskot, meðan møgulig uppskot frá minnilutanum verða feld. Minnilutin heldur tað tí ikki hava nakað endamál at seta fram greina broytingaruppskot, men ger í staðin nakrar heildarviðmerkingar.

Onki í fíggjarlógaruppsktinum kann sigast at vera nýskapandi, og onki í fíggjarlógini bendir á, at nakað arbeiðsskapandi verður sett í verk. Minnilutin heldur, at í fyrsta lagi átti meira peningur at verið settur av til landsverkfrøðingin til ymisk smærri arbeiði, ið geva nógvum hondum arbeiði.

Í øðrum lagi átti peningur at verið settur av til arbeiðsskapandi umbótararbeiði í viðalundunum, sum Skógrøkt Landsins hevur sagt vera ein møguleika fyri at fáa fleiri hendur í arbeiði.

Í triðja lagi átti munandi meira peningur at verið settur av til nýdyrking. Hetta kundi givið mongum hondum arbeiði, samstundis sum almenn tól, sum standa

eins og møguligt hevði verið at dyrka meira av rótum, eplum og øðrum.

Minnilutin heldur eisini, at ein upphædd eigur at verða sett av á fíggjarlógini, sum krevst til at reka millumbylgjusendaran hjá útvarpinum, so at føroyskir fiskimenn og útisetar kunnu hoyra útvarpið so frægt sum gjørligt. Tað er lítð høpi í at byggja ein sendara fyri 70 mió. kr. og síðani ikki at seta neyðugan pening av til raksturin, Skal Útvarpið sjálvt bera kostnaðin av rakstrinum heilt ella partvíst, verður neyðugt at skerja sindingarnar, og tað er ikki ráðiligt.

Játtanin til kolagrevstur í Suðuroynni er minkaður. Kol er av ávísum týdningi sum arbeiðsskapandi tiltak og sum orkukelda. Játtanin átti tí at verið hækkað heldur enn lækkað. Eisini hetta hevði givið nakað av arbeiði aftrat.

Tjóðveldisflokkurin skjeyt upp at seta nakað av peningi á fíggjarlógina fyri 1991 til Kvinnufelags Samskipanina at nýta til nýggj virki, sum mangar kvinnur er hugaðar at fara undir. Hetta varð ikki játtað tá, men flokkurin heldur, at ein upphædd til hetta endamál átti at verið sett á fíggjarlógina fyri 1992.

Tað er neyvan neyðugt at hækka tær samlaðu útreiðslurnar á fíggjarlógini fyri at játta pening til oman fyri nevndu endamál. Gjørligt er at spara pening á fleiri konti og kunnu nevnast hesar (sparingar eru gjørdar út frá áliti meirilutans):

Gr. 11 Landsfyrisiting

11433 Fyrireiking av avgjaldsskipan 4.7 mió. kr.

Viðm. Arbeiðið at gera ein skipan við meirvirðisgjaldi eigur at verða steðgað.

11948 Menningarhjálp 3.0 mió. kr.

Viðm. Bíðað verður at nýta pening til menningarhjálp í øðrum londum , til føroyska samfelagið verður fíggjað uttan menningarhjálp.

Gr. 16 Fiskivinna, sigling o.t.

16436 Felagskonto 24 mió. kr.

Viðm. Játtanir til fiskiroyndir uttan fyri landleiðina (14 mió. kr.) og til varðveiting av fjølbroyttum flota (10 mió. kr.) verða stroknar. Minnilutin heldur ikki, at hesar játtanir geva nakað gagnligt úrslit. Annars er minnilutin illa nøgdur við, at meirlutin í fíggjarnevndini nú hevur lagt fýra játtanir - til Lønjavningargrunnin, studningar, fiskiroyndir uttan fyri landleiðina og játtan til varðveiting av verandi flota - saman í eina konto. Tað var eitt framstig, tá játtanirnar vórðu býttar sundur í fleiri konti fyri trimum árum síðani. Samanleggingin til eina konto gevur landsstýrinum ov stórar møguleikar at nýta nógvar mió. kr. uttan at nøkur lógaráseting er um, hvat peningurin skal brúkast til.

Gr. 18 Vinnulív og arbeiðsmarknaður annars

18532 Stuðul til ídnaðarfremj. endam. 8.1 mió.kr.

Viðm. Hesin grunnur, ið nú skal broyta navn til Grunnurin til vinnufremjandi endamál, er ein politisk stýrdur grunnurm t.v.s. at landsstýrið og fíggjarnevndin hava játtanirnar um hendi. Minnilutin heldur, at ein óheftur stovnur - og ikki tveir politiskir instansir - eiga at heva slíkar játtanir. T.d. kundi hesin grunnur ligið undir Ídnaðargrunninum ella Menningargrunninum. Mælt verður tí til at strika grunnin á fíggjarlógini.

- - -

Sum tað sæst kunnu 39,2 mió.kr. sparast í uppskoti meirilutans, og ivaleyst eru eisini aðrar konti, ið kundu verið skerdar.

Minnilutin heldur, at hesin peningur kundi verið brúktur betur, um hann fór til arbeiðsskapandi tiltøk av ymiskum slagi.

Við hesum viðmerkingum setir minnilutin onki uppskot fram, men landið skal jú hava eina fíggjarlóg, og Tjóðveldisflokkurin fer tí at atkvøða fyri tí samlaða uppskotinum frá meirilutanum, um tær einstøku greinarnar verða samtyktar.

FÍGGJARNEVNDIN, 16. desember 1991

Jørgin Thomsen Vilhelm Johannesen Anfinn Kallsberg

Birgir Dánielsen Finnbogi Arge Flemming Mikkelsen

Finnbogi Ísakson

Skjal II

M I Ð N Á M 9 1

Upprit um miðnámsútbúgvingar.

Vit hava ein góðan fólkaskúla, og í mun til fólkagrundarlagið og fíggjarorkuna hava vit nógv góð útbúgvingartilboð her í landinum. Men hóast hetta verður ofta fært fram, at í Føroyum er ongantíð rikin ein veruligur, miðvísur útbúgvingar- og skúlapolitikkur.

Her skal ikki takast støða til um so er, men ásannast má, at flestu skúla- og útbúgvingartilboðini eftir fólkaskúlan ikki eru komin sum úrslit av miðvísum útbúgvingarpolitikki. Heldur hava framskygd fólk við áræði skumpað undir ella hava sjálvi skipað fyri nýggjum útbúgvingum.

Tað er gott, at vit hava havt og hava slík fólk, tí tey hava verið við til at givið okkara ungdómi fleiri og størri møguleikar, og tey hava ríkað samfelag okkara.

Men tað óhepna í hesum er, at ikki verður hugsað um heildina ella um samskipan av útbúgvingum. Tí hevur føroyskur skúlapolitikkur oftast snúð seg um ta einstøku útbúgvinga ella tann einstaka skúlan leysan av heildini, og tí hevur mest verið tosað um, hvar skúlar skulu liggja heldur enn um slag av útbúgvingum, innihald, samstarv og samskipan.

Eisini má viðgangast, at vit ógvuliga sjáldan hava havt eitt politiskt orðaskifti um skúlaskap, og helst ongantíð hevur verið orðaskifti í tinginum um allan tann føroyska skúlan. Ásannast má, at hetta er stórt mál, sum tað kann vera trupult at viðgera undir einum, men tað er neyðugt, at vit eisini taka eina heildarviðgerð av øllum skúla- og útbúgvingarpolitikki.

Skúla- og útbúgvingarskipan okkara kann býtast upp í triggjar høvuðspartar. 1) Fólkaskúlin. 2) Miðnámsútbúgvingarnar. 3) Víðari/hægri útbúgvingarnar.

Ætlanin er seinri í hesi tingsetu at viðgera fólkaskúlan og tær hægru og víðari útbúgvingarnar. Men landsstýrið hevur valt at

taka miðnámsútbúgvingarnar fyrst, ti tað er her, tað troðkar mest á at fáa greiðar linjur fyri, hvørjar útbúgvingar vit skulu hava í framtíðini.

Tað sum í hesum uppriti verður ført fram, er í stóran mun grundað á tey álit, sum til eru um ungdómsútbúgvingarnar.

Hjálagdur er tilfarslisti, sum sigur frá, hvørjar lógir vit hava og hvørji álit og tilmæli, ið til eru um hesar útbúgvingar. Í hesum sambandi skal verða mint á, at fleiri av hesum álitum ikki eru heilt nýggj.

Hetta uppritið, sum her verður lagt fyri løgtingið, viðgerð miðnámsútbúgvingarnar og er ætlað sum grundarlag undir einum tjaki um útbúgvingar- og skúlapolitikk á hesum økinum.

Her verður stutt greitt frá hesum álitum, støðan hjá skúlunum og útbúgvingunum verður lýst nærri. Sagt skal verða frá, hvørji tilboð vit hava, og hvar tey eru. Víst verður á, hvørjar fortreytir og aðalmál, útbúgvingarnar mugu byggja á og arbeiða fram ímóti. Greitt verður nærri frá umstøðunum í teimum ymsu økjunum, og komið verður við ábendingum um, hvussu vit kunnu skipa okkum við miðnámsdeplum, samstarvi millum útbúgvingar, nýggjum útbúgvingum og skiftandi útbúgvingum.

Víst verður eisini á, at um væl skal verða, so mugu vit nú taka yrkisútbúgvingarnar upp til viðgerðar og skipa tær av nýggjum.

Ikki ber til at tosa um útbúgvingar uttan at hugsa um figgjarliga grundarlagið. Tí verður neyðugt at fáa lýst, hvussu nógv tær ymsu útbúgvingarnar kosta, og neyðugt verður at útvega stýringsamboð, so vit tryggja okkum, at vit fáa tað besta burturúr tí peningi, vit hava.

Tær ábendingar, sum vístar verða á, hava í huga búsetingarmynstur okkara og næmingagrundarlagið fyri miðnámsútbúgvingunum.

1) ÁLIT OG TILMÆLI

Stutt umrøða av álitum og tilmælum, sum eru gjørd síðan fyrst í 80-árunum um miðmámsútbúgingarnar:

F H S.
Fyrst í áttatiárunum gjørdi arbeiðsbólkur uppskot til ta FHS-útbúgving, sum varð sett í verk við løgtingslóg nr. 69, 30/6-1983. FHS-skipanin líkist í rættiliga stóran mun táverandi donsku EFG-skipanini.

Miðnámsútbúgvingar.
Oktober 1985 gav landsskúlafyrisitingin út álit nevnt "Miðnámsútbúgvingar". Í høvuðsheitinum ber til at siga, at nevndin, sum legði álitið út hondum, mælti til at skipa fyri 5 ymiskum støðisárum fyri allar miðnámsútbúgvingar við framhaldi í sonevndum 2 og 3 ára miðnámi.

Føroya Yrkisskúli fyri Fiskaidnað og Havbúnað.
September 83 kom álit um fiskivinnuútbúgving. Mælt varð til, at fiskivinnuskúli varð settur á stovn í Føroyum. Álitið má metast sum partur av grundarlagnum undir fiskivinnuskúlanum í Vestmanna. Skúlin er settur á stovn í Vestmanna samb. løgtingslóg.

Studentaskúlar og HF-skeið.
Viðvíkjandi studentaskúla- og hf-undirvísingini varð álit lagt fram í apríl 1990, nevnt "Álit um ástøðisútbúgving". Nevndin legði fram 2 uppskot um bygnað. Bygnaður 1: deildir og val. Bygnaður 2: støðisár og val. Í báðum uppskotunum hava næmingarnir størri valfrælsi enn í verandi skipan.

Várið 1990 læt ein arbeiðsbólkur, settur av landsskúlastjóranum, úr hondum "Álit um føroyskt mál og støðu tess í HF og studentaskúlanum". Støðan hjá føroyska málinum verður lýst bæði viðvíkjandi undirvísingartilfari og nýtslu av málinum innan skúlagátt.

Útbúgvingar innan tøkni.

"Álit um útbúgvingarskipan innan tøkni", sum Landsskúlafyrisitingin í summar sendi Landsstýrinum, leggur upp til dagføring av yrkisútbúgvingum, og gjørt verður í álitinum vart við, at tað er av stórum týdningi, at okkara tøkniútbúgving er á hædd við útbúgvingarstøðið í londunum kring okkum.

2) FORTREYTIR OG AÐALMÁL:

Búsetingarmynstrið og tey geografisku viðurskiftini gera, at bert Havnin (og lutvís Eysturoy) hevur nóg stórt fólkagrundarlag undir miðnámsútbúgvingum við traditionellum útbúgvingartilboðum - eitt nú handilsskúla og studentaskúla. Um vit skulu hava útbúgvingartilboð innan miðnámsútbúgvingarnar kring landið verður neyðugt í heilt stóran mun at samskipa tær, fyri at:

1) tryggja fjølbroytt undirvísingartilboð
2) tryggja framhaldandi undirvísing á høgum støði
3) bygningar kunnu verða nýttir til fulnar

Ein lokin miðnámsútbúgving skal geva førleika til at fara undir framhaldandi útbúgvingar í Føroyum og øðrum londum.

Londini rundan um okkum hava flestøll broytt sínar útbúgvingar, og tey gera nú skipaða avtalur um góðkenning og "merit-yvirflyting" av serstakliga yrkisútbúgvingunum. Okkara yrkisútbúgvingar hava verið tær somu sum yrkisútbúgvingar í Danmark. Men nú útbúgvingarnar í Danmark eru broyttar, ber ikki í øllum føri til sum fyrr at fáa okkara góðkendar har. Vit mugu koma okkum upp í hetta samstarv, og útbúgvingar okkara mugu, umframt at skulu nýtast í Føroyum, vera á sama støði sum tær í øðrum londum.

Í sambandi við viðgerð av studentaskúla og HF-skeið eigur ein prinsippavgerð at verða tikin um, vit skulu hava eina ella fleiri ástøðiligar miðnámsútbúgvingar.

Um tað veruliga skal vera gjørligt hjá føroyskum ungdómi at fara undir útbúgving uttanfyri norðurlond, má innihald og støði í undirvisingini í miðnámsútbúgvingunum geva teim førleika til tess.

Áðrenn vit fara undir at viðgera einstøku skúlaøkini er neyðugt at gera sær greitt, at hesi aðalmál mugu havast fyri eyga:

a) útbúgvingar verða skipaðar fyri alt landið, og ikki bert fyri tað lokala økið, har ávísir skúlabygningar liggja/eru lagdir
b) hvør skúli sær má mynda seg soleiðis, at hann dregur at sær teir næmingar, sum vilja hava eina ávísa útbúgving í einum ávísum umhvørvi. Ein skúli, sum megnar hetta, skapar samstundis eisini eitt betri fakligt umhvørvi
c) lýsing av, hvussu nógv ein næmingur kostar í teimum ymisku skúlunum og í teimum ymisku útbúgvingunum
d) útvegan av stýrisamboði, so at skúlunum/útbúgvingunum kann verða tillutaður peningur sambært næmingatali og virksemi (taxameturprinsipp)

3) <u>YVIRLIT YVIR VERANDI ÚTBÚGVINGARTILBOÐ OG STOVNAR:</u>

<u>Norðuroyggjar</u>

Tekniski skúlin í Klaksvík
Sjóvinnuskúlin (fyribilsskipan frá aug. 91)
HF-skeiðið í Klaksvík
Tekniski Skúlin í Klaksvík heldur til í nýggjum og góðum bygningi.

HF-skeiðið hevur egin hús.

Sjóvinnuskúlin heldur til í Klaksvíkar Sjómansskúla.

Eysturoy

Studentaskúlin og HF-skeiðið í Eysturoy
Føroya Handilsskúli á Kambsdali

Føroya Handilsskúli á Kambsdali er í nýggjum bygningi, meðan Studentaskúlin og HF-skeiðið í Eysturoy húsast í gomlum og út av lagi óhóskandi hølum við Gøtugjógv.

Ætlanir hava leingi verið frammi um at byggja studentaskúla á Kambsdali.

Norðurstreymoy

Føroya Yrkisskúli fyri Fiskaídnað og Havbúnað (royndarskipan)

Útbúgvingin varð sett á stovn fyri 2 árum síðani og heldur til í egnum hølum í Vestmanna.

Suðurstreymoy

Føroya Handilsskúli
Føroya Studentaskúli og HF-skeið
Tekniski Skúlin í Tórshavn

Skúlabygningurin í Hoydølum er nærum 30 ára gamal, lutvís niðurslitin, alt ov lítil og krevur ábøtur.

Føroya Handilsskúli eigur nýggjan skúlabygning. Tó er hesin bygningur ov lítil í mun til næmingatilgongdina.

Tekniski Skúlin í Havn heldur til í ymiskum bygningum og hølum kring býin. At skúlin ikki hevur egnan skúlabygning, sum kann vera karmur um virksemi skúlans, darvar bæði undirvísing og samstarvi.

Suðuroy

Suðuroyar HF-skeið
FHS-útbúgving (royndarskipan)
Fiskaídnað- og Havbúnaðaskúli (royndarskipan)

Suðuroyar HF-skeið heldur til í leigaðum hølum á Tvøroyri og í Vági. Skeiðið á Tvøroyri heldur til í skúlabygninginum úti á Tvøroyri. Sjálvt um hølisviðurskiftini ikki eru vánalig, er hølistørvur. Í Vági heldur HF-skeiðið til í umbygdum sethúsum, og eru hølini ikki góð til undirvísing.

Í felagslærugreinum fer frálæran fram bæði á Tvøroyri og í Vági. Í vallærugreinunum verða næmingarnir undirvístir á einum staði. Ferðaútreiðslurnar, sum standast av, at skeiðið ikki er á einum staði, fara upp um kr. 400.000 um árið.

FHS-útbúgvingin fer fram á Tvøroyri, og fiskivinnuútbúgvingin fer fram í Vági.

4) STØÐAN HJÁ MIÐNÁMSÚTBÚGVINGUNUM

Yrkisútbúgvingar og teknisku skúlarnir

Heimildin hjá teknisku skúlunum í Føroyum hevur verið í danskari lóg frá 1964, sum í 1965 við fyriskipan varð sett í gildi í Føroyum.

Í 1979 varð nýggj fólkatingslóg (rammulóg) um handilsskúlar, tekniskar skúlar og maskinmeistara- og maskinistskúlar sett í gildi í Føroyum.

Henda lóg hevði ta broyting við sær, at góðkenningin av skúlunum og heimildin at áseta reglur um innihaldið og vavið í undirvísingini og skipan av henni, varð løgd til føroyskar myndugleikar.

Verandi lærlingaskipan er grundað á løgtingslóg frá 1954 um lærlingaviðurskifti og kunngerð frá 1961 (mest sum óbroytt). Nevnda lóg frá 1954 byggir á danska lærlingalóg frá 1930-árunum.

Í dag er lærusáttmáli fortreyt fyri, at lærlingur verður tikin inn á tekniska skúlan. Sum støðan er í løtuni, verða so fáir sáttmálar gjørdir, at vandi er fyri, at virksemið á teimum teknisku skúlunum lækkar so mikið nógv, at trupult verður at halda eitt fakligt støði, og at vit um nøkur ár ikki fara at hava nóg mikið av føroyskum handverkarum, men noyðast at flyta inn fremmanda arbeiðsmegi.

Landsskúlafyrisitingin hevur arbeitt við uppskoti til nýggjan bygnað fyri yrkisútbúgvingarnar við tí fyri eyga at gera eina føroyska skipan, sum:

1) nøktar yrkisførleikan til føroyska vinnulívið
2) nøktar krøvini til eina alment mennandi ungdómsútbúgving
3) samsvarar við útbúgvingarstøði í londunum uttan um okkum
4) er ein skipan við møguleikum fyri ástøðiligum tøkniútbúgvingum

Studentaskúlar og HF-skeið

Neyðugt er at gera vart við, at tann studentaskúla- og HF-skipan, sum vit hava í Føroyum, í høvuðsheitum er ein donsk skipan. Studentaskúlaskipanin í Danmark er tó broytt 1. august 1988, og HF-skipanin er broytt 1. august 1991. Hetta merkir, at vit í løtuni, viðvíkjandi innihaldinum í undirvísingini, fylgja einari lóggávu, sum er avtikin í Danmark. Føroyska lóggávan fyri studentaskúlar og HF-skeið ásetur bert karmar fyri stýring, fakbýti og prógvtøku. Viðvíkjandi

HF-skipanini er tó føroysk kunngerð um lærugreinarnar føroyskt og danskt.

Á sumri 1992 noyðast vit enn meira enn higartil at fáa til vega serligar uppgávur til studentsprógvtøkuna í Føroyum. Hetta er nakað, sum skal keypast - annaðhvørt í Føroyum ella úr Danmark. Hetta er kostnaðarmikið.

HF-skipanin er broytt pr. 1. aug. 91 í Danmark. Upptøkutreytirnar eru eitt sindur strangari, tá umsøkjarin kemur beinleiðis úr 10. flokki. Broytingin merkir eisini, at HF-skipanin hevur eitt víðkað faktilboð á ymiskum støði. Hægsta støðið kann samanberast við fakliga støðið á studentsprógvi.

Handilsskúlin

FHS-útbúgvingin tekur 1 ár og síðan kann næmingurin fáa læruplass í fyrisiting, handli ella skrivstovu, ella halda fram á HH.

Yrkisskúlin fyri Fiskaídnað og Havbúnað

Fyrsta holdið varð liðugt í summar. Útbúgvingin, sum enn er á royndarstigi, er í ár víðkað við einum triðja ári.

5) ÁBENDINGAR UM OG UPPSKOT TIL BROYTINGAR

Frammanfyri er sagt frá teimum útbúgvingum, vit hava, og hvar tær eru. Eisini er víst á støðuna hjá teim ymsu útbúgvingunum, og hvussu hølisviðurskiftini eru.

Her skal verða komið við ábendigum um og einstøkum uppskotum til, hvat vit kunnu gera innan miðnámsútbúgvingarnar, bæði við skipan av miðnámsdeplum, samstarvi millum útbúgvingar,

nýggjum útbúgvingum og við skiftandi útbúgvingartilboðum í ymsu økjunum í landinum.

Á teknisku skúlunum í Havn og Klaksvík hava vit parallellar tekniskar útbúgvingar, ið eru sera íløgukrevjandi. Samstarv má fáast í lag millum teknisku skúlarnar, so undirvísingin í teimum ymsu fakgreinum bert fer fram annað staði.

Landsstýrið hevur nú sett arbeiðsbólk at viðgera spurningarnar: tørvin á læruplássum, nýtsluna av teknisku skúlunum og skipan av yrkisútbúgvingum innan tøkni.

HF-skeiðini í Klaksvík og í Suðuroy eru stakgreina HF-skeið. Hetta er ein smidlig skipan, sum kann samskipast við øðrum útbúgvingartilboðum. Hetta kann gerast á ein hátt, sum gevur næmingum bæði lestrarførleika og yrkisførleika.

Um skipað verður fyri miðnámsdeplum, ber til at nýta lærarakreftir, útgerð og bygningar rationelt.

Í Klaksvík kundi Norðoyar Miðnámsdepil, har undirvist verður í HF-lærugreinum og yrkislærugreinum, verið skipaður. Á Norðara Miðnámsdepli eigur møguleiki at vera fyri at skapa nýggjar útbúgvingar, sum miða ímóti, at næmingar fáa teoretiskan og praktiskan førleika at halda fram eitt nú á maskinskúla, teknikum ella á øðrum hægri lærustovni.

Eisini í Havn kann gymnasial-teknisk útbúgving verða sett á stovn.

Sum áður nevnt er uppskot frá Landsskúlafyrisitingini sent landsstýrinum viðvíkjandi broyting av yrkisútbúgvingum.

Fiskivinnuútbúgvingin er ikki komin í fasta legu. Talan er um royndarútbúgving, ið framhaldandi verður lagað eftir teimum royndum, sum gjørdar eru.

Útbúgving innan fiskiidnað og havbúnað kundi eisini hugsast at farið fram á einum og hvørjum av miðnámsmiðdeplunum. Samstarv kann eisini hugsast millum útbúgving innan fiskaidnað og havbúnað og útbúgving innan landbúnað við at gera felags ástøðisligar lærugreinir.

Viðvíkjandi studentaskúlaskipanini er at siga, at hon má broytast, og broytingin setast í verk skjótt. Í hesum sambandi má støða takast til, um vit skulu gera okkara egnu studentaskúlaskipan fyri tey 16-19 ára gomlu. Sum fyrr nevnt má ein prinsippavgerð at verða tikin, um vit skulu hava eina ella fleiri ástøðiligar miðnámsútbúgvingar (HF/studentaskúlaútbúgving).

Á Handilsskúlanum er FHS-útbúgving, sum er gjørd eftir danskari fyrimynd, men skipað eftir løgtingslóg. Allar aðrar útbúgvingar á Handilsskúlanum eru sambært donskum lógum, eisini hægri handilsprógv. Bert smábroytingar kunnu væntast at henda á hesum undirvísingarøki komandi árið. Hetta er serliga galdandi fyri HH-útbúgvingina.

Á Kambsdali kann Eysturoyar Miðnámsdepil skipast. Ein samanbygging millum studentaskúlan í Eysturoy og handilsskúlan á Kambsdali merkir, at í Eysturoyar Miðnámsdepli ber til at samstarva um lærarar, útgerð og høli, og tryggjast kann eitt fruktargott pedagogiskt umhvørvi, samstundis sum møguleikar fyri menningartiltøkum eru til staðar.

Í Vágum hevur verið stakgreina HF um kvøldið. Hugsast kann, at ein tílík skipan kann takast uppaftur og útbyggjast. Skipast kundi verið fyri miðnámsútbúgvingartilboðum við ávísum millumbilum.

Eisini kann hugsast samstarv millum Vágar og Norðurstreymoy.

Í Sandoynni eru, undantikið einstøk læruplass, eingi skúla- og útbúgvingartilboð til ung fólk. Eins og í Vágum kundi verið skipað fyri miðnámsútbúgvingartilboðum við ávísum millumbili.

Fiskivinnuútbúgvingin og FHS-útbúgvingin í Suðuroy eru royndartiltøk. Undirvísingin skal fara fram í samstarvi við verandi HF-skeið í oynni.

HF-skeiðið í Suðuroy er partur av Føroya Studentaskúla og HF-skeiði. Neyðugt verður at gera HF-skeiðið í Suðuroy leyst av skúlanum í Hoydølum, og í staðin skipa miðnámsútbúgvingarnar í Suðuroya Miðnámsdepli við egnari leiðslu, og útvegast mugu tíðarhóskandi undirvísingarhølir.

Á Suðuroyar Miðnámsdepli verða góðir møguleikar fyri menningartiltøkum og samskipan av útbúgvingum.

At enda skal verða víst á, at lógargrundarlagið fyri útbúgvingum á hesum øki er fløkjaligt og harafturat ótíðarhóskandi.

Hetta viðvíkur bæði sjálvum útbúgvingunum - innihaldi og skipan - og skúlabygningum.

Hesi viðurskifti eru ógvuliga darvandi fyri at menna útbúgvingartilboðini til okkara ungdóm og foðrar eisini fyri skilagóðari nýtslu av bæði fakkunnleika, hølum og útgerð.

Her skal verða sagt frá, at Landsskúlafyrisitingin arbeiðir í løtuni við at gera álit um samskipan av miðnámsútbúgvingunum út frá tí sjónarmiði, at miðnámsskúlin skal:

- fyrireika næmingar okkara til at liva og virka í einum demokratiskum samfelag til virki at luttaka í samfelagsligum orðaskifti, sum er eyðkenni fyri eina framkomna og kappingarføra tjóð,

- verða útbúgvandi til tey ymsu yrkini í vinnulívinum her á landi, og

- verða fyrireikandi til framhaldandi útbúgving her og í øðrum londum.

Marita Petersen
landsstýriskona

T I L F A R S L I S T I

FHS:
Løgtingslóg nr. 69, 30/6-1983 "Løgtingslóg um grundútbúgingar innan fyrisitingar-, handils- og skrivstovuøkið".

Miðnámsútbúgvingar:
"Miðnámsútbúgvingar". Landsskúlafyrisitingin, oktober 1985.

Fiskivinnuútbúgving:
Løgtingslóg nr. 62 frá 9. juni 1988 um ávísar skúlar. Sí "Skúlapakkin".
Løgtingslóg nr. 43 frá 5. mai 1987 um "Føroyan yrkisskúla fyri fiskaidnað og havbúnað".
"Tilmæli um útbúgvingar og støð hjá skúlum hesum viðvíkjandi". Landsskúlafyrisitingin, mars 1987.

Studentaskúlar og HF-skeið:
Løgtingslóg nr. 20 frá 23. apríl 1976 um "Føroya Studentaskúla og HF-skeið".
Løgtingslóg nr. 21 frá 23. apríl 1976 um "Studentsprógvtøku".
Løgtingslóg nr. 22 frá 23. apríl 1976 um "Hægri fyrireikingar-prógvtøku".
Løgtingslóg nr. 76 frá 21. mai 1982 um "Studentaskúla og HF-skeið í Eysturoy".
"Álit um ástøðisútbúgving", Landsskúlafyrisitingin, apríl 1990.
"Álit um føroyskt mál og støðu tess í HF og studentaskúlunum", Landsskúlafyrisitingin, 1990.

Yrkisútbúgvingar:
Løgtingslóg nr. 29 frá 12. oktober 1954 um lærlingaviðurskifti.
Løgtingslóg nr. 36 frá 1. juni 1961 um lærlingaviðurskifti.
Kunngerð nr. 56 frá 15. august 1961 um lærlingaviðurskifti.
"Álit um útbúgingarskipan innan tøkni", Landsskúlafyrisitingin 1991.

Rammulóg frá 14.02.1979, l. for for Færøerne om handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistskoler. B. 363, 09.08.1979 Ikrafttræden.

Skjal III

Tórshavn 16.09.1991
J. Nr. 21-3-1-20
JH/or
Tygara skriv

Føroya Løgting.

Løgtingsmál nr. 5/1991: Tilráðingar frá Tingmannaráð Útnorðurs.

U p p s k o t

til

samtyktar

Løgtingið tekur støðu til, hvørjar tilráðingar frá Tingmannaráð Útnorðurs frá árunum 1985-1990 landsstýrið skal fyrireika til framløgu í tinginum sum serstøk mál.

Viðmerkingar:

Landsstýrið hevur frá Løgtingsskrivstovuni fingið tær "rekommandatiónir", sum Tingmannaráð Útnorðurs hevur gjørt í tíðarskeiðinum 1985 til og við 1990.

"Rekommandatiónirnar" heita á landsstýrini í Grønlandi og í Føroyum og íelsndsku stjórnina um at taka ávís stig í ávísum málum. "Rekommandatiónirnar" eru sum vanligt orðaðar sum áheitanir, men av tí, at flest allar "rekommandatiónirnar" - um tær verða framdar - kosta pening og, at einki er nevnt um kostnað ella um fígging, kann tað ikki haldast at vera rætt, at landsstýrið við støði í "rekommandatiónunum" fyrireikar málini og leggur tey fyri løgtingið sum síni egnu.

Tí verður mælt til, at Løgtingið tekur støðu til, hvørjar

"rekommandatiónir" landsstýrið skal fyrireika til framløgu í tinginum sum serstøk mál.
+ skjøl

Jógvan Sundstein
landsstýrismaður

/ Jalgrim Hilduberg

LØGTINGSSKRIVSTOVAN

VESTNORDENS PARLAMENTARISKE SAMARBEJDSRÅD

Rekommandation nr. 1/1990.

I overensstemmelse med charterens kapitel 1, art. 2 har Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation:

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands Regering at undersøge om der kan føres fælles forhandlinger med export af fiskeriprodukter til EF landene.

Tórshavn 5. september 1990

Karin Kjølbro

Karin Kjølbro
Formand.

Kristoffur Thomassen
Rådssekretær.

LØGTINGSSKRIVSTOVAN

VESTNORDENS PARLAMENTARISKE SAMARBEJDSRAD

Rekommandation nr. 2/1990.

I overensstemmelse med charterens kapitel 1, art. 2 har Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation:

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands Regering, at arbejde for, at der indføres en organiseret lærer- og elevudveksling årligt mellum grund- og fortsætteisesskoler i alle medlemslandene.

Tórshavn 5. september 1990

Karin Kjølbro

Karin Kjølbro
Formand.

Kristoffur Thomassen
Rådssekretær.

LØGTINGSSKRIVSTOVAN

VESTNORDENS PARLAMENTARISKE SAMARBEJDSRÅD

Rekommandation nr. 3/1990.

I overensstemmelse med charterens kapitel 1, art. 2 har Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation:

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands Regering, at de tager initiativet til udarbejdelsen af undervisningsmateriale om samfundsforhold, kultur og levevilkår på Færøerne, i Grønland og på Island til brug i disse landes skoler med det til formål at fremme oplysning og præsentation blandt de nationer, som bebygger disse lande.

Tórshavn 5. september 1990

Karin Kjølbro

Karin Kjølbro
Formand.

Kristoffur Thomassen
Rådssekretær.

LØGTINGSSKRIVSTOVAN

VESTNORDENS PARLAMENTARISKE SAMARBEJDSRAD

Rekommandation nr. 4/1990.

I overensstemmelse med charterens kapitel 1, art. 2 har Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation:

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands Regering, om vurdering af afgiftsfri landingsaftaler mellem de vestnordiske lande, således at fiskeskibene kan frit sælge deres fangst i de tre vestnordiske lande.

Tórshavn 5. september 1990

Karin Kjølbro
Karin Kjølbro
Formand.

Kristoffur Thomassen
Rådssekretær.

LØGTINGSSKRIVSTOVAN

VESTNORDENS PARLAMENTARISKE SAMARBEJDSRAD

Rekommandation nr. 5/1990.

I overensstemmelse med charterens kapitel 1, art. 2 har Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation:

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands Regering, om snarest at igangsætte drøftelserne om, hvordan vi i fællesskab kan prøve at begrænse sælbestanden således, at vi igen kan opnå den økologiske balance i havet.

Tórshavn 5. september 1990

Karin Kjølbro
Karin Kjølbro
Formand.

Kristoffur Thomassen
Kristoffur Thomassen
Rådssekretær.

LØGTINGSSKRIVSTOVAN

VESTNORDENS PARLAMENTARISKE SAMARBEJDSRÅD

Rekommandation nr. 6/1990.

I overensstemmelse med charterens kapitel 1, art. 2 har Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation:

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands Regering, om at optage diskussion for, at tele-, radio- og fjernsynskommunikationsforbindelserne udbygges således, at alle kan få samme komminikationsfaciliteter i de tre lande.

Tórshavn 5. september 1990

Karin Kjølbro

Karin Kjølbro
Formand.

Kristoffur Thomassen
Rådssekretær.

LØGTINGSSKRIVSTOVAN
VESTNORDENS PARLAMENTARISKE SAMARBEJDSRÅD

Udtalelsen nr. 1/1990.

Udvalget for miljø og umgivelser fastholder under sit møde, at vi i de Vestnordiske lande bor under de reneste omgivelser i forhold til mange andre dele af verden. Vi fastholder i udvalget, at vi i vore tre lande må forsvare bevarelsen af dette miljø, men vore omgivelser er meget sårbare områder, og det må vi holde fast ved.

Vi tre nationer, som hele tiden bliver anklaget og angrebet udefra for vores livsnødvendige erhvervsforhold i form af udnyttelse af vore havområders resourcer. Samtidig går vi ind for og arbejder ihærdigt hen imod pleje af vore naturområder, det være sig at være havet, landjorden og luften.

Men disse områder er i øjeblikket stærkt truet af affald fra de industrialiserde lande.

Udvalget ser spørgsmålet om bevarelse af miljøet som en af de største politiske sager nu og i fremtiden. Udvalget finder dog ingen grund til at lave nye rekommandationer, men udvalget vil henvise til de tidligere rekommandationer, som stadigvæk i høj grad er aktuelle og vil indtrængende opfordre det færøske landsstyre, den islandske regering og det grønlandske landsstyre om at tage disse rekommandationer mere seriøst og bruge dem som forhandlingsgrundlag i fælles videre forhandlinger med andre nationer.

Tórshavn 5. september 1990

Karin Kjølbro
Karin Kjølbro
Formand.

Kristoffur Thomassen
Kristoffur Thomassen
Rådssekretær.

LØGTINGSSKRIVSTOVAN
VESTNORDENS PARLAMENTARISKE SAMARBEJDSRÅD

Udtalese nr. 2/1990.

UTALELSE

fra det samlede

VESTNORDENS PARLAMENTARISKE SAMARBEJDSRÅD

vedrørende optagelse af forhandlinger om oprettelse af en vestnordisk kulturfond.

Vestnordens parlamentariske samarbejdsråd henstiller endnu engang til Færøernes og Grønlands landsstyrer og til Islands regering at der oprettes en vestnordisk kulturfond. Der henvises til vedlagde specifikation vedrørende rekommandationer fra kulturudvalget for årene 1985 - 1989. Fondens indtægter skal være årlige tilskud som fastsættes ved bevillinger på hvert af de tre landes bugetter, samt tilskud fra private resourcer.

Fondens midler skal kunne bruges til at støtte fælles kulturbegivenheder, udvekslingsrejser for kunstnere, tilskud til rejser for idrætsfolk, samt støtte til kunstnere. Særlig vægt må lægges på støtte til børne- og ungdomsliteratur, bl. a. også i form af en årlig literaturpris på dette område.

Fondens vedtægter udarbejdes af landsstyrerne og regeringen i samråd med kunstnernes organisationer i de respektive lande.

Det er en forudsætning af bevillingsspørgsmålene er blevet bragt på plads ved det kommende finansårs begyndelse.

Tórshavn 5. september 1990

Karin Kjølbro
Karin Kjølbro
Formand.

Kristoffur Thomassen
Rådssekretær.

LØGTINGSSKRIVSTOVAN

VESTNORDENS PARLAMENTARISKE SAMARBEJDSRAD

Udtalelse nr. 3/1990.

P R O K L A M A T I O N

fra

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd

Vestnordens parlamentariske samarbejdsråd opfordrer alle de vestnordiske lande til at støtte synspunkterne om, at det skal være tilladt at udnytte alle ressoucer i havene på en fornuftig måde, også pattedyr i havet. Forsøg med videnskabelig undersøgelser, der danner grundlag for en fornuftig udnyttelse, bør få støtte fra de nordiske lande.

De vestnordiske lande bør arbejde sammen i dette spørgsmål og med dette være et eksempel for verdens andre lande.

Tórshavn 5. september 1990

Karin Kjølbro

Karin Kjølbro
Formand.

Kristoffur Thomassen
Rådssekretær.

LØGTINGSSKRIVSTOVAN

VESTNORDENS PARLAMENTARISKE SAMARBEJDSRÅD

Meddelse fra præsidiet i Vestnordens parlamentariske samarbejdesråd.

Nordisk Råds sekretariat i Reykjavík bliver sekretariat for Vestnordens parlamentariske samarbejdesråd.

Hvert år afholdes midtvejsmøde i præsidiet hvor samarbejdsministrene deltager.

Formændene for hver enkel delegation har ansvaret for, at de årlige rekommendationer bliver ekspederet.

Tórshavn 5. september 1990

Karin Kjølbro
Karin Kjølbro
Formand.

Kristoffur Thomassen
Rådssekretær.

LØGTINGSSKRIVSTOVAN

VESTNORDENS PARLAMENTARISKE SAMARBEJDSRÅD

Fremlagt til diskussion

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands Regering, om at indkalde til en vestnordisk konference med det formål at diskutere fiskeproduktion og eksportsamarbejde.

Tórshavn 5. september 1990

Karin Kjølbro
Formand.

Kristoffur Thomassen
Rådssekretær.

Rekommandation 1/1985

Rådet henstiller til landsstyrerne og den islandske regering at optage forhandlinger om formidling af gensidig nyhedstjeneste og i det hele taget oplysningstjeneste fra de øvrige lande, samt udveksling af aktuatitets- og dokumentarprogrammer om landenes kultur, natur og erhvervsliv.

Rekommandation 2/1985

Møde i Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd holdt i Nuuk den 24. september 1985 ser det som en nødvendighed at Færøerne, Grønland og Island tager et aktivt samarbejde op på informationsområdet om vor berettigelse til udnyttelsen af vigtige naturressourcer i Nordatlanten.

I de senere år har visse grupper i stigende grad vendt deres aktiviteter mod vore lande. Grønland har allerede konstateret betydelige skadevirkninger og nu er gruppernes aktiviteter focuseret mod Færøerne og Island.

Rådet anser det absolut nødvendigt at disse tre lande samarbejder aktivt for at oplyse om forholdene og modvirke skaderne af misforståelser som er opstået på grund af visse miljøgruppers aktiviteter.

Rekommandation 3/1985

I det man anerkender at der er visse divergenser imellem de tre landes opfattelse med hensyn til udnyttelse af visse fiskeriressourcer - henstiller rådet til Færøernes landsstyre, Grønlands landsstyre og Islands regering om at undersøge mulighederne for en fælles holdning for udnyttelse af ressourcerne i vore havområder.

Rekommandation 4/1985

Udvalget for indkomne forslag henstiller til præsidiet at nedsætte en arbejdsgruppe for at komme med konkrete forslag om øget kultursamarbejde og menneskelige kontakter mellem de tre lande.

Arbejdsgruppen skal mødes en dag inden rådets næste møde og fremkomme med forslag til det møde.

Rekommandation 5/1985

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til den islandske regering, det grønlandske og færøske landsstyre om at arbejde for, at der opretts regelmæssige trafikforbindelser

mellem Færøerne, Grønland og Island.

Rekommandation 6/1985

Som alternativ til beskæftigelse i Grønland og under hensyn til de forbedrede trafikale forhold er det nærliggende at undersøge, om der er mulighed for pelsdyravlv i Grønland i større målestok. Der tænkes blandt andet på avl af ræve.

Pelsdyravl drives erhvervsmæssigt i Island. I Grønland har man kun et meget begrænset kendskab til betingelserne og udviklingsmulighederne for dette erhverv.

Det foreslås derfor, at en erfaringsudveksling finder sted med hensyn til pelsdyravl for at tilvejebringe et vurderingsgrundlag vedrørende spørgsmålet, om pelsdyravl vil være en realistisk erhvervsmulighed også for Grønlands vedkommende.

Rekommandation 1/1986

I overensstemmelse med charterets kapitel 1, art. 2 har Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation med 16 stemmer. Ingen stemte imod, en afstod og ingen var fraværende.

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd skal hermed opfordre Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands regering til at arbejde for en intensivering og formalisering af det vestnordiske samarbejde på fiskeriuddannelsesområdet.

I en tid, hvor fiskeriet som følge af såvel den tekniske som den ressourcemæssige udvikling stiller stadig større krav til erhvervets udøvere, vil et uddannelsessamarbejde mellem de tre vestnordiske lande kunne være til gavn og glæde for vort vestnordiske hovederhverv, hvorfor rådet opfordrer til, at et sådant samarbejde realiseres.

Rekommandation 2/1986

I overensstemmelse med charterets kapitel 1, art. 2 har Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommadation med 17 stemmer. Ingen stemte imod, ingen afstod, og ingen var fraværende.

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd rekommanderer landsstyrerne på Færøerne og Grønland og regeringen i Island at skabe økonomiske muligheder for ungdommen til studie-, idræts- og uddannelsesophold i de andre vestnordiske lande.

Rekommandation 3/1986

I overensstemmelse med charterets kapitel 1, art. 2 har Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation med 15 stemmer. To var fraværende, ingen stemte imod, og ingen afstod.

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til den islandske regering, det grønlandske og færøske landsstyre om i samarbejde at indlede en aktiv informationskampagne i USA og Vesteuropa baseret på videnskabelig forskning om vigtigheden af udnyttelsen af havets ressourcer for det færøske, grønlandske og islandske folk.

Rekommandation 4/1986

I overensstemmelse med charterets kapitel 1, art. 2 har Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation med 16 stemmer. Ingen stemte imod, ingen afstod, og en var fraværende.

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til den islandske regering, det grønlandske og færøske landsstyre om at medsætte et arbejdsudvalg med en embedsmand fra hvert land for at sætte gang i samarbejdet mellem radio og TV på Færøerne, Grønland og Island med hensyn til øget nyhedstjeneste og udveksling af programmer om landenes kultur, natur og erhvervsliv.

Rekommandation 5/1986

I overensstemmelse med charterets kapitel 1, art. 2 har Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation med 15 stemmer, ingen stemte imod, to afstod og ingen var fraværende.

Med baggrund i den fare for menneskeheden og alt andet liv på jordkloden, der er forbundet med drift af atomkraftværker rekommanderer Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd det færøske landsstyre, det grønlandske landsstyre og den islandske regering at arbejde imod oprettelse af nye atomkraftværker og at medvirke til, at eksisterende atomkraftværker bliver medlagt og imod dumpning af radioaktivt affald i havet.

I den aktuelle situation rekommanderer Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd Grønlands landsstyre og Islands regering til i lighed med Færøernes landsstyre at protestere imod, at atomkraftværket i Dounreay i Caithness i Skotland udbygges, og at affald fra værket dumpes på havområdet The Stormy Bank.

Rekommandation nr. 6/1986

I overensstemmelse med charterets kapitel 1, art. 2 har Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation med 13 stemmer 4 afstod, ingen stemte imod og ingen var fraværende.

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd udtrykker sit ønske om, at der skal findes i det mindste en kvindelig repræsentant i hver delegation og beslutter, at der dannes en arbejdsgruppe i rådet for at behandle kvindernes vilkår i Vestnorden og fremme forslag til forbedring.

Rekommandation nr. 7/1986

I overensstemmelse med charterets kapitel 1, art. 2 har Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedteget følgende rekommandation med 14 stemmer, 3 afstod, ingen stemte imod, og ingen var fraværende.

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd opfordrer Færøernes landsstyre, Grønlands landsstyre og den Islandske regering til - i fredens og den globale sameksistens interesse - snarest at arbejde for i videst muligt omfang at sikre, at der ikke hverken i krigs- eller i fredstid i den vestnordiske områdes land-, luft- eller havterritorium befinder sig atomvåben eller fartøjer, som medfører sådanne våben.

Rekommandation nr. 1/1987

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands Regering, at der - for at fremme og udvikle de intentioner, som er udtrykt i chartret - oprettes repræsentative kontorer i de respektive landes hovedstæder: et islandsk og et færøsk i Nuuk, et grønlandsk og et færøsk i Reykjavik og et islandsk og et grønlandsk i Tórshavn.

Rekommandation nr. 2/1987

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Islands Regering, Grønlands og Færøernes Landsstyrer om at optage kontakt med handicaporganisationer i de respektive lande med henblik på nærmere samarbejde organisationerne imellem.

Rekommandation nr. 3/1987

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd opfordrer Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands Regering at tage op spørgsmålet om muligheden for en samordning af ungdommens rejse-

muligheder i Vestnorden, eventuelt med Nordrejsekortet som forbillede, samt at undersøge muligheden for en samordning af disse to rejsemuligheder.

Forslaget bygger på det faktum, at grundlaget for et frugtbart samarbejde bygger på gensidig respekt, tillid og forståelse.

Det er her kontakten til ungdommen er af stor betydning. Den ungdom der både er og ejer fremtiden med de resultater vore bestræbelser kan framvise.

Rekommandation nr. 4/1987

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd henviser til rekommandation fra rådets sidste møde, der rådet bl.a. rekommanderer Grønlands Landsstyre og Islands Regering til i lighed med Færøernes Landsstyre at protestere imod udbygning av atomkraftværket i Dounreay og opfordrer Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands Regering til at styrke sit arbejde imod oprettelse af et atomkraftværk til genudvinding af radioaktiv affald og dumpning af affald i havet.

Rådet opfordrer til at Vestnordens repræsentanter internationalt altid er talsmænd for bevaring af havets værdier og ressourcer og modarbejder alle planer, som kan medføre forurening eller andet misbrug af havområder.

Rekommandation nr. 5/1987

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands Regering at undersøge hvordan landenes samarbejde på markeds- og handelsområdet kan øges.

Derved bør specielt undersøges hvordan landene igennem udvidet samarbejde kan styrke exportnæringens stilling og øge handelen indbyrdes ligesom handelen med de øvrige nordiske lande.

Rekommandation nr. 6/1987

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd anser det for ønskeværdigt, at rådet så hurtigt som muligt arrangerer en international konference for videnskabsmænd, hvor man drøfter situationen i Nordatlantens have og de farer, som havområdet udsættes for.

Rekommandation 7/1987

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Islands Regering, Grønlands og Færøernes Landsstyrer, at der etableres

en komité af videnskabsmænd til løbende at kontrollere forureningen af det vestnordiske havområde og de derved forbundne miljøproblomer. Denne komité bør styre planlægningen og koordineringen af Nordatlantens forureningsforskning og -bekæmpelse.

Rekommandation 8/1987

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Grønlands Landsstyre, Færøernes Landsstyre og Islands Regering, at der oprettes en vestnordisk kulturfond.

Fondens indtægter skal være årlige tilskud, som fastsættes ved bevillinger på hvert af de tre landes budgetter.

Fondens vedtægter udarbejdes af landsstyrene og regeringen i samråd med kunstneres organisationer i de respektive lande. Fondens midler skal kunne bruges til udvekslingsrejser for kunstnere, tilskud til rejser for idrætsfolk samt til støtte for forfattere.

Der lægges særlig vægt på støtte til børne- og ungdomslitteratur, blandt andet også i form af en årlig litteraturpris på dette område.

Rekommandation nr. 9/1987

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Grønlands Landsstyre, Islands Regering og Færøernes Landsstyre om at vurdere muligheden for, at der oprettes et vestnordisk fredsfond med følgende formål og følgende efter retningslinjer:

1. at yde økonomisk støtte til freds- og konfliktsforskning med særlig relevans for Vestnorden, og støtte andre initiativer, der kan anses for at gavne fredens sag i Vestnorden i særdeleshed ligeså vel som fredens sag i almindelighed.

2. Fondets bestyrelse fastsættes af Grønlands og Færøernes Landsstyrer og Islands Regering i samråd med Samarbejdsrådet præsidium.

Rekommandation nr. 1/1988

"I erkendelse af det faktum, at der har været problemer med effektueringen af de af rådet vedtagne forslag til rekommandationer såvel på det organisatoriske som på det finansielle plan, og i betragtning af denne kendsgernings demoraliserende betydning for institutionens fremtidige muligheder og virksomhed opfordrer rådet Islands regering, Grønlands landsstyre og Færøernes landsstyre til at gøre en større indsats for rekommandationernes udøvelse og at bevilge de til de udtrykte formål nødvendige finansielle midler. Der gøres opmærksom på de negative konsekvenser af, at gentagne rekommandationer ikke følges op de lovgivne

og udøvede myndigheder i de respektive lande. Man må i modsat fald imødese en fare for den reelle betydning for rådets fremtidige virksomhed ud fra de intensioner, som oprindelig dannede grundlaget for dets etablering."

Og den anden udtalelse:

"Rådets delegationer er hver især ansvarlige for, at vedtagne rekommandationer medtages som fast punkt på dagsordenen under de respektive tings samlinger."

Rekommandation 2/1988

Rådet henstiller til Islands regering og Færøernes og Grønlands Landsstyre, der etableres et permanent, fælles organ, som dels koordinerer det arbejde, der allerede er i gang med at måle forureningen af de vestnordiske havområder, dels tager initiativ til forbedringer af dette arbejde. Organet skal have direkte reference til de respektive landes myndigheder.

Vestnorden etablerer et samarbejdsorgan med henblik på bevarelse og beskyttels af miljøet i de vestnordiske lande.

Rådet henstiller til de enkelte lande at drøfte spørgsmålene vedrørende udformning, medlemssammensætning, kommissorium og kompentance for et sådant samarbejdsorgan.

Rekommandation 3/1988

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Islands regering og Færøernes og Grønlands landsstyrer at gøre en alvorlig indsats for at forhindre, at planerne om depoter for radioaktivt affald under havbunden bliver ført ud i livet.

Rekommandation 4/1988

Det henstilles til vore respektive regeringer/landsstyrer, at der udstedes forbud mod indførsel og brug af spraydåser med freon som drivmiddel, og at der arbejdes for videre forholdsregler med hensyn til at begrænse brugen af freon og andre stoffer, der virker ødelæggende på ozonlaget.

Rekommandation 5/1988

Udvalget foreslår følgende ordlyd på Preben Langes forslag nr. 8:
"Det henstilles vore respektive regering/landsstyrer, at der udstedes forbud mod såvel overflyvninger over de vestnordiske lands- og havområder som mellemlandinger, når der drejer sig om transport af plutonium."

Rekommandation 6/1988

Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Færøernes Landsstyre, Grønlands landsstyre og Islands regering at der hvert år på de respektive landes finanslove afsættes midler til at en studerende eller forsker kan tage studieophold i 1 år i et af de to andre lande.

Rokommandation 7/1988

Idet Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd tilslutter sig endnu et fremsat forslag om formaliserede udvekslingsferierejser for unge henstiller vi til rådets præsidium at effektuere den vedtagne rekommandation nr. 3/1987:

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd opfordrer færøernes landsstyre, Grønlands landsstyre og Islands regering at tage spørgsmålet op om muligheden for en samordning af ungdommens rejsemuligheder i Vestnorden, evt. med Nordrejsekortet som forbillede, samt at undersøge muligheden for en samordning af disse to rejsemuligheder.

Rekommandation 8/1988

På grund af de kommende store forandringer i markedssituationen i Vesteuropa er det ønskeværdigt, at de tre lande, Island, Grønland og Færøerne, indleder et videre samarbejde på eksportområdet.

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd finder det ønskeligt, at Islands regering og Færøernes og Grønlands landsstyrer indleder et effektivt samarbejde i forhandlingerne med Fællesmarkedet om nye handelsaftaler.

Rekommandation 1/1989

I overensstemmelse med charterets kapitel 1, art. 2 har Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation med 12 stemmer. Ingen stemte imod, ingen afstod og ingen var fraværende.

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd rekommanderer Færøernes og Grønlands landsstyrer og Islands regering at bevilge Vestnordens Turistudvalg penge på finansloven de næste 3 år til oplysningsarbejde, planlægning og markedsanalyser indenfor turistområdet i de tre lande.

Rekommandation 2/1989

I overensstemmelse med charterets kapitel 1, art. 2 har Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation med 12 stemmer. Ingen stemte imod, ingen afstod og ingen var fraværende.

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedtager at rekommandere Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands regering at arbejde for, at der indføres en organiseret læreudveksling årligt mellem grund- og fortsættelsesskoler i alle medlemslandene.

Rekommandation nr. 3/1989

I overensstemmelse med charterets kapitel 1, art. 2 har Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation med 12 stemmer. Ingen stemte imod, ingen afstod og ingen var fraværende.

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Islands Alting, at Nordisk Råds sekretariat i Reykjavik indtil videre varetager Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd administrative opgaver. Videre henstilles det, at Islands Alting bevilger de nødvendige midler.

Rekommandation nr. 4/1989

I overensstemmelse med charterets kapitel 1, art. 2 har Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation med 12 stemmer. Ingen stemte imod, ingen afstod og ingen var fraværende.

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Færøernes og Grønlands landsstyrer og Islands regering, at året 1992 gøres til et særligt vestnordisk år.

Hovedvægten lægges på ligestilling mellem mænd og kvinder, miljø og ungdom. Konference om ligestilling holdes i Island, konference om miljø holdes i Grønland og ungdomskonference holdes på Færøerne. Videre henstiller rådet, at de respektive myndigheder bevilger de nødvendige midler til arrangementerne og udnævner en repræsentant fra hvert land til at forberede det vestnordiske år.

Udtalelse

Under henvisning til rekommandation nr. 4 vedtaget under mødet i Ilulissat i 1988 vil Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd udtale sin bekymring over den militære aktivitet i de nordatlantiske farvande og henstiller til de respektive regeringer, at de aktiviserer de forslag, som fremkommer i rekommandationen bl.a. ved straks at nedsætte en gruppe eksperter, som tager sig af

nævnte miljøproblemer.

Rådet vil derfor henstille til Færøernes og Grønlands landsstyrer og Islands regering, at de med alle til rådighed stående midler lægger pres på stormagterne med henblik på at fremskynde afmilitariseringen i Nordatlanten.

Rådet ser med stor bekymring på den øgede skibsfart med atomdrevne skibe og ubåde, og anser det for afgørende for vore landes miljø og eksistens, at havene gøres atomfrie.

Skjal IV

Kapitaleftirløn dømi 1

Inngjald pr. mánaða. 500,00

Renta % p.a 9,25

Hálvárlig rentutilskriving

Ár	Inngjald	Renta	Saldo	Skattur	Útgjald
1	6.000	223,43	6.223,43	2.178,20	4.045,23
2	6.000	774,69	13.447,83	4.706,74	8.741,09
3	6.000	874,16	21.024,89	7.358,71	13.666,18
4	6.000	1.240,81	29.319,03	10.261,66	19.057,37
5	6.000	1.642,15	38.398,12	13.439,34	24.958,78
6	6.000	2.081,48	48.336,45	16.917,76	31.418,69
7	6.000	2.562,39	59.215,34	20.725,37	38.489,97
8	6.000	3.088,81	71.123,79	24.893,33	46.230,46
9	6.000	3.665,04	84.159,25	29.455,74	54.703,51
10	**6.000**	**4.295,82**	**98.428,37**	**34.449,93**	**63.978,44**
11	6.000	4.986,29	114.047,91	39.916,77	74.131,14
12	6.000	5.742,10	131.145,66	45.900,98	85.244,68
13	6.000	6.569,45	149.861,53	52.451,54	97.410,00
14	6.000	7.475,09	170.348,65	59.622,03	110.726,63
15	6.000	8.466,44	192.774,66	67.471,13	125.303,53
16	6.000	9.551,62	217.323,04	76.063,06	141.259,98
17	6.000	10.739,49	244.194,66	85.468,13	158.726,53
18	6.000	12.039,78	273.609,38	95.763,28	177.846,10
19	6.000	13.463,13	305.807,88	107.032,76	198.775,13
20	**6.000**	**15.021,19**	**341.053,62**	**119.368,77**	**221.684,86**
21	6.000	16.726,70	379.634,99	132.872,25	246.762,74
22	6.000	18.593,61	421.867,66	147.653,68	274.213,98
23	6.000	20.637,21	468.097,18	163.834,01	304.263.17
24	6.000	22.874,21	518.701,83	181.545,64	337.156,19
25	6.000	25.322,93	574.095,65	200.933,48	373.162,18
26	6.000	28.003,38	634.731,90	222.156,16	412.575,73
27	6.000	30.937,51	701.106,70	245.387,34	455.719,35
28	6.000	34.149,33	773.763,15	270.817,10	502.946,04
29	6.000	37.665,10	853.295,73	298.653,51	554.642,23
30	**6.000**	**41.513,61**	**940.355,21**	**329.124,32**	**611.230,89**
	180.000	**760.274,27**	**940.274,27**	**329.124,32**	**611.230,89**

Kapitaleftirløn dømi 3.

Inngjald pr. mánaða. 200,00

Renta % p.a 8,75

Hálvárlig rentutilskriving

Ár	Inngjald	Renta	Saldo	Útgj. eftir 35% av inngj.
1	2.400	84,46	2.484,46	1.644,46
2	2.400	293,13	5.347,54	3667,54
3	2.400	328,66	8.340,77	5.820,77
4	2.400	465,34	11.601,64	8.241,64
5	2.400	614,24	15.154,08	10.954,08
6	2.400	776,46	19.024,16	13.984,16
7	2.400	953,19	23.240,28	17360,28
8	2.400	1.145,71	27.833,37	21.113,37
9	2.400	1.355,45	32.837,16	25.277,16
10	**2.400**	**1.583,94**	**38.288,35**	**29.888,35**
11	2.400	1.832,87	44.226,96	34.986,96
12	2.400	2.104,05	50.696,56	40.616,56
13	2.400	2.399,48	57.744,64	46.824,64
14	2.400	2.721,32	65.422,91	53.662,91
15	2.400	3.071,94	73.787,73	61.187,73
16	2.400	3.453,91	82.900,48	69.460,48
17	2.400	3.870,04	92.828,04	78.548,04
18	2.400	4.323,37	103.643,26	88.523,26
19	2.400	4.817,24	115.425,51	99.465,51
20	**2.400**	**5.355,26**	**128.261,27**	**111.461,27**
21	2.400	5.941,40	142.244,72	124.604,72
22	2.400	6.579,94	157.478,48	138.998,48
23	2.400	7.275,57	174.074,37	154.754,37
24	2.400	8.033,41	192.154,15	171.994,15
25	2.400	8.859,00	211.850,52	190.850,52
26	2.400	9.758,42	233.308,03	211.468,03
27	2.400	10.738,26	256.684,14	234.004,14
28	2.400	11.805,71	282.150,40	258.630,40
29	2.400	12.968,60	309.893,70	285.533,70
30	**2.400**	**14.235,47**	**340.117,65**	**314.917,65**
	72.000	**268.087,02**	**340.087,02**	**314.917,65**

Kapitaleftirløn dømi 2.

Inngjald pr. mánaða. **500,00**

Renta % p.a **8,75**

Hálvárlig rentutilskriving

Ár	Inngjald	Renta	Saldo	Útgj. eftir 35% av inngj.
1	6.000	211,16	6.211,16	4.111,16
2	6.000	732,81	13.368,84	9168,84
3	6.000	821,64	20.851,92	14.551,92
4	6.000	1.163,35	29.004,10	20.604,10
5	6.000	1.535,61	37.885,20	27.385,20
6	6.000	1.941,15	47.560,40	34.960,40
7	6.000	2.382,96	58.100,69	43400,69
8	6.000	2.864,28	69.583,44	52.783,44
9	6.000	3.388,62	82.092,90	63.192,90
10	**6.000**	**3.959,86**	**95.720,88**	**74.720,88**
11	6.000	4.582,17	110.567,40	87.467,40
12	6.000	5.260,12	126.741,40	101.541,40
13	6.000	5.998,69	144.361,59	117.061,59
14	6.000	6.803,30	163.557,27	134.157,27
15	6.000	7.679,85	184.469,32	152.969,32
16	6.000	8.634,78	207.251,19	173.651,19
17	6.000	9.675,09	232.070,09	196.370,09
18	6.000	10.808,43	259.108,14	221.308,14
19	6.000	12.043,09	288.563,78	248.663,78
20	**6.000**	**13.388,16**	**320.653,16**	**278.653,16**
21	6.000	14.853,49	355.611,79	311.511,79
22	6.000	16.449,84	393.696,21	347.496,21
23	6.000	18.188,93	435.185,91	386.885,91
24	6.000	20.083,52	480.385,38	429.985,38
25	6.000	22.147,51	529.626,31	477.126,31
26	6.000	24.396,05	583.270,08	528.670,08
27	6.000	26.845,64	641.710,35	585.010,35
28	6.000	29.514,26	705.376,00	646.576,00
29	6.000	32.421,50	774.734,26	713.834,26
30	**6.000**	**35.588,68**	**850.294,12**	**787.294,12**
	180.000	**670.217,56**	**850.217,56**	**787.294,12**

Skjal V

Skjal 1

Tilfar í samband við uppskot til løgtinglóg um minstuløn, dagstudning og minstaforvinning.

Seinastu árini hevur flestum verði greitt, at neyðugt varð við umfatandi broytingum í stuðulskipanini til fiskivinnuna. Munandi broytingar eru eisini gjørdar sum t.d. at taka Ráfiskagrunninum av.

Fiskivinnupolitikkur landstýrisins hevur til endamáls, at fiskivinnan fíggjarliga skal bera seg og mest møguligt lagar seg til verandi náttúrutilfeingið.

Tí setti landsstýrið sær sum mál at lækka munandi um stuðulin til fiskivinnuna. Á uppskotinum til fíggjarlóg fyri 1992 er stuðulin til fiskivinnuna settur til 280 mill. kr. Hettar er 100 mill. kr lækking. Hesin niðurskurður í stuðlinum er so mikið stórur, at um nakað skil skal verða í, tá talan er um peninga-upphæddina og tá talan er um at fiskivinnan skal bera seg og laga seg til náttúru tilfeingi mest møguligt sjálv, so verður neyðugt at endurskoða allar tættir í stuðulsútgjaldingum.

Landsstýri leggur nú lógaruppskot um minstuløn, dagstudning og minstaforvinning fram, m.a. við tí endamálið at tetta nøkur hol í galdandi skipan men eisini fyri at spara á játtanini til minstuløn o.a. og fyri at laga hendan táttin í almennu stuðulsveitingunum til tann politik, sum er settur út oman fyri.

Hetta uppskot frá landsstýrinum hevur verið skirt ágangur á inntøkutrygdina hjá fiskimonnum. Ágangur er heldur ógvisligt orð, men tað er rætt at landsstýrið nemur við tað skap inntøkutrygdin hjá fiskimonnum hevur. Hetta er neyðugt um nakar møguleiki skal verða at halda tað játtan sum er skotin upp á Fíggjarlógini fyri 1992.

Játtanin í ár er 70 mill. kr til minstuløn o.a. og roknast má við at uml. 71 mill. kr verða brúktar. Uppskotið til játtan fyri 1992 er 51 mill. kr so greitt er at uml. 20 mill. kr skullu sparast. Talvan vísur saldoina 31. oktober 1991 og upproknaðu ársnýtsluna.

Talva: Útgjaldingar til minstuløn o.a. 1991

	Saldo 31.10.1991	Upproknað ársnýsla 1991
Minstaløn	8.615.325	10.338.390
Dagstudningur	20.152.349	24.182.819
Minstaforvinningur	19.617.024	23.540.429
Sjúkraviðbót	5.359.341	6.431.209
Fritíðarløn	5.718.870	6.862.644
Tilsamans	59.462.909	71.355.491

Inntøkutrygdin hjá einum mynstraðum fiskimanni er í dag minstaløn og dagstudningur. Hettar er til samans kr. 18.390 um mánaðin og kr. 20.597 tá fritíðarlønin er roknað uppí ella kr. 687 um dagin. Hesar upphæddir verða ikki broyttar. Tað sum nomið verður við er bert tann parturin av inntøkuni, sum goldin verður úr landskassanum, oman fyri kr. 20.597 um mánaðin ella kr. 687 um dagin.

Inntøkutrygdin hjá útróðrarmonnum er minstiforvinningurin. Minstiforvinningur hjá útróðrarmanni sum rør við línu, er í dag kr. 959 um dagin. Hendan upphædd verður ikki broytt. Tað sum nomið verður við er bert tann parturin av inntøkuni, sum goldin verður úr landskassanum, oman fyri kr. 959 um dagin. Á sama hátt hjá útróðrarmonnum sum rógva við snøri ella snellu, verður minstiforvinningurin óbroyttur kr. 479 um dagin.

Tá inntøkutrygdin ikki verður broytt, hvussu kann landskassin so spara nakað á hesi konti. Svarið er longu givið. Við at skerja tann partin av inntøkuni hjá fiskimonnum, sum goldin verður úr landskassanum ávikavist omanfyri ásettu minstulønina og dagstudningin ella minstaforvinningin. Afturat hesum kemur so royndin at byrgja fyri at skipanin við minstaforvinningi verður misnýtt, sum nógv hevur verið talað um.

Fyri at byrgja fyri misnýtslu av minstaforvinninginum hevur landsstýrið skotið upp at bátar undir 20 brt. sum rógva við línu skullu avreiða minst 50 kilo uppá mannin hvønn útróðrardag og at bátar sum rógva við snøri ella snellu skullu avreiða minst 25

kilo uppá mannin hvønn útróðrardag um túrurin skal koma undir minstaforvinning.

Fyri at lýsa nærri hvørjar sparingar landsstýrið væntar, verða víst trý dømi um hvussu skipanin við inntøkutrygd hjá fiskimonnum er í dag og hvussu hon fer at vera frá 1. januar 1992, tá rakstrar- og manningarstudningarnir verða avtiknir, um hettar lógaruppskot verður sett í gildi.

Dømini vísa hvussu inntøkutryggingin virkar fyri trolarar, línuskip og útróðrarbátar sum rógva við línu.

1. Inntøkutrygdin hjá manning á trolarum v.m.

Minstalønin sum er galdandi fyri allar mynstraðar fiskimenn er í dag kr. 12.725,- um mánaðin ella 424,- um dagin.

Fyri manning, sum mynstrar á fiskifari, undantikið línuskip og útróðrarfør, sum ikki koma undir minstaforvinning, er dagstudningsskipanin galdandi. Við núverandi minstuløn veitir hon hvørjum manni eyka fyri hvønn mynstraðan dag á túrinum tað, sum er munurin millum 8 vanligar tímalønir í sáttmálanum millum Føroya Arbeiðarafelag og Føroya Arbeiðsgevarafelag og 1/30 part av mánaðarminstulønini. Henda viðbót verður í dag lækkað við 28 oyrum fyri hvørja krónu sum fiskipartur, íroknað minstuløn og manningarstudning fyri hvønn dagin, fer upp um galdandi dagligu minstuløn.

Dagstudningurin er í dag kr. 189,- sum saman við minstulønini tryggjar hvørjum manni kr. 613,- un dagin. Hin serliga stigvísa niðursetingin lækkar dagstudningurin við minkaður við 28 oyrum fyri hvørja krónu sum fiskiparturin fer upp um minstulønina. Hettar merkir at um fiskiparturin er omanfyri minstulønina er manninum altíð tryggja omanfyri kr. 613,- um dagin. Dagstudningurin fellur burtur tá fiskiparturin fer upp um kr. 1.098 um dagin.

Talva 1.1 sýnur skipanina við minstuløn og dagstudningi. Um

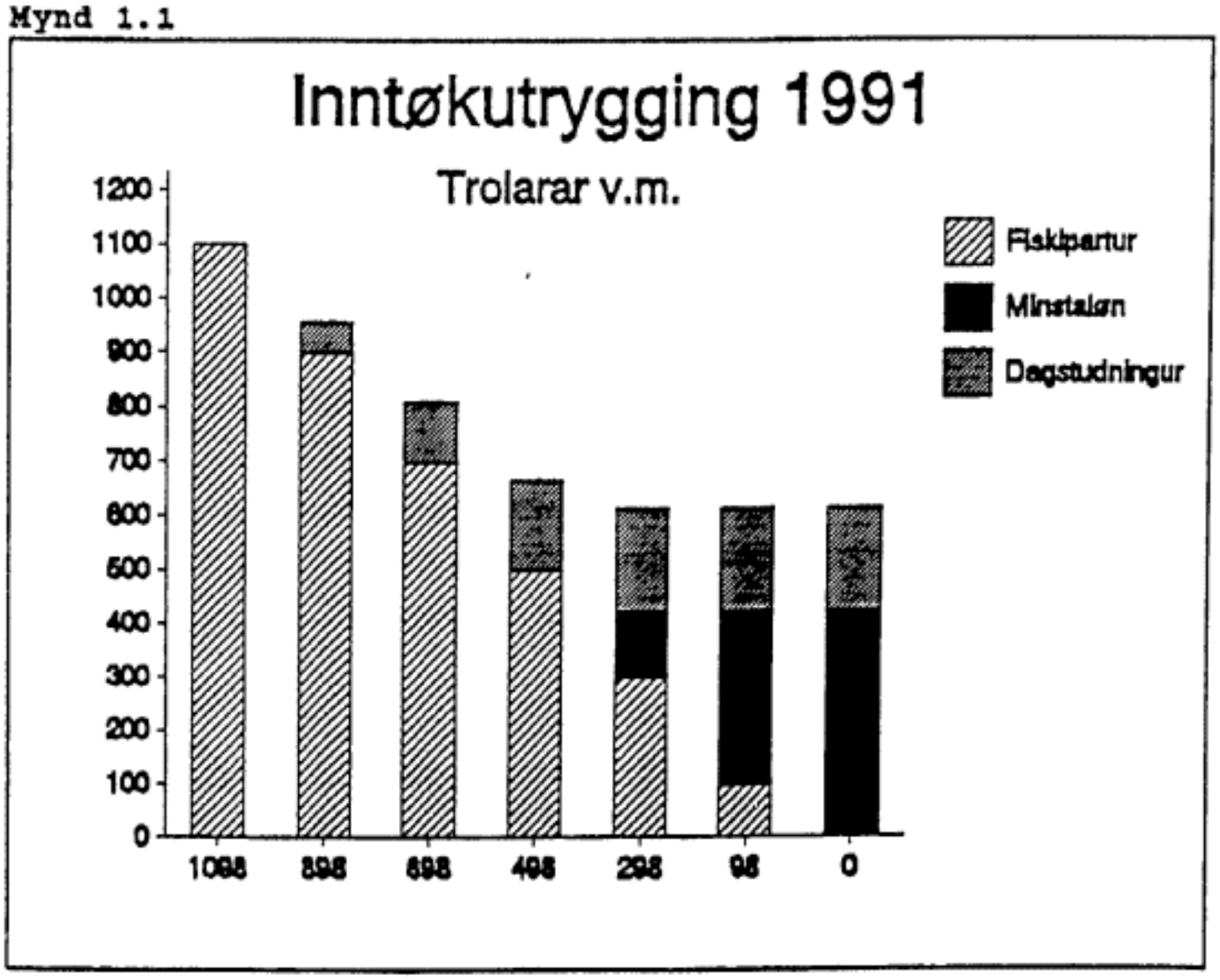
fiskipartur t.d. er kr. 698,- um dagin, verður eingin minstaløn latin men kr. 112 í dagstudningi, samanlagt kr. 810,-.

Talva 1.1

Fiskipartur	Minstaløn	Dagstudningur	Inntøka
1098	0	0	1098
898	0	56	954
698	0	112	810
498	0	168	666
298	126	189	613
98	326	189	613
0	424	189	613

Mynd 1.1 visir skipanina við minstuløn og dagstudningi.

Mynd 1.1

Aftaná 1. januar 1992 verður skipanin sum vist í talvu 2.2 og á mynd 2.2. Munurin er at stigvísa niðursetingin verður hækkað úr 28 oyrum til 40 oyru fyri hvørja krónu sum fiskipartur v.m. fer

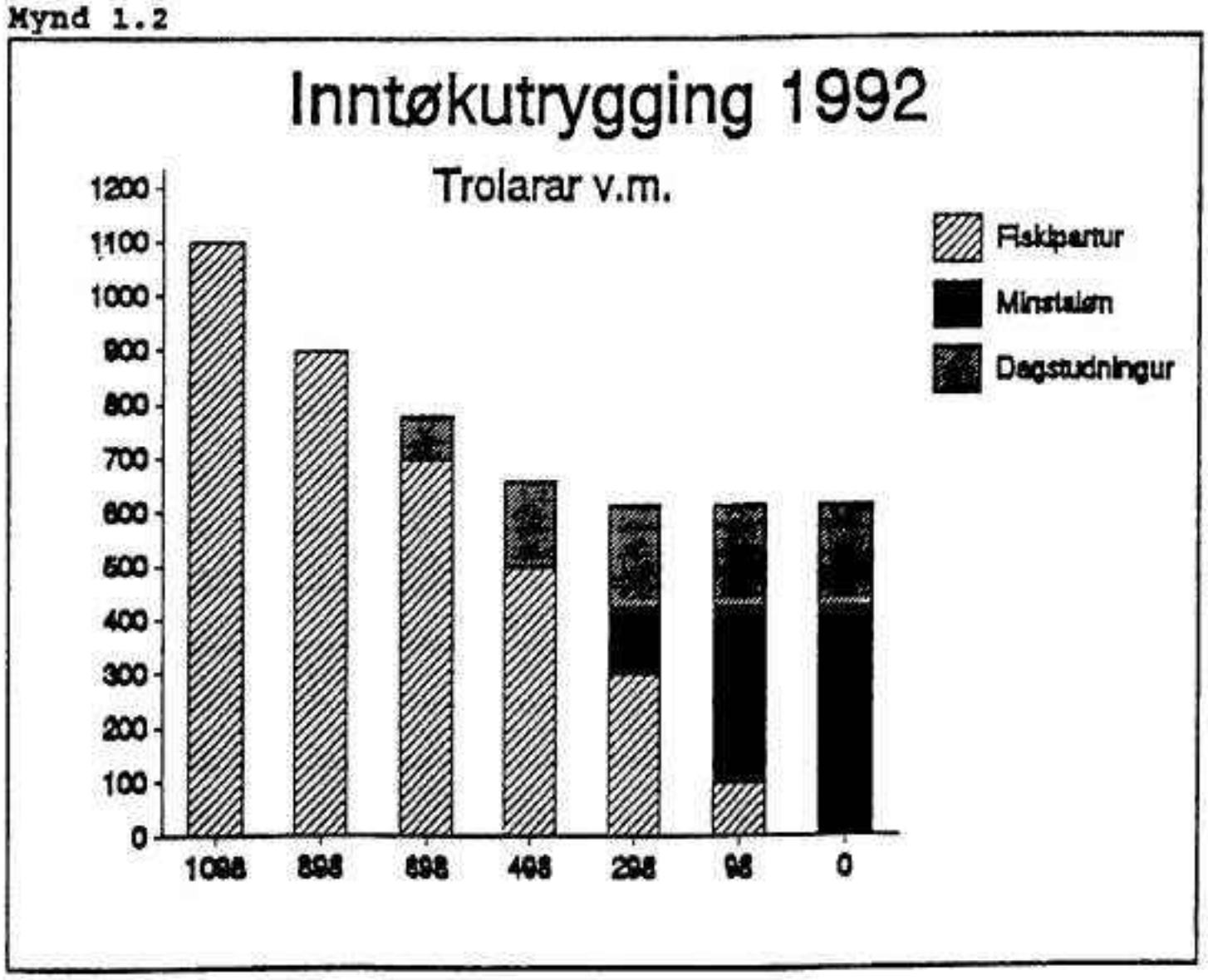
upp um minstuløna. Hetta merkir at dagstudningurin lækkar skjótari og fellur burtur tá fiskipartur verður omanfyri kr. 896,-. Í dag fellur dagstudningurin burtur tá inntøkan er omanfyri enn kr. 1.098,- so eyðsýnt er at her er talan um sparing.

Talva 1.2

Fiskipartur	Minstaløn	Dagstudningur	Inntøka
1098	0	0	1098
898	0	0	898
698	0	79	777
498	0	159	657
298	126	189	613
98	326	189	613
0	424	189	613

Mynd 1.2 visir ætlaðu broytingarnar av inntøkutrygdini.

Mynd 1.2

At dagstudningurin ikki fellur burtur fyrr enn fiskiparturin er komin uppá kr. 1098,- ger skipanina dýra av tí at allarflestu túrar liggja undir hesum marki. Talva 1.3 visir munin millum talvu 1.1 og talvu 1.2. Talva 1.4 visir at at teir skipabólkar sum fáa minst goldið út minstuløn fá mest útgoldið í dagstudningi. Í veruleikanum verður størsti parturin av dagstudninginum goldin til manningarnar sum hava størstu inntøkuna t.d á rækjutrolarum og djúpvatnstrolarum.

Talva 1.3

Fiskipartur talva 1.1	Munur fiskipartur	Munur minstaløn	Munur dagstudn.	Munur inntøka
1098	0	0	0	0
898	0	0	-56	-56
698	0	0	-33	-33
498	0	0	-9	-9
298	0	0	0	0
98	0	0	0	0
0	0	0	0	0

Talva 1.4

	Minstaløn	Dagstudn.
Feskfiskatrolarar y. 1400 HK	565.239	2.926.718
Feskfiskatrolarar u. 1400 HK	465.392	5.220.606
Feskfiskafar yvir 110 BRT	2.834.062	2.008.701
Feskfiskafar undir 110 BRT	1.163.367	1.099.592
Ídnaðartrolarar	185.432	1.099.592
Nótaskip á ídnaðarveiði	1.715.468	1.550.137
Saltfiskalínuskip	544.995	1.798.982
Frystiskip hemara/svartkalv.	123.681	749.205
Verksmiðjutrolari svarkj.	156.862	296.761
Saltfiska- og flakatrolarar		953.199
Rækjutrolarar	385.435	2.011.191
Laksaskip	475.392	
Onnur fiskifør		437.665
Samanlagt	8.615.325	20.152.349

2. Inntøkutryggingin hjá manningum á línuskipum á ísfiskaveiði.

Manningar mynstraðar á línuskipum eru tryggjaðir minstuløn kr. 12.725,- um mánaðin ella kr. 424,- um dagin. Hesar manningar koma ikki undir dagstudningsskipanina sum greitt er frá frammanfyri. Teimum er tó tryggjaðar kr. 613,- um dagin. Um fiskipartur og manningarstudningur samanlagdir er minni enn kr. 613,- um dagin, verður munurin goldin sum serlig viðbót. Stigvísa niðursetingin upp á 28 oyru er ikki galdandi fyri serligu viðbótina.

Fyri manningar á fiskiførum sum fáa manningarstudning er galdandi, at manningarstudningur verður ikki roknaður upp í inntøkuna tá minstaløin verður roknað. Sum dømið kann nevnast at maður sum fær kr. 300,- í fiskiparti og kr. 300,- í manningarstudningi tvs. samlagt kr. 600,- um dagin fær kr. 124,- í minstuløn soleiðis at samlaða inntøkan verður kr. 724 um dagin.

Veðuleikin er tó tann, at av tí at so nógvir mans er at býta manningarstudningin og dagarnir verða so nógvir, koma teir túrar sum koma undir minstuløn eisini undir serligu viðbótina.

Reglan um at manningarstudningurin ikki verður roknaður uppí inntøkuna tá minstaløin verður roknað, hevur at kalla ongan praktiskan týdning eftir at serliga viðbótin varð sett í gildi.

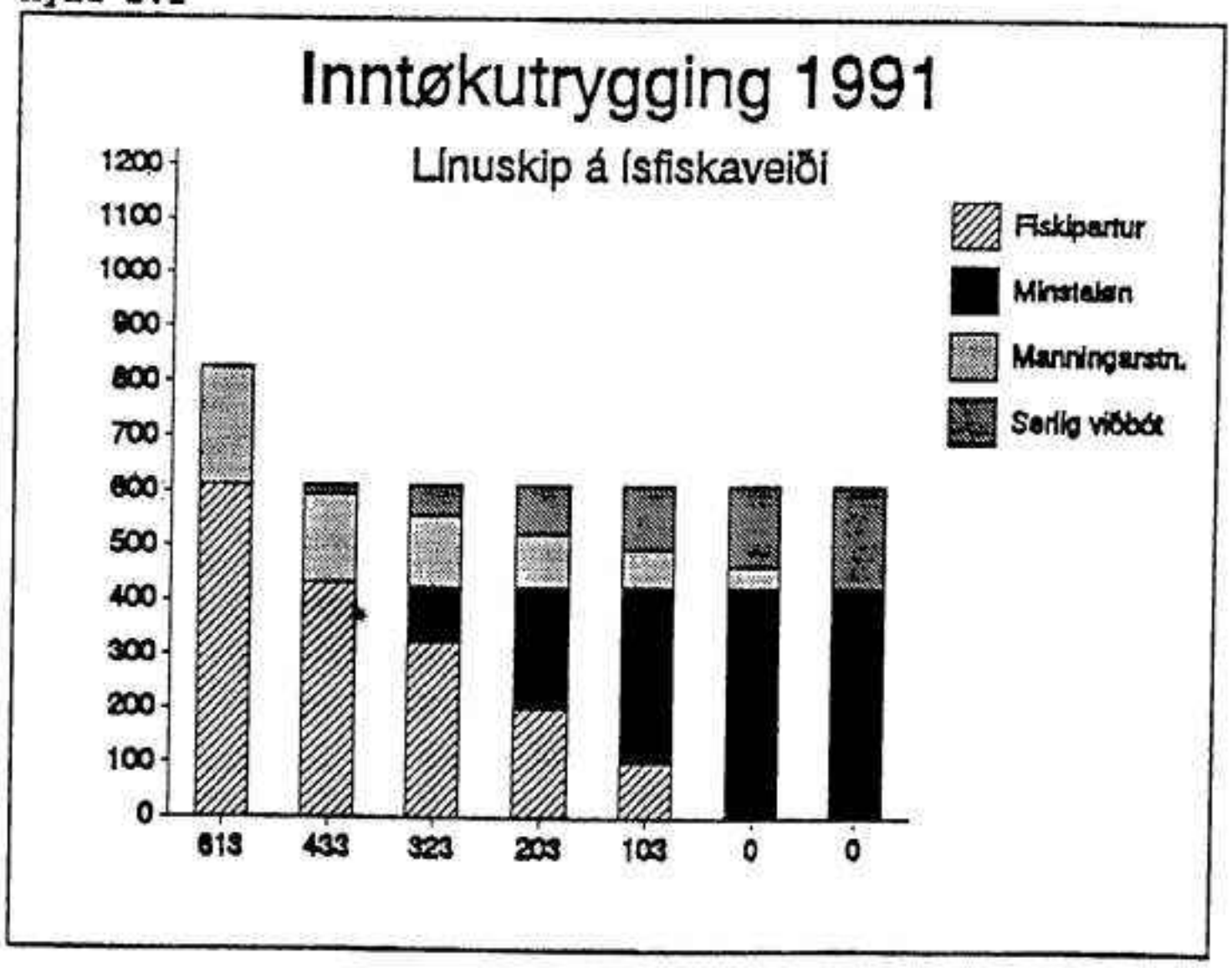
Talva 2.1 og mynd 2.1 vísir dømið um intøkutrygdina hjá manning á línubátum. Millum annað vísir talvan at ein túrur sum gevur kr. 433,- um dagin í fiskipart og tískil ikki kemur undir minstuløn, gevur kr. 162,- í manningarstudningi um dagin ið samanlagt gevur kr. 595,-. Túrurin kemur tí undir serligu viðbótina og goldnar verða hvørjum manni kr. 18,- um dagin soleiðis at inntøkan verður ájavnt við inntøkutrygdina kr. 613,- um dagin. Talva 2.1 vísir eisini dømi um avreiðingarvirði ikki dekkar útreiðslurnar til agn og olju, Fiskiparturin tí verður null, men manningarstudningur verður útgoldin.

Talva 2.1

Fiskipartur	Minstaløn	Manningar studning.	Serlig viðbót	Ialt
613	0	212	0	825
433	0	162	18	613
323	101	132	57	613
203	221	99	90	613
103	321	71	118	613
0	424	41	148	613
0	424	0	189	613

Mynd 2.1 visir samanspælið millum fiskipart, minstuløn, manningarstudning, serligu viðbótina og inntøkutrygdina.

Mynd 2.1

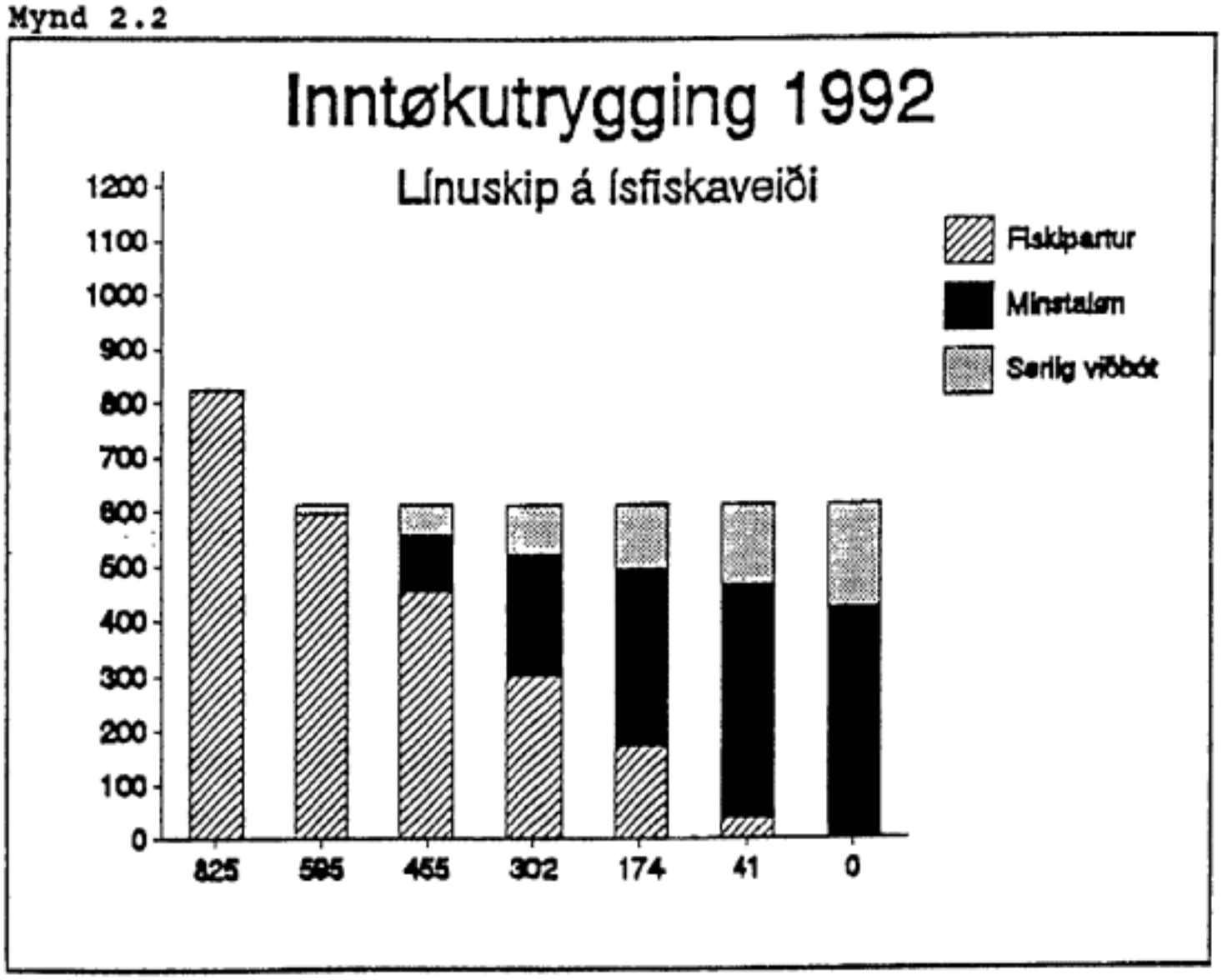

Talva 2.2 og mynd 2.2 visa inntøkutrygdina hjá manningum á línuskipum aftaná 1. januar 1992 tá rakstrar- og manningarstudningurin verður lagdur afturat prisiskoytinum.

Talva 2.2

Fiskipartur	Minstaløn	Manningar studning.	Serlig viðbót	Íalt
825	0	0	0	825
595	0	0	18	613
455	101	0	57	613
302	221	0	90	613
174	321	0	118	613
41	424	0	148	613
0	424	0	189	613

Mynd 2.2

Viðgangast má at her er talan um meginbroyting av inntøkutrygdini av tí at manningarstudningurin dettur burtur. Tá manningarstudningurin verður lagdur afturat prísiskoytinum, fer fiskiparturin, alt annað óbroytt, vaksa og tí koma færri túrar undir minstuløn. Í veruleikanum fer hendan broyting ongan ella bert í

undantaksførum hava praktiskan týdning fyri inntøkutrygdina hjá manningum á línuskipum, av tí at minstalønin og serliga viðbótin í hesum føri viga ímóti hvørjari aðrari.

Talva 2.3 vísir munin millum talvu 2.1 og talvu 2.2. Talvan vísur at eingin broyting verður í inntøkutrygdini. Munurin er at manningarstudningurin dettur burtur og verður lagdur afturat fiskipartinum. Munurin hevur tó einkið við hettar lógaruppskot at gera.

Talva 2.3

Fiskipartur talva 2.1	Munur fiski-partur	Munur Minsta-løn	Munur manninga rstn.	Munur serlig viðbót	Munur íalt
613	212	0	-212	0	0
433	162	0	-162	0	0
323	132	0	-132	0	0
203	99	0	-99	0	0
103	71	0	-71	0	0
0	41	0	-41	0	0
0	0	0	0	0	0

3. Inntøkutrygdin hjá manningum á útróðrarbátum sum rógva við línu.

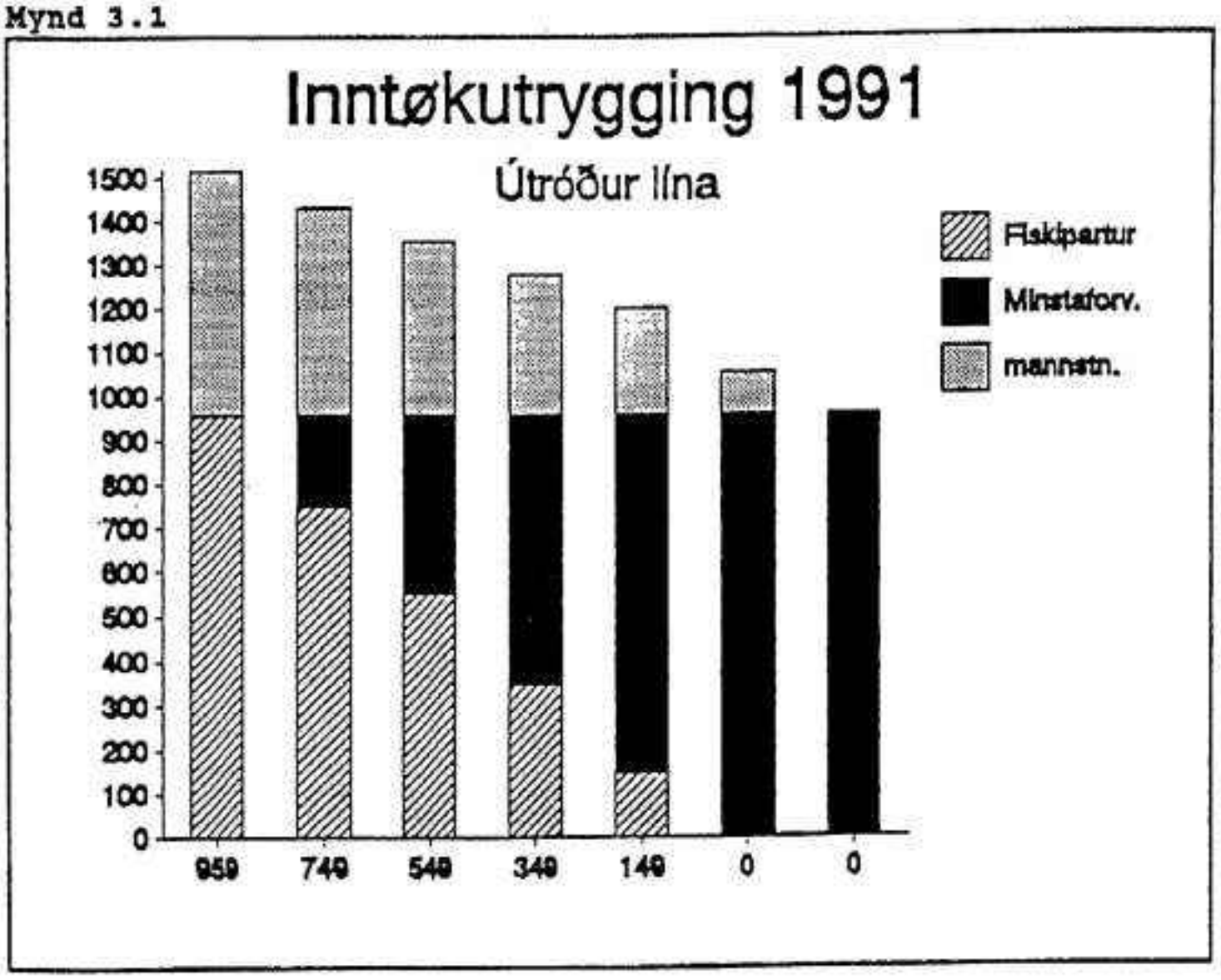
Inntøkutrygdin hjá útróðrarmonnum er minstiforvinningurin. Minstiforvinningur hjá útróðrarmanni sum rør við línu, er í dag kr. 959 um dagin.

Tá minstiforvinningur fyri ein útróðrardag verður útroknaður verður manningarstudningurin ikki roknaður upp í inntøkuna. Hettar merkir t.d., at fyri ein útróðrardag har fiskiparturin er kr. 749 og manningarstudningurin kr. 475 sum samanlagt gevur kr. 1.224,- verða eisini útgoldnar kr. 210,- í minstaforvinningi soleiðis at inntøkan samanlagt verður kr. 1.434,-.

Talva 3.1

Fiskipartur	Minstaforvinn.	manningarstudn	Ialt
959	0	556	1515
749	210	475	1434
549	410	397	1356
349	610	320	1279
149	810	242	1201
0	959	95	1054
0	959	0	959

Mynd 3.1

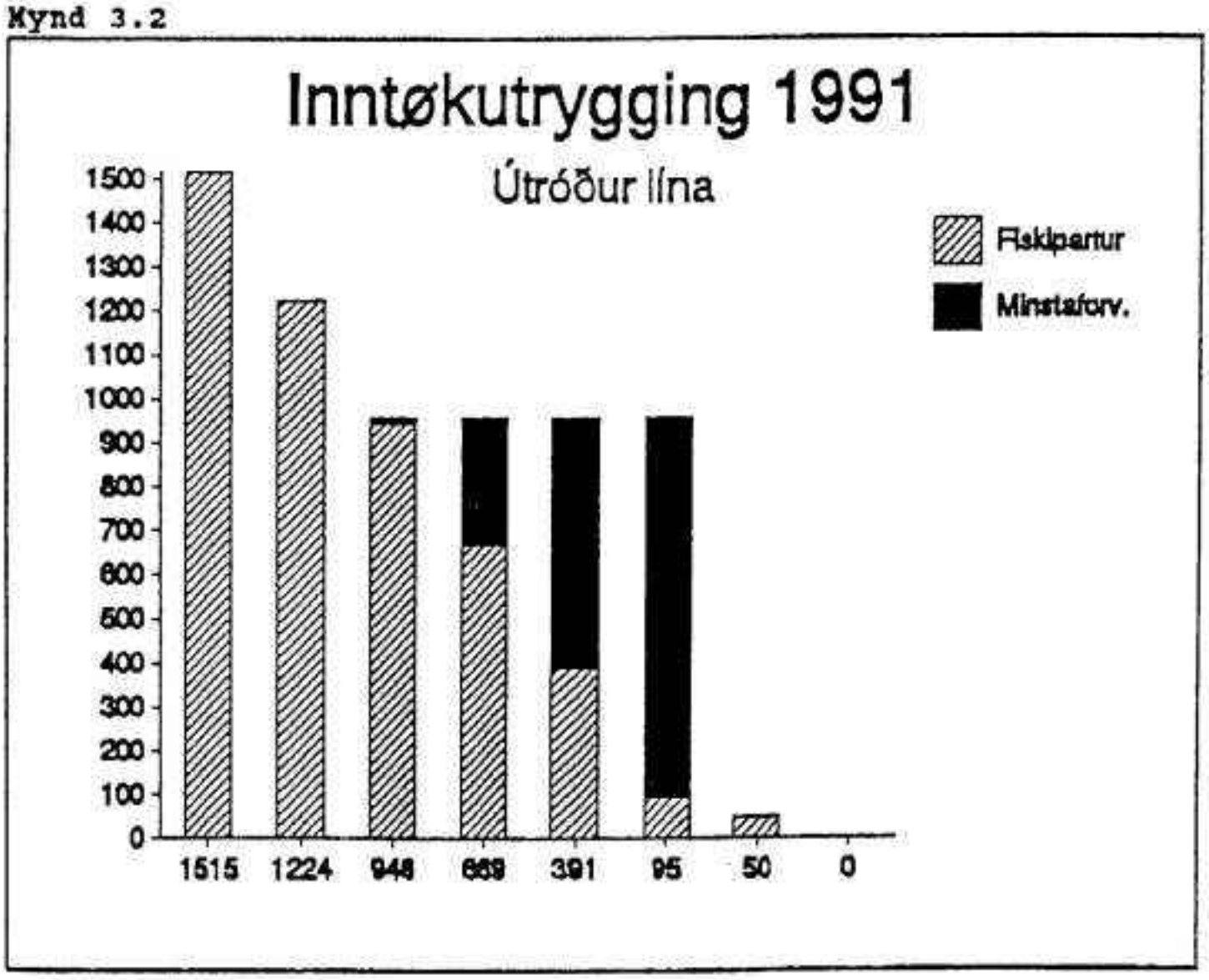

Talva 3.2 og mynd 3.2 vísa hvussu skipanin við minstaforvinningi, galdandi fyri manningar á útróðrarbátum sum rógva við línu, fer at verða frá 1. januar 1992 tá manningarstudningurin verður lagdur afturat prísiskoytinum og um reglan um at útróðrarbátar sum rógva við línu skullu avreiða minst 50 kilo uppá mannin hvønn útróðrardag kemur í gildi.

Talva 3.2

Fiskipartur	Minstaforv.	manningarstudn	falt
1515	0	0	1515
1224	0	0	1224
946	13	0	959
669	290	0	959
391	568	0	959
95	864	0	959
50	0	0	50
0	0	0	0

Kynd 3.2

Talva 3.3 vísur munin millum talvu 3.1 og talvu 3.2. Tvær grundir eru til munin í upphæddunum sum útgoldnar verða í minsta-forvinningi.

Fyrra grundin er broytingin í studningsskipanini frá 1. januar

1992 har manningarstudningarnir verða lagdir afturat prísískoytinum sum, alt annað óbroytt, ger at fiskiparturin verður størri, soleiðis at minni verður at gjalda út í minstaforvinningi. Hendan grund, sum onkið hevur við nevnda lógaruppskot at gera, ger at færri túrar koma undir minstaforvinning og at minni verður at gjalda út fyri teir túrar sum koma undir minstaforvinning.

Hin grundin er at fyrilagda lógaruppskot ásetur minstuveiðu upp á mannin fyri hvønn útróðrardag, fyri útróðaraføur undir 20 brt. Hendan regla ger at allir línutúrar, hjá bátum undir 20 brt, har avreiðingin er undir 50 kilo upp á mannin um dagin og at allir snellutúrar, hjá bátum undir 20 brt, har avreiðingin er undir 25 kilo upp á mannin um dagin fella uttanfyri skipanina við minstaforvinningi.

Talva 3.3

Fiskipartur talva 3.1	Munur fiskipartur	Munur minstaforv	Munur mannstn.	Munur ialt
959	556	0	-556	0
749	475	-210	-475	-210
549	397	-397	-397	-397
349	320	-320	-320	-320
149	242	-242	-242	-242
0	95	-95	-95	-95
0	50	-909	-50	-909
0	0	-959	0	-959

Skjal VI

FØROYA LANDSSTÝRI

Tórshavn 19.11.1991
J. Nr. 2500-6/90
JP/or

Tygara skriv

Føroya Løgting.

Løgtingsmál nr. 38/1991: Eykafíggjarløgtingslóg 1991.

UPPSKOT TIL EYKAFIGGJARLØGTINGSLÓG 1991.

RAKSTRAR- OG ILØGUYVIRLIT		J 1991.	Eyka-játtan 91.	Samlað Játtan 1991.
1 Inntøkuskattir	Indkomstskatter	1050000	0	1050000
2 Toll-, nýtslu- og framleiðslugjøld	Told-, forbrugs- og prod.afg.	803000	-35000	768000
3 Onnur gjøld	Andre afgifter	2450	450	2900
4 Inntøkur av spæli	Indtægter ved spil	600	-50	550
5 Rentur vm.	Renter m.v.	-107600	-18200	-125800
6 Landsfyritøkur	Landsvirksomheder	22200	0	22200
7 Partur av avlopi tjóðbankans	Andel af nat.bankens overskud	20000	0	20000
8 Gjøld frá donsku ríkiskassanum	Overførsler fra den danske sta	784900	0	784900
9 Ymsar inntøkur	Diverse indtægter	1205	0	1205
INNTØKUR TILSAMANS	IALT	2576755	-52800	2523955
10 Løgtingið	Lagtinget	15295	900	16195
11 Meginfyrisiting	Centraladministration	147947	7343	155290
Uttanríkismál	Udenrigsanliggender	5309	0	5309
12 Heilsumál	Sundhedsvæsen	334360	6412	340772
13 Samferðsla	Kommunikation	155150	12100	167250
14 Útbúgving og gransking	Uddannelse og forskning	361110	11735	372845
15 Mentan	Kultur	41665	900	42565
16 Fiskivinna, sigling ot.	Fiskeri, søfart m.v.	513366	11200	524566
17 Landbúnaður	Landbrug	35916	100	36016
18 Vinnulív og arbeiðsmarknaður annars	Erhverv og arbejdsmarked iøvr.	43630	1955	45585
19 Almannamál vm.	Socialvæsen m.v.	780737	-18348	762389
Íbúðarmál	Boligpolitiske anliggender	2700	0	2700
20 Pensiónsútreiðslur	Pensionsudgifter	10330	890	11220
21 Effektivar veðhaldsbindingar	Effektive garantiforpligtelser	170000	0	170000
22 Aðrar útreiðslur	Andre udgifter	7035	-400	6635
26 Ymsar ognarútreiðslur	Diverse ejendomsudgifter	700	0	700
27 Óvissar útreiðslur	Uvisse udgifter	0	20000	20000
ÚTREIÐSLUR TILSAMANS	UDGIFTER IALT	2625250	54787	2680037

ILØGUR				
10 Løgtingið	Lagtinget	0	0	0
11 Meginfyrisiting	Centraladministration	1500	7000	8500
Uttanríkismál	Udenrigsanliggender	0	0	0
12 Heilsumál	Sundhedsvæsen	14900	355	15255
13 Samferðsla	Kommunikation	220550	-4337	216213
14 Útbúgving og gransking	Uddannelse og forskning	16790	-500	16290
15 Mentan	Kultur	17245	1955	19200
16 Fiskivinna, sigling ot.	Fiskeri, søfart m.v.	8500	0	8500
17 Landbúnaður	Landbrug	0	0	0
18 Vinnulív og arbeiðsmarknaður annars	Erhverv og arbejdsmarked iøvr.	4700	-2000	2700
19 Almannamál vm.	Socialvæsen m.v.	22951	-3519	19432
Íbúðarmál	Boligpolitiske anliggender	0	0	0
20 Pensiónsútreiðslur	Pensionsudgifter	0	0	0
21 Effektivar veðhaldsbindingar	Effektive garantiforpligtelser	0	0	0
22 Aðrar útreiðslur	Andre udgifter	0	0	0
26 Ymsar ognarútreiðslur	Diverse ejendomsudgifter	0	0	0
27 Óvissar útreiðslur	Uvisse udgifter	0	0	0
Iløgur tilsamans	Investeringer ialt	307136	-1046	306090

SAMANDRÁTTUR	SAMMENDRAG			
Inntøkur tilsamans	Indtægter ialt	2576755	-52800	2523955
Rekstrarútreiðslur tilsamans	Driftsudgifter ialt	2625250	54787	2680037
Rekstrarúrslit	Driftsresultat	-48495	-107587	-156082
Iløgur/iløgustudningar	Investeringer/investeringstils	307136	-1046	306090
Úrslit eftaná iløgutreiðslur	Resultat efter investeringer	-355631	-106541	-462172

UPPSKOT TIL EYKAFÍGGJARLØGTINGSLOG 1991
RAKSTRAR- OG GJALDFØRISÁTLAN

Rakstrar-stað	Konto-nummar	Rakstrar- og kontoheiti		JÁTTAN 1991	Eyka-játtan 91.	Samlað játtan 1991.
GREIN 1	INNTØKUSKATTIR		INDKOMSTSKATTER			
1201		Vanligur landsskattur	Indkomstskat til landskassen	1020000	0	1020000
1702		Rentuskattur	Renteskat	30000	0	30000
TILSAMANS				1050000	0	1050000

					Eyka-	Samlað
GREIN 2	TOLL-, NÝTSLU- OG FRAMLEIÐSLUGJØLD		TOLD- OG FORBRUGSAFGIFTER	J 1991	játtan 91.	játtan 1991.
2017		Tollgjøld	Toldafgifter	650000	-55000	595000
2041		Brennioljugjald	Brændselsolieafgift	50000	21000	71000
2708		Framleiðslugjøld	Fremstillingsafgifter	30000	0	30000
2713		Skrásetingargjald	Registreringsafgifter			
	23615	Virðis- og vektargjald	Værdi- og vægtafgift	30000		30000
	33014	Umskrásetingargjald	Afgift for omregistrering	3000	-1000	2000
2801		Vegskattur	Vejafgifter	30000	0	30000
2853		Ferðaavgjald	Rejseafgift	10000		10000
TILSAMANS				803000	-35000	768000

					Eyka-	Samlað
GREIN 3	ØNNUR GJØLD		ANDRE AFGIFTER	J 1991	játtan 91.	játtan 1991.
3052		Gjøld f. spiritusskamtanarkort	Afg. f. spiritusrationeringsk.	220	0	220
3102		Loyvisgjøld	Afgifter for bevillinger	100	0	100
3204		Arvsgjald	Arveafgifter	2000	0	2000
3256		Lestagjald	Skibsafgift	100	50	150
3501		Bøtur	Bøder	30	400	430
TILSAMANS				2450	450	2900

					Eyka-	Samlað
GREIN 4	INNTØKUR AV SPÆLI		INDTÆGTER VED SPIL	J 1991	játtan 91.	játtan 1991.
4011		Avlop av happadrátti	Overskud ved lotteri	0	0	0
4058		Burturlutingargjald	Afgifter af lotteri	100	50	150
4096		Gjøld av øðrum vinningum	Afgifter af andre gevinster	500	-100	400
TILSAMANS				600	-50	550

					Eyka-	Samlað
GREIN 5	RENTUR VM.		RENTER M.V.	J 1991	játtan 91.	játtan 1991.
5105		Rentuinntøkur	Renteindtægter	38400	34600	73000
5207		Rentuútreiðslur	Renteudgifter	-141000	-52800	-193800
		Renta av bundnari uppsparing	Rente af bunden opsparing	-5000	0	-5000
TILSAMANS				-107600	-18200	-125800

GREIN 6	LANDSFYRITØKUR		LANDSVIRKSOMHEDER			
6102		Tjalduru Apotek	Tjalduru Apotek	6000	0	6000
6204		Telefonverkið	Telefonvæsenet	21000	0	21000
6358		Postverkið	Postvæsenet	-4800	0	-4800

TILSAMANS			22200	0	22200

GREIN 7	PARTUR AV AVLOPI TJÓÐBANKANS	ANDEL AF NATIONALBANKENS OVERSKUD			
7011	Partur av avlopi Tjóðbankans	Andel i Nat.bankens oversk.	20000	0	20000

GREIN 8	GJØLD FRÁ DANSKA RÍKISKASSANUM	OVERFØRSLER FRA STATEN	J 1991	Eyka-játtan 91.	Samlað játtan 1991.
8001	Heildarveiting	Bloktilskud	538800	0	538800
8005	Afturgjald	Refusioner	246100	0	246100
TILSAMANS			784900	0	784900

GREIN 9	YMSAR INNTØKUR	DIVERSE INDTÆGTER			
9014	Ymsar inntøkur	Diverse indtægter	5	0	5
9218	Oljugoymslur	Oliean læg	1200	0	1200
TILSAMANS			1205	0	1205

INNTØKUR TILSAMANS		Indtægter ialt	2576755	-52800	2523955

GREIN 10	LØGTINGID	LAGTINGET	J 1991	Eyka-játtan 91.	Samlað játtan 1991.
10018	Løgtingsmenn	Lagtingsmedlemmer	9501	100	9601
10106	Løgtingsbygningur	Lagtingsbygning	765	0	765
10158	Løgtingsskrivstovan	Lagtingssekretariatet	1886	600	2486
11986	Tingmannaráð Útnorðurs	Vestnord. parlament.samarb.råd	213	0	213
10208	Løgtingstíðindi	Lagtingstidende	407	0	407
10301	Grannskoðan(ekstern)	Revision (extern)	140	0	140
10403	Grannskoðan(intern)	Revision (intern)	2200	0	2200
10505	Landsskattanevnd	Landsskatteudvalg	103	0	103
11991	Norðurlandaráð	Nordisk Råd	80	200	280
RAKSTUR			15295	900	16195

GREIN 11	LANDSFYRISITING	LANDSADMINISTRATIONEN	J 1991	Eyka-játtan 91.	Samlað játtan 1991.
11015	Løgmaður og landsstýri	Lagmand og landsstyre	3268	460	3728
11048	Kunngerðasavn og -blað	Bekendtgørelsessaml. og -blad	353	0	353
11053	Landsskrivstovan	Landskontoret	14800	-300	14500
11072	Fyrir. av umhvørvisfyrisiting	Forber. af miljøadministration	400	-150	250
11086	Sjóvinnuráð, fyrir.av sjóv.f.	Søfartsråd, søfartsadm.	992	-292	700
11193	Útbygging av Elektron	Udbygning af Elektron	3348	0	3348
11257	Líkningarráðið	Ligningsrådet	33011	0	33011
11276	Skrásetingareftirlit	Registertilsyn	300	0	300
11307	Landsfólkayvirlit	Folkeregister	991	0	991
11359	Almannastova	Socialforvaltning	14895	0	14895
11409	Landsskúlafyrisiting	Landsskoleadministrationen	10700	-200	10500
11414	Stuðulsstovan	Administr. af udd.støtte	980	0	980
11433	Fyrir. av nýggjari avgj.skipan	Forb. af nyt afgiftssystem	2500	4500 x)	7000
11447	Føroya Tollstova	Færøernes Toldkontor	14342	0	14342
11452	Føroya Gjaldstova	Færøernes oppebørselskontor	11536	1500	13036
11554	Tolleftirlit	Toldkontrol	4952	442	5394
11604	Valuta- og prísráð	Valuta- og prisråd	1354	0	1354
11618	Arbeiðsmarknaðarráð	Arbejdsmarkedsråd	20	0	20

	Hotel Tórshavn, Keypmh.	Hotel Torshavn, København	800	-400	400
	Heilsumiðstøðir	Sundhedscentre	1200	0	1200
	Landslæknahúsini	Landslægehuset	400	0	400
ÍLØGUR			14900	355	15255
			349260	6767	356027

GREIN 13 SAMFERDSLA OG SAMSKIFTI		KOMMUNIKATION	Í 1991	Eyka-játtan 91.	Samlað játtan 1991.
13251	Tyrlutænastan	Helikoptertjenesten	7000	0	7000
13265	Strandferaskip Landsins	Lagtingets kystfart	35000	7900	42900
13279	Bygdaleiðir	Busruter	20800	4200	25000
13089	Postverkið	Postvæsen. bygge-og driftsfond	15000	0	15000
13125	Útvarpssendistøð, rakstur	Radiosender, drift	2500	0	2500
13106	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	350	0	350
					0
13094	Rakstur av veganeti: 34 Vanligt hald, 36 Vetrarhald, 38 Ferjulegur, 39 Asfaltering:	Drift og vedligehold af vejnet	25000	0	0 0 25000
					0
13056	Fyritøkur og útgerð hjá LV: 56 Mobil, amboð, nýkeyp og rakstur, 57 Smiðjur, 58 Skervverk, 59 Asfaltverk:	Landsingeniørens virksomheder og redskaber	49500	0	0 0 0 49500
RAKSTUR			155150	12100	167250
13018	Nýggir vegir og brýr, breiðkan av brúm størri ábøtur v.m.: 30 nýggir vegir og brýr, 31 Trygdartiltøk, 33 Størri ábøtur, 35 vegastokkur, 37 studningsvegir:	Nye veje og broer, udvidelse af broer m.v.	37750	0	0 0 0 0 0 37750
13227	Vegagerð í s. v. brennistøð	Vej til forbrænd.anlæg	1500	0	1500
13061	Berghols- og brúgvagerð	Tunnel- og brobygning	30000	0	30000
13023	Havnagerð	Havnebygning	90000	0	90000
13037	Lendingar	Landingspladser	30000	0	30000
13042	Flogferðsla	Flyvetrafik	4800	0	4800
13075	Stuðul t. komm. t. asfaltering	Tilsk.t. komm. til asfaltering	5500	0	5500
	Útvarpssendistøð	Radiostation	21000	-5000	16000
	Keyp av tyrlu		0	663 x)	663
ÍLØGUR			220550	-4337	216213
			375700	7763	383463

GREIN 14 ÚTBÚGVING OG GRANSKING		UDDANNELSE OG FORSKNING	Í 1991	Eyka-jættan 91.	Samlað jættan 1991.
14053	Felagsútr. f. skúlaverkið	Fællesudg. for skolevæsenet	1750	-250	1500
14067	Endurgjald til rithøvundar	Refusion til forfattere	250	90	340
14103	Fólkaskúlin	Folkeskolen	140470	4500	144970
14117	Skúlabarnaflutningur	Transport af skolebørn	3000	0	3000
14122	Lærarapensjónir	Lærerpensioner	11000	-250	10750
14155	HF-skeið í Suðuroy	HF-kursus på Suðuroy	3500	1092	4592
14169	HF-skeið í Klaksvík	HF-kursus i Klaksvik	2600	0	2600
14174	Eysturoyar stud.sk.og HF-skeið	Eysturoy gymnasium/HF-kursus	11400	0	11400
14205	Stud.sk.og HF-skeið í Hoydølum	Hoydalar gymnasium/HF-kursus	19320	1000	20320
14257	Kostdeild studentaskúlans	Gymnasiets kostafdeling	1900	200	2100
14307	Føroya Sjómansskúli	Færøernes Navigationsskole	5600	700	6300
14397	Tekniski skúlin í Klaksvík	Teknisk skole i Klaksvik	4000	0	4000
14409	Klaksvíkar Sjómansskúli	Klaksvik Navigationsskole	2200	0	2200
14414	Føroya Maskinskúli	Færøernes Maskinskole	7000	0	7000
14433	Maskinútbúgving í Klaksvík	Maskinuddannelse i Klaksvik	180	0	180
14447	Tekniskur skúli í Tórshavn	Teknisk skole i Tórshavn	9800	1800	11600
14452	Skúlaheim í Tórshavn	Kollegium i Torshavn	2400	0	2400
14466	Skúlaheim í Klaksvík	Kollegium i Klaksvik	1230	0	1230

11656	Lønarráð	Lønningsråd	20	0	20
11661	Heilsu-og heimasjúkras.fyris.	Adm. sundh.- og hjemmesygepl.	1000	175	1175
11703	Búskaparráð	Økonomisk råd	100	40	140
11709	Hagstovan	Færøernes statistik	4269	1000 x)	5269
11758	Ferða-og dagp.innan-og uttanl.	Rejse-, dagp. inden- og udenl.	4600	0	4600
11808	Innheintingarútreiðslur	Udgifter ved inkasso	372	168	540
11851	Ognin Tinganes	Ejendommen Tinganes	2487	0	2487
11879	Lógarsavn	Lovsamling	500	0	500
11898	Útskifting og matrikulstova	Udskiftning og matrikelkontor	6437	0	6437
11901	Landsverkfrøðingsskrivstova	Landsingeniørens kontor	9420	0	9420
RAKSTUR			147947	7343	155290
11953	Umbygging, Tinganes	Ombygning, Tinganes	1500	0	1500
	Fyrisitingarhús,Tinganes,nýb.	Adm.hus ,Tinganes, nyb.	0	2000	2000
	Tollstovubygn.í Kl.,keyp og umb.		0	5000	5000
ILØGUR			1500	7000	8500
			149447	14343	163790

UTTANRÍKISMÁL		UDENRIGSVÆSEN			
11948	Menningarhjálp	Udviklingsbistand	3500	0	3500
11967	Før.viðsk.st. Keypmannahavn	Færøske repræsentationsk. Kbh.	1070	0	1070
11972	Uttanríkistæn. í Aberdeen	Udenrigstjeneste i Aberdeen	739	0	739
			5309	0	5309

GREIN 12	HEILSUMÁL	SUNDHEDSVÆSEN	J 1991	Eyka-játtan 91.	Samlað játtan 1991.
12007	Sjúkrakassar	Sygekasser	14000	2112	16112
12012	Hjálpitólamiðstøð	Central for hjælpeudstyr	2442	0	2442
12026	Útr. viðv. Ríkissjúkrahúsinum	Udg. vedr. Rigshospitalet	25000	500	25500
12109	Landssjúkrahúsið	Landssygehuset	207500	0	207500
12202	Klaksvíkar Sjúkrahús	Klaksvik sygehus	39500	0	39500
12304	Suðuroyar Sjúkrahús	Suðuroyar sygehus	23300	0	23300
12508	Laknar	Læger	2100	200	2300
12513	Amanuensis	Amanuensis	84	0	84
12653	Heilsu-og heimasj.systraskipan	Sundheds-,hjemmesygeplejeordn.	11500	3800	15300
12672	Skúlalæknaskipan	Skolelægeordning	264	0	264
12769	Arbeiðsmedisinsk klinikk	Arbejdsmedicinsk klinik	793	0	793
12774	Upplýsing um eyðkvæmi	Oplysning om AIDS	340	-200	140
12907	Ymiskar útreiðslur	Diverse udgifter		0	0
303011	Farsóttir	Epidemiske sygdomme	70	0	70
303044	Hvíldarheimið Naina	Hvilehjemmet Naina	1537	0	1537
303077	Vaksinatiónir	Vaccinationer	450	0	450
303107	Uppl. um gitnaðarfyribyrging	Opl. om svangerskabsforebygg.	265	0	265
303115	Tubbaksráð	Tobaksskaderådet	100	0	100
	Rúsevnisráð	Narkotikabekæmpelsesrådet	100	0	100
303148	Heilsukanningar av barnakonum	Sundhedskontrol for gravide	400	0	400
303156	Læknakanningar av børnum	Lægeundersøgelser af børn	450	0	450
303164	Kanning og viðg. av kynssjúkum	Behandl. af veneriske sygd.	65	0	65
303243	Blákrossheimið	Blåkrosshjemmet	4000	0	4000
373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	100	0	100
RAKSTUR			334360	6412	340772
	Klaksvíkar Sjúkrahús,umv./umb.	Klaksvik sygehus, omb./nyb.	500	755 x)	1255
	Klaksvíkar Sjúkrahús, nýb.	Klaksvik sygehus, nyb.		0	0
	Suðuroyar Sjúkrahús, nýb	Suðuroyar sygehus, nyb.	9000	0	9000
	Suðuroyar Sjúkrahús, umb.	Suðuroyar sygehus, omb.		0	0
	Landssjúkrahúsið, umvæling	Landssygehuset, reparation		0	0
	Landssjúkrahúsið, umbygging	Landssygehuset, omb.		0	0
	Landssjúkrahúsið, nýb.	Landssygehuset, nyb.	3000	0	3000
	Sjúkrasystraskúlin	Sygeplejeskolen		0	0

	Hotel Tórshavn, Keypmh.	Hotel Torshavn, København	800	-400	400
	Heilsumiðstøðir	Sundhedscentre	1200	0	1200
	Landslæknahúsini	Landslægehuset	400	0	400
ÍLØGUR			14900	355	15255
			349260	6767	356027

GREIN 13	SAMFERÐSLA OG SAMSKIFTI	KOMMUNIKATION	J 1991	Eyka-játtan 91.	Samlað játtan 1991.
13251	Tyrlutænastan	Helikoptertjenesten	7000	0	7000
13265	Strandferaskip Landsins	Lagtingets kystfart	35000	7900	42900
13279	Bygdaleiðir	Busruter	20800	4200	25000
13089	Postverkið	Postvæsen, bygge-og driftsfond	15000	0	15000
13125	Útvarpssendistøð, rakstur	Radiosender, drift	2500	0	2500
13106	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	350	0	350
					0
13094	Rakstur av veganeti: 34 Vanligt hald, 36 Vetrarhald, 38 Ferjulegur, 39 Asfaltering:	Drift og vedligehold af vejnet	25000	0	0 0 0 25000
					0
13056	Fyritøkur og útgerð hjá LV: 56 Mobil, amboð, nýkeyp og rakstur, 57 Smiðjur, 58 Skervverk, 59 Asfaltverk:	Landsingeniørens virksomheder og redskaber	49500	0	0 0 0 49500
RAKSTUR			155150	12100	167250
13018	Nýggir vegir og brýr, breiðkan av brúm størri ábøtur v.m.: 30 nýggir vegir og brýr, 31 Trygdartiltøk, 33 Størri ábøtur, 35 vegastokkur, 37 studningsvegir:	Nye veje og broer, udvidelse af broer m.v.	37750	0	0 0 0 0 0 37750
13227	Vegagerð í s. v. brennistøð	Vej til forbrænd.anlæg	1500	0	1500
13061	Berghols- og brúgvagerð	Tunnel- og brobygning	30000	0	30000
13023	Havnagerð	Havnebygning	90000	0	90000
13037	Lendingar	Landingspladser	30000	0	30000
13042	Flogferðsla	Flyvetrafik	4800	0	4800
13075	Stuðul t. komm. t. asfaltering	Tilsk.t. komm. til asfaltering	5500	0	5500
	Útvarpssendistøð	Radiostation	21000	-5000	16000
	Keyp av tyrlu		0	663 x)	663
ÍLØGUR			220550	-4337	216213
			375700	7763	383463

GREIN 14	ÚTBÚGVING OG GRANSKING	UDDANNELSE OG FORSKNING	J 1991	Eyka-játtan 91.	Samlað játtan 1991.
14053	Felagsútr. f. skúlaverkið	Fællesudg. for skolevæsenet	1750	-250	1500
14067	Endurgjald til rithøvundar	Refusion til forfattere	250	90	340
14103	Fólkaskúlin	Folkeskolen	140470	4500	144970
14117	Skúlabarnaflutningur	Transport af skolebørn	3000	0	3000
14122	Lærarapeftirlønir	Lærerpensioner	11000	-250	10750
14155	HF-skeið í Suðuroy	HF-kursus på Suðuroy	3500	1092	4592
14169	HF-skeið í Klaksvík	HF-kursus i Klaksvík	2600	0	2600
14174	Eysturoyar stud.sk.og HF-skeið	Eysturoy gymnasium/HF-kursus	11400	0	11400
14205	Stud.sk.og HF-skeið í Hoydølum	Hoydalar gymnasium/HF-kursus	19320	1000	20320
14257	Kostdeild studentaskúlans	Gymnasiets kostafdeling	1900	200	2100
14307	Føroya Sjómansskúli	Færøernes Navigationsskole	5600	700	6300
14397	Tekniski skúlin í Klaksvík	Teknisk skole i Klaksvik	4000	0	4000
14409	Klaksvíkar Sjómansskúli	Klaksvik Navigationsskole	2200	0	2200
14414	Føroya Maskinskúli	Færøernes Maskinskole	7000	0	7000
14433	Maskinútbúgving í Klaksvík	Maskinuddannelse i Klaksvik	180	0	180
14447	Tekniskur skúli í Tórshavn	Teknisk skole i Tórshavn	9800	1800	11600
14452	Skúlaheim í Tórshavn	Kollegium i Torshavn	2400	0	2400
14466	Skúlaheim í Klaksvík	Kollegium i Klaksvik	1230	0	1230

14471		Útgerð Tekn./Handilsk./aðr.sk.	Udstyr Tekn./Handelssk./andr.s	700	0	700
14485		Føroya Handilsskúli	Færøernes Handelsskole	14000	0	14000
14499		Føroya Lærareskúli	Færøernes Seminarium	10500	0	10500
14502		Føroya Fólkaháskúli	Færøernes Folkehøjskole	2288	0	2288
14516		Privatir skúlar	Private skoler	1139	0	1139
14554		Húsarhaldsskúlar	Husholdningsskoler	950	0	950
14604		Fritíðarundirvísing	Fritidsundervisning	6000	0	6000
14618		Stuðul til musikkskúlar	Tilskud til musikskoler	4500	550	5050
14656		Landsmiðstøð f. undirv.amboð	Landscentr. for undervisn.matr	2800	0	2800
14661		Fiskiidn.og havb.sk. í N.str.	Fiskeind. og havbr.sk i N.str.	3100	0	3100
14675		Sjóvinnuskúli	Søfartsskole	500	-250	250
14725		Stórahús við Áir	Storehus vid Åir	500	0	500
14739		Seismiskar kanningar	Seismiske undersøgelser	0	0	0
14744		Samarb. DGU/Føroya Jarðfr.savn	Samarb. DGU/F. Jarðfrøðissavn	845	0	845
14758		Fróðskaparsetur Føroya	Færøernes Akademi	11500	1000 x)	12500
14763		Stovn.á Debesartrøð,felagsútr.	Instit.på Debesart., fællesudg	1350	0	1350
14777		Biofar-projektið	Biofar-projektet	490	0	490
14796		Sernámsfrøðilig ráðgeving	Specialundervisning	25487	650	26137
14808		Skúlabókaútgáva	Udg. af skolebøger	4500	0	4500
14851		Útbúgvingarstuðul	Uddannelsesstøtte	38000	-400	37600
14879		Skúlaverkið, prøvtøkur	Udarb. av eksamensmateriale	2300	900	3200
14953		Ymiskir studningar	Diverse tilskud		0	0
	313264	Skúlabarnaferðir uttanlands	Skolebørns rejser udenlands	0	0	0
	313272	Skúlabarnaferðir innanoyggja	Skolebørns rejser indenlands	0	0	0
	313351	Hæmingastudningur t. listamenn	Tilsk. t. kunstner. uddannelse	40	0	40
	313376	MFS og MFÚ	MFS og MFÚ	200	0	200
	313406	St.t.fremm. íð lesa í Føroyum	Tilskud til ikke-færinger	35	0	35
	313439	Læruráðið (eftirútb.av yrkisl.)	Læreråd. (efterudd. af håndv.)	350	0	350
	313471	Eftirútb. av sjómonnum	Efteruddannelse af sømænd	100	0	100
	313613	Dieselmotorsimulator	Dieselmotorsimulator	548	0	548
	323165	Rakstur av bókamiðsøluni	Driftstilsk. t. bókamiðsølan	388	0	388
	373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	400	0	400
		Bústovnur Føroyinga í Útbúgving.		0	403	403
RAKSTUR				361110	11735	372845
		L.miðst.Bókamiðs.Sk.b.gr. keyp	Lands-,Bogcentr.Sk.b.fond køb	1500	0	1500
		Fólkaskúlin, nýbyggingar	Folkeskolen, nybyggelser	9500	0	9500
		Sjómansskúli, umb./nýb.	Navigationsskole, omb./nyb.	500	0	500
		Studentaskúli í Hoydølum, umb.	Gymnasium i Hoydølum byg.			0
		Studentask. og HF á Kambsdali	Gymnasium og HF á Kambsdali	2000	-500	1500
		Handilsskúli á Kambsdali	Handelsskole á Kambsdali	0	0	0
		Lærara- og venjingarskúli	Lærara- og Venjingarskúli	600	0	600
		Maskinskúli, nýb.	Maskinskole, nyb.	2500	0	2500
		Brandskúlin	Brandskolen	190	0	190
		Miðnámsskúli í Suðuroy	Skole, Suðuroy	0	0	0
ÍLØGUR				16790	-500	16290
				377900	11235	389135

GREIN 15 MENTAN		KULTUR	J 1991	Eyka-játtan 91.	Samlað játtan 1991.
15109	Landsbókasavn	Landsbibliotek	4119	0	4119
15202	Fólkabókasøvn	Folkebiblioteker	5960	350	6310
15304	Landsskjalasavn	Landsarkiv	2132	150	2282
15406	Føroya Fornminnissavn	Færøernes museum	4961	0	4961
15508	Bygdasøvn	Bygdemuseer	1600	400	2000
15601	Útvarpið	Færøernes Radio	0	0	0
15615	Sjónvarp Føroya	TV	3500	0	3500
15629	Mentunargrunnur	Kulturfond	1800	0	1800
15634	Føroyahús í Keypmannahavn	Færøernes hus i København	850	0	850
15703	Náttúrugripasavn	Naturhistorisk samling	3500	0	3500
15857	Náttúrufriðingarnevndir	Naturfredningsudvalg	250	0	250
15881	Føroyska málnevndin	Færøsk sprognævn	250	0	250
15895	Tónleikur og sangur	Musik og sang	500	0	500
15907	Ymiskir studningar	Diverse tilskud		0	0
323012	Barnablað	Børneblade	100	0	100
323037	Leikpallur Føroya	Teater	1700	0	1700
323053	Barnabókaútgáva	Børnebogsudgave	1100	0	1100
323086	Samdarp. t. skald og listafólk	Hædersg. t. digt- og kunstnere	225	0	225
323108	Lán og studn.gr. t.bókaútgávu	Låne-og tilskudsf.t.udg. bøger	0	0	0
323124	Norðurlandahús	Nordens hus	688	0	688

	323173	Orðabókaútgáva	Udgivelser af ordbøger	250	0	250
	323236	Listasavn	Kunstsamlinger	340	0	340
	323269	Før-ísl-grønl.mentanarsamstarv	Før.-ísl.-grønl. kultur.samarb	130	0	130
	373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	220	0	220
	313384	Norrøna felagið	Nordisk forening	190	0	190
	313455	Ungmannafelag og skótarørsla	Ungdomsfor. og spejderbevæg.	600	0	600
15931		Studningur til kirkjugrunnin	Tilskud til kirkefonden	1700	0	1700
		Kirkja í Keypm.h. leiga av eki	Kirke i København., leje av grund	300	0	300
15959		Ítróttur	Idræt			0
		Studningur til ÍSF	Tilskud til ÍSF	3200	0	3200
		Studn. til ferðir innanoyggja	Tilskud til rejser	1500	0	1500
RAKSTUR				41665	900	42565
		Tjóðsavn,Náttúrugripasavn,nýb.	Nationalmuseum/Naturh.mus.nyb.	0	0	0
		Prestagarður í Sandágerði,savn	Præstegård i Sandágerði	1000	0	1000
		Listasavn Føroya	Færøernes Kunstsamling	1500	0	1500
		St.t. bygdarhús, nýb.	Tilskud til bygdehus, nyb.	5000	0	5000
		Leguhús, Nesvík	Lejrsted i Nesvík			0
		Savn í Hoyvík, umv.	Museum i Hoyvik, nyb.	0	0	0
		Landsskjalasavn, nýb.	Landsarkiv, nyb.	1000	-1000	0
		Kirkjubønúrurin, umv.	Huren i Kirkjubø, rep.	500	0	500
		Kirkjur, nyb.	Kirker, nyb.	1000		1000
		Náttúrugripasavn, umb.	Naturhistorisk samling, rep.	300	-300	0
		Sjónvarp Føroya, nýb./umb.	TV, nyb./omb.	0	0	0
		Studningur t. ítróttarbygging	Byggetilskud til idræt	1578	1900	3478
		Grasvøllur á Toftum	Fodboldbane, Toftir	2667	0	2667
		Grasvøllur í Hvalbø	Fodboldbane, Hvalba	0	225	225
		Graslíkisvøllir	Kunstgræsbaner	2700	0	2700
		Fróðskaparsetur Føroya	Færøernes Akademi	0	1130	1130
ÍLØGUR				17245	1955	19200
				58910	2855	61765

GREIN 16 FISKIVINNA, SIGLING OT.		FISKERI, SØFART O.L.	J 1991	Eyka-játtan 91.	Samlað játtan 1991.
16018		Góðskueftirlit	Fiskekvalitetskontrollen	2145	0	2145
16301		Vaktar- og bjargingartænastan	Vagt- og bjærgningstjeneste	17179	0	17179
16367		Bjargingarfeløg	Redningsforeninger	180	0	180
16372		Skipaskrá og -uppmáting	Skibsregistrering og -opmåling	700	0	700
1639		Havbit á Føroya Banka	Opdrætsforsøg på Føroya Banki			0
16403		Royndir innan havbúnað	Fiskeopdrætsforsøg	2443	0	2443
		Minstaløn oa. stuðul t.fiskiv.	Mindstel. oa. s.t. fiskerierh.			0
16422		Lønjavningargrunnurin	Løngarantifonden	5200	0	5200
16436		Lógb.útr.(dagstudn.minstal.oa)	Lovb. udg. (dagt.s.,mindstel.	70000	0	70000
16441		Studningar	Tilskud	280000	5500	285500
16455		Fiskiv.royndir u.f. før.landi.	Fiskeriforsøg i fremmed farvan	10000	-5500	4500
16469		Varðveiting av fjølbr. flota	Bibeh. af differ.fiskeflåde	13000	0	13000
16474		Endurgj.upphegging gl.fiskisk.	Ers.f.kondemn. gamle fiskefart	90000	0	90000
16488		Praktiskar fiskiroyndir	Praktiske fiskeriforsøg	4000	-300 x)	3700
16493		Hvalastøðin	Hvalstationen	160	0	160
16505		Prísásetingarnevndin fyri fisk	Udv.til fasts. af fiskepriser	21	0	21
16519		Fiskirannsóknarstovan	Fiskeribiologisk laboratorium	6500	0	6500
16607		Fiskivinnuráð	Fiskeriråd	250	0	250
16626		Magnus Heinason	Magnus Heinason	8938	0	8938
16645		Sáttmálaeftirlit	Konsulenter, vurd. af fartøjer	400	0	400
		Veðurfrøðingur	Meteorolog	500	0	500
16904		Aðrir studningar	Andre tilskud			0
	333199	Upplýsing um grind	Oplysning om grindehvalfangst	250	200 x)	450
	333208	Limagjald í fleirtj.felagssk.	Medlems. i intern. fællessk.	500	0	500
	333408	Trygdargrunnur alivinnunar	Garantifond for fiskeopdræt	0	11600 x)	11600
	373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	1000	-300	700
RAKSTUR				513366	11200	524566
		Fiskaaling við Áir, nýb.	Fiskeopdræt við Áir, nyb.	8500	0	8500
ÍLØGUR				8500	0	8500
				521866	11200	533066

Samlað

GREIN 17	LANDBÚNAÐUR	LANDBRUG	Á 1991	Eyka- játtan 91.	Játtan 1991.
17015	Landsdjóralæknaembættið	Landsdyrlægeembedet	3351	0	3351
17029	Djóralæknatænastan	Dyrelægetjeneste		0	0
17034	Fiskasjúkutænastan	Fiskesygetjeneste		0	0
17048	Landbúnaðarráðgevari	Landbrugskonsulent	417	0	417
17205	Royndarstøðin	Forsøgsstationen	4697	0	4697
17219	Avloys.sk.f.mjólkaframl.	Ferieordn. for malkeprod.	580	0	580
17307	Skógrækt landsins	Landets skovvæsen	1492	0	1492
17409	Fuglakanningarstøð vm.	Ornitologisk station m.v.	100	100 x)	200
17901	Aðrir studningar	Andre tilskud		0	0
343013	Húsdjóraaling	Husdyreopdræt	154	0	154
343021	Nýdyrking vm.	Nyopdyrkning m.v.	2500	0	2500
343038	Rentustudn. t. landbúnaðarlán	Rentetilskud til landbrugslån	1000	0	1000
343046	Studn.t.ilegging í landbúnaðin	Financieringstils.til landbrug	3500	0	3500
343054	Studn. til mjólkaframleiðslu	Tilskud til malkeproduktion	12500	0	12500
343062	Studningur til súrhoyggjbrunnar	Tilskud til græssiloer	300	0	300
343087	Skeiðvirksemi	Kursusvirksomhed	50	0	50
343117	Vekstrarhús, studningur	Drivhuse, tilskud	800	0	800
343125	Studn. til stráfóður	Tilskud til stråfoder	1295	0	1295
343133	Studningur til kjøt	Tilskud til kød	2800	0	2800
343308	Bjargarækt	Pasning af fuglefjelde	100	0	100
	Stuðul til ull/ullarúrdráttir	Projekt vedr.bearbejdn. af uld	200	0	200
373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	80	0	80
RAKSTUR			35916	100	36016

GREIN 18	VINNULÍV OG ARBEIDSMARKNAÐUR ANNARS		Á 1991	Eyka- játtan 91.	Samlað játtan 1991.
18109	Arbeiðseftirlit	Arbejdstilsyn	3643	0	3643
18152	Brandvenjingarstøð við Áir	Brandtræningsstationen við Åir	250	0	250
18166	Brunaumsjón Landsins	Brandsikkerhedstilsyn	500	0	500
18202	Bileftirlit	Biltilsyn	1250	0	1250
18216	Radioeftirlit	Radiotilsyn	255	0	255
18235	Ráðið fyri ferðslutrygd	Rådet for færdselssikkerhed	961	0	961
18268	Filmseftirlitið	Filmtilsynet	330	0	330
18318	Semingsmannaskipan	Forligsinstitution	60	80 x)	140
18323	Studningur til kolagrevstur	Tilskud til kulminedrift	500	200	700
18337	Læruráðið	Lærerådet	1066	200 x)	1266
18342	Skeiðvirksemi	Kursusvirksomhed	50	0	50
18353	Ferðamannastovan "Aldan"	Turistcentralen "Aldan"	0	0	0
18356	Ferðamannamiðstøðin	Turistcentralen	2984	75	3059
18361	Menningarstovan	Kontor for industriel udvikl.	1903	0	1903
18406	Sjómansheim	Sømandshjem	300	0	300
18508	Vestnordenprosjektið	Vestnordensprojektet	100	0	100
18513	Menningargrunnur Útnorðurs	Vestnordenfonden	45	0	45
18527	Menningargrunnur Iðnaðarins	Til Udviklingsfond	15000	0	15000
18532	Stuðul til iðnaðarfr. endamál	Støtte til industrifr. formål	5100	0	5100
	Farmaflutningsendurgjald	Fragtrefusion		0	0
	Tollendurgjald	Toldrefusion		0	0
	Rentustudningur	Rentetilskud		0	0
18601	Heilsufrøðilig starvsstova	Hygiejnisk laboratorium	5253	0	5253
				0	
18653	Orkuráðið	Energirådet	400	0	400
18667	Orkuráðið, kanningarvirksemi	Energirådet, undersøgelser	400	0	400
18365	Javnstøðunevndin	Ligestillingsudvalget	200	0	200
18	Stuðul t. Gistingarhúsgrunnin	Tilskud t. Hotellånefond	1000	0	1000
	Oljuvinna, kanningar	Oljeudvinding, undersøgelser		0	0
	Stuð.t. umhvørvisverndartiltøk	Tilskud t. miljøbesk.projekter		0	0
18907	Aðrir studningar	Diverse tilskud		0	0
353067	Studningur til læruplóss	Tilskud til lærepladser	1700	1400	3100
353121	Skeiðvirksemi til vinnufelag	Kursusvirksomhed	50	0	50
353146	Ferðaendurgjald til læruplóss	Refusion t. lærepl. for rejser	200	0	200
353162	Endurgj. furunkolosusmitting	Erst. for smittede opdrætsfisk	0	0	0
373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	130	0	130
RAKSTUR			43630	1955	45585
	Hálkubreyt, Bileftirlit, nýb.	Øvelseskørebane, Biltilsyn, ny	1000	0	1000
	Bileftiriitið, sýningarhøll	Biltilsyn, kontrolstation	200	0	200
	Ferðam.miðst.Kristnastova,umb.	Turistcentralen, Kristnastova,	500	0	500
15806	Heilsufr. Starvsstova, nýb.	Hygiejnisk laboratorium, nyb.	3000	-2000	1000

ILØGUR	4700	-2000	2700
	48330	-45	48285

GREIN 19	ALMANNAMÁL VM.	SOCIALVÆSEN M.V.	J 1991	Eyka-játtan 91.	Samlað játtan 1991.
19042	Andveikraverndin, bústovnar	Åndsvageforsorgen, boliger	33059	0	33059
19056	Fólkapensjón	Folkepension	224600	0	224600
19075	Røktarheim	Plejehjem	81000	-981	80019
19089	Vistarheim fyri pensionistar	Boliger for pensionister	5949	0	5949
19094	Serviðb.t.ávísar pensiónistar	Særtillæg til pensionister			0
19106	Avlamispensión	Invalidepension	88900	3000	91900
19208	Einkjubarnastyrkur	Børnebid. til enlige forsørg.	4300	0	4300
19301	Einkjupensjón	Enkepension	1380	-375	1005
19403	Vanlig forsorg	Almindelig forsorg	54000	21000	75000
19407	Ymiskir forsorgarstovnar	Forsk. forsorgsinstitutioner	14606	-500	14106
19519	Uppfiskoytisveiting	Tillægssydelse	720	0	720
19557	Barnaforsorg	Børneforsorg	15198	0	15198
19607	Heimahjálparskipanin	Hjemmehjælperordningen	47643	-1600	46043
	Vardar íbúðir, stuð.t. rakstur	Beskyttede boliger, dr.tilskud			0
19631	Dagstovnar	Daginstitutioner	52347	0	52347
19659	Dagpeningaskipanin	Dagpengeordning	72000	-7500	64500
19664	Bjálv., hús hjá pensionistum	Isolering af pensionistboliger	2000	0	2000
19678	Brennistudn. til pensionistar	Brændselstilskud til pensionis	6500	0	6500
19683	Barnastyrkur	Børnetilskud	40000	-28500	11500
19697	Sams.f. ans.eldri og óhj.heima	Vederl.for at passe ældre hj.	9900	-1900	8000
19868	Andveikraverndin, før.í Danm.	Åndsvageforsorgen, før. i Danm	14600	0	14600
19892	Vanlukkutryggingarráðið	Ulykkeforsikringsrådet	500	0	500
19904	Ymsir studningar	Forskellige tilskud			0
363382	Mæðrahjálp	Mødrehjælp	300	-300	0
363399	Kreppumiðstøð	Krisecenter	100	0	100
363557	Hús hjá deyvafelagnum	Døves foreningshus	560	0	560
363565	Blindaheimið	Blindehjemmet	3800	0	3800
363598	Fráhaldsfelag Blákrossstuvan	Afholdningsforening Blåkross	120	0	120
363603	Styrkveiting	Understøttelse	150	0	150
363628	ALV	ALV	350	0	350
363636	Fráhaldsfeløg	Afholdsforeninger	450	0	450
363644	Reyði Krossur	Røde Kors	30	0	30
363652	Hjálpargr.f.óarb.førar fiskim.	Fonden f. uarbejdsd. fiskere	400	0	400
363669	Feløg teirra brekaðu	Foren. handikappede	880	0	880
363707	Arbeiðsl.gr. arbeiðarafelaga	Arbejderfore. arbejdsløshedsf.	500	0	500
363797	Ráðg.f.føroyingar í Danmark	Rådg. for færinger i Danmark	445	0	445
363819	Bústovnar fyri sinnisbrekað	Institutioner for sindslidende	0	0	0
363827	Hjálpargr.móti alkoh.misnýtslu	Hjælpefond mod alkoholmisbrug	1000	0	1000
363851	Landsfelag pensionistanna	Pensionisternes landsforening	150	0	150
333104	Trygdargr. f. avreið. og lønir	Lønmodtagerens garantifond	700	108 x)	808
373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	1600	-800	800
RAKSTUR			780737	-18348	762389
	Vardar íbúðir, Tórshavn	Beskyttede pensionistb.,Torsh.	1601	0	1601
	Bústovnar, serforsorg	Døgninstit., særforsorg	0	0	0
	Dagheim á Berjabrekku, nýb.	Daginst., Berjabrekka	4000	-2000	2000
	Uml.heim og bústovnur, Suðuroy	Døgninst., Suðuroy	1500	-1500	0
	Bústovnur, Eysturoy, nýb.	Døgninstit. Eysturoy, nyb.	2000	0	2000
	Røktarheim í Norðstreymoy,nýb.	Plejehjem, Norðsteymoy, nyb.	1000	-1000	0
	Ellisheim í Havn, umb.	Alderdomshjem, Tórshavn, omb.	400	0	400
	Sandoyar Ellis- og røktarheim	Sandoy alderd. og plejehjem	12450	0	12450
	Eystuoyar Ellis- og røktarheim	Eysturoyar alderd. og plejehje	0	981	981
ÍLØGUR			22951	-3519	19432
			803688	-21867	781821

	ÍBÚÐARMÁL		J 1991	Eyka-játtan 91.	Samlað játtan 1991.
19956	Húsalánsgrunnurin	Boliglånefondet	0	0	0
19961	Íbúðargrunnur	Boligfond	1000	0	1000
19975	Rentustudn. til húsabygging	Rentetilskud til husopsparing	1700	0	1700
RAKSTUR			2700	0	2700

GREIN 20 PENSIÓNSÚTREIÐSLUR		PENSIONSUDGIFTER	Í 1991	Eyka játtan 91.	Samlað játtan 1991.
20013	Pensiónsútreiðslur	Pensionsudgifter			0
103558	Pensiónir	Pensioner	730	40	770
103612	Bíðipeningur	Ventepenge	3600	500	4100
103629	Tænastumannaeftirlønir	Tjenestemandspensioner	6000	350	6350
RAKSTUR			10330	890	11220

GREIN 21 EFFEKTIVAR VEÐHALDSBINDINGAR		EFFEKTIVE GARANTIFORPLIGTELSER	Í 1991	Eyka-játtan 91.	Samlað játtan 1991.
21019	Effektivar veðhaldsbindingar	Effektive garantiforpligtelser	170000	0	170000

GREIN 22 ADRAR ÚTREIÐSLUR		ANDRE UDGIFTER			
22104	Aðrar óvissar útreiðslur	Andre uvisse udgifter			0
203507	Umboðan	Repræsentation	1200	0	1200
253704	Útreiðslur av vali	Udgifter vedrørende valg	100	0	100
253753	Dóms- og løgreglumál	Retsvæsen og politi	35	0	35
253808	Studn.t. politiska upplýsing	Tils.t. politisk oplysningsarb	3500	0	3500
373305	Landsstýrinum at ráða yvir	Landsstyret at råde over	2200	-400	1800
RAKSTUR			7035	-400	6635

GREIN 26 YMSAR OGNARÚTREIÐSLUR		DIVERSE EJENDOMSUDGIFTER			
26305	Ymsar ognarútreiðslur	Diverse ejendomsudgifter	700	0	700

GREIN 27 ÓVISSAR ÚTREIÐSLUR		UVISSE UDGIFTER			
27005	Óvissar útreiðslur	Uvisse udgifter	0	20000	20000

RAKSTRARROKNSKAPUR	DRIFTSREGNSKAB	Í 1991	Eyka-játtan 91.	Samlað játtan 1991.
INNTØKUR TILSAMANS	INDTÆGTER IALT	2576755	-52800	2523955
RAKSTRARÚTREIÐSLUR, VEÐHALD OG UPPHØGGING FRÁR.	DR.UDG.EXCL.GAR.FORPL.OG KOND.	2365250	54787	2420037
UPPHØGGING OG EFF. VEÐHALDSÚTR.	GARANTIFORPL. OG KONDEMN.	260000	0	260000
ÍLØGUÚTREIÐSLUR TILSAMANS	INVESTERINGSUDGIFTER IALT	307136	-1046	306090
ÚTREIÐSLUR TILSAMANS	UDGIFTER IALT	2932386	53741	2986127
ÚRSLIT AV RAKSTRI OG ÍLØGUM	RESULTAT E.DRIFT OG INVEST.	-355631	-106541	-462172

GJALDFØRISROKNSKAPUR	LIKVIDITETSBUDGET		
LANDSFYRITØKUR	LANDSVIRKSOMHEDER		
Telefonverkið	Telefonvæsenet	21000	21000
Tjaldurs Apotek	Tjaldurs Apotek	6000	6000
Postverkið	Postvæsenet	-4800	-4800
		22200	22200

NÝÚTLÁN					
	333025	Endurnýggj.fiski- og farmaskip	Forn. af fiske- og fragtskibe	10000	10000
14953	313152	Grunnur til útbúgving, lán	Uddannelsesfond, lån	8000	8000
	363693	Kommunalur lánsgrunnur	Kommunal lånefond	485	485
NÝÚTLÁN TILSAMANS			NYUDLÅN IALT	18485	18485
AVDRÁTTIR AV UPPTIKNUM LÁNUM			AFDRAG PÅ LÅN	31400	31400
AFTURGJALD AV BUNDNARI UPPSPARING			TILBAGEBET. AF BUNDEN OPSPARIN	0	0
NÝÚTLÁN OG AVDRÁTTIR, GJALDFØRISFRÁGONGD			NYUDLÅN OG AFDRAG, LIKV.TRÆK	49885	49885
INNGJALDING AV AVDRÁTTUM, GJALDFØRISTILGONGD			INDB. PÅ LÅN, FORØG. AF LIKV.	30800	30800
KAPITALPOSTAR TILSAMANS			KAPITALPOSTER IALT	-41285	-41285
GJALDFØRISHALL			LIKVIDITETSUNDERSKUD	-396916	-106541 -503457

Viðmerkingar.

Við hesum verður lagt fyri Løgtingið uppskot um eykafíggjarløgtingslóg 1991.

Landsstýrið metir, at tað er rætt og av stórum týdningi, at slíkt lógaruppskot verður framlagt, áðrenn fíggjarárið, sum viðkomandi fíggjarlóg fevnir um, er liðugt.

Høvuðsorsøkirnar til slíka framløgu eru:

1) Eykajáttanir og rættingar til galdandi fíggjarlóg eiga at verða samtyktar av Løgtinginum, meðan lógin enn er galdandi. Hetta er eftir landsstýrisins áskoðan í samsvari við stýrisskipanarlógina.

2) Við at gera eina eykafíggjarlóg verður játtanareftirlit útint áðrenn ov seint er, og ein neyðug viðgerð av møguligum meirnýtslum (og minninýtslum) fer fram, og politiskar avgerðir verða tiknar.

3) Landsstýrið og Løgtingið verða kunnað um gongdina av inntøkum og útreiðslum landskassans og lógin kann sostatt nýtast sum yvirordnað stýringsamboð.

Lógaruppskotið er uppsett við byrjunarstøði í fíggjarlógini fyri 1991. Við roknskaparupplýsingum fyri fyrstu 10 mánaðirnar av árinum og upplýsingum frá teim ymisku deildunum og stovnunum sum grundarlag, eru uppsettar væntaðu upphæddirnar fyri

1. Meirinntøkum
2. Minniinntøkum
3. Meirútreiðslum
4. Minniútreiðslum.

Sum seinasta rað er uppsett væntaðu roknskapartølini, sum svara til samlaðu fíggjarlógartølini fyri 1991. Høvuðstølini í eykajáttanini 1991 eru hesi:

Minni inntøka	34.600.000
Meirnýtsla, rentur	18.200.000

Meirnýtsla rakstur		73.535.000
		126.335.000
Minninýtsla, rakstur	18.748.000	
Minninýtsla, íløgur	1.046.000	19.794.000
Samlaður meirtørvur		106.541.000

Hesar upphæddir skulu sjálvandi skoðast í mun til upprunaligu fíggjarlógarupphæddirnar, sum vóru:

Inntøkur	2.684.355.000
Útreiðslur + íløgur	3.039.986.000

Inntøkuminkingin svarar sostatt til 1,3% og meirútreiðslurnar svara til 2,37%.

Tær meirnýtslur, sum verið hava, eru fyri tað mesta lógarfestar. Nakrar eykajáttanir eru givnar av fíggjarnevndini í árinum og eru tær merktar við x) í lógaruppskotinum.

Tað, at eykajáttanir eru í hesum lógaruppskoti, er ikki tað sama sum, at slíkar kunnu útvegast aftur komandi ár. Har, sum meirnýtsla er, verður henda kannað gjølla av viðkomandi deild innan landsfyrisitingina og viðkomandi stovnur má greiða umsitingina betur í framtíðini.

Tað, at ein minninýtsla verður staðfest á hesi eykafíggjarlógini, vil ikki siga tað sama sum, at játtanin komandi ár, av sær sjálvum verður niðurskorin.

Viðmerkingar til tær einstøku greinirnar eru hesar:

§ 1. Skattur

Eftir teim upplýsingum, sum pr. 1. november 1991 fyriliggja um inngoldnan A og B skatt er hesin . . . . . 807 mió. kr.
Partafelagsskattur fyri árið er . . . . . 50 mió. kr.

Umroknað til 12 mánaðir svarar hetta til 1.020 mió., sum er upphæddin á fíggjarlógini 1991.

Upphæddirnar fyri avlopsskatt og írestandi skatt 1990 kunnu broyta hettá tal nakað niðureftir, men samstundis kann skyldugur, men enn ikki goldin B skattur 1991 økja um upphæddina. Hesi tøl eru ikki enn uppgjørd, men plaga nøkulunda at útjavna hvørt annað. Tí er eingin broyting gjørd í skattaupphæddini.

§ 2. Tollur, nýtslu- og framleiðslugjøld

Tollur er mettur at geva 595 mió. kr., tá ið 1991 er liðugt. Hetta tal er uppgjørt soleiðis:

Tollinntøka higartil		457 mió. kr.
Mett tollinntøka nov./des.:		
Tollur nov. 1991	58 mió. kr.	
Tollur des. 1990	80 mió. kr. . . .	138 mió. kr.
		595 mió. kr.

Brennioljugjøld eru mett soleiðis:

Higartil innkomið	58 mió. kr.
Kom inn í nov./des. 1990	16 mió. kr.
	74 mió. kr.
Mett inntøka tilsamans 1991	71 mió. kr.

Virðis- og vektargjøld eru ætlað til 30 mió. kr. á fíggjarlógini. Fyrstu 10 mánaðirnar eru innkomnar umleið 26 mió. kr. og gjøldini eru nú í vøkstri, so varisliga er mett, at talið verður 30 mió. kr., tá árið er liðugt.

§ 5 Rentur v.m.

5105 Rentuinntøkur:

Rentuinntøkurnar eru munandi størri enn væntað, tí ikki var roknað við rentuinntøkunum hjá ymsum grunnum.

Landsstýrið leggur fram uppskot í næstum um avtøku av flestu landskassagrunnunum, og harvið verður rentuinntøkan á hesum grunnum flutt til landskassan.

5207 Rentuútreiðslur:

Tvær høvuðsorsøkir eru til, at rentuútreiðslurnar eru undirmettar. Onnur er, at inntøkur landskassans eru yvirmettar og ávísar útreiðslur eru undirmettar og at ymisk óavgreidd mál hava ligið m.a. upphøgging og at hetta tilsamans hevur gjørt, at

gjaldføri landskassans er gingið skjótari undan enn væntað. Harvið er skuld landskassans vaksin skjótari enn væntað, og eru sostatt rentuútreiðslurnar størri. Hin orsøkin er kursbroytingar, serliga í samband við upptøku av lánum. Hesar kursbroytingar verða taldar við í rentuútreiðslurnar.

§ 10 Løgtingið

10018 Løgtingsmenn:
Meirnýtslan á hesum rakstrarstað verður í 1991 kr. 100.000,-.

10158 Løgtingsskrivstovan:
Útreiðslurnar til løgtingsskrivstovuna verða í 1991 kr.600.000,- meira enn játtanin á fíggjarlógini. Hetta stavar frá ógjølligari budgettering.

11991 Norðurlandaráð:
Meirnýtslan á hesum rakstrarstað verður í 1991 kr. 200.000,-.

§ 11 Landsfyrisiting

11015 Løgmaður og landsstýri:
Orsøkin til meirnýtsluna í 1991 uppá kr. 460.000,- er, at hædd ikki var tikin fyri 7. landsstýrismanninum á verandi fíggjarlóg.

11053 Landsskrivstovan:
Í 1991 verða útreiðslurnar kr. 300.000,- minni enn játtað á fíggjarlógini. Men tað eru 2 ósett stjórastørv á landsskrivstovuni. Høvdu størvini verið sett, hevði tað knípt við at hildið játtanina.

11072 Fyrireiking av umhvørvisfyrisiting:
Tað eru játtaðar kr. 400.000 til endamálið á fíggjarlógini 1991, men kr. 150.000 verða ikki brúktar í ár.

11086 Sjóvinnuráð, fyrireiking av sjóvinnufyrisiting:
Tað verða brúktar kr. 292.000,- minni enn játtað í 1991.

11409 Landsskúlafyrisitingin:
Landsskúlafyrisitingin hevur skotið upp, at flyta kr. 200.000,- av hesum rakstrarstað til 14879 Skúlaverkið, prógtøkur.

11433 Fyrireiking av nýggjari avgjaldsskipan:
Landsstýrið og fíggjarnevndin hava játtað kr. 4.500.000,00- eyka í 1991 til arbeiðið við nýggjari avgjaldsskipan.

11452 Føroya Gjaldstova:
Meirútreiðslurnar á Føroya Gjaldstovu í 1991 verða kr. 1.500.000,- . Burtursæð frá kr. 600.000,- í porto, sum gjaldstovan ikki heldur eigur at gjaldast av gjaldstovuni einsamallari, skuldi raksturin nú verið tillagaður játtanina, men orsaka av uppsagnarfreistum fóru fleiri av starvsfólkunum ikki úr starvi fyrr enn miðskeiðis í árinum.

11554 Tolleftirlit:
Í 1991 verður meirnýtslan kr. 442.000,- á tolleftirlitinum. Stovnurin hevur ikki møguleika at broyta so mikið í 1991 at játtanin kann halda, av tí at starvsfólkið eru tænastumenn.

11661 Heilsu- og heimasjúkrasystra fyrisitingin:
Grundað á neyðugar uppsagnarfreistir var so langt útliðið á árið, at tørvur verður á kr. 175.000,- eyka í 1991.

11703 Búskaparráð:
Meirnýtslan til búskaparráðið verður í 1991 kr. 40.000,- av tí at gamla búskaparráðið varð avtikið seinni enn ætlað.

11709 Hagstovan:
Í samband við keyp av nýggjum e.d.v. tólum hevur landsstýrið og fíggjarnevndin játtað hagstovuni kr. 1.000.000,- eyka í 1991.

11808 Innheintingarútreiðslur:
Tað er sera torført at rokna samlaðu útreiðslurnar til hetta rakstrarstað, bæði tí tað er ógvuliga ymiskt, hvussu nógvar rættarsakir koma fyri tey einstøku árini, og tí tað eru fleiri stovnar, ið fáa sínar rættarsakir goldnar av hesum rakstrarstað.

Eftirstøðurnar eru alsamt vaksandi og roknast má við størri útreiðslum til innkrevjing næstu tvey til trý árini.
Setanin av einum innkrevjingarfulltrúa skuldi tó sum frálíður gjørt, at kostnaðurin minkar nakað, av tí at færri sakir fara til inkasso hjá sakførara.
Meirnýtslan til innheintinarútreiðslur verður í 1991 kr. 168.000,-.

11953 Fyrisitingarhús í Tinganesi, nýb.:
Grunnarnir til bygging av landsfyrisitingarhúsum og løgtingshúsi eru nú við rentutilskriving og teim kr. 700.000,-, sum umsitingar kontoin fyri Tinganesognirnar hevur goldið á conto fyri arbeiði uttan fyri byggimálið viðv. Sjó- og Vektarbúðini, komnir upp á kr. 28.300.000,- tilsamans.
Tilsamans verða útreiðslurnar av arbeiðinum, sum bygginevndin fyri Sjó- og Vektarbúðini hevur staðið fyri, kr. 30.300.000,-. Tað er 2 milj. kr. meiri enn til er í grunnunum.
Bygginevndin hevur tí heitt á landsstýrið um á uppskotinum til eykaløgtingsfíggjarlóg fyri 1991 at seta 2 milj. kr. til nevnda endamál.

Tollstovubygningur í Klaksvík, keyp og umbygging.
Løgtingið hevur samtykt at keypa og umbyggja eini hús í Klaksvík til tollstovu.
Kostnaðurin er kr. 5.000.000,- tilsamans.

§ 12 Heilsumál.

12007 Sjúkrakassar:
Meirnýtslan til sjúkrakassar verður í 1991 kr. 2.112.000,-.
Hettar eru lógarbundnar útreiðslur.

12026 Útreiðslur viðvíkjandi Ríkissjúkrahúsinum.
Upphæddin, sum verður sett á fíggjarlógina, er eitt mett tal, og tað vísir seg nú, at útreiðslurnar til hetta endamál vera í 1991 kr. 500.000,00 meira enn upprunaliga mett.

12508 Læknar:
Lógarbundnar útreiðslur, sum eru mettar kr. 200.000,- ov lágt.

12653 Heilsu- og heimasjúkrasystraskipan:
Fyri at halda verandi tænastustøði er neyðugt við kr. 3.800.000,- til heilsurøktina afturat í 1991. Nýtslan er longu nú farin uppum játtanina. Almanna- og heilsudeildin hjá landsstýrinum arbeiðir saman við stovninum at minka um útreiðslurnar, so hetta ikki endurtekur seg í 1992.

12774 Upplýsing um eyðkvæmi:
Tað eru játtaðar kr. 340.000,- á fíggjarlógini í 1991, men kr. 200.000,- verða ikki brúktar í ár.

Íløgur.
Klaksvíkar Sjúkrahús, umvæling/umbygging:
Landsstýrið og fíggjarnevnd hava játtað kr. 755.000,- eyka í 1991 til umvælingar og umbyggingar á Klaksvíkar Sjúkrahúsi.

Hotel Tórshavn, Keypmannahavn:
Orsakað av ógreiðum ognarviðurskiftum er man enn ikki sloppin í gongd við arbeiðið á Hotel Tórshavn, so bert helvtin av játtanini uppá kr. 800.000,- verður brúkt í 1991.

§ 13 Samferðsla og Samskifti.
13265 Strandfaraskip Landsins:
Játtanin til Strandfaraskip Landsins var í 1990 kr. 42 milj., men tá avtornaði vísti tað seg, at neyðugt var við eini eykajáttan uppá góðar kr. 17 milj., hóast stovnsins metingar í juni 1990 søgdu, at stórvegis meirnýtsla ikki fór at verða og so seint sum í november, bað stovnurin um eina eykajáttan uppá góðar kr. 10 milj.

Út frá hesum hevur landsstýrið saman við Strandfaraskipum Landsins hugt at roknskapinum pr. 30.september 1991, og hóast tað hevur eydnast at skerja útreiðslurnar við nærum kr. 10 milj. fyri 1991 í mun til 1990 (20%), verður neyðugt við eini eykajáttan uppá kr. 7.900.000,-. Hetta kemst lutvíst av, at Smyril ikki er útleigaður longur, og lutvís fóru sparitiltøkini ikki at virka heilt, fyrr enn miðskeiðis í árinum tá nýggj ferðaætlan varð løgd, eins og takstirnir hækkaðu nakað.

13279 Bygdaleiðir:
Játtanin í 1990 var kr. 20,8 milj., men tá tað ikki eydnaðist at fáa sett sparitiltøk í verk, var neyðugt við eini eykajáttan uppá góðar kr. 10 milj. Ferðaseðlaprísirnir eru í 1991 hækkaðir, eins og ferðaætlanin er skerd, og av hesum eru 7 bussar farnir úr skipanini. Hetta hevur hjálpt munandi til at fáa útreiðslurnar niður, men av tí at sparingin ikki fór at virka fyrrenn miðskeiðis í árinum, verða útreiðslurnar um 20% lægri og ikki 30% sum upprunaliga ætlað, t.v.s. tilsamans eini kr. 25 milj. Sostatt verður tørvur á eini eykajáttan uppá kr. 4,2 milj.

Nærum allar útreiðslur hjá Strandfaraskipum Landsins og Bygdaleiðum eru sáttmálabundnar og er landskassin tí bundin at gjalda hesar.

Íløgur.
Útvarpssendistøð:
Játtanin á fíggjarlógini í 1991 til Útvarpssendistøð er kr. 21.000.000,-. Men landsstýrið hevur gjørt avtalu við telefonverkið um, at kr. 16.ooo.ooo,- vera goldnar í 1991 og restin yvir 3 ár.
Minninýtslan á hesi konto verður tí kr. 5.000.000,-.

Keyp av tyrlu:
Sambært løgtingslóg nr. 51 frá 8. mei 1991 var landsstýrinum heimilað at keypa tyrluna, sum Strandfaraskip Landsins higartil hevði langtíðarleigað (leasað). Í langtíðar leiguavtaluni var henda søluupphæddin ásett til kr. 663.ooo,-. Dagsprísurin varð mettur at verða kr. 10-12 milj..

§ 14. Útbúgving og gransking.
14053 Felagsútreiðslur fyri skúlaverkið:
Ætlanin er, at nýtslan á hesum rakstrarstað verður kr. 250.000,- minni enn játtanin og skjýtur skúlafyrisitingin upp, at peningurin kann nýtast á rakstrarstað 14879 prógvtøkur.

14067 Endurgjald til rithøvundar:
Roknað verður við at rakstrarstaðið verður yvirtrekt við kr. 90.000,-.

Orsøkirnar til yvirtrekkið eru, at ljósritanýtslan økist nógv ár undan ári og landsstýrið hevur samtykt at gjaldið/ljósrit verður hækkað úr 10 oyru til 12,5 oyru.
Tað er ikki fyrr enn í ár t.v.s. skúlaárið 1991/92, at landsskúlafyrisitingin hevur funnið fram til eina mannagongd at stýra nýtsluni úti á skúlunum. Hetta tiltakið slær ikki gjøgnum fyrr enn næsta ár. Seinkingin skyldast, at skúlaárið 1991/92 ikki verður avroknað fyrr enn í 1992.

14103 Fólkaskúlin:
Roknað verður við, at yvirtrekkið verður kr. 4.500.000,-.
Orsøkin er, at játtanin, kr. 140.470.000,-, er sett ov lágt.
Sáttmálin millum Føroya Landsstýri og Føroya Lærarafelag er ikki endaliga avgreiddur enn, men lagt er upp fyri eftir meting.
Viðvíkjandi frágreiðing til yvirtrekkið, verður víst til ráðleggingarálitið 1991/92, ið er sent landsstýrinum.

14122 Læraraeftirlønir:
Landsskúlafyrisitingin hevur skotið upp, at flyta kr. 250.000,- til rakstrarstað 14879 Skúlaverkið, prógvtøkur.

14155 HF-skeið í Suðuroy:
Skúlin hevði eina nýtslu í 1990 uppá kr. 4.300.000,- við einum ársnæmingatali uppá 70 næmingar. Skúlin í ár sama flokkatal, men hevur nú eitt ársnæmingatal uppá 77,5 næmingar.
Næmingatalið spælir ein stóran leiklut, tí næmingatalið avger støddina á rættiniðurskurði, so tað er eyðsæð, at nýtslan ikki kann vera minni enn í 1990.
Væntandi fer nýtslan í 1991 at vera kr. 4.592.000,-, heruppií kr. 192.000,- eyka fyri húsaleigu.
Yvirtrekkið verður sostatt kr. 1.092.000,-.

14205 Føroya Studentaskúli:
Væntandi kemur yvirtrekkið á Føroya Studentaskúla at verða kr. 1.000.000,- í 1991.
Roknskapurin hjá Føroya Studentaskúla var í 1990 góðar kr. 20 milj.

Studentaskúlin hevur í ár fingið játtað kr. 19.320.000,-, samstundis sum hesar broytingar eru farnar fram skúlaárið 1991/92 í mun til skúlaárið 1990/91:
- valbólkarnir eru hækkaðir við 3
- næmingatalið er hækkað við 70
- flokstalið er hækkað við 1
- læraraannciniteturin kostar kr. 250.000,- meira í ár.

Skúlin kann tí ikki klára seg við minni í fíggjarárinum 1991 enn skúlin kláraði seg við í 1990.
Roknað verður við, at útreiðslurnar koma at verða kr. 20.300.000,- hetta fíggjarárið.

14257 Kostdeild studentaskúlans:
Væntaða yvirtrekkið á hesi konto kemur at verða umleið kr. 200.000,-.
Arbeitt verður við at broyta bygnaðin á kostdeildini við sparing fyri eyga.

14307 Føroya Sjómansskúli:
Sjómansskúlin kemur væntandi at yvirtrekkja kr. 700.000,- í 1991. Útreiðslur skúlans í 1990 vóru kr. 6,2 milj. Játtanin er kr. 5.600.000,- í 1991 og í ár er nakað tað sama virksemi og roknað verður við at útreiðslurnar koma at liggja á nøkunlunda sama støði.

14397 Tekniski skúli í Tórshavn.
Tekniski skúlin fer væntandi at yvirtrekkja kr. 1.800.000,- í 1991.

14618 Studningur til musikkskúlar:
Musikkskúlin kemur væntandi at yvirtrekkja við kr. 550.000,- í 1991.
Orsøkin til hetta er, at ov nógvir lærarar vóru í skipanini skúlaárið 1990/91. Skuldi læraratalið verið skorið, soleiðis at játtanin ikki varð yvirtrekt í ár, so skuldi læraratalið verið skorið niður til umleið 16-18 lærarar. Læraratalið er í

skúlaárinum 1991/92 skorið niður til 28, soleiðis at uppskot landsstýrisins til fíggjarløgtingslóg 1992 fer at halda.

14675 Sjóvinnuskúlin:
Roknað verður við, at nýttar verða kr. 250.000,- til útgerð.

14758 Fróðskaparsetur Føroya:
Her er eykajáttan áður veitt av landsstýrinum og fíggjarnevndini.

14796 Sernámsfrøðilig ráðgeving:
Sum fyrr boðað landsstýrinum frá, verður yvirtrekkið væntandi kr. 650.000,-.

14851 Stuðul til lesandi:
Stuðulin til lesandi verður umleið kr. 400.000,- minni enn játtanin á fíggjarlógini 1991.

14879 Skúlaverkið, prógtøkur:
Landsskúlafyrisitingin hevur arbeitt við at lækka kostnaðin av uppgávugerð, men striltið hevur gingið, tí stórur partur av uppgávugerð er sáttmálabundin.
Landsskúlafyrisitingin roknar við, at prógtøkukontoin kemur at verða yvirtrekt við umleið kr. 900.000,-.
Landsskúlafyrisitingin mælir til, at fluttar verða hesar upphæddir á rakstrarstað 14879:

frá rakstrarstað 11409	kr. 200.000,-
frá rakstrarstað 14053	kr. 250.000,-
frá rakstrarstað 14122	kr. 250.000,-

Nýtt rakstrarstað.
Bústovnur Føroyinga í útbúgving:
Við heimild í § 6 í løgtingslóg nr. 63 frá 23. juni 1983 um bústaðarhús til fólk í útbúgving við seinni broytingum hevur BFÚ í skrivi dagfestum 19. september 1991 søkt landsstýrið um kr. 403.196,14 í rakstrarstudningi til útreiðslur av rentum og avdráttum av upprunaligu prioritetslánunum fyri árini 1987-1990.

Av tí, at BFÚ ikki hevur fingið 50% í rakstrarstudningi av útreiðslunum til rentur og avdráttir hesi árini, hevur BFÚ eina eftirstøðu í Føroya Sparikassa uppá kr. 233.095,14. Føroya Sparikassi hevur í skrivi dagfestum 2. oktober 1991 boðað BFÚ frá, at verður eftirstøðan ikki goldin innan 16. oktober 1991, verður úttøka gjørd.
Tørvurin á eykajáttan til rakstrarstudning til Bústovn Føroyinga í Útbúgving er sostatt kr. 403.196,14.

Íløgur
Studentaskúli og HF-skeið á Kambsdali.
Av teimum kr. 2.000.000, sum játtaðar eru í 1991, verða bert kr. 1.500.000 brúktar í árinum.

§ 15 Mentan
15202 Fólkabókasavn:
Meirnýtslan í 1991 verður kr. 350.000. Hetta eru lógarbundnar útreiðslur.

15304 Landsskjalasavn:
Nýtslan á hesum rakstrarstað verður kr. 150.000,- hægri enn játtanin í 1991.
Tað restar nakað í til lønir og so til rakstur annars.

15508 Bygdasøvn:
Rakstrartilskotið verður kr. 400.000,- hægri enn játtanin í 1991.
Hetta eru lógarbundnar útreiðslur.

Íløgur.
Skjalasavn nýbygging:
Játtaðar eru kr. 1.000.000,- á fíggjarlógini 1991, men arbeiðið kemur ikki í gongd í ár, so peningurin verður ikki brúktur í ár.

Náttúrugripasavn:
Tær 300.000,- krónurnar, sum eru játtaðar á fíggjarlógini í 1991, verða ikki brúktar í ár.

Studningur til Ítróttarbygging:
Eykajáttanin kr. 1.900.000 svarar til áður givnar studningsjáttanir, sum ætlanin í síni tíð var, skuldu rindast úr grunninum til ítróttarbygging. Grunnurin verður nú avtikin og upphæddin sett á fíggjarlógina.

Grasvøllur í Hvalba:
Grasvøllurin er liðugt gjørdur. Peningurin, kr.225.000, fellur til gjaldingar í ár.

Fróðskaparsetrið, nýbygging:
Tørvurin á eykajáttan uppá kr. 1.130.000,- stendst av umbyggingini av setursh úsunum, tá Fiskirannsóknarstovan flutti út.

Fiskivinna, sigling o.t.

16488 Praktiskar fiskiroyndir:
Landsstýrið og fíggjarnevndin hava játtað at flyta kr. 300.000 av hesum rakstrarstað. Kr. 200.000 skulu flytast til 16904/33199 Upplýsing um grund og kr. 100.000 til 17409 Fuglakanningarstøð v.m.

16904/333199 Upplýsing um grind:
Sí viðm. til 16488 Praktiskar fiskiroyndir.

16904/333408 Trygdargrunnur alivinnunar:
Í 1991 verður tørvur á eini eykajáttan uppá kr. 11.600.000,- til trygdargrunn alivinnurnar. Heruppí eru kr. 4.800.000,- sum landsstýrið og fíggjarnevnd hava játtað eyka fyrr í ár til furunkulosusmittað smolt. Restin er ætlað til sama endamál.

16904/373305 Landsstýrinum at ráða yvir:
Tað eru játtaðar kr. 1.000.000 á fíggjarlógini 1991, men kr. 300.000 verða ikki brúktar í ár.

§ 17. Landbúnaður

17409 Fuglakanningarstøð v.m.:
Sí viðm. til 16488 Praktiskar fiskiroyndir.

§ 18 Vinnulív og arbeiðsmarknaður annars.

18318 Semingsmannaskipan:
Landsstýrið og fíggjarnevnd hava játtað seminingsstovninum kr. 80.000,- eyka í 1991.

18323 Studningur til kolagrevstur:
Landsstýrið hevur samtykt at seta á eykafíggjarlógina fyri 1991 kr. 200.000 til kolagrevstur.

18337 Læruráðið:
Landsstýrið og fíggjarnevndin hava játtað 200.000 kr. í árinum.

18356 Ferðamannamiðstøðin:
Ferðaráð Føroya hevur biðið Peder Aderhold, doktara á Handilsháskúlanum í Keypmannahavn, um at gera eina professionella kanning av føroyskari ferðavinnu við serligum atliti til "vørumenning" og marknað.
Hann hevur sagt seg vilja gera fyrsta stigið fyri kr. 150.000,-. Av hesum falla kr. 75.000,- í ár. Og tað eru hesar kr. 75.000,- talan er um at játta eyka í ár.

18907/353067 Studningur til lærupláss:
Talan er um lógarfestar útreiðslur. Sambært løgtingslóg nr. 88 frá 18. september 1980 endurrindar landskassin lærumeistarunum 50% av lógarásettu lærlingalønini, meðan lærlingarnir ganga á tekniskum skúla.
Játtanin á fíggjarlógini 1991 er kr. 1.700.000,-. Men játtanin samsvarar ikki við veruligu útreiðslurnar. Nýtslan í 1990 var kr. 3.912.228,-.
Játtanin í 1991 er uppi nú, og út frá lærlingatilgongdini higartil í ár metir Føroya Læruráð útreiðslurnar verða umleið kr. 3.100.000,- í ár ella umleið 20% minni enn í 1990.
Meirnýtslan í 1991 verður sostatt kr. 1.400.000,-.

Íløgur.

Heilsufrøðiliga Starvsstovan:

Av játtanini uppá kr. 3.000.000 verða bert kr. 1.000.000 brúktar í ár.

§ 19 Almannamál v.m..

19075 Røktarheim:

Á fundi 27. august 1991 samtykti landsstýrið at loyva Eysturoyar Røktar- og Ellisheimi at upptaka lán uppá kr. 1.000.000 til liðugtgerð av útbygningi. Góðkenningin var treytað av, at kommunurnar veðhalda fyri láninum, og at rentur og avdráttir uppá lánið verða hildin uttanfyri vanliga raksturin, soleiðis at kommunurnar í felag rinda Røktar- og Ellisheiminum ein árligan studning, ið svarar til rentur og avdrátt uppá lánið.

Eysturoyar Røktar- og Ellisheim hevur søkt um, at tann írestandi peningurin av útbyggingini verður fíggjaður av rakstraravlopi í 1991, ið kemur av, at tann nýggja deildin ikki verður tikin í nýtslu fyrr enn umleið 1. januar 1991.

Landsstýrið mælir í staðin til, at játtaðar verða heiminum á eykafíggjarlógini fyri 1991 kr. 981.000 í íløgum (landskassans partur), og at játtanin til ellisheim, rakstrarstað 19075, samstundis verður lækkað við somu upphædd.

19106 Avlamispensión:

Meirnýtslan á hesum rakstrarstað verður væntandi kr. 3.000.000,- í 1991. Hetta kemst av hækkandi tali av avlamispensionistum. Útreiðslurnar eru lógarbundnar.

19301 Einkjupensión:

Hetta eru lógarbundnar útreiðslur. Talið av einkjupensionistum er munandi minkað. Tí verða eisini brúktar kr. 375.000,- minni í 1991 enn játtað.

19403 Vanlig forsorg:

Meirnýtslan á hesum rakstrarstað verður væntandi kr. 21.000.000,- í 1991. Hetta eru eisini lógarbundnar útreiðslur. Meirnýtslan er orsakað av stuðlinum, ið útgoldin verður vegna arbeiðsloysi.

19407 Ymiskir forsorgarstovnar:
Minninýtslan uppá kr. 500.000,- í 1991 er úrslitið av sparitiltøkunum innan økið.

19607 Heimahjálparaskipanin:
Minninýtslan uppá kr. 1.600.000,- í 1991 er úrslitið av sparingum, íð eru farnar fram innan hetta økið.

19659 Dagpeningaskipanin:
Hetta eru lógarbundnar útreiðslur. Minninýtslan uppá kr. 7.500.000,- í 1991 er úrslit av framdum lógarbroytingum viðvíkjandi dagpeningarætti við barnsburð, og sum óbeinleiðis úrslit av arbeiðsloysi.

19683 Barnastyrkur:
Hetta eru lógarbundnar útreiðslur. Játtanin er ikki lagað eftir framfarnu lógarbroytingunum. Sambært Líkningarráðnum verður útreiðslustøðið kr. 11.500.000,- í 1991. Barnastyrkur, sum verður frádrigin í skattinum, verður bókaður yvir skattakonto.

19697 Samsýning fyri at ansa eldri og óhjálpnum heima:
Hetta eru lógarbundnar útreiðslur. Tað verða væntandi brúktar kr. 1.900.000,- minni í 1991, enn játtað er á fíggjarlógini. Sparingarnar eru úrslit av broyttari siðvenju.

19904/363382 Møðrahjálp:
Tær 300.000,- kr., sum játtaðar eru á fíggjarlógini 1991 verða ikki brúktar í ár.

19904/333104 Trygdargrunnur fyri avreiðingar og lønir:
Landsstýrið og fíggjarnevnd hava játtað Trygdargrunninum fyri avreiðingar og lønir kr. 108.404,- eyka í 1991.

19904/373305 Landsstýrinum at ráða yvir:
Av játtaða peninginum í 1991 til landsstýrið at ráða yvir verða tær 800.000,- krónurnar ikki brúktar í ár.

Íløgur.
Dagheim á Berjabrekku, nýbygging:
Av kr. 4.000.000, sum játtaðar eru í 1991, verða bert kr. 2.000.000 brúktar í árinum.

Umlættingarheim og bústovnur, Suðuroy:
Tað eru settar kr. 1.000.000,- av til endamálið í 1991. Men hesin peningur verður ikki brúktur í ár.

Røktarheim í Norðstreymoy, nýbygging:
Tað eru settar kr. 1.000.000,- av til endamálið í 1991. Men hesin peningur verður ikki brúktur í ár.

§ 20 Pensiónsútreiðslur.
20013/103558 Pensiónir:
Her verða brúktar kr. 40.000,- meira enn játtað. Orsøkin er, at tað kom ein óvæntað eftirlønarsamsýning aftrat seinasta summar.

20013/103612 Bíðipeningur:
Tað er torført at meta neyvt um útreiðslurnar til bíðipening, serliga tá nýtt landsstýrið er skipað og óvissa er um og nær landsstýrismenn leggja tingsessin frá sær.
Útreiðslurnar á hesum rakstrarstað vera í 1991 kr. 500.000,- meira enn játtanin.

20013/103629 Tænastumannaeftirlønir:
Á hesum rakstrarstað verður meirnýtslan í 1991 kr. 350.000,- . Orsøkin er, at 4 tænastumenn eru farnir frá í árinum harav tveir, sum eru undir 67 ár, og harumframt hevur einkjan eftir ein tænastumann fingið einkjupensión.

§ 21 Aðrar útreiðslur.
22104/373305 Landsstýrinum at ráða yvir:
Í 1991 verða brúktar kr. 400.000,- minni enn játtað á fíggjarlógini 1991.

§ 27 Óvissar útreiðslur.

27005 Óvissar útreiðslur:

20 milj. kr til arbeiðsloysisgrunn. Hendan upphædd er sett á eykafíggjarlógina 1991 sum ein heilt serligur postur. Upphæddin er ætlað til innskotspening til komandi arbeiðsloysistryggingargrunn. Upphæddin verður goldin eina ferð sum grundfæ grunsins og kemur landskassin ikki at rinda meir til hetta endamál burtursæð frá arbeiðsgevaragjaldi.

Jógvan Sundstein
landsstýrismaður

/ Kári Petersen

Skjal VII

ORÐALISTI

tikin úr

STATENS LÅNTAGNING
OG GÆLD
1989

FINANSMINISTERIET
BUDGETMINISTERIET
1990

Orðalistin lýsir fyribrigdi, sum verða brúkt í bókini.

Ordliste over finansielle betegnelser

Ordlisten indeholder forklaringer på en række fagudtryk på det finansielle område. Sidst i ordlisten er en fortegnelse over den internationale *møntkode-standard* (ISO) samt en beskrivelse af *kreditvurderingsbetegnelser* fra de 2 førende amerikanske selskaber. Med hensyn til forklaring på mere gængse *statistiske udtryk* mv. henvises til Danmarks Statistiks publikationer, specielt ordforklaringen i Statistisk tiårsoversigt, og årsberetninger fra Danmarks Nationalbank.

Amerikansk option:

Se option.

Annuitetslån:

Lån hvor ydelsen pr. termin (rente og afdrag) er konstant gennem lånets løbetid.

Arbitrage:

Ved handlen med varer og finansielle aktiver på forskellige markeder bliver priserne ikke nødvendigvis ens. Hvis der er tale om ens eller næsten ens aktiver (fx valuta, værdipapirer og nogle råvarer), er der fortjenstmuligheder ved at købe, hvor aktiverne er billigst, og straks sælge dem, hvor de er dyrere, så længe prisforskellen er større end omkostningerne ved køb og transport.

Ved disse aktiviteter – der betegnes arbitrage – øges efterspørgslen på det billigste marked og udbuddet på det dyreste. Arbitragen giver således en tendens til prisudligning, hvilket igen reducerer mulighederne for givtig arbitrage. Ordet arbitrage dækker i sin egentlige mening kun risikofri transaktioner, men anvendes nu også om transaktioner, der formodes at have en ringe risiko.

Asset swap:

Se swaps.

Basis point:
1/100 af 1 pct., dvs. 0.01 pct.

Basis swap:
En *swap* der indebærer, at man bytter renteberegningsgrundlag: fast til variabel, variabel til fast eller fra ét variabelt indeks til et andet.

Benchmark:
Et fast holdepunkt, som andet kan vurderes ud fra, fx en obligation, der er prisledende på obligationsmarkedet, og i forhold til hvilken andre obligationer prisfastsættes.

Betalingsbalance:
En opgørelse af alle økonomiske transaktioner, der i en periode har fundet sted mellem Danmark og udlandet. Transaktionerne fordeles mellem de såkaldte løbende poster og kapitalposter. Hovedområderne under *løbende poster* er dels varehandel, søtransport, rejser og andre tjenesteydelser, dels bidrag til og støtte fra EF, gaver og andre ensidige overførsler samt renter, udbytte mv. I mange år har disse poster givet anledning til et *løbende underskud*, der må finansieres ved, at indtægterne på *kapitalposterne* er større end udgifterne, dvs. at lån og direkte investeringer mv. fra udlandet, salg af værdipapirer og/eller brug af valutareserver er større end tilbagebetalinger, køb af værdipapirer mv.

Bid and offer/asked price:
Køberkurs og sælgerkurs.

Bill:
Normalt værdipapir uden pålydende rente med kort løbetid, fx amerikanske US Treasury Bills, se derunder.

Bond:
En obligation. Normalt vil fast forrentede obligationer med løbetider på mindst 3 år blive kaldt »bonds«, mens der for fast forrentede obligationer med kortere løbetider eller variabelt forrentede obligationer benyttes betegnelsen »notes«.

Bruttokassesaldo:

En opgørelse af alle statens indbetalinger fratrukket alle udbetalinger, uanset om betalingen vedrører driftsposter eller kapitalposter som fx afdrag på lån. Bruttokassesaldoen er således et mål for statens samlede finansiering/placeringsbehov.

Bulldog-lån:

Obligationslån udstedt af udenlandske låntagere på det indenlandske britiske marked.

Bullet loan:

Stående lån, se derunder.

Bull- og bear-bonds:

(Hausse og baisse-obligationer). Obligationslån, hvis indfrielseskurs er knyttet til udviklingen i prisen for en vare eller et værdipapir eller et indeks. For bull-bonds er indfrielsesprisen højere, jo højere prisen (indekset) er. Indfrielseskursen for bear-bonds varierer modsat. Ved samtidig at udstede bull- og bear-bonds er udsteder beskyttet mod ændringer i prisen på den underliggende størrelse, mens køberne af obligationerne kan spekulere i stigninger eller fald.

Callable bond:

Obligation, som af låntager kan førtidsindfries på forud fastlagte betingelser/vilkår. Modsat *puttable bond*. Se også *call option*.

Call option:

En købsoption, det vil sige en option, der giver indehaveren ret til at købe en fordring af optionsudstederen til en på forhånd fastsat pris. Specielt kan der være tale om en ret for en låntager til at indfri (tilbagekøbe) obligationer til bestemte priser før endeligt forfald. Se iøvrigt under option.

Cap:

Maksimum, specielt en overgrænse for renten på et variabelt forrentet lån. (Benyttes især i forbindelse med aftaler, hvor den ene part påtager sig at dække renteudgift ud over den fastsatte grænse).

Certifikatprogram:

Se commercial paper.

Closing date:

Se Issue date.

Commercial paper (CP):

Korte gældsbeviser med en løbetid, der i USA kan variere fra én til 270 dage, og som typisk erstattes af nye ved forfald, så låntager konstant har et større eller mindre udestående. Betegnelsen bruges først og fremmest om markedet for sådanne papirer i USA, men i de senere år er commercial paper blevet udstedt på en række andre nationale markeder og euro-markedet (ECP). I Danmark benyttes betegnelsen virksomhedscertifikater.

Cross default:

Bestemmelse i lånekontrakt, hvorefter lånet forfalder til betaling, hvis et hvilket som helst andet af låntagerens lån eller lån garanteret af den pågældende låntager er misligholdt med hensyn til betaling. I bestemmelsen indgår oftest et mindstebeløb, således at lånet kun forfalder til betaling, hvis den mangiende betaling overstiger dette mindstebeløb.

DAU-saldo:

Saldoen på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget.

Dual currency bonds:

Bruges normalt om obligationer, der forrentes i én valuta og tilbagebetales i en anden. Undertiden bruges betegnelsen »Hybrid bonds«.

ECU:

ECU (ISO-møntkode XEU) er en såkaldt valutakurv. Den er sammensat af faste mængder af hver af EF-landenes valuta. Disse mængder afspejler landenes relative økonomiske betydning, og sammensætningen revideres normalt med 5 års mellemrum, men således, at værdien af ECU med den ny sammensætning initialt er uændret. ECUens nuværende sammensætning blev fastsat i september 1989 og er følgende:
1 XEU = 0.6242 DEM + 1.332 FRF + 0.08784 GBP + 151.8 ITL +

0.2198 NLG + 3.301 BEC + 0.13 LUF + 0.1976 DKK + 0.008552 IEP + 1.44 GRD + 6.885 ESB + 1.393 PTE.
Værdien af 1 ECU var ultimo 1989 7.8430 kr.

EIB:

Den europæiske Investeringsbank. Banken er omtalt i kapitel 11.

Emissionskurstab:

Kurstab og -gevinster opstået ved udstedelse af lån til kurser henholdsvis under og over pari. Udstedelsen foregår som oftest til kurser under pari, hvorfor betegnelsen emissionskurstab normalt anvendes. Visse engangsomkostninger i forbindelse med låneoptagelsen er på finansloven og i statsregnskabet medregnet under emissionskurstab.

EMS:

Det Europæiske Monetære System. Et løbende samarbejde mellem de deltagende lande om at forhindre kursen (prisen) for deltagerlandenes valutaer i at bevæge sig uden for de aftalte rammer (yderkurser eller interventionskurser). Ændringer i sidstnævnte foretages kun sjældent og efter aftale mellem regeringerne. De deltagende lande er (januar 1990): Belgien, Danmark, Frankrig, Holland, Irland, Italien, Luxembourg, Spanien og Tyskland. England, Grækenland og Portugal deltager også i EMS-samarbejdet, men ikke i dettes fast-kurs-samarbejde.

Euro Commercial Paper (ECP):

Commercial Paper udstedt på euro-markedet (se »Commercial Paper«).

Eurobond-markedet:

Markedet for obligationer, der emitteres uden for valutaområdet for den valuta, obligationen lyder på. Sådanne emissioner bliver typisk placeret af et internationalt syndikat af banker hos investorer i flere lande.

Euro-currency:

Tilgodehavende eller gæld udtrykt i en valuta placeret i en bank udenfor valutaens hjemland.

Euro-dollar:

USD placeret i en bank uden for USA, men ikke nødvendigvis i Europa.

Europæisk option:
Se option.

Exercise af option eller warrants:
Udnyttelse af ret til at købe eller sælge obligationer (eller andre værdipapirer) til forud fastsat pris.

Federal Reserve System (»Fed«):
Den centrale pengepolitiske institution i USA. Federal Reserve System består af 12 selvstændige regionale Federal Reserve Banks under ledelse af et fælles styrelsesråd (Board of Governors) med sæde i Washington. Styrelsesrådet har 7 medlemmer, hver valgt for en periode på 14 år, og forhandlingerne ledes af en formand udpeget blandt disse af USAs præsident for en periode på 4 år. Nuværende formand er Alan Greenspan, udpeget i august 1987. Federal Reserve System udøver over for de kommercielle banker i USA samme funktioner, som i Danmark varetages af Danmarks Nationalbank og Finanstilsynet.

Floating Rate Notes (FRN):
Variabelt forrentede obligationslån.

Fordelte emissionskurstab:
På finansloven og i statsregnskabet bliver emissionskurstab på rentekontoen fordelt ligeligt ud svarende til lånets afdrag.

Forward (exchange) rate:
Terminspris udtrykt som fradrag i eller tillæg til spotkursen (dagskursen), fx den kronekurs, ved hvilken USD kan købes til levering på et aftalt fremtidigt tidspunkt.

Forwardswap:
En aftale om at indgå en swap på en bestemt fremtidig dato på fastsatte vilkår.

Futures:
Aftaler om levering af en fordring på et senere tidspunkt til en fast pris.

Der kan fx være tale om levering af en vis mængde valuta, obligationer eller aktier. Futures er sædvanligvis kendetegnet ved at være omsættelige og standardprægede – i modsætning til terminskontrakter. En future indebærer ikke nødvendigvis levering af den underliggende fordring. Der kan som oftest ske en differenceafvikling, der svarer til forskellen mellem den aftalte pris og prisen på den underliggende fordring.

Genkøbsforretning:

I denne bog brugt om pengeinstituts salg af obligationer til Danmarks Nationalbank med samtidig aftale om tilbagekøb til en på salgstidspunktet aftalt pris.

Hedge:

Risikoafdækning, dvs. forholdsregler mod tab som følge af fremtidige prisændringer.

Hybrid bonds:

Se »Dual currency bonds«.

ISO-møntkoder:

Se særskilt afsnit efter ordlisten.

Issue date:

Identisk med Closing date. Dagen, hvor provenuet på en nyemission betales til låntager af *Lead Manager*, samtidig med at værdipapirerne i foreløbig eller endelig form af låntager overdrages til Lead Manager.

Kapitalbalance:

Mens betalingsbalancen er en opgørelse for en periode, er kapitalbalancen *en opgørelse af Danmarks gæld til og tilgodehavender i udlandet* ved årets udgang. Bevægelserne på betalingsbalancens kapitalposter vil føre til ændringer af samme størrelse på kapitalbalancen ved årets slutning. Herudover påvirkes kapitalbalancen af kapitalgevinster og kapitaltab, ikke mindst som følge af ændringer i valutakurser og kurser på værdipapirer.

Konvertibel obligation:
Obligation, der under nærmere bestemte betingelser af debitor kan indfries før udløb. Er ensbetydende med, at debitor har en call option.

Kreditværdighed:
Se sidst i ordlisten.

Launch date:
Tidspunktet hvor en emission sættes i værk, først og fremmest ved arrangørens udsendelse af telexer til andre banker med indbydelse til at deltage som »underwriters« (garanter for salget).

Ledende bank/Lead Manager:
Den bank, der arrangerer et obligationslån.

LIBID:
= London Interbank Bid (Rate): Den rente, hvortil banker tilbyder at modtage indskud fra andre banker på London Interbank-markedet. Se også »LIBOR«.

LIBOR:
= London Interbank Offered Rate: Den rente, hvortil banker tilbyder indskud i andre banker på London Interbank-markedet. Renten vil typisk variere med indskuddets løbetid (almindeligste løbetider er én dag, én uge, én, tre eller seks måneder). Er typisk 1/8 procent point p.a. over LIBID.

LIMEAN:
= London Interbank Mean (Rate): Gennemsnit af LIBOR og LIBID.

Likviditet i obligationsmarkedet:
Refererer til den lethed, hvorved en obligation kan købes eller sælges i det sekundære marked (se »Sekundært marked«).

Lombard rente:
Den rente, tyske banker kan låne til i *Bundesbank* mod sikkerhed i værdi-

papirer. Der kan dog højst lånes et beløb svarende til værdien af de værdipapirer. banken har deponeret i Bundesbank.

Lånevifte:

Samtlige papirer staten i en given periode sælger i.

Market maker:

En handler, som til stadighed noterer både køber- og sælgerkurser, som han er villig at handle til (sædvanligvis med maksimering af handelsstørrelse).

Medium Term Note (MTN):

Et værdipapir med længere løbetid end Commercial Paper, normalt udstedt i mindre portioner under et låneprogram aftalt med et antal banker (dealers). Forekommer især på det amerikanske marked, men også på Euro-markedet.

Mindsterenten:

Den mindste kuponrente på værdipapirer, der tillades for personer og ikke-næringsbeskattede selskaber, hvis kursgevinster skal friholdes for skattepligt, jf. kursgevinstloven (lov 532, 1985).

Mindsterenten fastsættes for halvårene januar-juni og juli-december, jf. dog senere. Mindsterenten beregnes på grundlag af et simpelt gennemsnit opgjort med to decimaler af en af Københavns Fondsbørs dagligt udregnet effektiv obligationsrente for de seneste 20 børsdage forud for 15. december og 15. juni. Mindsterenten udgør 7/8 af den således opgjorte gennemsnitsrente, nedrundet til nærmeste hele antal pct.point.

Er den effektive obligationsrente i 10 på hinanden følgende børsdage mere end 2 pct.point højere eller 1 pct.point lavere end det gennemsnit, der danner grundlag for den opgjorte mindsterente, beregnes en ny mindsterente på grundlag af et simpelt gennemsnit af den effektive obligationsrente i disse 10 børsdage.

Moody's Investors Service:

Amerikansk kreditvurderingsinstitut (Rating Agency), se i øvrigt sidst i ordlisten.

Multicurrency-klausul:

Bestemmelse, der giver låntager mulighed for at omlægge et lån fra én valuta til en anden.

Negative pledge:

Bestemmelse i lånekontrakt, hvorefter låntager afskriver sig retten til fremtidig at give gammel og ny gæld en fortrinsstilling i form af pant eller anden sikkerhed. Ofte er der aftalt undtagelser fx at lån til ejendomskøb kan sikres ved pant. Der er negative pledge bestemmelser, for så vidt angår stort set alle statens udlandslån.

NIB:

Den Nordiske Investeringsbank. Banken er omtalt i kapitel 10.

Note:

En obligation (se »Bond«). Betegnelsen bruges normalt om fast forrentede obligationer med løbetider på op til 8 år eller variabelt forrentede obligationer.

Nul-kupon-lån:

Lån hvor der ikke betales renter i lånets løbetid. Lånets omkostninger vil alene fremkomme som underkurs ved låneoptagelsen.

Offentligt obligationslån:

(Public issue). Obligationslån, der udbydes til offentligheden og er noteret på en børs.

Option:

En kontrakt, der giver ejeren (køberen) ret til, men ikke pligt til, at købe eller sælge et finansielt instrument eller en valuta til en aftalt pris på et aftalt fremtidigt tidspunkt. Sælgeren er naturligvis forpligtet til at opfylde ejerens ret. Man taler om følgende typer optioner:

Call option: købsoption.
Put option: salgsoption.

Med udgangspunkt i, hvornår en option kan benyttes, inddeles optionerne i følgende to kategorier:

Europæisk option: retten kan kun benyttes på udløbstidspunktet.
Amerikansk option: retten kan benyttes i hele perioden frem til udløbsdatoen.

Partly paid:

(Delvis betalt). Benyttes om et obligationslån, hvor kun en del af provenuet betales af obligationskøberne ved emissionen, mens resten betales på bestemt(e) senere tidspunkt(er).

Prime rate:

Den rentesats, banker i USA benytter som basisrente ved udlån til deres mest kreditværdige kunder.

Primær likviditet:

Summen af pengeinstitutternes likviditetsmæssige nettostilling over for Nationalbanken og den private sektors beholdning af sedler og mønt.

Primært marked:

I Danmark holdes »en serie« af statsgældsbeviser og -obligationer samt realkreditobligationer åben i en periode, således at det samlede salg i serien finder sted over en periode, og dets størrelse er i almindelighed ikke fastlagt på forhånd. I udlandet er det mere almindeligt at udstede obligationslån i en på forhånd fastlagt størrelse. Med få undtagelser, fx amerikanske statsobligationer, aftaler låntageren med (hyppigst) en gruppe af banker at forestå salget af obligationer. Gruppen ledes af den ledende bank (lead manager), der fører regnskabet (book runner). Sædvanligvis investerer disse (formidlende) banker ikke selv i obligationerne, men sælger dem alle inden for en ret kort periode, hvilket betegnes »det primære marked« (hvori selvsagt også førstegangskøberne kan sælge osv.). (Se »sekundært marked«).

Privat placering:

(Private placement). Obligationslån eller andet lån, der udbydes til en begrænset kreds af købere og som normalt ikke er børsnoteret.

Prospekt:

Dokumentet udfærdiges i forbindelse med emissioner. Indeholder alle relevante informationer vedrørende den offentlige emission, låntager og garant.

Purchase fund:

(Opkøbsfond). Når aftalte afdrag i et låns levetid kun skal foretages i det omfang der er opkøbt obligationer af lånet og under anvendelse af disse, siger man, at der er knyttet en purchase fund til lånet.

Put option:

En salgsoption, det vil sige en option, der giver indehaveren ret til at sælge en fordring til optionsudstederen til en forud fastsat pris. Specielt benyttet om en investors ret til at kræve et lån førtidsindfriet. Se også »Option«.

Rating:

Kreditvurdering givet af kreditvurderingsinstitutter som Standard & Poor's Corporation eller Moody's Investors Service. (Se oversigt over disses kreditvurderingsbetegnelser sidst i ordlisten).

Rentearbitrage:

Arbitrage med henblik på at udnytte renteforskelle, jf. arbitrage.

Samurai-lån:

Offentligt JPY-obligationslån udstedt i Japan af ikke-japanske låntagere.

SEC:

The Securities and Exchange Commission, en institution i USA til beskyttelse af amerikanske investorer.

SDR (Special Drawing Rights):

Den internationale Valutafonds regningsenhed, hvis værdi er summen af værdien af de fem valgte beløb, der danner kurven. 1 SDR = 0,452 USD + 0,527 DEM + 1,02 FRF + 33,4 JPY + 0,0893 GBP.
Værdien af 1 SDR var ultimo 1989 8,6827 kr.

Sekundært marked:

Markedet for handel med obligationer igennem deres løbetid efter at de ved udstedelsen sælges i »det primære marked«. (Se »primært marked«).

Serielån:
Lån hvor gælden afdrages med lige store beløb ved hvert terminstidspunkt. Da restgælden falder gennem lånets løbetid, bliver rentebetalingerne mindre og mindre for hver termin.

Sinking fund:
Hvis afdrag på et lån til hver termin sker enten ved hjælp af opkøbte obligationer eller ved udtrækning til bestemt kurs, benyttes »sinking fund« som betegnelse for de opkøbte obligationer.

Skatkammerbevis:
Statspapir med løbetid under 1 år.

Spotmarked:
Marked for umiddelbar overdragelse, modsat terminsmarked.

Spread:
Benyttes i praksis ofte i flæng med »margin« som betegnelse for differencer i forskellige rente- og prissammenhænge, fx:

1) Købs- og salgspris (kurs) på et værdipapir.
2) Differencen mellem renten af sammenlignelige værdipapirer udstedt af to forskellige låntagere (fx renten af en USD-obligation udstedt af den danske og den amerikanske stat), eller marginen over eller under LIBOR (eller andet rentemål) som opnås i en transaktion.
3) Ved obligationsudstedelser: differencen mellem prisen realiseret af udsteder og prisen betalt af investor.

Standard & Poor's Corporation:
Amerikansk kreditvurderingsinstitut, se endvidere bagest i ordlisten.

Statsgældsbevis:
Statspapir med løbetid på 1-2 år ved udstedelsen.

Stående lån:
Lån, der i sin helhed tilbagebetales på udløbsdagen.

Subscription Agreement:

Lånekontrakt, der reguierer forholdet mellem låntageren og lånets arrangører, lead manager og co-lead managers.

Swap:

Swap betyder at bytte. En swap er en selvstændig finansiel transaktion. Man skelner mellem *asset/aktiv-swaps* og *liability/passiv-swaps*, efter om det er et tilgodehavende eller en gæld, man ønsker byttet til noget andet, men bortset fra motivet er der ikke forskel på transaktionernes karakter. I administrationen af statens låntagning er der typisk tale om liability-swaps (se dog eksempel på en asset-swap i kapitel 2, afsnit 2.2.). Der kan være tale om bytte af ydelser svarende til lån enten i samme valuta, men med forskellig rente, eller i forskellige valutaer. En swap kan aftales som led i en låneoptagelse eller uafhængigt deraf, og den behøver ikke med hensyn til beløb, løbetid, betalingsdatoer etc. at knytte sig til noget bestemt lån. Baggrunden for at foretage swap-transaktioner er, at der ønskes en omlægning af rente- og/eller valutabasis.

Ved en *rente-swap* forstås en transaktion, hvorved to parter indgår en aftale om at udveksle betalinger i den samme valuta. Betalingen udregnes som rentebetalinger af samme beregningsmæssige hovedstol, men på grundlag af forskellige renteberegningsprincipper. Renteswaps kan laves mellem fast og variabel rente eller mellem ét variabelt renteindeks og et andet.

En *valuta-swap* består i bytte af ydelser svarende til lån i forskellige valutaer. Den ene part kan fx udlåne et beløb til fast eller variabel rente i DEM, mens den anden udlåner et beløb i USD (normalt værdimæssigt svarende til DEM-beløbet på starttidspunktet) til fast eller variabel rente med samme løbetid. Den første part skal så forrente og tilbagebetale USD-hovedstolen og modtager til gengæld ydelser på DEM-hovedstolen. Der er normalt udveksling af hovedstole både ved arrangementets start og slutning, men undertiden undlades det ved start (hvor de værdier, der skal udveksles, som nævnt sædvanligvis er lige store).

Swaption:

Option på at kunne opnå en swap på et fremtidigt tidspunkt, dvs. en ret, men ikke en pligt for optionens indehaver til at indgå en swap af et i aftalen nærmere bestemt indhold (fx valuta- eller renteswap).

Syndikeret banklån:

Banklån ydet af et konsortium af banker.

Terminskontrakt (»Forward contract«):
Aftale om levering af varer, værdipapirer eller valuta til en fastsat pris til levering på en fremtidig dato. Se også »Forward Rate«.

Terminsmarked (»Forward market«):
Marked, hvor varer, værdipapirer eller valuta handles til en fastsat pris til levering på en fremtidig dato. Se også »Forward Rate«.

(US) Treasury bill:
(Amerikansk) skatkammerbevis med løbetid op til og med 1 år.

(US) Treasury note:
(Amerikansk) statsobligation (med længere oprindelig løbetid end treasury bills).

Variabel rente:
En rente, der aftales at skulle variere som eller i takt med en anden rentesats, der noteres på markedet med bestemte kortere mellemrum end lånets løbetid, fx dagligt eller hver 6. måned (LIBOR, renten på amerikanske skatkammerbeviser eller beviser for indskud i banker) eller når de pågældende rentesatser måtte blive ændret (bl.a. bankudlånsrente, fx prime rate i USD). Variabelt forrentede indenlandske statsobligationer er omtalt i kapitel 9.

Varighed:
Den periode, der går efter en rentestigning, før den højere rente, der (under det højere renteniveau) kan opnås ved at geninvestere investeringens afkast, opvejer det kurstab, der udløste rentestigningen. For fast forrentede låns vedkommende kan varigheden beregnes som et vejet gennemsnit af løbetiderne for de enkelte ydelser under lånet. Vægtene er ydelserne diskonteret tilbage til begyndelsestidspunktet med den gældende effektive rente. Med betegnelserne $Y(t)$ = ydelse på tidspunkt t og i = effektiv rente, fås

$$\text{Varighed} = \frac{\sum tY(t)(1+i)^{-t}}{\sum Y(t)(1+i)^{-t}}$$

Der er redegjort for bestemmelse af varighed for variabelt forrentede obligationer i kapitel 9 (se specielt appendikset).

Warrant:
En option, der giver indehaveren ret til inden for en bestemt periode fra udstedelsen at købe et værdipapir til forud fastsat pris.

Yankee-lån:
Offentligt obligationslån udstedt i USA af ikke-amerikanske låntagere.

ISO-møntkoder

Land	Møntsort	ISO-møntkode
Australien	Dollar	AUD
Belgien	Konvertibel franc	BEC
Belgien	Finansiel franc	BEL
Canada	Dollar	CAD
Danmark	Krone	DKK
England	Pund	GBP
Finland	Mark	FIM
Frankrig	Franc	FRF
Grækenland	Drachme	GRD
Holland	Gylden	NLG
Irland	Pund	IEP
Island	Krone	ISK
Italien	Lire	ITL
Japan	Yen	JPY
Luxembourg	Franc	LUC
New Zealand	Dollar	NZD
Norge	Krone	NOK
Portugal	Escudo	PTE
Schweiz	Franc	CHF
Spanien	Peseta	ESP
Sverige	Krone	SEK
USA	Dollar	USD
Vesttyskland	Deutsche Mark	DEM
Østrig	Schilling	ATS
ECU	Europæisk Regningsenhed	XEU
SDR	Speciel Trækningsrettighed	XDR

Kreditvurderingsbetegnelser

De to mest kendte kreditvurderingsselskaber, Moody's Investors Service og Standard & Poor's Corporation anvender for gæld i almindelighed følgende betegnelser, som knyttes til konkrete lån, og ikke til låntageren som sådan:

Moody's: Aaa, Aa, A, Baa, Ba, B, Caa, Ca og C.

For kategorierne Aa til B benyttes 1, 2 eller 3 til at angive lidt bedre eller lidt dårligere status inden for kategorien.

S & Ps: AAA, AA, A, BBB, BB, B, CCC, CC, C, CI og D.

For kategorierne AA til B benyttes + eller - til at angive lidt bedre eller lidt dårligere status inden for kategorien.

Aaa/AAA »triple A« er den bedste vurdering (rating). Den danske stats lån har Aa1/AA. For så vidt angår DKK-obligationer dog Aaa hos Moody's.

I *Moody's* beskrivelse af Aa-kategorier står bl.a., at obligationer, der rates Aa, bedømmes som på alle måder værende af høj kvalitet.

AA rating gives ifølge *Standard & Poor's* definition, når der er en meget stærk evne til at betale renter og afdrag, og Standard & Poor's anfører, at lån med AA rating kun i ringe grad afviger fra gæld med højeste rating.

Standard & Poor's giver også kreditværdighedsvurderinger, som ikke er knyttet til konkrete lån (Sovereign assessments). Disse vurderinger gives for en række af de lande, som ikke har rating hos Standard & Poor's (og således ikke for Danmark). Her anvendes 6 kategorier for evnen til at forrente og afdrage udlandsgælden til tiden, nemlig

- meget stærk evne
- stærk evne, og kun ubetydelig sårbarhed over for uheldig udvikling
- tilfredsstillende evne, men sårbar over for uheldig udvikling
- kun tilstrækkelig evne: sandsynligvis minimalt værn mod en uheldig udvikling
- ringe evne: betydelig usikkerhed og stor risiko
- utilstrækkelig evne: betydelig sandsynlighed for restancer, moratorier eller misligholdelse.

Moody's giver ikke tilsvarende vurderinger, men har i den senere tid foretaget rating af en række lande, som ikke har anmodet herom.

For *Commercial Paper* anvendes følgende betegnelser:

Moody's	Standard & Poor's
P1(prime1)	A-1 +
P2	A-1
P3	A-2
Not Prime	A-3
	B
	C
	D

P1/A-1 + er den bedste vurdering (rating), hvilket er vurderingen for statens Commercial Paper.

Skjal VIII

Vantaðar útreiðslur til almannamál í 1992 býtt á kommunur

Kommuna	Fólka-pensión	Avlamis-pensión	Einkju-barnsst.	Einkju-pensión	Vanlig-forsorg	Barna forsorg	Heima-hjálp	Búnlovnar	Samanlagt
Fugloyar	19.845	9.811	411	114	18.677	1.625	5.335	334	56.151
Svínoyar	18.398	9.096	381	106	17.315	1.507	4.946	310	52.058
Viðareiðis	96.095	47.507	1.988	554	90.439	7.870	25.831	1.617	271.902
Hvannasunds	151.895	75.093	3.142	875	142.954	12.440	40.831	2.556	429.787
Klaksvíkar	1.743.265	861.822	36.065	10.047	1.640.650	142.775	468.608	29.332	4.932.564
Kunoyar	40.379	19.962	835	233	38.002	3.307	10.854	679	114.251
Húsar	16.649	8.231	344	96	15.669	1.364	4.476	280	47.110
Mikladals	24.035	11.882	497	139	22.620	1.968	6.461	404	68.006
Elduvíkar	37.115	18.348	768	214	34.930	3.040	9.977	624	105.016
Oyndarfjarðar	57.484	28.419	1.189	331	54.100	4.708	15.452	967	162.651
Fuglafjarðar	579.777	286.626	11.994	3.341	545.650	47.484	155.850	9.755	1.640.478
Leirvíkar	284.184	140.493	5.879	1.638	267.456	23.275	76.392	4.782	804.097
Gøtu	336.808	167.498	7.009	1.953	318.865	27.749	91.075	5.701	958.658
Runavíkar	840.351	415.447	17.385	4.843	790.885	68.826	225.895	14.140	2.377.773
Nes	384.444	190.058	7.953	2.216	361.814	31.486	103.343	6.469	1.087.783
Skála	249.842	123.515	5.169	1.440	235.135	20.462	67.160	4.204	706.926
Sjóar	342.998	169.569	7.096	1.977	322.808	28.092	92.201	5.771	970.512
Sunda	182.839	90.391	3.783	1.054	172.077	14.975	49.149	3.076	517.344
Eiðis	251.988	124.576	5.213	1.452	237.155	20.638	67.737	4.240	712.998
Gjógv	22.457	11.102	465	129	21.135	1.839	6.037	378	63.542
Funningur	39.807	19.680	824	229	37.464	3.260	10.701	670	112.634
Haldarsvíkar	99.846	49.361	2.066	575	93.969	8.178	26.840	1.680	282.515
Saksunar	6.984	3.453	144	40	6.573	572	1.877	118	19.762
Hvalvíkar	111.408	55.077	2.305	642	104.850	9.124	29.948	1.875	315.228
Hósvíkar	83.382	41.222	1.725	481	78.474	6.829	22.414	1.403	235.930
Kollafjarðar	315.822	156.134	6.534	1.820	297.231	25.866	84.896	5.314	893.617
Kvívíkar	205.536	101.611	4.252	1.185	193.437	16.834	55.250	3.458	581.563
Vestmanna	435.102	215.103	9.001	2.508	409.491	35.635	116.960	7.321	1.231.122
Kirkjubøar	71.207	35.203	1.473	410	67.015	5.832	19.141	1.198	201.480
Argja	580.350	286.909	12.006	3.345	546.188	47.531	156.004	9.765	1.642.098
Tórshavnar	5.650.780	2.793.590	116.904	32.567	5.318.155	462.805	1.518.989	95.079	15.988.870
Hests	19.078	9.432	395	110	17.955	1.563	5.128	321	53.982
Nólsoyar	98.926	48.906	2.047	570	93.103	8.102	26.592	1.665	279.912
Sandavágs	244.247	120.749	5.053	1.408	229.870	20.004	65.656	4.110	691.098
Miðvágs	360.138	178.042	7.451	2.076	338.939	29.496	96.809	6.060	1.019.011
Seyrvágs	356.374	176.181	7.373	2.054	335.396	29.187	95.797	5.996	1.008.359
Bøggjar	25.045	12.382	518	144	23.571	2.051	6.732	421	70.865
Mykinesar	7.972	3.941	165	46	7.503	653	2.143	134	22.557
Sands	220.787	109.151	4.568	1.272	207.791	18.083	59.350	3.715	624.716
Skopunar	196.241	97.016	4.060	1.131	184.690	16.072	52.752	3.302	555.265
Skálavíkar	76.485	37.812	1.582	441	71.983	6.264	20.560	1.287	216.414
Húsavíkar	68.786	34.006	1.423	396	64.737	5.634	18.490	1.157	194.629
Skúvoyar	25.186	12.451	521	145	23.704	2.063	6.770	424	71.265
Hvalbiar	284.445	140.622	5.885	1.639	267.701	23.296	76.462	4.786	804.836
Tvøroyrar	702.849	347.469	14.541	4.051	661.477	57.564	188.933	11.826	1.988.709
Famjins	41.087	20.312	850	237	38.668	3.365	11.045	691	116.255
Hovs	54.481	26.934	1.127	314	51.274	4.462	14.645	917	154.155
Porkeris	122.930	60.773	2.543	708	115.694	10.068	33.045	2.068	347.831
Vágs	530.198	262.115	10.969	3.056	498.988	43.424	142.523	8.921	1.500.193
Sumbiar	155.672	76.960	3.221	897	146.509	12.750	41.846	2.619	440.475
	16.874.000	8.342.042	349.091	97.250	15.880.738	1.382.000	4.535.909	283.919	47.744.949

Skjal IX

Væntaðar útreiðslur til almannamál og landsvegagjald í 1992 býtt á kommunur.

Nr.	Kommuna	Almannagjald	Landsvegagjald	Samanlagt
1	Fugloyar	56.150	20.305	76.454
2	Svínoyar	52.057	15.758	67.816
3	Viðareiðis	271.896	82.630	354.526
4	Hvannasunds	429.778	124.855	554.633
5	Klaksvíkar	4.932.460	1.676.666	6.609.126
6	Kunoyar	114.249	38.837	153.086
7	Húsar	47.109	14.083	61.191
8	Mikladals	68.005	18.430	86.435
9	Elduvíkar	105.014	34.903	139.917
10	Oyndarfjarðar	162.648	49.656	212.304
11	Fuglafjarðar	1.640.444	560.141	2.200.586
12	Leirvíkar	804.080	264.119	1.068.199
13	Gøtu	958.638	328.273	1.286.911
14	Runavíkar	2.377.723	776.560	3.154.283
15	Nes	1.087.760	349.323	1.437.083
16	Skála	706.911	239.458	946.369
17	Sjóar	970.492	318.095	1.288.587
18	Sunda	517.333	191.681	709.013
19	Eiðis	712.984	241.561	954.544
20	Gjáar	63.541	22.277	85.818
21	Funnings	112.632	38.416	151.048
22	Haldarsvíkar	282.509	89.241	371.750
23	Saksunar	19.762	4.604	24.366
24	Hvalvíkar	315.221	93.417	408.639
25	Hósvíkar	235.925	74.482	310.406
26	Kollafjarðar	893.599	295.970	1.189.569
27	Kvívíkar	581.550	200.239	781.789
28	Vestmanna	1.231.096	413.366	1.644.461
29	Kirkjubøar	201.476	74.300	275.776
30	Argja	1.642.064	607.615	2.249.678
31	Tórshavnar	15.988.535	5.921.324	21.909.859
32	Hests	53.981	17.428	71.409
33	Nólsoyar	279.906	87.450	367.356
34	Sandavágs	691.083	220.954	912.038
35	Miðvágs	1.018.989	332.096	1.351.085
36	Seyrvágs	1.008.338	353.480	1.361.818
37	Bíggjar	70.863	22.819	93.682
38	Mykinesar	22.556	5.836	28.392
39	Sands	624.703	207.448	832.151
40	Skopunar	555.253	174.877	730.130
41	Skálavíkar	216.409	69.701	286.110
42	Húsavíkar	194.625	67.856	262.480
43	Skúvoyar	71.263	17.213	88.476
44	Hvalbiar	804.819	259.784	1.064.603
45	Tvøroyrar	1.988.668	643.404	2.632.071
46	Famjins	116.253	38.486	154.739
47	Hovs	154.152	48.307	202.458
48	Porkeris	347.824	98.555	446.379
49	Vágs	1.500.161	456.338	1.956.500
50	Sumbiar	440.465	125.290	565.756
		47.743.949	16.427.905	64.171.854

Skjal X

YVIRLIT YVIR LANDSKASSAGRUNNAR, tann 21.11.1991

Navn	Grunnsupphædd Ogn - skuld til landskass	Peningaogn	Ogn í landskassa/ skuld til landskassan
1. Eftirlønargrunnur	0		-475.454
2. Kirkjugrunnur	8.633	4.924	3.709
3. Umsitingarhús	21.713.528		-6.450.804
4. Nýtt Tollpakkhús	7.036.195		561.686
5. Byggi-og rakstrgr.Pos	31.030.106		2.500.000
6. Eftirlønargr. kapital	782.888	825.485	-42.598
7. Sjónvarpsgr.(Tollur)	35.406.479		6.636.548
8. Útvarpsgrunnur	17.558	15.254	2.304
9. Berghol og Brúgvagerð	0		-33.899.576
10. Apotekaragrunnurin	46.982.898	7.794.614	18.741
11. Mentunargrunnurin	1.837.927	1.817.364	20.564
12. Gr.t.ymisk ment.endam	427.938	377.938	
13. Fornminnisavn	4.569.834		4.569.834
14. Útvarpssendistøðir	0		-2.629.450
15. Føroya Sjónvarp	11.414.763	1.414.763	5.163.030
16. Norðurlandahús	91.356	13.094	78.263
17. Havnagerð	1.445.682		1.445.682
18. Skúla-og Ítróttargr.	36.772.005	15.220	36.756.785
19. Lánigr.t.Ítr.anlegg	8.334.423	2.448.346	3.454.077
20. Gistingarhúsgrunnur	15.970.098	5.925.515	-4.915
21. Nýtt Løgtingshús	6.442.047	6.442.047	
22. Fritíðargr.-Inngjald	1.169.670	1.169.670	
23. Endurnýggj.Skipaflota	389.868.807	57.484	50.840.296
24. Útróðrarstøðir	5.654.792		2.202.567
25. Gr.t.Fiskir.frem.høv.	7.800.013		732.500
26. Nýggj Sjónleikarhús	956.539	1.037.329	-80.790
27. Havrannsóknarskip	9.571.163	9.571.163	
28. Kirkjubøkurnar	3.914.104	45.852	3.868.251
29. Yvirtøka-Sermál	3.450.994	950.994	2.500.000
30. Byggigr.Strandferðsl.	3.956.369	3.956.369	
31. Asfalteringsgr. kommu	1.049.966		1.049.966
32. Flogvøllurin	0		-2.788.603
33. Byggigr.Bileftirl.á b	1.598.989		33.429
34. Byggigr.Bileftirl.Tór	7.424.235		-12.647.737
35. Bileftirl.Hálkubreyt	3.603.442		3.477.930
36. Móti Tap.av Lán og Ve	687.497.484		-289.620.825
37. SU-Lærlingastudn.	1.518.725	1.518.725	
38. Landsbanki Føroya	7.450.577		4.695.530
39. Spesialskúlin	3.945.882		2.354.863
40. Játtan til Lendingar	41.710.316		41.710.316
41. Útbúgvingargrunnurin	35.857.838		-761.962
42. Studn.til Lærlingar	710.790	626.449	46.041
43. Náttúrugripasavn	1.500.000		1.500.000
44. Fróðskaparsetur	1.500.000		1.500.000
45. Heilsufr.Starvstova	1.000.000		1.000.000
46. Bókasøvn Nýstovnan	2.100.000		2.100.000
47. Útg.Før-Donsk Orðabók	1.300.524	571.009	729.515
48. Ansingar og Røktarhei	98.318.073		18.039.489
49. Vard.íbúðir t.Pension	7.000.000		7.000.000
50. Fiskiroyndir	3.552.292	65.077	3.487.215
51. Komm. Lánigrunnur	90.225.672	27.003.654	50.681.729
52. Ileggjan til SEV	2.023.301	1.301.761	721.540
53. SEV (Orkugrunnur)	30.056.866		5.139.144
54. Nýtt Vaktarskip	26.889.230		26.889.230
55. Føroyahús Keypmh.	362.715	115.175	247.540
56. Samferðsluráðið	776.882		776.812
57. Sjúkrahúsbygging	59.000.000		-19.552.738
58. Diselmotorsimolator	0		-117.965
59. Bókasavnsgrunnurin	2.003.500		2.003.500
60. Lán&studn.gr.Bókaútg.	5.876.263	281.164	2.245.130
61. Fólkapensiónsgrunnuri	91.327.955	316.141	-3.340.185
62. Sjómansskúli	22.684.302	9.309.302	3.932.266

63. Ungdóms & Bygdahús	5.245.414	1.973.562	3.271.852
64. Savn í Hoyvík	834.504		834.504
65. Namingaheim	26.236.911	6.454.857	4.985.345
66. Umval.studn.friða hús	415.831		415.831
67. Lararaskúli	14.522.864		6.894
68. Maskinskúli	2.590.526		-1.883.052
69. Tekniskir Skúlar	8.000.000		8.000.000
70. Sjóvinnuskúli	3.500.000		3.500.000
71. Fiskiídnaðarskúli	0		-2.263
72. Studentaskúlaheim	600.000		600.000
73. Gr.til Heilsumiðstøði	10.203.035		3.140.499
74. Íbúðargrunnur	14.607.500		14.607.500
75. Gr.t.Idnaðarfr.endam.	14.256.690		4.901.468
76. Stud.HFskeið Eyst.gr.	2.179.288		-1.444.244
77. Stud.skúli Hoydølum	4.881.170		4.881.170
78. Gl.Prestahús Nes	315.759		215.759
79. Fiskirannsóknarstovan	21.500.000		-18.529.849
80. Bókasavn Klaksvík	500.000		500.000
81. Jarðb.og søgulig.keld	300.028	300.228	-200
82. Skjalasavn	7.845.347	7.373.495	471.852
83. Oljugrunnurin	435.173.840	83.171.889	222.501.951
84. Gr.t.burturb.akfør	979.000		979.000
85. Byggigr.t.Serforsorg	16.872.337		1.949.309
86. Kirkjan Keypmannah.	1.977.205		1.977.205
87. Hjálpargr.Alkoholmisn	200.835		200.835
88. Aðrir Stud&HF.skúl.gr	18.850.000		16.494.212
89. Gr.tilatl.Brekaðum	766.926		766.926
90. Menningarhjálp	14.047.184		14.047.184
91. Gr.t.Fiskiskipaupphøg	0		-47.497.027
92. Trygdargr.Alivinn.	2.000.000		2.000.000
Samanlagt	2.525.894.823	184.265.914	172.195.082

Rakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
80019			EFTIRLØNARGRUN.LØGT.-ELDRI ÁR	475.453,57	
			Skuld til landskassan		475.453,57
				475.453,57	475.453,57
80024			KIRKJUKASSIN		8.632,91
82027	943019	302	Kirkjuk.F.S.7952548,O.Olsen,Lo	4.923,77	
			f landskassanum	3.709,14	
				8.632,91	8.632,91
80038			UMSITINGARHÚS		21.713.528,36
61055		710	LANDSFYRISITINGARHÚS, TINGANES	24.427.337,80	
61195		710	BAKKAPAKKHÚSI (LANDSFH.)	55.439,10	
61207		710	GONGD TIL BAKKAPAKKHÚSÐ(LFSH)	140.184,36	
61212		710	SALURIN(LANDSFYRISTINGARHÚS)	75.851,40	
61226		710	PAKKAHÚSIÐ Á SÆLINGAHELLU,LFSH	1.860.835,42	
61231		710	ONNUR UTTANDURA ARBEIÐI(LFHÚS)	773.456,73	
61402		710	TEKNISKAR TILFØRINGAR(LANDSFH)	603.664,92	
61416		710	TEKNISK MIÐSTØÐ(LANDSFYRISHÚS)	65.716,18	
61421		710	HEILDARSKIPAN(LANDSFYRISHÚS)	161.846,20	
			Skuld til landskassan		6.450.803,75
				28.164.332,11	28.164.332,11
80043			NÝTT TOLLPAKKHÚS		7.036.194,91
61176		710	TOLLEFTIRLITIÐ, BYGGIROKNSKAP.	6.474.508,84	
			í landskassanum	561.686,07	
				7.036.194,91	7.036.194,91

Rakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
80057			BYGGI- OG RAKSTRARGR.POSTVERKS		31.030.106,35
82051	943545	810	Innistandandi í Postverkinum	28.530.106,35	
			Í landskassanum	2.500.000,00	
				31.030.106,35	31.030.106,35
80062			EFTIRLØNARGR.- KAPITAL		782.887,66
82065	943051	302	Læraranna, F.S. 6450018 kap.	567.353,20	
82065	943068	600	Læraranna, Lmb. Dep. 37234	175.000,00	
82065	943076	102	Læraranna, F.B. 6450037	83.132,12	
			Skuld til landskassan		42.597,66
				825.485,32	825.485,32
80076			SJÓNVARPSGRUNNUR (TOLLUR)		35.406.478,95
82079	943106	990	SV-sendistøðir	2.159.077,06	
82079	943139	990	SV-iløgur	22.144.541,24	
82079	943147	830	SV-hús,M.A.Winthersg.matr.5388	4.466.312,28	
			Í landskassanum	6.636.548,37	
				35.406.478,95	35.406.478,95
80081			ÚTVARPSGRUNNUR		17.557,56
82084	943171	301	Útvarpsgrunnur, F.S. 4091339	15.253,56	
			Í landskassanum	2.304,00	
				17.557,56	17.557,56
80095			BERGHOL OG BRÚGVAGERÐ	33.899.575,78	

Rakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
			Skuld til landskassan		33.899.575,78
				33.899.575,78	33.899.575,78
80112			APOTEKARAGRUNNURIN		46.982.898,43
82115	943201	820	Innstandandi í Apotekinum	27.895.492,15	
82115	943218	301	Føroya Sparikassi 4952253	7.149.301,76	
82115	943226	302	Føroya Sparikassi, 7950332	645.312,15	
82115	943234	830	Nýtt Apotek	11.274.050,98	
			Í landskassanum	18.741,39	
				46.982.898,43	46.982.898,43
80126			MENTUNARGRUNNURIN		1.837.927,11
82129	943267	202	Mentunargr.,Sjvb.6450018	78.269,21	
82129	943275	102	Mentunargr., F.B. 7955000	1.527.892,91	
82129	943283	102	Mentunargr., F.B. 7950467	14.701,39	
82129	943305	600	Mentunargr.,Kommunekreditf.	31.500,00	
82129	943321	600	Mentunargr.,Fiskarib.9% 76/93	26.000,00	
82129	943338	600	Mentunargr.,Dansk stat. 79/91	139.000,00	
82129	943346	600	Mentunargr.,Fiskarib.12% 2004	20.563,60	
			Í landskassanum		
				1.837.927,11	1.837.927,11
80131			GRUN.TIL YMISK MENT. ENDAMÁL		427.938,20
82134	943362	302	Mentunarmál, F.S. 795.108.8	78.803,47	
82134	943379	301	Mentunarmál, F.S.495.314.4	299.134,73	
82134	943387	990	Mentunarmál, Sólarris, Húsavik	50.000,00	
			Í landskassanum		
				427.938,20	427.938,20

Rakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
80145			FORNMINNISSAVN		4.569.833,51
			í landskassanum	4.569.833,51	
				4.569.833,51	4.569.833,51
80159			ÚTVARPSSENDISTØDIR	2.629.449,82	
			Skuld til landskassan		2.629.449,82
				2.629.449,82	2.629.449,82
80164			FØROYA SJÓNVARP		11.414.763,26
61328		710	UMB.AV M.A.WINTHERSG.5 SJÓNV.	2.424.958,82	
82167	943409	302	Sjónvarpsgrunn., F.S. 7950553	947.136,12	
82167	943417	402	Sjónvarpsgrunn., N.S. 5450122	467.627,14	
82167	943425	830	SV-hús, ogn E.Lindenskov o.fl.	2.412.011,00	
			í landskassanum	5.163.030,18	
				11.414.763,26	11.414.763,26
80178			NORÐURLANDAHÚS		91.356,46
82172	943433	302	Norðurlandahús, F.S. 7951096	13.093,92	
			í landskassanum	78.262,54	
				91.356,46	91.356,46
80183			HAVNAGERÐ		1.445.681,66
			í landskassanum	1.445.681,66	

Rakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
				1.445.681,66	1.445.681,66
80197			SKÚLA- OG ÍTRÓTTARGRUNNUR		36.772.005,02
82191	943537	202	Skúla-&ítr.byggigr.Sjb.5450030	15.220,15	
			Í landskassanum	36.756.784,87	
				36.772.005,02	36.772.005,02
80214			LÁNIGRUN.TIL ÍTRÓTTARANLEGG		8.334.422,82
82217	943578	202	Lánigr.ítróttaranl.Sjb.5450065	2.448.346,28	
82217	943586	700	Lánigr.ítróttaranl.,útlán	2.432.000,00	
			Í landskassanum	3.454.076,54	
				8.334.422,82	8.334.422,82
80228			GISTINGARHÚSGRUNNURIN		15.965.182,58
82222	943594	202	Gistingarhúsgr.,Sjvb.5450057	5.925.515,31	
82222	943608	700	Hotellán lóg nr.37 26/6-1973	10.044.582,26	
			Skuld til landskassan		4.914,99
				15.970.097,57	15.970.097,57
80233			NÝTT LØGTINGSHÚS		6.442.046,79
82236	943624	302	Nýtt løgtingshús, F.S. 5450065	450.767,11	
82236	943632	302	Nýtt løgtingshús, F.S. 6450034	3.316.146,75	
82236	943649	202	Nýtt løgtingshús, Sjb. 7950545	1.607.642,01	
82236	943657	402	Nýtt løgtingshús, N.S. 5450130	1.067.490,92	
			Í landskassanum		

Rakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
				6.442.046,79	6.442.046,79
80247			FRÍTÍÐARGRUNNUR - INNGJALD		1.169.670,27
82241	943665	301	Fritiðargrun., F.S. 495.031.5 í landskassanum	1.169.670,27	
				1.169.670,27	1.169.670,27
				1.169.670,27	1.169.670,27
80252			ENDURNÝGGJAN AV SKIPAFLOTANUM		389.868.807,10
82255	943458	700	Likviditetslán lóg nr.35 1984	34.250.000,00	
82255	943466	700	Stuðulslán,lóg nr.24 1/6-1978	268.621.162,26	
82255	943474	700	Kurslán lóg nr.24 1/6-78	11.543.181,10	
82255	943482	201	Studningslán, Sjvb. 496.200.3	12.651,24	
82255	943499	101	Studningslán, F.B. 260.165.0	44.832,47	
82255	943504	700	Studningslán,lóg nr.48 30/5-64 í landskassanum	24.556.684,14 50.840.295,89	
				389.868.807,10	389.868.807,10
80266			ÚTRÓÐRARSTØÐIR		5.654.791,75
82269	943512	700	Studningslán,lóg nr.42 6/5-76. í landskassanum	3.452.225,00 2.202.566,75	
				5.654.791,75	5.654.791,75
80271			GR.T.FISKIROYNDIR Á FREM.HØVUM		7.800.013,34
82274	943529	700	Lán t.fiskiroynd.á frem.høvum í landskassanum	7.067.513,64 732.499,70	

Rakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
				7.800.013,34	7.800.013,34
80285			NÝGGJ SJÓNLEIKARHÚS		956.539,20
82288	943673	101	Sjónleikarhús, F.B. 4961255	1.037.329,20	
			Skuld til landskassan		80.790,00
				1.037.329,20	1.037.329,20
80299			HAVRANNSÓKNARSKIP		9.571.163,00
82293	943681	102	Havrannsóknarskip,F.B.7950653	7.436.181,05	
82293	943698	402	Havrannsóknarskip, N.S.5450149	2.134.981,95	
			Í landskassanum		
				9.571.163,00	9.571.163,00
80302			KIRKJUBØMÚRURIN		3.914.103,57
61278		710	RESTAURERING AV KIRKJUBØMÚRI.		
82305	943703	102	Kirkjubømúrur.,F.B.6450045,GRF	25.000,00	
82305	943711	302	Kirkjubømúrur.,F.S.5450081 GRF	17.039,67	
82305	943728	301	Kirkjubømúr.,F.S.4951869 raks.	3.812;49	
			Í landskassanum	3.868.251,41	
				3.914.103,57	3.914.103,57
80316			YVIRTØKA AV SERMÁLUM		3.450.994,22
82319	943736	202	Sermál, Sjvb. 7950863	950.994,22	
			Í landskassanum	2.500.000,00	
				3.450.994,22	3.450.994,22

Rakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
80321			BYGGIGRUNNUR STRANDFERÐSLUNAR		3.956.368,90
82324	943744	202	Byggigr.- Sl-sjvb. 5450073	3.956.368,90	
			Í landskassanum		
				3.956.368,90	3.956.368,90
80335			ASFALTERINGSGRUNNUR KOMMUNANNA		1.049.966,43
			Í landskassanum	1.049.966,43	
				1.049.966,43	1.049.966,43
80349			FLOGVØLLURIN	2.788.602,81	
			Skuld til landskassan		2.788.602,81
				2.788.602,81	2.788.602,81
80354			BYGGIGRUN.-BILEFTIRLIT Á BYGD		1.598.989,00
61088		710	BILEFTIRLITIÐ Í SUÐUROY	1.565.559,87	
			Í landskassanum	33.429,13	
				1.598.989,00	1.598.989,00
80368			BYGGIGR-BILEFTIRLIT Í TÓRSHAVN		7.424.235,50
61022		710	BILEFTIRLITIÐ Í TÓRSHAVN	20.042.805,64	
82362	943769	700	Motoreftirlitið, útlán	29.166,50	
			Skuld til landskassan		12.647.736,64
				20.071.972,14	20.071.972,14

Rakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
80373			BILEFTIRLITIÐ - HÁLKUBREYT		3.603.441,72
82376	953604	710	Hálkubreyt í Tórshavn	125.511,75	
			í landskassanum	3.477.929,97	
				3.603.441,72	3.603.441,72
80387			MÓTI TAP AV LÁNUM OG VEÐHALDUM		583.355.412,85
53002		701	SKÁLA SKIPASMIÐJA Í KREPPU	145.545.345,63	
53016		701	VÁGS SKIPASMIÐJA Í KREPPU	44.499.323,53	
82381	943793	701	Veðhútl.frá 1/1/91-kontrakonto		123.408.833,75
82381	943807	701	Veðhaldsútlegg	806.340.402,27	
			Skuld til landskassan		289.620.824,83
				996.385.071,43	996.385.071,43
80392			SU-LÆRLINGASTUDNINGUR		1.518.725,23
82395	953048	502	SU-studningur, S.S. 700.914.4	372.825,75	
82395	953056	302	SU-studningur, F.S. 795.273.4	382.505,40	
82395	953064	402	SU-studningur, N.S. 702.010.9	763.394,08	
			Í landskassanum		
				1.518.725,23	1.518.725,23
80404			LANDSBANKI FØROYA		7.450.577,22
61143		710	LANDSBANKI FØROYA, BYGGING	2.755.047,10	
			Í landskassanum	4.695.530,12	
				7.450.577,22	7.450.577,22

Rakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
80418			SPESIALSKÚLIN		3.945.882,48
82412	943815	830	Spesialskúl.-hús-Skarðhamar	1.120.608,95	
82412	943823	990	Spesialskúlin-bilur	470.411,00	
			Í landskassanum	2.354.862,53	
				3.945.882,48	3.945.882,48
80423			JÁTTAN TIL LENDINGAR		41.710.316,17
			Í landskassanum	41.710.316,17	
				41.710.316,17	41.710.316,17
80442			ÚTBÚGVINGARGRUNNURIN		35.857.838,04
82445	943856	700	Lesilán - ÚS-Lánislag 1	14.411.844,88	
82445	943864	700	Lesilán - ÚS-lánislag 2	16.342.896,81	
82445	943872	700	Lesilán - ÚS-lánislag 3	5.865.058,22	
			Skuld til landskassan		761.961,87
				36.619.799,91	36.619.799,91
80456			STUDNINGUR TIL LÆRLINGAR		710.790,06
82459	943889	700	Lærlingagrunnurin, útlán	38.300,00	
82459	943897	202	Lærlingagrunn.Sjvb. 795.089.8	626.449,06	
			Í landskassanum	46.041,00	
				710.790,06	710.790,06
80461			NÁTTÚRUGRIPASAVN		1.500.000,00
			Í landskassanum	1.500.000,00	

Rakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
				1.500.000,00	1.500.000,00
80475			FRÓÐSKAPARSETUR		1.500.000,00
			f landskassanum	1.500.000,00	
				1.500.000,00	1.500.000,00
80489			HEILSUFRØÐILIG STARVSTOVA		1.000.000,00
			f landskassanum	1.000.000,00	
				1.000.000,00	1.000.000,00
80494			BÓKASØVN, NÝSTOVNAN		2.100.000,00
			f landskassanum	2.100.000,00	
				2.100.000,00	2.100.000,00
80506			ÚTG.FØR.-DONSK ORÐABÓK		1.300.523,65
82509	943902	201	Orðabók, Sjvb. 495.064.1	571.008,65	
			f landskassanum	729.515,00	
				1.300.523,65	1.300.523,65
80511			ANSINGAR- OG RØKTARHEIM		98.318.073,16
82514	943919	880	Røktarheim, Klaksvík	4.834.063,54	
82514	943927	870	Røktarheim, Saltangará	21.600.000,00	
82514	943935	890	Røktarheim, Suðurstreymoy	45.394.520,85	
82514	943943	900	Røktarheim, Sandoy	7.550.000,00	

Rakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
82514	953629	870	Røktarheim, Eysturoy	900.000,00	
			Í landskassanum	18.039.488,77	
				98.318.073,16	98.318.073,16
80525			VARDAR ÍBÚÐIR TIL PENSJÓNISTAR		7.000.000,00
			Í landskassanum	7.000.000,00	
				7.000.000,00	7.000.000,00
80539			FISKIROYNDIR		3.552.291,51
82533	943951	101	Fiskiroyndir,F.B.4967156	65.076,83	
			Í landskassanum	3.487.214,68	
				3.552.291,51	3.552.291,51
80544			KOMMUNALI LÁNIGRUNNUR		90.225.672,35
82547	943984	102	Komm.lánigrunnur, F.B.7950017	3.556.566,48	
82547	943992	202	Komm.lánigrunnur, Sjvb.7950847	12.054.190,21	
82547	953015	700	Komm.lánigrunnur, útlán	12.540.288,65	
82547	953023	302	Komm.lánigrunnur,F.S.7953129	3.050.006,14	
82547	953031	502	Komm.lánigrunn.,S.S.701.214.5	8.342.891,56	
			Í landskassanum	50.681.729,31	
				90.225.672,35	90.225.672,35
80558			ÍLEGGJAN TIL SEV		2.023.301,30
82552	943976	101	Ílegging SEV,F.B.4961387	1.301.760,87	
			Í landskassanum	721.540,43	

Rakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
				2.023.301,30	2.023.301,30
80563			SEV (ORKUGRUNNUR)		30.056.865,79
82566	943616	700	Orkugrunnurin, útlán	24.917.722,10	
			Í landskassanum	5.139.143,69	
				30.056.865,79	30.056.865,79
80577			NÝTT VAKTARSKIP		26.889.229,60
			Í landskassanum	26.889.229,60	
				26.889.229,60	26.889.229,60
80582			FØROYAHÚS Í KEYPMANNAHAVN		362.715,27
82585	953072	301	Føroyah.i Keypmh.F.S.495.359.4	115.175,03	
			Í landskassanum	247.540,24	
				362.715,27	362.715,27
80596			SAMFERÐSLURÁÐIÐ		776.811,80
			Í landskassanum	776.811,80	
				776.811,80	776.811,80
80608			SJÚKRAHÚSBYGGING		59.000.000,00
61157		710	SUÐUROYAR SJÚKRAH. 1 BYGGISTIG	30.681.382,09	
61162		710	KLAKSVÍKAR SJÚKRAHÚS,BYGGING	20.345.272,07	
61181		710	LANDSSJÚKRAHÚSIÐ, BYGGING	26.819.453,24	

Rakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
61245		710	SUÐUROYAR SJÚKRAH. 2 BYGGISTIG	706.630,52	
			Skuld til landskassan		19.552.737,92
				78.552.737,92	78.552.737,92
80613			DISELMOTORSIMULATOR(MASKINSK.)	117.965,01	
			Skuld til landskassan		117.965,01
				117.965,01	117.965,01
80627			BÓKASAVNSGRUNNURIN		2.003.500,00
			Í landskassanum	2.003.500,00	
				2.003.500,00	2.003.500,00
80632			LÁNI- OG STUDN.GR.TIL BÓKAÚTG.		5.876.263,12
82635	953097	700	Lánigr.bókaútg., útlán	3.349.968,86	
82635	953102	301	Lánigr. bókaútg.,F.S.495.360.8	281.163,95	
			Í landskassanum	2.245.130,31	
				5.876.263,12	5.876.263,12
80646			FÓLKAPENSIÓNSGRUNNURIN		94.668.140,09
82649	953135	201	F.P.grunn.,Sjvb. 495.058.7	88.941,18	
82649	953143	600	F.P.grunn.,7 Østift.obl.	227.200,00	
82649	953151	840	F.P.grunn.,útlán, Vágoy	7.157.213,27	
82649	953168	850	F.P.grunn,útlán, Suðuroy	13.153.475,89	
82649	953176	860	F.P.grunn., útlán, Tórshavn	1.620.000,00	
82649	953184	880	F.P.grunn, útlán, Klaksvik	32.629.127,25	
82649	953192	870	F.P.grunn., útlán, Eysturoy	22.586.367,35	
82649	953222	890	Ellish- & Røktarh.Suðurstreym.	17.100.000,00	

Rakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
82649	953239	900	Sandoyar røktar- & ellisheim	3.446.000,00	
			Skuld til landskassan		3.340.184,85
				98.008.324,94	98.008.324,94
80651			SJÓMANSSKÚLI		22.684.301,55
61036		710	FØROYA SJÓMANSSKÚLI	3.913.431,29	
61105		710	FØR. SJÓMANSSKÚLI-BROYTINGAR	2.607.120,36	
61119		710	FØR. SJÓMANSSKÚLI-NÝBYGNINGUR	767.618,64	
61124		710	FØR. SJÓMANSSKÚLI-PROJEKT O.A.	2.154.563,24	
82654	953288	202	Sjómansskúli, Sjvb. 702.978.2	9.309.301,55	
			Í landskassanum	3.932.266,47	
				22.684.301,55	22.684.301,55
80665			UNGDÓMS- & BYGDAHÚS		5.245.414,19
82668	953296	202	Ungdóms-&Bygdah.Sjvb. 702979.0	1.973.562,19	
			Í landskassanum	3.271.852,00	
				5.245.414,19	5.245.414,19
80679			SAVN Í HOYVÍK		834.504,18
			Í landskassanum	834.504,18	
				834.504,18	834.504,18
80684			NÆMINGAHEIM		26.236.911,10
82687	943831	202	Lærlingaheim, Sjvb.7950871	459.236,12	
82687	943848	301	Lærlingaheim, F.S.4952865	355.538,17	
82687	953301	202	Næmingaheim, Sjvb. 702.980.4	5.640.082,87	
82687	953318	920	íbúðir til ung undir útbúgving	8.437.434,00	

Rakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
82687	953326	921	Bústaður Føroyinga í Útbúgving	1.633.500,00	
82687	953391	922	Studentaskúlaheimið	4.725.775,00	
			í landskassanum	4.985.344,94	
				26.236.911,10	26.236.911,10
80698			UMVÆLINGASTUDN.TIL FRIÐA HÚS		415.830,67
			í landskassanum	415.830,67	
				415.830,67	415.830,67
80701			LÆRARASKÚLI		14.522.864,11
61309		710	FØROYA LÆRARSKÚLI, BYGGING	14.515.970,52	
			í landskassanum	6.893,59	
				14.522.864,11	14.522.864,11
80715			MASKINSKÚLI		2.590.526,15
61264		710	MASKINSKÚLI Í TÓRSHAVN	4.473.577,71	
			Skuld til landskassan		1.883.051,56
				4.473.577,71	4.473.577,71
80729			TEKNISKIR SKÚLAR		8.000.000,00
			í landskassanum	8.000.000,00	
				8.000.000,00	8.000.000,00
80734			SJÓVINNUSKÚLI		3.500.000,00

Bakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
			Í landskassanum	3.500.000,00	
				3.500.000,00	3.500.000,00
80748			FISKIÍDNAÐARSKÚLI	2.262,99	
			Skuld til landskassan		2.262,99
				2.262,99	2.262,99
80753			STUDENTASKÚLAHEIM		600.000,00
			Í landskassanum	600.000,00	
				600.000,00	600.000,00
80767			GRUNN.TIL HEILSUMIÐSTØÐIR		10.203.034,64
82761	953255	700	Gr.til heilsumiðstøðir, útlán	7.062.535,84	
			Í landskassanum	3.140.498,80	
				10.203.034,64	10.203.034,64
80772			ÍBÚÐARGRUNNUR		14.607.500,00
			Í landskassanum	14.607.500,00	
				14.607.500,00	14.607.500,00
80786			GRUNNUR TIL ÍDNAÐARFR.ENDAMÁL		14.256.690,38
82789	953359	700	Gr.t.idnaðarfr.endamál,útlán	9.355.222,21	
			Í landskassanum	4.901.468,17	

:akstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
				14.256.690,38	14.256.690,38
80791			STUDENTAS.,HF-SKEIÐ,EYST.Í GR.		2.179.287,05
82794	953342	830	Studentaskúli, Gøtugjógv Skuld til landskassan	3.623.531,50	1.444.244,45
				3.623.531,50	3.623.531,50
80803			STUDENTASKÚLI Í HOYDØLUM		4.881.170,00
			Í landskassanum	4.881.170,00	
				4.881.170,00	4.881.170,00
80817			GOMLU PRESTAHÚSINI Á NESI		315.759,47
82811	953375	830	Gomlu prestahúsini á Nesi Í landskassanum	100.000,00 215.759,47	
				315.759,47	315.759,47
80822			FISKIRANNSÓKNARSTOVAN		21.500.000,00
61069		710	FISKIRANNSÓKNARST-BYGGIROKNSK. Skuld til landskassan	40.029.849,45	18.529.849,45
				40.029.849,45	40.029.849,45
80836			BÓKASAVN Í KLAKSVÍK		500.000,00
			Í landskassanum	500.000,00	

PARYVIRLIT V.V. LANDSKASSANS .UNNUM 1991 Síða.. 19

	Debet	Kredit
	500.000,00	500.000,00
.OG AÐRAR SØGULIG.KELD.		300.027,95
arb.o.a.F.Spk.495.596.1	300.227,95	
il landskassan		200,00
	300.227,95	300.227,95
AVN		7.845.347,11
avn, F.B. 795.297.4	7.373.495,19	
kassanum	471.851,92	
	7.845.347,11	7.845.347,11
NURIN		435.173.840,08
nurin,Sjvb. 708.982.3	27.785.546,23	
nurin, F.B. 730.144.2	25.104.593,04	
nurin, F.S.795.361.7	19.794.145,66	
nurin, N.S.795.168.4	3.494.676,55	
nurin, S.S.795.011.0	3.500.336,42	
nurin, Fossb.745.013.4	3.492.591,39	
nurin, útlán	129.500.000,00	
assanum	222.501.950,79	
	435.173.840,08	435.173.840,08
BURTURBEIN.AV AKFØRUM		979.000,00
assanum	979.000,00	

Rakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
				979.000,00	979.000,00
80888			BYGGIGRUNNUR TIL SERFORSORG		16.872.336,87
61041		710	ANDVEIKRABÚÐSTOVNUR, RUNAVÍK	3.557.001,65	
61138		710	BYGGING "DÁIN"GR.44018-663917	5.182.448,92	
82882	953119	830	Byggigr.serfors.matr.nr.1365AQ	2.983.326,24	
82882	953127	830	Byggigr.serfors.matr.nr.1463	725.000,00	
82882	953517	402	Serfors.N.Spk.795.132.3(Dáin)	962.250,37	
82882	953525	830	Byggigr.serfors.matr.56Ø,Argir	1.513.001,18	
			Í landskassanum	1.949.308,51	
				16.872.336,87	16.872.336,87
80893			KIRKJAN Í KEYPMANNAHAVN		1.977.205,35
			Í landskassanum	1.977.205,35	
				1.977.205,35	1.977.205,35
80905			HJÁLPIGR.MÓTI ALKOHOLMISNÝTSLU	200.834,66	
			Skuld til landskassan		200.834,66
				200.834,66	200.834,66
80919			ADRIR STUDENT.-&HF.-SKÚL.Í GR.		18.850.000,00
61259		710	STUDENTA- & HF-SK.Í KAMBSDALI	2.355.788,00	
			Í landskassanum	16.494.212,00	
				18.850.000,00	18.850.000,00

Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
		GRUNNUR TIL ÆTLAÐUR BREKAÐUM		766.926,36
		í landskassanum	766.926,36	
			766.926,36	766.926,36
		MENNINGARHJÁLP		14.047.184,45
		í landskassanum	14.047.184,45	
			14.047.184,45	14.047.184,45
		GRUN.TIL FISKISKIPAUPPHØGGING	47.497.027,23	
		Skuld til landskassan		47.497.027,23
			47.497.027,23	47.497.027,23
		TRYGDARGRUNNUR ALIVINNURNAR		2.000.000,00
		í landskassanum	2.000.000,00	
			2.000.000,00	2.000.000,00

Rakstrarst.	Konto	Koda	Navn	Debet	Kredit
			Grunnar í alt		2.337.275.946,02

		101	FØROYA BANKI UTTAN UPPSØGN	2.448.999,37	
		102	FØROYA BANKI VIÐ UPPSØGN	45.121.562,18	
		201	SJÓVINNUBANKIN UTTAN UPPSØGN	672.601,07	
		202	SJÓVINNUBANKIN VIÐ UPPSØGN	72.830.724,31	
		301	FØROYA SPARIKAS.UTTAN UPPSØGN	9.689.277,91	
		302	FØROYA SPARIKASSI VIÐ UPPSØGN	29.267.233,36	
		402	NORÐOYA SPARIKASSI VIÐ UPPSØGN	8.890.421,01	
		502	SUÐUROY.SPARIKASSI VIÐ UPPSØGN	12.216.053,73	
		600	VIRÐISBRØV	598.700,00	
		602	FOSSBANKIN	3.492.591,39	
		700	ÚTLÁN	585.380.352,47	
		701	VEÐHALDSÚTLEGG	872.976.237,68	
		710	BYGGIROKNISKAPIR	219.662.831,83	
		810	INNISTANDANDI Í POSTVERKINUM	28.530.106,35	
		820	INNISTANDANDI Í APOTEKINUM	27.895.492,15	
		830	FASTAR OGNIR	28.217.842,13	
		840	ELLIS- & RØKTARHEIM, VÁGOY	7.157.213,27	
		850	ELLIS- & RØKTARHEIM, SUÐUROY	13.153.475,89	
		860	ELLIS- & RØKTARHEIM, TÓRSHAVN	1.620.000,00	
		870	ELLIS- & RØKTARHEIM, EYSTUROY	45.086.367,35	
		880	ELLIS- & RØKTARHEIM, KLAKSVÍK	37.463.190,79	
		890	RØKTARHEIM, SUÐURSTREYMOY	62.494.520,85	
		900	SANDOYAR RØKTAR- & ELLISHEIM	10.996.000,00	
		920	ÍBÚÐIR TIL UNG UNDIR ÚTBÚGVING	8.437.434,00	
		921	BÚSTAÐUR FØROYINGA Í ÚTBÚGVING	1.633.500,00	
		922	STUDENTASKÚLAHEIMIÐ	4.725.775,00	
		990	YMISKT	24.824.029,30	
			Í landskassanum	171.793.412,63	
				2.337.275.946,02	2.337.275.946,02

Skjal XI

STACTIC - fundur í NAFO.

Fundarstað: Uttanríkismálaráðið í Keypmannahavn.
Fundartíð: 17. - 20. februar 1992.
Á fundi: Smb. skjal (luttakaralistin)
Fundarskrá: smb. skjal (annex 1 - GF/91-421-16/12-91)
Frá fundinum: Formaðurin E. Lemche (vegna Danmark, Føroyar og Grønland) setti fundin.

Mr. R. J. Prior (Kanada) var valdur til skrivara.
Fundarskráin var samtykt við broytingum í raðfylgjuni. Formaðurin vísti á, at Stactic var álagt at arbeiða fyri eini betri eftirlitsskipan á NAFO-økinum og viðgera tiltøk, sum skuldu setast í verk beinanvegin og tiltøk, sum skuldu setast í verk yvir eitt longri tíðarbil. Arbeiðsuppgávan hjá Stactic er soleiðis ásett í NAFO FC DOC 90/9 og samtykt á 12 ársfundi í NAFO. Nøkur av hesum tiltøkum eru longu sett í verk og samtykt á 13 ársfundi í NAFO í 1991. Nevnast kann, at øll eftirlitsskipanin er endurskoðað og samtykt, herundir ein nýggj fráboðanarskipan, samstarv millum eftirlitsskipini á NAFO-økinum og merking av ymiskum reiðskapi.

Fráboðanar skipanin (Hail Reports): Fundurin viðgjørdi royndirnar við fráboðanarskipanini higartil. NAFO hevur fingið fráboðanir frá EEC, Japan og Føroyum, sum síðani eru sendar til Kanada, sum er tað einasta landið, sum higartil hevur havt eftirlitsskip á økinum í 1992.

Fundurin viðgjørdi uppskot frá Kanada um at "hail rapportin" eisini skal innihalda fráboðan um veiðu. Veiðan skal uppgevast við komu og fráferð og eina ferð um vikuna. EEC er ímóti hesum, meðan hini londini kunnu taka undir við uppskotinum eftir nakrar broytingar. Arbeitt verður víðari við hesum spurningi. Spurningurin um kostnaðin við eftirlitsskipanini var viðgjørdur sambært frágreiðing frá høvuðsskrivstovuni. Í hvønn mun hetta ávirkar kostnaðin fyri NAFO verður kannað nærri og samstundis lagt fyri STACFAC.

Langtíðar tiltøk: Kanada legði fram uppskot um eina **avgleiðaraskipan**, sum áleggur øllum limalondunum at dekka í

minsta lagi 10 % av egnum fiskidøgum í 1992, 15 % í 1993 og 20 % í 1994. Eygleiðarnir skulu ikki hava status sum NAFO-inspektørar, men verða óheftir av vaktarskipunum og verða um borð á fiskiskipunum. Eygleiðarar skulu vegleiða skipini í at halda veiðireglurnar á NAFO-økinum og skulu fráboða til heimlandi, samstundis sum teimum stendur frítt at boða frá til høvuðsskrivstovuna. Eygleiðarnir skulu eisini savna saman vísundarligt tilfar sambært vegleiðingunum frá Scientific Council. Eitt uppskot til fráboðanir frá eygleiðarum var framlagt og ynskti Kanada, at hetta verður tikið við í eftirlitsskipanina Conservation on Enforcement Measures.

Sjónarmiðini hjá londunum vóru ymisk. Tey flestu kundu tó taka undir við eini slíkari skipan, men fleiri lond, harímillum Føroyar, boðaðu frá, at tey ikki vóru før fyri at fara undir hesa skipan longu í 1992. Annars var upplýst, at Kanada, Grønland, Noreg og partvíst Japan longu hava eina eygleiðaraskipan fyri egnan sjógv. Føroyar mugu sostatt taka støðu til, um vit skulu fara undir eina tílíka skipan á NAFO-økinum, sum kemur at telja frá 1 - 5 eygleiðarar nakað skjótt og spurningin um kostnaðin av hesi skipan.
Uppskot um eina royndarskipan í 12 mør. kom frá formanninum til støðutakan (WP. 92/18).

<u>Elektronic Tracking (monitoring system):</u>
Fundurin viðgjørdi spurningin út frá tøkum upplýsingum frá EEC og frá Danmark. Tað finnast í dag skipanir yvir satelitt, sum kunnu nýtast á tann hátt, at skipini verða plottað samstundis sum tey senda út knøttstøðuna. Aðrar fráboðanir kunnu eisini gerast um somu skipan.

Ein arbeiðsbólkur skipaði seg, sum viðgjørdi nýggju Inmarsat C-skipanina og eina kanning, sum EEC legði fram. Niðurstøðan var, at Stactic mælir til, at øll limalondini velja eitt umboð til ein lítlan bólk av serfrøðingum, sum skal finna eina tekniska loysn á skipanini og verður málið lagt fyri á næsta ársfundi.

<u>NAFO-loyvisskipan:</u>
Kanada legði fram uppskot um eina skipan við fiskiloyvum á NAFO-

økinum. Kanada vísri á í W P. 92/13, at samsvar eigur at vera millum samlaða veiðiloyvistalið og mest loyvda veiðutrýst á NAFO-økinum eftir vísundaligu tilráðingini. Veiðiloyvisskipanin skal somuleiðis betra um eftirlitið. Skipanin eigur at innibera, at loyvistalið kann avmarkast eftir ávísum fiskasløgum og ávísar veiðihættir. Kanada vísti á, at skipatalið á NAFO-økinum er vanliga nógv størri, enn limalondini hava fráboðað frammanundan. Á fundinum vóru ymiskar áskoðanir um hesa ætlan, sum stavar frá samtyktini á NAFO-ársfundinum í 1990 (FC. DOC. 90/9) sum langtíðar mál. Semja var tó um, at tað eru limalondini, sum skulu útgeva veiðuloyvini og áseta avmarkingar í loyvinum. NAFO-høvuðsskrivstovan fær so avrit/fráboðan um givin loyvir.
Niðurstøðan gjørdist, at øll limalondini innan 15. juli 1992 skulu siga sína áskoðan um, hvat eigur at vera lagt í veiðiloyvisskipanina.

Fundurin viðgjørdi <u>broytingar til eftirlitsskipanina</u> (Conservation and Enforcement Measures). Broytingaruppskot eru um hjáveiðureglurnar, dagføring um veiðu, samskifti millum skip og tyrlur, veiðifráboðanir hvønn mánað, eftirlitsfráboðanir (STACTIC FORM 1 2A og 2B), hægst loyvda tal av eftirlitsmonnum um borð á einum fiskiskipi samstundis, eftirlitið við flogførum og fráboðan frá flogførum og umrokningarfaktorar. Á fundinum vóru ymiskar áskoðanir og verða uppskotini víðari viðgjørd í Stactic.
Fundurin viðgjørdi eisini spurningin um <u>minstamát á toski</u> fyri alt Regulatory Area. Í løtuni er minstamát á toski í 3 M og 3NO sett til 40 cm. Fundurin viðgjørdi, hvat skuldi gerast við undirmátsfisk, sum er komin um borð. Eisini var viðgjørt, hvussu fiskur skal mátast, Flestu londini vóru samd um, at undirmátsfiskur eigur ikki at vera um borð og mátingin skal verða "total length".

Endalig fundarfrásøgn var samtykt sambært niðurstøðuni og við tilmælum um broytingar at leggja fyri Fishery Commission á komandi ársfundi.

frásøgn 25. februar 1992.
K. P. M.

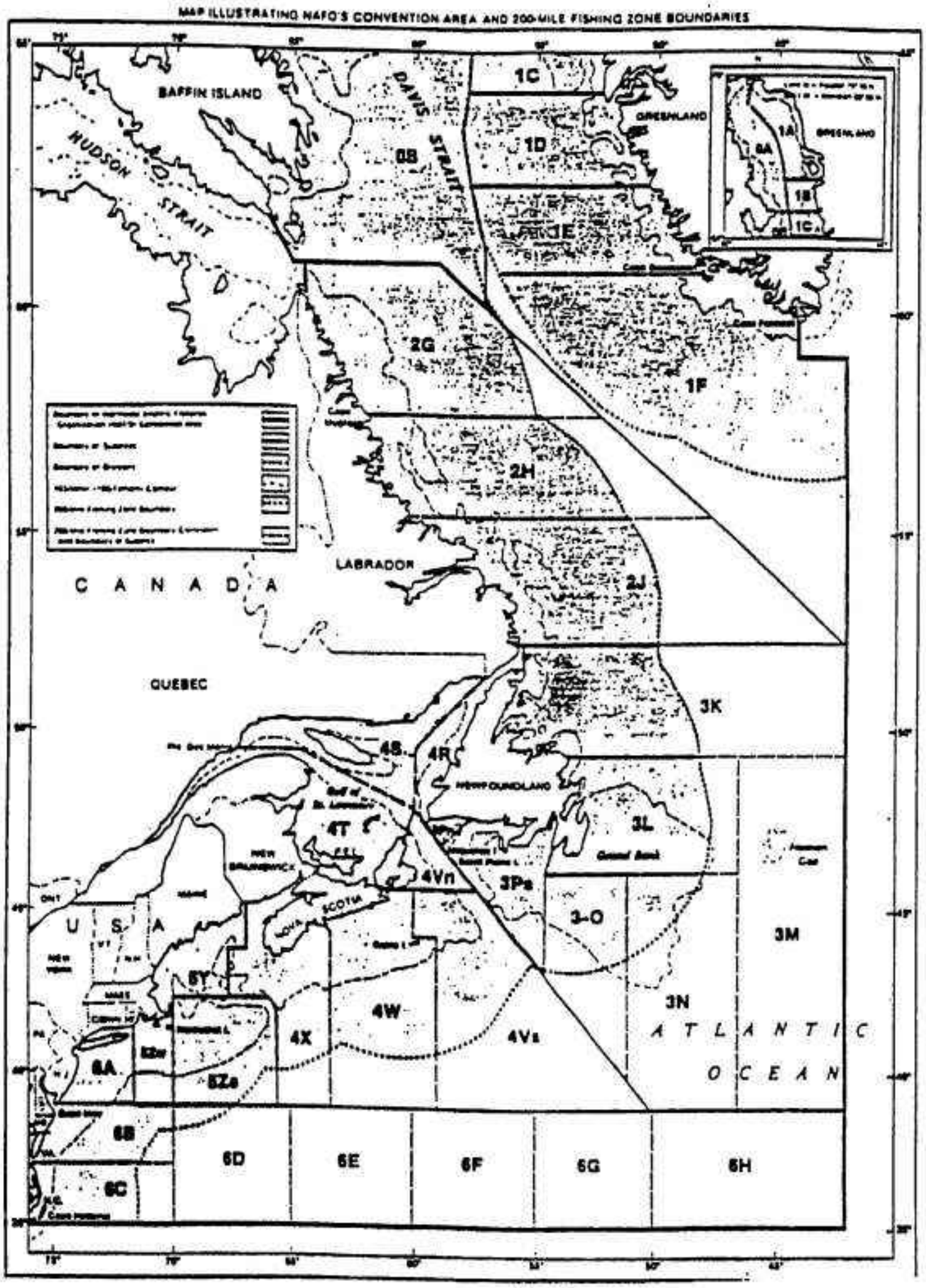
SCHEDULE I

Quota Table[1] for 1992

Column I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Contracting Party	Cod	Cod	Redfish	Redfish	American plaice	American plaice	Yellowtail	Witch	Capelin	Squid[3,4] (Illex)
	Div. 3M	Div. 3NO	Div. 3M	Div. 3LN	Div. 3M	Div. 3LNO	Div. 3LNO	Div. 3NO	Div. 3NO	Subareas 3+4
1. Bulgaria	-	-	645	-	-	-	-	-	-	500
2. Canada	100	6,484	1,075	5,964	150	25,425	6,825	3,000	800	N.S.[5]
3. Cuba	480	-	3,762	1,372	-	-	-	-	750	2,250
4. Denmark (Faroes & Greenland)	2,900	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. European Economic Community	6,465	5,016	6,665	476	350	328	140	-	750	N.S.[5]
6. Iceland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Japan	-	-	860	-	-	-	-	-	2,800	2,250
8. Norway	1,200	-	-	-	-	-	-	-	9,000	-
9. Poland	500	-	-	-	-	-	-	-	900	1,000
10. USSR	1,270	1,624	29,777	6,104	1,000	-	-	1,950	15,000	5,000
11. Others	50	476	216	84	500	47	35	50	-	5,000
12. Special Reservation[2]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13. Total Allowable Catch	12,965	13,600	43,000	14,000	2,000	25,800	7,000	5,000	30,000	150,000[6]

[1]Quotas are in metric tons.
[2]There are no Special Reservations for 1992.
[3]The opening date for the suiqd (Illex) fishery is 1 July.
[4]Any quota listed for squid may be increased by a transfer from any "coastal state" as defined in Article 1, para 3 of the NAFO Convention; provided that the TAC for squid is not exceeded. Transfers made to Contracting Parties conducting fisheries for squid in the Regulatory Area shall be reported to the Executive Secretary, and the report shall be made as promptly as possible.
[5]Not specified because the allocation to these Contracting Parties are as yet undetermined, although their sum shall not exceed the difference between the total of allocations to other Contracting Parties and the TAC.
[6]The TAC would remain at 150,000 tons subject to adjustment where warranted by scientific advice.

MAP ILLUSTRATING NAFO'S CONVENTION AREA AND 200-MILE FISHING ZONE BOUNDARIES

Skjal XII

2 H.

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd

Sekretariat: Nordisk Råd, Alþingi, 150 Reykjavík. Tlf.: +354 1 11560 Telefax: +354 1 623226

Rekommandation nr. 1/1991

I overensstemmelse med chartarets kapitel 1, art. 2 har Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation med 16 stemmer. Ingen stemte imod, ingen afstod, og ingen var fraværende.

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands regering at virke for, at vedtægterne for Vestnordenfonden revideres bl.a. med henblik på at muliggøre risikolån til bedrifter i Færøerne, Grønland og Island.

Qaqortoq, 7. august 1991.

Jonathan Motzfeldt
formand

Atibak Steenholdt
rådssekretær

29 NOV. 1991
F. L. i. nr. 21-3-1-20 2

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd

Sekretariat: Nordisk Råd, Althingi, 150 Reykjavík. Tlf.: *354 1 11560 Telefax: *354 1 623226

Udtalelse nr. 1/1991

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd har på sit årsmøde i Qaqortoq vedtaget følgende udtalelse:

> Det bør være den myndighed eller virksomhed, der har givet anledning til forureningen af naturen og miljøet i øvrigt, der skal betale prisen og ikke den skadelidte.

Qaqortog, 7. august 1991

Jonathan Motzfeldt
formand

Ámbak Steenholdt
rådssekretær

2 9 NOV. 1991
F. : 21-3-1-20
3

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd

Sekretariat: Nordisk Råd, Alþingi, 150 Reykjavík. Tlf.: *354 1 11560 Telefax: *354 1 623226

Rekommandation nr. 2/1991

I overensstemmelse med charterets kapitel 1, art. 2 har Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation med 16 stemmer. Ingen stemte imod, ingen afstod, og ingen var fraværende.

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands regering at virke for, at Vestnordens turistkomités fortsatte virksomhed sikres gennem nordisk og national finansiering.

Qaqortoq, 7. august 1991.

Jonathan Motzfeldt
formand

Alibak Steenholdt
rådssekretær

29 NOV. 1991

F. L. i. -. 21-3-1-20

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd

Sekretariat: Nordisk Råd, Althingi, 150 Reykjavik. Tlf.: *354 1 11560 Telefax: *354 1 623226

Udtalelse nr. 2/1991

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd har på sit årsmøde i Qaqortoq drøftet forhandlingerne mellem EFTA og EF.

Efter drøftelserne konkluderede deltagerne i en klar tilkendegivelse, at der er behov for en mere direkte dialog mellem de vestnordiske lande vedrørende løsningen af fiskerispørgsmålet, som er et livsvigtigt emne i landene bag Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd, Island, Grønland og Færøerne.

På baggrund af det almindelige behov for mere åben dialog imellem de berørte landes regeringer og parlamentarikere, vil Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd anbefale sit sekretariat, at der gennemføres en undersøgelse af mulighederne for et seminar om "Det indre markeds" betydning og konsekvenser for Vestnordens lande - specielt hvad angår fiskerianliggender.

Deltagerne i det anbefalede seminar skal omfatte såvel udenrigs- som fiskeriministre samt repræsentanter for markedsudvalg - evt. andre, der specielt har indsigt i og meninger om dette emne - såvel for som imod direkte engagement i EF-relationer.

Qaqortog, 7. august 1991

Jonathan Motzfeldt
formand

Aljbuk Steenholdt
rådssekretær

29 NOV. 1991
21.3/20

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd

Sekretariat: Nordisk Råd, Althingi, 150 Reykjavík. Tlf.: *354 1 11560 Telefax: *354 1 623226

Rekommandation nr. 3/1991

I overensstemmelse med charterets kapitel 1, art. 2 har Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation med 16 stemmer. Ingen stemte imod, ingen afstod, og ingen var fraværende.

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands regering at virke for, at Vestnordenkomitéens placering i den nordiske samarbejdsstruktur evalueres med henblik på, at den bliver så velegnet som mulig til at gennemføre de arbejdsopgaver, som forstærket samarbejde i Vestnorden nødvendiggør.

Qaqortoq, 7. august 1991

Jonathan Motzfeldt
formand

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd

Sekretariat: Nordisk Råd, Althingi, 150 Reykjavík. Tlf.: *354 1 11560 Telefax: *354 1 623226

Rekommandation nr. 4/1991

I overensstemmelse med charterets kapitel 1, art. 2 har Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation med 16 stemmer. Ingen stemte imod, ingen afstod, og ingen var fraværende.

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands regering at give de ministre, som i de respektive lande er nordiske samarbejdsministre, ansvaret for koordineringen af det vestnordiske samarbejde på regeringsniveau og for gennemførelsen af de rekommandationer, som Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedtager.

Qaqortoq, 7. august 1991

Jonathan Motzfeldt
formand

'Alibak Steenholdt
rådssekretær

29 NOV. 1991

F. L. [illegible] 21-3-1-20

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd

Sekretariat: Nordisk Råd, Althingi, 150 Reykjavík. Tlf.: *354 1 11560 Telefax: *354 1 623226

Rekommandation nr. 5/1991

I overensstemmelse med charterets kapitel 1, art. 2 har Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation med 16 stemmer. Ingen stemte imod, ingen afstod, og ingen var fraværende.

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd henviser til rådets rekommandation nr. 4/1989 om at gøre år 1992 til et vestnordisk år og henstiller til Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands regering snarest at sikre nødvendig finansiering af de tre konferencer, som rådet foreslog skulle holdes i 1992; om ligestilling i Island, om miljø i Grønland og en ungdomskonference på Færøerne.

Qaqortoq, 7. august 1991

Jonathan Motzfeldt
formand

Aliibak Stœnholdt
rådssekretær

29 NOV. 1991

F. L. nr. 21-3-1-20 8

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd

Sekretariat: Nordisk Råd, Alþingi, 150 Reykjavík. Tlf.: *354 1 11560 Telefax: *354 1 623226

Rekommandation nr. 6/1991

I overensstemmelse med charterets kapitel 1, art. 2 har Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd vedtaget følgende rekommandation med 16 stemmer. Ingen stemte imod, ingen afstod, og ingen var fraværende.

Vestnordens parlamentariske Samarbejdsråd henstiller til Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Islands regering straks at realisere den overenskomst om samarbejde på trafikområdet i Vestnorden, som Færøernes, Grønlands og Islands trafikministre indgik i december 1990.

Qaqortoq, 7. august 1991

Jonathan Motzfeldt
formand

Aljoux Siboldt
rådssekretær

29 NOV. 1991
F. [illegible] 21-3.1-20 9

Skjal XIII

AGREED RECORD OF CONCLUSIONS OF LICENCE ARRANGEMENTS BETWEEN THE FAROE ISLANDS AND THE EUROPEAN ECONOMIC COMMUNITY IN 1992 TÓRSHAVN 14-15 OCTOBER 1991.

---

1. A delegation representing the Home Government of the Faroe Islands, headed by Mr. Kjartan Hoydal and a delegation of the European Economic Community headed by Mr. Henrik Schmiegelow met in Tórshavn 14-15 October 1991 to discuss the mutual licensing arrangements for 1992.

2. With reference to the agreed record of conclusions between the Faroe Islands and the European Economic Community in Tórshavn, signed on 15 October 1991, the following arrangements for 1992 have been decided:

2.1 <u>EEC fishing in Faroese waters</u>

2.1.1. Fishing with trawlers of not more than 180 feet in the area between 12 miles and 21 miles from the base lines:

- number on basic list: 26
- number of vessels present at any time : 13

2.1.1.1. Directed fishing for cod and haddock in the period 1 January to 31 December with a minimum mesh size of 135 mm and with access to an area south of 62°28'N and east of 6°30'W

- number on basic list: 8
- number of vessels present at any time: 4

The figures in 2.1.1.1 are included in the total number of vessels and in the number of vessels present at any time.

2.1.2. **Fishing with trawl outside of 21 miles from the base lines [1]**

- number on basic list: 70
- number of vessels present at any time: 26

2.1.2.1. **Vessels conducting fishing for blue ling with a minimum mesh size of 100 mm in the cod end and main part of the trawl in the area south of 61°30'N and west of 9°00'W and in the area between 7°00 and 9°00'W and south of 60°30'N and in the area south-west of a line between 60°30'N, 7°00'W and 60°00'N, 6°00'W, in the period 1 January to 31 December,**

- total number of vessels present at any time: 20

2.1.2.2 **Directed fishing for saithe in the period 1 January to 31 December with a minimum mesh size of 120 mm in the cod end and main part of the trawl and with the possibility of using round-straps around the cod-end,**

- total number of vessels present at any time: 22

The figures in 2.1.2.1. and 2.1.2.2 are included in the total number of vessels and in the number of vessels present at any time.

---

[1] Community vessels may fish between 24 and 21 miles in the area 240° true from Trøllhøvdi (61°55'04"N and 06°57'05"W) and 320° true from Barðið (62°08'30"N and 07°27'00"W), and in the area between 28 miles and 21 miles 150° true from the Akraberg Lighthouse (61°23'38"N and 06°40'15"W) and 195° true from the Akraberg Lighthouse (61°23'38"N and 06°40'15"W).

2.1.2.3. In the period 1 March to 31 May and 1 October to 31 December, the vessels mentioned under 2.1.2. have access to fishing in the area between the 12 miles and 21 miles from the base lines between 61°20'N and 62°00'.

2.1.2.3 In the period 1 March to 31 May and 1 October to 31 December, the vessels mentioned under 2.1.2. have access to fishing in the area between the 12 miles and 21 miles from the baselines between 61°20'N and 62°00'N

2.2 Faroese fishing in EEC waters

2.2.1 Fishing in ICES fishing areas III, IV, VI, VII

2.2.1.1 Number of licences for the fishing of mackerel in ICES VIa (North of 56°30'N) and VIIe, f, h, and horse mackerel in ICES IV and VIa (North of 56°30'N) and VIIe, f, h; sprat in ICES IV and VIa) (North of 56°30'N); herring in VIa (North of 56°30'N): 14; herring in IIIa: 4

2.2.1.2 Number of licences for industrial fishing for Norway pout and sandeel (including unavoidable by-catches of blue whiting): 15

2.2.1.3. Number of licences for fishing ling and tusk: 20

- number of vessels present at any time: 10

The Faroese authorities will send before the 25th of each month the relevant list.

2.2.1.4. Number of licences for directed blue whiting fishery in VIa (North of 56°30'), VIb and VII (West of 12°W): 20

2.2.1.5 Number of licences for fishing blue ling: 16

2.2.3 Fishing in the entire Community zone, except NAFO

Islands.

3. General rules

3.1 The Parties shall, upon request, inform each other of measures which might be taken in order to monitor the catch of their vessels under quotas in the fishery zone of the other Party.

3.2 Vessels authorized to fish on 31 December 1991 may continue their activities in 1992 on the basis of this authorization until the new lists of vessels for 1992 have been approved.

Tórshavn, 15 October 1991.

Mr. Kjartan Hoydal

Mr. Henrik Schmiegelow

Delegation of the Faroe Islands

Delegation of the Community

Skjal XIV

UPPSKOT TIL LÓG UM FÓLKANØVN

Fornøvn

1. gr.
Hvørt barn skal fáa navn, áðrenn tað er 6 mánaða gamalt.
Eingin skal hava fleiri enn tvey fornøvn.
Foreldur ella verjar skulu boða sóknarpresti í prestagjaldinum, har ið móðirin býr, frá navninum, áðrenn barnið er 6 mánaða gamalt.
Er fráboðaða navnið ikki á navnalistanum, verður málið skotið til navnanevndina, ið landsstýrið setur. Í slíkum føri kann verða vikið frá 6 mánaða freistini.

2. gr.
Navnið skal vera í samljóði við føroyskar málreglur. Gjørdur verður listi við viðurkendum nøvnum. Undantak kann í serføri verða veitt fólki úr øðrum londum.
Sum fornøvn verða ikki viðurkend nøvn, sum ikki av røttum eru fornøvn og onnur nøvn, ið kunnu haldast at verða fólki til ampa.
Sóknarprestur skal síggja til, at gjørt verður eftir tí, ið ásett er í hesi grein.
Navnanevndin, sb. # 10, gevur tilmæli í ivamálum.

3. gr.
Navn kann eftir umsókn til landsstýrið verða broytt ella umskift við annað navn. Tann, sum hevur fleiri nøvn, kann eftir umsókn fáa eitt ella fleiri teirra strikað. Fyri tann, ið ikki hevur lógaldur, søkja

annað afturat.

Eftirnøvn

4. gr.
Aftur at fornavni skal hvørt barn fáa eftirnavn. Eftirnavn kann annaðhvørt vera ættarnavn faðirs ella móður, so sum foreldur barnsins koma á samt um, ella navn faðirs ella móður í hvørsfalli við -son ella -dóttir afturat í samsvari við kyn barnsins. Er navn faðirs ella móður tvínevni, verður bert annað navnið nýtt í hesum føri.
Ættarnavn skal vera í samljóði við føroyskar málreglur.

5. gr.
Ættleitt barn fær barn fær eftirnavn eftir somu reglum sum í

6. gr.
Eftirnavn verður fráboðað sóknarpresti í tí prestagjaldi, har sum móðirin býr, saman við fornavni.

7. gr.
Við giftu kann hvørt av hjúnunum varðveita sítt ættarnavn ella taka ættarnavnið hjá hinum. Faðirsnavn og móðurnavn (t.e. nøvn, ið enda við -son ella -dóttir) verða ikki umskift við giftu.

8. gr.
Tann, ið vil broyta ættarnavn sítt ella fáa sær nýtt, skal søkja til landsstýrið um tað.
Ikki er loyvt at taka ættarnavn, sum onnur longu hava, uttan við loyvi teirra, sum navnið bera.
Bústaðarnøvn, sum ikki eru einnevnd her á landi, eru undantikin. Navn á virki, vøru, felagi og tílíkum, sum skrásett, er ikki loyvt at taka til ættarnavn.
Ikki er hereftir loyvt at taka navn á landi, býi, bygd og býlingi til ættarnavn.
Loyvt er uttan umsókn at nevnast -son ella -dóttir faðirs ella móður, men tann, ið broytir til hetta

navnalag, skal boða sóknarpresti frá, áðrenn mánaður er umliðin.

9. gr.
Eittans eftirnavn kann verða givið sum millumnavn.
Millumnavn kann ikki verða bundið at eftirnavni við bindistriku.

Navnanevnd

10. gr.
Landsstýrið setur 3-mannanevnd, ið skal geva ráð um fólkanøvn, stavseting teirra, bending o.a. í iva-

hava vunnið hevd sum fornøvn.

Fátt er so sárt sum at verða argaður við løgnum ella frábregðandi navni. Tí eigur at verða ansað serliga eftir, at óhóskandi nøvn ikki verða givin, fyri barnsins skuld. Her eigur at verða mett um í hvørjum føri fyri seg.

3. gr.

Tað er regla, sum er vanlig í øllum Norðurlondum, at ein, ið hevur ampa av navni, kann fáa tað umskift við annað eftir umsókn, ella lagt nýtt navn aftur at navni sínum.

Greinin skal eisini geva útlendingum, ið her eru búsettir, møguleika at fáa sær føroyskt navn ella at føroyska navn sítt (t.d. Thomas til Tummas, John til Jógvan el. Jóan).

4. gr.

Eftirnavn kann eftir uppskotinum vera annaðhvørt ættarnavn, eins og [illegible]

givið sum millumnavn. Eisini kann navn við -son ella -dóttir verða givið sum millumnavn. Tó er vert at hava í huga, at long nøvn mangan kunnu vera ósmidlig í nýtslu.

10. gr.

Í navnanevndini eigur ein limurin at vera málfrøðingur og ein løgfrøðingur.

Landsstýrið setur málfrøðingin eftir tilmæli frá Føroyamálsdeildini á Fróðskaparsetri Føroya, løgfrøðingin eftir tilmæli frá Advokatfelagi Føroya og triðja limin eftir tilmæli frá Prestafelagi Føroya.

GREINARGERÐ

So langt vit vita aftur í søguna um øll heimsins lond, hevur verið siður at geva nýføddum børnum nøvn. Við navnagávuni fylgir ofta einhvør halgigerð. Forfedrar okkara oystu børnini vatni, tá ið navnið varð sett á tey, og eftir kristnitøkuna kom navnagávan at vera saman við skírnini.

Vanligt var at velja børnunum nøvn, ið vónandi fóru at bera teimum eydnu. Tá ið drongur varð nevndur t.d. Úlvur, lá í tí ynski um, at hann skuldi fáa tað dirvi og ta styrki, ið eyðkendi hetta dýr; og við gentunavni sum t.d. Lív (eldri Hlíf) fylgdi vón um, at hon tilkomin skuldi vera børnum sínum og húsi "lív", t.e. lívd, vernd. Seinni hevur tilvitið um merking navnanna kámast nógv, og flest nøvn eru meira ella minni merkingartóm frámerki til at eyðkenna ein einstakling. Tó eru mong, ið fegin vilja vita, hvat nøvnini upprunaliga merktu, og leggja dent á at finna vøkur og bærilig nøvn til børn sín.

Fólkanøvn - eins og staðanøvn og onnur nøvn - eru partur av málinum, tey líkjast í ljóðsamanseting øðrum orðum og verða yvirhøvur bend eins og tey. Eins og orð fara um landamark, verða innlænt, koma fólkanøvn eisini uttaneftir við ymsum mentanarrákum, t.d. við kristindóminum á sinni og nú úr fremmandum málum við t.d. skaldsøgum, bløðum, filmum o.ø.

Sum stundir líðu, megnaði málið ofta at laga fremmandu nøvnini at sær, so tey í ljóði og bending líktust ikki so nógv frá heimligum nøvnum. Tann fyrimunur var í miðøld, at nøvnini komu gjøgnum nærskyld mál. Nú á døgum liggur tann stóri heimur opnari fyri, og navnatilfarið, sum er í boði, er tíðum so frálíkt tí heimliga, at tað tykist eingin leið at laga tað at ljóði og bending í heimamálinum, og kortini er alt vanligari at leita langt burtur eftir nøvnum til børnini.

Tey, sum hugsa um at varðveita samanhangið í navnatilfarinum við mál og gamlan navnasið, eru sum vera man illa við, og tí eru av og á at hoyra og siggja ynski um at fáa fastari reglur at ganga eftir í navnagávuni. Í flestum grannalondum okkara hava leingi verið lógir um fólkanøvn. Vit hava onga havt, men hava miðað okkum eftir gomlum siði og teim donsku reglum, sum her hava verið settar í gildi. So mikil munur er á donskum máli og føroyskum, at einki skil er í, at lógir um donsk fólkanøvn skulu galda í Føroyum. Her mega vit hava egnar reglur, sum samtykkja við føroyskt mál og føroyskan arvsið.

Mong eru dømini um, at donsk nøvn hava trokað føroysk nøvn burtur; eftir danskari fyrimynd hevur verið vanligt t.d. at lata mannfólkanøvn vera endingarleys í hvørfalli, sum t.d. Finn í staðin fyri Finnur.

Í fornøld høvdu føroyingar flest nøvn sín í felag við grannar sínar í Noregi og Íslandi og øðrum (vestur)norrønum londum. Tað ber eitt nú Føroyingasøga boð um, tí tó at hon er skrivað í Íslandi, man hon yvirhøvur vera bygd á føroyskar sagnir, og við teimum munnu m.a. nøvnini hava fylgt. Í Føroyingasøgu eru einstøk nøvn, ið ikki

eru at finna í øðrum londum, tað gamlar heimildir vita frá at siga, t.d. Heri, Brestir. Góðan vitnisburð um upprunalig føroysk nøvn finna vit í mongum staðanøvnum, t.d. Eiriksfiall, Bessavatn, Atlavatn, Ragnhildargyllin.

Við kristnitøkuni kom stórt innsig av halgimennanøvnum og bibliunøvnum, men mong norrøn nøvn livdu framvegis saman við teimum. Fremmandu nøvnini lagaðust sum nevnt mong at heimamálinum, tó summi kendust fremmand í sniði og vórðu heldur ikki langlívað, t.d. Briksius; onnur broyttust, eitt nú við stytting, t.d. Tiburtius verður Bursi. Úr bibliuni kemur tað mannfólkanavn, sum til okkara dagar hevur verið tað vanligasta av øllum, tað er navnið Jóan, seinni Jógvan, ið kemur av ápostulsnavninum Jóannes.

Í norrøna tíðarskeiðinum vóru nøvn eins og annað skrivað á heimamálinum, fornføroyskum, sbr. Diplomatarium Færoense, men við trúbótini kemur tann broyting, ið var lagnutung fyri føroyskt mál: danskt gjørdist skriftmál okkara í øllum førum. Tí eru øll nøvn í skrivligum heimildum frá siðaskiftinum og tætt at okkara døgum í donskum hami: í tingbókum og kirkjubókum, tá tær taka við, og øllum øðrum. Á tann hátt kom upp tann løgni og rangvørgi háttur, at maður varð skrivaður eitt, men æt annað í dagligum viðurskiftum millum manna. Enn anir eftir av hesum øvuta lag, hóast nú er ráðandi siður at skrivast tað, ein í royndum eitur.

Í 17. og 18. øld og langt inn í 19. gjørdist navnatilfarið sera fábroytt. Tað vóru bert nøkur fá nøvn, flest av bibliuuppruna, ið vórðu nýtt. Tann strangi uppkallingarsiðurin gjørdi, at ikki varð leitað út um ættina eftir nøvnum. Úrslitið var, at tøvt varð í sama stampi, og lítið kom afturat av nøvnum. Tey gomlu norrønu nøvnini doyðu út at kalla, bert nøkur fá vórðu varðveitt óslitið til okkara dagar, teirra millum Tróndur, Óli, Høgni og Guðrun - tó øll í donskum skriftsniði. Annað kom ikki til tals.

Í 18. øld fer so smátt at taka seg upp tann siður at geva fleiri enn eitt navn, í fyrstuni oftast bert tvey. Gamalt var, at eingin fekk fleiri enn eitt navn. Tá ið siðurin at geva tvey nøvn vant upp á seg, varð ofta annað navnið funnið uttaneftir, t.d. uppkallað eftir føðingardegi, um hann var fríggjadagur ella seinni eisini sunnudagur, nøvn sum Frederik og Sofie. Eisini varð leitað í álmanakkanum, og vanligt gjørdist at kalla barn upp eftir navni føðingardagsins. Soleiðis er t.d. navnið Pauli komið í við at kalla upp pálsmessudag, 25. januar, sum í danska álmanakkanum nevndist Pauli omvendelse, latínskt Paulus, í hvørsfalli.

Við tvínevnissiðinum komu ofta útlendsk nøvn at troka burtur samsvarandi føroysk, tí tey útlendsku fullu betur at hesum nýggja fremmanda nevningarlagnum. Tað tóktist fínari at eita t.d. Óli Mikal enn Óli Mikkjal, ella Anna Kristina enn Anna Kristin. Soleiðis komu hesi longru fremmandu nøvn við herðing á 2. stavilsi so líðandi at vinna á teimum føroysku formunum í ójavnari kapping.

Við sprettandi tjóðskaparkenslu og sigrandi tjóðskaparrørslu í 19. og 20. øld gjørdust líkindi til at vekja upp aftur burturdeyð gomul føroysk og norrøn nøvn. Leitað varð til kvæði, sagnir, staðanøvn og norrønar fornsøgur eftir nøvnum. Í fyrstuni var óvissa um rætt føroyskt snið, tí nøvn í útlendskum bókmentum vórðu høvd til fyrimyndar. Tí komu fram endingarleys mannfólkanøvn sum Sigmund í staðin fyri Sigmundur og óføroysk navnasnið sum Sigurd í staðin fyri Siúrður, Bodil í staðin fyri Bóthild.

Men saman við føroyskum og norrønum nøvnum treivst eisini ørgrynni av útlendskum nøvnum úr øllum ættum, meir og minni óhóskandi á føroyskari tungu. Tvínevni nærdust til fleirnevni, ja, vanligt gjørdist at kalla upp heilar bátsmanningar, ið vóru burturgingnar, eyðvitað við góðari meining, men átta nøvn kundu vera tung byrði at knógva undir, hóast øll vórðu ikki nýtt dagliga. Vóru tað gentur, ið soleiðis vórðu skírdar, kundi úrslitið vera nøvn av slagnum Olina, Simona, Hansina, Petrina o.s.fr.

Frá navnafátæktini eru vit nú komin inn í eina tíð við so fjølbroyttum navnatilfari, at torført kann vera at fáa greiði á, hvaðan alt er komið. Allar dyr standa opnar á víðan vegg, og nøvn koma úr øllum ættum. Ilt er hjá prestum og øðrum ábyrgdarfólki at halda skil á. Eisini er lyndi til nýskapan á heimligum støði, helst við samanseting av ymsum navnapørtum; viðhvørt eydnast væl, men ofta illa. Ov lítið hevur verið av leiðbeining frá kønum fólki, navnalisti teirra Chr. Matras og M. A. Jacobsen frá 1930 er longu alt ov lítil. Kemur til skarpskeringar um navn, er leiðin, sum kæran gongur, til kirkjumálaráðið danska, sum leitar sær ráð hjá Institut for navneforskning í Keypmannahavn. Mangur úrskurður hevur tíverri ikki verið til bata fyri føroyskan navnasið. Seinastu árini hevur tíbetur verið gjørt minni av at lata navnatrætur fara av landinum, men roynt hevur verið at greiða tær innanlands.

Í føroyskari navnalóg og fylgjandi reglum verður neyðugt at finna á ein hátt at beina navnagávuna á føroyska leið uttan tó at gera karmarnar so trongar, at teir kennast fólki sum tvingsil. Góð og holl leiðbeining eigur at verða givin við navnalistum og beinleiðis ráðgeving í ivamálum. Eyðvitað verður loyvt at nýta fjøld av nøvnum av fremmandum uppruna, men roynt eigur at verða at geva teimum snið og form, ið fáa tey at samtykkja føroyskari tungu so væl, sum gjørligt er. Skotið verður upp at seta nevnd ella ráð av serkønum at gera úrskurð, um trætumál stinga seg upp. Ikki eigur at verða loyvt at geva nøvn, ið bróta meginreglur í føroyskari málføru.

Eftir lógaruppskotinum her frammanfyri eigur at vera heimilt teimum, ið bera føroysk nøvn, at fáa tey broytt til rættan form. Tó her eigur eingin noyðsla at vera, bert ein opin møguleiki. Navnið er eitt so persónligt og viðbrekið mál, at største varsemi og fyrilit eigur at verða sýnt í øllum førum. Vert er at hava í huga tiltakið "navnið spillir ongan". Tað er ivaleyst sprottið av ynski um at ugga tey, ið bera óheppið navn, men er samtíðis ein ásannan av, at alt er ikki, sum tað eigur, í navnagávuni. Lóg um fólkanøvn eigur at vera eitt amboð til at beina á rætta leið tað, sum avleiðis er farið, og at forða fyri skeivari gongd framvegis.

Fornavnið ella skírnarnavnið, sum tað fyrr varð nevnt, er ikki nóg mikið at eyðkenna ein einstakling, at skilja hann frá øðrum, tí mong eru tey, ið bera sama navn. Navnatilfarið er ikki so ríkt, at ráð eru til at hava eitt navn í part - fá eru einnevnd. Eitt seinni navn er neyðugt afturat til eyðkennis. Her velja vit, eins og vanligur málburður er nú, at kalla tað eftirnavn.

Frá gamlari tíð hevur tað verið siður hjá germonskum tjóðum at eyðkenna einstakling við at skoyta -son ella -dóttir upp í faðirs navn og við hvørt eisini móður navn. Hetta var tað almenna lagið,

men annars vórðu - og verða enn - ymsir aðrir hættir nýttir í dagligum samskifti millum manna. Maður ella kona kann fáa viðurnevni ella kenningarnavn, ið sipar t.d. til yrki, heimstað ella ættarstað, útsjónd og ymiss likamseyðkenni, annaðhvørt prýði ella lýti, andligar eginleikar, klædnaburð, lutir ella amboð, ið persónurin ofta er sæddur at nýta. Eisini kann okkurt, ið maður hevur sagt, verða hangandi við hann sum viðurnevni. Úr Føroyingasøgu kunnu vit taka nøkur dømi um nakrar av omanfyri nevndu flokkum av kenningarnøvnum: Hákun iallur, Gilli løgmaður - sipar til støðu í samfelagnum ella yrki. Mong hava uppruna í heimstað ella bústað: Bjarni í Svínoy, Tróndur í Gøtu, ella eisini: Svínoyar-Bjarni, Gøtu-Tróndur; síðan úr sama flokki: Einar Suðuroyingur (úr Suðuroyggjum ella Hebridum), Karl mørski (staðarlýsingarorð - Karl var av Møri í Noregi), Tollakur Gøtuskeggi. Nøvn, ið skipa til útsjónd og limaseyðkenni yvirhøvur: Geyti reyði, Tórður lági, Ketil flatnevur, Steingrímur halti, Búi digri. Til andligar eginleikar: Torgrímur illi, Magnus góði. Til klædnabúna: Eldjarn kambhøttur, Haraldur gráfeldur. Til serstaka hending sipar viðurnevnið hjá Tórálvi smør. Tílík viðurnevni vóru persónlig, doyðu vanliga burtur við teimum, ið bóru tey.

Tað, sum vit nú skilja við ættarnavn ella eftirnavn, var ikki til í Norðurlondum í fornøld. Men tá ið tað kom út í 16. øld, fór aðalin í Danmørk so smátt at fáa sær føst viðurnevni eftir europiskari fyrimynd, og í 1526 heitti Friðrikur kongur 1. á aðalsstættina um at fáa sær føst ættarnøvn. Ofta vóru hesi nøvn viðurnevni, sum teir høvdu fingið eftir útsjóndini á skjaldarmerki sínum, t.d. Hvidtfeldt (hvítur flati), Gyldenstjerne (gylt stjørna), Rosenørn (rósa og ørn), Trolle (trøll). Múgvandi borgarar fór skjótt at taka eftir hesum nýggja navnasiði. Ofta høvdu hesi nýggju ættarnøvn uppruna í yrkisheiti, t.d. Smed, Bager, Møller (sbr. ensku nøvnini Smith, Baker, Miller). Prestar og studentar fingu sær tíðum navn eftir yrki faðirs ella ættarfaðirs ella eftir heimstaðnum, ofta í latínskum sniði: Faber (smiður), Pontoppidanus (Broby), Vellejus (Vedel, nú Vejle). Føroyingar, ið lósu á lærda háskúlanum í Keypmannahavn, høvdu fyri at skoyta Færoe ella Faroensis upp í navn sítt, men tað løgdu teir sum vera man burtur aftur, tá ið teir komu heim aftur til lands.

Men í Danmørk eins og hinum Norðurlondum helt fjøldin kortini fast við gamlan niðurarvaðan sið við faðirsnavninum. Soleiðis var eisini her á landi. Almenningurin læt seg ikki ørkymla av, at prestar og aðrir embætismenn tíðliga í tíðini høvdu føst ættarnøvn - tey flestu av teimum gomlu ættarnøvnunum sum Weihe, Debes, Svabo, Matras, Djurhuus, Hammershaimb, Winther, Hentze o. o. eru soleiðis komin til Føroya. Men tað sýntist, sum hesi bæði navnaløg kundu liva saman í sátt og semju. Tað var eisini vanligt, at faðirsnavn varð nýtt saman við ættarnavni, t.d. Lucas Jacobssøn Debes.

Alkunnugt er, at eitt nú Pætur Jógvansson og Elin Tróndardóttir altíð skrivaðust Peter Joensen og Ellen Trondedatter - og dugdu tey at skriva, skrivaðu tey seg sjálv soleiðis; hetta var nú einaferð lagið. Og mong eru tey enn, sum trúliga skriva skírnarnavn sítt á donskum.

Soleiðis gekk alt til við navnalagnum, sum verið hevði frá landnámstíð, tá ið frá er tikið, at nøvnini sjálv broyttust eftir skiftandi ákum, sum natúrligt er, og at tey høvdu fremmandan ham

á pappírinum - tó ikki á manna munni. Sum nevnt tóktust fremmand ættarnøvn at kunna liva saman við gamla lagnum uttan at gera tí stórvegis mun. Tó vil so vera, at føroyingar, sum fóru uttanlands - teir vóru fáir - numu nýggjan sið. Kendasta dømið man vera, at Páll Pálsson úr Nólsoy tók sær navnið á heimbygdini til eftirnavn - í donskum sniði, tí annað var ikki hugsandi tá, men á føroyskari tungu varð hann nevndur Nólsoyar-Páll (smbr. Svínoyar-Bjarni, Gøtu-Tróndur).

Frammanfyri varð nomið við ta navnafátækt, sum her var á landi í 17. og 18. øld. Sama var í royndum lagið í Danmørk. Ein avleiðing av hesum var, at fleiri og fleiri komu at bera sama navn, og sama var við faðirnøvnum við -sen og -datter. So hvørt sum fólkið nørdist, var torført at halda skil á, tí nøvnini vóru so lík. Frá hægsta stað kom fram ynski um at fáa í lag føst ættarnøvn fyri fólkið alt, tað sum longu var vorðið siður hjá aðals-, presta- og borgarastætt. Longu á Struense døgum høvdu hertugadømini Slesvík-Holstein fingið skipan um føst ættarnøvn í staðin fyri faðirsnøvn við -sen og -datter, men í Danmørk hendi einki fyrr enn gott og væl hálvthundrað ár seinni.

30.5.1828 varð útgivin konglig fyriskipan "om Adskilligt, som i Henseende til Daaben bliver at iagttage". Í endanum á 18. og síðstu grein í hesi fyriskipan standa hesi orð: "Iøvrigt bør hvert Barn ved Daaben benævnes ei alene med Fornavn, men og med det Familie- eller Stamnavn, som det i Fremtiden bør bære". Hesi fáu orð høvdu stórar og djúptøkar avleiðingar fyri navnalagið, ikki bert í Danmørk, men eisini her hjá okkum - fyriskipanin kom í gildi her árið 1832. Tá var sum kunnugt einki løgting - tað var avtikið 16 ár frammanundan - ella nakar annar føroyskur stovnur, sum kundi vera við í ráðum, annaðhvørt tað var at mæla til ella frá.

Fyrr var ikki siður at nevna annað navn enn sjálvt skírnar-navnið ("fornavnið"), tá ið barn varð hildið undir skírn. Hvørs son ella dóttir tað var, kom av sær sjálvum, ella hvat ættarnavn tað skuldi bera, um foreldrini nýttu tað.

Prestarnir hava vist ikki fingið gjølla at vita, hvussu teir skuldu fara fram, tí næstu 8-10 árini hendir ikki annað enn tað, at teir umframt skírnarnavnið doypa barnið við faðirnavni + -sen ella -datter. Hvat meintist við "familie- eller stamnavn", hevur ikki verið teimum fullgreitt. Tað fyrsta, sum hendi - tað er eitt sindur ójavnt eftir prestagjøldum, her verða dømi tikin úr Suðuroyar kirkjubók 1832-52 og nøkur úr Vága og Eysturoyar kirkjubókum somu tíð - ið veik frá gomlum siði, var, at um 1838 varð farið at geva gentum eftirnavn við -sen eins og dreingjum, men tó eftir pápanum. Fyrsta dømið úr Suðuroy er 23. nov, 1838, tá ið genta í Trongisvági verður doypt Elsebeth Susanne Malene Johnsen, faðirin er skrivaður at eita John Jacobsen, t.e. Jógvan. Men longu árið eftir verður genta í somu bygd skírd Ellen Cathrine Jespersen, faðirin er Óli Jespersen, skúlameistari. Soleiðis verður so lagið hereftir. Í fyrstuni vórðu dreingir skírdir sum synir pápa sín, men seinni, eftir 1840, fara at siggjast dømi um, at teir fáa abbanavnið + -sen til eftirnavn, t.d. í Vági 1844: Thomas Jacob Joensen, pápin skrivaðist Hans Julius Joensen. Hetta hevur verið fólki heilt ófatiligt og eisini órímiligt, og long og drúgv var toganin, áðrenn henda kollvelting í navnalagnum var fullførd. Tey kundu ikki semjast við, at børn teirra, eisini gentur, skuldu verða kallað

"synir" abba sín. "Pápi vil eg vera", skuldi Pól Zachariassen á Sondum á Sandi siga. Hann vildi, at sonurin skuldi skrivast Poulsen, men prestur helt fast um Zachariassen, faðirsnavn Póls. Leikur endaði við, at teir møttust á miðjari leið, og barnið varð doypt: Zacharias Poulsen Zachariassen. So seiglivað hevur tað gamla navnalagið verið, at stakdømi eru enn um, at menn bera faðirsnavn sum eftirnavn. Maður í Skopun føddur í 1914 eitur Andrias Thomsen (d. 198) - faðir hansara æt Tummas Clementsen. Annar føddur í 1919 eitur Vilhjálmur Jakobsen - faðirin æt Jakob Johannesen.

Tað, sum var høvuðsúrslitið av kgl. dópsfyriskipanini frá 1828, var, at -sen-nøvn, sum tá vóru, gjørdust føst eftirnøvn. Tey skirnarnøvn, sum tá vóru, komu tískil at vera fyrri liður í eftirnøvnum hjá komandi ættum. Faðirsnøvnini festust sum ættarnøvn. Tí kom hópur av óskyldum fólki at bera sama ættarnavn bæði í Danmørk og Føroyum. Telefonbókin (1988/89) vísir, at í Tórshavn eru 153 felagar, sum hava ættarnavnið Jacobsen, næstfjølmentasta navnið er Hansen (142), síðan Joensen (141), Poulsen (106), Olsen (97), Pedersen/Petersen (74), Johannesen (60), Jensen (58), Thomasen/Thomsen (47), Andreas(s)en (46), Danielsen (46), Mortensen (46), Nielsen (45), Johansen (44), Simonsen (43), Samuelsen (38), Michelsen/Mikkelsen (33), Sørensen (30), Rasmussen (29), Niclasen (25), Rubeksen (20), Zachariasen (17).

Nakað tað sama man býtið vera um alt landið, tó er Joensen vanligasta eftirnavnið í Klaksvík eftir telefonbókini at døma. Fyrru liðir í hesum -sen-nøvnum vóru vanligastu skírnarnøvnini í Føroyum um og fyri miðjuna á 19. øld.

Men um síðir hava prestarnir fingið skil fyri, at ætlanin við kgl. fyriskipanini var, at fólk helst skuldu fáa ættarnøvn av øðrum slag enn -sen-nøvn. Ójavnt er, sum teir hava verið ídnir til at fremja hetta í verki. Men um endan á 1830-árunum fara at síggjast í kirkjubókunum eftirnøvn av ymsum slag, øll sjálvandi í donskum málsniði, tey flestu við stoði í bygda- og býlinganøvnum ella øðrum nøvnum, sum barnið hevði tilknýti at. Teir prestar, sum fóru undir hesa nýnevning av størstum eldhuga, vóru 3 suðuroyarprestar: Niels Lund Andersen (1832-38), Otto Fr. Chr. Jørgensen (1838-43) og Andrias Djurhuus (1843-50). Her skulu verða upproknað nøkur av hesum nøvnum, sum seta serligan dám á ættarnavnatilfar okkara enn dagin í dag.

Fyrsta navnið av hesum slag er Holm, sum sunnbiardrongur f. 28. mai 1837 verður doyptur: Johan Frederik Holm - eftir Sunnbiarhólmi, sigst. Í øllum førum er ikki fingin uppspurningur um upprunan at nøvnunum. Hesi koma afturat í sama ári: Strøm, Trongisvági, Øster, Porkeri (eftir býlinginum í Eystrum), Dahl, Lopra (eftir Lopransdali), Smith, Øravík, Gaard, Fámjin (vist eftir Sjúrðargarði), Splidt, Porkeri.

1838: West, Hvalbø, Berg, Sunnbø og Hvalbø, Vinther og Beder, Vági, Birk, Sunnbø (tann drongurin doyr 11 ára gamal, so navnið er tí burturdottið), Lisberg og Mørch, Fámjin, Øllgaard, Hvalbø (navnið horvið, gentan ið bar tað, giftist til Skúvoyar), Salmony, Trongisvági, og Luid, Hovi (navnið skal vera eftir húsanavninum á Liða í Sunnbø!).

1839: Hammer, Hvalbø, Kjerbo, Sunnbø, Taimann, Fámjin (helst av húsanavninum á Teigum; drongurin, ið fekk navnið, doyði lítil, og tað hvarv tí), Bech, Hovi (helst eftir eini á).

1840: Ludvig, Fámjin, Skaarup, Froðbø (kundi verið eftir býlinginum undir Skorum).
1841: Leo, Vági, Olivinius, Tvøroyri, Langgaard, Sunnbø (eftir Laðangarði).
1842: Mørch, Nesi í Hvalbø, (sbr. Fámjin 1838), Kjærgaard, Hamrabyrgi, Hielm, Vági.
1843: Vestergaard, Sunnbø, Søberg, Lopra, Salberg, Fámjin, Smith, Hovi, Gotfred, Porkeri.
1844: Hvidtfeldt, Trongisvági, Steenberg, Sunnbø, Hammershøi, Sunnbø (foreldrini búðu undir Hamri!).

Soleiðis heldur henda sermerkta navnagáva fram næstu árini - ikki bert í Suðuroy, men um alt landið. Í Vágum byrjar hon heldur seinni enn í Suðuroy, 1844 sæst tað fyrsta, Gaasedal, 1845 Vigum og Næs, 1846 Slettenes, 1851 Norden á Slættanesi - men ikki er so tætt við tílíkum nøvnum har sum í Suðuroy.

Í Eysturoynni byrjar tað 1838. Stílurin er tann sami sum í Suðuroy: Hammer á Eiði og á Toftum, Dahl, Eiði, Klein, við Gjógv, Gioveraa og Toftegaard, Fuglafirði, Lervig, Leirvík, Frederiksberg, Strondum (eftir Friðriksmørk), Solmunde, Søldarfirði, o.s.fr.

Presturin Lund Andersen, ið setti sjøtul á í Suðuroy, kom í 1838 til Suðurstreymoyar, men har sæst ikki so nógv av tílíkum nýgjørdum ættarnøvnum: Drongur føddur úti á Bø (sunnan fyri Kirkjubø) fekk navnið Udbøe í 1842, og á Hvítanesi, sum tá var nýggj bygd, kemur navnið Nyboe. Um sama mundið Bø, úti á Bø, og Eide í Nólsoy.

Fóru vit um allar Føroyar, funnu vit helst allastaðni eftirnavnagávu av sama slag.

Men hetta vóru hóast alt undantøkini, -sen-nøvnini vóru tey, sum fjøldin mátti hjálpast við. Tjóðskaparhugaðir menn sóu tað rangvørga í hesum lag, og í Føringatíðindum sæst, at summir teirra hava givið nøvnum sínum føroyskt snið, t.d. Jóannes Patursson, Absalon Jógvansson, Andras Sámalsson, men í royndum vóru tað -sen-nøvnini, ið høvdu rættargildi, tey vóru teir doyptir, og fleiri duttu aftur á tey seinni.

Í Danmørk gjørdist alt ein ruðuleiki av øllum -sen-ættarnøvnunum. Ein nevnd sett av løgmálaráðnum at viðgera spurningin gav eitt forvitnisligt álit í 1899. Nevndin fekk sær upplýsingar um navnasið frá fólki í ymsum landspørtum í Danmørk, og eisini úr Føroyum. Heimildarmenn um føroysk viðurskifti vóru V. U. Hammershaimb, Jakob Jakobsen og Fríðrikur Petersen.

Her skal verða endurgivið tað, sum nevndin skrivar í álitinum um føroyskar navnasiðir (Dansk navneskik, 1899, bls. 93):

> På Færøerne er det landgængs Skik at betegne Personer ved deres Fornavn med tilfjøjet Bosted eller Fødested: Povl í Hodni, Djóni í Geil, Andrias við Stein, Jústa á Húsun, Jóanis í Funningsstovu. Alle disse Eksempler ere fra Torshavn, men de enkelte Navne ere sædvanlig indførte med Folk fra Landsbygden. Øernes spredte Bebyggelse og overordentlige Rigdom paa Stednavne gør det let at betegne Folk paa denne Maade. - Lige siden 1832 (da Daabsforordningen af 1828 sattes i Kraft paa Færøerne) ere ikke saa faa Personer blevne døbte med disse Stednavne, ofte omdannede i mere dansk Form: Arge, Hammer, Udbø (úti á Bø).

Stednavnene blive ikke saa sjælden satte foran: Klett-óli (:undir Klinten), Króks-óli (i Krogen), Vága-Heini (fra Vaagø), Kolturs-Niklas. Er det længere Navne, maa de, ligesom i Dansk, helst afkortes: Boyggja-Palli (= Palle i Boyggja-stuen), Skrivara-Jens (Jens i Skriverstuen). - Folkenavne bruges derimod kun i Omtale: Sudringen, Sumbingen (fra Suderø, fra Sundbø); de knyttes ikke til Navnet, og de arves ikke.

Forældres Navn, enten Faders eller Moders, sættes ofte foran: Suðrings-Johan (Søn af en Suderømand), Sáru-Jóanis, Hendriks-Lena; men endnu hyppigere betegner man Slægtskabet med "hos" (kjá), dette bruges baade om Ægtefæller indbyrdes og om Børn i Forhold til Fader eller Moder.

Det er sjældent, at Standsbetegnelser ere arvelige; Tilnavnet Bóndi føjes saaledes kun til den, der er Kongsbonde. En Slægt har dog i længere Tid haft Ordet "Prest" sat foran Navnene til Minde om en Stamfader, der var Præst. I højere Grad arvelige ere visse Tilnavne af ukendt Betydning, der menes en Gang at have været Øgenavne: Stubbi, Toka, Skulv. De to første bruges foransatte (Stubba-Jens), det sidste fritstaaende; dog skriver Navnets Bærer sig Thomas Skylv.

Alle Tilnavne ere godkendte af Bærerne; derimod "skrive de sig altid med de Efternavne, hvormed de ere døbte, og tilføje kun den gængse Benævnelse, hvor en Navneforveksling ellers vilde kunne finde Sted". Flertallet af Befolkningen er døbt med -sen-Navne; disse omfatte paa de fleste Øer 80-95% af Befolkningen. Men de bruges aldrig i daglig Tale: "Danskerne kalde ham Jon Jonsen, men han hedder Jon paa Klett," kan der høres sagt; en ældre Mand kunde for vor Meddeler ikke engang opgive sit Kirkebogsnavn. "Ere disse Slægtsnavne paa -sen uheldige og vildledende her i Riget, have de været end mere stødende for den Del af Befolkningen, som bor paa Færøerne"; der fandtes hos denne ikke nogensomhelst Forudsætning for at gøre -sen-Navnene til Slægtsnavne.

Í 1904 kom í Danmørk lóg um navnabroyting. Hon gav heimild til at skifta ættarnavn: Nýggja navnið skuldi verða vart so, at eingin annar kundi ogna sær tað uttan loyvi frá teimum, ið fyrst høvdu fingið sær tað.

Í fyrstuni varð ikki gjørt nógv av at skifta eftirnavn í Føroyum. Umsókn varð latin um fútan til løgmálaráðið í Danmørk. Tað rangvørga var, at Føroyar vórðu fult og heilt roknaðar upp í Danmørk á hesum øki: Var navn, sum føroyingur søkti um, ov líkt donskum ættarnavni, varð honum sýtt fyri at fáa sær tað.

Tey ættarnøvn, sum fólk fór at fáa sær - ella "keypa" sær, sum vanliga varð sagt - eftir hesi lóg, vóru ógvuliga ymisháttað. Fleiri fingu sær nøvn av sama slag sum tey, ið prestarnir høvdu doypt, t.e. donsk ella hálvdonsk, t.d. Gaardlykke, Syderbø, Olvhøi, Neystved. Men flest fingu sær føroysk nøvn, aloftast eftir staðarnøvnum, annaðhvørt við fyriseting: av Skarði, úr Konoy, á Ryggi, ella við ongari fyriseting, t.d. Ryggstein, Frýdal, men í hvørjumfalli við ongari fyriseting koma eisini fyri, t.d. Jagre, (t.e. Jaðri), Hellu, Sondum, sjáldan í hvørfalli: Herdalur. Summi fáa sær navn, ið endar við -son, sum ættarnavn, t.d. Patursson, Jóannesarson, Jógvansson, Jákupsson.

Seinni hevur verið vanligari at taka staðarnøvn við fyriseting til ættarnøvn, men eitt skifti vóru tílík nøvn ikki veitt - tað var, meðan Svenning Rytter var løgmálaráðharri. Kent er málið hjá Pouli í Geil. Johs. Brøndum Nielsen professari skrivaði stuttliga grein um hetta í Politiken; hon varð uppafturprentað í Tingakrossi nr. 7 og 8, 1930: Poul Isaksen, vanliga nevndur Poul í Geil, hevði í 1918 søkt um at fáa í Geil til eftirnavn, men tað var honum ikki játtað, tí løgmálaráðið hevði gjøgnum amtið sagt frá, at tílík nøvn, staðarnøvn við fyriseting frammanfyri, hóskaðu ikki við føroyskan máltóna(!). Hóast ummæli varð fingið frá málkønum fólki, munti tað einki. Ferð eftir ferð søkti hann um at fáa hetta navn góðkent sum ættarnavn, men tað segði alt tað sama. Ikki fyrr enn í 1929 bar til. Sum Brøndum-Nielsen tekur til í greinini: "Aaret 1929 bragte Købmand Isaksen af Thorshavn en søn og Danmark et nyt Ministerium." Poul søkti aftur um at fáa loyvi til at geva syni sínum eftirnavnið í Geil, og nú varð tað um síðir játtað - helst tí at annar løgmálaráðharri var komin í Rytters stað. Frá 1920-árunum eru eftirnøvnini Viðstein og Frástein - helst royndir at ganga uttan um óvilja løgmálaráðharrans at veita nøvn av hesum slag.

Eitt, sum er óheppið við ættarnavnaskiftum, sum tey nú fara fram, er, at tá ið navn verður "keypt", verður band lagt á tað, so eingin annar kann fáa tað. Nógvar kunnu t.d. Jógvansstovurnar vera í Føroyum, men tann, ið fyrstur hevur fingið sær navnið í Jógvansstovu, eigur einarætt til navnið; hini, sum áttu at havt eins góðan rætt til navnið, tí tey búgva í Jógvansstovu, sleppa ikki at kalla seg so alment, uttan so er, at hin gevur loyvi.

Stríðsárini 1940-45 vóru eingi navnaskifti játtað, tí sambandið við navnavaldið í Danmørk var slitið. Aftan á at stríðið var av, vóru navnaskiftini fleiri enn nakrantíð áður; øll, sum høvdu bíðað hesi fimm á, sluppu nú framat.

Í Noregi eru reglur um, at ein kann sleppa at kalla seg eftir heimstaðnum, t.d. tí garði har ein býr, men tað kemur valla fyri, at fólk taka sær navn eftir býum, fjøllum ella landspørtum. Tað er kanska heldur enn ikki ósmæðið at fáa sær bygdarnavn ella oyggjarnavn t.d. til sítt egið ættarnavn - tað búgva jú onnur í bygdini ella oynni. Ein, sum einaferð ætlaði at fáa sær Tórshavn til eftirnavn, fekk nei kortini.

Í 1961 kom nýggj donsk lóg um fólkanøvn, og í 1969 skuldi løgtingið taka støðu til, um hon skuldi koma í gildi í Føroyum við nøkrum fáum broytingum, sum nevnd sett av landsstýrinum hevði mælt til. Men lógin varð ikki samtykt á tingi. Tíðskil er einasta skorðan undir so týðandi tjóðskaparligum tátti, sum fólkanøvn okkara eru, gamla danska lógin frá 1904.

Tann broyting, sum ímóti - ella heldur uttan - okkara vilja varð trokað inn á okkum við kgl. fyriskipanini frá 1828, hevur eftir tí, nevndin dugir at meta, verið til ómetaligan skaða fyri føroyskan navnasið. Nevndini tykir, at ein gongd leið út úr óførinum er at loyva aftur hitt forna navnalagið við -son og -dóttir, sum er góður háttur at eyðkenna fólk í lítlum samfelag. Tað er eisini ein natúrligur háttur, tí millum manna verður eftirnavn sjáldan nýtt, men persónur verður vanliga kendur sum sonur ella dóttir faðirs síns ella móður við fyrisetingini hjá, t.d. Jógvan hjá Niklasi, sum í royndum er einki annað enn eitt avbrigdi av Jógvan Niklasson. Nevndin vil ikki við hesum siga, at hetta skal

vera eitt krav, men heldur eitt tilboð, ein møguleiki, sum ein kann velja á jøvnum føti við hin. Tað er móti øllum skili, at tað einasta, sum er bannað, er tað navnalag, sum forfedrar okkara hava livað við longri aftur í tíðina, enn søgur ganga frá.

Við einum dømi skal verða sýnt, at hetta er góður eyðkenningarháttur. Í eini bygd býr maður, sum eitur Tummas Olsen. Hann eigur sjey synir, sum eita Óli, Jógvan, Eirikur, Hanus, Pætur, Niklas og Ragnar. Teir giftast og fáa børn. Trúgvir sum teir eru við gamlan uppkallingarsið, skal elsti sonur eita eftir abbanum. Nú hevur bygdin fingið 7 Tummasar Olsen aftur at hinum gamla. Teir verða noyddir til at keypa sær nýggj eftirnøvn, tá teir koma til, tí brøvini fara skeivt. Vóru teir harafturímóti skrivaðir Tummas Ólason, Jógvansson, Eiriksson o.s.frv., var einki brævabland. Og millum manna eita teir einki uttan Tummas hjá Óla, Jógvani, Eiriki o.s.frv.

Vitanin hjá foreldrunum um, at tað navn, sum tey velja børnum sínum, einaferð skal vera kenningarnavn ella eftirnavn hjá barnabørnunum, mundi eisini gjørt sítt til, at tey vandaðu sær betur um, tá ið tey góvu børnum sínum nøvn.

Skjal XV

P R O T O K O L L

fra

DRØFTELSER MELLOM NORSKE OG FÆRØYSKE MYNDIGHETER

I BERGEN DEN 12.-13. DESEMBER 1991

OM GJENSIDIGE FISKERETTIGHETER I 1992

Den 12.-13. desember 1991 drøftet en norsk delegasjon ledet av assisterende fiskeridirektør Hallstein Rasmussen og en færøysk delegasjon ledet av lagmann Atli Dam, færøysk fiske i Norges fiskerisoner og norsk fiske i færøysk fiskerisone i 1992. Drøftelsene var basert på avtalen om gjensidige fiskerettigheter undertegnet 7. februar 1979.

De to parters delegasjoner fremgår av vedlegg 1.

Partene ble enige om:

I. FÆRØYSK FISKE I NORGES FISKERISONER.

A. I NORGES ØKONOMISKE SONE NORD FOR 62°N.BR.

1. a) 1.445 tonn torsk
   b) 200 tonn hyse (kuller)
   c) 300 tonn andre arter, uer (rødfisk), sei, blåkveite (hellefisk)

2. Overført fra de færøyske kvoter i USSR's økonomiske sone[1]
   a) 900 tonn torsk
   b) 100 tonn hyse (kuller) og
   c) 50 tonn andre arter, uer (rødfisk), sei, blåkveite (hellefisk)

Av det totale kvantum av andre arter nevnt under punkt 1(c) er det kun tillatt å fiske inntil 150 tonn av hver av artene uer (rødfisk) og sei. Blåkveite (hellefisk) kan bare fiskes som bifangst og må ikke overstige 10% av den samlede vekt i hver enkelt fangst i fiske etter andre fiskeslag.

De kvanta hyse (kuller), som er nevnt under 1(b) og 2(b) skal dekke bifangsten i fiske etter torsk. Uunngåelige bifangster av andre arter inngår i totalkvanta av andre arter.

---

[1] Gir ikke grunnlag for fiske i fiskevernsonen ved Svalbard.

3. 7.000 tonn makrell. Dette kvantum kan ogsa fiskes i omradet mellom 62°N og 57°30'N

4. Inntil 5.000 tonn kolmule (blahvilling) som forsøksfiske i et nærmere avgrenset omrade.

5. 15.000 tonn lodde i tiden 1. januar - 30. april 1992.

Færøyene forplikter seg til å begrense sitt fiske i Barentshavet til de kvoter Færøyene er tildelt av kyststatene. Denne forpliktelse omfatter ikke fisket etter reker og haneskjell, jfr. dog punkt D, annet avsnitt.

50% av de enkelte færøyske torske- og loddefangster i det tilstøtende område i Barentshavet, som grenser opp til Norges og USSR's fastlandskyster, skal avregnes på de færøyske kvoter, tildelt av Norge.

Den færøyske part anmodet om å få overført loddekvoten tildelt i Sovjetisk økonomisk sone til Norges økonomiske sone. Den norske part ønsket at dette spørsmålet kunne taes opp mellom partene dersom det skulle vise seg nødvendig for at Færøyene skulle kunne ta sin loddekvote tildelt av Sovjet.

Fiske av lodde kan ikke finne sted i de omrader og de perioder hvor slikt fiske er forbudt for norske fiskere.

B. I NORGES ØKONOMISKE SONE SYD FOR 62°N BR.

1. 20.000 tonn øyepål (sperling), tobis, kolmule (blåhvilling) og brisling, hvorav inntil 2.000 tonn brisling. Kvoten omfatter også bifangst av andre arter, dog ikke av sei og sild.

2. 3.800 tonn sei, inklusive bifangst i andre fiskerier.

3. 1.100 tonn sild, inklusive bifangst i andre fiskerier.

4. 300 tonn håbrand, kan også fiskes nord for 62° nordlig bredde.

Dersom tobisfisket i henhold til anbefaling fra ACFM av bestandsmessige hensyn begrenses for norsk fiske, skal samme begrensning også gjelde for færøysk fiske.

C. I FISKERISONEN VED JAN MAYEN.

5.000 tonn kolmule (blåhvilling).

D. I FISKEVERNSONEN VED SVALBARD.

Fra færøysk side erklærer man seg villig til å begrense sitt

fiske i fiskevernsonen ved Svalbard til maksimum 410 tonn torsk og inntil 100 tonn andre arter, vesentlig uer (rødfisk) og blåkveite (hellefisk), innen for den tredjelandskvote, som er avtalt mellom Norge og Sovjetunionen for fiskevernsonen ved Svalbard. Blåkveite (hellefisk) kan bare fiskes som bifangst og må ikke overstige 10% av den samlede vekt i hver fangst i fiske etter reker og i fiske etter andre fiskeslag.

De færøyske myndigheter påtar seg å begrense det færøyske rekefiske i fiskevernsonen ved Svalbard til 11 fartøyer, gjennomsnittlig 7 fartøyer i fiske samtidig.

Den norske part kan med kort varsel etablere områder i fiskevernsonen ved Svalbard, hvor det av hensyn til bevaring av yngel skal være forbudt å drive fiske.

II. NORSK FISKE I FÆRØYSK SONE.

1. 6.300 tonn bunnfisk (lange, brosme, sei, blålange).

   Innenfor denne kvote må seifangsten ikke overstige 1.150 tonn. Kvoten omfatter også bifangst av andre bunnfiskarter, opp til 1.200 tonn tilsammen. Herav må bifangsten på den enkelte tur ikke overstige 35%. Fiske forutsettes drevet med henholdsvis seigarn og bankline. Dog kan sei fiskes med trål. Maksimalt 12 fartøyer kan delta i fisket samtidig. Utover dette kan et fartøy drive forsøksfiske med teiner.

2. 300 tonn pigghå som et forsøksfiske.

3. 17.000 tonn makrell.

4. 5.000 tonn hestmakrell.

5. 28.000 tonn kolmule (blåhvilling). Kolmule kan fiskes med trål eller not. Antall fartøy med lisens til trålfiske: 55. Antall trålfartøyer samtidig: 20, dessuten 15 på forsøksfiske (fiskeleting) utenfor det hovedfelt, som til enhver tid defineres av den færøyske fiskeriinspeksjon.

6. 100 tonn brugdelever.

Fra norsk side ble det anmodet om tillatelse til et prøvefiske på dypt vann (dypere enn 700) meter. Dette spørsmål vil bli fulgt opp av de respektive fiskerimyndigheter.

III. TEKNISKE REGULERINGSTILTAK.

a. Fra norsk side ble det orientert om at det fra 1.januar 1993 vil bli påbudt bruk av sorteringsrist i havrekefisket. Det ble anmodet om at færøyske reketrålere allerede i 1992 begynner å bruke slik rist.

b. Det ble også fra norsk side gitt en orientering om regelverket for loddefisket, herunder kriterier for stenging av felt.

c. Norge ga også en orientering om de nye omregningsfaktorene for torsk.

d. Fra færøysk side ble det opplyst om at det var foretatt utvidelser av de felt som er stengt for fiske.

IV. LISENSSPØRSMÅL.

Partene var enige om at de fartøyer som hadde lisens til å fiske i den andre parts sone i 1991, også har lisens til å fiske i 1992. Det vil være mulig å etteranmelde fartøyer.

Bergen, 13. desember 1991

Hallstein Rasmussen

Atli Dam

VEDLEGG 1.

NORGES DELEGASJON:

Ass. fiskeridirektør Hallstein Rasmussen, delegasjonsleder, Fiskeridirektoratet

Spesialrådgiver Egil Kvammen, Fiskeridepartementet

Seksjonsleder Terje Løbach, Fiskeridirektoratet

Førstekonsulent Thorbjørn Thorvik, Fiskeridirektoratet

Konsulent Truls Konow, Fiskeridirektoratet

Fiskebåtreder Inge Halsteinsen, Norges Fiskarlag

Fiskebåtreder Nils Olsen, Norges Fiskarlag

FÆRØYENES DELEGASJON:

Lagmann Atli Dam, delegasjonsleder, Færøyenes landsstyre

Fiskeriminister John Petersen, Færøyenes landstyre

Reder Henrik Old, Formann i Færøyenes Lagting's fiskeriutvalg

Fiskeridirektør Kjartan Hoydal, Færøyenes landstyre

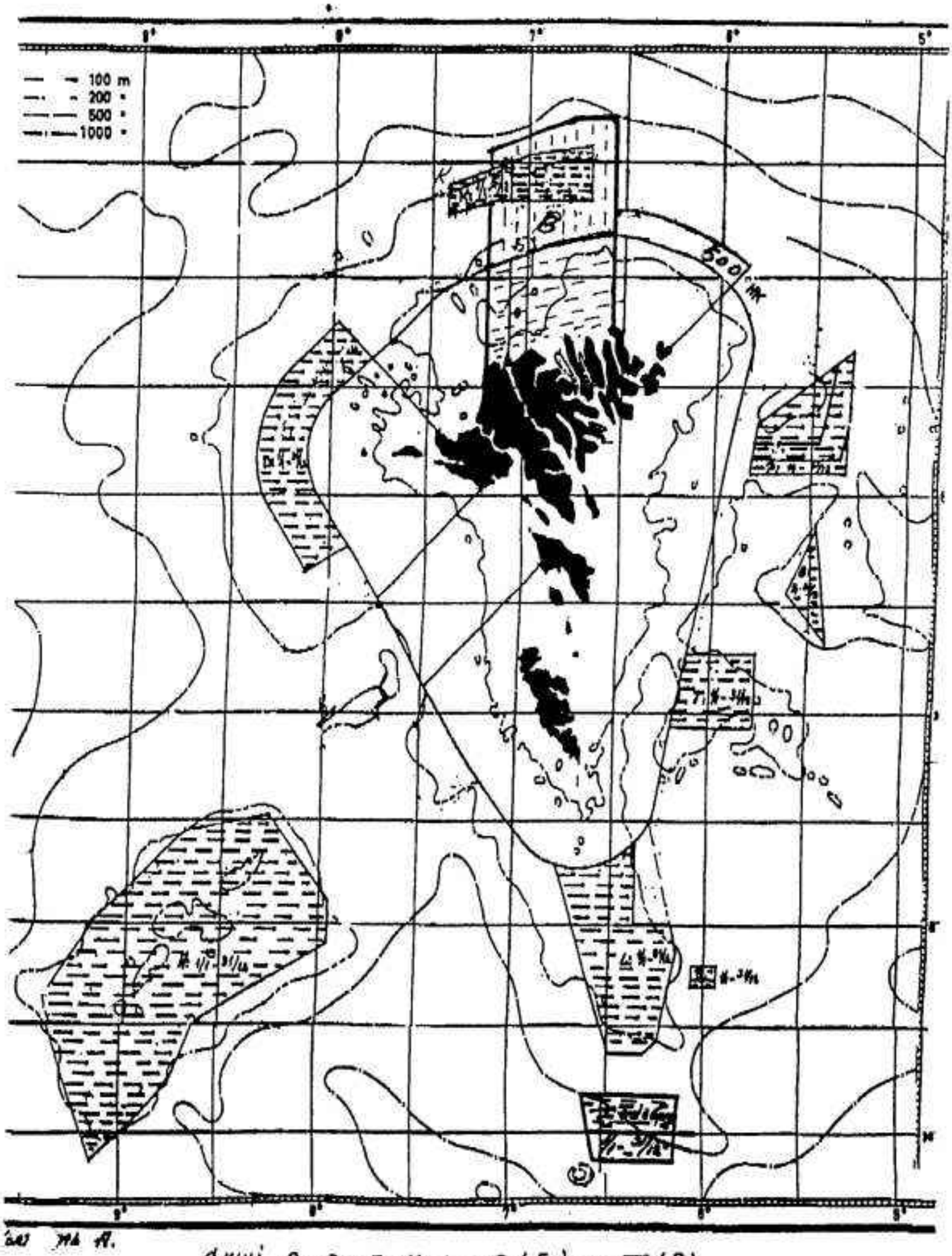
Fullmektig Ulla S.Wang, Færøyenes landsstyre

Konsulent Arni Olafsson, Utenriksministeriet

Reder Eiler Jacobsen, Færøyenes Rederiforening

Underdirektør Jakup Solstein, Færøyenes Rederiforening

Skjal XVI

ÖKİNİ A - D - F - K - L - P (S.) OG T (?)

ERİBAB ALT ĀRİD FYRİ TROL

Skjal XVII

ÁLIT

um

ARBEIÐSLOYSISTRYGGING

18. desember 1991

INNIHALDSYVIRLIT

FORMÆLI

ARBEIÐSLOYSISTRYGGING OG ARBEIÐSÁVÍSING

INNGANGUR

MEGINREGLUR

INNGJALD AV LIMAGJALDI

TRYGGINGARÚTGJALD

HUGTAKSLÝSING AV ARBEIÐSLOYSI

ARBEIÐSÁVÍSING

NIÐURSTØÐA

FYLGISKJØL

1. Lógaruppskot
2. Arbeiðsmarknaðarkanning
3. Arbeiðsloysistrygging fyri fiskiframleiðsluvirkir
4. Inngjaldingarskipan
5. Uppgávur í samband við stovnseting av arbeiðsloysistrygging
6. Arbeiðsloysistrygging í EF-londum

FORMÆLI

Í samgonguskjalinum hjá landsstýrinum, sum skipað varð millum javnaðarflokkin og fólkaflokkin 15. januar í ár, varð avgjørt at seta eina nevnd við umboðum fyri partarnar á arbeiðsmarknaðinum og tað almenna at kanna spurningin um arbeiðsloysistrygging.

12. mars 1991 samtykti landsstýrið at seta eina nevnd, hvørs arbeiðssetningur skuldi vera at gera kanningar viðvíkjandi eini møguligari arbeiðsloysistrygging í Føroyum. Í nevndina vórðu vald Petur Alberg Lamhauge, formaður, Ingeborg Winther, Føroya Arbeiðarafelag, fastur limur, Hartvig Hansen, Starvsmannafelagið, varalimur, Oddfríður Gregersen, Føroya Arbeiðsgevarafelag, fastur limur og Arne Poulsen, Føroya Arbeiðsgevarafelag, varalimur. Jákup Nielsen, fulltrúi á Landsskrivstovuni, varð valdur til skrivara. Semja var í nevndini beinanvegin um at varalimirnir skuldu luttaka í nevndararbeiðinum. Umframt at hava gjørt kanningar viðvíkjandi eini møguligari arbeiðsloysistrygging í Føroyum, hevur nevndin eisini tilevnað eitt ítøkiligt uppskot til løgtingslóg um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávísing.

Nevndin metir við hesum arbeiði sítt at vera at enda komið og loyvir sær at leggja fram álit við uppskoti um løgtingslóg um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávísing.

Mælt verður til, at landsstýrið sendir feløgunum á arbeiðsmarknaðinum álitið til ummælis.

Tórshavn, tann 18. desember 1991

Petur Alberg Lamhauge, form.

Ingeborg Winther

Oddfríður Gregersen

Hartvig Hansen

Arne Poulsen

Jákup Nielsen, skr.

INNGANGUR

Nevndin er samd um, at tørvur er á arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávísing í Føroyum, og rætt er tí at skipa fyri, at hesar verða settar á stovn.

Nevndin grundar hesa støðu á, at arbeiðsloysi er eitt fyribrygdi í nútíðarsamfelagnum, ið tann einstaki borgarin ikki kann vara seg fyri, og tí er rætt at skapa borgarunum ein møguleika at tryggja seg móti arbeiðsloysi.

Staðfestast kann í hesum sambandi, at arbeiðsloysistrygd fyri langari tíð síðani er sett í verk fyri øll lond á okkara leiðum. Nevnast kunnu t.d. øll norðurlond og EF-lond.

Funnist verður ofta at arbeiðsloysistryggingarskipanum, og fært verður fram, at hesar verða misbrúktar, at tær taka hugin frá fólki at arbeiða og ofta hava skeiva ávirkan á landsins búskap, at tær eru fløktar og truplar hjá borgarunum at skilja, og at tær kosta nógv at umsita.

Nevndin metir tað vera umráðandi, at vit í Føroyum ikki gera somu mistøk, sum eru gjørd aðrastaðni, og fer tí at skjóta upp eina skipan:

- ið veitir teimum borgarum, ið gerast arbeiðsleysir, best møguligu trygging uttan tó samstundis at virka sum ein minstulønarskipan.
- ið er løtt hjá borgarunum at skilja og løtt at umsita.
- ið verður bygd upp soleiðis, at tað altíð skal loysa seg at arbeiða, um nakað arbeiði er at fáa, heldur enn at ganga arbeiðsleysur.
- Skipanin skal vera í samsvar við altjóða krøv til arbeiðsloysistryggingar.

MEGINREGLUR

Ábyrgd

Skotið verður upp, at partarnir á arbeiðsmarknaðinum fáa fullu ábyrgdina av skipanini. Hetta merkir, at partarnir ikki bert hava ábyrgdina av at umsita skipanina, men eisini at útvega neyðuga peningin til skipanina. Um tíðirnar versna, og peningur kemur at vænta í, verður tað upp til partarnar á arbeiðsmarknaðinum sjálvar at krevja inn tann pening, sum restar í.

Tá tann, ið stendur fyri útgjaldingini, eisini skal fíggja skipanina má roknast við, at tað verður ansað væl eftir, at misnýtsla ikki fer fram, soleiðis at arbeiðsloysisstuðul einans verður goldin persónum, ið veruliga eru arbeiðsleysir.

Á henda hátt fæst ein arbeiðsloysistrygdarskipan, ið er bíligari, enn hon hevði verið, um uppgávan lá hjá tí almenna.

Skipanin verður ikki bert bíligari fyri samfelagið sum so, men eisini fyri partarnar á arbeiðsmarknaðinum, ið, um skipanin var almenn, eisini høvdu verið noyddir at goldið hana um skatt og toll.

Tað hevur eisini týdning, at ein misnýtsla hevði minkað um álitið á skipanina millum manna.

Ein tílík skipan, har ábyrgdin liggur hjá pørtunum á arbeiðsmarknaðinum, fer at eggja til, at krøv til lønarhækkingar verða lagað eftir tíðini, so tey vera minni í ringum tíðum og størri í góðum tíðum.

Valfrælsi

Skotið verður upp, at tað verður upp til tann einstaka borgaran at avgera, um hann letur

seg tryggja ella ikki. Henda regla forðar tó ikki fyri, at fakfeløg tryggja sínar limir í felag.

Ásannast má, at ikki allir borgarar hava tørv, ella av eini ella aðrari grund ikki ynskja at lata seg tryggja móti arbeiðsloysi. Nevndin heldur ikki, at tað er rætt at noyða hesar persónar inn í eina trygging.

Ásannast má eisini, at tað eru ávísir bólkar í samfelagnum, ið eru mest útsettir fyri arbeiðsloysi, og nevndin er tí av teirri áskoðan, at ein arbeiðsloysistrygging eisini eigur at vera sjálvboðin og solidarisk, og skjýtur tí upp, at arbeiðsgevarar, bæði almennir og privatir, skulu gjalda inn til tryggingina ein prosentpart av allari A-inntøku, teir gjalda út, og harvið eisini A-inntøku hjá persónum, ið velja ikki at lata seg tryggja (tá ið A-inntøkur verða umrøddar í hesum áliti, skal tað skiljast sum allar A-inntøkur uttan almannaveitingar).

Hetta, at arbeiðsgevarar gjalda av allari útgoldnari A-inntøku, merkir, at óvissan um inntøkusíðuna hjá tryggingini minkar munandi.

<u>Føroyar ein arbeiðsmarknaður</u>

Skotið verður eisini upp, at rætt er at skipa Føroyar sum ein arbeiðsmarknað.

Hetta merkir, at um einki arbeiði er at fáa á tí staði, ein persónur býr, skal honum verða ávíst arbeiði, har tað møguliga er at fáa, men sjálvsagt eigur tó at verða ansað eftir, at arbeiði altíð verður ávíst so nær bústaðnum sum møguligt.

Í serligum førum kunnu tó undantøk gerast, sum t.d. vánaligir ferðamøguleikar til og frá arbeiði og bústaðarviðurskifti. Somuleiðis eiga eisini undantøk at verða gjørd fyri familjur við børnum í og undir skúlaaldur og fyri einlig við børnum.

Tryggingin eigur skjótast til ber at gera arbeiðsreglur á hesum øki.

Tað, at Føroyar verða skipaðar sum ein arbeiðsmarknaður, og at sett verður á stovn ein arbeiðsávísing, fer at hjálpa til at minka um økisbundna arbeiðsloysið.

Fakmørk

Semja er eisini um, at burtursæð frá neyðugum førleikum skulu eingi fakmørk vera.

Tað, at eingi fakmørk vera, fer at forða fyri, at tað kann vera arbeiðsloysi í summum vinnugreinum, samstundis sum arbeiðsmegi manglar í øðrum vinnugreinum. Hetta er ein trupulleiki, sum grannalond okkara dragast við, og sum í hesum londum skapar illvilja móti arbeiðsloysistrygdarskipanunum. Eisini her eigur tryggingin beinanvegin at gera arbeiðsreglur.

Nevndin metir, at bæði tað, at Føroyar verða skipaðar sum ein arbeiðsmarknaður, og tað at eingi fakmørk vera, fer at minka um vandan fyri, at persónar gerast langtíðararbeiðsleysir.

Nevnast skal eisini, at førleikakrøvini gera, at trýstið á arbeiðsmarknaðin verður móti teimum ófaklærdu, og verður tað tí hjá teimum, tað største arbeiðsloysið fer at verða staðfest. Her er tó eingin broyting í mun til støðuna í dag.

Einfaldar reglur

Nevndin er eisini samd um, at reglurnar fyri ávísing, inngjalding og útgjalding skulu gerast so einfaldar sum til ber.

Fyrimunurin við einføldum reglum er, at skipanin verður løtt at skilja hjá borgarunum og møguleikarnir fyri misnýtslu blíva færri. Eisini verður ein tílík skipan munandi bíligari at umsita. Hinvegin verður ikki strembað ímóti tí millimeturrættvísi, ið gjørt

verður í summum londum. Praktisku royndirnar frá hesum londum vísa, at millimeturrættvísi ofta bert er til á pappírinum. Fyrimunirnar við fløktum reglum hvørva aftur í øktum umsitingarútreiðslum og misnýtslu.

Mælt verður til eina skipan, har persónar kunnu tryggja sær eitt rímiligt dagligt endurgjald, um teir gerast arbeiðsleysir, men møguligt verður tó, í hvussu so er ikki í fyrsta umfari, at gera fleiri valmøguleikar, alt eftir, um ein er høgt løntur ella um ein er lágt løntur, ella eftir hvørjum tørvi, ein annars hevur.

INNGJALD AV LIMAGJALDI

Skotið verður upp:

a. at inngjaldið skal vera ein prosentpartur av A- og/ella B-inntøkuni hjá tí tryggjaða, og ein prosentpartur av útgoldnari A-inntøku hjá arbeiðsgevara,
b. at prosentið, ið tann tryggjaði skal gjalda av síni A-inntøku ella B-inntøku og prosentið, ið arbeiðsgevarin skal gjalda av útgoldnari A-inntøku, skulu vera eins stór,
c. at meðan bert teir løntakarar, ið lata seg tryggja, skulu gjalda inn, skulu arbeiðsgevarar gjalda inn av allari útgoldnari A-inntøku,
d. at allir arbeiðsgevarar skulu gjalda inn, eisini lands- og kommunalir myndugleikar og danski staturin sum arbeiðsgevari í Føroyum,
e. at inngjøld verða kravd í samband við hvørja einstaka lønarflyting. Inngjøld, roknað av B-inntøku verða, tó kravd inn við rokning,
f. at persónur, ið um somu tíð er vinnurekandi og løntakari, kann velja, um hann vil tryggja seg sum vinnurekandi, løntakari ella sum bæði vinnurekandi og løntakari.

Prosentgjald mótvegis føstum gjaldi

Ávísur ivi hevur verið í nevndini, um inngjaldið til tryggingina skuldi vera eitt fast árligt gjald ella eitt prosentgjald av inntøkuni. Nevndin er komin til ta niðurstøðu at mæla til eitt prosentgjald. Eitt prosentgjald er rættvísari enn eitt fast gjald. Um ein persónur er so óheppin, at t.d. inntøka hansara eitt ár minkar munandi, minkar inngjaldið samsvarandi. Eisini út frá einum gjaldførisligum sjónarmiði hevur prosentgjaldið fyrimun. Eitt prosentgjald verður eisini munandi bfligari at umsita enn eitt fast gjald.

Ein vansi við prosentgjaldi er, at tað kann fáa persónar við høgari inntøku til at lata vera við at lata seg tryggja móti arbeiðsloysi. Sum eina roynd eisini at fáa fólk við hægri inntøku at lata seg tryggja fer nevndin at skjóta upp, at eitt loft verður sett fyri inngjaldið.

Støddin á prosentgjaldinum

Nevndin hevur gjørt kanningar av arbeiðsloysinum í Føroyum í dag og vísa hesar kanningar, at fyri at kunna nøkta tann útgjaldstørv, ið nevndin mælir til (fylgiskjøl), verður neyðugt at seta inngjaldsprosentið til 2 frá hvørjum partinum.

Nevndin mælir til, at tað í lógini fyri arbeiðsloysistryggingina verður ásett eitt inngjaldingarprosent uppá 2 og at tað í lógini eisini verður ásett, at stýrið fyri tryggingini hevur skyldu til at broyta inngjaldingarprosentið, tá ið tørvur er á tí. Landsstýrið hevur skyldu til at kunngerða broytingarnar av inngjaldingarprosentinum.

Inngjaldingarloft

Skotið verður upp, at ein persónur ongantíð skal gjalda meira árliga enn eina upphædd, ið svarar til 2% av eini arbeiðaraársløn, hækkað við 15%.

Útrokningargrundarlagið

Útrokningargrundarlagið verður tann einstaka A-lønarflytingin íroknað frítíðarløn.

Viðvíkjandi B-inntøku verður útrokningargrundarlagið meðal B-inntøkan fyri 3 tey seinastu árini.

Almenna luttøkan

Sum omanfyri nevnt metir nevndin, at tað skulu vera partarnir á arbeiðsmarknaðinum, ið skulu hava ábyrgdina og herundir eisini fíggjarligu ábyrgdina av tryggingini. Hetta

merkir, at tað almenna ikki fer at luttaka beinleiðis í rakstrinum av tryggingini, men óbeinleiðis sum arbeiðsgevari.

Byrjunargjald (stovnsfæ)

Sum kunnugt er eingin arbeiðsloysistrygging í Føroyum og hevur nevndin tí sjálv, sum greitt frá aðrastaðni, gjørt eina kanning, sum er brúkt sum grundarlag fyri útrokning av inngjaldingarprosenti.

Hóast nevndin metir hesa kanning vera á so góðari leið, sum til ber, vil altíð ein ávís óvissa vera.

Eisini kann tað, at ein arbeiðsávísing og ein arbeiðsloysistrygging verður sett á stovn, í sær sjálvum merkja, at fleiri fólk leita út á arbeiðsmarknaðin.

Eisini broytist arbeiðsloysið frá tíð til aðra.

Hesi omanfyri nevndu viðurskifti merkja, at neyðugt verður við einum munagóðum byrjunarstovnsfæi og fer nevndin at skjóta upp, at hetta verður fingið til vega við:

a. at tað ikki verður byrjað at gjalda úr tryggingini fyrr enn 6 mánaðir eftir at inngjaldingin byrjar,
b. at tað almenna hjálpir til við einum byrjunargjaldi.

Skattaviðurskifti

Nevndin mælir til, at inngjaldið kann dragast frá í skattskyldugu inntøkuni. Hetta merkir, at eitt inngjald uppá 2% fer at merkjast sum 1% hjá tí tryggjaða.

TRYGGINGARÚTGJALD

Nevndin mælir til, at niðanfyri nevndu treytir skulu lúkast fyri at kunna fáa tryggingarútgjald útgoldið frá Arbeiðsloysistryggingini.

Treytir:

Limaskapur

Fyri at fáa limaskap í Arbeiðsloysistryggingini skal ein hava fylt 16 ár.

Rætt til tryggingarútgjald fær ein persónur, tá ið hann hevur verið limur í arbeiðsloysistryggingini í eitt ár umframt ta uppsagnartíð, hann hevði í tí starvi, hann var í frammanundan.

Fram til tann dag, tá ið tryggingin hevur verið í gildi í 1 ár, verður tó bert kravdur limaskapur fyri tað tíðarskeið, tryggingin hevur verið í gildi.

Persónar, ið fara úr arbeiði í skúla, læru ella í arbeiði uttanlands missa ikki vunna limatíð.

Tøkur á arbeiðsmarknaðinum

Ein avgjørd treyt fyri, at ein persónur kann fáa tryggingarútgjald er, at hann er tøkur fyri arbeiðsmarknaðin tað tíðarskeið, ið arbeiðsloysið varar.

Ein persónur er t.d. ikki tøkur, um hann

a. er sjúkur,
b. er raktur av verkfalli ella verkbanni,
c. er í varðhaldi,
d. er undir útbúgving,

e. noktar at taka ímóti tí arbeiði, ið ávísingin vísir honum á,

f. uttan haldgóða grund heldur uppat við arbeiði sínum,

g. verður uppsagdur av grundum, ið kunnu roknast honum sjálvum.

Tryggingartakari, sum uttan serliga orsøk noktar at taka arbeiði, ið honum er ávíst, uttan haldgóða grund heldur uppat við arbeiði sínum ella verður uppsagdur av grundum, ið kunnu roknast honum sjálvum, missir rætt til tryggingarútgjald í 4 vikur.

Tryggingarútgjald

Nevndin metir, at tað er neyðugt, at tryggingarútgjaldið verður sett so mikið høgt, at tað kann loysa seg at tryggja seg móti arbeiðsloysi.

Tá eitt útgjaldingarprosent er ásett, og persónar hava tryggjað seg undir nevndu fyritreytum, er umráðandi, at prosentið ikki verður lækkað aftur, og tá óvissa er um støddina á arbeiðsloysinum og um gongdina framyvir, eigur útgjaldingarprosentið hin vegin heldur ikki at verða sett ov høgt.

Nevndin fer á hesum grundarlagi at mæla til, at tryggingarútgjaldið pr. dag hjá løntakarum verður 70% av vunnari A-inntøku seinastu 12 mánaðirnar, býttur við 227 døgum.

Hjá vinnurekandi verður tryggingarútgjaldið pr. dag 70% av meðal skattskyldugu inntøkuni seinastu 3 árini býtt við 227 døgum.

Er talan um persónar, ið um somu tíð eru bæði vinnurekandi og løntakarar, verður tryggingarútgjaldið pr. dag 70% av lønarinntøkuni seinastu 12 mánaðirnar, býtt við 227 døgum + 70% av meðal skattskyldugu inntøkuni seinastu 3 árini, býtt við 227 døgum.

Eitt ovasta mark eigur tó at vera, og verður mælt til, at hetta verður sett til 70% av einari arbeiðaraløn við 40 tíma viku sambært sáttmála millum Føroya Arbeiðarafelag

og Føroya Arbeiðsgevarafelag. Eftir galdandi sáttmála verður markið 476 kr. pr. dag við 5 daga viku.

Møguliga útgoldin arbeiðsloysistrygging í undanfarna 12 mánaða skeiði skal teljast við í útrokningargrundarlagnum.

Frítíðarpeningur fyri undanfarna 12 mánaða skeið skal somuleiðis teljast við í útrokningargrundarlagið.

Sjálvstøðugt vinnurekandi og løntakari um somu tíð

Hugsast kann tann støða, at ein persónur, ið um somu tíð bæði er sjálvstøðugur vinnurekandi og løntakari, verður arbeiðsleysur í øðrum virksemi sínum, men at hitt virksemi hansara er so stórt, at ikki er rætt at viðgera hann sum arbeiðsleysan.

Skotið verður tí upp, at tryggingarútgjaldið hægst kann ásetast til eina upphædd ið løgd saman við vunnari løn/skattskyldugum avlopi av virki verður ájøvn við 70% av eini arbeiðaraløn.

Skiftisreglur

Reglan um útgjalding, ið er grundað á inntøkuviðurskiftini seinastu 12 mánaðirnar, fer at verða órættvís móti teimum persónum, ið hava verið arbeiðsleysir seinastu 12 mánaðirnar og ikki fingið nakran arbeiðsloysisstuðul.

Til tess at bøta um henda trupulleika fer nevndin at skjóta upp, at gjørdar verða skiftisreglur galdandi í 1 ár frá tí degi at rokna, tá arbeiðsloysistryggingin byrjar at gjalda út.

Skiftisreglurnar skulu geva møguleika hjá løntakarum ístaðin fyri inntøkuna seinastu 12

mánaðirnar at velja meðalinntøkuna seinastu 3 árini sum grundarlag fyri útrokning av tryggingarútgjaldi. Í hesi útrokning eigur tí einki ár at telja við meira enn eini ársinntøku hjá einum arbeiðara, ið arbeiðir 40 tíma viku íroknað frítíðarløn.

Skattaviðurskifti

Nevndin mælir til, at útgoldið tryggingarútgjald verður roknað sum vanlig skattskyldug inntøka.

Sum frammanfyri nevnt, kann inngjald til tryggingina dragast frá, tá ið skattskylduga inntøkan verður gjørd upp. Hetta merkir, at skipanin ikki fer at hava nakra ávirkan á inntøkuviðurskiftini hjá landskassa og kommunukassum, tó fær skipanin eina ávísa gjaldførisliga ávirkan á almennu kassarnar.

HUGTAKSLÝSING AV ARBEIÐSLOYSI

(herundir bíðidagar)

Høvuðsregla

Høvuðsreglan er, at ein persónur er arbeiðsleysur frá tí degi, hann av arbeiðsgevara sínum er sagdur úr starvi. Hetta skal skrivliga váttast yvir fyri Arbeiðsloysistryggingini.

Skotið verður upp:

- at fyri tímalønt skal tryggingargjald útgjaldast frá og við øðrum degi, aftaná at arbeiðsloysið er byrjað,
- at fyri fastlønt og onnur skal tryggingarútgjald gjaldast frá og við 5. degi, aftaná at arbeiðsloysið er byrjað.

Fyri ávísar vinnugreinir verður tó neyðugt at gera nærri útgreiningar.

Fiskimenn

Tað ber ikki til at nýta sama hátt at hugtakslýsa arbeiðsloysi hjá fiskimonnum og hjá fólki á landi orsakað av, at fyrsta tíðarskeiðið, aftaná at ein persónur er mynstraður av, má roknast sum frítíð.

Nevndin fer tí at skjóta upp hesar reglur:
Fyri fiskimenn, ið verða sagdir úr starvi, verður høvuðsreglan, at ein persónur verður roknaður sum arbeiðsleysur, tá eitt tíðarskeið er gingið, ið svarar til 70% av túrinum frammanundan uppsøgnini. Er talan um langfaratúrar, kann prosentið uppá 70 lækkast. Hetta verður gjørt á tann hátt, at stýrið ásetir eitt inntøkumark fyri undanfarna túr, frá hvørjum lækkingin skal byrja, og hvussu nógv prosentið skal lækkast, til komið verður niður á eina inntøku svarandi til minstuløna.

Til tess at sleppa undan misnýtslu verður rætturin til tryggingarútgjald í omanfyri nevndu førum treytaður av, at ikki verður farið við skipi hjá sama reiðara áðrenn ein

ávís tíð er gingin. Verður hetta kortini gjørt, skal útgoldna tryggingarútgjaldið gjaldast inn aftur.

Fiskimenn vinna eisini rætt til tryggingarútgjald, tá tað ella tey skip, teir hava verið við seinastu 12 mánaðirnar, hava havt færri enn 170 mynstringardagar, herí íroknaðir inntøkutapstryggingardagar.

Útróðrarmenn

Eins og fyri fiskimenn er tað trupult at siga, nær ein útróðrarmaður er arbeiðsleysur. Nevndin fer tó niðanfyri at seta nakrar høvuðsreglur upp og mæla til, at stýrið í samráð við Meginfelag Útróðrarmanna gera nærri útgreiningar.

Nevndin heldur, at útróðrarmenn, ið eiga bát ella part í báti, sum er undir 20 brt., kunnu bert tryggja seg sum sjálvstøðugar vinnurekandi. Útróðrarmenn, ið eiga bát ella part í báti, sum er størri enn 20 brt., kunnu bert tryggja seg sum løntakarar.

Útróðrarmaður, ið ikki sjálvur eigur bát, ella part í báti, ið er størri enn 20 brt., og sum verður sagdur úr starvi, vinnur rætt til tryggingarútgjald 5. dagin eftir uppsøgnina. Til tess at sleppa undan misnýtslu, verður rætturin til dagpening í hesum føri treytaður av, at ikki verður farið við báti hjá sama eigara, áðrenn ein ávís tíð er gingin. Verður hetta kortini gjørt, skal útgoldna tryggingarútgjaldið gjaldast inn aftur.

Útróðrarmenn vinna eisini rætt til dagpening, tá tann ella teir útróðrarbátar, teir hava verið við í eitt ávíst tíðarskeið, t.d. seinastu 30 gerandisdagarnar, hava havt færri enn eitt ávíst tal av útróðrardøgum, íroknaðir arbeiðsdagar í landi. Møguliga skulu ymiskar reglur gerast fyri ávikavist summar og vetrarhálvár.

Fiskatilvirkingarvirkir

Innan fiskatilvirking eru tey serligu viðurskifti galdandi, at fólk javnan verða send heim vegna tørvandi rávøru. Tað eru sjálvsagt nøkur fólk, ið ikki ynskja at arbeiða fulla tíð, og tí eru nøgd við hesa skipan, men roknast má tó við, at flestu flakafólk ynskja fulla arbeiðstíð, og nevndin er tí samd um at hugtakslýsa heimsending á fiskatilvirkingarvirkjum sum arbeiðsloysi.

Nevndin ásannar tó, at tað ikki er fíggjarliga møguligt at gjalda tryggingarútgjald fyri alla ta tíð, fólk verða heimsend, og fer tí at skjóta upp eina skipan, har gjørt verður upp við endan á hvørjari viku (einki verður flutt fram til komandi viku). Í nevndu uppgerð verða arbeiðstímarnir fyri vikuna upptaldir, og tryggingarútgjald verður roknað frá og við 9. tíma, ein persónur hevur verið heimsendur í vikuni. Er talan um persónar, ið ikki arbeiða fulla tíð, verður tryggingarútgjald roknað frá einum lutfalsliga lægri tímatali, t.d. um ein persónur arbeiðir hálva tíð, verður tryggingarútgjald roknað frá og við 5. tíma ein persónur hevur verið heimseindur í vikuni.

Skotið verður eisini upp, at umsitingin av hesi útgjalding av tryggingarútgjaldi skal liggja hjá fiskatilvirkingarvirkinum, og at hetta í fyrsta umfari skal leggja tryggingarútgjaldið út, og síðani fáa tað endurgoldið frá Arbeiðsloysistryggingini.

Sjálvstøðugt vinnurekandi

Ein sjálvstøðugur vinnurekandi verður roknaður at vera arbeiðsleysur, tá hann skjalprógvar, at virksemi hansara er hildið uppat.

Sum dømi kunnu nevnast skjalprógv, ið vísa konkurs, likvidatión, gjaldssteðg og tvangsakkord, men eisini onnur prógv eiga at kunna góðtakast sum t.d. prógv, ið vísa, at vinnutólini eru seld, ella vinnuloyvið er tikið aftur.

Aðrar vinnugreinir

Umboðini fyri løntakarafeløgini í nevndini hava víst á, at tað eru aðrar vinnugreinir, har tað hava verið meira føst setanarviðurskifti millum løntakara og arbeiðsgevara, har arbeiðsgevararnir seinastu tíðina, móti ynski løntakaranna, hava sett arbeiðstíðirnar niður fyri at sleppa undan at siga fólki upp.

Nevndin er samd um, at persónar, ið siga sítt starv upp orsakað av, at arbeiðsgevararnir hava sett arbeiðstíðina niður um normaltíðina, skulu hava rætt til tryggingarútgjald.

Hetta kann í nøkrum førum hugsast at føra við sær, at persónar, ið eru farnir niður í arbeiðstíð, siga størv síni upp fyri at fáa tryggingarútgjald.

Nevndin ásannar, at hetta er ein sera óheppin støða, ið ikki er í tráð við andan í uppskotinum annars.

Til tess at sleppa undan tílíkum vilja umboðini fyri arbeiðsgevararnar kunna limir sínar um, at skipanin ikki eigur at brúkast soleiðis, at ov nógvir persónar verða hildnir óneyðugt inni í skipanini.

Nær rætturin til tryggingarútgjald heldur uppat

Skotið verður upp, at rætturin til tryggingarútgjald heldur uppat, tá ein persónur í undanfarna 2 ára skeiði hevur fingið tryggingarútgjald í 227 dagar.

Viðvíkjandi misnýtslu

Hevur tryggingartakari givið skeivar upplýsingar ella tagt um umstøður, sum kunnu hava týdning fyri tryggingarútgjald, skulu hesi gjaldast innaftur til arbeiðsloysistriggingina.
Hevur arbeiðsgevari luttikið í misnýtsluni, skal hann gjalda tryggingini somu upphædd.

ARBEIÐSÁVÍSING

Til tess at lætta um hjá fólki at finna arbeiði og til tess at staðfesta, at ein persónur er arbeiðsleysur, skjýtur nevndin upp, at sett verður á stovn ein arbeiðsávísing saman við arbeiðsloysistryggingini. Talan verður um eina sentrala ávísing. Tey lokalu fakfeløgini skulu tó taka sær av tí primeru ávísingini.

Allir borgarar í Føroyum kunnu venda sær til sentralu ávísingina fyri at sóknast eftir arbeiði.

Skotið verður eisini upp at hava eina felags umsiting fyri ávísing og trygging.

At sita fyri og hava ábyrgdina av arbeiðsloysistryggingini og arbeiðsávísingini verður stýri valt. Skotið verður upp, at hetta skal hava 7 limir, 3 umboða løntakarafeløgini, 2 umboða privata arbeiðsgevaran, meðan 1 umboðar hitt almenna sum arbeiðsgevara. Hinir limirnir í stýrinum skulu velja 7. umboðið, sum er formaður.

Umboðini hjá løntakarafeløgunum verða vald soleiðis, at tímalønt velja eitt umboð, starvsfólk velja eitt umboð og fiski- og útróðrarmenn velja eitt umboð.

Limirnir verða valdir fyri 4 ár í senn.

Stýrið ger sjálvt starvsskipan sína.

Innan 1. desember hvørt ár skal stýrið gera fíggjarætlan fyri arbeiðsloysistryggingina og arbeiðsávísingina at galda fyri árið eftir.

Arbeiðsloysistryggingin og ávísingin verða umsitin av eini avgreiðsluskrivstovu. Stýrið setur neyðugt tal av fólki og leiðara á avgreiðsluskrivstovuni.

Útreiðslur av umsitingini verða fíggjaðar burtur av inngjaldinum.

Norðurlendsk avtala

Sáttmálin um Felags Norðurlendskan Arbeiðsmarknað saman við føroysku arbeiðsávísingini koma at skapa møguleika hjá føroyingum at finna sær arbeiði í grannalondum okkara. Roknast kann við, at hesin møguleiki serliga fer at verða troyttur av ungum fólki.

Nevndin metir henda møguleikan sum nakað positivt, at serliga ung fólk kunnu koma til grannalondini og læra, hvussu arbeitt verður har; men ásannast má eisini, at vandi er fyri, at ein partur av hesum fólkum ikki kemur heimaftur, um møguleikar ikki verða skaptir í føroyska samfelagnum fyri teimum.

Skotið verður eisini upp at ávísingin kemur at taka sær av samarbeiðinum við hinar norðurlendsku arbeiðsávísingarnar.

NIÐURSTØÐA

Nevndin hevur frammanfyri skotið upp eina arbeiðsloysistryggingarskipan, ið gevur øllum borgarum í Føroyum millum 16 og 67 ár, sum eru í arbeiði, ella sum frammanundan hava verið í arbeiði, møguleika fyri at tryggja seg móti arbeiðsloysi.

Í løtuni er støðan sum kunnugt tann, at vit hava onga arbeiðsloysistrygging í Føroyum. Einasti møguleiki at fáa útgoldnan pening í sambandi við arbeiðsloysi er eftir forsorgarlógini, og her er tað ein treyt at ein ongan pening eigur frammanundan, t.v.s. at ein verður verri fyri, um ein hevur spart nakað av peningi saman.

Skipanin gevur ikki tryggingarútgjald frá fyrsta degi til persónar, ið ikki eru í arbeiðsmegini, men sum ynskja at koma inn í hana. Skuldi hetta verið gjørt, vildi tann fíggjarliga óvissan við skipanini verið sera stór. Hesir persónar hava tó møguleika at gerast limir í tryggingini, so skjótt teir ynskja tað og fáa ávíst arbeiði gjøgnum ávísingina.

Nevndin hevur skotið upp eina so einfalda skipan sum til ber, har ábyrgdin og umsitingin er løgd til partarnar á arbeiðsmarknaðinum. Hetta merkir, at skipanin verður bílig at umsita, og møguleikarnir fyri misnýtslu ikki verða stórir.

Nevndin hevur eisini fingið váttað frá danska arbeiðsmálaráðnum, at uppskotið er í samsvar við altjóða viðtøkur um arbeiðsloysistrygging.

Fylgiskjal 1

Lógaruppskot

18.12.1991

U p p s k o t

til

Løgtingslóg um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávísing.

Kapittul I
Limaskapur

§ 1. Persónar, sum eru skrásettir í fólkayvirlitinum í Føroyum, hava fylt 16 ár, men ikki fylt 67 ár og eru tøkir á arbeiðsmarknaðinum, hava rætt til at tekna arbeiðsloysistrygging.

Stk. 2. Tryggingin heldur uppat,

a) við endanum á tí mánaði viðkomandi fyllir 67 ár
b) tá hin tryggjaði gerst óarbeiðsførur,
c) tá hin tryggjaði doyr.

Kapittul II
Gjald til tryggingina.

§ 2. Fæið hjá tryggingini verður fingið til vega við serligum gjaldi frá trygging-

artakara og øllum arbeiðsgevarum í Føroyum.

§ 3. Frá trygging er teknað, og til tryggingin heldur uppat, rindar tryggingartakarin 2% í tryggingargjaldi av útgoldnari A-inntøku fyri hvørja lønarútgjalding.
Stk. 2. Tryggingartakari, sum er sjálvstøðugt vinnurekandi, rindar árliga 2% av meðal B-inntøku síni fyri 3 tey seinastu árini.
Stk. 3. Tryggingartakari skal tó ongantíð gjalda meiri enn 2% av teirri upphædd, sum goldin verður í ársinntøku fyri 40 tíma arbeiðsviku sambært tí til eina og hvørja tíð galdandi sáttmála millum Føroya Arbeiðarafelag og Føroya Arbeiðsgevarafelag hækkað við 15%.
Stk. 4. Tryggingargjøld kunnu dragast frá í uppgerðini av tí skattskyldugu inntøkuni.

§ 4. Allir arbeiðsgevarar í Føroyum rinda 2% av hvørji A-lønarútgjalding til Arbeiðsloysistryggingina.
Stk. 2. Tað í stk. 1 nevnda gjald kann krevjast inn við panting.

§ 5. Landsstýrið kann einans eftir uppskoti frá stýrinum fyri arbeiðsloysistryggingini

og arbeiðsávísingini broyta tryggingargjaldsprosentið, sum tryggingartakarin skal gjalda sambært § 3 og gjaldið, sum arbeiðsgevarin skal gjalda sambært § 4.

Stk. 2. Tryggingargjøldini, sum ásett verða sambært stk. 1, skulu vera eins stór.

§ 6. Landskassin letur 20 mió. kr. sum stovnsfæ til arbeiðsloysistryggingina sum eingangsgjald.

§ 7. Landsstýrið kann eftir tilmæli frá stýrinum fyri arbeiðsloysistryggingini og arbeiðsávísingini áseta nærri reglur um inngjøld til arbeiðsloysistryggingarskipanina.

Kapittul III
Útgjalding av arbeiðsloysistrygging.

§ 8. Rætt til tryggingarútgjald fær persónur, tá hann hevur verið limur í Arbeiðsloysistryggingini í eitt ár umframt ta uppsagnartíð, hann hevði í starvinum frammanundan. Fram til tann dag, tá tryggingarskipanin hevur verið í gildi í eitt ár, verður tó bert kravdur limaskapur fyri tað tíðarskeið,

tryggingarskipanin hevur verið í gildi.

Stk. 2. Tryggingartakari, sum fer úr arbeiði í skúla ella í læru, missir ikki vunna lima-tíð. Sama regla er galdandi fyri tryggingartakara, sum fer í vinnu uttanlands. Frammanfyri nevnda áseting er bert galdandi, um so er, at arbeiðsloysistryggingin hevur fingið boð um hetta, áðrenn tryggingartakarin fer í skúla, í læru ella í vinnu uttanlands.

§ 9. Útgjaldingarupphæddin er í mesta lagi 70% av teirri upphædd, sum goldin verður fyri 40 tíma arbeiðsviku íroknað frítíðarløn sambært tí til eina og hvørja tíð galdandi sáttmála millum Føroya Arbeiðarafelag og Føroya Arbeiðsgevarafelag.

§ 10. Tryggingartakari, sum verður uppsagdur av egnum ávum, missir rætt til tryggingarútgjald í 4 vikur. Sama regla er galdandi, um so er, at tryggingartakari uttan haldgóða grund sigur seg úr starvi.

§ 11. Útgjaldingarupphæddin pr. dag hjá løntakarum verður grundað á 70% av A-inntøku teir seinastu 12 mánaðirnar

áðrenn arbeiðsloysi hjá tí tryggjaða og verður staðfest sambært § 12 býtt við 227 døgum.

Stk. 2. Hjá sjálvstøðugt vinnurekandi verður útgjaldingarupphæddin pr. dag grundað á 70% av meðalskattskyldugu inntøkuni tey seinastu 3 árini, áðrenn persónliga arbeiði hansara í virkinum er hildið uppat, býtt við 227 døgum.

Stk. 3. Hjá persónum, sum bæði eru sjálvstøðugt vinnurekandi og løntakarar, verður útgjaldingarupphæddin pr. dag grundað á 70% av A-inntøkuni teir seinastu 12 mánaðirnar áðrenn arbeiðsloysi hjá tí tryggjaða og verður staðfest sambært § 12, býtt við 227 døgum, og 70% av meðal skattskyldugu inntøkuni tey seinastu 3 árini, áðrenn persónliga arbeiði hansara í virkinum er hildið uppat, býtt við 227 døgum. Útgjaldingarupphæddin sambært hesi áseting má saman við møguligari aðrari lønarinntøku/skattskyldugum avlopi av vinnuvirki tó ongantíð fara upp um 70% av teirri upphædd, sum goldin verður fyri 40 tíma arbeiðsviku íroknað frítíðarløn sambært tí til eina og hvørja tíð galdandi sáttmála millum

Føroya Arbeiðarafelag og Føroya Arbeiðsgevarafelag.

Stk. 4. Frá 1. august 1992 til 1. august 1993 kann tryggingartakari krevja, at útgjaldingarupphæddin pr. dag verður grundað á 70% av A-inntøkuni seinastu 3 árini býtt við 681 døgum. Ivamál í samband við skiftisreglurnar í hesum stk. kunnu leggjast fyri stýrið fyri arbeiðsloysistryggingini og arbeiðsávísingini til avgerðar.

Stk. 5. Fyri tryggingartakarar, sum nevndir eru í § 8, stk. 2 verður útrokningargrundarlagið sambært stk. 1, 2 og 3 nýtt fyri tíðarskeiðið, áðrenn tryggingartakarin fór í skúla, í læru ella í vinnu uttanlands.

§ 12. Arbeiðsloysistrygging verður útgoldin, tá hin tryggjaði gerst arbeiðsleysur, og hann leggur fram váttan um hetta frá arbeiðsgevara sínum, og arbeiðsávísingin ikki kann ávísa arbeiði til viðkomandi.

Stk. 2. Upphæddin, sum nevnd er í frammanfyri nevndu grein, verður roknað soleiðis:

1. Fyri tímalønt verður tryggingarútgjaldið roknað frá og við 2. arbeiðsloysisdegi.

2. Fyri løntakarar, sum eru fastløntir og onnur, verður tryggingarútgjaldið roknað frá og við 5. arbeiðsloysisdegi.
3. Fyri sjálvstøðugt vinnurekandi verður tryggingarútgjaldið roknað frá og við 5. degi, aftaná at persónliga arbeiði í virkinum er hildið uppat.

Stk. 3. Fyri tryggingartakarar á fiskavirkjum verður tryggingarútgjaldið roknað eina ferð um vikuna frá og við 9. arbeiðsloysistíma. Fyri tryggingartakarar, sum hava avtalað ikki at arbeiða fulla tíð, verður tryggingarútgjaldið roknað við einum lutfalsligum lægri tímatali.

Stk. 4. Útgjaldingar sambært stk. 3 verða goldnar av arbeiðsgevaranum, sum síðani fær upphæddina endurgoldna frá arbeiðsloysistryggingini.

Stk. 5. Tryggingartakari, sum er fiskimaður, verður at rokna sum arbeiðsleysur, tá eitt tíðarskeið er runnið svarandi til prosentpart av túralongdini seinasta túrin, ásettan av stýrinum fyri arbeiðsloysistryggingini og arbeiðsávísingini.

Stk. 6. Stýrið fyri arbeiðsloysistryggingini og arbeiðsávísingini ásetir nærri reglur um, nær fiskimaður

annars verður at rokna sum arbeiðsleysur.

Stk. 7. Útróðrarmenn, sum eiga útróðrarfar ella part í útróðrarfari, sum er undir 20 brt., kunnu einans lata seg tryggja sum sjálvstøðugt vinnurekandi sambært § 11, stk. 2 og 3.

Stk. 8. Útróðrarmenn, sum eiga útróðrarfar ella part í útróðrarfari yvir 20 brt., kunnu einans tryggja seg sum løntakarar.

Stk. 9. Útróðrarmenn annars kunnu tryggja seg sum løntakarar.

Stk. 10. Tryggingarútgjaldið fyri útróðrarmenn verður roknað frá og við 5. degi, eftir at útróðrarmaður er sagdur úr starvi.

Stk. 11. Stýrið fyri arbeiðsloysistryggingini og arbeiðsávísingini ásetir nærri reglur um, nær útróðrarmaður annars verður at rokna sum arbeiðsleysur.

Stk. 12. Sjálvstøðugt vinnurekandi verða at rokna sum arbeiðsleys, tá persónliga arbeiði teirra í virkinum er hildið uppat. Nærri reglur um, nær sjálvstøðugt vinnurekandi verða at rokna sum arbeiðsleys, verða ásettar av stýrinum.

Stk. 13. Útgjaldingar frá arbeiðsloysistryggingini til

tryggingartakaran er skattskyldug inntøka.
Stk. 14. Landsstýrið ásetir í kunngerð eftir tilmæli frá stýrinum fyri tryggingini nærri reglur um arbeiðsloysistryggingarútgjald.

§ 13. Rætturin til tryggingarútgjald fellur burtur, tá tryggingartakari í undanfarna 2 ára skeiði hevur fingið útgjald í 227 dagar.

Kapittul IV
Umsiting

§ 14. At sita fyri og hava ábyrgdina av arbeiðsloysistryggingini og arbeiðsávísingini verður stýri valt. Hetta hevur 7 limir. 3 limir umboða løntakarafeløgini og verða valdir soleiðis:
Ein umboðandi løntakarafeløgini hjá tímaløntum, ein umboðandi løntakarafeløgini hjá fiski- og útróðrarmonnum og ein limur umboðandi løntakarafeløgini hjá starvsfólkum. 2 limir umboða privatu arbeiðsgevararnar, meðan 1 limur umboðar hitt almenna sum arbeiðsgevara. Hesir limir í stýrinum skulu velja 7. umboðið, sum er formaður.
Stk. 2. Limirnir verða valdir

fyri 4 ár í senn.

Stk. 3. Stýrið ger sjálvt starvsskipan sína.

Stk. 4. Innan 1. desember skal stýrið gera fíggjarætlan fyri Arbeiðsloysistryggingina og Arbeiðsávísingina at galda árið eftir.

Stk. 5. Landsstýrið ásetir nærri reglur um val av stýri.

15. Arbeiðsloysistryggingin og arbeiðsávísingin verða umsitin av eini avgreiðsluskrivstovu.

Stk. 2. Stýrið setur neyðugt tal av fólki og leiðara av avgreiðsluskrivstovuni.

Stk. 3. Útreiðslur av umsitingini av arbeiðsloysistryggingini og arbeiðsávísingini verða fíggjað burtur av gjøldum, sum nevnd eru í §§ 2 og 3.

Stk. 4. Til nýtslu í samband við útrokning av útgjaldingarupphæddum eftir hesi lóg kann avgreiðsluskrivstovan útvega sær upplýsingar um inntøku tryggingartakarans, ið hava týdning fyri arbeiðsloysistryggingarútgjald, frá líkningarvaldinum.

Kapittul V
Kærur

§ 16. Avgerðir um tryggingar-

útgjald og mál um arbeiðsávísing kunnu innan 4 vikur kærast til kærunevndina hjá arbeiðsloysistryggingini og arbeiðsávísingini.

Stk. 2. Kærunevndin hevur 3 limir, ein umboðandi løntakarar, ein umboðandi arbeiðsgevarar og ein formaður, ið skal vera løgfrøðingur. Limirnir verða valdir av landsstýrinum fyri 4 ár í senn.

Stk. 3. Samstundis verða vald varafólk, sum taka sæti í nevndini, tá limi berst frá.

Kapittul VI
Arbeiðsávísing

§ 17. Arbeiðsávísingin verður umsitin av avgreiðsluskrivstovuni sambært § 15.

Stk. 2. Landsstýrið kann eftir tilmæli frá stýrinum fyri arbeiðsloysistryggingina og arbeiðsávísingina áseta nærri reglur um at arbeiðsávísingin heilt ella lutvíst kann umsitast av lokalum løntakarafeløgum.

Stk. 3. Allar Føroyar eru at rokna sum ein arbeiðsmarknaður í samband við arbeiðsávísing.

Stk. 4. Ikki er loyvt at seta fakmørk fyri arbeiðsávísing burtursæð frá neyðugum før-

leika.
Stk. 5. Tryggingartakari, sum uttan serliga orsøk noktar at taka upp ávíst arbeiði, missir rætt til tryggingarútgjald í 4 vikur.
Stk. 6. Landsstýrið ásetir í kunngerð eftir tilmæli frá stýrinum fyri arbeiðsloysistryggingina og arbeiðsávísingina nærri reglur um virkið hjá arbeiðsávísingini.

Kapittul VII
Reglur annars

§ 18. Hevur tryggingartakari givið arbeiðsloysistryggingini skeivar upplýsingar ella tagt um umstøður, sum kunnu hava týdning fyri tryggingarútgjald, kunnu upphæddir, sum av órøttum eru móttiknar, verða kravdar afturgoldnar frá tryggingartakaranum. Hevur arbeiðsgevari luttikið í misnýtsluni, skal hann gjalda arbeiðsloysistryggingini somu upphædd.

§ 19. Um ikki strangari revsing er ásett sambært lóggávuni annars, verður hann revsaður við sekt, sum sambært hesi lóg gevur tryggingini skeivar ella misvísandi upplýsingar.
Stk. 2. Er lógarbrotið framt

av einum partafelag, luta-felag ella líknandi, kann áleggjast felagnum sjálvum sektarábyrgd.

§ 20. Henda lóg fær gildi 1. februar 1992.

Stk. 2. Reglurnar í §§ 8, 9, 10, 11, 12 og 13 fáa tó gildi 1. august 1992.

Fylgiskjal 2

Arbeiðsmarknaðarkanning

ARBEIÐSMARKNAÐARKANNING

Sum kunnugt er eingin skráseting av arbeiðsloysi í Føroyum. Tølini hjá Almannastovuni og Sosialu Deild hjá Tórshavnar Býráð yvir útgjaldingar vegna arbeiðsloysi eftir forsorgarlógini vísa bert ein part av veruliga arbeiðsloysinum.
Í fyrsta lagi fáa persónar, íð hava eina uppsparing, einki útgoldið.
Í øðrum lagi kann roknast við, at fleiri persónar halda seg aftur at biðja um almenna hjálp, hóast teir eru arbeiðsleysir.

Nevndin hevur tí mett tað avgerandi neyðugt at gera eina kanning av arbeiðsloysinum í Føroyum.

Í kanningini, íð nevndin hevur gjørt, er árið 1988 nýtt sum grundarlag. Hetta er gjørt tí, at roknast kann við, at einki arbeiðsloysi var í 1988.

Við í kanningini eru persónar føddir millum 1.januar 1925 og 31.desember 1970, og fyri ikki at fáa útlendingar við í kanningina er eisini tann treyt sett, at persónarnir skulu hava búð í Føroyum í tíðarskeiðnum 1. januar 1985 til 31. desember 1988.

Í kanningini er inntøkan hjá omanfyrinevndu persónum fyrstu 10 mánaðarnar í 1991 samanborðin við inntøkuna fyrstu 10 mánaðarnar av 1988. (Hædd er tikin fyri broying í sáttmálabundnu lønunum).

Í kanningini er ein arbeiðaraløn nýtt sum grundarlag. Talt er, hvussu nógv lønin hjá tí einstaka borgaranum er lækkað niður um eina arbeiðaraløn. Hjá borgarum, íð eisini í 1988 vunnu minni enn eina arbeiðaraløn, er talt hvussu nógv lønin er minkað frá 1988 til 1991.

Kanningin vísir, at fyrstu 10 mánaðarnar av 1991 lækkaði lønin í mun til fyrstu 10 mánaðarnar av 1988 hjá 7.779 borgarum við 303 miliónum krónum. (mint verður á, at lønarlækkingar íð liggja omanfyri eina arbeiðaraløn ikki eru talda við).

Sama kanning var síðani gjørd, men bert við tí muni, at einans lækkingar niður um 70 % av eini arbeiðaraløn eru taldar við. Var inntøkan í 1988 lægri enn ein arbeiðarløn, er bert tann parturin av lækkingini íð fer niður um 70 % av lønini í 1988 tald við.

Henda kanning vísir at fyrstu 10 mánaðarnar av 1991 lækkaði lønin í mun til fyrstu 10 mánaðarnar av 1988 hjá 4.918 persónum við 156 mill. krónum.

Ásannast má, at hóast einki arbeiðsloysi er, vilja tað altíð vera nakrir persónar, íð av einari ella aðrari orsøk fara niður í løn.
Fyri at fáa eina mynd av tílíkum tilvildarligum lækkingum, hevur nevndin á sama hátt sum í kanningunum omanfyri samanborðið inntøkurnar í tveimum árum har lítið ella einki arbeiðsloysi var nevnliga 1985 og 1988.
Úrslitið av hesi kanning var ein lækking uppá ávíkavist 200 og 103 miliónir krónir alt eftir um roknað var í mun til eina arbeiðaraløn ella til 70 % av eini arbeiðaraløn.

FÍGGJARYVIRLIT

Fíggjartørvur:		mill kr.
Lønarlækking 01.01.-31.10 smb. kanning (70 %)		156
Umroknað til heilár		187
Tilvildarligar lækkingar		103
		84
Javnað fyri persónar íð ikki eru fevndir ella bert lutvíst eru fevndir		5
		89
Serligt útgjald vegna arbeiðsloysi í fiskivinnu og fiskatilvirkingarvinnu		35
		124
Arbeiðsleys íð ikki eru tryggja (10%).....		12
		112
Til at taka		13
		125

Fígging		
Arbeiðsgevaragjald 2 % av 3.900		78
Tryggingargjald 2 % av 3.900	78	
- ikki tryggjað (40 %)	31	47
		125

FYRIBILS A-INNTØKA (ALMANNAVEITINGAR IKKI VIÐ)
ØKI: 01 ALTF
ALDURSBÓLKUR: ALLIR ALDURSBÓLKAR
KYN: BÆÐI
BASISLØN FYRI BASISTÍÐARSKEIÐ: 119.000
REGULERINGSPROSENT FYRI SAMANLÍKNING: 91
MINUMUM %-LÆKKING: 0
BASISTÍÐARSKEIÐ 01.01.1988 - 31.10.1988 SAMANBORIÐ VIÐ: 01.01.1991 - 31.10.91.
ÚTVALDIR PERSÓNAR FØÐDIR: 01.01.1925 - 31.12.1970
SKULU HAVA BÚÐ Í FØROYUM Í TÍÐARSKEIÐINUM: 01.01.1985 - 31.12.1988.

BASIS	101-999%		90-100%		50-90%		10-50%		0-10%		ÍALT	
	TAL	KR	TAL	KR	TAL	KR	TAL	KR	TAL	KR	TAL	KR
101-999%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
90-100%	432	2394773	67	223296	0	0	0	0	0	0	499	2618069
50- 90%	952	30349728	364	9897258	976	12698934	0	0	0	0	2292	52945920
10- 50%	549	45272544	142	10584365	936	38735084	674	9030383	0	0	2301	103622376
0- 10%	509	59615014	106	11808207	530	42080608	905	27646008	637	2388241	2687	143538078
ÍALT	2442	37632059	679	32513126	2442	93514626	1579	36676391	637	2388241	7779	302724443

Dømi um hvussu talvan skal lesast:

364 persónar sum í 1988 vunnu millum 90 - 100 % av eini arbeiðaraløn, vinna í 1991 millum 50 - 90 % av eini arbeiðaraløn.
Lækkingin hjá hesum persónum var Kr. 9.897.258.

FYRIBILS A-INNTØKA (ALMANNAVEITINGAR IKKI VIÐ)
ØKI: 01 ALTF
ALDURSBÓLKUR: ALLIR ALDURSBÓLKAR
KYN: BÆÐI
BASISLØN FYRI BASISTÍÐARSKEIÐ: 119.000
REGULERINGSPROSENT FYRI SAMANLÍKNING: 91
MINUMUM %-LÆKKING: 30
BASISTÍÐARSKEIÐ 01.01.1988 - 31.10.1988 SAMANBORIÐ VIÐ: 01.01.1991 - 31.10.91.
ÚTVALDIR PERSÓNAR FØÐDIR: 01.01.1925 - 31.12.1970
SKULU HAVA BÚÐ Í FØROYUM Í TÍÐARSKEIÐINUM: 01.01.1985 - 31.12.1988.

BASIS	101-999%		90-100%		50-90%		10-50%		0-10%		ÍALT	
	TAL	KR	TAL	KR	TAL	KR	TAL	KR	TAL	KR	TAL	KR
101-999%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
90-100%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50- 90%	371	3877341	112	1097387	79	372715	0	0	0	0	562	5347443
10- 50%	549	25673244	142	5767847	760	17411215	294	2833127	0	0	1745	51685433
0- 10%	509	41443714	106	8197035	530	29160672	892	18788725	574	1568083	2611	99158229
ÍALT	1429	70994299	360	15062269	1369	46944602	1186	21621852	574	1568083	4918	156191105

ARI .DSMARKNADARKANNING - LØNARLÆK .NGAR

FYRIBILS A-INNTØKA (ALMANNAVEITINGAR IKKI VIÐ)
ØKI: 01 ALTF
ALDURSBÓLKUR: ALLIR ALDURSBÓLKAR
KYN: BÆÐI
BASISLØN FYRI BASISTÍÐARSKEIÐ: 127.000
REGULERINGSPROSENT FYRI SAMANLÍKNING: 89
MINUMUM %-LÆKKING: 0
BASISTÍÐARSKEIÐ 01.01.1985 - 31.12.1985 SAMANBORIÐ VIÐ: 01.01.1988 - 31.12.88.
ÚTVALDIR PERSÓNAR FØDDIR: 01.01.1922 - 31.12.1967
SKULU HAVA BÚÐ Í FØROYUM Í TÍÐARSKEIÐINUM: 01.01.1985 - 31.12.1988.

BASIS	101-999%		90-100%		50-90%		10-50%		0-10%		ÍALT	
	TAL	KR	TAL	KR	TAL	KR	TAL	KR	TAL	KR	TAL	KR
101-999%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
90-100%	253	1575665	66	321959	0	0	0	0	0	0	319	1897624
50- 90%	581	19723089	218	5734243	653	8366131	0	0	0	0	1452	33823463
10- 50%	309	27122252	92	7440761	581	24083389	520	7543749	0	0	1502	66190151
0- 10%	294	36840397	55	6539313	363	30322305	674	21388317	722	2604134	2108	97694466
ÍALT	1437	85261403	431	20036276	1597	62771825	1194	28932066	722	2604134	5381	199605704

AR :ÐSMARKNAÐARKANNING - LØNARLÆ NGAR

FYRIBILS A-INNTØKA (ALMANNAVEITINGAR IKKI VIÐ)
ØKI: 01 ALTF
ALDURSBÓLKUR: ALLIR ALDURSBÓLKAR
KYN: BÆÐI
BASISLØN FYRI BASISTÍÐARSKEIÐ: 127.000
REGULERINGSPROSENT FYRI SAMANLÍKNING: 89
MINUMUM %-LÆKKING: 30
BASISTÍÐARSKEID 01.01.1985 - 31.12.1985 SAMANBORIÐ VIÐ: 01.01.1988 - 31.12.88.
ÚTVALDIR PERSÓNAR FØÐDIR: 01.01.1922 - 31.12.1967
SKULU HAVA BÚÐ Í FØROYUM Í TÍÐARSKEIÐINUM: 01.01.1985 - 31.12.1988.

BASIS	101-999%		90-100%		50-90%		10-50%		0-10%		ÍALT	
	TAL	KR	TAL	KR	TAL	KR	TAL	KR	TAL	KR	TAL	KR
101-999%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
90-100%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50- 90%	222	2592853	60	584292	35	194961	0	0	0	0	317	3372106
10- 50%	309	15349352	92	4094343	454	10494843	239	2391461	0	0	1094	32329999
0- 10%	294	25638997	55	4528710	363	20964068	660	14518456	640	1694913	2012	67345144
ÍALT	825	43581202	207	9207345	852	31653872	899	16909917	640	1694913	3423	103047249

Fylgiskjal 3

Arbeiðsloysistrygging fyri fiskiframleiðsluvirkir

Arbeiðsloysistrygging fyri fiskaframleiðsluvirkir

1) Tímalønt arbeiðsfólk á fiskaframleiðsluvirkjum eru tryggjaði 4/5 av regluligari, vikuligari arbeiðstíð.

Hetta vil siga, at fólk, sum eru sett í starv til at arbeiða fulla tíð, eru tryggjaði 32 tímar um vikuna; tey, sum eru sett í starv at arbeiða 3/4 tíð, eru tryggjaði 24 tímar um vikuna; tey, sum eru sett í starv at arbeiða hálva tíð, eru tryggjaði 16 tímar um vikuna o.s.v.

2) Tey, sum arbeiða fulla tíð, og sum í einari viku hava arbeitt minni enn ta tíð teimum er tryggjað, fáa munin millum tryggjaðar tímar og arbeiddar tímar goldnar frá Arbeiðsloysistryggingini. Hesir tímar verða goldnir við 70% av inntøkuni seinastu 12 mánaðirnir býttir við 2080 tímum, tó ongantíð meira enn 70% av vanligari arbeiðara tímaløn sambært sáttmála millum Føroya Arbeiðarafelag og Føroya Arbeiðsgevarafelag.

Fyri tey, sum eru sett í starv at arbeiða 3/4 og hálva tíð, verður brúkt eitt tímatal ávikavist uppá 1560 og 1040 tímar o.s.v.

3) Gjørt verður upp hvørja viku sær, og tímar verða ikki fluttir frá einari viku til eina aðra.

4) Viðkomandi virki leggur út arbeiðsloysistryggingarpeningin eftir somu treytum sum løn annars.

5) Viðkomandi virki ger upp við Arbeiðsloysistryggingina einaferð um vikuna og fær endurgoldi upphæddina, sum virkið hevur lagt út.

6) Viðkomandi virki hevur ábyrgd av, at goldið verður út sambært tær til eina og hvørja tíð galdandi reglum.

nr	Inst pr dag kr	Mer 1 M	T	Norm arb tim	I arb tim	Tryg tim kr	2 M	T	M	K	F	Norm arb tim	I arb tim	Tryg tim kr	3 M	T	M	K	F	Norm arb tim	I arb tim	Tryg tim kr	∞ M	T	M	K	F	Norm arb tim	I arb tim	Tryg tim kr	Samlad Norm arb tim	I arb tim	Tryg tim kr
2001	697	8	0	8	8	9	26	33	0	8	8	8	8	0	26	32	0	8	8	8	9	12	32	45	0	8	8	8	0	8	26	32	0	109	142	0
2007	697	0	0	0	0	0	26	0	1561	11	11	11	11	0	26	44	0	11	11	11	11	10	32	54	0	11	11	11	0	11	26	44	0	109	142	1561
2015	810	0	9	6	9	10	26	25	43	10	11	11	10	0	26	42	0	10	11	11	11	11	32	54	0	10	11	12	0	11	26	44	0	109	165	43
2016	702	8	0	8	8	8	26	32	0	10	10	10	9	0	26	39	0	8	10	12	10	8	32	48	0	0	8	8	0	8	26	24	98	109	143	98
2024	834	9	0	6	8	11	26	34	0	10	10	10	11	0	26	41	0	6	10	12	12	11	32	51	0	11	11	12	0	10	26	44	0	109	170	0
2025	653	8	0	8	8	9	26	33	0	9	9	10	9	0	26	37	0	8	9	9	10	11	32	47	0	8	8	0	0	0	26	16	548	109	133	548
2027	820	9	0	5	8	10	26	32	0	10	11	11	10	0	26	42	0	7	9	10	11	12	32	49	0	11	11	11	0	11	26	44	0	109	167	0
2028	137	8	0	4	8	8	26	28	0	0	0	0	0	0	26	0	308	0	0	0	0	0	32	0	385	0	0	0	0	0	26	0	308	109	28	1001
2030	795	8	0	9	9	9	26	35	0	12	12	8	10	0	26	42	0	9	10	9	10	10	32	48	0	10	8	8	0	11	26	37	0	109	162	0
2036	756	8	0	4	4	9	26	25	40	10	10	11	10	0	26	41	0	8	10	10	10	12	32	50	0	9	10	9	0	10	26	38	0	109	154	40
2038	628	8	0	8	8	8	26	32	0	10	6	0	0	0	26	16	528	8	10	12	10	8	32	48	0	8	8	8	0	8	26	32	0	109	128	528
2041	756	8	0	4	7	8	26	27	0	9	10	11	10	0	26	40	0	8	10	10	10	9	32	47	0	10	10	10	0	10	26	40	0	109	154	0
2042	736	8	0	4	7	8	26	27	0	10	10	11	10	0	26	41	0	8	10	10	10	9	32	47	0	10	5	10	0	10	26	35	0	109	150	0
2064	780	8	0	9	8	8	26	33	0	11	10	10	12	0	26	43	0	8	10	12	12	8	32	50	0	8	8	9	0	8	26	33	0	109	159	0
2069	756	8	0	4	7	8	26	27	0	9	10	11	10	0	26	40	0	8	10	10	10	9	32	47	0	10	10	10	0	10	26	40	0	109	154	0
2070	461	9	0	5	7	7	26	28	0	10	10	11	0	0	26	31	0	10	10	0	6	9	32	35	0	0	0	0	0	0	26	0	1034	109	94	1034
2072	375	0	0	0	0	0	26	0	836	0	0	0	0	0	26	0	836	8	10	9	10	9	32	46	0	10	0	10	0	10	26	30	0	109	78	1671
2083	692	8	0	8	8	0	26	24	97	9	9	9	10	0	26	37	0	10	10	10	9	0	32	39	0	10	11	10	0	10	26	41	0	109	141	97
2088	682	8	0	8	8	6	26	30	0	9	10	10	7	0	26	36	0	8	10	8	9	8	32	43	0	8	8	8	0	8	26	30	0	109	139	0
2107	751	7	0	3	6	9	26	25	39	8	10	10	15	0	26	43	0	9	10	11	12	5	32	47	0	10	7	11	0	10	26	38	0	109	153	39
2108	702	8	0	3	7	8	26	26	0	9	10	11	10	0	26	40	0	8	10	10	10	9	32	47	0	10	10	10	0	0	26	30	0	109	143	0
2112	766	7	0	3	7	9	26	26	0	5	9	10	15	0	26	39	0	8	10	12	13	9	32	52	0	9	11	10	0	9	26	39	0	109	156	0
2115	334	4	0	4	4	4	13	16	0	4	4	4	4	0	13	16	0	4	4	4	4	4	16	20	0	4	4	4	0	4	13	16	0	54	68	0
2119	751	7	0	3	7	8	26	25	38	9	10	10	10	0	26	39	0	8	9	9	10	10	32	46	0	10	9	10	0	10	26	39	0	109	149	38
2125	663	7	0	5	7	8	26	27	0	0	9	10	10	0	26	29	0	8	10	10	10	10	32	48	0	10	10	11	0	0	26	31	0	109	135	0
2126	407	4	0	4	4	4	13	16	0	4	4	4	4	0	13	16	0	6	6	4	4	4	16	24	0	6	7	7	0	7	13	27	0	54	83	0
2145	692	0	0	0	7	8	26	15	642	9	10	10	10	0	26	39	0	8	10	10	10	9	32	47	0	10	10	10	0	10	2	40	0	109	141	642
2151	324	4	0	0	0	4	13	8	136	5	5	5	0	0	13	15	0	4	5	5	5	6	16	25	0	4	4	5	0	5	11	18	0	54	66	136
2154	653	8	0	4	7	8	26	27	0	9	10	11	9	0	26	39	0	8	10	10	10	9	32	47	0	10	10	0	0	0	26	29	320	109	133	320
2161	648	0	0	3	7	8	26	18	431	8	8	8	14	0	26	38	0	8	8	8	12	8	32	44	0	8	8	8	0	8	25	32	0	109	132	431
2243	874	8	0	6	9	10	26	33	0	10	11	11	11	0	26	43	0	11	10	11	11	12	32	55	0	12	11	13	0	11	27	47	0	109	178	0
2251	515	8	0	5	7	3	26	23	117	8	9	4	7	0	26	28	0	8	10	8	0	0	32	26	271	8	8	8	0	8	21	28	0	109	105	388
2257	776	8	0	4	7	8	26	27	0	10	10	11	10	0	26	41	0	8	10	13	10	9	32	50	0	10	10	10	0	10	24	40	0	109	158	0
2281	717	8	0	4	7	8	26	23	163	9	10	10	10	0	26	39	0	8	10	9	10	8	32	45	0	10	10	10	0	9	24	39	0	109	146	163
2368	609	8	0	8	8	9	26	33	0	11	11	11	9	0	26	42	0	9	10	12	10	8	32	49	0	0	0	0	0	0	24	0	1363	109	124	1363
2394	329	0	0	8	8	9	26	25	17	11	11	10	10	0	26	42	0	0	0	0	0	0	32	0	921	0	0	0	0	0	20	0	737	109	47	1675
2411	697	0	0	3	7	8	26	18	464	9	10	10	10	0	26	39	0	8	10	9	10	9	32	46	0	10	9	10	0	10	26	39	0	109	142	464
2430	879	0	0	3	7	8	26	18	584	9	10	11	10	0	26	40	0	44	9	10	10	9	32	82	0	10	10	10	0	9	26	39	0	109	179	584
2577	903	8	0	4	10	10	26	32	0	11	10	11	15	0	26	47	0	10	12	13	14	10	32	59	0	11	12	12	0	11	29	46	0	109	184	0
2620	658	0	0	3	7	3	26	13	725	9	10	10	9	0	26	38	0	5	10	10	10	9	32	44	0	10	9	10	0	10	26	39	0	109	134	725
2851	879	8	0	5	8	11	26	32	0	10	11	11	10	0	26	42	0	11	10	12	12	13	32	58	0	12	11	13	0	11	28	47	0	109	179	0
2858	741	0	0	3	8	9	26	20	363	10	11	10	10	0	26	41	0	8	10	10	11	11	32	50	0	10	9	10	0	11	26	40	0	109	151	363
2860	726	0	0	5	7	9	26	21	292	9	10	10	9	0	26	38	0	8	10	9	10	10	32	47	0	10	10	11	0	11	26	42	0	109	148	292
2868	412	3	0	3	6	8	13	20	0	8	6	8	8	0	13	30	0	0	8	8	4	0	16	20	0	8	6	0	0	0	13	14	0	54	84	0
2881	800	0	0	5	7	9	26	21	322	10	10	11	12	0	26	43	0	10	11	11	11	9	32	56	0	11	11	10	0	11	29	43	0	109	163	322
2896	820	9	0	4	9	10	26	32	0	10	13	10	12	0	26	45	0	10	10	13	12	11	32	56	0	10	9	8	0	7	28	34	0	109	167	0
2942	535	7	0	4	8	8	26	27	0	10	10	11	10	0	26	41	0	0	0	0	0	0	32	0	1498	11	10	10	0	10	26	41	0	109	109	1498
2975	761	8	0	4	7	9	26	28	0	10	0	12	10	0	26	32	0	10	11	11	11	9	32	52	0	11	11	10	0	11	26	43	0	109	155	0
2996	800	9	0	5	8	10	26	32	0	10	10	11	11	0	26	42	0	10	11	10	10	9	32	50	0	10	9	10	0	10	26	39	0	109	163	0

| | | |

| | | |

Fylgiskjal 4

Inngjaldingarskipan

INNGJALDSSKIPANIN

Arbeiðsgevaragjald

Allir arbeiðsgevarar skulu gjalda inn til skipanina, eisini tað almenna, danski staturin og útlendskir arbeiðsgevarar, ið hava fast rakstrarstað í Føroyum.

Gjaldið verður goldið saman við tí einstøku lønar-gjaldingini.
Hetta verður gjørt á tann hátt, at arbeiðsgevarin sjálvur roknar gjaldið út (2 % av ávístu A -inntøkuni) og skrivar tað niðast á lønarlistan.

Tá lønin verður flutt, flytur peningastovnurin arbeiðsgevaragjaldið av konto arbeiðsgevarans beinleiðis á konto hjá Arbeiðsloysistryggingini.

Arbeiðloysistryggingin fær dagliga yvirlit yvir inngjaldingina frá teimum einstøku peningastovnunum.

Í samband við inntastingina í peningastovnunum verður gjørd ein eftirlitsskipan.
Hendan verður gjørd á tann hátt, at lønarflytingin verður avvíst, um arbeiðsgevaragjaldið manglar á lønarlistanum ella um tað er skeivt roknað.

Tøknifrøðiliga ber til at gera inngjaldingina enn meira sjálvirkandi. Hetta kann gerast á tann hátt, at peningastovnurin sjálvur roknar gjaldið út og trekkjur tað av konto arbeiðsgevarans. Nevndin metir tó, at tað av upplýsingarligum grundum er rættast, at arbeiðsgevarin sjálvur setur gjaldið á lønarseðilin.

Neyðugt verður at gera nakrar broytingar í inntastingar-skipanini hjá peningastovnunum. Í hesum sambandi eiga samráðingar at verða tiknar upp við peningastovnarnar beint eftir, at stýrið fyri Arbeiðsloysistryggingina. er valt.

Eisini eiga arbeiðsgevararnir at verða kunnaðir um skipanina í góðari tíð. Hetta kann verða gjørt annahvørt í fjølmiðlunum ella við skrivi til allar arbeiðsgevarar.

Tryggingargjald

Bert teir persónar, ið lata seg tryggja, skulu gjalda tryggingargjald.

Tá ið ein persónur letur seg tryggja, skal hann samstundis vátta, at hann gevur loyvi til, at tryggingargjald verður tikið av løn hansara, samstundis sum skatturin verður trektur.

Løntakarar, ið eru limir í løntakarafelag, tekna trygging hjá avarðandi løntakarafelag.

Løntakarafeløgini boða arbeiðsloysistryggingini frá, so hvørt limir koma í ella fara úr tryggingini.

Persónar, ið ikki eru í nøkrum løntakarafelag, venda sær beinleiðis til Arbeiðsloysistryggingina.

Skattavaldið trekkir síðani 2 prosent av hvørjari lønarflyting hjá teimum persónum, ið eru tryggjaðir. Hildið verður fram við at trekkja 2 %, til komið er upp til inngjaldingarloftið.

14.hvønn dag sendir Arbeiðsloysistryggingin. skattavaldinum upplýsingar um hvørjir persónar hava teknað trygging og hvørjir persónar eru farnir úr tryggingini seinastu 14 dagarnar. Henda fráboðan eigur helst at vera gjørd á EDV miðli.

Skattavaldið krevur tryggingargjaldið inn saman við A-skattinum og flytur peningin so hvørt á konto hjá Arbeiðsloysistryggingini.

Vinnurekandi skulu gjalda 2 % av meðal B-inntøku teirra seinastu 3 árini.

Tryggingargjald roknað av B-inntøku verður kravt inn av Arbeiðsloysistryggingini. við rokning fyrst í hvørjum ársfjórðingi.
Teir persónar, ið ikki gjalda til tíðina verða krevdir, og um teir framvegis ikki gjalda, verða teir strikaðir úr tryggingini.

Tá ein vinnurekandi letur seg tryggja móti arbeiðsloysi, skal hann samstundis geva Arbeiðsloysistryggingin fulltrú til at útvega sær upplýsingar frá skattavaldinum um álíknaða B-inntøku.

Omanfyrinevndu upplýsingar verða eina ferð um ársfjórðingin fluttir frá skattavaldinum til Arbeiðsloysistryggingina á einum teldu miðli.

Fylgiskjal 5

Uppgávur í samband við stovnseting av arbeiðsloysistrygging

Uppgávur í samband við stovnseting av arbeiðsloysistrygging

Nevndin er kunnað um, at landsstýrið ynskir at borið verður skjótt at við stovnseting av arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávísing. Til tess at fáa eina mynd av hvat skal gerast, hevur nevndin gjørt niðanfyristandandi yvirlit.

Uppgávurnar í samband við stovnseting av eini arbeiðsloysistrygging og ávísing kunnu býtast í tveir partar:

ábyrgd byrjar liðugt

a. Politisk viðgerð v.m.

b. Skipan av tryggingini

Politisk viðgerð v.m.

Álit verður skrivað

Feløg verða kunnað

Lógaruppskot verður gjørt

Politisk viðgerð í Føroya Landsstýri

Góðkennig á landsstýrisfundi

Tingframløga

Tingviðgerð

Nevndarviðgerð í tinginum

Samtykt í tinginum

Staðfesting á landsstýrisfundi

Kunngerðing

Skriv sendast til feløg at velja stýri

Val av stýri

Stýrið skipar seg

Stýrið Lýsir eftir starvsfólki

Stýrið setur starvsfólk

ábyrgd byrjar liðugt

Skipan av tryggingini

Starvsfólkið setur seg inn í arbeiðs-uppgávurnar.

Gera upplýsingartilfar

Útvegan av: høli

innbúgvi

edv - útbúnaði

Gera limaskrá (edv)

Gera transmissiónsskipan frá feløgum til limaskrá.

Skráseting av limum

Gera innkrevjingarskipan fyri løntakarar (edv)

Gera innkrevjingarskipan fyri vinnurekandi (edv)

Gera arbeiðsloysisskrá (edv)

Gera arbeiðsgevaraskrá (edv)

Gera skrásetingarreglur

Gera skjøl

Gera arbeiðsvegleiðingar

Gera transmissiónskipan frá lønarskrá til arbeiðloysistrygging.

Viðvíkjandi uppgávunum bólkaðar undir " politisk viðgerð v.m " er at siga, at hesar uppgávur skulu gerast í raðfylgju, og nevndin metir tað sum eina politiska avgerð at ásta hvussu skjótt skal farast framm.

Viðvíkjandi uppgávunum bólkaðar undir " Skipan av tryggingini" er at siga, at til ber at gera flestar av hesum uppgávum samstundis.

Náttúrliga mannagongdin er, at fyrri bólkurin verður gjørdur liðugur áðrenn farið verður undir seinna bólkin, men nógv dømi eru tó um at arbeitt verður samstundis uppá báðar bólkar.
Ætlar landsstýrið, at farast skal undir uppgávurnar í seinna bólkinum áðrenn bólkur 1 er avgreiddur, skal peningur útvegast og ein arbeiðsbólkur setast at stýra arbeiðnum til eitt stýri er valt.

Fylgiskjal 6

Arbeiðsloysistrygging í EF-londum

Centrefold

Aid to the unemployed: unemployment benefit (UB)

This comparative table presents a brief description of the different unemployment allowance systems in the Member States of the European Communities. The presentation is limited to unemployment insurance systems. For reasons of clarity and limited space other parts of the unemployment protection system (such as unemployment assistance schemes and supplementary benefits) are not included in the overview. These benefits have a different character and are generally speaking not financed by employers' and employees' contributions.
The following features have been selected:

I. Name and financing

II. Qualifying conditions

III. Waiting period

IV. Days for which UB is granted

V. Earnings taken as a reference

VI. Rates of benefits

VII. Duration of payment

VIII. Adjustments of rates

IX. Special groups

Belgium

I.

● 'Allocation de chômage' financed by employers and employees's contributions and state subsidies.

II.

● Worker must be without work and earnings involuntarily, be and remain registered as job-seeker, be available for the labour market, be capable of working, and sign on regularly at unemployment office. Furthermore, she/he must have been gainfully employed for a certain number of days during a certain period previous to the application for benefits (varies, according to age, from 75 days in the past 10 months to 600 days in the past 36 months).

III.

● None

IV.

● All days of the week except Sundays.

VI.

● The daily benefit is calculated on the basis of 1.26th of the last gross wage, with a ceiling (on 1.2.90: BFR 49,617 per month).

VI.

● Unemployed who receive family allowance and lost sole income: 60% of last gross wage (with a ceiling);
● Unemployed who lost sole income: 1st year 60%, thereafter 40%;
● Unemployed who neither receive family allowance nor lost sole income: 1st period (12 months): 35%; 2nd period (6 months + 3 months per year worked): 35%; 3rd period (indefinite duration): flat rate (BFR 428 per day).

VII.

● Benefit is granted for an indefinite duration. However, a suspension of the claim applies to persons up to 50 years who can't justify loss of sole income (if are in 3rd unemployment period, in case their duration of unemployment exceeds double the average duration of unemployment in the area of the regional employment office to which he/she belongs, according to his/her age group and sex. This suspension only applies if the income of the household to which claimant belongs exceeds BFR 600,000 per year.

VIII.

● Linked to the consumer price index according to the system applied to adjust wages and other public expenditures of the Treasury.

IX.

● Part-time workers (voluntarily and avoiding unemployment) can receive benefits under special conditions and restrictions. Young persons (< 30 years), who have never worked, who are finishing school or perform an apprenticeship, can be entitled to claim UB or waiting allowance after having been registered as a job-seeker / a certain period (75, 150 or 300 days, according to age).

Germany

I.

● 'Arbeitslosengeld' obligatory insurance system, administered by the Federal Employment Services *(BA)*, covers all employees with the exception of those working less than 18 hours per week, the incapacitated and a few other categories.

II.

● The worker must have had at least 360 calendar days' contributory employment during the preceding 3 years (seasonal workers: 180 calendar days).

III.

● No waiting period, but where a worker has left his job voluntarily without good cause, has refused a suitable offer of employment or vocational training, or has been dismissed for misconduct etc., a period of disqualification of 4 to 12 weeks sets in.

IV.

● 6 days a week.

V.

● Net earnings of the last 60 days of employment.

VI.

● 68% of net earnings (63% for recipients having no dependent child). Ceiling: DM 649.50/month.

VII.

● Between 156 and 312 days depending on the length of previous contributory employment. Special conditions apply for seasonal workers and workers from the age of 42 (up to 65 years maximum).

VIII.

● Annual adjustment.

IX.

● -

Denmark

I.

● *'Arbejdsmarkedsforsikring'*, finances by membership contributions, employer contributions and reimbursements from the State. The system is secured through voluntary unemployment insurance funds which are private associations of wage- and/or salary earners and/or self-employed persons, closely connected with trade unions and under the overall supervision of the State. There are stringent conditions on membership of such funds.

II.

● Member of the fund for at least 12 months. Apprentices who have been excluded from membership and persons who have completed vocational training of at least 18 months' duration qualify for daily cash benefit after 1 month's membership, provided that the application for membership is filed within 2 weeks after the completion of such training. Only employment in membership periods counts. Entitlement to unemployment benefits is further conditional upon the members having been employed for the full normal working hours within the occupational field concerned for at least 26 weeks within the past 3 years or have been self-employed for a corresponding period. Members who engage in self-employment activities as their secondary occupation only qualify for daily cash benefit if they have been employed (main occupation) for 26 weeks within the past 18 months.

III.

● None.

IV.

● 6 days a week.

V.

● Gross earnings of the last 12 weeks/3 months of employment.

VI.

● 90% of the previous gross earnings with a ceiling of DKR 2,454 per week (DKR 409 per day).

VII.

● As a maximum: 2 1/2 years

VIII.

● Annual adjustment in the context of the annual budget.

IX.

● Special provisions apply to part-time workers.

Spain

I.

● 'Nivel contributivo': financed by employers and employees contributions and state subsidies. The State pays the unemployed persons social security contributions.

II.

● Claimant must be affiliated to Social Security, have had a minimum period of contributory employment (6 months in last 4 years), be legally unemployed, not have reached age to be entitled to retirement pension or, although having reached the age, lack sufficient contributions.

III.

● No waiting period except where workers have lost their job for reasons attributable to themselves (6 months).

IV.

● All calender days of the benefit period.

V.

● The average of the bases for social security contributions during the 6 months preceding unemployment.

VI.

● First 180 days: 80%; days 181 - 360: 70%; days 361 onwards: 60%.
Minimum rate of benefit: the interprofessional minimum wage *(SMI)*. Ceiling: 220%, 195% or 170% of *SMI* depending on whether the beneficiary has more than 2 children, 1 child or no child.

VII.

● Depends on period of contributory employment *(CE)* during the 6 years preceding unemployment: ranges from 3 months for 6 to 12 months *CE* to 24 months for 48 months *CE*. Duration = half lower limit of *CE*.

VIII.

● -

IX.

● Special regulation for casual agricultural workers (in Andalusia and Extremadura) who must have paid contribution for at least 60 days during last 12 months except for those older than 52. Duration of payment maximally 180 days in a period of 12 months, except for those over 52 years, who stay entitled until retirement age (maximum annual duration of payment equal to the one of previous years). The allowances are exclusively financed by the State. Amount: 75% of *SMI* + social security contributions.

France

I.

• "Allocation de base" (AB) and "Allocation de fin de droits" (AFD) financed by employees and employers contributions.

II.

• Entitlement to *AB* depends on the age of the claimant (under 50 years, from 50 to 55 and more than 55 years of age) and on the criteria of preceding insured employment. *AFD* is paid to those having used up their rights to *AB* provided they have been in insured employment for at least 6 months.

III.

• Depends on the number of paid holidays which are not yet taken.

IV.

• Every day

V.

• Earnings on which contributions have been based for the last 12 months of employment

VI.

• *AB*: FF 49.52/day + 40% of last reference earnings (with a ceiling of 75% and a floor of 57% of reference earnings) or FF 119.80/day.
AFD: flat rate of FF 75.69/day (FF 106.23 after 55 years of age under certain conditions)

VII.

• *AB* depends on claimant's age and duration of previous insured employment. It ranges from 3 months, without possibility of prolongation, to 27 months with a maximum prolongation of 18 months. In case of prolongation, the amount of *AB* is degressive and decreases on age.
AFD: maximum duration of 6, without prolongation. (to 24 months + 3 months possible prolongation for the over 55s.

VIII.

• Once a year, on 1 October.

IX.

• Special regulations apply to certain categories: integration allowances (e.g. granted to the young, depending on qualifications) and Specific solidarity allowances (granted to long-term unemployed having used up their rights to UB, depending on resources).

Greece

I.

• "Ordinary unemployment benefit": obligatory insurance for all employees in dependent employment. Financed by employers and employees contributions and state subsidies.

II.

• Workers must have contributed to the insurance for at least 125 days in the 14 months before becoming unemployed, excluding any days worked in the last 2 months. Seasonal workers must have contributed at least 100 days in the 12 months preceding unemployment. For a first claim, the person must have been employed 60 days in each of the 2 years preceding unemployment.

III.

• 6 days.

IV.

• 25 days a month.

V.

• Daily earnings at the time of loss of job.

VI.

• The daily allowance amounts to 40% of earnings in the wage class of manual workers without qualifications; for salaried employees: 50% of earnings, which are not to be less than 2/3 of the daily wages of manual workers without qualifications. + 10% of benefit for each dependant. The amount of allowance for young persons of 20 to 25 years of age is decided by ministerial decision: DRA 15,000 per month.

VII.

• According to number of days worked during the period of 12 or 14 months preceding unemployment. Between 125 and 149 days of employment: 4 months; between 150 and 179 days: 5 months; over 180 days: 7 months. People over 49 years with 210 days of employment: 10 months. Possible extension of above periods of 3 months. Young persons between 20-29 years of age who have been registered as young job-seeker for 6 months receive UB for 6 months.

VIII.

• Annually by decision of the board of the *OAED* in line with changes in the minimum statutory wage.

IX.

• Extraordinary benefit for seasonal workers. Same rates as for UB.

Ireland

I.

• "Unemployment benefit" (UB) and "Pay-related benefit" (PRB). Most workers, with the exception of some public servants, are compulsorily covered under the Pay-Related Social Insurance (PRSI) contribution system. Contributions are payable by employers and employees and entitlement to the benefits depends on PRSI contributions reaching prescribed standards (contribution conditions).

II.

• Claimant must have at least 39 weeks PRSI contributions paid at any time, and at least 39 weeks PRSI contributions paid or credited in the governing contribution year (credited contributions are given for weeks of illness or unemployment). For maximum benefit, 48 weeks PRSI are needed in that year.
PRB is a supplement to UB paid from the 4th week of unemployment.

III.

• UB: 3 days as a rule, 6 weeks if unemployment is voluntary or employment is lost through misconduct.
PRB: 3 weeks.

IV.

• 6 days a week.

V.

• UB: flat rate only.
PRB: average weekly earnings in the last complete tax year before the year in which the claim begins.

VI.

• UB: full flat rate benefit (IRL 48 per week) plus rates for dependants.
PRB: 12% of weekly earnings over IRL 72 and below IRL 220. The combination of UB + PRB + income tax refunds may not exceed 85% of previous average weekly earnings.

VII.

• UB: for persons under 65 years of age up to 390 days; for persons under 18: 156 days; of 65 or over, paid up to 66 years.
PRB can be paid for up to 375 days.

VIII.

• Benefits are normally increased once a year in the context of the annual budget.

IX.

• -

Italy

I.

• "Trattamento ordinario di disoccupazione" compulsory insurance scheme for all workers over 14 years of age (with certain categories excepted, such as artistic personnel, seasonal workers and apprentices).

II.

• A worker must have been insured for at least 2 years, one of them being in the 2 years preceding unemployment.

III.

• Normally 7 days out 30 days in case of workers giving up their job or in case of dismissal due to misconduct.

IV.

• Every day including Sundays and bank holidays.

V.

• Last salary

VI.

• For 1988: 15% of last salary (N.B. UB of this kind is made use of only marginally. More often workers - through their firms - make use of the Wage Compensation Fund (*CIG*), originally intended as an earnings guarantee in the case of short-time working but which now is used in cases of threatening unemployment and thus prevents dismissals).

VII.

• Maximum of 180 days and 150 in case of workers giving up their job or in case of dismissal due to misconduct.

VIII.

• Made by Parliament.

IX.

• Special unemployment benefit paid to workers made redundant in industries other than construction by the closing down of their firm or department or through reduction of personnel, these being the result of regional crises which have been recognised by ministerial decree. The daily rate equals 1/30 of the 2/3 of the gross basic pay. Earning reference: gross pay for normal contractual hours during the last full month of employment. The duration is a maximum of 180 days. Sundays and bank holidays included. In cases of sectoral or local economic crisis, the duration of compensation can be extended by periods of 3 months by Order of the Ministry of Labour.

Luxembourg

I.

● *'Indemnité de chômage complet'*. There is no unemployment insurance system. Unemployment benefit is paid by the Employment Fund *(fonds pour l'emploi)* which is finances by contributions from employers, the communes and income tax.

II.

● Claimant must have been employed on Luxembourg territory as a wage or salary earner for at least 26 weeks during the 12 months preceding his enrolment as a job-seeker at the employment office.

III.

● Normally no waiting period, but young persons who register as unemployed after completing their training or education must wait 39 weeks (under certain conditions 26 weeks) before receiving benefit.

IV.

● 6 days a week.

V.

● Gross earnings during the last 3 (or 6) months preceding unemployment.

VI.

● 80% of previous gross earnings but maximum 250% of statutory minimum wage *(SSM)*. After 182 days' unemployment in 12 months: maximum 200% of *SSM*. Beyond 365 days: maximum 150% *SSM*. Rate of UB is increased by 5% for unemployed with dependant child(ren). If unemployed persons' spouse earns more than 250% of *SSM* applicable to workers with dependants, the rate of benefit is reduced by 50% of difference between spouse's earnings and 250% of *SSM*.

VII.

● 365 calendar days per period of 24 mths. 2 types of extension:
As over 50s having exhausted 12 months entitlement can claim extension of up to 12 months for minimally 30 years compulsory pension insurance; up to 9 months for 25 years and up to 6 months for minimally 20 years pension insurance; 2. Particularly difficult-to-place unemployed who are over 55 years, are partially disabled (30%), or are over 50 years with 15% to 29% disablement can claim extension of 182 days.

VIII.

● Pegged to the cost-of-living index.

IX.

● Benefit is also granted to formerly self-employed persons, who had to give up their work and are seeking work as employees (they have to prove 5 years contributions to the compulsory pension insurance), and to young persons up to 21 years of age (in exceptional cases 18 years of age).

Netherlands

I.

● *'Werkloosheidswet'* / *WW*): compulsory unemployment insurance scheme is administered by the industrial insurance boards under the provisions of the Unemployment Insurance Act.

II.

● Claimant must have worked at least 26 weeks during the 12 months preceding unemployment.

III.

● None.

IV.

● 5 days a week.

V.

● Daily earnings lost.

VI.

● 70% of the daily wage (maximum daily wage of HFL 270.60). When entitlement is exhausted, claimant receives a subsequent benefit at 70% of statutory minimum wage for 1 year irrespective of partner's income. The Supplements Act provides for incomes to be topped up if they drop below minimum social income.

VII.

● Between 6 months and 5 years according to the claimant's length of service and according to his/her age.

VIII.

● Twice annually according to the variations of the wage index.

IX.

● -

Portugal

I.

● *Subsidio ao desemprego (SD)*: granted to unemployed for a period directly linked to the age of the unemployed person.

II.

● The person must be involuntarily unemployed and have had at least 540 days of casual contributory employment during the last 2 years immediately preceding unemployment.

III.

● None. Benefit is granted as soon as the claim is introduced, within 90 days from the beginning of unemployment.

IV.

● Work days.

V.

● The average wage of the workers is defined by R/180, where R is the total income registered in the first 6 months preceding the 2nd month before beginning of unemployment.

VI.

● 65% of the worker's average wage with a lower limit, the guaranteed minimum wage *(GMW)* (except when the worker's average wage is lower than the minimum wage). The upper limit is 3 times the *GMW*.

VII.

● Depends on the worker's age: scaled between 10 months when younger than 25 to 30 months when older than 55. Beneficiaries aged 55 or more having exhausted their entitlement to unemployment benefits, are given an extension of benefit until the age of 60, in anticipation of their entitlement to old age pension.

VIII.

● Linked to the annual revision of the guaranteed minimum wage.

IX.

● -

United Kingdom

I.

● "Unemployment benefit" (UB): the statutory unemployment insurance scheme covering most workers but excluding some groups, e.g. married women and widows who pay a reduced National Insurance (NI) contributions.

II.

● Qualification relies on NI contributions paid and credited in the two complete tax years immediately before the benefit year in which claim starts.
Contributions must have been paid on earnings of at least 25 times the lower earnings limit in at least one of the two tax years. Contributions must also have paid and/or credited on earnings of at least 50 times the lower earnings limit in both of the tax years. There are also special measures available to assist some widows and former students/trainees to qualify without satisfying the normal rules.

III.

● There are 3 statutory unpaid 'waiting days' at the beginning of the claim unless it is made within 8 weeks of another claim to unemployment benefit, sickness related benefits or a government approved training scheme. Benefit payment can be further delayed by up to 6 months if the claimant left the job voluntarily, was dismissed for misconduct etc., and by up to 12 months if the employer made a compensatory payment on terminating the employment.

IV.

● 6 days a week.

V.

● A lower and an upper limit on which Class 1 employees contributions have been paid/credited in the two tax years relevant to the claim.

VI.

● Flat rate UB of UKL 37.35. An adult dependants addition of UKL 23.05. There are higher rates available for people over normal state retirement age who continue to claim unemployment benefit.

VII.

● Payable for 312 days (a year excluding Sundays). Further benefit is not payable until a work test has been passed. This requires at least 16 hours work as an employee in each of 13 weeks. These 13 weeks must normally fall within the 26 weeks immediately preceding the week in which the new claim falls.

VIII.

● UB rates are reviewed annually in April on the basis of price inflation to the previous September.

IX.

● There are special rules that apply to some claimants over 55 years of age who receive occupational or personal pensions.

Skjal XVIII

Á l i t

1

løgtingsmáli nr. 84/1991: Løgtingslóg um innflutning og sølu av rúsdrekka (lm. 68/90).

I N N I H A L D

1. ALMENNAR VIÐMERKINGAR..... 1
   1.1. Inngangur 1
   1.2. Rúsdrekkalóggáva í Føroyum 1
   1.3. Rúsdrekkamálið 1856-1990 4
   1.4. Samandráttur av fundum 7
   1.5. Annað tilfar 24

2. NIÐURSTØÐUR OG TILMÆLI 28
   2.1. Minnilutin (Jóannes Dalsgaard, Birgir Danielsen og Bjarni Djurholm) 29
   2.2. Viðmerkingar til greinirnar 37
   2.3. Lógaruppskotið 44
   2.4. Minnilutin (Signar Hansen og Lisbeth L. Petersen) 64
   2.5. Minnilutin (Helena Dam á Neystabø) 69
   2.6. Minnilutin (Tordur J. Niclasen) 72

3. SKJØL 88

UPPSKOT OG BROYTINGARUPPSKOT

1. Nevndarlimirnir Jóannes Dalsgaard, Birgir Danielsen, Bjarni Djurholm, Signar Hansen, Lisbeth L. Petersen og Helena Dam á Neystabø eru samdir um í staðin fyri uppskot landsstýrisins frá 9. apríl 1991 at seta fram nýtt lógaruppskot. Semja er tó ikki um allar lutir í hesum nýggja uppskoti 44

2. Broytingaruppskot eru til hetta nýggja uppskotið frá
   a) Minnilutanum Signar Hansen og Lisbeth L. Petersen 64
   b) Lisbeth L. Petersen 68
   c) Minnilutanum Tordur J. Niclasen 87

3. Minnilutin Tordur J. Niclasen tekur ikki undir við uppskoti landsstýrisins, men hevur umframt broytingaruppskot nevnt undir 3.c broytingaruppskot til galdandi rúsdrekkalóg 82
   og broytingaruppskot til "Lov for Færøerne om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke m.m." nr. 115 frá 04.04.1928 ..... 82 a

4. Uppskot til samtyktar eru frá
   a) Minnilutanum Jóannes Dalsgaard, Birgir Danielsen og Bjarni Djurholm ..... 34 og 35
   b) Minnilutanum Helena Dam á Neystabø ..... 70 og 71
   c) Minnilutanum Tordur J. Niclasen ..... 80, 81, 83, 84, 85 og 86

5. Uppskot landsstýrisins frá 9. apríl 1991 er lagt við sum skjal 8.

Á l i t

í

løgtingsmáli nr. 84/1991: Løgtingslóg um innflutning og sølu av rúsdrekka. (Lm.68/90)

1. ALMENNAR VIÐMERKINGAR

1. 1. Inngangur.

Málið var lagt fram av landsstýrinum tann 10. apríl 1991 og varð eftir 1. viðgerð 16. apríl beint í rættarnevndina. Samtykt varð, at rættarnevndin til viðgerð av hesum máli skuldi víðkast við tveimum limum, soleiðis at allir flokkar vóru umboðaðir. Við 2. viðgerð 24. apríl varð samtykt, at víðkaða rættarnevndin skuldi virka sum millumtinganevnd hesum máli viðvíkjandi.

Nevndin hevur lagt seg eftir at fáa til vega so haldgott grundarlag sum møguligt fyri eini sakligari støðutøku. Í hesum sambandi hevur nevndin hildið eina røð av fundum við umboð fyri stovnar og felagsskapir, ið mugu haldast at vera serkønir í rúsdrekkaspurninginum. Nevndin hevur viðgjørt uppskot landsstýrisins til nýggja rúsdrekkalóg og hevur undir viðgerðini hildið fundir við umboð fyri landsstýrið.

1.2. Rúsdrekkalóggávan í Føroyum.

Til tess at lýsa ikki bert galdandi rúsdrekkalóggávu, men eisini rættarstandin á rúsdrekkamálsøkinum hevur nevndin

frá Sjúrði Rasmussen, løgfrøðingi og serfrøðingi í føroyskari rúsdrekkalóggávu útvegað sær upprit um evnið. Uppritið er soljóðandi:

"Rættarstandurin á rúsdrekkalógarøkinum í dag er ásettur í trimum ymiskum lógum, L. nr. 115 af 04.04.1928, om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke m.m., sum hon seinast er broytt við Ll. nr. 54 frá 09.06.1988, Ll. nr. 61 frá 19.05.1980 um skamtan av rúsdrekka sum broytt við Ll. nr. 39 frá 20.05.1988 og Ll. nr. 23 frá 11.02.1950 um innflutningsgjøld v.m., sum seinast broytt við Ll. nr. 90 frá 10.10.1991.

Í høvuðsheitum inniheldur L. nr. 115 af 04.04.1928, om forbud mod at driver erhverv med berusende drikke m.m., hesi forboð:

- bann ímóti allari sølu av rúsdrekka, skeinking ímóti gjaldi og eini hvørji vinnu við rúsdrekka
- bann ímóti innflutningi av rúsdrekka til onnur
- bann ímóti at lata persónum undir 20 ár rúsdrekka
- innflutningsforboð fyri at flyta rúsdrekka inn hjá persónum undir 20 ár
- bann ímóti at skeinkja ella lata rúsdrekka ókeypis við tí fyri eyga at stimbra vinnuvegi, ein rekur
- bann ímóti at drekka rúsdrekka í hølum, har matur og/-ella drekka verður selt og almenningurin hevur atgongd
- bann ímóti at lýsa í føroyskum fjølmiðlum við rúsdrekka

Hóast frammanfyri nevnda sølubanni, so gevur lógin føroysku bryggjaríunum heimild at bryggja og selja øl við styrkini silvur/veðraøl og gulløl, og at selja hetta frá góðkendum goymslum undir somu treytum, sum rúsdrekka annars verður innflutt undir.

Í hægstarættardómi frá 1924 (almannakunngjørdur í Ugeskrift for retsvæsen 1924 bls. 416) er staðfest, at stýr-

ið fyri ein klubba í Føroyum framdi brot á bannið í lógarinnar § 1, stk. 1, (sum var einsljóðandi við núgaldandi § 1, stk. 1), tá ið tað skipaði fyri, at skeinkt varð til limirnar ímóti gjaldi. Í dóminum varð upplýst, at klubbin tók ein vinning upp á 25%, tá ið innkeypsprísur, tollur og flutningskostnaður var goldin. Vinningurin varð brúktur til viðlíkahald av hølunum, og fyri at gjalda ókeypis skeinking til veitslur.

Hóast henda hægstarættardóm, so tóku seg upp fyrst í 1960 árunum hinir sokallaðu ølklubbarnir í Føroyum, sum skeinktu til limirnar ímóti gjaldi, og har sølumynstrið var nakað hitt sama sum nevnt í áðurnevnda hægstarættardómi. Hesir virka sum kunnugt enn eftir sama mynstri.

Løgfrøðingar meta, at tá hesir klubbar hava virkað ótarnaðir í nærum 30 ár við myndugleikanna kunnleika og í stríð við orðaljóðið av § 1, stk. 1 sbr. hægstarættardóminum frá 1924, so er nú skapað ein vanarættarlig regla, sum setir til viks § 1, stk. 1 á hesum øki. Henda vanarættarliga regla er tó tulkað sera avmarkað, soleiðis at hon bert kemur upp á tal í teim førum, tá ið skeinkt verður til limirnar í klubba ímóti gjaldi, hetta rúsdrekka bert verður drukkið í hølum ølklubbans, og at støddin av vinninginum við søluni ikki er størri enn neyðugt er fyri at gjalda vanliga løn til barrvørð, høli, reingerð, sum er ájøvn við løn fyri annað arbeiði av líknandi slag her í Føroyum, har rúsdrekka ikki er uppi-
í.

Ll. nr. 61 frá 19.05.1980 um skamtan av rúsdrekka ásetir skamtan fyri rúsdrekka soleiðis, at ongum er loyvt at flyta um ársfjórðingin meira enn 9 litur av rúsdrekka við meiri enn 23% alkoholinnihaldi og/ella 9 litur av heitvíni ella likøri. Eisini er í somu lóg ásett, at um mánaðin er ikki loyvt at flyta inn ella keypa frá føroyskum bryggjaríum meiri enn 4 kassar av gulløli. Vín og veðraøl/silvurstyrki er ikki skamtað. Í lógini er landsstýri-

num heimilað at geva undantak frá skamtannarreglunum, og hevur henda regla seinastu árini verið fyrisitin soleiðis, at eykaloyvi hevur verið veitt til føðingardagshald 40, 50, 60, 65, 70, 75 ár o.s.fr., brúdleyp, silvurbrúdleyp og gullbrúdleyp, minningarhald fyri at hava sitið í starvi hjá sama arbeiðsgevara í 25, 30, 35 ár osfr., ársveitslur hjá feløgum í teim førum, har ikki fleiri av limunum eru undir 20 ár, minningarhald hjá handilsfeløgum eftir virki í 25, 50 og 60 ár, tó treytað av, at haldini ikki eru fyri at stimbra vinnuvegin. Eisini er veitt eykaloyvi til umboðan hjá almennum myndugleikum, eitt nú landsstýri, kommunum og konslum.

Í Ll. nr. 23 frá 11.02.1950 um innflutningsgjøld v.m., sum seinast broytt við Ll. nr. 90 frá 10.10.1991 er ásett, at ikki er loyvt at framleiða rúsdrekka í Føroyum. Eisini er í somu lóg ásett, at ikki er loyvt at flyta inn rúsdrekkaløg, sum er sterkari enn 60% og heldur ikki er loyvt at flyta inn ella í Føroyum at bryggja øl við hægri styrki enn hitt sokallaða gullølið.

Revsingin fyri brot á rúsdrekkalógina er sekt, hefti ella fongsul uttan at ásett er, hvør mesta heimilaða fongsulsrevsingin er. Í dómsvenju hevur harðasta revsing fyri brot á rúsdrekkalóggávuna verið fongsul í upp til 4 - 6 mánaðir í førum, har vinningurin við søluni hevur verið o.u. kr. 200.000,oo til kr. 300.000,oo. Eftir lógini verða brot á rúsdrekkalóggávuna mett so álvarsom, at serlig rættarráð eru heimilað fútanum við góðkenning sorinskrivarans, tá ið rúsdrekkamál verða eftirkannað m.a. haldlegging, rannsókn og varhaldsfongsling o.a."

1.3. Rúsdrekkamálið - 1856 - umleið 1990.

Við lógini um avtøku av Kgl. Einahandlinum í Føroyum frá 21. mars 1855 varð rúsdrekkasøla skipað sum onnur vørusøla í Føroyum. Handil við rúsdrekka var púra fríur, og einasta treytin var vinnubræv til at reka handils-

virki. Í 1860 kom serstøk lóg um handil við og skeinking av rúsdrekka. Við hesi lóg frá 3. mars 1860 varð kravt loyvi til skeinking, og sett varð avgjald á skeinkiloyvi. Endamálið við avgjaldinum var at minka um talið á skeinkistøðum. Avgjaldið varð hækkað við lóg frá 29. dec. 1876. Sum kunnugt hendu í tíðini fram til aldarmótið stórar samfelagsbroytingar í Føroyum. Eitt, sum eyðkendi hesar broytingar, var ein støðugt vaksandi rúsdrekka-nýtsla. Hetta elvdi til eina sera virkna og vælskipaða fráhaldsrørslu, ið kravdi almenn tiltøk móti rúsdrekka-nýtsluni.

Í 1906 setti fráhaldsrørslan fram krav um beinleiðis forboð fyri handli og útskeinking av rúsdrekka í Føroyum.

Eingin ivi er um, at rúsdrekkamisnýtslan um hetta mundið var vorðin til eitt hitt størsta samfelagsliga vandamálið í tíðini, so tungtvigandi orsøkir vóru til tess at gera víttgangandi tiltøk fyri at koma misnýtsluni til lívs.

Tann 6. november 1907 var fólkaatkvøða í øllum landsins kommunum um rúsdrekkaspurningin. Fólkaatkvøðan var ásett við heimild í nýggjari rúsdrekkalóg frá 19. apríl 1907. Henda lóg gav í prinsippinum loyvi at reka handil við rúsdrekka, men lógin ásetti samstundis í § 5, at slíkur handil bert kundi loyvast eftir fólkaatkvøðu í hvørjari sókn.

Eftir fólkaatkvøðuna varð so forboð sett fyri at selja rúsdrekka í Føroyum, og hevði forboðið gildi frá 6. juni 1908, tó so, at rúsdrekka kundi bíleggjast uttaneftir í óavmarkaðum nøgdum. Í 1910 varð henda lóg endurnýggjað óbroytt. Í 1917 varð gjørd tann broyting í lóggávuna, at reglan um, at fólkaatkvøða sambært lógini frá 1907 kundi verða hildin 5. hvørt ár, datt burtur. Í staðin varð sett generelt forboð fyri at selja rúsdrekka í Føroyum.

Í sama viðfangi mistu fólk rættin at bíleggja rúsdrekka í felag, og gistingarhúsini mistu útskeinkingarrættin. Klubbar og ávís feløg høvdu tó framvegis rætt

til at skeinkja út rúsdrekka. Hetta loyvið varð tikið frá klubbunum við nýggjari rúsdrekkalóg, ið kom í gildi 30. januar 1923. Uppaftur strangari gjørdust reglurnar við lóg frá 30. januar 1928, tá skattaváttanin gjørdist treyt fyri at kunna bíleggja rúsdrekka. Áhugavert er tó, at lógin frá 1928 ásetti 18 ára aldursmark fyri tann, ið loyvi hevði at bíleggja rúsdrekka.

Í 1936 var rúsdrekkamálið til umrøðu á tingi, har uppskot vórðu um stórar broytingar. Mælt varð til at seta á stovn einkarsølu fyri innflútning og sølu av rúsdrekka. Málið var útsett og ongatíð avgreitt. Um hetta mundið varð greitt, at rúsdrekkalóggávan varð vorðin ein blanding av forboðslóggávu og skattalóggávu. Rúsdrekkanýtslan var vorðin ein týðandi inntøkukelda hjá Føroya løgtingi. Í 1944 varð lógin broytt til, at rúsdrekka var skamtað soleiðis, at ikki varð loyvt at bíleggja og avgreiða meir enn 9 litrar pr. fólk pr. fjórðingsár. Árið eftir var lógin aftur broytt, soleiðis at skamtanin varð tikin av og aldursmarkið sett til 20 ár.

Í 1949 kom serstøk lóg, ið aftur skamtaði rúsdrekka til somu nøgd sum í 1943, (løgtingslóg nr. 10 frá 28. mars 1949). Henda lóg varð í 1980 avloyst av løgtingslóg nr. 61 frá 19. mai 1980 um skamtan av rúsdrekka. Endamálið við lógini frá 1980 var at minka um ólógligu søluna av rúsdrekka, at minka um nýtsluna sum heild hjá tí einstaka og at royna at benda nýtsluna móti veikari rúsdrekka.

Tann 19. december 1972 legði landsstýrið uppskot til nýggja rúsdrekkalóg fyri løgtingið. Sambært hesum uppskot mælti landsstýrið til stovnseting av einkarsølu við rúsdrekka, eins og tað var heimilað landsstýrinum sambært lógaruppskotinum at loyva føroysku bryggjaríunum at bryggja sterkt øl við styrki upp til 5 vektprocent í Føroyum. Lógaruppskotið frá 1972 varðveitti skamtanina frá 1949, eins og aldursmarkið var verandi óbroytt. Lógaruppskot landsstýrisins um nýggja rúsdrekkalóg varð við ymiskum broytingum samtykt við 3. viðgerð í apríl mánaða 1973. Samstundis sum uppskotið var samtykt, avgjørdi løg-

tingið, at lógin bert kundi verða lýst, um lógin eisini varð samtykt við fólkaatkvøðu. Sum kunnugt datt lógin burtur við tað, at uppskotið varð felt við fólkaatkvøðuni 8. november 1973.

Í 1980 varð rúsdrekkalógin frá 1928 broytt soleiðis, at loyvt var føroysku bryggjaríunum at bryggja og útflýggja øl við upp til 5 vektprocentum í. Í sama viðfeingi var tað sterkasta ølið bannað og tað sterkara ølið (gulløl) skamtað. (Løgtingslóg nr. 60 frá 19. mai 1980). Við heimild í somu lóg varð við kunngerð nr. 78 frá 11. juli 1980, sum broytt við kunngerð nr. 104 frá 15. december 1980 loyvt føroysku bryggjaríunum at útflýggja øl. Seinni er skattaváttanin avtikin, men annars eru ongar álvarsamar broytingar hendar rús- drekkamálinum, fyrr enn verandi uppskot varð lagt fyri Føroya løgting tann 10. apríl 1991.

1.4. Samandráttur av fundum og ymiskum tilfari

Sum nevnt frammanfyri hevur víðkaða rættarnevndin savnað saman ymist tilfar og havt fundir við serkøn fólk innan rúsdrekkaøkið. Nevndin skal tí í álitinum loyva sær stutt at greiða frá teimum mest týðandi viðmerkingunum frá fólki, ið nevndin hevur hitt á máli. Eisini skal nevndin stutt gera eina roynd at samanfata tær upplýsingar og tey sjónarmið í tí skrivaða tilfarinum, sum nevndin heldur hava týdning til tess at fáast kann ein rímulig heildarmynd av rúsdrekkaspurninginum í Føroyum.

Nevndin hevur havt fundir við landfútan, rúsdrekka- og narkotikaráðið, Felagsnevndina hjá Føroysku Fráhaldsfeløgunum, Blákross, umboð fyri Blákrossheimið, barnaverndina í Tórshavn, kommunulæknafelagið, yvirlækna á psykiatrisku deild, Heilbrigdi, Tórshavnar býráð, kommunufelagið, kriminalforsorgina, landsskúlafyrisitingina, tollvaldið, bryggjaríini, postverkið, ávís frítíðarfeløg og umboð fyri vínkeypsfeløg.

Av tí, sum er komið fram á hesum fundum, skal nevndin nevna fylgjandi:

Landfútin gjørdi vart við, at lógarteksturin í uppskoti landsstýrisins sum heild er ein stramming í mun til galdandi lóggávu, hóast ávís liberalisering er í uppskotinum. Eisini gjørdi fútin vart við, at verandi lóggáva er soleiðis háttað, at hon ikki letur seg umsita í dagsins samfelag. Hann helt ikki, at tað ber til at koma rúsdrekkamisnýtsluni til lívs við lóggávu. Hetta gerst bert við at reka ein miðvísan rúsdrekka- og heilsupolitikk. Men, undirstrikaði fútin, fortreytin fyri slíkum politikki er skipað og greið viðurskifti á økinum. Landfútin legði dent á, at løgreglumyndugleikarnir við lógaruppskotinum og við teimum broytingum, sum fútin mælir til, vildu fingið eitt nýtt grundarlag at arbeitt út frá. Við hesum grundarlagi helt hann góðar møguleikar vera fyri at fáa skipað viðurskifti og eftirlit við rúsdrekkadistributiónini. Víðari mælti fútin til, at einkarsølan veruliga verður ein einkarsøla, soleiðis at øll søla millum manna verður bannað. Tað er stórur tørvur á, at fáa eftirlit við rúsdrekkaviðurskiftunum - at fáa skipað og lóglig viðurskifti á økinum. Fútin heldur eisini, at tað er umráðandi at fáa steðgað óskilinum við, at heilt ung fáa hendur á sterkum øli. Hetta, heldur hann, letur seg gera, um uppskotið til nýggja rúsdrekkalóg við ymiskum broytingum verður samtykt og sett í gildi. Samanumtikið tók landfútin undir við uppskotinum við teimum broytingum, sum hann sjálvur hevur mælt til.

Umboðini fyri rúsdrekka- og narkotikaráðið løgdu dent á fylgjandi viðurskiftir:

Flestu broytingarnar, ið høvdu komið í gildi í lógaruppskotinum, eru yvirhøvur í samsvar við høvuðssjónarmiðini hjá ráðnum, um enn hetta ikki kann sigast um detaljurnar. Ráðið er ikki heilt nøgt við uppskotið um einkarsølu - ráðið heldur, at einkarsøla eigur ikki bert at verða eitt distributiónstól og hava distributiónsskyldu, men at einkarsølan eisini eigur at verða liður í tí almenna heilsupolitikkinum.

Víðari heldur rúsdrekka- og narkotikaráðið, at ein endamálsgrein er ynskilig í lógini, og henda enda-

málsgreinin skal hava sum høvuðsinnihald, at tað eigur at verða minkað um nýtsluna og misnýtsluna av rúsdrekka í samfelagnum. Ráðið heldur tað verða heilt órealistiskt at hugsa sær at seta bann fyri rúsdrekkanýtslu í Føroyum og heldur ikki, at eitt bann fyri rúsdrekkanýtslu er skilagott amboð í rúsdrekkapolitikkinum. Ráðið ger vart við, at rúsdrekka- og narkotikaráðið í framtíðini eigur at hava ein leiklut í rúsdrekkapolitikkinum, og umboðini halda, at tað eigur at verða ráðið, sum tilevnar rúsdrekkapolitikkin. Víðari ger ráðið vart við, at einkarsølan má og skal verða tað, sum tey kalla reel, altso at tað veruliga er einkarsølan, sum hevur monopolið í Føroyum. Hetta merkir eftir ráðsins uppfatan, at bryggjaríini ikki eiga at hava loyvi at selja út úr húsinum. Eisini heldur ráðið, at tað eigur at verða loyvt at bryggja rúsdrekka í Føroyum, og mælir samstundis til, at sett verður eitt mark upp á 60% fyri hægst loyvda innihaldi av alkoholi av tí rúsdrekka, sum verður bryggjað ella innflutt til Føroyar. Víðari viðvíkjandi einkarsøluni: Tað eigur at verða ein veruligur møguleiki til at keypa tað, tú skalt brúka og ikki meira. Ráðið leggur stóran dent á hetta, at koma burtur frá kassamentalitetinum, og heldur ráðið, at eitt vælútbygt distributiónssystem kann minka um kassamentalitetin.

Víðari leggja umboðini fyri rúsdrekka- og narkotikaráðið stóran dent á dokumentatión og upplýsing og miðvíst arbeiði til tess at skapa mentalitetsbroyting í fólkinum mótvegis rúsdrekka og leggja umboðini her stóran dent á tað, tey kalla fyri fyrimyndarproblematikkin. Rúsdrekka- og narkoráðið heldur eisini, at tað er hugsandi, at nýtslan fer at vaksa eitt sindur í fyrstani, men heldur síðan, at tey betri og meiri skipaðu viðurskiftini, ið verða ein fylgja av lógini, eisini fara at gera, at sum frá líður, fer nýtslan aftur at minka og kemur í eina meira akseptabla legu. Spurdir, um tað kemur ráðnum illa við, at lógaruppskotið kemur júst nú, áður enn ráðið er liðugt við at gera uppskot til nýggjan føroyskan rúsdrekkapolitikk, søgdu umboðini fyri ráðið seg ikki bein-

leiðis kunna svara upp á hetta og gjørdu bert vart við, at tað altíð, tá tú skal gera nýskipanir, er best at hava so haldgott grundarlag sum møguligt fyri hesum arbeiði, og at støða ráðslimanna møguligt hevði verið eitt sindur øðrvísi um eitt hálvt ár, tá árbeiðið var komið eitt sindur meira áleiðis. Hinvegin gjørdi talsmaðurin fyri ráðið vart við, at ráðið sum heild tók undir við lógaruppskoti landsstýrisins.

Viðvíkjandi ymiskum og ávísum evnum var støða ráðsins fylgjandi:

Aldurmarkið varð mælt at seta til 18 ár, sum ein helt verða rímiligt. Tørvur er eisini á miðvísum heilsu- og ungdómspolitikki. Nógv varð tosað um tann áhaldandi drykkjuskapin mótvegis kassadrykkjuskapinum og "fyrimunir og vansar" við hesum skipanum. Ráðið legði dent á, at vit í Føroyum ikki hava so nógvar kroniskar skaðar, men at vit í heilatikið vita lítið í Føroyum um skaðarnar av alkoholnýtslu. Virkandi formaður ráðsins vísti annars til skrivliga frágreiðing frá ráðnum, ið liggur í málinum. Tað finst eingin miðvís kanning av orsøkunum til, at fólk verða innløgd við akuttum eitringum í Føroyum. Heldur ikki eru teir sosialu faktorarnir í hesum sambandi kannaðir. Gjørt var eisini vart við frá ráðsins síðu, at dagligur drykkjuskapur hjá 12-14 ára gomlum kann verða orsøkin til persónligheitsbroytingar og eisini, at rúsdrekkanýtslan millum lógbrótarar er størri enn vanligt. Umboð fyri ráðið gjørdu aftur vart við, at tað er avgerandi, at lógarkarmarnir eru í lagi, og hildu tey, at nakað av tí rætta var í lógaruppskotinum. Eisini helt ráðið, at vinningurin av søluni skal verða nýttur í arbeiðinum at minka um rúsdrekkamisnýtsluna í landinum. Spurdur um, hvussu vit fáa ein betri rúsdrekkapolitikk, svaraði virkandi formaðurin í ráðnum, at tað var umráðandi at skilja millum misbrúk og brúk. Talað var eisini aftur og fram um týdningin og virkningin av hægri avgjøldum. Her løgdu umboðini fyri ráðið dent á, at avgjøldini ikki vóru so høg, at tey freistaðu til smugling og heimabrygging, víst verður annars til skrivliga frágreiðing frá Pál Weihe,

virkandi formanni í rúsdrekka- og narkotikaráðnum.

Eftir áheitan hevur Deildin fyri Arbeiðs- og Almannaheilsu orðað notat um rúsdrekkaspurningin í Føroyum. Í notatinum, sum er orðað av Pál Weihe, serlækna í samfelagsmedisin/arbeiðsmedisin, verður víst á hetta, at Føroyar hóast alt eru rættiliga væl fyri viðvíkjandi drekkimynstrum samanborið við onnur lond. Føroyingar liggja í tí lægra endanum viðvíkjandi drykkjuskapi, um sammett verður við onnur lond. Samanborið við onnur norðanlond liggja Føroyar í miðjuni.

Í Danmark og Grønlandi er brúkið nógv størri enn okkara, og í Íslandi og í Noregi er nýtslan nakað minni enn okkara. Føroyar liggja á leið við Svøríki. Víðari verður sagt, at tøl, ið siga frá totalbrúki í meðal fyri hvønn íbúgva bert kunnu takast sum vegleiðandi tøl, tá talan verður um at meta um skaða, ið stendst av rúsdrekkanýtslu. Eisini eigur at verða hugsað um, at tølini bert sýna tað, sum myndugleikarnir hava kunnleika til. Aftrat hesum eigur at verða lagt tað, sum fólk drekka, táið tey ferðast uttanlands ella tað, sum tey taka tollfrítt við inn í landið. Hetta tal verður vanliga sett til 15%. Tá talan er um at meta heilsuskaðar, hevur býtið av rúsdrekkanýtsluni sera stóran týdning: Í Føroyum er tað so, at stórur partur av fólkinum ikki nýtir rúsdrekka yvirhøvur, samanborið við Danmark, har tað bert er lítil partur av fólkinum, ið ongatíð smakkar rúsdrekka. Hetta merkir, at vit upp á seg kunnu hava líka nógvar misbrúkarar av rúsdrekka, sum t.d. Danmark, sjálvt um okkara miðaltøl eru lág. Læknin á deildini fyri Arbeiðs- og Almannaheilsu heldur fram:

"Síðani mitt í sjeyti árunum hevur heimsheilsustovnurin WHO gjørt seg til talsman fyri, at eitt alkoholpolitiskt aðalmál eigur at verða at minka miðalnýtsluna (totalkonsumið ella talið av litrum reint alkohol, sum hvør íbúgvi í miðal drekkur um árið). WHO kom m.a. til hesar niðurstøður:

1. Tað er sera sannlíkt, at ein hækking av miðalnýtsluni av rúsdrekka førir við sær økt tal av stórnýtarum.
2. Um myndugleikarnir í einum landi ætla sær at minka um talið av stórnýtarum, fer hetta helst at eydnast, um

tað eydnast myndugleikunum at minka miðal nýtsluna. Meira miðalnýtslan minkar, færri verða stórbrúkararnir.

3. Um talið av stórbrúkarum hækkar, førir tað vanliga við sær hækking av deyðstilburðum av rúsdrekkaávum.

Orvar Olsson hevur í einari rapport frá Centralförbundet för Alkohol- og Narkotikaupplysning kannað eftir, um tað framvegis er vísindarligt grundarlag at halda, at hesi sjónarmið eru røtt. Niðurstøða hansara er soljóðandi:

""Totalkonsumtionsmodellen, så som den allmänt formulerades i WHO-rapporten 1975, är fortfarande giltig. Ju mer alkohol som det totalt sett dricks i ett samhälle, desto fler storkonsumenter kommer det att finnas och desto fler kommer att få skador av sitt drickande. Det är ganske säkert at en sänkning av totalkomsumtionen leder till en minskning av antalet storkonsumenter och till en minskning av antalet alkoholkonsumenter som får skador. Ju större sänkningen är desto, säkrare är det att den följs av en minskning av skadorna.""

Kanningar ímillum 9. floks næmingar í Føroyum vísa, at umleið helvtin av 9. floks næmingunum drekka rúsdrekka við hvørt, at hesir næmingar fáa rúsdrekka ella øl frá eldri vinum og kenningum. Tað eru ikki gjørdar kanningar í Føroyum, ið vísa rúsdrekkanýtsluna hjá vaksnum fólki. Tó tykist myndin at vera tann, at nýtslumynstrið er tað sokallaða skandinaviska mótvegis tí kontinentala. Hetta merkir, at drukkið verður nógv í senn, og so verður einki drukkið í longri tíð. Mótvegis hesum stendur tann suðurlendska javna nýtslan, har drukkið verður vín hvønn dag, og serlæknin í samfelagsmedisini heldur fram:

"Um drykkjumátin er tann fyrri, nýtist totalkonsumið fyri hvønn íbúgva í miðal ikki at vera stórt, og tó kunnu tær heilsuligu og sosialu avleiðingarnar vera alstórar. Tann, ið rúsar seg, kann gerast so eitraður, at hann onkursvegna kemur í vanlukku og møguliga doyr. Klárar hann hinvegin rúsin snikkaleysur, hevur likamið góðar møguleikar at vinna á eitranini heilt uttan mein. Annarsleiðis er við teirri støðugu nýtsluni. Av henni standast hópur av heilsubrekum. Vanliga siga vit, at talið av livrasjúkuni Cirrhosu ella livurskropnan er eitt gott mát fyri, hvussu stórt alkoholmisbrúkið er í einum samfelag. Í Danmark doyðu í 1986 288 menn og 104 kvinnur av livurskropnan vegna alkoholnýtslu. Umroknað til føroysk viðurskifti, kundu vit vænta á leið 4 deyðsboð árliga, men sambært tølini yvir deyðsorsakir í ársfrágreiðingini

hjá landslæknanum 1987 er tað færri tilburðir í Føroyum enn í Danmark. (1982: 4 tilburðir. 1983: 1 tilburður. 1984: 0. 1985: 1. 1986: 0). Sambært somu ársfrágreiðing vóru 14 av 23 óvæntað og brádliga deyðum fólkum ávirkað av rúsdrekka, t.v.s. meiri enn 0,5 o/oo. 10 høvdu meiri enn 1,75 o/oo í blóðinum. Sambært munnligan fyrispurning til landslæknan hevur hetta verið lagið í nógv ár."

Læknin á Deildini fyri Arbeiðs- og Almanna-heilsu tekur sum nevnt eisini frammanfyrinevnda spurningin um málsetningin fyri almanna heilsu hjá WHO upp í nevnda notati. Víst verður á, at endamálið er, at í seinasta lagi 1995 eigur at verða hend ein týðilig minking í heilsuniðurbrótandi atferð, t.d. nýtslu av alkoholi og heilivági. Upp á longri sikt er endamálið, at rúsdrekkanýtslan og onnur vandamikil evnanýtsla eiga at verða minkað minst 25% um ár 2000. Víst verður eisini á í nevnda notati hvørjar møguleikar, ið samfelagið hevur til tess at minka um alkoholnýtsluna. Víst verður á <u>prispolitikkin</u>, sum hevur sera stóran týdning fyri samlaðu nýtsluna.

Um hetta stendur soleiðis:

Hvørjar møguleikar hava vit at minka um alkoholnýtsluna?

1. Prisurin á rúsdrekka hevur størta týdning fyri samlaðu nýtsluna. Samanborið við aðrar mátar at tálma nýtsluna - einkarsøla, handilstíðir, upplýsing, aldursmark o.s.fr., virkar prispolitikkurin smbrt. útlendskar royndir nógv best. Príselasticiteturin er lutfallið millum fallið í prosentum av rúsdrekkanýtsluni og hækkingina í prosentum av prisinum, tá hesin hækkar eitt sindur. Kanningarúrslit sýna, at príselasticiteturin fyri brennivín liggur ímillum ÷0,3 og ÷2,4, fyri vín millum ÷0,1 og ÷1,7 og fyri øl millum ÷0,2 og ÷3,0. Hetta merkir, at um vit siga, at príselaticiteturin fyri brennivín er ÷1, so fer ein hækking av brennivínsprísinum upp á 25% at føra við sær 25% lækking av nýtsluni. Tað ber sjálvandi ikki til heilt neyvt at siga, hvussu nógv rúsdrekkanýtslan í Føroyum fer at minka, um prísurin hækkar, men tað tykist at vera greitt, at her er eitt týðiligt samband, sum ber til at nýta í rúsdrekkapolitikki. Tað er sjálvandi mark fyri,

hvussu høgur prísurin í Føroyum kann vera, tí gerst munurin millum grannalondini og okkum ov stórur, økist freistingin til ólógligan innflutning ella ólógliga framleiðslu.

2. Tað tykist at vera ein sannroynd, at lættari alkohol er at fáa fatur á, størri verður miðalnýtslan. Vit kunnu siga, at søla, sum tann í Danmark við sølu í øllum handlum, er tann skipanin, ið gevur brúkaranum lættasta vegin til rúsdrekka. Brúkarin kann keypa tað her og nú og tí nøgd honum hóvar. Okkara skipan í Føroyum liggur í hinum endanum, har rúsdrekka skal bileggjast í góðari tíð og vanliga verður tað keypt í stórum.
3. Talið av vertshúsum og matstøðum við heimild at skeinkja ávirkar eisini samlaðu nýtsluna. Í Finlandi hækkaði talið av útsølustøðum frá 1600 til 21.000 í árunum 1968 til 1970, og nýtslan hækkaði við 50%.
4. Lýsingar fyri ella ímóti rúsdrekka hava ivaleyst ávísan týdning fyri nýtsluna.

Núverandi rúsdrekkalóg við sínum forðingum at fáa fatur í rúsdrekka beinanvegin og forðingin ímóti at servera rúsdrekka á matstovum, eru uttan iva við til at halda miðal rúsdrekkanýtsluni niðri. Hetta soleiðis at skilja, at um rúsdrekka verður lættari at fáa fatur í, t.d. í einkarsølu ella á matstovum fer samlaða nýtslan at vaksa.

Ein økt nýtsla er frá einum heilsusjónarmiði óheppin. Her má WHO málið um 25% niðurskurð innan 1995 sigast at vera vælgrundað. Hinvegin vil ein broyting av rúsdrekkalógini soleiðis, at tað verður lættari at fáa fatur á rúsdrekka í smáum nøgdum, tá tørvur er, óivað eisini hava eina útjavning av nýtsluni við sær. Tað merkir, at teir stóru topparnir, tá kassin kemur, minka ella hvørva.

Avleiðingarnar fyri almannaheilsuna verða helst negativir, um vit bara broyta núverandi rúsdrekkalóg til t.d. einkarsølu og skeinkingarloyvi á matstovum og annars eingi onnur tiltøk settu í verk, tí vøksturin í miðalnýtsluni hevði havt lutfallsliga fleiri ringar avleiðingar við sær enn tær góðu avleiðingarnar av tí meiri jøvnu nýtsluni.

Tað er tó annað enn læknaligar metingar í hesum máli. Tað er ivaleyst eitt faktum, at føroyingar ikki kunnu steingja rúsdrekka úti. Rúsdrekka er ein partur av øllum tí vesturlendska samfelagnum, og samskiftið landanna millum veksur støðugt. Um vit við lóg skulu halda rúsdrekka burturfrá okkum, fer hetta at krevja eitt størri og størri eftiransingararbeiði. Royndirnar hjá fólki at fáa til vega somu kor viðvíkjandi rúsdrekka sum í grannalondunum fara at verða fleiri og fleiri.

Eg haldi, at vit skulu broyta rúsdrekkalógina, soleiðis at loyvt verður at skeinkja á matstovum, og at rúsdrekka verður selt í einkarsølum, men samtíðis eiga rúsdrekkatálmandi tiltøk at vera sett í verk, t.d. prishækkingar.

Grundgevingin fyri einkarsølu fram fyri heilt fría sølu er, at við hesum ber til at halda talið av sølustøðum niðri, t.d. svarandi til talið av sýslum í landinum. Rúsdrekka fær ein serstatus og verður ikki dagligvøra sum mjøl og sukur. Tað verður lættari at stýra lýsingunum o.s.fr. Í einkarsøluskipanina kann eisini innflættast rationering, sjálvt um hon neyvan verður virkin.

Niðurstøða:

Um rúsdrekkalógin verður broytt soleiðis, at sølustøð verða her í landinum, og tað fer at bera til at fáa fatur á rúsdrekka beinanvegin og at skeinkt verður á matstovum, fer nýtslan helst at hækka, um ikki tálmandi tiltøk verða sett í verk samtíðis. Tað er av týdningi, at landsins myndugleikar, feløg, samkomur, arbeiðspláss og einstaklingar arbeiða fyri, at rúsdrekkanýtslan verður hildin á einum støði, har heilsuvandi ikki stendst av. Her eru ymsir møguleikar:

1. Við prishækkingum á rúsdrekka ber til at tálma nýtsluna munandi.
2. Talið av sølustøðum eigur at vera avmarkað.
3. Tað hevur ikki verið siður í Føroyum at drekka á arbeiðsplássum. Hendan sið eiga vit at varðveita, serliga umborð á skipi.
4. Eitt støðugt arbeiði eigur at verða gjørt til tess at tryggja, at alkohol og bilkoyring ikki verða samanblandað.
5. Holl undirvísing um vandarnar, ið kunnu standast av alkoholi, bæði akuttar og kroniskar heilsuvandar, sosialt óføri o.s.fr.
6. Góð skráseting av nýtsluni og nýtslumynstri í ymiskum samfelagsbólkum.
7. Góð skráseting av rúsdrekkaskaðum til tess at kunna fylgja árininum á almannaheilsuna."

Nevndin hevur frá A. G. Wang, økissálarlækna fingið notat um rúsdrekka og samfelag. Av nevnda notati gongur fram, soleiðis sum ávíst av fleiri, at tað, sum hevur stóran týdning fyri heildarstøðuna í landinum viðvíkjandi rúsdrekka er totalnýtslan í meðal pr. íbúgva. A. G. Wang fer víðari við hesum spurningi og upplýsir, at tað nú tykist vísindaliga prógvað, at jú størri miðalnýtslan er í einum samfelag, jú størri verður talið av stórnýtarum, og harvið av alkoholskaðum. Tað ræður tí frá einum samfelagssjónarmiði um at halda miðalnýtsluna í samfelagnum á einum forsvarligum støði.

A. G. Wang nevnir ymist, sum virkar tálmandi fyri rúsdrekkanýtsluna í samfelagnum og vísir serstakliga á tann stóra týdning, sum rúsdrekkaprísirnir hava fyri nýtsluna:

"Ivaleyst er, at hesar forðingar hava eina tálmandi virkan, men annars hevur runt umkring okkum í aðrar mátar mest dentur verið lagdur á prísleguna, ið sum sagt, mest er stýrd av tolli og avgjøldum. Vanligt er serliga at leggja til merkis lutfallið millum prísin á rúsandi løgi og vanliga lønarstøðið. Vísast kann her til nýtslumynstrið og lønarmynstrið yvir fleiri ár, soleiðis sum hetta kann setast upp í strikumynd og sum flestu staðir tykist at vísa, at prísurin fer mun til lønarstøðið er eitt avgerandi árin til nýtsluna."

A. G. Wang, økissálarlækni, nevnir eisini onnur viðurskifti, ið hava týdning fyri alkoholnýtsluna í samfelagnum:

"Umframt hetta er sjálvandi upplagt at nýtslumynstrið eisini knýtir seg til mentan, trúgv og annan sið. Í norðanlondunum, serliga síðani aldarskiftið, eitt nú til fráhaldsrørsluna og til ymsar kristiligar bólkar, sum hava staðið fyri fráhaldni ella minimalari nýtslu. Hesar forðingar eru tískil ikki av lógarslagi ella prísslagi, men eru knýttar til hugburð hjá tí einstaka ella til ein bólk av fólki. Nógv hevur verið tosað um tey seinru árini, hvørt tað árin, sum kemur, eitt nú serliga ígjøgnum litað bløð og einamest sjónvarpið, kann hava serliga ávirkan, og einki er at ivast í, at eitt nú serliga í amerikonskum filmum verður borin fram ein mentan, har rúsdrekka ikki bert verður nýtt til gaman, men til dagligt drekka. Um hendan mentan vinnur fram, er tað beint tvørturímóti, soleiðis sum rúsdrekka hevur verið uppfatað norðanfyri, bæði av nýtarum og av avhaldsfólki."

Felagsnevnd Fráhaldsfelaganna (Henda nevnd fevnir um øll fráhaldsfeløg í Føroyum uttan Blákross) hevur á fundi við víðkaðu rættarnevndina og skrivi til somu nevnd gjørt greitt, at tað er av stórum týdningi, at uppskot til nýggja rúsdrekkalóg kemur beint nú - tað ber ikki til at bíða longur. Rúsdrekkatrupulleikarnir í samfelagnum eru vaksnir so nógv, at nú vendist ikki aftur, og haldast kann ikki fram við galdandi skipan. Um eingin lóg kemur, so verður framvegis einki eftirlit. Hetta er serliga galdandi fyri klubbarnar, har stórur tørvur er at fáa teir undir eftirlit og klubbarnar undir lógina. Umboðini fyri fráhaldsrørslurnar mæltu til at seta á stovn einkarsølu og mæltu samstundis til, at einkarsøla varð skipað í

hvørjari sýslu. Umboðini mæla til 20 ára aldursmark og frá at avtaka skamtanina, tey halda tvørturímóti, at nøgdin, sum tann einstaki kann útvega sær, eigur at minkast, og at strangari skamtan eigur at verða sett í verk. Felagsnevndin er ímóti at veita loyvi til útskeinking. Verður henda skipan kortini sett í verk, er umráðandi, at sokallaðu ølklubbarnir eisini koma undir lógina. Hesi umboð løgdu eisini stóran dent á, at greiðar reglur verða gjørdar fyri virksemið hjá loyvisnevndini, at greiðar treytir verða settar fyri skeinkistøðunum, og at sera gott eftirlit verður skipað við hesum støðum. Víðari mæltu umboðini fyri fráhaldsfeløgini til, at sett verður eitt fast tal av skeinkiloyvum fyri alt landið soleiðis, at sleppast kann undan stórum tali av skeinkiloyvum í ávísum pørtum av landinum. Fráhaldsfeløgini halda ikki, at bryggaríini eiga at varðveita loyvi til framhaldandi at útflýggja øl - øll útflýggjan av rúsandi løgi, tað veri seg spiritus, vín ella øl, eigur at fara fram ígjøgnum eina einkarsølu. Samantikið var støðan hjá fráhaldsfeløgunum tann, at tey taka undir við lógaruppskotinum við omanfyrinevndu viðmerkingum og gera vart við, at tørvur er á nýggjari lóg her og nú, at lógaruppskotið gevur møguleika fyri at fáa eina lóg, sum kann haldast uppi og virka, og sum kann fáa skil á ølklubbunum, og sum kann fáa drykkjuskapin á diskotekum og dansihølum undir eftirlit. Mælt var eisini til at gera enn strangari skamtan fyri tað sterkara ølið, at varðveita - møguliga stramma verandi rúsdrekkaskamtan og til, at einki rúsdrekka yvir 50% eigur at verða innflutt til Føroya. Mælt varð eisini til, at ávaringar verða prentaðar á alt rúsdrekka, sum verður selt og útflýggjað ígjøgnum einkarsøluna. Fráhaldsfeløgini gjørdu at enda vart við, at lógin eigur at verða fylgd upp við einum rúsdrekkapolitikki, strongum og vælskipaðum eftirliti, og lovaðu, at eisini fráhaldsrørslurnar skuldu kunna og sýna ábyrgd í samband við eina møguliga nýggja skipan.

Blákrossfelagið hevur gjørt nevndina varuga við, at Blákross ikki tekur undir við lógaruppskoti landsstýrisins til nýggja rúsdrekkalóg. Bláikrossur mælir heldur

til, at gamla lógin framvegis verður galdandi, og at møguligir skeivleikar í hesi lóg verða rættaðir. Blái krossur heldur tað ikki vera rætt at seta í verk nýggja lóg, bert tí at gamla lógin ikki verður hildin.

Á fundi við umboð fyri Blákrossheimið í Tórshavn, gjørdu umboð fyri henda stovn vart við, at galdandi rúsdrekkalóg nú er vorðin so útholað, at hon ikki virkar longur, og halda tey, at tørvur tí er at fáa nýggja lóg, men tey mæla frá heilt fríari sølu. Tey gjørdu serliga vart við ta vánaligu støðuna hjá ávísum rúsdrekkamisnýtarum í samfelagnum - fólk, ið so at siga drekka alt, sum hevur rúseitur í sær. Hesi fólk hava stóran tørv á hjálp frá tí almenna og serliga er tørvur á einum herbergi, har fólk, ið eru illa fyri av rúsdrekka, kunnu koma og gista, í longri ella styttri tíðarskeið. Í hesum sambandi gjørdu tey vart við, at neyðugt er at skilja herbergsvirksemið og viðgerðarvirksemi sundur. Umboðini fyri Blákrossheimið hildu ikki, at bryggjarlíni áttu at varðveita útflýggingarloyvið. Tey taka undir við uppskotinum um, at øll rúsdrekkaútflýggjan í Føroyum eigur at fara fram ígjøgnum eina almenna einkarsølu. Umboðini fyri Blákrossheimið løgdu stóran dent á, at loyvisnevndin setir heilt klárar og greiðar reglur fyri skeinkiloyvið, og at hildið varð strangt eftirlit og gott skil í samband við útskeinkingarstøðini. Hesi umboð løgdu stóran dent á viðgerðarpartin og hildu, at hesin partur átti at verið styrktur fíggjarliga og gjørdu vart við, at viðgerðarstovnarnir, sum støðan er í dag ikki hava møguleika at geva eina nøktandi viðgerð. Tey løgdu eisini stóran dent á afturvendandi upplýsandi herferðir, serliga vendar til ungdómin við tí endamáli at minka um rúsdrekkanýtsluna.

Nevndin hevur eisini havt fund við barnaverndina í Tórshavn. Barnaverndin gjørdi serliga vart við vaksandi drykkjuskapin millum tey heilt ungu í høvuðsstaðnum. Tey upplýstu, at tað ikki var óvanligt, at foreldur drekka so illa, at børnini verða forsømd. Barnaverndin gjørdi vart við, at tað eftir teirra tykki fer fram ólóglig søla av øli til fólk undir aldursmarkinum, og at henda søla opinlýst fer fram á ávísum støðum í Tórshavn. Barnaverndin gjørdi eisini vart við tann vaksandi vandan við tí, sum

kallast "sniffing" - hetta at anda inn ymisk sløg av gassum, eitt nú tendraragass, og hildu tey, at okkurt átti at verið gjørt við henda álvarsama vanda. Tey gjørdu eisini vart við tann vaksandi hasjvandan og vandan við øktari narkotikamisnýtslu. Samanumtikið hildu umboðini fyri barnaverndina í Tórshavn ikki, at verandi lóggáva er nýtilig, og hildu tey stóran tørv vera á nýggjari lóg. Tey tóku sum heild undir við grundarsjónarmiðunum í uppskotinum til nýggja rúsdrekkalóg frá landsstýrinum. Orsakirnar til, at tey tóku undir við uppskotinum, eru, at tey halda, at uppskotið gevur betri møguleikar fyri eftirliti og skipaðum viðurskiftum. Eisini hildu tey, at løgreglan við nýggju lógaruppskotunum fer at hava betri møguleikar til at fáa skil á svørtu søluna av øli og øðrum rúsandi til fólk undir aldursmarkinum.

Á fundi við umboð fyri kommunulæknafelagið gjørdu umboðini vart við tann stóran týdning, sum viðgerðarstovnarnir Heilbrigdið og Blákrossheimið hava í viðgerðini av rúsdrekkamisnýtarum. Teir upplýstu, at síðani hesir stovnar vóru komnir, var arbeiðsbyrðan av rúsdrekkamisnýtarum munandi minkað. Kommunulæknarnir gjørdu vart við, at galdandi lóggávan er óheppin og elvir til tann sokallaða kassamentalitetin. Lóggávan elvir til eitt ógvusligt drekkimynstur, og hildu kommunulæknarnir frægast vera, at rúsdrekkasølan stigvíst verður gjørd frí. Teir hildu ikki, at nøkur restriktiv skipan verjir borgaran fyri rúsdrekkamisnýtslu. Henda støða kemur fyrst og fremst av sambært umboðini fyri kommunulæknarnar, at galdandi lóggáva er heilt uttan samsvar við tað, sum føroyingar, ið nú ferðast ógvuliga nógv, uppliva uttanlands. Umboðini fyri kommunulæknafelagið hildu ikki nakrar fyrimunir vera við postordrasølu, við tað at postordrasølan framvegis fór at elva til kassamentalitetin. Læknarnir løgdu stóran dent á, at endamálið við lóggávu og øllum rúsdrekkapolitikki átti at verið, at minka um nýtsluna av rúsdrekka og at fáa eftirlit og skipað viðurskifti á økinum. Teir gjørdu eisini vart við vandan, at yngri og yngri bólkar nýta rúsdrekka. Kommunulæknarnir mæltu til

líðandi at avtaka allar restriktiónir, at lata tað veikara ølið verða útflýggjað í vanligum handlum og til at reka ein politikk, sum økir um nýtsluna av sterkum løgum og minkar um nýtsluna av rúsdrekka. Viðvíkjandi bestu leið til at minka um nýtsluna og misnýtsluna, hildu teir vera at skipa hetta við t.d. prísinum, við hægri avgjøldum og við upplýsing.

Nevndin hevur eisini havt fundir við umboð fyri Tórshavnar býráð og við Føroya Kommunufelag. Umboðini fyri Tórshavnar býráð ynsktu landsdekkandi loyvisnevnd í samband við møgulig skeinkiloyvi. Kommunalir myndugleikar eiga at verða hoyrdir í samband við veiting av skeinkiloyvum. Um rúsdrekkastøðuna sum heild gjørdu umboðini fyri Tórshavnar býráð vart við, at tað eftir teirra tykki, ikki ber til at halda uppi galdandi rúsdrekkalóg. Umboðini fyri Tórshavnar býráð hildu, at støðan í løtuni er óforsvarlig, og at viðurskiftini bert kunnu haldast at batna við nýggjari lóg. Víðari tóku umboðini fyri Tórshavnar býráð sum heild undir við uppskotinum til nýggja rúsdrekkalóg við møguligum neyðugum broytingum. Tey mæltu eisini til, at meiri verður gjørt við upplýsing og fyribyrging, við viðgerð og eftirviðgerð, og sóknaðust tey í hesum sambandi eftir einum almennum rúsdrekkapolitikki. Hesi umboð mæltu eisini til, at tað veikara ølið verður selt í vanligum handlum, meðan tað sterkari ølið eigur at verða útflýggjað gjøgnum rúsdrekkasølu landsins.

Hinvegin mettu umboðini fyri Føroya Kommunufelag seg ikki at hava heimild til at úttala seg um galdandi rúsdrekkalóg ella um uppskot landsstýrisins til rúsdrekkalóg. Tann einasti leikluturin hjá kommununum í hesum sambandi eigur sambært umboðini fyri Føroya kommunufelag at vera, táið skeinkiloyvi skulu latast. Í slíkum førum eigur bygda- ella býráð at fáa loyvisumsókn til ummælis, meðan myndugleikin at játta loyvi eigur at vera hjá eini landsdekkandi loyvisnevnd. Umboðini fyri Føroya Kommunufelag mæltu til varni og til hygni, tá loyvi verða latin, so ikki ov nógv útskeinkingarstøð verða.

Umframt sum frammanfyri nevnt feløgini Blákrossur og Blákrossheimið hevur nevndin eisini hildið fund við Blákrossstovuna og við tann rúsdrekkaráðgeva, ið har starvast. Hesin ráðgevi virkar mest við vitjan í heim, har rúsdrekkatrupulleikar eru, og við samtalum við rúsdrekkamisnýtarar og teirra avvarðandi. Ráðgevin frá Blákrossstovuni mælti frá at seta nýggju lógina í gildi. Hann heldur galdandi lóg vera nýtiliga, bert hon verður hildin.

Postverk Føroya hevur av fleiri orsøkum stóran áhuga í rúsdrekkalóggávuni, og hevur postverksstjórin á fundi við nevndina gjørt vart við, at postverkið er til reiðar at taka sær av avgreiðsluni av rúsdrekka í Føroyum, um so er at myndugleikarnir ynskja hetta. Postverksstjórin vísti á, at postverkið er um alt landið, at postverkið hevur flutning, at postverkið kann avgreiða toll, hevur framkomna telduútgerð o.s.fr. Postverkið avgreiðir 40.000 rúsdrekkasendingar um árið og gevur hetta postverkinum 2,6 mió. kr. í inntøku. Av hesum heldur postverkið ikki orsøk vera til at gera nýggjan stovn til rúsdrekkasølu. Postverkið mælir heldur til, at gjørd verður ein royndarskipan galdandi í 5 ár, har postverkið hevur søluna av innfluttum rúsdrekka. Skipanin eigur at virka soleiðis, at rúsdrekka verður bílagt og síðani útflýggjað á næsta posthúsi. Táið royndartíðin er farin, kann rúsdrekkalógin verða endurskoðað. Postverkið heldur ikki, at tað er átrokandi at fáa broytt útflýggingarskipanina fyri øl. Til spurningin, hvørt tað ber til hjá fólki, ið ikki hava loyvi til tess, eitt nú fólki undir 20 ár at fáa avgreitt ølsendingar á posthúsinum, svaraði postverksstjórin, at leiðsla postverksins í apríl í ár hevur skrivað til posthúsini og mint tey á, at ikki er loyvt at avgreiða rúsdrekka til fólk undir 20 ár. Um so er, at postverkið fær klagur um, at fólk undir 20 ár hava kunnað fingið avgreitt rúsdrekka á posthúsi, verður klagan kannað gjølla, og syrgt verður fyri, at mistøk ikki henda aftur.

Viðgerðarstovnurin Heilbrigdið á Velbastað hevur á fundi við nevndina greitt frá, at stovnurin onga støðu tekur til rúsdrekkalóggávuna yvirhøvur. Stovnurin kann tí hvørki mæla til at samtykkja nýggja rúsdrekkalóg ella frá. Stovnurin leggur stóran dent á sjálvan viðgerðarháttin, ið er lýstur í skjali, sum liggur við málinum.

Nevndin hevur havt fund við umboð fyri kriminalforsorgina, og snúði fundurin seg serstakliga um § 12, 1. stk. í uppskoti landsstýrisins, har mælt verður til, at banna skeinking av rúsdrekka til fólk, sum í almennari skipan eru undir avvenjingarviðgerð fyri rúsdrekkamisnýtslu. Stovnurin hevur í brævi til nevndina viðgjørt hendan spurningin nærri. Talan er her um fólk, ið eftir treytaðum dómi hava fingið álagt at lata seg viðgera fyri rúsdrekkamisnýtslu. Kriminalforsorgin ger vart við, at her júst er talan um samskiftisfólk hjá kriminalforsorgini. Áðrenn hesi fólk fáa dóm, verður persónskanning gjørd á kriminalforsorgini, ið skal lýsa persónligu og socialu viðurskiftini hjá tí ákærda. Í niðurstøðuni kemur kriminalforsorgin við uppskoti um dóm. Talan er ofta um fólk, sum í edrúari støðu ikki gera nøkrum mein, men sum ofta koma í óføri, tá tey hava drukkið. Aloftast heimilar tað revsiverda treytaleysan dóm til fongsul, men tað er uppgáva kriminalforsorgarinnar at kanna, um tað er møguligt at eggja tí unga til at lata seg viðgera móti misnýtslu heldur enn at fara inn at sita.

Kriminalforsorgin vísir á, at hóast dómur er almennur, so hava tey, ið arbeiða innan fyri løgreglu, fútaembætið, kriminalforsorg og sorinskrivaraembætið, øll tagnarskyldu. Tíðin, ið fólk verða dømd til viðgerð, er aloftast tvey ár, og er tí vandi fyri fyri tað fyrsta, at tað fer at vera torført at eggja fólki til at lata seg viðgera móti misnýtslu, um hesi fólk, umframt at vera undir eftirliti av kriminalforsorgini og í viðgerð móti misnýtslu, eisini skulu "heingjast upp" á støðum við útskeinkingarloyvum. Ein tílík skráseting kann fyri tað annað eisini av tí skrásetta koma at vera uppfatað sum ein eykarevsing, eins og vandi eisini er fyri, at nøvnini ikki verða strikað, tá viðgerðartíðin er úti.

Kriminalforsorgin heldur eisini, at støðan í Føroyum er vorðin soleiðis, at ein og hvør, ið vil hava fatur á rúsdrekka, altíð kann fáa fatur á hesum. Tað er tí einki avmarkandi í galdandi lóggávu, og heldur kriminalforsorgin tí, at tørvur er á nýggjari lóggávu og heldur í hesum sambandi, at uppskot landsstýrisins er, sum tikið verður til, á góðari leið.

Av tí, at tað í nevndarviðgerðini frá mongum síðum ferð eftir ferð verður víst á týdningin av upplýsandi og fyribyrgjandi virksemi, hevur nevndin hildið fund við umboð fyri landsskúlafyrisitingina til tess at fáa greiði á, hvat ið verður gjørt innan fólkaskúlan til tess at upplýsa um vandan við rúsdrekkanýtslu. Umboðini fyri landsskúlafyrisitingina boðaðu frá, at tað júst í hesum døgum verður arbeitt við uppskoti til nýggjar lestrarlesiætlan viðvíkjandi njótingar- og rúsevnum. Hetta tilfar varð lagt fyri nevndina og framgongur av hesum tilfari, at endamálið við undirvísingini er at geva næmingunum innlit í nýtslu og misnýtslu, og hvussu til ber at verja seg sjálvan og onnur móti misnýtslu, at geva næmingunum kunnleika um vanligastu njótingar og rúsevni og serliga avleiðingar teirra, at kunna teir um tiltøk, samfelagið ger til tess at forða fyri ella at tálma misnýtslu og um tiltøk fyri at hjálpa fólki burtur úr misnýtslu. Undirvísingin eigur at vera skipað soleiðis, at næmingarnir ikki eru i iva um, at einum frískum tørvar ikki eitt stimbrandi evni til at liva, og at t.d. royking er eitt slag av evni til misnýtslu, ið ringt kann vera at leggja av, um tú fyrst hevur vant kroppin til tubbakkið. Næmingarnir eiga eisini at gerast greiðir yvir tann heilsuvanda, ið kann standast av misnýtslu av njótingar- og rúsevnum. Hendan lesiætlan verður sett í verk í næstum, og heldur nevndin, at endamálið við hesari ætlan er sera skilagott. Tó ivast nevndin í, um endamálið kann vera rokkið við tí avmarkaða tímatali, ið sett er av í fólkaskúlanum til hesa undirvísing. Nevndin heitir tí á landsstýrið um at reisa hendan spurning yvir fyri landsskúlafyrisitingini.

Bryggjaríini hava gjørt nevndina varuga við ymiskar spurningar, ið serstakliga viðvíkja teirra parti av rúsdrekkamálinum. Tey greiða frá, at virksemi teirra verður munandi skert, um útflýggjan av øli bert verður loyvd gjøgnum Rúsdrekkasølu Landsins. Tey vísa eisini á, at eftirlitsmøguleikarnir eftir teirra tykki eru góðir, um so er, at myndugleikarnir skuldu hildið seg havt orsakir til at kanna skipanina nærri. Bryggjaríini gera eisini vart við, at tað ber væl til at útflýggja eitt nú tað veikara ølið í smærri eindum t.d. 6 fløskur í senn. Hetta kundi verið gjørt við, at goymslurnar fingu serloyvi at tollgreiða nakað av tí øli, ið er á goymslu, og at hava hetta fyri seg og selja tað í smáum eindum.

1.5 Annað tilfar.

Tann 20. apríl 1991 var ráðstevna í Norðurlanda-húsinum um rúsdrekkapolitikk. Nevndin hevur fingið tilfar frá hesi ráðstevnu, og skal taka fram her nakað av tí, sum minnilutin heldur vera áhugavert í sambandi við málið viðvíkjandi rúsdrekkalógini.

Formaðurin í rúsdrekka- og narkotikaráðnum August G. Wang, økissálarlækni, nevndi nakrar treytir, ið áttu at verið uppfyltar, fyri at talan kundi vera um skilagóðan alkoholpolitikk. Hann legði dent á, at alkoholpolitikkur fevnir um øll tey tiltøk, sum tað almenna og onnur seta í verk, tað veri seg innan rúsdrekkalóggávu viðvíkjandi atgongd til rúsdrekka, avgjøld og tollpolitikk, upplýsing og undirvísing, viðgerð og eftirgerð. Hann vísti á, at alkoholisma nú yvirhøvur er viðurkend ikki bert sum ein menniskjansligur trupulleiki, men eisini sum ein sjúka og ein sosialur trupulleiki. Tey seinastu árini hevur ein í útheiminum sæð ein almennan vaksandi áhuga fyri rúsdrekkatrupulleikum í breiðari merking, og serliga

[redacted]

sigði hann um rúsatburð og aðrar langtíðarfylgjur, sum

andi marknaðarviðurskiftum og við turismuspurninginum koma vit meiri og meiri at líkjast meginlandinum í listanum yvir øki, sum spæla inn viðvíkjandi alkoholpolitikki. Í hesum sambandi nevndi hann teir spurningar, sum WHO hevur umrøtt viðvíkjandi alkoholpolitikki og legði her aftur dent á eftirlit, avgjøld, turismu, tal av útskeinkingarstøðum og ta skiftandi støðuna millum eftirlitspolitikk og viðgerðarpolitikk. Víðari vísti formaðurin í rúsdrekka- og narkoráðnum á, at Føroyar á ávísum økjum eru betri fyri enn útheimurin t.d. við at tann nýtta totala mongdin av rúsdrekka framvegis er rættiliga lág, og at drykkjutrupulleikarnir á arbeiðsplássum ikki hava vist seg í Føroyum enn, og at gamal siður er í Føroyum at halda arbeiði og rúsdrekka frá hvørjum øðrum. Samantikið legði formaðurin í rúsdrekka- og narkotikaráðnum dent á, at fylgjandi:

Tað ræður um ikki at satsa ov einstáttað, og ikki at spæla sær av við nakrar streingir í rúsdrekkapolitikkinum, men heldur royna at fáa eitt rímuligt samanspæl. Tað er eisini av allarstørsta týdningi, at vit ikki fara ov einstáttað at svinga ímillum eftirlitspolitikk og viðgerðarpolitikk. Heldur eiga vit at halda upp á eina hóskandi blanding av hesum báðum.

Jóngerð Poulsen, heilsusystir, greiddi frá arbeiðinum hjá heilsusystrum í føroyska fólkaskúlanum, og tók hon serliga fram hesar spurningar: kjarnin í arbeiðinum hjá føroyskum heilsusystrum er fyribyrgingin. Stórur tørvur er á fyribyrgjandi arbeiði ímillum tey ungu. Umboðið fyri heilsusystrarnar vísti á, at royndir aðra staðni frá hava prógvað, at upplýsandi og kunnandi tiltøk hava lítla ávirkan:

1. Um ikki samanhang er millum trupulleikar og loysnir.
2. Um vit halda, at vitan í sjálvum sær broytir hugburð ella livihátt.
3. Um atgerðirnar ikki verða samskipaðar.
4. Um ikki tann, ið ein vil náa við einum hvørjum boðskapi, sjálvur fær høvi til at arbeiða við málinum -

verður virksamur.

Heilsusystirin vísti á nøkur dømi, hvussu eitt slíkt upplýsandi virksemi kundi fara fram og kundi verið samskipað. Hon nevndi fjølmiðlarnar og tað persónliga samskiftið millum fólk, og vísti í hesum sambandi á, at heilsusystrarnar áttu at verið nýttar til upplýsingararbeiði og til at vera við til at samskipa ymisk upplýsandi tiltøk. Hetta kundi verið gjørt við eini samskipaðari herferð, har eitt nú fjølmiðlarnir løgdu fyri, og skúlarnir síðani fylgdu upp. Ein roynd at fáa næmingarnar virksamar hevði verið at latið skúlarnar skipa fyri evnisdøgum ella evnisvikum, har arbeitt var við rúsdrekkaspurninginum, og har næmingarnir møguliga sjálvir vóru við til at gera sendingar um vandan við nýtslu av rúsdrekka. At enda vísti sami fyrilestrarhaldari á hetta, at stórt trot er á kunnandi tilfari um rúsdrekkaspurningin á føroyskum.

Umboðið fyri sosialráðgevarafelagið, Kristian Magnussen, sosialráðgevi, gav eina almenna lýsing av viðgerðarstøðuni í dag og vísti á ymiskar trupulleikar og ymisk brek við allari rúsdrekkaskipanini. Hann vísti á, at tey seinastu 5-6 árini hava føroyingar havt tilboð um veruliga viðgerð móti rúsevnismisnýtslu. Staðfestast kann eisini, at fólk í dag kunnu tala meiri opið um rúsevnismisnýtslu enn fyri fáum árum síðani. Eisini helt hann, at føroyingar eru í eini hepnari støðu, við tað at vit eru í eini byrjannar- og menningartíð hvat rúsevnisviðgerð viðvíkur. Hesar fyrimunir eiga vit at nýta. Hann vísti á 3 støð, har fólk í dag kunnu koma í eina ella aðra viðgerð, men hesi støð kunnu ikki samanberast við tað, at fortreytirnar fyri, hvussu viðgerðin eydnast, eru so ymiskar. Tann stovnur, sum sambært umboðið fyri sosialrágevarafelagið, hevur tær bestu fyritreytirnar, at føra eina neyðuga og konsekventa linju í viðgerðini er stovnurin Heilbrigdi á Velbastað, tí hesin stovnur hevur onga herbergsfunktión. Hann kann sostatt biðja viðskiftafólkini fara av stað aftur, um motivatión teirra

ikki er til staðar. Blákrossheimið hevur hinvegin tann trupulleikan, at tey umframt at hava fólk í viðgerð, skulu ella kenna seg noydd til at herberga fólki styttri ella longri tíð undir somu lon, sum viðgerðin er. Hendan samanblanding er óhaldbær og er oyðileggjandi fyri viðgerðina. Tað er tí neyðugt, at tað frá politiskari síðu verður syrgt fyri, at herbergsspurningurin verður loystur á øðrum staði enn á Blákrossheiminum. Psykiatriska deild á landssjúkrahúsinum hevur tann tyngsta endan av rúsevnismisnýtarunum, og er hetta heldur ikki annað enn rímuligt, tí har eru serfrøðingar sum psykiatarar, sálarfrøðingur, læknar, sosialráðgevi, sjúkrasystrar og onnur. Umboðið fyri sosialráðgevarafelagið vísti eisini á, at umframt at fíggja hesi trý viðgerðartilboð, letur tað almenna fígging til einstaklingar og feløg, ið arbeiða við rúsevnisviðurskiftum, bæði viðgerð og fyribyrging. Umboðið fyri sosialráðgevarafelagið vísti á trupulleikan viðvíkjandi stýring og samskipan. Í løtuni er

"eingin sum helst stýring, hvørki innan viðgerð ella fyribyrging. Eingin setir krøv um samarbeiði og samskipan. Tað hevur veruliga verið so galið, at tað almenna beinleiðis hevur fíggjað klandur og goldið fyri at niðurgera hvønn annan."

Tað eigur tí sambært umboðið fyri sosialráðgevarafelagið frá politiskari síðu nú at vera kravt og skipað fyri soleiðis, at viðgerðarstøð, felagsskapir og tað almenna skulu samarbeiða soleiðis, at sum frægast fæst burturúr fíggjarliga tilfeinginum. Verður samskipanin góð, verður úrslitið eisini betur, tí tá viðgera vit bæði einstaklingin, familjuna, umhvørvið og framtíðarútlitini samstundis. Umboðið fyri sosialráðgevarafelagið viðgekk, at trupult er at koma við avgjørdum meiningum um

"hvussu ein munagóð fyribyrging skal skipast, tí tey viðurskifti, ið ávirka okkum og rúsevnismisnýtslu okkara eru so samansett og óloysiligá bundin saman við strevinum í dagligdegnum."

Umboðið fyri sosialrágevarafelagið kom eisini inn á møguleikarnar fyri fyribyrgjandi virksemi og nevndi í hesum sambandi toll og fyriskipanir, ið tálma atgeingi til rúsdrekka, sakliga upplýsing og hetta, at tey vaksnu eru fyrimyndir fyri tey yngru, og umboðið fyri sosialráðgevarafelagið helt fram:

"Kunnu vit ikki nýtast sum fyrimyndir og skapa vit og politikkarar ikki rímuligar umstøður at liva undir og geva teimum ungu eitt gott samfelag í varðveitslu, so er vandi fyri vantrivnaði og harvið eisini misnýtslu stórur. Vit mugu beinanvegin fara í holt við fyribyrging, tí tað er ein sannroynd, at rúsevnisnýtsla er skjóttvaksandi samfelagsvandi í dag, og fólk við skaðum á likam og sál gerast yngri og yngri."

Á ráðstevnuni í Norðurlanda húsinum var m.a. eisini umboð fyri felagið Lívdina, ið rekur ungdómshúsið Djónastovu. Umboðið fyri Lívdina, Jákup J. Joensen, vísti á tann stóra tørvin, ið er á almennum dansi í rúsfríum umhvørvi:

"Vit vita væl, at sum støðan er í dag við vaksandi arbeiðsloysi, er umráðandi fáa møguleika at hittast og hugna sær, uttan at neyðugt er at fara har, ið rúsandi løgur er ella vála úti á gøtuni. Sjáldan er almennur dansur, og ynskiligt er at skipað kundi verið fyri dansi í rúsfríum umhvørvi. Vit í Lívdini hava í rúma tíð ætlað at skipa fyri almennum dansi í rúsdríum umhvørvi. Ætlanin var at fáa tónleikarar at spæla ókeypis ella fyri lítlan pening, kostnaðurin fyri at koma í dans skuldi somuleiðis liggja á einum støði, har øll kunnu gjalda."

Sambært umboðnum fyri Lívdina kemur nógv ungt fólk í Djónastovu, og stórur tørvur er á betri og hóskiligari høli hjá ungdóminum at samlast í.

Havnar Arbeiðsmannafelag hevur í skrivi gjørt vart við, at limir felagsins missa arbeiði, um skipan við útflýggjan av øli verður broytt, soleiðis at almennur stovnur tekur yvir hesa útflýggingarskipan.

2. NIÐURSTØÐUR OG TILMÆLI.

Nevndin hevur viðgjørt uppskot landsstýrisins, innsavnaða tilfarið og sjónarmið, framkomin á fundum við umboðum fyri landsstýrið, stovnar og felagsskapir.

Nevndin hevur undir viðgerðini býtt seg í fýra minnilutar. Gjørt verður tó vart við, at tað er breið semja millum nevndarlimirnar Jóannes Dalsgaard, Birgir Danielsen, Bjarna Djurholm, Signar Hansen, Lisbeth L. Petersen og Helena Dam á Neystabø, um at orða uppskot til løgtingslóg um rúsdrekka at koma í staðin fyri uppskot landsstýrisins. Minnilutarnir hava hvør í sínum lagi sínar viðmerkingar saman við broytingaruppskotum.

2.1. Minnilutin (Jóannes Dalsgaard, Birgir Danielsen og Bjarni Djurholm.

Ein minniluti (Jóannes Dalsgaard, Birgir Danielsen og Bjarni Djurholm) hevur viðgjørt teir mongu spurningar og tey ymisku sjónarmið, ið eru komin fram undir nevndararbeiðinum - serstakliga á omanfyri nevndu fundum. Somuleiðis hevur minnilutin viðgjørt tað skrivliga tilfarið, ið hevur verið til taks undir nevndararbeiðinum.

Minnilutin skal í hesum sambandi serstakliga vísa á nakrar av hesum spurningum og á nøkur av teimum sjónarmiðjum, sum minnilutin heldur hevur serstakliga stóran týdning og áhuga, tá støða skal verða tikin, hvørt vit eiga at samtykkja nýggja rúsdrekkalóg júst nú ella ikki.

Í hesum sambandi skal minnilutin taka fram sjálvan spurningin, hvørt galdandi rúsdrekkalógir eru hóskiligar til dagsins samfelag. Vit eiga við øðrum orðum at gera okkum greitt, um hesar lógir enn virka eftir ætlan. Ætlanin við galdandi lógunum varð sjálvsagt, at tær skuldu virka tálmandi á rúsdrekkanýtsluna í Føroyum. Men rúsdrekkapolitikkurin hevur heilt klárt havt eisini til endamáls, at rúsdrekkanýtslan skuldi gerast ein týðandi inntøkukelda hjá løgtinginum.

Síggja vit burtur frá spurninginum um rúsdrekka sum inntøkukelda hjá tí almenna, má tað vera rímiligt at seta spurningin, hvørt lógirnar hava virkað tálmandi á rúsdrekkanýtslu føroyinga. Hesin spurningur er fløktur og torgreiddur, og skal her verða gjørd ein roynd at geva eitt svar, sum tó av góðum grundum ikki kann vera 100% dekkandi.

Líta vit at heildarnýtsluni av rúsdrekka, so kann tað við einum ávísum fyrivarni sigast, at galdandi skipan hevur havt eina ávísa tálmandi ávirkan fram til umleið 1955. Frá umleið 1955 er miðalnýtslan pr. íbúgva yvir 15 ár støðugt vaksin hetta til okkara dagar. Men hetta merkir tó ikki, at føroyingar eru í vandabólki, hvat viðvíkur rúsdrekkanýtslu, tí samanborin við onnur lond liggja Føroyar niðarliga í raðfylgjuni, soleiðis sum tað týðiliga sæst av tilfarinum í hesum áliti.

Spurningurin er so, um hetta merkir, at galdandi rúsdrekkalóg sostatt er eitt vælhóskandi amboð í føroyskum heilsu- og rúsdrekkapolitikki. Svarið tykist fyri minnilutan at vera eitt nei, tí onnur viðurskifti eiga at verða tikin við í metanini av galdandi rúsdrekkalóg. Fyri tað fyrsta er tað hetta, at hóast føroyingar liggja rættiliga væl fyri, hvat ið rúsdrekkanýtslu viðvíkur samanbornir við onnur lond, so er samlaða nýtslan í samfelagnum støðugt vaksandi og hevur verið tað síðani 1955 sum longu nevnt. Hetta merkir so í sjálvum sær, at lógin í dag ikki virkar tálmandi ella avmarkandi fyri rúsdrekkanýtsluna. Aftrat hesum kemur, at minnilutin ferð eftir ferð hevur fingið at vita, at tað ber til at fáa fatur á øllum tí rúsdrekka, ein vil hava. Hóast eingin rúsdrekkahandil er í landinum, tykist ikki at standa á hjá fólki at útvega sær rúsdrekka - tað veri seg spiritus, vín ella øl. Skamtanin, ið endaliga kom inn í lógina í 1949, hevur ført til eitt serstakt føroyskt drekkimynstur - hetta, at heilt nógv verið drukkið í senn, og so verður nær um einki drukkið ímillum tørnini. Hetta kann kanska vera minni skaðiligt fyri tann einstaka nýtaran sæð frá einum heilsuligum sjónarmiði. Men hetta ógvusliga drekkimynstur

hevur við sær so stórar og syndarligar avleiðingar fyri avvarðandi, fyri arbeiði og fyri sosialu viðurskifti nýtarans sum heild, at meirilutin má siga seg at vera samdan við tey mongu, sum mæla til, at tiltøk verða gjørd til tess, at sleppast kann burtur frá hesum óhepna mynstri. Tað er tí við øðrum orðum stórur tørvur á eini aðrari skipan, eini skipan, sum kann leiða burtur frá hesum drekkimynstri, ið vanliga verður nevnt kassamentaliteturin. Ein annar spurningur, sum er avleiddur av galdandi rúsdrekkalóg, er spurningurin um rættarhugsan fólksins. Tað er ríkiliga prógvað undir nevndarviðgerðini, at galdandi lóg ikki verður hildin, at hon ikki letur seg halda uppi (handhevja), at stórt óskil valdar á økinum, og at lógin er fullkomiliga innanholað øll, sum hon er. Henda støða og allar umstøðurnar kring rúsdrekkalóggávuna, allar tær óhepnu avleiðingarnar av, at lógin verður brotin dag og dagliga, uttan at lógarbrotini fáa fylgjur fyri lógarbrótaran ella fyri yvirvøldina, virka sterkt niðurbrótandi fyri rættarhugsan og rættartilvitan borgaranna. Serstakliga ger hendan niðurbrótandi gongd seg galdandi fyri tey ungu, og kann hetta sum frálíður fara at hava sera óhepnar fylgjur bæði so og so.

Minnilutin kann út frá hesum og annars øllum tí, sum er komið fram undir nevndararbeiðinum, bert koma til ta niðurstøðu, at tørvur er á heilt nýggjari rúsdrekkalóggávu. Spurningurin hjá minnilutanum er so, um uppskot landsstýrisins er tann rætta lógin at loysa av galdandi lóg. Minnilutin hevur gjølliga viðgjørt uppskotið frá landsstýrinum til nýggja rúsdrekkalóg og er komin til ta niðurstøðu, at uppskotið við nøkrum týðandi broytingum, sum minnilutin mælir til, er nýtiligt sum grundarlag fyri nýggjari rúsdrekkalóggávu at koma í staðin fyri galdandi lóg, sum jú er púra ónýtilig.

Minnilutin er undir arbeiðinum í hesum máli vorðin alt meira sannførdur um, at tørvur er á einum vælskipaðum og konsekventum rúsdrekkapolitikki, og at hesin politikkur eigur at vera partur av einum heilsupolitikki sum heild. Lagt kann verða aftrat, at tørvur sjálvandi er

á slíkum politikki, sjálvt um uppskot til nýggja rúsdrekkalóg ikki skuldi verðið samtykt.

Mong samfelagsviðurskifti eru umrødd undir nevndararbeiðinum - viðurskifti, ið minnilutin metir hava stóran týdning fyri rúsdrekkanýtsluna - serstakliga millum tey ungu. Talan er um eitt nú arbeiðsmøguleikar, útbúgvingarmøguleikar, frítíðar- og dansiviðurskiftini, ávirkan av sjónvarpi og samskifti við útheimin. Eisini spurningar sum t.d., hvussu tey vaksnu eru sum fyrimyndir, uppalingarspurningar, siðaligir og átrúnaðarligir spurningar, fyri ikki at tala um árin fólkaskúlans eru av stórum týdningi fyri rúsdrekkanýtslumynstrið nú og í framtíðini. Tað liggur uttan fyri setning minnilutans at koma við beinleiðis uppskotum um tiltøk innan øll hesi øki. Uppskot til tilmæli og ítøkilig tiltøk á hesum økjum eiga eftir minnilutans tykki at koma frá rúsdrekka- og narkotikaráðnum, frá áhugafelagsskapum og almennum stovnum, sum t.d. skúla-, almanna- og heilsuverki.

Hin vegin heldur minnilutin, at løgtingið eigur at gera vart við seg her og nú og lata landsstýrið og almenning vita, at løgtingið metir tørv vera á bráðneyðugum tiltøkum og á einum langtrøkkandi politikki við tí endamáli at minka um rúsdrekkanýtsluna og at fáa greið og skipað viðurskifti á økinum.

Minnilutin skal tí gera vart við, at rúsdrekkaspurningurin eigur at vera tikin í størsta álvara, og at hetta hevur við sær, at bæði løgting og landsstýri eiga at átaka sær eina størri ábyrgd fyri hesum spurninginum. Minnilutin skal her loyva sær í stuttum at lýsa hesa umsøgn eitt sindur nærri:

Minnilutin er undir viðgerðini sum longu nevnt vorðin sannførdur um, at tørvur er á álvarsamum tiltøkum til tess at minka um rúsdrekkanýtsluna og til tess at bøta um teir skaðar, ið standast av misnýtsluni. Sum høvuðssjónarmið kann minnilutin taka undir við yvirlýsing hjá WHO, har mælt verður til at minka um rúsdrekkanýtsluna fram til ár 2000. Hetta merkir, at setast má í verk eitt skipað upplýsingar- og fyribyrgingararbeiði,

serstakliga millum tey ungu bæði her og nú og upp á longri sikt. Henda uppgáva eigur sum longu nevnt eftir minnilutans tykki at vera latin rúsdrekka- og narkotikaráðnum. Tað stendur eisini minnilutanum púra greitt, at meiri peningur eigur at verða játtaður til hetta upplýsingar- og fyribyrgingarvirksemi.

Ein onnur fylgja av hesi niðurstøðu er, at tað almenna her og nú eigur at sýna viðgerðar- og eftirviðgerðarspurninginum nógv størri ans, enn gjørt hevur verið higartil. Hetta merkir so aftur, at tingið eigur at játta størri upphæddir til viðgerð og eftirviðgerð av rúsdrekkamisnýtarum. Landsmyndugleikarnir eiga í nógv størri mun enn gjørt er higartil at fylgja við tí. sum fer fram á viðgerðarsíðuni. Tað framgongur av frammanfyristandandi tilfari nevndarinnar, at stórur tørvur er á samarbeiði og samskifti á viðgerðarsíðuni. Myndugleikarnir eiga tí nú at síggja til, at allir partar - stovnar eins og einstaklingar - innan viðgerðartáttin samarbeiða, at góð javnvág er í millum viðgerð og eftirviðgerð, og møguleikar eru fyri at geva teimum misnýtarum, ið ikki eiga tak yvir høvdið, innivist og eina manssømiliga tilveru. Tað er uppgávan hjá tí útinnandi valdinum at fáa hesi viðurskifti í rætt lag.

Í samband við spurningin um at tálma rúsdrekkanýtsluni skal minnilutin eisini vísa á tann stóra týdning, ið rúsdrekkaprísirnir hava fyri samlaða rúsdrekkanýtsluna í samfelagnum. Allur spurningurin um, hvør avgjaldspolitikkur, ið eigur at verða rikin í framtíðini, eigur tí at verða tikin upp sum skjótast. Víst verður her til almennu viðmerkingarnar, har tað sæst, at ein og hvør avgjaldshækking á rúsdrekka gevur eina tilsvarandi minking í nýtsluni.

Sjálvt um minnilutin soleiðis bendir á, at avgjaldsamboðið tí kann verða nýtt, so mælir minnilutin ikki við hesum løgtinginum til at nýta hetta amboð einsamalt. Avgjaldsamboðið má verða nýtt sum ein liður í einum samskipaðum og væl tilrættisløgdum rúsdrekkapolitikki. Minnilutin heldur tað vera beint, at løgtingið gevur eina

ábending um tiltøk, ið mugu haldast at vera átrokandi her og nú. Hetta forðar sjálvsagt ikki løgtinginum í seinni at taka allan rúsdrekkapolitikkin upp aftur til endurskoðan.

Minnilutin er sannførdur um, at spurningar um lóggávu, upplýsing, fyribyrging, viðgerð, eftirviðgerð og avgjaldspolitikk hanga saman. Teir hvørki kunna ella eiga at verða skildir sundur og viðgjørdir fyri seg. Heldur eiga teir at verða viðgjørdir og so vítt møguligt loystir undir einum, og kann hetta bert verða gjørt við einum vælskipaðum heildarpolitikki, ið hevur til endamáls at bøta um fólkaheilsuna, soleiðis sum longu er ávíst fleiri ferðir í hesum áliti. Rúsdrekkapolitikkurin er ein týðandi partur av hesum nevnda heilsupolitikki, og eigur hesin partur eftir áskoðan minnilutans sum nevnt at verða tilevnaður og orðaður av rúsdrekka- og narkotikaráðnum. Minnilutin er undir arbeiðinum vorðin sannførdur um, at rúsdrekka- og narkotikaráðið er tann stovnur, ið hevur tær bestu fortreytirnar til at røkja hetta starv. Út frá hesum setir ein minniluti fram soljóðandi

I U p p s k o t

til

<u>samtyktar</u>

Samstundis sum víst verður til yvirlýsing frá WHO um at minkað eigur at vera um samlaðu rúsdrekkanýtsluna hetta fram til ár 2000, og samstundis sum víst verður til tað, sum í hesum áliti er sagt um tørvin á einum skipaðum rúsdrekkapolitikki, áleggur løgtingið landsstýrinum at seta í verk høskandi tiltøk við tí endamáli at minka um rúsdrekkanýtsluna í Føroyum.

Minnilutin mælir eisini til, at landsstýrið í seinasta lagi 1995 í samband við, at rúsdrekka- og narkotikaráðið arbeiðir víðari við øllum rúsdrekka-

spurninginum, eigur at geva løgtinginum frágreiðing um støðuna viðvíkjandi rúsdrekkanýtsluni í landinum. Út frá hesum mælir minnilutin løgtinginum til at samtykkja soljóðandi

II U p p s k o t

til

samtyktar

Løgtingið áleggur landsstýrinum í seinasta lagi í ólavsøkutingsetuni 1995 at leggja fyri løgtingið frágreiðing um

1. Støðuna viðvíkjandi samlaðu rúsdrekkanýtsluni í landinum.
2. Viðgerðarstøðuna í samband við rúsdrekkamisnýtslu.
3. Úrslitini av tiltøkunum áløgd landsstýrinum í løgtingssamtykt I í hesum tingmáli, og
4. Møgulig tilmæli í samband við punktini 1, 2 og 3.

Minnilutin tekur sum nevnt frammanfyri undir við grundsjónarmiðunum í uppskoti landsstýrisins til nýggja rúsdrekkalóg, men minnilutin hevur út frá nevndarviðgerðini hildið tað vera rætt at gera nakrar broytingar í uppskotið. Hesar broytingar, ið eru av principiellum eins og av tekniskum slagi, eru so mikið nógvar, at minnilutin hevur hildið tað verið hentast at skriva broytingarnar beinleiðis inn í uppskot landsstýrisins í staðin fyri at gera broytingaruppskot til tær mongu einstøku greinirnar. Av hesi orsøk setir minnilutin fram sítt egna uppskot til nýggja rúsdrekkalóg at koma í staðin fyri uppskot landsstýrisins. Tað verður tó gjørt vart við, at lítið og einki er broytt í teimum høvuðssjónarmiðum, ið eru grundarlagið undir landsstýrisuppskotinum. Uppskot minnilutans ber tí eins og uppskot landsstýrisins við sær hesar meginbroytingar í mun til galdandi rúsdrekkalóggávu nevniliga: 1) Einkarinnflutning, 2) Einkarsølu, 3) Avtøku av skamtanarkortinum, 4) Broyting í aldursmarkinum, 5) Loyvi til útskeinking.

Tær broytingar, sum minnilutin hevur gjørt, snúgva seg eitt nú um ásetingar í sambandi við Rúsdrekkasølu Landsins og ásetingar í sambandi við veiting og umsiting av útskeinkingarloyvi. Við hesum broytingum verður mælt til greiðari og strangari reglur enn tær, ið eru í landsstýrisuppskotinum. Eisini eru lagdar afturat nakrar greinir um hotel- og matstovuvirksemi, nakað ið minnilutin heldur vera neyðugar fortreytir, um hotellum og matstovum skal kunna veitast skeinkiloyvi. Ásetingarnar um revsireglur og gildissetingar eru gjørdir meira umfatandi og nágreiniligir enn tilsvarandi ásetingar í landsstýrisuppskotinum. Hesar broytingar og uppískoyti ganga fram av viðmerkingum minnilutans til tær einstøku greinirnar í uppskotinum frá sama. Áður enn greitt verður frá teimum einstøku greinunum skal minnilutin stutt lýsa støðu sína til Rúsdrekkasølu Landsins, ið inniber eina ta størstu broytingina í mun til galdandi skipan.

Sum kunnugt mælir landsstýrið í viðmerkingunum til uppskot um nýggja rúsdrekkalóg til at skipa rúsdrekkasøluna soleiðis, at tað í fyrstu atløgu eingin sølubúð verður. Rúsdrekkasølan verður eftir landsstýrisuppskotinum skipað sum postordrahandil í einum 2 ára tíðarskeiði, síðan verður skipanin endurskoðað við møguligari broyting í søluskipanini fyri eyga.

Minnilutin kann ikki góðtaka postordrasølu í einum skiftistíðarskeiði, tí minnilutin óttast, at henda skipan so kann gerast varandi. Verður skipanin við postordrasølu varandi, so sleppst ikki undan kassamentalitetinum og so er lítið vunnið við eini nýggjari rúsdrekkalóg, ið hevur til endamáls at fáa meiri skipað viðurskifti á rúsdrekkaøkinum. Minnilutin er tí samdur við minnilutanum Helenu Dam á Neystabø um, at Rúsdrekkasøla Landsins ikki eigur at fara til verka, fyrrenn hon er før fyri at røkja uppgávur sínar sum ásett eftir kap. 1, 2 og 3 í lógaruppskotinum. Minnilutin kann tí taka undir við uppskoti til samtyktar frá Helenu Dam á Neystabø seinni í álitinum, har mælt verður til at steðga við at fara undir virksemi hjá Rúsdrekkasølu Landsins, til øll viðurskifti hjá hesum stovni eru greið. Hvussu Rúsdrekkasøla Landsins ítøkiliga (organisatoriskt) eigur at verða skipað, heldur minnilutin annars eigur at standa upp til landsstýrið saman við rúsdrekka- og narkotikaráðnum at finna fram til soleiðis sum § 4, stk. 2, í uppskoti hjá minnilutanum gevur heimild til. Tað skal í hesum sambandi

bert verða mint á, at tey flestu umboð, ið hava hitt nevndina, hava mælt frá at skipa útflýggjan av rúsdrekka við postordrasølu. Í staðin hava hesi umboð mælt til eina landsdekkandi útflýggingarskipan av einumhvørjum slagi. Ein landsdekkandi útflýggingarskipan vildi havt m.a. tann fyrimun fram um eina postordrasølu í Tórshavn, at fólk kundu útvegað sær rúsdrekka í smáum nøgdum. Hvat sjálvari útflýggingarskipanini viðvíkir, verður mælt til, at Rúsdrekkasøla Landsins sum skjótast setir á stovn eitt útflýggingarstað fyri rúsdrekka í hvørjari sýslu. Hinvegin eigur møguleikin við postordrasølu at verða varðveittur saman við eini útflýggingarskipan soleiðis, at fólk eitt nú á útoyggjum skulu kunna nýta hendan møguleika.

Minnilutin ger annars vart við, at Rúsdrekkasøla Landsins verður skipað og rikin sum sjálvstøðugur almennur stovnur.

Minnilutin er eisini greiður yvir teir trupulleikar, ið kunnu gerast við at umsita reglurnar fyri rakstri av Rúsdrekkasølu Landsins. Tikið verður tí undir við tí uppskoti til samtyktar frá Helenu Dam á Neystabø, har álagt verður landsstýrinum at síggja til, at gjørd verður einhvør skipan við samleikaprógvi (identitetsprógvi).

2.2. Viðmerkingar til greinarnar:

Nýggj § 1:

- Lógin verður útgjørd við endamálsgrein, ið sigur endamálið vera at avmarka rúsdrekkanýtsluna og at minka mest møguligt um teir skaðar, sum nýtslan av rúsdrekka hevur við sær fyri einstaklingin og fyri samfelagið og harnæst at skapa greiðar reglur í samband við rúsdrekkaviðurskifti í Føroyum.

§ 2: (Uppskot landsstýrisins § 1)

Reint ethanol til tekniska nýtslu og til heilivágsframleiðslu kemur undir lógina. Hetta ger, at ethanol til nýtslu á starvsstovum ella til aðra tekniska nýtslu ella til heilivágsframleiðslu bert kann vera útvegað frá rúsdrekkasøluni, og at ethanol við størri koncentratión enn 60% als ikki kann verða innflutt. Hetta gevur so nógvar trupulleikar, at mælt verður til nýtt stykki í § 2 (Uppskot landsstýrisins § 1), ið loyvir apo-

teksverkinum at innflyta og selja ethanol til tekniska nýtslu og til heilivágsframleiðslu.

§ 3:
Svarar við redaktionellum broytingum til § 2 í uppruna-uppskoti landsstýrisins.

§ 4:
Ásetingarnar í § 4 svara í høvuðsheitinum til § 6 í upprunauppskoti landsstýrisins. Tó er mælt til at broyta uppskotið soleiðis, at reglugerð um skipan og rakstur av Rúsdrekkasølu Landsins verða ásettar av landsstýrinum eftir samráðingar við rúsdrekka- og narkotikaráðið. Eisini verður mælt til, at eitt møguligt rakstraravlop av Rúsdrekkasølu Landsins skal kunna verða nýtt til fígging av upplýsandi virksemi í sambandi við skaðar, ið kunnu standast av rúsdrekkanýtslu og til viðgerð at rúsdrekkanýtarum.

§ 5 og § 6:
Hesar greinir svara við redaktionellum broytingum til § 3 í uppskoti landsstýrisins. Herumframt verður mælt til, at tað ikki verður loyvt at flyta inn rúsdrekka við meira enn 60% alkoholvektprosenti í sær.

§ 7 og § 8:
Ásetingarnar svara til § 4, stk. 1, 2 og 3 í upprunauppskoti landsstýrisins. Rúsdrekkasøla Landsins hevur einkarrætt til sølu av rúsdrekka við vinnuligum endamáli. Søla ella lán av einstøkum fløskum av rúsdrekka, ið keypt er á Rúsdrekkasølu Landsins, millum privatar hevur ikki vinnuligt endamál. Ásetingin fevnir tískil ikki um tílík viðurskifti. Hinvegin er ásetingin soleiðis at skilja, at ein og hvør søla, sum bert sipast vinnuligum endamáli, ella skipaðari sølu kann verða revsað. Tað er ein fortreyt fyri øllum hesum, at ein av treytunum fyri veiting av útskeinkingarloyvi er, at rúsdrekka hvørki má útflýggjast ella seljast út av støðunum við skeinkiloyvi. Í § 7, stk. 2 verður ásett, at bryggjaríini, hóast einkarrættur er, hava loyvi at selja øl til Rúsdrekkasølu

Landsins. Tað verður eisini hildið at vera neyðugt at veita undantaksloyvi fyri tollfría sølu um borð á skipum í altjóða sigling.

§ 8. Av tí at stórir trupulleikar eru við at leggja útflýggjanina av øli undir einkarsøluna, verður mælt til eitt skiftistíðarskeið upp á í mesta lagi 4 ár, har skipanin við útflýggjan av sterkum øli fer at halda fram sum nú. Fortreytin fyri hesari skiftisskipan er, at ábyrgdin fyri útflýggjanini av sterkum øli við kunngerð um Rúsdrekkasølu Landsins verður løgd til hendan stovn. Stk. 3 ger tað møguligt at taka heimildina av sølu og útflýggjan av øli aftur, um so er at eitt bryggjarí ella umboð fyri bryggjarí brýtur treytirnar fyri heimildini til útflýggjan.

§ 9:

Endamálið við ásetingunum í hesi og fylgjandi greinum, ið snúgva seg um útskeinking, er, at tryggja at sera varliga verður farið fram, tá skeinkiloyvi verða veitt, og at tryggja, at gott skil valdar, tá tað snýr seg um eitt nú tal á útskeinkingarstøðum, upp- og afturlatingartíðum v.m.

Í § 9 verður mælt til at áseta, at rúsdrekka bert verður loyvt at skeinkja í fyritøkum ella á støðum við útskeinkingarloyvi, ið veitt verður av loyvisnevndini.

Mælt verður til, at skipan fyri loyvisnevndina verður ásett av landsstýrinum. Stk. 3 og stk. 5 svara til § 8 og § 7, stk. 4 í upprunauppskoti landsstýrisins.

Loyvisnevndin verður eftir hesum uppskoti fakliga samansett. Uppskotsstillararnir mæla til, at loyvisnevndin eigur at verða sett saman soleiðis, at valdir í nevndina verða: ein løgfrøðingur frá landsskrivstovuni (formaður), ein advokatur, ein grannskoðari, politiumsjónarmaðurin í Føroyum, landfútin, ein lækni og ein embætismaður frá almannastovuni. Uppskotsstillararnir hugsa sær, at hesir báðir samstundis eru limir í Rúsdrekka- og narkotikaráðnum.

Loyvisnevndin kemur at virka eftir reglum, ið lands-

stýrið ásetir í samráð við Rúsdrekka- og narkotikaráðið. Talan er um reglur fyri veiting og afturtøku av útskeinkingarloyvi, eftirlit við støðum við útskeinkingarloyvi v.m. Í samband við spurningin um útskeingingarloyvi hevur tað verið nevnt, at hetta bert átti at fevnt um vín og øl. Hesum mælir minnilutin frá. Hinvegin verður mint á, at loyvisnevndin sambært uppskotinum kann avmarka og treyta eitt útskeinkingarloyvi. Hetta merkir v.ø.o., at har loyvisnevndin ikki heldur tað vera ráðiligt at geva loyvi til at skeinkja brennivín, kann loyvi verða givið til at skeinkja út veikari sløg av rúsdrekka, t.d. vanligt borðvín ella øl við veðra/silvurstyrki. Samantikið merkir hetta, at loyvisnevndin kemur at virka eftir greiðum reglum, og at hon bert kann veita útskeinkingarloyvi eftir frammanundan givnum reglum.

§ 10:

Stk. 1 svarar til § 7, stk. 1 í upprunauppskoti landsstýrisins. Í stk. 2 í somu grein verður nærri ásett, hvat ið er at skilja sum hotel- og restauratiónsvirksemi. Stk. 3 er ein nærri útgreining av § 4, stk. 3 í upprunauppskoti landsstýrisins. Hetta er gjørt av tí, at tað er neyðugt at sláa fast, at útskeinkingarloyvi krevst, sjálvt um eitt felag skeinkir rúsdrekka til kostprís og í staðin leggur vinningin á t.d. eitt hægri limagjald.

Í 4. stk. verður ásett, at útskeinking av rúsdrekka umborð á skipum bæði í heimasigling eins væl og í altjóðasigling krevur útskeinkingarloyvi. Sum heild kann sigast, at endamálið við greinini, soleiðis sum hon nú er mælt til at verða orðað, er, at lógfesta hvat virksemi skal skiljast sum hotel- og restauratiónsvirksemi. Eisini er endamálið við orðingini nágreiniligari at lýsa, hvør ið kann fáa útskeinkingarloyvi og í hesum sambandi greiðari áseta, at teir sokallaðu ølklubbarnir koma undir lógina. Hetta merkir sambært uppskotinum, at hesi feløg skulu søkja loyvisnevndina um at sleppa halda fram við virksemi teirra. Tað verður tó einki krav um, at hesi feløg skulu borðreiða við mati til tess at fáa útskeinkingarloyvi

§ 11:

Stk. 1 svarar til § 7, stk. 1, síðsta pkt., og § 7, stk. 2, í upprunauppskoti landsstýrisins. Endamálið við broytingini er, at gera greiðari reglur fyri, hvør ið kann fáa loyvi til útskeinking. Í orðingini verður ásett nágreiniligari, hvørjir myndugleikar skulu verða hoyrdir, áðrenn møguligt útskeinkingarloyvi verður givið - alt fyri at tryggja at ikki ov nógv skeinkiloyvi verða veitt í sama øki. Mælt verður eisini til at áseta, at treytin fyri, at útskeinkingarloyvi verða veitt, m.a. er at samfelagslig, fráhaldslig og onnur í hesum sambandi galdandi sjónarmið verða havd í huga. Mælt verður eisini til, at gjørd verður ein meting av vinnuliga førleika umsøkjarans, av fíggjarligum viðurskiftum umsøkjarans, av hølisviðurskiftunum, av staðnum, har ætlanin er at hava hølini, og av ítøkiligum fráhaldsligum og øðrum í hesum sambandi knýttum sosialum og løgregluligum sjónarmiðjum.

§ 12:

§ 12 svarar til § 9 í upprunauppskoti landsstýrisins. Her verður mælt til, at stk. 1 verður víðkað við "løgverjumáli" og "trotabúgvi". Eisini verður mælt til, at partafeløg v.m. eftir stk. 2 skulu hava skyldu til at fráboða loyvisnevndini broytingar í stjórn ella nevnd.

Í stk. 3, síðsta punktum verður ásett, at leiðarar hava somu revsirættarligu ábyrgd sum loyvishavarar.

§ 13:

Orðingin er broytt í mun til § 10 í upprunauppskoti landsstýrisins. Orðingin ásetir meiri nágreiniligar treytir fyri áseting landsstýrisins av reglum fyri útskeinking.

§ 14:

Her verða ásettar reglurnar fyri afturtøku av útskeinkingarloyvi svarandi til § 11 í upprunauppskoti landsstýrisins.

Stk. 2, 3 og 4 fevna um reglur fyri eftirliti dómsvaldsins av avgerðum hjá loyvisnevndini um afturtøku av útskeinkingarloyvi.

Stk. 5 fevnir um reglu, ið sigur, at eisini leiðarar kunnu missa rættin at leiða fyritøkur við útskeinkingarloyvi.

Av givnum grundum er í stk. 3 ásett ein regla um, at loyvishavarin ella hjálparfólk hansara hava skyldu til at forða gestum við kenning í at koyra bil frá útskeinkingarstaðnum.

Reglan í uppruna uppskoti landsstýrisins í § 12, stk. 1, nr. 2 um forboð fyri at skeinkja fyri fólki, sum við almennari fyriskipan eru undir viðgerð fyri rúsdrekkamisnýtslu, er strikað. Víst verður til almennu viðmerkingarnar í álitinum. Endamálið við hesum punkti er eisini dekkað av § 15, stk. 1 í hesum uppskoti.

§ 16:

Ásetingin fevnir um reglur, ið áseta, nær eitt útskeinkingarloyvi dettur burtur.

Tað verður eisini givin møguleiki fyri, at t.d. ein einkja ella einkjumaður kann reka hotel ella restauration víðari eftir, at hjúnafelagi er deyður.

§ 17:

Svarar til § 5 og § 12, stk. 1, nr. 1 í upprunauppskoti landstýrisins.

Tó verður mælt til, at tað eisini verður revsivert at "lata skeinkja" rúsdrekka fyri persónum, sum ikki eru fyltir 18 ár. Sum dømi kann hugsast, at persónur, ið bíleggur rúsdrekka, og letist at bíleggja til sín sjálvan, skal kunna revsast fyri at lata hetta rúsdrekkað skeinkja til persón, sum ikki hevur fylt 18 ár.

§ 18:

Mótsett § 13 í upprunauppskoti landsstýrisins verður mælt til, at loyvi er at nýta drekkivørur, ið havdar vera við í teimum í § 10, stk. 2, nr. 3 nevndu hølum, t.v.s. í

leigaðum hølum, har ið ein sjálvur syrgir fyri borðreiðingini.

§ 19:
Henda grein svarar til § 14 í upprunauppskoti landsstýrisins.

§ 20:
§ 20 fevnir um forboð fyri at vinnulívsrekandi v.m. útskeinkja rúsdrekka.

§ 21:
Hetta er nýggj grein, ið gevur landsstýrinum heimild til undir ávísum umstøðum at banna sølu og rúsdrekkaskeinking á støðum við útskeinkingarloyvi.

§ 22:
Ásetingin svarar við redaktionellum broytingum til § 15 í upprunauppskoti landsstýrisins. Tó verður í stk. 2 heimild til at revsa gestir í møguligúm "loyniligum" útskeinkingarstøðum.

Stk. 5 gevur heimild til at áleggja loyvishavara ella leiðara ábyrgd fyri, at hjálparfólk møguliga skeinkja til fólk, ið hava fingið í meira lagi, og til persónar, sum ikki hava fylt 18 ár. Hetta verður eisini galdandi, um loyvishavarin ella leiðarin ikki eru á staðnum. Talan er um tað, sum í rættarmáli verður kallað "lutbundin ábyrgd".

§ 23:
Henda grein svarar til § 16 í upprunauppskoti landsstýrisins. Í stk. 2 er tó undirstrikað, at verður lógin bert partvís sett í gildi, kann talan bert verða um partvís at strika ávísar galdandi reglur.

Tað verður eisini í stk. 4 ásett nágreiniliga, at eykainnflutningsloyvi av rúsdrekka er treytað av, at viðkomandi hevur útskeinkingarloyvi. Eykaloyvi eftir hesari reglu kann bert koma upp á tal til útskeinking á staði

við útskeinkingarloyvi og ikki til egnu nýtslu hjá loyvishavara.

2.3. Lógaruppskotið.

Eftir at minnilutin hevur skrivað álit sítt í hesum tingmáli, hevur rúsdrekka- og narkotikaráðið almannakunngjørt frágreiðing um rúsdrekkapolitikk í Føroyum.

Tilmæli og frágreiðing ráðsins eru sera áhugaverd og kunnu tí vera hent grundarlag hjá myndugleikunum undir framtíðar rúsdrekkapolitikkinum í Føroyum. Frágreiðingin frá Rúsdrekka- og narkotikaráðnum hevur tó ikki givið minnilutanum orsøk til at broyta sjónarmið og uppskot, al tann tíð tilmæli rúsdrekkaráðsins eru rættiliga meinlík teimum sjónarmiðum og tilmælum, ið minnilutin leggur fram í hesum løgtingsmáli. Út frá hesum mælir minnilutin (Jóannes Dalsgaard, Birgir Danielsen, Bjarni Djurholm) løgtinginum til í staðin fyri uppskot landsstýrisins samtykkja fylgjandi

U p p s k o t

til

løgtingslóg um innflutning og sølu av rúsdrekka.	lagtingslov om indførsel og salg af berusende drikke.
Kapittul 1	Kapitel 1
Lógarøkið, framleiðsla og innflutningur.	Lovens område, produktion og import.
§ 1. Endamálið við hesi lóg miðar ímóti at avmarka rúsdrekkanýtsluna og minka sum mest um skaðan, sum rúsdrekkanýtslan hevur við sær fyri einstaklingin og	§ 1. Formålet med loven er at begrænse brugen af berusende drikke og reducere mest muligt de skader, som brugen af berusende drikke medfører for den enkelte og

samfelagið, og til tess at røkka hesum endamáli at áseta reglur í sambandi við rúsdrekka í Føroyum.

§ 2. Sum rúsdrekka eftir lógini er at skilja allur løgur, sum hevur minst 2 1/4 vektprosent av alkoholi í sær.
Stk. 2. Sum rúsdrekka verður ikki roknað:
1) Løgur, sum ikki er drekkiligur og bert ætlaður til tekniska nýtslu ella kroppsrøkt.
2) Heilivágur, sum bert er loyvdur apotekum at selja eftir apotekaralóggávuni, hóast hesi hava í sær eitt alkoholvektprosent, ið fer upp um 2 1/4.
Stk. 3. Hóast reglurnar í lógini er apoteksverkinum loyvt at innflyta og selja ethanol til tekniska nýtslu og heilivágsframleiðslu eftir teim reglum landsstýrið ásetir.

§ 3. Tað er ikki loyvt
1) at bryggja ella framleiða rúsdrekka ella
2) at gera drekkandi tær í § 2, stk. 2, nr. 1, nevndu vørur.
Stk. 2. Landsstýrinum er tó

for samfundet, samt for at tilvejebringe klare regler i forbindelse med berusende drikke på Færøerne.

§ 2. Ved berusende drikke efter loven forstås alle vædsker, der indeholder mindst 2 1/4 vægtprocent alkohol.
Stk. 2. Til berusende drikke henregnes ikke:
1) Vædsker, der ikke er drikkelige og kun er beregnet til teknisk brug eller til legemspleje.
2) Medicin, som kun apoteker har tilladelse til at sælge i henhold til apotekslovgivningen, selv om alkolholvægtprocenten overstiger 2 1/4.
Stk. 3. Uanset reglerne i loven er det apotekervæsenet tilladt at importere og sælge ethanol til teknisk brug og medicinproduktion i henhold til regler fastsatte af landsstyret.

§ 3. Det er ikke tilladt
1) at brygge eller fremstille berusende drikke eller
2) at gøre de i § 2, stk. 2, nr. 1, nævnte varer drikkelige.

heimilað at geva bryggjaríum loyvi at bryggja øl, sum í sær hevur hægst 4,6 vektprosent av alkolholi.
Stk. 3. Landsstýrið ásetir í loyvinum nærri reglur um eftirlit við framleiðsluni av slíkum øli.

Stk. 2. Landsstyret er dog bemyndiget til at give bryggerier tilladelse til at brygge øl, som indeholder højst 4,6 vægtprocent alkohol.
Stk. 3. Landsstyret fastsætter i tilladelsen de nærmere bestemmelser om kontrol med produktionen af sådant øl.

23-d

§ 4. Sett verður á stovn Rúsdrekkasøla Landsins, við tí endamáli at innflyta og selja rúsdrekka.
Stk. 2. Landsstýrið ger eftir samráðing við rúsdrekka- og narkotikaráðið nærri reglur fyri skipan og rakstur av Rúsdrekkasølu Landsins.
Stk. 3. Landsstýrið kann eftir samráðing við rúsdrekka- og narkotikaráðið gera av, at eitt rakstraravlop frá Rúsdrekkasølu Landsins heilt ella partvíst skal nýtast til fígging av upplýsandi virksemi um skaðarnar við nýtslu av rúsdrekka og til viðgerð av rúsdrekkamissnýtarum.

20-0

24-0

§ 4. Der oprettes et "Rúsdrekkasøla Landsins", der har til opgave at importere og sælge berusende drikke.
Stk. 2. Landsstyret fastsætter efter forhandling med alkohol og narkotikarådet nærmere bestemmelser om organisation og drift af "Rúsdrekkasøla Landsins"
Stk. 3. Landsstyret kan efter forhandling med alkohol- og narkotikarådet bestemme, at et overskud ved "Rúsdrekkasøla Landsins" virksomhed helt eller delvis skal anvendes til finansiering af oplysende virksomhed om skadevirkningerne af brug af berusende drikke samt til behandling af misbrugere af berusende drikke.

Kapittul 2
Innflutningur av rúsdrekka.

§ 5. Rúsdrekkasøla Landsins hevur einkarrætt til innflutning av rúsdrekka.
Stk. 2. Persónar, ið hava fylt 18 ár, og sum koma til landið við skipi ella flogfari, kunnu taka við sær rúsdrekka til egna nýtslu eftir nærri reglum, sum landsstýrið ger.
Stk. 3. Reglan í stk. 1 er ikki galdandi fyri innflutning av víni ætlað til altarnýtslu.

§ 6. Tað er ikki loyvt at innflyta øl, sum í sær hevur meira enn 4,6 vektprosent av alkoholi, og annað rúsdrekka, sum í sær hevur meira enn 60 vektprosent av alkoholi.

Kapittul 3
Søla og útflýggjan.

§ 7. Einkarrætt at selja rúsdrekka hevur Rúsdrekkasøla Landsins.
Stk. 2. Hóast reglurnar í stk. 1 kann øl, bryggjað í Føroyum, smbr. § 3, stk. 2, verða selt Rúsdrekkasølu

Kapitel 2
Import af berusende drikke

§ 5. "Rúsdrekkasøla Landsins" har eneret til import af berusende drikke.
Stk. 2. Personer, der er fyldt 18 år, og som ankommer til landet med skib eller fly, kan efter landsstyrets nærmere bestemmelser dog medbringe berusende drikke til eget brug.
Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 om import gælder ikke for vin bestemt til nadverbrug.

§ 6. Det er ikke tilladt at importere øl, som indeholder mere end 4,6 vægtprocent alkohol, og berusende drikke iøvrigt, som indeholder mere end 60 vægtprocent alkohol.

Kapitel 3
Salg og udlevering.

§ 7. "Rúsdrekkasøla Landsins" har eneret til at sælge berusende drikke.
Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1 kan øl, brygget her i landet, jfr. § 3, stk. 2, sælges til "Rús-

Landsins, eins og rúsdrekka kann verða skeinkt sbrt. reglunum í kapittul 4. Eisini kann rúsdrekka verða selt ferðafólki umborð á skipum í altjóða sigling.

drekkasøla Landsins", ligesom berusende drikke kan udskænkes efter reglerne i kapitel 4. Endvidere kan berusende drikke sælges til passagerer om bord på skibe, når de er i international fart.

§ 8. Til 1. januar 1997 kann Rúsdrekkasøla Landsins heimila føroysku bryggjaríunum at útflýggja egna framleiðslu teirra av øli, smbr. § 3, stk. 2.

Stk. 2. Landsstýrið ásetir eftir samráðing við rúsdrekka- og narkotikaráðið nærri reglur um veitan av heimild og um sølu av øli frá bryggjaríunum.

Stk. 3. Hevur bryggjarí gjørt seg sekt í grovum ella endurtiknum vansketni við sølu av øli ella brotið reglurnar fyri heimildini, kann Rúsdrekkasøla Landsins

§ 8. Indtil 1. januar 1997 kan færøske bryggerier efter bemyndigelse fra "Rúsdrekkasølu Landsins" udlevere egen produktion af øl, jfr. § 3, stk. 2.

Stk. 2. Landsstyret fastsætter efter forhandling med alkohol- og narkotikarådet nærmere bestemmelser om meddelelse af bemyndigelse samt om bryggeriernes salg af øl.

Stk. 3. Såfremt et bryggeri har gjort sig skyldig i grov eller gentagen forsømmelse ved salg af øl eller har overtrådt vilkårene for

[illegible] bemyndigelsen, kan "Rús-

vera avmarkað til ávísan ella ávísar býir ella bygdir.
Stk. 4. Avgerðin hjá Rúsdrekkasølu Landsins um at taka aftur heimildina kann kærast til landsstýrið.

En tilbagekaldelse af bemyndigelsen kan begrænses til en enkelt eller enkelte byer og bygder.
Stk. 4. "Rúsdrekkasøla Landsins"s afgørelse om tilbagekaldelse af bemyndigelsen kan indbringes for landsstyret.

Kapittul 4
Útskeinking av rúsdrekka

§ 9. Tað er bert loyvt at skeinkja rúsdrekka á støðum við skeinkiloyvi.
Stk. 2. Loyvisnevndin veitir skeinkiloyvi.
Stk. 3. Loyvisnevndin, ið er ein faklig nevnd, verður vald av landsstýrinum fyri 3 ár í senn. Loyvisnevndin hevur hesar 7 limir: ein løgfrøðing á landsskrivstovuni, ein advokat, ein grannskoðara, landfútan, politiumsjónarmannin, ein lækna og ein embætismann á almannastovuni. Løgfrøðingurin frá landsskrivstovuni er formaður í loyvisnevndini.
Stk. 4. Landsstýrið ger skipan fyri loyvisnevndina.
Stk. 5. Avgerðir hjá loyvisnevndini kunnu ikki kær-

21-0

Kapitel 4
Udskænkning af berusende drikke

§ 9. Berusende drikke må kun udskænkes i virksomheder med bevilling.
Stk. 2. Bevilling meddeles af bevillingsnævnet.
Stk. 3. Bevillingsnævnet, der er et fagligt nævn, vælges af landsstyret for en treårig periode. Bevillingsnævnet består af følgende 7 medlemmer: en jurist fra landsstyrets kontor, en advokat, en revisor, landfogeden, politiinspektøren, en læge og en embedsmand fra "Almannastovan". Juristen fra landsstyrets kontor er formand i bevillingsnævnet.
Stk. 4. Landsstyret fastsætter bevillingsnævnets forretningsorden.
Stk. 5. Bevillingsnævnets

ast til hægri fyrisitingarligan myndugleika.

§ 10. Loyvi til útskeinking kann verða veitt persónum, partafeløgum, lutafeløgum ella tílíkum og feløgum, ið reka hotel- og restauratiónsvirksemi.
Stk. 2. Sum hotel- og restauratiónsvirksemi er at skilja:
1) Borðreiðing av mati og drykkjuvørum.
2) Móttøka av gistandi við møguleika fyri borðreiðing.
3) Útleiga av hølum til samkomur, ið sjálv reika fyri borðreiðing.
Stk. 3. Reglurnar í stk. 1 um útskeinkingarloyvi eru eisini galdandi fyri feløg í tann mun, sum virksemi teirra úteftir er at meta sum vinnuligt virksemi, og fyri feløg, ið skeinkja rúsdrekka fyri limum móti gjaldi. Loyvi til skeinking av rúsdrekka móti gjaldi verður tó ikki kravt av feløgum, ið bert halda ársveitlsur ella tílíkar einstakar veitslur fyri limunum.
Stk. 4. Reglurnar í stk. 1 um loyvi eru eisini galdandi fyri skip í sigling.

afgørelser kan ikke indankes for højere administrativ myndighed.

§ 10. Bevilling til udskænkning kan gives personer, aktieselskaber, andelsselskaber eller lignende og foreninger, der driver hotel- og restaurationsvirksomhed.
Stk. 2. Ved hotel- og restaurationsvirksomhed forstås:
1) Servering af spise- og drikkevarer.
2) Modtagelse af overnattende gæster med mulighed for servering.
3) Udlejning af lokaler til selskaber, der selv sørger for servering.
Stk. 3. Reglerne i stk. 1 om bevilling gælder også foreninger i det omfang, deres virksomhed udadtil fremtræder som erhvervsvirksomhed, og foreninger, der udskænker berusende drikke for medlemmerne mod betaling. Bevilling til udskænkning af berusende drikke mod betaling kræves dog ikke for foreninger, der alene afholder årsfest eller lignende enkelstående fester for medlemmerne.
Stk. 4. Reglerne i stk. 1 om bevilling gælder også skibe i fart.

§ 11. Áðrenn loyvi til útskeinking verður givið, skal ummæli verða fingið frá býar- ella bygdaráðum. Loyvið er galdandi í 4 ár, men kann av loyvisnevndini eftir umstøðunum avmarkast og treytast.

Stk. 2. Tá útskeinkingarloyvi verður givið, skulu samfelagslig, fráhaldslig og onnur í hesum sambandi galdandi sjónarmið havast í huga. Hesi sjónarmið verða framd m.a. við meting av:

1) Handilsliga førleikanum hjá umsøkjaranum.
2) Fíggjarlig viðurskifti umsøkjarans og fíggjarætlan.
3) Støðd, innrætting og serkenni annars á fyritøkuni.
4) Hvar fyritøkan liggur.
5) Ítøkilig fráhaldslig og onnur í hesum sambandi knýtt sosial og løgreglulig sjónarmið.

§ 11. Inden en bevilling til udskænkning meddeles, skal der indhentes en udtalelse fra by- og bygderådet. Bevillingen gælder for et tidsrum på 4 år, men kan efter omstændighederne begrænses og betinges af bevillingsnævnet.

Stk. 2. Ved meddelelse af bevilling skal samfundsmæssige, ædruelighedsmæssige og dermed sammenhængende hensyn iagttages. Disse hensyn tilgodeses bl.a. ved vurdering af:

1) Ansøgerens forretningsmæssige kvalifikationer.
2) Ansøgerens økonomiske forhold og finansieringsplan.
3) Størrelse, indretning og karakter iøvrigt af virksomheden.
4) Virksomhedens beliggenhed.
5) Konkrete ædruelighedsmæssige og dermed sammenhængende sociale og politimæssige hensyn.

§ 12. Fyri at ein persónur kann fáa útskeinkingarloyvi krevst, at hesin

1) hevur fylt 25 ár og ikki er gjørdur ómyndugur ella er undir løgverjumáli,
2) ikki er undir fíggjar-

§ 12. For at en person kan få bevilling til udskænkning, er det en betingelse, at denne

1) er fyldt 25 år og ikke er umyndiggjort eller er under lavværgemål,
2) ikke er under konkurs,

troti,
3) hevur danskan heimarætt,
4) hevur bústað í Føroyum og
5) ikki hevur vist tílíka atferð, at orsøk er at halda, at hann ikki fer at reka virksemið forsvarliga.

Stk. 2. Stjórnin og nevndarlimirnir í partafeløgum, lutafeløgum ella líknandi og feløgum skulu fyri at fáa útskeinkingarloyvi lúka treytirnar í stk. 1. Koma nýggir limir í stjórnina ella nevndina, skal hetta fráboðast loyvisnevndini.

Stk. 3. Dagligi raksturin av eini fyritøku við loyvi til útskeinking skal leiðast av loyvishavaranum sjálvum ella av einum leiðara. Er loyvishavarin eitt partafelag, lutafelag ella líknandi ella eitt felag, skal fyritøkan leiðast av einum leiðara. Leiðarin skal lúka treytirnar í stk. 1 og skal vera góðkendur av loyvisnevndini. Leiðarin hevur somu revsirættarligu ábyrgd fyri rakstrinum av virkinum sum loyvishavarin.

3) har dansk indfødsret,
4) har bopæl på Færøerne og
5) ikke har udvist sådan adfærd, at der er grund til at antage, at han ikke vil drive virksomheden på forsvarlig måde.

Stk. 2. Direktionen og bestyrelsesmedlemmer i aktieselskaber, andelsselskaber eller lignende og foreninger skal for at få bevilling opfylde betingelserne i stk. 1. Indtræder nye medlemmer i direktionen eller bestyrelsen, skal dette anmeldes til bevillingsnævnet.

Stk. 3. Den daglige drift af en virksomhed med bevilling til udskænkning skal ledes af bevillingshaveren selv eller af en bestyrer. Er bevillingshaveren et aktieselskab, andelsselskab eller lignende eller en forening, skal virksomheden ledes af en bestyrer. Bestyreren skal opfylde betingelserne i stk. 1 og skal godkendes af bevillingsnævnet. Bestyreren har samme strafferetlige ansvar for virksomhedens drift som bevillingshaveren.

§ 13. Landsstýrið ásetir
1) eftir tingingar við rús-

§ 13. Landsstyret fastsætter

drekka- og narkotikaráðið nærri reglur um metingina hjá loyvisnevndini av teimum vanligu reglunum um veiting av loyvum, sbr. § 11, stk. 2, og fyri heimildunum hjá loyvisnevndini at avmarka og treyta loyvi,

2) aftaná tingingar við rúsdrekka- og narkotikaráðið og bý- og bygda-(r)ráðini talið av loyvum, ið gevast kunnu í ásettum økjum,

3) aftan á tingingar við rúsdrekka- og narkotikaráðið nærri reglur um útskeinking av rúsdrekka,

4) eitt gjald fyri veiting av loyvi.

1) efter forhandling med alkohol- og narkotikarådet nærmere retningslinier for bevillingsnævnets vurdering af de almindelige regler for meddelelse af bevilling, jfr. § 11, stk. 2, og for bevillingsnævnets beføjelser til at begrænse og betinge bevillinger,

2) efter forhandling med alkohol- og narkotikarådet og by- og bygderådene det antal bevillinger, der kan gives inden for angivne områder,

3) efter forhandling med alkohol- og narkotikarådet nærmere bestemmelser om udskænkning af berusende drikke,

4) et gebyr for meddelelse af bevilling.

§ 14. Hevur loyvishavari brotið reglurnar í hesi løgtingslóg, reglur ásettar við heimild í hesi lóg ella treytirnar í loyvinum, kann loyvisnevndin taka loyvið aftur. Sama er, um virksemið verður rikið á slíkan hátt, at tað elvir til drykkjuskap ella revsiverdar gerðir, og løgreglan frammanundan hevur ávarað

§ 14. Har en bevillingshaver overtrådt bestemmelserne i denne lov, bestemmelser fastsat med hjemmel i denne lov eller betingelserne i bevillingen, kan bevillingsnævnet tilbagekalde bevillingen. Det samme gælder, hvis virksomheden drives på en sådan måde, at den forårsager drukkenskab eller strafbare

loyvishavaran.

Stk. 2. Loyvishavarin kann krevja, at avgerðin eftir stk. 1 skal verða løgd fyri dómsvaldið. Avgerðin skal innihalda upplýsing um rættin til at leggja avgerðina fyri dómsvaldið og fyri kærufreist.

Stk. 3. Áheitan eftir stk. 2 skal fráboðast landfútanum í seinasta lagi 4 vikur eftir, at avgerðin er boðað viðkomandi. Málið verður lagt fyri dómsvaldið eftir reglunum í revsilógini § 78, stk. 3.

Stk. 4. Áheitan eftir stk. 2 virkar steðgandi. Tó kann rætturin í úrskurði avgera, í hvønn mun viðkomandi kann fáa loyvi til at halda fram við fyritøkuni, meðan málið er til viðgerðar. Víðari kann rætturin gera av, at kæra ikki er steðgandi.

Stk. 5. Reglurnar í hesi grein eru eisini galdandi fyri leiðarar.

handlinger, og politiet i forvejen har advaret bevillingshaveren.

Stk. 2. Afgørelsen efter stk. 1 kan af bevillingshaveren kræves indbragt for domstolene. Afgørelsen skal indeholde oplysning om adgangen hertil og om fristen herfor.

Stk. 3. Begæringen efter stk. 2 skal fremsættes over for landfogeden inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Indbringelse for domstolene sker efter reglerne i straffelovens § 78, stk. 3.

Stk. 4. Begæring efter stk. 2 har opsættende virkning. Dog kan retten ved kendelse bestemme, i hvilket omfang den pågældende under sagens behandling må drive virksomheden. Retten kan endvidere bestemme, at anke ikke har opsættende virkning.

Stk. 5. Reglerne i denne paragraf finder tilsvarende anvendelse på bestyrere.

§ 15. Á støðum við útskeinkingarloyvi er tað forboðið at skeinkja rúsdrekka ella lata rúsdrekka skeinkja til persónar, tá orsøk er at halda, at teir við at drekka meira, kunnu verða sær

§ 15. I virksomheder med bevilling til udskænkning er det forbudt at servere eller lade servere berusende drikke til personer, om hvem der er grund til at antage, at de ved yderlige-

sjálvum til vanda ella verða øðrum til vanda ella ónáðir.
Stk. 2. Er nakar vorðin fullur, skal loyvishavarin ella hjálparfólk hansara taka sær av, at tann fulli undir tryggum umstøðum verður fingin til hús ella á løgreglustøðina ella boðsenda løgregluni.
Stk. 3. Hevur nakar notið rúsdrekka, og loyvishavarin ella hjálparfólk hansara vita ella hava orsøk at halda, at viðkomandi hevur akfar við, og at viðkomandi orsakað av rúsdrekkanýtslu ikki er førur fyri at koyra akfarið á forsvarligan hátt, skal loyvishavarin ella hjálparfólk hansara, møguliga við at boðsenda løgregluni royna at forða viðkomandi í at koyra akfarið.
Stk. 4. Á støðum við útskeinkingarloyvi hevur loyvishavarin skyldu at ansa eftir, at tað eisini ber til at fáa annað at drekka, sum ikki er rúsandi. Tað skal framganga av prislistum, vínkorti ella lætt lesiligum uppslagi, at tílíkt drekka fæst.
Stk. 5. Til at útskeinkja rúsdrekka mugu ikki setast fólk undir 18 ár, við undantak av kokka- og tænaralær-

re spiritusnydelse kan give anledning til fare for sig selv eller fare eller ulempe for andre.
Stk. 2. Såfremt nogen er blevet beruset, skal bevillingshaveren eller dennes medhjælpere drage omsorg for, at den berusede under betryggende omstændigheder bringes hjem eller til en politistation eller tilkalde politiet.
Stk. 3. Når nogen har indtaget spiritus, og bevillingshaveren eller dennes medhjælpere ved eller har grund til at antage, at den pågældende er fører af køretøj og på grund af spiritusindtagelse ikke er i stand til at føre køretøjet på betryggende måde, skal bevillingshaveren eller dennes medhjælpere, eventuelt ved at tilkalde politiet, søge at hindre den pågældende i at føre køretøjet.
Stk. 4. I virksomheder med bevilling til udskænkning har bevillingshaveren pligt til at drage omsorg for, at der også er mulighed for at servere alkoholfrie drikke. Det skal fremgå af prislister, vinkort eller klart læselige opslag, at sådanne

lingum við góðkendum lærusáttmála, ella persónar, ið hava lokið alla lærutíðina í tænarafakinum.

drikke føres.
Stk. 5. Til udskænkning af berusende drikke må der ikke ansættes personer under 18 år, med undtagelse af kokke- og tjenerlærlinge med godkendt lærekontrakt, eller personer, der har udstået hele læretiden i tjenerfaget.

§ 16. Útskeinkingarloyvi fellur burtur,
1) tá ið loyvishavarin doyr, smbr. tó stk. 2,
2) tá ið tíðin fyri skeinkiloyvið er útgingin, uttan at útskeinkingarloyvið er endurnýggjað,
3) um loyvishavarin ikki longur lýkur treytirnar í § 12, stk. 1, nr. 1, nr. 2, nr. 3 ella nr. 4.

Stk. 2. Doyr loyvishavarin, hevur hjúnamakin rætt til at taka yvir útskeinkingarloyvið, um samlívið hevur vart til deyða loyvishavarans, og um viðkomandi annars lýkur treytirnar í § 12, stk. 1.

Stk. 3. Loyvisnevndin kann geva loyvi til, at einkja/-einkjumaður eftir loyvishavara kann taka yvir útskeinkingarloyvi eftir stk. 2, hóast viðkomandi ikki hevur fylt 25 ár.

Stk. 4. Loyvisnevndin kann

§ 16. En bevilling til udskænkning bortfalder,
1) når bevillingshaveren dør, jfr. dog stk. 2,
2) når bevillingens gyldighedstid udløber, uden fornyelse finder sted,
3) hvis bevillingshaveren ikke længere opfylder betingelserne i § 12, stk. 1, nr. 1, nr. 2, nr. 3 eller nr. 4.

Stk. 2. Afdødes ægtefælle har ret til at overtage bevillingen, hvis vedkommende har samlevet med afdøde til dennes død og opfylder betingelserne i § 12, stk. 1.

Stk. 3. Bevillingsnævnet kan tillade, at en efterlevende ægtefælle, der ikke er fyldt 25 år, overtager bevillingen i henhold til stk. 2.

Stk. 4. Bevillingsnævnet kan endvidere tillade, at et dødsbo, en ægtefælle,

eisini játta einum deyða-
búgvi, einum hjúnamaka í
óskiftum búgvi, einum trota-
búgvi ella einum verja hjá
einum, ið gjørdur er ómynd-
ugur, at halda fram við
fyritøkuni hjá tí deyða, hjá
trotabúnum ella hjá honum,
ið gjørdur er ómyndugur, við
atliti til, at fyritøkan
verður at halda uppat, verð-
ur latin av hondum ella tí-
líkt. Loyvið kann bert verða
givið í upp til eitt ár eft-
ir, at loyvishavarin er
deyður, trotaúrskurðurin er
gjørdur, ella viðkomandi
varð gjørdur ómyndugur. Í
heilt serligum føri kann
henda freist tó verða fram-
longd.

Stk. 5. Góðkenning av leið-
ara dettur burtur, um við-
komandi ikki longur lýkur
treytirnar í § 12, stk. 1,
nr. 1, nr. 2, nr. 3 ella nr.
4.

der sidder i uskiftet bo,
et konkursbo eller en værge
for en umyndiggjort fort-
sætter afdødes, fallentens
eller den umyndiggjortes
virksomhed med henblik på
afvikling, afhændelse el-
ler lignende. Tilladelse
hertil kan kun gives i ind-
til et år efter dødsfaldet,
konkursdekretet eller umyn-
diggørelsen. I ganske sær-
lige tilfælde kan fristen
dog forlænges.

Stk. 5. Godkendelsen af en
bestyrer bortfalder, hvis
han ikke længere opfylder
betingelserne i § 12, stk.
1, nr. 1, nr. 2, nr. 3 el-
ler nr. 4.

Kapittul 5
Almennar ásetingar

§ 17. Tað er forboðið at
selja ella flýggja út rús-
drekka til persónar, sum
ikki eru fyltir 18 ár. Á
støðum við útskeinkingar-
loyvi er tað eisini bannað

Kapitel 5
Generelle bestemmelser

§ 17. Det er forbudt at
sælge eller udlevere beru-
sende drikke til personer
under 18 år. Det er endvi-
dere forbudt enhver i virk-
somheder med bevilling at

einum og hvørjum at skeinkja ella lata skeinkja rúsdrekka fyri persónum, sum ikki eru fyltir 18 ár.

Stk. 2. Tann, sum selir, flýggjar út, skeinkir ella letur skeinkja rúsdrekka, hevur skyldu til at tryggja sær, at móttakarin lýkur aldurstreytina.

Stk. 3. Á støðum við útskeinkingarloyvi hevur loyvihavarin skyldu til við uppslagi á sjónligum staði at gera vart við, at tað er forboðið at skeinkja rúsdrekka fyri persónum, sum ikki hava fylt 18 ár.

udskænke eller lade udskænke berusende drikke for personer under 18 år.

Stk. 2. Den, der sælger, udleverer, udskænker eller lader udskænke berusende drikke, har pligt til at sikre sig, at modtageren opfylder aldersbetingelsen.

Stk. 3. I virksomheder med bevilling har bevillingshaveren pligt til på et iøjnefaldende sted at anbringe opslag om, at det er forbudt at udskænke berusende drikke for personer under 18 år.

§ 18. Á støðum við útskeinkingarloyvi, tó ikki á teimum støðum, sum eru nevnd í § 10, stk. 2, nr. 3, er tað forboðið gestunum at njóta rúsdrekka, sum teir hava havt við sær. Á sjónskum staði í hølinum skal vera sligið upp, at hetta ikki er loyvt.

§ 18. I virksomheder med bevilling, dog ikke i de i § 10, stk. 2, nr. 3, omhandlede virksomheder, er det forbudt gæsterne at nyde medbragte berusende drikke. På iøjnefaldende sted i lokalet skal findes opslået, at dette ikke er tilladt.

§ 19. Øll reklama í føroyskum fjølmiðlum og tíðarritum, útbýting av reklamuseðlum o.t. viðvíkjandi sølu, skeinking og útflýggjan av rúsdrekka er forboðin.

§ 19. Al reklame i færøske massemedier og tidsskrifter, uddeling af reklamesedler o.l. vedrørende salg, udskænkning og udlevering af berusende drikke er forbudt.

§ 20. Tað er ikki loyvt at útflýggja rúsdrekka frá handlum og líknandi handilshølum hjá handlum, fyritøkum ella á almennum støðum á ein hátt, ið kann metast við útskeinking.

§ 21. Landsstýrið kann, um so er at hetta er neyðugt vegna almennan frið og alment skil, fyribils banna, at rúsdrekka verður selt og/ella borðreitt á støðum við útskeinkingarloyvi í ávísum økjum ella í øllum landinum.

§ 20. I og fra butikker og lignende forretningslokaler samt på offentlige steder må der ikke udleveres berusende drikke under sådanne omstændigheder, at det har karakter af udskænkning.

§ 21. Landsstyret kan, såfremt det er nødvendigt af hensyn til den offentlige ro og orden, midlertidigt forbyde, at berusende drikke sælges og/eller serveres i virksomheder med bevilling i bestemte områder eller i hele landet.

Kapittul 6
Revsing

§ 22. Við sekt, hefti ella fongsli upp í eitt ár verður tann sektaður, sum

1) brýtur § 3, § 5, § 6, § 7, stk. 1, § 9, stk. 1, § 12, stk. 2, 2. pkt. og stk. 3, § 15, § 17, § 18, § 19 og § 20, ella
2) setir tilsíðis treytir fyri loyvi eftir lógini ella samsvarandi ásettum forskriftum sambært lógini, ella
3) letur vera við at lýða forboð ella boð, sum eru

Kapitel 6
Straf

§ 22. Med bøde, hæfte eller fængsel op til ét år straffes den, der

1) overtræder § 3, § 5, § 6, § 7, stk. 1, § 9, stk. 1, § 12, stk. 2, 2. pkt. og stk. 3, § 15, § 17, § 18, § 19 og § 20, eller
2) tilsidesætter vilkår for en tilladelse i henhold til loven eller i henhold til forskrifter udstedt i medfør af loven, eller

givin sambært lógina ella sambært ásetingum sambært lógini.

Stk. 2. Tann, sum nýtir, keypir ella á annan hátt útvegar sær rúsdrekka í stríð við § 9 verður revsaður við bót.

Stk. 3. Í fyriskipanum, sum verða ásettar sambært lógini, kann áleggjast revsing við bót, hefting ella fongsli upp í eitt ár fyri brot á ásetingarnar í fyriskipanunum.

Stk. 4. Fyri brot framd av juridiskum persónum, heruppií partafeløgum og feløgum, kann áleggjast tí juridiska persóninum sum slíkum sektarábyrgd.

Stk. 5. Sektarábyrgd kann áleggjast loyvishavarum og leiðarum fyri brot á § 15, stk. 1, og § 17, stk. 1, 2. pkt., sum verða framd av starvsfólki í fyritøkuni, sjálvt um brotið ikki kann roknast við sum tilætlað ella av ósketni.

Stk. 6. Málini verða viðgjørd sum løgreglusakir. Rættarráðini í kapitlunum um hald og rannsókn í rættargangslógini verða nýtt í sama vavi sum í statsákæramálum.

3) undlader at efterkomme forbud eller påbud, der er meddelt i henhold til loven eller i henhold til forskrifter udstedt i medfør af loven.

Stk. 2. Den, der nyder, køber eller på anden måde forskaffer sig berusende drikke i strid med § 9, straffes med bøde.

Stk. 3. I forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde, hæfte eller fængsel op til et år for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 4. For overtrædelser begået af juridiske personer, herunder selskaber og foreninger, kan der pålægges den juridiske person som sådan bødeansvar.

Stk. 5. Der kan pålægges bevillingshavere og bestyrere bødeansvar for overtrædelse af § 15, stk. 1, og § 17, stk. 1, 2. pkt., der begås af ansatte i virksomheden, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes dem som forsætlig eller uagtsom.

Stk. 6. Sagerne behandles som politisager. Retsmidlerne i retsplejelovens kapitler om beslaglæggelse

og ransagning finder dog anvendelse i samme omfang som i statsadvokatsager.

§ 23. Løgregluni kann ikki verða sýtt atgeingi til høli í fyritøkum við útskeinkingarloyvi. Hetta er tó ikki galdandi fyri kømur, ið leigað eru út til gistingar.

§ 23. Der vil ikke kunne nægtes politiet adgang til lokaler eller rum i virksomheder med bevilling til udskænkning. Dette gælder dog ikke værelser, der er udlejet til overnatning.

Kapittul 7
Gildisásetingar

§ 24. Landsstýrið ásetir í kunngerð, nær lógin fær gildi í síni heild ella í pørtum.

Stk. 2. Tá lógin kemur í gildi, smbr. stk. 1, setir landsstýrið úr gildi í síni heild ella í pørtum fylgjandi:

1) "Anordning nr. 649 af 21. december 1917 om hvad der i lov for Færøerne om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke m.m. af 21. december 1917, skal forstås ved drikke.
2) "Anordning nr. 624 af 30. november 1918 om udlevering af berusende drikke fra apoteker på Færør-

Kapitel 7
Ikrafttrædelsesbestemmelser

§ 24. Landsstyret fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden i sin helhed eller i dele.

Stk. 2. Ved lovens ikrafttræden, jfr. stk. 1, ophæver landsstyret helt eller delvis følgende bestemmelser:

1) Anordning nr. 649 af 21. december 1917 om hvad der i lov for Færøerne om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke m.m. af 21. december 1917, skal forstås ved drikke.
2) Anordning nr. 624 af 30. november 1918 om udlevering af berusende drikke fra apoteker på

ne."

3) "Bekendtgørelse nr. 148 af 18. april 1923 om hvad der i lov for Færøerne om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke m.m. af 30. januar 1923 skal henregnes til drikke."

4) "Lov nr. 115 af 4. april 1928 for Færøerne om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke m.m.", sum broytt seinast við løgtingslóg nr. 54 frá 9. juni 1988.

5) Løgtingslóg nr. 35 frá 18. november 1954 um innflutning av denatureraðum spritti.

6) Løgtingslóg nr. 61 frá 19. mai 1980 um skamtan av rúsdrekka, sum broytt við løgtingslóg nr. 39 frá 20. maj 1988.

7) Kunngerð nr. 7 frá 29. januar 1986 um denaturerað spritt.

8) Løgtingslóg nr. 120 frá 23. december 1991 um avgjald á framleiðslu og innflutningi, §§ 1 og 3.

Stk. 3. Hesar kunngerðir hava framvegis gildi, til tær verða settar úr gildi við kunngerð heimilaðari í hesi løgtingslóg:

1) Kunngerð nr. 36 frá 19.

Færøerne.

3) Bekendtgørelse nr. 148 af 18. april 1923 om hvad der i lov for Færøerne om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke m.m. af 30. januar 1923 skal henregnes til drikke.

4) Lov nr. 115 af 4. april 1928 for Færøerne om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke m.m., som senest ændret ved lagtingslov nr. 54 af 9. juni 1988.

5) Lagtingslov nr. 35 af 18. november 1954 om indførsel af denatureret sprit.

6) Lagtingslov nr. 61 af 19. maj 1980 om rationering af spiritus, som ændret ved lagtingslov nr. 39 af 20. maj 1988.

7) "Kunngerð nr. 7 frá 29. januar 1986 om denatureret sprit."

8) Lagtingslov nr. 120 af 23. december 1991 om fremstillings- og indførselsafgift, §§ 1 og 3.

Stk. 3. Følgende bekendtgørelser forbliver i kraft, indtil de ophæves ved bekendtgørelser udstedt i medfør af denne lov:

1) "Kunngerð nr. 36 frá 19.

november 1954 um keyp og sølu av kumpasssprítti.

2) Kunngerð nr. 78 frá 11. juli 1980 um brygging og útflýgging av sterkum øli, sum broytt við kunngerð nr. 86 frá 1. juli 1988.

Stk. 4. Um so verður, at ásetingarnar um útskeinking í lógini verða settar í gildi áður enn kapitlini 1, 2 og 3, kann landsstýrið játta loyvishavara innflutning av rúsdrekka til útskeinkingar á útskeinkingarstaðnum.

§ 25. Landsstýrið skal leggja løgtingslógina um innflutning og sølu av rúsdrekka fyri tingið at viðgera í 1995.

november 1954 um keyp og sølu av kumpasssprítti."

2) "Kunngerð nr. 78 frá 11. juli 1980 um brygging og útflýgging av sterkum øli", som ændret ved "kunngerð nr. 86 frá 1. juli 1988"

Stk. 4. I tilfælde af, at lovens bestemmelser om udskænkning sættes i kraft før ikraftsættelse af lovens kapitel 1, 2 og 3, kan landsstyret give bevillingshavere tilladelse til import af berusende drikke til udskænkning i virksomheden.

§ 25. Landsstyret skal forelægge lagtingsloven om import og salg af spiritus for lagtinget at behandle i 1995.

2.4. Minnilutin (Signar Hansen og Lisbeth L. Petersen)

Minnilutin (Signar Hansen og Lisbeth L. Petersen) førir fram:

Beint áðrenn tingsetan endaði í 1991, legði landsstýrið fram uppskot um nýggja rúsdrekkalóg. Ætlan landsstýrisins var at avgreiða málið í somu tingsetu, ið vanliga endar 25. apríl. Undir 1. viðgerð, ið var 16. apríl, gjørdu tingmenn vart við, at hetta mál var so stórt og álvarsligt, at nevndin, ið fekk málið til viðgerðar, átti at fáa rímuliga tíð at viðgera málið. Henda áheitan varð gingin á møti.

Víðkaða rættarnevndin, har allir flokkar á tingið eru umboðaðir, hevur hildið mangar fundir og gjørt sær stóran ómak at lýsa hetta álvarsmál so gjølla sum møguligt.

Rættiliga tíðliga undir viðgerðini kom víðkaða rættarnevndin til ta niðurstøðu, at so mangar og umfatandi broytingar máttu gerast við uppskot landsstýrisins, skuldi tað verða borðbart, at betri og lættari var at gera eitt nýtt uppskot at leggja fram ístaðin fyri uppskot landsstýrisins. Ikki allir partar í víðkaðu rættarnevndini tóku undir við framlagda uppskoti, ið umboð fyri samgonguflokkarnar standa fyri, men tað varð hildið at vera skilagott at leggja tað fram á henda hátt, soleiðis at teir nevndarlimir, ið ætlaðu at koma við broytingaruppskotum, kundu gera tað til framlagda uppskot.

Minnilutin (Jóanes Dalsgaard, Birgir Danielsen og Bjarni Djurholm) mælir løgtinginum til at samtykkja framlagda uppskot.

Minnilutin (Signar Hansen og Lisbeth L. Petersen) tekur ikki undir við uppskotinum, men mælir til at gera einstakar týðandi broytingar til uppskotið, ið umboð fyri samgonguflokkarnar seta fram.

Minnilutin (Signar Hansen og Lisbeth L. Petersen) heldur, at verður uppskotið frá samgonguumboðunum samtykt, ið m.a. mælir til at matstovum og hotellum verður loyvt at skeinkja rúsdrekka, so økist nýtslan. Royndir aðrastaðni vísa, at lættari tað er at fáa fatur á rúsdrekka, meira verður drukkið. Rúsdrekka- og narkotikaráðið vísir m.a. á, at í tíðarskeiðunum 1968 til 1970 vóru útskeinkingarstøðini í Finlandi økt úr 1600 upp í 21000, og at rúsdrekkanýtslan í hesum tíðaskeiði øktist við 50 %.
Minnilutin ber stórliga ótta fyri, at hetta verður eisini galdandi hjá okkum.

Minnilutin(Signar Hansen og Lisbeth L. Petersen) mælir haraftur ímóti til, at matstovum og hotellum verður loyvt at skeinkja vín og øl upp til 23 %., um tey lúka treytir um hølisviðurskiftir, afturlatingartíðir o.a., ið verða settar. Harafturat kunnu matstovur og onnur, sum hava skeinkiloyvi sambært § 10, 4. stk., skeinkja rúsdrekka við sterkari enn 23 % av alkoholi til sonevndar privatar veitslur. Treytin verður tann, at privati verturin letur hølinum tað sterkara rúsdrekka, sum hann hevur keypt frá einkarsøluni (er talan um størri nøgdir hevur hann fingið undantaksloyvi). Hin treytin viðvíkjandi privatum veitslum er, at almenningurin (tvs tey, ið ikki eru boðin ella á annan hátt hoyra til veitsluhaldið) ikki fáa atgongd til útskeinkingarhølið.

Sami minniluti tekur ikki undir við, at skamtan av rúsdrekka og øli verður tikin av, soleiðis sum minnilutin (Jóhannes Dalsgaard, Birgir Danielsen og Bjarni Djurholm) mælir til, men setur harafturímóti nýtt uppskot um framhaldandi skamtan við teirri broyting, at tað verður landsstýrið eftir tilmæli frá Rúsdrekka- og narkotikaráðnum, ið tekur avgerð um, hvussu skamtað verður.

Minnilutin (Signar Hansen og Lisbeth L. Petersen) tekur heldur ikki undir við minnilutanum, ið umboðar samgonguflokkarnar, um at lækka aldurin úr 20 niður í 18 ár til teirra, ið skulu hava loyvi at keypa rúsdrekka. Minnilutin (Signar Hansen og Lisbeth L.Petersen) vísir á í hesum sambandi, at øll Norðurlond, uttan Danmørk, hava 20 ára aldursmark, og tað tykist løgið at koma við slíkum uppskoti, tá ið havt verður í huga, at rúsdrekkanýtslan er onganstaðni so stór í Norðurlondum sum júst í hesum landi.
Minnilutin (Signar Hansen og Lisbeth L.Petersen) tekur fult undir við málsetninginum hjá WHO um, at rúsdrekkanýtslan skal minka minst 25 % innan ár 2000.

Hin minnilutin (Jóhannes Dalsgaard, Birgir Danielsen og Bjarni Djurholm) sigur seg somuleiðis taka undir við hesum málsetningi, men uppskot hansara um at loyva matstovum og hotellum at skeinkja rúsdrekka saman við avtøku av skamtanini og lægri aldursmarki at fáa fatur á rúsdrekka, kann neyvan bera í sær, at málsetningurin hjá WHO verður náddur – heldur tvørturímóti.
Heldur ikki dugir minnilutin (Signar Hansen og Lisbeth L.Petersen) at síggja nakað samsvar ímillum endamálsorðingina í framlagda uppskoti og tær umfatandi broytingarnar, ið umboðini fyri samgonguflokkarnar mæla til.

Fyri stuttum legði Rúsdrekka- og narkotikaráðið fram álit.
Har eru nógvir áhugaverdir upplýsingar og mong skilagóð tilmæli, men so er eisini í øðrum førum, tú hevur ilt við at skilja ráðið.
Einastaðni í álitinum verður sagt, at ávís " vanliggering " eigur at fara fram soleiðis, at rúsdrekka kann keypast og bryggjast í Føroyum.

Minnilutin tekur ikki undir við framførdu sjónarmiðunum. Rúsdrekka eigur ongantíð at verða "vanliggjørt", tí júst í teimum londum, har so er gjørt, er støðan, ið stendst av rúsdrekkamisnýtslu út av lagi vánalig. Í Danmark t.d. er rúsdrekkasølan fullkomuliga frí, "vanliggjørd", og í ongum Norðurlandi eru trupulleikarnir so stórir, sum júst í hesum landi. Rúsdrekkamisnýtslan kostar danska ríkinum 8 – 10 milliardir krónur um árið í sjúkrahúsútreiðslum, lækkaðum pensiónsaldri, niðursettari arbeiðsorku o.ø.. Henda upphædd er fimm ferðir so stór, sum útreiðslurnar eru av narkotikatrupulleikum.
Danir hava vist ikki trupulleikar av nakrari kassadrekking, sum í hesum døgum verður so nógv umrødd, og sum uttan iva hevur gjørt sítt til, at uppskot um nýggja rúsdrekkalóggávu er lagt á tingborð, men danir hava aðrar rúsdrekkatrupulleikar at dragast við, sum vit kanska ikki hava so nógv av enn, t.e. hugnadrekking í heiminum, á arbeiðsplássunum og aðrastaðni, sum er økt við slíkari óhugnaligari ferð, at danir eru komir í rasshaft av henni.

Minnilutin dugir ikki at skilja, at rúsdrekka skal "vanliggerast", so sum Rúsdrekka-og narkotikaráðið heldur, tá ið hagtøl siga, at danir brúka fimm ferðir so nógvan pening til avleiðingarnar av rúsdrekkamisnýtslu, sum til avleiðingarnar av narkotikamisnýtslu, ið ikki er"vanliggjørt".
Tá ið nú tankar eru bornir fram, at vit eiga at "vanliggera" tað at drekka, og tað almenna ætlar at fremja hesa "vanliggering" við lóg, so eigur eisini tað almenna at ganga á odda at "vanliggera" trupulleikarnar sálarligar/fysiskar sjúkur, ið elvast av rúsdrekka og bjóða viðgerð og hjálp fyri hesar "sjúkur."
Tá ið rúsdrekkamálið hevur verið umrøtt á tingi, hava tilmælini verið mong um at veita hægri játtanir til upplýsing um vandarnar, ið standast av rúsdrekkanýtslu, somuleiðis hægri veitingar til at hjálpa teimum, ið eru bundin av hesum eitrandi løgi, hægri veitingar til ungdómsarbeiði o.s.fr.. Illa hevur gingist at veita meira stuðul til nevndu endamál, tað hava bert verið tóm orð. Hóast skerjingar verða framdar á so at siga øllum økjum á løgtingsins fíggjarlóg, so heldur

minnilutin (Signar Hansen og Lisbeth L. Petersen), at tað er átroðkandi neyðugt at avseta pening til umrøddu endamál. Lat tað ikki aftur hesaferð bert vera tóm orð, ið bert ljóða væl í oyrunum á fólki, men latum okkum í verki vísa, at hetta er meint í álvara.

Minnilutin (Signar Hansen og Lisbeth L. Petersen) tekur undir við, at nýggj rúsdrekkalóg verður samtykt. Á fundi í víðkaðu rættarnevndini er upplýst, at ikki ber til at umsita galdandi rúsdrekkalóggávu, og at tað tí er neyðugt við eini nýggjari og greiðari lóg. Men sami minniluti kann ikki taka undir við minnilutanum, ið umboðar samgonguflokkarnar Javnaðarflokkin og Fólkaflokkin, tí hildið verður, at við eini so umfatandi broyting, ið hann skjýtur upp, verður rúsdrekkanýtslan økt munandi.

Vísandi til tað, ið minnilutin (Signar Hansen og Lisbeth L. Petersen) hevur borið fram, verða hesi broytingaruppskot sett fram:

Í § 5, 2. stk. verður "18" broytt til "20".	I § 5, 2. stk. ændres "18" til "20".
Sum nýggj § 7, 2. stk. verður sett:	Som ny § 7, 2. stk. indsættes:
"Søla av rúsdrekka við hægri enn 23 vektprosentum av alkoholi kann ikki fara fram til persónar, felløg ella onnur, sum loyvi hava til útskeinking smbært. § 10, 1. stk."	"Spiritus med højere end 23 vægtprocent af alkohol kann ikki sælges til personer, selskaber eller andre, som har udskænkningsbevilling i følge § 10, stk. 1."
Sum nýggj § 7, 3. stk. verður sett:	Som ny § 7, stk. 3. indsættes:
"Søla av rúsdrekka annars við hægri enn 23 vektprosentum av alkoholi verður skamtað eftir reglum, sum landsstýrið eftir tilmæli frá Rúsdrekka- og narkotikaráðnum ásetir í kunngerð."	"Salg af spiritus med højere end 23 vægtprocent alkohol er rationeret efter regler, der fastsættes i bekendtgørelse af landsstyret efter indstilling af Alkohol- og narkotikarådet."
§ 7, 2. stk. verður broytt til § 7, 4. stk.	§ 7, stk. 2, ændres til § 7, stk. 4.
Í § 8, 1. stk., verður "1. januar 1997" broytt til "1. juli 1993".	I § 8, stk.1, ændres "1. januar 1997" til "1. juli 1993".
§ 10, 3. og 4. stk., verður strikað, og í staðin verður nýtt 3., 4., 5. og 6. stk.:	§ 10, stk. 3 og 4. ophæves og nye stk. 3, 4, 5, og 6. indsættes:
Sum nýggj § 10, 3. stk. verður sett:	Som ny § 10, stk. 3 indsættes:
"Loyvi til útskeinking fevnir bert um rúsdrekka, ið ikki er hægri enn 23 vektprosent av alkoholi."	"Udskænkningsbevilling omfatter kun spiritus, som ikke er højere end 23 vægtprocent alkohol."

Sum nýggj § **10, 4. stk.** verður sett:

"Undantak frá skamtanini kann veitast í sambandi við serlig høvi so sum brúdleyp, føðingardagshald, ársveitslur o.l., og útskeinking kann fara fram í hølum, sum annars ikki kunnu skeinkja rúsdrekka, ið er hægri enn 23 vektprosent av alkoholi, um almenn atgongd annars verður bannað."

Som ny § **10, stk. 4** indsættes:

"Undtagelse fra rationeringen kan giver ved særlige lejligheder som bryllup, fødselsdage, årlige fester o.l., og udskænkning kan ske i lokaler, som har udskænkningsbevilling, men ellers ikke kan udskænke spiritus, der har højere end 23 vægtprocent, såfremt der ellers nægtes offentlig adgang."

Sum nýggj § **10, 5. stk.** verður sett:

"Undantak um skeinking av rúsdrekka hægri enn 23 vektprosent av alkoholi kann veitast ferðamannaskipum í altjóða sigling."

Som ny § **10, stk. 5** indsættes:

"Undtagelse om udskænkning af spiritus højere end 23 vægtprocent kan gives turistskibsfartøjer i international fart."

Sum nýggj § **10, 6. stk.** verður sett:

"Landsstýrið ásetir í kunngerð nærri reglur um undantøk eftir 3., 4., 5. og 6. stk. á sama hátt, sum ásett í § 7, 3. stk."

Som ny § **10, stk. 6** indsættes:

"Landsstyret fastsætter i bekendtgørelse nærmere regler om undtagelser i henhold til stk. 3, 4, 5 og 6 på samme måde, som fastsat i § 7, stk. 3."

Í § 15, 5. stk., verður "18" broytt til "20".

I § 15, stk. 5, ændres "18" til "20".

Í § 17, 1. stk., verður í tveimum støðum og í 3. stk., "18" broytt til "20"

I § 17, stk. 1, ændres i to steder, samt i stk. 3 "18" til "20".

Minnilutin (Lisbeth L. Petersen) hevur hesar viðmerking :

Føroyar hava í dag cina serliga rúsdrekkalóg, ið ikki líkist teimum lógum, onnur norðurlond hava á sama øki.
Við fólkaatkvøðu varð avgerð tikin um forboð fyri rúsdrekkasølu í 1907. Málið varð mett at vera so týdningarmikið fyri hvønn cinstakan føroying, at kvinnurnar, ið ikki høvdu atkvøðurætt annars, í hesum føri fingu hesi rættindi sum eitt undantak, so tær kundu gera sína ávirkan galdandi.
Okkara samfelag er, eins og onnur samfeløg, ið vit hava samband og samstarv við, nógv broytt. Tí eigur m.a. rúsdrekkalógin at endurskoðast og viðgerast av nýggjum, so lóggávan kann haldast í okkara nútímans samfelag, og so at fólk aftur kunnu fáa virðing fyri landsins lógum og lóggávuvaldi.
Minnilutin metir málið og uppskotið til løgtingslóg um innflutning og sølu av rúsdrekka vera av so stórum týdningi fyri okkara samfelag, at allir føroyingar, ið atkvøðurætt hava til løgtingsval, eiga at brúka hesi rættindi til at ávirka tær samfelagsbroytingar, sum uppskotið ber í sær fyri komandi tíðir.
Løgtingslimir eiga at gera sína ávirkan galdandi viðvíkjandi innihaldinum í lógaruppskotinum, men endaligu avgerðina skal Føroya fólk taka.

Vísandi til viðmerkingar minnilutans (Lisbeth L. Petersen) verða soljóðandi hesi broytingaruppskot sett fram:

Sum nýggj § 24, 1. stk. verður sett:

"Hetta lógaruppskot kann setast í gildi við kunngerð treytað av, at tað verður samtykt við fólkaatkvøðu, sum landsstýrið skipar fyri. Lógaruppskotið kann setast í gildi, um so er, at ein meiriluti av atkvøðunum við fólkaatkvøðuna, tó í minsta lagi 33% av teimum, sum hava atkvøðurætt, ikki atkvøða ímóti lógini.

Som ny § 24, stk. 1 indsættes:

"Dette lovforslag træder i kraft ved landsstyrets bekendtgørelse, såfremt dette ved folkeafstemning, som landsstyret forestår, er vedtaget. Lovforslaget kan træde i kraft, hvis et flertal, dog mindst 33% af de stemmeberettigede, ikke stemmer imod."

2.5. Minniluti Helena Dam á Neystabø.

Ein minniluti (Helena Dam á Neystabø) hevur hesar viðmerkingar:

Víðkaða rættarnevndin hevur viðgjørt málið um nýggja rúsdrekkalóg væl og virðiliga.

Tað er ein sannroynd, at spurningurin um rúsdrekka er sera viðkvæmur. Mong og ymisk eru sjónarmiðini, hvussu vit handfara henda rúsandi løg á skynsamiligasta hátt. Semja man tó vera millum manna, at vit noyðast at háva lóggávu, ið skipar innflutning, sølu, útskeinking og nýtslu av rúsdrekka.

Høvuðsendamálið við lóggávuni skal vera at avmarka nýtsluna og minka um skaðarnar av rúsdrekka, at skapa greiðar reglur á økinum og ein karm fyri miðvísum rúsdrekkapolitikki.

Tað vóru á sinni kvinnur, ið tóku sær um reiggj og fingu sett í verk tiltøk, ið minkaðu munandi um teir skaðar og ta armóð, ið stóðst av rúsdrekkamisnýtsluni í Føroyum. Tær brutu slóð og gjørdu eitt gott arbeiði.

Tíðir og siðir broytast, og til tess at røkka sama endamáli, er tað neyðugt, at nýggj rúsdrekkalóg verður samtykt. Tann gamla er gjøgnumgatað á so mangan hátt. Rúsdrekkapolitikkur, innflutningur og søla av rúsdrekka eigur eins og onnur mál at vera á føroyskum hondum og verða stjórnað og umsitin av okkum, ið her búgva. Okkara er ábyrgdin.

Lógaruppskotið, ið nevndin leggur fyri tingið at taka støðu til, er úrslit av drúgvari og gjølligari viðgerð. Um fleiri tættir er at kalla semja fingin í lag. Minnilutin (Helena Dam á Neystabø) kann í høvuðsheitum taka undir við almennu viðmerkingunum til lógaruppskotið.

Tá ið landsstýrið legði málið fyri tingið, legði sjálvstýrisflokkurin stóran dent á, at lógin skuldi hava eina endamálsorðing. Tað er av stórum týdningi, hvat stendur í hesi endamálsorðing. Eftir henni skal lógin setast í verk og umsitast. Lógaruppskotið, ið nú verður lagt fyri tingið, hevur eina góða endamálsorðing, ið ásetir, at lógin skal hava til endamáls at avmarka rúsdrekkanýtsluna, at minka sum mest um skaðan, sum rúsdrekkanýtslan hevur við sær fyri einstaklingin og fyri samfelagið og at áseta greiðar reglur í sambandi við rúsdrekka í Føroyum. Fara viðurskiftini aftur á glið eins og í dag, er í endamálsorðingini heimild til eina og hvørja tíð, at tiltøk verða sett í verk.

Okkara evni at ímynda okkum, hvussu verður í framtíðini, røkka helst ikki. Men av royndum vita vit, at dirvi skal til at nema við rúsdrekkamálið, hvussu so støðan er. Tí er best at vissa sær í lógini, at lógin fær neyðuga eftirmeting.

Til tess at tryggja, at Føroya Løgting ger sær greitt, um lógin virkar, soleiðis sum hon skal, samdist nevndin um at gera nýggja § 25, sum er soljóðalndi:

"Landsstýrið skal leggja løgtingslógina um innflutning og sølu av rúsdrekka fyri tingið at viðgera í 1995."

Kapitlarnir 2 um innflutning og 3 um útsølu av rúsdrekka eru grundaðir á, at Rúsdrekkasøla Landsins verður sett á stovn. Minnilutin metir tí, at kapitlarnir 2 og 3 um innflutning og útsølu av rúsdrekka eiga ikki at verða settir í verk, áðrenn Rúsdrekkasøla landsins er før fyri at greiða hesa uppgávu til fulnar. Tað merkir, at minnilutin kann ikki taka undir við postordrasølu sum skiftisskipan í eitt ár ella tvey ár.

Tað merkir, at minnilutin ikki kann taka undir við postordrasølu í eitt ella tvey ár. Út frá hesum setir minnilutin (Helena Dam á Neystabø) fram fylgjandi

U p p s k o t

til

<u>samtyktar</u>

Løgtingið samtykkir, at kapitlarnir 1, 2 og 3 í uppskotinum ikki kunnu verða settir í gildi, fyrrenn einkarsølan

1) er vorðin skipað sambært meginreglunum í § 4 og § 5 í lógaruppskoti minnilutans,
2) er før fyri at lúka skyldur sínar sambært §§ 4 og 5 í sama lógaruppskoti.

Eftir uppskoti minnilutans verður skamtanarkortið tikið av og aldursmarkið møguliga broytt til 18 ár. Til tess

at leggja upp fyri trupulleikum hjá Rúsdrekkasølu Landsins at umsita hesa broyting í samljóði við endamálsorðingina, skjýtur minnilutin upp, at Føroya Løgting áleggur Rúsdrekkasølu Landsins at gera eina skipan við samleikaprógvi, ið krevst til tess at keypa rúsdrekka úr Rúsdrekkasølu Landsins. Samleikaprógvið skal keypast og sostatt fíggja seg sjálvt og ein part av rakstri einkarsølunnar.

Til tess at tryggja, at ein skipan við samleikaprógvi verður sett í verk, tá Rúsdrekkasølan fer at virka, setir minnilutin (Helena Dam á Neystabø) fram hetta

U p p s k o t

til

samtyktar

Álagt verður landsstýrinum í samband við gerð av reglum sbrt. § 4, stk. 2 fyri skipan og rakstur av Rúsdrekkasølu Landsins at tryggja, at gjørd verður skipan við samleikaprógvi, ið eigur at verða kravt av einumhvørjum, ið keypir rúsdrekka frá Rúsdrekkasølu Landsins.

Minnilutin (Helena Dam á Neystabø) setir einki uppskot fram viðvíkjandi skeinkiloyvum, men ger vart við, at sera strong krøv eiga at verða sett til umstøður, umhvørvi og afturlatingartíðir, somuleiðis mugu strong krøv setast til, hvussu skeinkiloyvi verða umsitin. Loyvisnevndini skal bert verða heimilað at veita eitt avmarkað tal av skeinkiloyvum til fyritøkur, har søla av rúsdrekka má metast týdningarmikil inntøka í dagliga rakstrinum.

Tað er ein sannroynd, at fyridømið hevur stóran týdning. Tað verður tí mælt til, at landsins myndugleikar virka eftir endamálsorðingini í rúsdrekkalógini, og at almenni politikkurin verður at avmarka skeinking mest møguligt á samkomum løgtingsins, landsstýrisins og øðrum almennum stovnum.

2.6. Minnilutin Tordur J. Niclasen.

Ein minniluti (Tordur Niclasen) hevur hesar viðmerkingar:

Tá landsstýrið í apríl mánað 1991 legði uppskot á ting um nýggja rúsdrekkalóg, varð m.a. sagt í viðmerkingunum, at: "endamálið við lógini var

- at minka um teir skaðar, sum nýtslan av rúsdrekka hevur við sær fyri einstaklingin og fyri samfelagið
- at fáa greiðar reglur í samband við rúsdrekkaviðurskiftini í Føroyum.

Grundgevingin fyri tí seinra segðist at vera, at rúsdrekkalóggávan var avlagað, tambað og toygd av bæði einstaklingum og myndugleikum, og tí var hon torfør ella ógjørlig at umsita.

Tí var landsstýrisins støða m.a. tann: "at fáast mátti lóg og skipan við rúsdrekkanýtsluni, sum hóskaði til tíð og samfelag okkara."

Við m.a. hesum grundgevingum legði tí landsstýrið nevnda uppskot fyri tingið. Eitt uppskot, sum við sínum stóru prinsipiellu broytingum kløkkaði mangan og fekk enntá samgongumenn at tala ímóti og geva alment til kennar, at teir ikki kundu taka undir við uppskoti í slíkum líki!

Høvuðsbroytingarnar í mun til galdandi lóg vóru hesar:

1. Einarinnflutningur
2. Einkarsøla
3. Avtøka av skamtanarkortinum
4. Broyting í aldursmarkinum.
5. Loyvi til útskeinking.

Málið fór í rættarnevndina og hevur har fingið drúgva viðgerð. Tó má ásannast, at hóast samgonguumboðini koma við nýggjum uppskoti í staðin fyri uppskot landsstýrisins, so er einki broytt í teimum høvuðssjónarmiðum, sum var grundarlagið undir landsstýrisuppskotinum.

Tí kann minnilutin ikki taka undir við uppskoti samgonguflokkanna í rættarnevndini - líka so lítið sum takast kundi undir við uppskoti landsstýrisins.

Endamálsorðingin í § 1 er samanfallandi við uppskoti landsstýrisins, nevniliga: "at minka mest møguligt um teir skaðar, sum nýtslan av rúsdrekka hevur við sær fyri einstaklingin og

fyri samfelagið og at fáa greiðar reglur í samband við rúsdrekkaviðurskifti í Føroyum."

Í fyrra parti av § 1 verður sostattt boðað frá, at sjálvt endamálið við uppskotinum er, at minka um teir skaðar, rúsdrekka hevur við sær.

Endamálsorðingin var meiri fullfíggjað, um havt var við, at endamálið eisini var "at minka um nýtsluna av rúsdrekka her á landi".

Ein slík endamálsorðing bæði í uppskoti landsstýrisins og í uppskoti samgonguflokkanna í nevndini setir tey minimumskrøv, at <u>sjálvur lógarteksturin verður í tráð við - ella fylgir endamálsorðingini.</u>

Tíverri má ásannast, at so er ikki! Tí lógin hevur tær grundleggjandi broytingar við sær, at

1) tað ferð at vera lættari at fáa fatur í rúsdrekka
2) nýtslan fer at hækka
3) skaðarnir samsvarandi at vaksa.

Tað er burturvið at tosa um at minka skaðarnar av rúsdrekkanýtsluni og samstundis gera eina lóg, sum skapar fortreytir fyri øktari nýtslu av rúsdrekka! Hetta er at blása og hava mjøl í munninum!

<u>Tann einasti háttur at minka um skaðarnar er at minka um nýtsluna!</u>

Trupulleikarnir orsakað av rúsdrekkanýtslu eru sera álvarsligir, og mong munnu tey heimini kring landið vera, sum hava kent - og kenna avleiðingarnar av hesi nýtslu.

Ikki man tað vera uttan grund, at alheimsheilsustovnurin W.H.O. fyri árum síðan sendi út álvarsliga ávaring til øll lond - við áheitan um, at allar góðar kreftir royndu at gera tað, sum gerast kundi, at byrgja fyri rúsdrekkamisnýtsluni.

Setningurin W.,H.O.'s er, at rúsdrekkanýtslan skal minka við 25% innan ár 2000, og at í seinasta lagi 1995 eigur at verða hend ein týðilig minking í heilsuniðurbrótandi atferð, sum t.d. at nýta ov nógv alkohol.

Hvat hagtølum viðvíkur, so finnast tøl, sum í eitt <u>ávíst</u> mát lýsa gongdina í <u>nýtsluni</u> her á landi tey seinastu árini. Men helst fyriliggja eingi samskipað fullfíggjað tøl um <u>avleiðingarnar</u> av rúsdrekkanýtsluni. Her verður hugsað um t.d. sjúkratilburðir (limaligar/sálarligar), skaðatilburðir - eisini á arbeiðsplássum, lógarbrot v.m.

Verður hugt eftir londum rundan um okkum, har lætt er at fáa fatur í rúsdrekka, so kann Danmark takast sum dømi, hvat rúsdrekkatrupulleikum viðvíkur:

Her sigur kendur yvirlækni í Keypmannahavn, at 6. hvør dani hevur stórar rúsdrekkatrupulleikar, og at ikki færri enn 800.000 eru í vanda orsakað av stórari alkoholnýtslu.

Annar yvirlækni, serfrøðingur á hesum øki, sigur m.a. fylgjandi:

"Sum hepatologur (serkønur í livrasjúkum) kann ein ikki annað enn gerast hugstoyttur av at siggja, hvussu nógvir sjúklingar eru við livrasjúkum, orsakað av rúsdrekkanýtsluni .... Ein fimtipartur av øllum seingjarplássum á teim medisinsku deildunum eru í dag upptikin av rúsdrekkamisnýtarum. Á teim psykiatrisku deildunum er parturin ørandi høgur ..." Víðari sigur hesi sami: "Tær samfelagsligu útreiðslurnar eru so høgar, at ein hevur ilt við at halda; at tær inntøkur, samfelagið fær av rúsdrekkatolli, avgjøldum v.m. eru førar fyri at útjavna hesar...". Samstundis vísir hann á, at talið av teim, ið doyggja orsakað av livrasjúkum stavandi frá rúsdrekkanýtslu, er fýra faldað í tíðarskeiðinum 1968 - 1978, og at sjúkur stavandi frá øktari rúsdrekkanýtslu fór at verða tann triðstørsta deyðsorsøkin millum menn í miðal aldri - næst eftir lunga- og hjartasjúkum.

Avleiðingar av rúsdrekkanýtslu er annað enn tað, ið kann roknast út í kr. og oyrum! Her kann nevnast:

hjúnaskilnaður, har børnini gerast teir stóru tapararnir
harðskapur
sjálvmorð
kriminalitetur
børn skadd í móðurlívi
skaðar á arbeiðsplássum
ferðsluskaðar v.m.

Ein kanning í Fraklandi fyri nøkrum árum síðani vísti, at av 3500 børnum hjá foreldrum við rúsdrekka trupulleikum, vísti tað seg, at í 40% av tilburðunum kundi sigast, at rúsdrekkatrupulleikarnir hjá foreldrunum beinleiðis var orsøkin til sinnalags og likamligu vansar hjá børnunum.

Fyri at fara aftur til Danmarkar var fyri náøkrum árum síðani at lesa í sjálvum leiðaranum á Ekstra bladet fylgjandi:

"Danmark er gået på druk. Ingen skal kunne være i tvivl om, hvad der sker, når de mange flasker er tømt. Hvad gør vi med

alkoholismen - FOLKESYGDOMMEN -, som alle kender, men som kun få vil være ved???"

Mynstrið er tað sama allastaðni. Jú lættari er at fáa fatur á rúsdrekka, jú størri verður nýtslan! Føroyar fara ikki at gerast nakað undantak í so máta!

Hetta kann eisini sigast á tann hátt, at miðalnýtslan pr. íbúgva fer at hækka, og er tað júst hetta, sum hevur alstóran týdning í heildarstøðuni av rúsdrekkanýtsluni.

Formaðurin í rúsdrekka- og narkotikaráðnum sigur í notati til nevndina, at "tað tykist vísindaliga prógvað, at jú størri miðalnýtslan er í einum samfelag, jú størri verður talið av stórnýtarum og harvið av alkoholskaðum.".

Um henda spurning verður í niðurstøðu frá W.H.O. m.a. sagt:

"1. Tað er sera sannlíkt, at ein hækking av miðalnýtsluni av rúsdrekka førir við sær økt tal av stórnýtarum.

2. Um myndugleikarnir í einum landi ætla sær at minka um talið av stórnýtarum, fer hetta helst at eydnast, um tað eydnast myndugleikunum at minka miðalnýtsluna. Meir miðalnýtslan minkar, færri verða stórbrúkararnir.

3. Um talið av stórbrúkarum hækkar, førir tað vanliga við sær hækking av deyðstilburðum av rúsdrekkaávum."

Læknin á Deildini fyri Arbeiðs- og Almannaheilsu vísir somuleiðis á støðu W.H.O.'s og ásannar, at tað tykist at vera ein sannroynd, at lættari alkohol er at fáa fatur á, størri verður miðalnýtslan. Eisini vísir hann til dømi úr Finnlandi, har talið av vertshúsum og matstøðum við heimild at skeinkja klárliga hava ávirkað samlaðu rúsdrekkanýtsluni. Í tíðarskeiðinum 1968-70 hækkaði talið av útsølustøðum frá 1600 til 21000, og hækkaði rúsdrekkanýtslan í hesum sama tíðarskeiði við heilum 50%!!

Víðari sigur serlæknin í samfelagsmedisini m.a. hesum spurningi viðvíkjandi, at "núverandi rúsdrekkalóg við sínum forðingum at fáa rúsdrekka beinanvegin og forðingin ímóti at servera rúsdrekka á matstovum, eru uttan iva við til at halda miðal rúsdrekkanýtsluni niðri. Hetta soleiðis at skilja, at um rúsdrekka verður lættari at fáa fatur í, t.d. í einkarsølu ella á matstovum, fer samlaða nýtslan av vaksa."

Tað má ásannast og síggjast í eyguni, at jú lættari tað er at fáa fatur á rúsdrekka, størri verður nýtslan!

Hetta er eisini komið týðiliga til sjóndar her á landi, tá hugsað verður um, at eftir 1980, tá loyvi varð givið til brygging av sterkum øli í Føroyum, hækkaði nýtslan av hesum rúsdrekka munandi, og bert eftir fáum árum varð nýtslan hækkað við 100%!!

At tingmenn longu tá høvdu varhugan av, at nýtslan fór at hækka í samband við loyvi til brygging av sterkum øli her á landi, kemur týðiliga til sjóndar í álitinum frá 6-mannanevndini, ið viðgjørdi málið, har henda í uppskoti til samtyktar m.a. skeyt upp, at:

> "Álagt verður landsstýrinum at kanna avleiðingarnar, sum koma at standast av teirri broyting, sum nú er samtykt, og á ólavsøku 1981 leggja frágreiðing fyri tingið."

Víðari skeyt 6-mannanevndini upp, at landsstýrið út frá nevndu kanningum, skuldi koma við uppskoti um neyðugar broytingar í rúsdrekkalóggávuni í ólavsøkutingsetuni 1981. Hóast hesa tingsamtykt varð ongantíð nøkur kanning sett í verk, og sostatt kom landsstýrið heldur ikki við nøkrum uppskoti!

Boðað hevur verið frá, at vit nú skuldu fáa eina nýggja rúsdrekkalóg, sum var tíðarhóskandi, og hevur í hesum sambandi mangan verið víst til neyðars ferðamannin, sum kom til Føroyar og ikki hevði møguleikan fyri at "njóta eitt glas av víni aftur-við matinum". Ja, júst spurningurin um rúsdrekkalóggávuna hevur mangan verið tengdur at kjakinum um ferðavinnuna, og ikki so sjáldan ført fram, at "bara vit fingu eina útskeinkingarskipan, so var ferðavinnan nærum bjargað o.s.fr."

Tað kann væl vera, at inntøkan hjá teim, ið reka ferðavinnu (gistingarhús, matstovur v.m.) fer at hækka, tá ætlaða útskeinkinarskipanin verður sett í verk og møguligt verður hjá vitjandi at keypa sær rúsdrekka á nevndu støðum. MEN eitt má metast fyri vist, at ein útskeinkingarskipan í sær sjálvum fer ikki at draga fleiri ferðandi hendanvegin.

Hinvegin fer júst henda skipanin óivað at slóða fyri broyttari siðvenju og mentan, hvat drykkjuvanum her á landi viðvíkir og kann lýsast við orðum eins teirra, sum situr í Rúsdrekkaráðnum, har í álitinum um rúsdrekkapolitikk í Føroyum, m.a. verður sagt:

"Tað hevur t.d. ikki verið føroysk siðvenja og mentan dagliga at hava rúsandi løg á borðinum afturvið matinum, men hetta er ein siður, ið vindur meira og meira upp á seg her heima. Hesin fremmandi ósiður í okkara mentan kann fáa skaðiligar avleiðingar, um medvit fólksins ikki er økt samstundis, sum nýggir siðir í samband við rúsdrekka koma inn í land okkara. Skulu vit verja og vara um okkara mentan og sereyðkenni sum tjóð, er føroyski búnin og dansurin ikki tað einasta, sum sermerkir okkum sum tjóð. Vit eiga eisini at viðurkenna onnur eyðkenni, sum sermerkja okkum sum tjóð, og eiga vit miðvíst í uppvøkstrinum hjá komandi ættarliðum at leggja okkum eftir at fjálga um hesi eyðkenni, so komandi ættir taka henda ættarvin víðari við sær á leiðini."

Ætlaða útskeinkingarskipan fer eisini at slóða fyri einum "vertshúsmentaliteti", tí sera trupult fer at verða at avmarka hesi útskeinkingarloyvi, tá umsøkjarar annars lúka treytir, ið settar fara at verða fyri hesum virksemi.

Sostatt fer sum tíðin liður uttan iva ein mongd av útskeinkingarstøðum at síggja dagsins ljós!

Hvørjar avleiðingar hetta fer at hava fyri nýtsluna/misnýtsluna av rúsdrekka, man eingin ivi vera um, og er tí tann stóri spurningurin um prísurin fyri at verða "tíðarhóskandi" ikki verður ov høgur og kemur bæði einstaklingum, familjum og samfelagnum sum heild aftur um brekku?!

Einki at ivast í, at júst hetta hava fráhaldsfeløg havt í huga, tá mælt hevur verið frá eini útskeinkingarskipan!

Hvat aldursmarkinum viðvíkur er ætlanin, at hetta verður lækkað úr 20 árum til 18 ár, og má hetta metast at vera sera óheppið, tá hugsað verður um, at jú lægri aldursmarkið verður til tess at fáa fatur í rúsdrekka (legalt), uttan iva fer at hava við sær eina "forskjóting" av aldursmarkinum sum heild viðvíkir - bæði hvat møguleikum fyri at fáa fatur á rúsdrekka og sjálvari nýtsluni viðvíkur. Tí ikki so løgið, at fráhaldsfeløg hava mælt frá, at lækka aldursmarkið úr 20 til 18 ár.

Í Íslandi, sum hevur lægstu rúsdrekkanýtslu í Norðanlondum, er aldursmarkið 20 ár.

Í USA hevur verið roynt við 18 ára aldursmarki, men er nú vent aftur til 20 ára markið!

Nærtengt at øktari nýtslu millum ungdómin orsakað lækkað aldursmark er ætlanin um at avtaka skamtanina. Nú fer høvi at verða til at keypa óavmarkaðar nøgdir av rúsdrekka, og fer hetta sjálvandi ikki bara at økja um rúsdrekkanýtsluna millum unga fólkið.

Nei, sum heild fer hetta at føra við sær, at nýtslan kemur at vaksa!

Hóast ivasamt hvussu skamtanin hevur verið umsitin (eykaloyvi, "burturmist" skamtanarkort, nýtsla av skamtanarkortum hjá øðrum v.m.), so man eingin ivi vera um, at ein skamtanarskipan eigur at vera eitt nýtiligt amboð í einum rúsdrekkapolitikki, sum hevur til endamáls at minka um rúsdrekkanýtsluna!

Tí hava fráhaldsfeløg skilagott eisini mælt frá at avtaka skamtanina, men heldur at nøgdin, hin einstaki kann útvega sær, eigur at minkast, og at strangari skamtan eigur at setast í verk.

Hvat einkarsøluni viðvíkir, man lítil ivi vera um, at sum frálíður verða helst fleiri settar á stovn kring landið. Ein grundgeving fyri hesi skipanini hevur verið, at hetta helst fór at koma tí sokallaða "kassamentalitetinum" til lívs!

Væl kann verða, at sjálvt "kassatalið" minkar, men heilt víst fer "fløskutalið" at hækka - og ikki minst hjá teim, sum frammanundan ikki dugdu at hava ein kassa standandi!

Út frá einum nýtslusjónarmiði fer her eingin bati at vera, tvørturímóti, tí í stóran mun fer ein støðug nýtsla at vera, har áður var "steðgur", áðrenn næsti kassin kom í hús.

So her fer tann sokallaði "kassamentaliteturin" at verða avloystur av einum "fløskumentaliteti", (ið skjótt gerast fleiri kassar) sum í síðsta enda kemur at hava svárari avleiðingar fyri mangt eitt húskið kring landið við sær!

Annað sjónarmið í grundgevingini at gera nýggja rúsdrekkalóg er frá teim, ið smíða, hava, at "vit mugu hava eina lóg, sum tað ber til at halda, umsita og hava eftirlit við".

Við hesum verður sipað til, at ikki ber til at halda galdandi lóg, og tí mega vit hava eina nýggja!

At galdandi lóg verður brotin, man eingin ivi vera um, men frá tí so at siga, at tað at lógin í sær sjálvari er óbrúkilig, kann ikki umsitast o.s.fr., er eitt langt lop, og er í roynd og veru at fara ov lætt um tað løgfrøðiliga í rúsdrekka-

spurninginum sum heild. Tað, at galdandi lóg ikki verður hildin, eigur ikki at vera grundarlag fyri, at nýggj lóg verður smíðað! Slík mannagongd er sera óheppin fyri rættarhugsanina og kann hava sera óhepnar avleiðingar við sær.

Tá galdandi lóg varð smíðað, var hon heilt víst smíðað við teirri fortreyt, at hon fer at vera hildin, at hon skuldi umsitast sum fyriskrivað og eftirlitið fór at vera, sum lógin ásetti.

Tá so nú sagt verður, at lógin ikki kann haldast, ikki umsitast og ikki havast eftirlit við, so kann av røttum spyrjast, hvar í uppskotinum um nýggja lóg er skapað størri trygd fyri, at hendan kann haldast, umsitast og havast eftirlit við í mun til galdandi?

Ljóðað hevur, at eitt kostnaðarstøði á rúsdrekka kundi verið eitt hóskandi stýringsamboð til avmarkingar í nýtsluni. Hóast hetta eru møguliga ætlanir landsstýrisins, so sæst ikki í uppskotinum, at hædd er tikin fyri, at rúsandi løgur skal gerast dýrur at keypa. Heldur ikki verður nomið við aðrar avleiðingar av, at tað fyri summi á henda hátt fer at gerast truplari at fáa fatur á rúsdrekka! Hinvegin, so veitir uppskot samgonguflokkanna ikki trygd fyri, at avsláttur ikki kann gevast í samband við mongdarkeyp gjøgnum ætlaðu Rúsdrekkasølu Landsins.

Eitt er vist, verða ikki fordingar lagdar fyri, "at tað skjal loysa seg at keypa í stórum mongdum", so kemur "kvantum rabattin" skjótt at merkja sølumynstrið og uttan iva eisini nýtslumynstrið sum heild.

Fyri knøppum hálvum ári síðan vóru Oddfríd Løvdal, sálarfrøðingur og Jens Magne Strandheim, leiðari á viðgerðarstovninum Borgerstad í Noreg og vitjaðu í Føroyum. Hesi, sum greiddu frá rúsdrekkaviðgerð í Noreg, løgdu dent á, at tað loysti seg at hava eina stranga rúsdrekkalóggávu. Sum dømi nevndu tey, at tað enn funnust kommunur í Noreg, sum høvdu somu skipan sum føroyingar og at t.d. í Sogn, sum er ein kommuna við uml. 75000 borgarum, vístu kanningar, at henda kommunan hevur nógv færri trupulleikar av rúsdrekka enn aðrar. Hetta kom til sjóndar við minni kriminaliteti, færri mál hjá barnaverndini at taka sær av, og at løgreglan somuleiðis hevði minni at gera!

Havandi hetta í huga - og annað, sum fært er fram av minnilutanum (Tordur J. Niclasen) kann tað ikki annað enn undra, at eitt Rúsdrekka- og Narkotikaráð, sum hevur til endamáls at

"virka fyri at FYRIBYRGJA rúsdrekka- og narkotikamisnýtslu" er komið við einum áliti, har nærum allar forðingar fyri at fá fatur á rúsdrekka eru tiknar av vegnum, og kemur við eini "kvalifiseraðari" uppskrift um, hvussu lættari kann fáast fatur á rúsdrekka, og harvið hvussu nýtslan kann økjast!

Ótrúligt, um menn halda, at hesi "ráðini" liggja innan karmin í endamálsorðingini fyri Rúsdrekka- og Narkotakaráð Føroya!! Meir ótrúligt, um ráðið sjálvt er av teirri fatan!!

Vinnur uppskot samgonguflokkanna - og fyri tann skuld uppskotini hjá hinum minnilutunum (tjóðveldis-, sambands- og sjálvstýrisflokkinum) frama, verður úrslitið eitt tað sama, nevniliga økt nýtsla við harav standandi øktum avleiðingum fyri einstaklingin og samfelagið sum heild!

Hetta má ikki henda - men eigur heldur hinvegin øll orka at leggjast í at seta neyðug tiltøk í verk, sum hava til endamáls at minka um rúsdrekkanýtsluna her á landi! Ja, setningurin eigur at vera, at Føroyar innan fimm ár gerast tað landi, sum hevur lægstu rúsdrekkanýtslu pr. borgara í Norðanlondum.

Slíkur setningur vildi verið fult í tráð við ætlan alheims heilsustovnin WHO um minking av alkoholnýtsluni!

Slíkur setningur vildi eisini borið boð um miðvísan, skilagóðan rúsdrekkapolitikk, settan í verk av myndugleikum, sum tóku hetta mál í álvara!

Tí verður sett fram soljóðandi

I u p p s k o t

til

samtyktar

Heitt verður á landsstýrið at taka neyðug stig til, at rúsdrekkanýtslan her á landi minkar. Hetta við atliti til, at nýtslan innan 5 ár minkar við minst 25%.

Minnilutin (Tordur J. Niclasen) er sannførdur um, at hesin setningur í stóran mun kann náast innan karmarnar á gald-

andi rúsdrekkalóg - sjálvandi við teirri fortreyt, at galdandi lóg verður hildin.

Samsvarandi hesum verður sett fram soljlóðandi

II u p p s k o t

til

samtyktar

Álagt verður landsstýrinum at heita á avvarðandi myndugleikar at taka neyðugt stig til, at galdandi rúsdrekkalóg verður hildin.

Verður nevnda uppskot samtykt og sett í verk, so fær tað tær positivu avleiðingar fyri einstaklingin og samfelagið sum heild, at steðgari verður settur fyri sokallaða "klubbavirksemi-num" kring landið.

Tá sagt verður, at "setningurin í stóran mun kann náast innan karmarnar í galdandi lóg", verður havt í huga tað neyðuga í, at skamtanin verður strammað, soleiðis, at teir 9 litrarnir av rúsdrekka pr. ársfjórðing verða settir til 6 litrar ístaðin. Eisini verður hildið rætt, at øl yvir 2,25 vektprocent styrki kemur undir skamtan, og at skamtanin verður strammað í samband við øl yvir 3,75 vektprosent.

Samlaða rúsdrekkanýtslan er síðan 1980 hækkað úr 5,7 litrar alkohol pr. íbúgva til 6,6 litrar/íbúgva yvir 15 ár í 1989. Nakað, sum tíðum er komið fram, er, at persónar undir aldursmark fáa útflýggjað rúsdrekka, og tí hevði verið skilagott við samleikaprógvi í samband við innflutning/keyp av rúsdrekka.

Samsvarandi hesum verður skotið upp at gera broytingar í galdandi lóg og setir minnilutin (Tordur J. Niclasen) tí fram soljóðandi:

U p p s k o t

til

løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um skamtan av rúsdrekka.

§ 1.

Í løgtingslóg nr. 61 frá 19. mai 1980 um skamtan av rúsdrekka, sum broytt við løgtingslóg nr. 39 frá 20. mai 1988, verða gjørdar hesar broytingar:

1) Í § 1, stk. 1, verður "9 litrar" broytt til: "6 litrar".
2) Í § 1, stk. 2, verður "9 litrar" broytt til "6 litrar".
3) § 1, stk. 3 í verður orðað soleiðis:
   "Stk. 3. Ongum er loyvt at innflyta og/ella keypa frá føroysku bryggjaríunum meir enn 42 litrar um mánaðin av øli, sum í sær hevur meira enn 2,25 vektprosent av alkoholi, og 31,5 litrar av øli um mánaðin, sum í sær hevur meira enn 3,70 vektprosent.

§ 2.

Løgtingslógin fær gildi 1. januar 1993.

lagtingslov om ændring i lagtingslov om rationering af spiritus.

§ 1.

I lagtingslov nr. 61 af 19. maj 1980 om rationering af spiritus, som ændret ved lagtingslov nr. 39 af 20. maj 1988 foretages følgende ændringer:

1) I § 1, stk. 1, ændres "9 liter" til "6 liter".
2) I § 1, stk. 1, ændres "9 liter" til "6 liter".
3) § 1, stk. 3 affattes således:
   "Stk. 3. Ingen person har ret til at indføre og/eller købe fra de færøske bryggerier mere end 42 liter øl om måneden, der indeholder mere end 2,25 vægtprocent alkohol, og 31,5 liter af øl om måneden, som indeholder mere end 3,70 vægtprocent alkohol."

§ 2.

Lagtingsloven træder i kraft dagen efter dens kundgørelse.

II Uppskot

til

løgtingslóg um broyting í lóg um forboð ímóti at reka vinnu við rúsdrekka v.m.

§ 1.

Í "Lov nr. 115 frá 04.-04.1928 for Færøerne om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke m.m.", sum broytt seinast við løgtingslóg nr. 54 frá 09.06.-1988 verður § 3, stk. 3, 2. pkt. orðað soleiðis:

"Innflutt rúsdrekka kann bert útflýggjast tí, sum við samleikaprógvi prógvar, at hann er rætti móttakarin."

§ 2.

Løgtingslógin fær gildi dagin eftir kunngerðingina.

lagtingslov om ændring i lov om forbud imod at drive erhverv med berusende drikke m.m.

§ 1.

I lov nr. 115 af 04.04.-1928 for Færøerne om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke m.m., som ændret senest ved lagtingslov nr. 34 af 09.06.1988 affattes § 3, stk. 3, 2. pkt. således:

"Indførte berusende drikke må kun udleveres til den, der ved identifikationskort beviser, at han er den rette modtager."

§ 2.

Lagtingsloven træder i kraft dagen efter dens kundgørelse.

Skal málið røkkast, og rúsdrekkanýtslan minka, er tað sera umráðandi, at førd verður ein miðvís upplýsing um vandarnar, ið standast av alkoholi!

Her verður einamest hugsað um miðvísa upplýsing innan skúlans gátt og gjøgnum teir almennu fjølmiðlarnar. Náttúrligt var, at ein ávísur partur av t.d. senditíð SVF's varð nýttur til hetta endamál! Endamálið við støðugari upplýsing skal verða - umframt at upplýsa um sjálvar rúsdrekkavandarnar - at gera tað "in" ikki at nýta rúsandi drykkir! Einki er at ivast í, at eitt tílíkt miðvíst upplýsingartiltak vildi verið positivt móttikið og havt gott árin - kanska einamest á uppvaksandi ættarliðið!

Hvør, ið skuldi fyriskipa hesum arbeiði, skal ikki takast støða til her, men náttúrligt var, at fráhaldsfeløgini fingið litið hetta upp í hendi - sjálvandi við fíggjarligum stuðli úr landskassanum! Samsvarandi hesum verður sett fram soljóðandi

III u p p s k o t

til

samtyktar

Álagt verður landsstýrinum at taka neyðug stig til sum skjótast at seta í verk eitt miðvíst upplýsingararbeiði, sum hevur til endamáls at minka um rúsdrekkanýtsluna her á landi.

22-0.

Her á landi hevur nógv verið tosað um vandarnar, ið standast av "rúsdrekkakoyring".

Einki er at ivast í, at sum liður í nýtsluminkandi rúsdrekkapolitikki og somuleiðis í einum ábyrgdarfullum ferðslupolitikki, eiga munabest tiltøk at setast í verk til tess at undirstrika týdningin av promillufríari koyring.

Minnilutin (Tordur J. Niclasen) er av teirri fatan, at skipanin hesum viðvíkjandi, sum t.d. kennist úr Svøríki, er ein gongd leið og setir tí sami minniluti fram soljóðandi

IV U p p s k o t

til

samtyktar

Álagt verður landsstýrinum at gera broytingar í ferðslulógini við atliti til, at promillumarkið í samband við "rúsdrekkakoyring" verður lækkað og sum skjótast at leggja málið fyri tingið. 12-0.

Fyri nøkrum árum síðani, varð avgerð tikin um, at sigarettpakkar skuldu verða merktir við "Ávaringarskelti", har upplýst varð um vansar, ið stavast kundu av tubbaksnýtslu.

Ikki minni neyðugt er, at slík "ávaringarskelti" verða sett á fløskur innihaldandi rús sterkari enn 2,25 vektprosent.

Tí verður sett fram soljóðandi

V u p p s k o t

til

samtyktar

Álagt verður landsstýrinum at taka neyðug stig til, at fløskur innihaldandi rúsdrekka sterkari enn 2,25 vektprosent alkohol hava frámerki við upplýsing um alkoholvandar. 12-0.

Tey seinru árini hevur á fíggjarløgtingslógini ávís upphædd verið sett av til "Hjálpargrunn móti alkoholmisnýtslu". Einki at ivast í, at fíggjarstyrkurin úr hesum grunni til ávísar felagsskapir hevur havt týdning í arbeiðinum móti rúsdrekkanýtsluni.

Skal tað fyribyrgjandi arbeiðið móti rúsdrekkanýtslu mennast, og skulu hesir ymisku felagsskapir, sum gera eitt týdningarmikið arbeiði, fáa rúmari karm at virka undir, verður tað

neyðugt við størri játtan á fíggjarløgtingslógini framyvir.

Tá havt verður í huga, at "inntøkurnar" hjá landskassanum stavandi frá rúsdrekka eru uml. 30 mió. kr., so er einki órímiligt í, at upphæddin til nevnda "Hjálpargrunn" hækkar munandi.

Tí verður sett fram soljóðandi:

VI u p p s k o t

til

samtyktar

Álagt verður landsstýrinum á komandi fíggjarløgtingslóg at hækka upphæddina til "Hjálpargrunn móti alkoholmisnýtslu" munandi. 2-0

Hvat hagtølum viðvíkir so sæst, at fyri t.d. 1989, varð samlaða nýtslan av øli, víni og spiritus ávikavist 2165000 l. 187000 l. og 266000 l.

Hesi tøl eiga sjálvandi at takast við størsta fyrivarni, tí sum kunnugt kemur ein rúgva av rúsdrekka, sum onganstaðni verður registrerað, inn í landið. Her verður hugsað um tær mongdir, sum ferðandi tollfrítt kunnu hava við sær. Hvussu stórar hesar mongdir eru, er kanska torført nágreiniliga at siga, men tá hugsað verður um talið av ferðandi, so man lítil ivi vera um, at talan helst er um fleiri 1000 l. árliga.

Í einum nýtsluavmarkandi rúsdrekkapolitikki er spurningurin, um tað ikki var rættast, at "hetta slagið av innfluttum rúsdrekka" koma undir somu toll- og avgjaldsreglur sum annað rúsdrekka, ið innflutt verður.

Minnilutin (Tordur J. Niclasen) er ikki í iva, og setir tí fram soljóðandi

VII U p p s k o t

til

samtyktar

Álagt verður landsstýrinum sum skjótast at gera neyðugar broytingar í tolllógini, soleiðis at alt rúsdrekka, ið "innflutt" verður, kemur undir somu tollreglur. 4-0

Hvat ætlaðu rúsdrekkalóg hjá samgonguflokkunum viðvíkir, víkir uppskotið so nógv frá galdandi lóg, at tingið eigur at loyva føroyska fólkinum at taka støðu í hesum máli, áðrenn eitt møguligt samtykt uppskot verður sett í verk.

Havast skal í huga, at fólkið áður hevur talað meir enn einaferð í hesum máli. Eisini tí vildi tað verið beinleiðis ein órættur móti landsins borgarum at framt ætlaðu broytingar - uttan at fólkið fyrst varð spurt eftir.

Í 1973 legði landsstýrið uppskot á ting um nýggja rúsdrekkalóg. Ætlan við hesi varð m.a. at geva loyvi til útskeinking og at seta á stovn einkarsølu.

Tá vóru broytingarnar ikki so víttgangandi sum tær, ið samgongan nú ætlar at seta í verk.

Uppskotið vann frama á tingi, men varð ongantíð sett í verk, tí tað fall við eini fólkaatkvøðu.

Undir 3. viðgerð av nevnda uppskoti vóru tvey uppskot um, at málið fór til fólkaatkvøðu.

Fyrra uppskotið var frá Agnari Nielsen, Hilmar Kass, Haldor Hansen og Hilmari Bech, meðan tað seinra kom frá J. Fr. Øregaard, Trygva Samuelsen, Hákun Djurhuus og Signari Hansen.

Sostatt tyktist breið semja í tinginum um, at fólkið átti at tala í hesum álvarsmáli!

Málið er ikki minni álvarsamt í dag, og setir tí minnilutin (Tordur J. Niclasen) fram soljóðandi

b r o y t i n g a r u p p s k o t

til

lógaruppskot hjá hinum minnilutunum

24, stk 5	24
Sum nýggj § 23, stk. 5, verður sett inn:	Som ny § 23, stk. 5 indsættes:
"Stk. 5. Áðrenn henda løgtingslóg verður sett í gildi við kunngerð landsstýrisins, skal hon við vanligum meiriluta verða samtykt við fólkaatkvøðu, sum landsstýrið skipar fyri og ásetir nærri reglur um."	"Stk. 5. Før denne lov sættes i kraft ved landsstyrets bekendtgørelse, skal den ved almindelig flertal være vedtaget ved folkeafstemning, som landsstyret forestår og udfærdiger nærmere regler for."

Loksins skal sigast, at minnilutin metir tað sum ein "brotasjógv" fyri føroysku tjóðina, um uppskot um ætlaðu broytingar samgonguflokkanna eins væl hinna flokanna vinnur frama og vónar tí, at uppskotini falla.

Hinvegin er sami minniluti sannførdur um, at munagóð tiltøk eiga nú at verða sett í verk til tess at minka um rúsdrekkanýtsluna her á landi, og vónar tí, at uppskot hansara vinna frama.

VÍÐKAÐA RÆTTARNEVNDIN, 11. februar 1992.

Jóannes Dalsgaard

Bjarni Djurholm

Birgir Dam Nielsen

Lisbeth L. Petersen

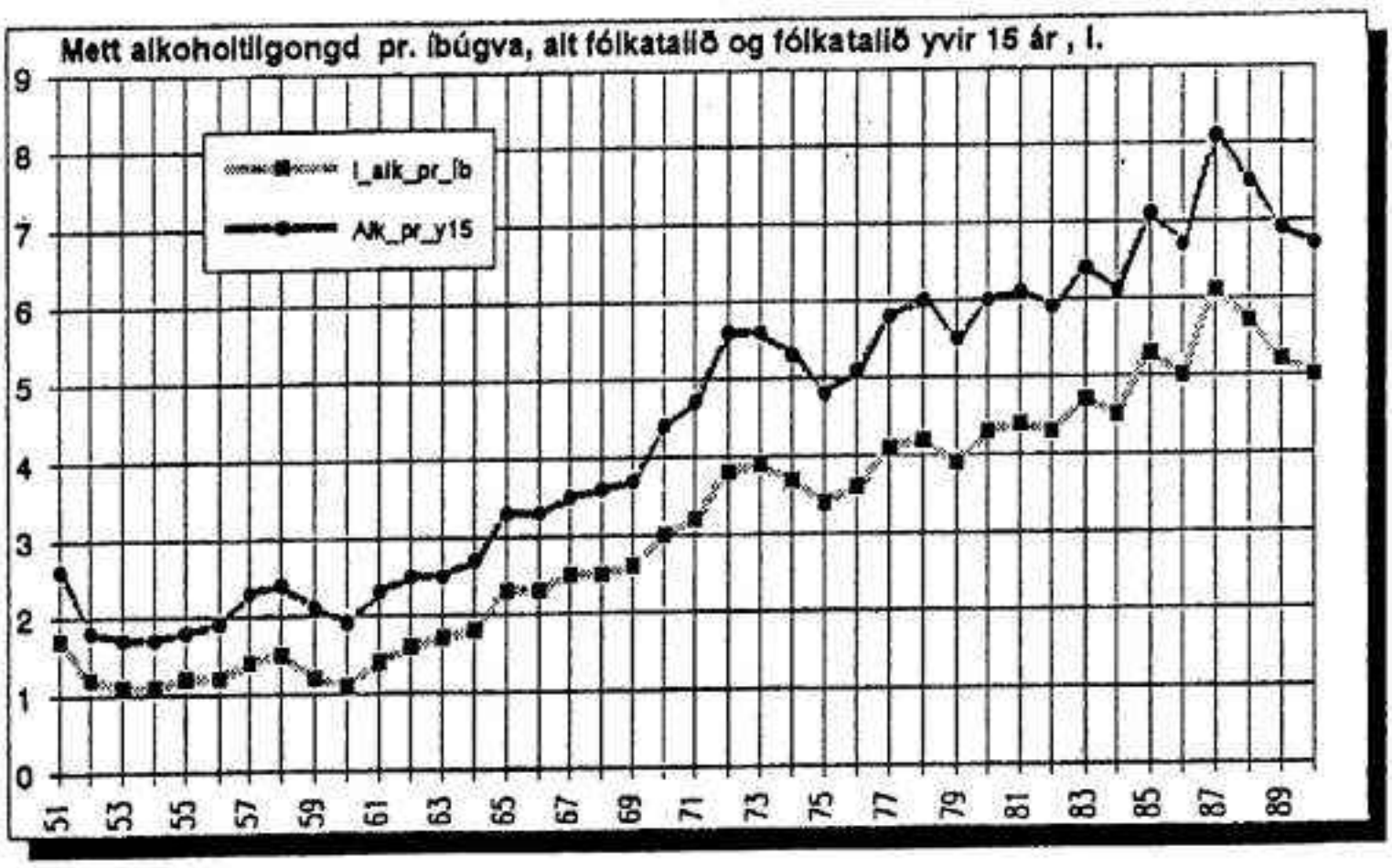
Signar Hansen

Helena Dam á Neystabø

Tordur Niclasen

3. SKJØL.

Skjal 1.

Mett alkoholtilgongd pr. íbúgva, alt fólkatalið og fólkatalið yvir 15 ár , l.
l_alk_pr_íb
Alk_pr_y15
0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
51
53
55
57
59
61
63
65
67
69
71
73
75
77
79
81
83
85
87
89

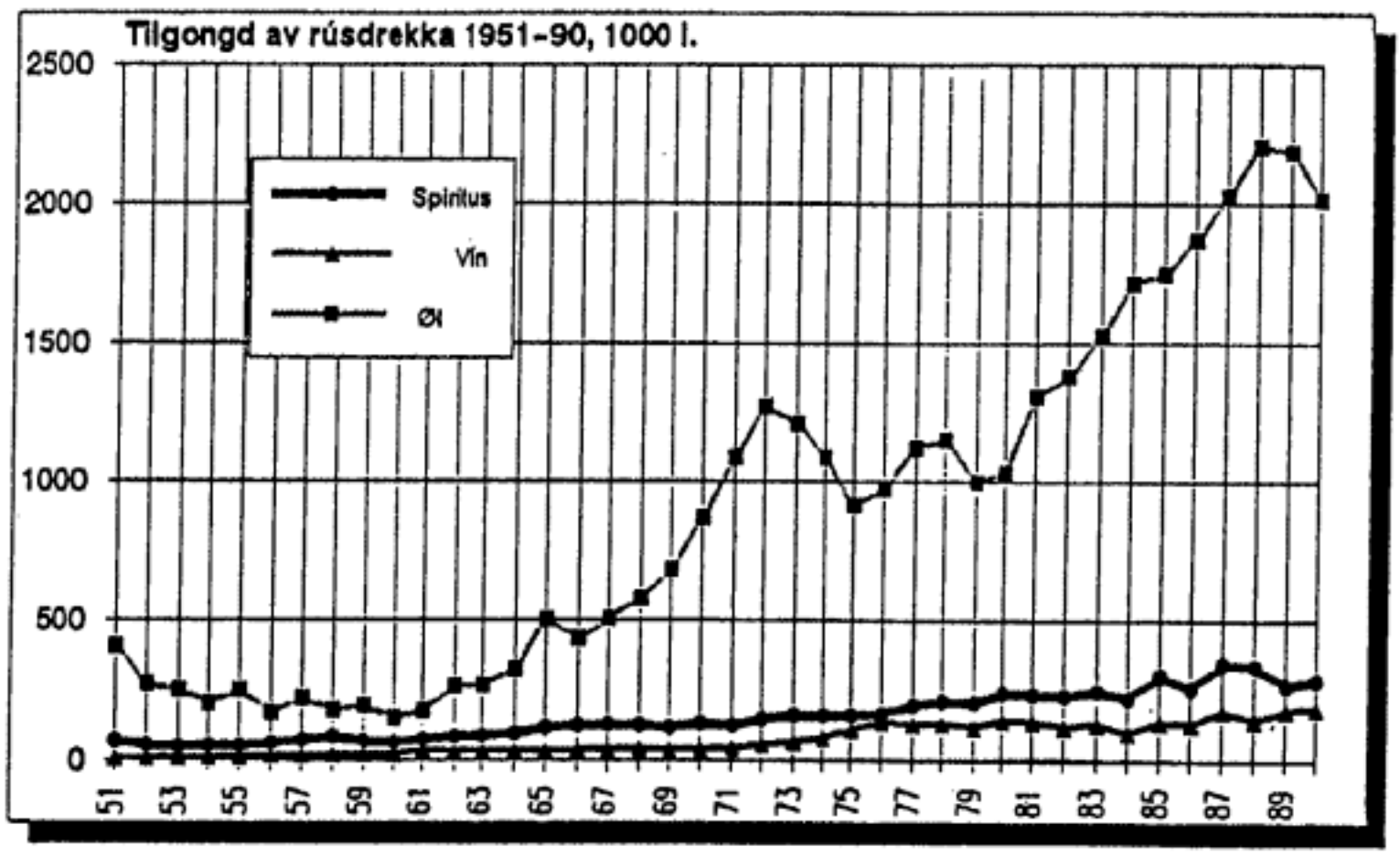
Skjal 2.

Miðalfólkatalið, øl, vín og brennivín pr. íbúgva 1951-90

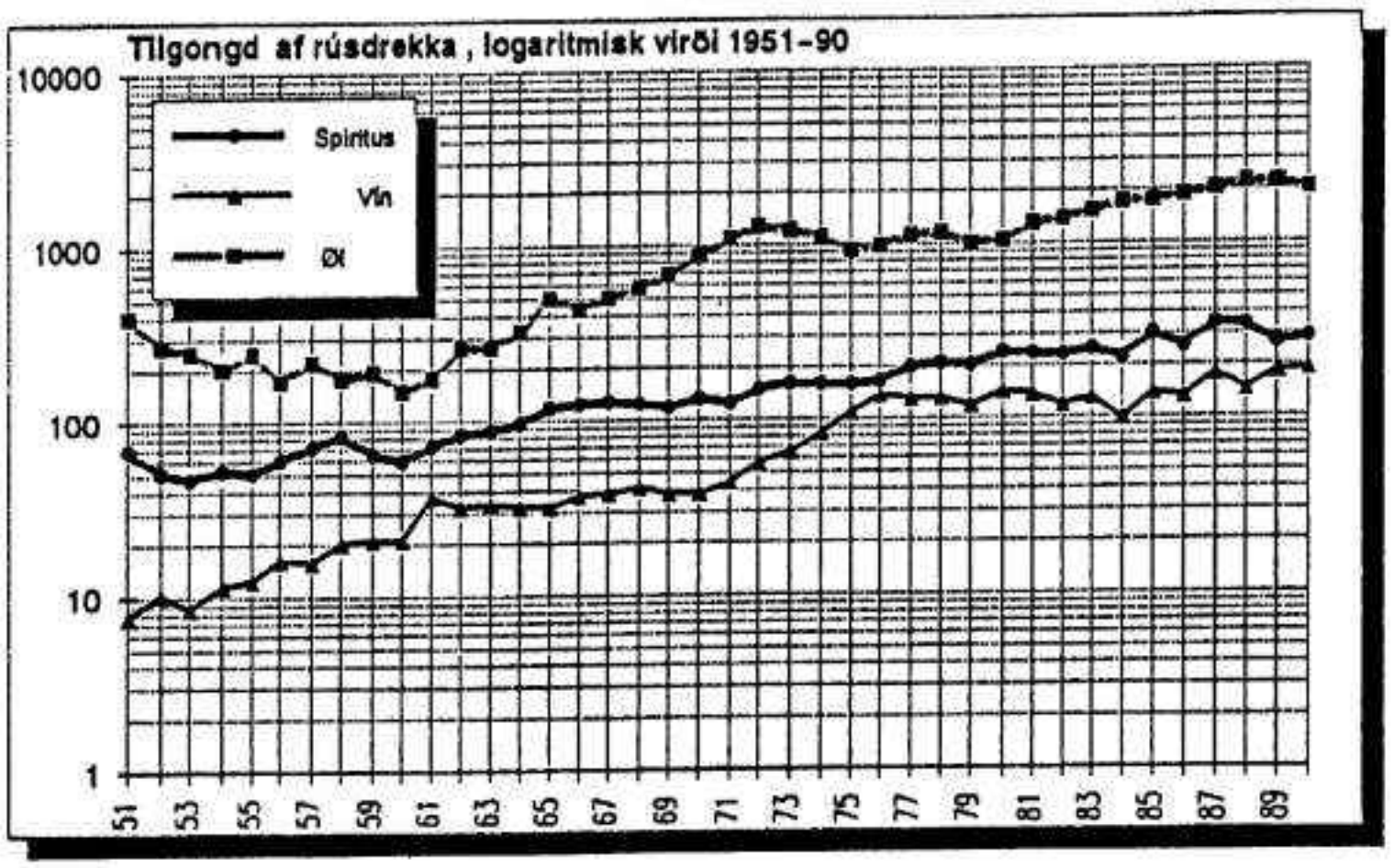
Ár	Miðal-fólka-tal	Miðal-fólkatal yvir 15	Alkohol l. pr. íbúgva	Alkohol l.pr. íbúgva yvir 15	Spiritus l. pr. íbúgv. yvir 15	Vín l.pr. íbúgv. yvir 15	Øl l.pr. íbúgv. yvir 15
51	32100	21635	1.8	2.6	3.2	0.4	18.6
52	32500	21905	1.2	1.9	2.3	0.5	12.4
53	32600	21842	1.2	1.7	2.1	0.4	11.4
54	32700	21648	1.2	1.7	2.4	0.5	9.3
55	32600	21581	1.2	1.8	2.3	0.6	11.5
56	32700	21091	1.2	1.9	2.9	0.8	8.1
57	33100	20820	1.4	2.3	3.4	0.8	10.6
58	33800	20685	1.5	2.4	4.0	1.0	8.5
59	34500	20562	1.2	2.1	3.1	1.0	9.4
60	34700	20101	1.1	1.9	2.9	1.0	7.4
61	35000	21175	1.4	2.3	3.4	1.7	8.3
62	35500	22401	1.6	2.5	3.7	1.4	11.7
63	35900	23622	1.7	2.5	3.7	1.4	11.3
64	36400	24898	1.8	2.7	3.8	1.3	13.0
65	37000	26257	2.3	3.3	4.5	1.2	19.2
66	37300	26469	2.3	3.2	4.6	1.4	16.4
67	37500	26363	2.5	3.5	4.8	1.4	19.1
68	38000	26448	2.5	3.6	4.7	1.6	21.8
69	38400	26457	2.6	3.7	4.4	1.4	25.8
70	38600	26343	3.0	4.4	5.0	1.4	33.0
71	38700	26548	3.2	4.7	4.6	1.7	40.9
72	38900	26802	3.8	5.6	5.5	2.1	47.3
73	39500	27334	3.9	5.6	5.9	2.4	44.1
74	40100	27870	3.7	5.3	5.7	2.9	39.0
75	40800	28983	3.4	4.8	5.5	3.8	31.5
76	41400	29021	3.6	5.2	5.7	4.7	33.6
77	41900	29479	4.1	5.9	6.7	4.4	38.0
78	42500	29995	4.3	6.1	6.9	4.4	38.3
79	43045	30589	4.0	5.6	6.6	3.9	32.6
80	43452	31038	4.3	6.0	7.7	4.6	33.3
81	43857	31590	4.4	6.1	7.4	4.3	41.3
82	44245	32176	4.3	5.9	7.1	3.7	42.8
83	44534	32670	4.7	6.4	7.6	3.9	46.7
84	45010	33349	4.5	6.1	6.6	3.0	51.4
85	45503	33928	5.3	7.1	8.9	4.0	51.4
86	45970	34444	5.0	6.7	7.4	3.8	54.3
87	46580	35012	6.1	8.1	9.9	5.1	58.0
88	47264	35573	5.7	7.5	9.5	4.1	62.0
89	47732	35928	5.2	6.9	7.4	5.0	60.8
90	47643	35963	5.0	6.7	8.0	5.2	56.0

Viðm.: Miðalfólkatalið er roknað sum miðalvirði av primo- og ultimofólkatalinum aftaná 1970. Áðrenn hetta er miðalfólkatalið eitt roknað fólkatal pr. 1. juli. Miðalfólkatalið yvir 15 ár er mett.
Kelda til fólkatøl: Framm til 1983, miðalfólkatøl frá Danmarks Statistik, eftir hetta eru tølini roknaði útfrá fólkatølunum frá Landsfólkayvirlitinum.

Skjal 3.

Tilgongd av rúsdrekka 1951-90, 1000 l.
2500
2000
1500
1000
500
0
Spiritus
Vín
Øl
51
53
55
57
59
61
63
65
67
69
71
73
75
77
79
81
83
85
87
89

Skjal 4.

Tilgongd af rúsdrekka , logaritmisk virði 1951-90
10000
1000
100
10
1
Spiritus
Vín
Øl
51
53
55
57
59
61
63
65
67
69
71
73
75
77
79
81
83
85
87
89

Skjal 5.

Tilgongd av rúsdrekka 1951-90

Ár	Spiritus 1000 l.	Vín 1000 l.	Øl 1000 l.
51	68	8	403
52	51	10	271
53	47	9	250
54	53	12	201
55	50	12	248
56	60	16	170
57	71	16	220
58	83	20	176
59	64	21	192
60	59	21	149
61	72	37	175
62	83	32	263
63	87	33	266
64	95	32	324
65	117	32	503
66	123	37	433
67	127	38	504
68	123	41	577
69	117	38	682
70	132	38	870
71	123	44	1085
72	148	56	1269
73	161	65	1205
74	159	82	1087
75	158	109	914
76	164	136	976
77	197	129	1121
78	208	131	1150
79	202	118	997
80	239	142	1033
81	234	136	1306
82	229	118	1378
83	248	129	1527
84	220	99	1715
85	302	137	1746
86	255	131	1869
87	345	178	2030
88	337	144	2207
89	267	180	2186
90	287	188	2014

Viðm.: Vín umfatar bæði borðvín og heitvín. Øl umfatar klassa I øl og sterkari øl, tó er útlendskt ljóst øl við, av tí at hetta tey fyrru árini ikki er útgreinað í innlfutnings-tølunum.

Kelda: Innflutningstøl og framleiðslutøl frá føroysku bryggjariunum.

Skjal 6.

Roknað tilgongd av alkoholi 1951-90 1000 l.

Ár	Spiritus alkohol	Vín alkohol	Øl alkohol	Alkohol tils.
51	31.2	0.6	24.0	56
52	23.3	1.2	16.0	41
53	21.4	1.0	15.0	37
54	24.2	1.4	12.0	38
55	23.0	1.6	15.0	40
56	27.6	1.9	10.0	40
57	32.5	2.0	13.0	48
58	37.8	2.6	10.0	50
59	29.3	2.7	11.0	43
60	27.0	2.7	9.0	39
61	32.9	4.9	10.0	48
62	37.9	4.2	15.0	57
63	39.8	4.3	16.0	60
64	43.4	4.2	19.0	67
65	53.5	4.2	29.0	87
66	56.2	4.9	25.0	86
67	58.1	4.9	29.0	92
68	56.2	5.0	34.0	95
69	53.5	5.0	40.0	99
70	60.4	5.0	51.0	116
71	56.2	5.7	63.0	125
72	67.7	7.4	74.0	149
73	73.6	8.5	71.0	153
74	72.7	10.8	64.0	148
75	72.2	14.3	53.0	140
76	75.0	15.8	57.0	148
77	90.1	14.0	66.0	170
78	95.1	14.3	70.4	180
79	93.6	12.5	61.7	168
80	109.4	17.7	59.8	187
81	107.3	16.8	68.2	192
82	103.5	14.5	71.4	189
83	113.2	15.9	78.7	208
84	100.9	12.2	88.7	202
85	135.5	16.7	90.3	243
86	117.2	15.4	96.6	229
87	159.2	21.0	104.7	285
88	137.1	17.3	112.9	267
89	118.1	21.1	110.3	250
90	116.5	22.1	100.9	240

Viðm.: Sí viðmerkingar til meting av alkoholtilgongdini

Skjal 7.

Viðmerkingar til meting av alkoholnýtsluni.

Henda metingin, gjørd við stuttum skotbrái, skal lesast við einum ávísum fyrivarni av tí at í fleiri av talrøðunum í metingini eru mett tøl. Hetta er galdandi fyri miðalfólkatalið og fyri partin av miðalfólkatalinum yvir 15 ár.
Alkoholprosentini eru ikki løtt at áseta fyri vørubólkar har vørur við ymsun alkholprosentum kunnu vera í og tungt hevur eisini verið at fingið fatur á nøkrum prosentsatsum sum vóru "offisiellir".
Nøkur ár hava beinleiðis feilir verið í innflutningstølunum, okkurt ári hevur innflutningurin bert verið uppgivin í tonsum osfr.
Hóast øll fyrivarni skuldi metingin givi eina mynd av hvussu gongdin í samlaðu alkoholtilgongdini hevur verið seinastu 40 árini.

Alkoholnøgdin í brennivíninum er beinleiðis uppgivin í innflutningstølunum fyri tey nógvu av teimum seinastu árunum. Tey árini har hon ikki er uppgivin er hon roknað av teimum ymisku brennivínssløgunum. Tey árini har brennivínssløgini ikki eru so útgreinaði, áðrenn 1978, er ein miðal prosentsatsur valdur fyri øll árini.

Alkoholnøgdin í vininum er fyri tey seinnu árini roknað við hesum prosentsatsum:

mousserende vin:	11 % vol.
bordvin:	11 % vol.
druevin hvis gæring er standset ved tils. af alk.:	14 % vol.
vermouth etc.	18 % vol.
annað vín.	9 % vol.

Hesir satsir eru mettir fyri bólkar, har fleiri sløg av víni, t.e. ymiskar alkoholstyrkir, kunnu vera í.
Fyri tey fyrru árini er á sama hátt sum við brennivíninum brúktur ein felags prosentsatsur fyri øll vínsløgini.

Alkoholnøgdin í ølinum er roknað útfrá umleið hesum satsum:

Klassi A:	5,8 % vol.
Klassi B:	7,5 % vol.
Klassi 1:	4,6 % vol.
Klassi 2:	2,7 % vol. (er roknað fyri tað útlendska øli)

Hesir satsir eru frá donsku bryggjaríunum og frá Føroya Bjór, tað kunnu sjálvsagt vera størri og minni frávik frá hesum satsum fyri summi sløg og tí er eisini ein ávís óvissa her.
Á sama hátt sum fyri víni og brennivíni er ein felags satsur nýttur fyri tey fyrru árini.

Skjal 8.

Tórshavn 10.04.91
J. Nr. 600-5/91
JH/pp

Tygara skriv

Føroya Løgting.

Løgtingsmál nr. 68/1990 Vetrarting: Løgtingslóg um innflutning og sølu av rúsdrekka.

U p p s k o t

til

løgtingslóg um innflutning og sølu av rúsdrekka.

Kapittul 1

Lógarøkið, framleiðsla og innflutningur.

§ 1. Sum rúsdrekka eftir hesi lóg er at skilja allur løgur, sum hevur minst 2¼ vektprosent av alkoholi í sær.

Stk. 2. Sum rúsdrekka verður ikki roknað:

1) Løgur sum ikki er drekkiligur, og bert ætlaður til tekniska nýtslu ella kroppsrøkt.

2) Heilivágur sum bert er loyvdur apotekum at selja eftir apotekarlógávuni.

Stk. 3. Tjaldurs Apotekið hevur einkarætt til innflutning av denaturaðum spritti og spritti til tekniska

lagtingslov om indførsel og salg af berusende drikke.

Kapitel 1

Lovens område, produktion og import.

§ 1. Ved berusende drikke efter denne lov forstås alle vædsker, der indeholder mindst 2¼ vægtprocent alkohol.

Stk. 2. Som berusende drikke regnes ikke:

1) Vædsker der ikke er drikkelige, og kun er beregnet til teknisk brug eller til legemspleje.

2) Medicin som kun apoteker har tilladelse til at sælge i henhold til apotekslovgivningen.

Stk. 3. Tjaldurs Apotek har eneret til import af denatu-

Kapittul 2

Søla og útflyggjan.

§ 4. Einkarrætt at selja rúsdrekka hevur Rúsdrekkasøla Landsins.

Stk. 2. Rúsdrekkasøla Landsins kann eftir reglunum, sum landsstýrið ásetir, loyva føroysku bryggjaríunum at útflyggja egna framleiðslu.

Stk. 3. Undantikin frá stk. 1 eru personar og feløg, sum hava fingið loyvi til at skeinkja rúsdrekka eftir kap. 3 í hesi lóg.

Stk. 4. Feløg, ið selja rúsdrekka til limirnar, koma eisini undir reglurnar í hesi lóg. Tó ikki feløg, ið einans hava ársveitslur ella líknandi stakar veitslur fyri limunum.

§ 5. Søla og útflýggjan av rúsdrekka til persónar undir 18 ár er ikki loyvd.

Stk. 2. Útflýggjarin hevur skyldu at tryggja sær, at móttakarin lýkur aldurstreytina.

§ 6. Landsstýrið ásetir nærri reglur um skipan og rakstur av Rúsdrekkasølu Landsins.

Kapitel 2

Salg og udlevering.

§ 4. Enerett til at sælge berusende drikke har "Rúsdrekkasøla Landsins".

Stk. 2. "Rúsdrekkasøla Landsins" kan i henhold til bestemmelser fastsat af landsstyret give de færøske bryggerier tilladelse til at udlevere egen produktion.

Stk. 3. Undtaget fra stk. 1 er personer og selskaber/foreninger, der har fået tilladelse til at servere berusende drikke efter kap. 3 i denne lov.

Stk. 4. Selskaber/foreninger, der sælger berusende drikke til medlemmerne, er omfattet af bestemmelserne i denne lov. Dog ikke selskaber/foreninger, der kun har årsfester eller lignende enkelte fester for medlemmerne.

§ 5. Salg og udlevering af berusende drikke til personer under 18 år er forbudt.

Stk. 2. Den der foretager udlevering har pligt til at sikre sig, at modtageren opfylder aldersbetingelsen.

§ 6. Landsstyret fastsætter nærmere bestemmelser om organisation og drift af "Rús-

1) hevur fylt 25 ár og ikki er gjørdur ómyndugur,
2) hevur danskan heimarætt,
3) hevur bústað í Føroyum og
4) ikki hevur vist tílíka atferð, at orsøk er at halda, at hann ikki fer at reka virksemið forsvarliga.

Stk. 2. Verður útskeinkingarloyvi veitt einum felag, skal ein persónur, sum lýkur treytirnar í stk.. 1 hava ábyrgd av. at galdandi reglur og treytir verða hildnar.

§ 10. Landsstýrið ásetur í kunngerð nærri reglur um útskeinking av rúsdrekka, herundir um gjald fyri útskeinkingarloyvir.

§ 11. Hevur loyvishavari brotið reglurnar í hesi lóg, reglur ásettar við heimild í hesi lóg ella treytirnar í loyvinum, kann loyvisnevndin taka loyvið aftur. Sama er, um virksemið verður rikið á slíkan hátt, at tað elvir til drykkjuskap ella revsiverdar gerðir, og løgreglan frammanundan hevur ávarað loyvishavaran.

1) er fyldt 25 år, og ikke er umyndiggjort,
2) har dansk indfødsret,
3) har bopæl på Færøerne og
4) ikke har udvist sådan adfærd, at der er grund til at antage, at han ikke vil drive virksomheden på forsvarlig måde.

Stk. 2. Hvis en udskænkningstilladelse gives til et selskab/forening, skal en person, der opfylder betingelserne i stk. 1 have ansvaret for, at gældende bestemmelser og betingelser overholdes.

§ 10. Landsstyret fastsætter ved bekendtgørelse nærmere bestemmelser om udskænkning af berusende drikke, herunder om betaling for udskænkningstilladelser.

§ 11. Har bevillingshaveren overtrådt bestemmelserne i denne lov, bestemmelser fastsat med hjemmel i denne lov eller betingelserne i tilladelsen, kan bevillingsnævnet tilbagekalde tilladelsen. Det samme gælder, hvis virksomheden drives på en sådan måde, at den forårsager drukkenskab eller strafbare handlinger og politiet i forvejen har advaret bevillingshaveren.

uppslagi at tílíkt drekka fæst.

Stk. 5. Til at útskeinkja rúsdrekka mugu ikki setast fólk undir 18 ár, við undantak av kokka- og tænaralærlingum við sáttmála.

et alkoholfrie drikke. Det skal fremgå af prislister, vinkort eller klart læselige opslag, at sådanne drikke føres.

Stk. 5. Til udskænkning af berusende drikke må der ikke ansættes personer under 18 år, med undtagelse af kokke- og tjenerlærlinge med kontrakt.

Kapittul 4

Almennar ásetingar

§ 13. Í almennum restauratións- ella dansihølum er tað forboðið gestunum at njóta rúsdrekka, sum teir hava við sær. Á sjónskum staði í hølunum skal vera sligið upp, at hetta ikki er loyvt.

§ 14. Øll reklama í føroyskum fjølmiðlum og tíðarritum útbýting av reklamuseðlum o.t. viðvíkjandi sølu og útflýgging av rúsdrekka, er forboðin.

Kapitel 4

Særlige bestemmelser

§ 13. I offentlige restaurations- eller danselokaler er det forbudt gæsterne at nyde medbragt berusende drikke. På iøjnefaldende sted i lokalet, skal findes opslået, at dette ikke er tilladt.

§ 14. Al reklame i de færøske massemedier og tidsskrifter, uddeling af reklamesedler o.l. vedrørende salg og udlevering af berusende drikke, er forbudt.

Kapittul 5

Revsing

§ 15. Brot móti reglunum í § 2, stk. 1, §§ 3 - 5 og §§ 12-14 ella reglum ásettar við heimild í lógini ella treytum í loyvinum verður revsað við bót, hefti ella fongsul upp í eitt ár, um so er, at lóg-

Kapitel 5

Straf

§ 15. Overtrædelse af bestemmelserne i § 2, stk. 1, §§ 3-5 og §§ 12-14 eller bestemmelser fortsat med hjemmel i loven eller betingelser i tilladelsen straffes med bøde, hæfte eller fængsel

Stk. 4. Tíl lógin kemur í gildi í sini heild, fær landsstýrið heimild til at veita persónum og felagum, sum koma undir ásetingarnar í kap. 3, serloyvi til innflutning og keyp av rúsdrekka.

denne lov.

Stk. 4. Til loven træder i kraft i sin helhed, er landsstyret bemyndiget til at give personer og selskaber/foreninger der bliver omfattet af bestemmelserne i kap. 3, ekstrabevilling til import og køb af berusende drikke.

Viðmerkingar:

Endamálið við hesum lógaruppskoti, sum landsstýrið leggur fram, er mest møguligt at minka um teir skaðar, sum nýtslan av rúsdrekka hevur við sær fyri einstaklingin og fyri samfelagið og at fáa greiðar reglur í sambandi við rúsdrekkaviðurskiftini í Føroyum.

Uppskot til broytingar í rúsdrekkalóggávuni hava ofta verið fyri á tingi, og einar tríggjar ferðir hava uppskot um einkarinnflutning og einkarsølu verið frammi, men eingi av hesum eru framd.

Ymsar broytingar eru tó millum ár og dag gjørdar í sambandi við rúsdrekkaskipan okkara. Flestar hava havt sum mál at avmarka nýtsluna og gera tað truplari at fáa fatur á rúsdrekka. Men gongdin hevur í veruleikanum verið ein onnur.

Ásannast má, at skilið er vánaligt á hesum økinum í dag.

Rúsdrekkalóggávan er avlagað, tambað og toygd av bæði einstaklingum og myndugleikum, og tí er hon torfør ella rættari ógjørlig at umsita.

Tað, sum fer fram í dag í sambandi við rúsdrekka er ógvuliga óheppið fyri rættarhugsanina við tað, at tær lógir og reglugerðir, vit hava, ikki verða hildnar.

ger at tað ber til at fáa eina varna gongd við at kunna keypa rúsdrekka í landinum. Raksturin av Rúsdrekkasølu Landsins skal hvíla í sær sjálvum, umframt at peningur skal nýtast til fyribyrging og upplýsing.

ad. 3. Í lógaruppskotinum er skipanin við skamtanarkorti ikki tikin við. Orsøkin er, at henda skipan í dag ikki virkar skamtandi, tí tað vísir seg at um skamtanarkortið ikki røkkur til, ber altíð til at fáa so mikið rúsdrekka, sum tørvur er á.

ad. 4. Aldursmarkið at keypa rúsdrekka verður broytt til 18 ár, tí í dag eru 18 ára gomul myndug í øllum viðurskiftum.

ad. 5. Í nógv ár hevur verið tosað um at byggja upp eina restauratiónsvinnu í Føroyum, og er galdandi rúsdrekka-skipan ein av trupulleikunum hendan vinnan hevur. Eisini í sambandi við eina menning av ferðafólkavinnuni er víst á, at broytingar mugu gerast við loyvum til útskeinking.

Landsstýrið ásannar, at tørvur er á eini lóg um restauratiónsvirksemi. Farið verður undir at gera uppskot til slíka lóg.

Landsstýrið hevur í sambandi við fyrireikingarnar til hetta lógaruppskot, tosað við tey, sum kunnu hugsast at hava áhuga í málinum. Nevnast skal løgreglan, tey ið reka hotel- og restauratiónsvirksemi, bryggjaríini, avhaldsrørðsluna og Rúsdrekka- og Narkotikaráðið.

Hjálagt er skriv frá Rúsdrekka- og Narkotikaráðnum.

Viðmerkjast skal, at fyriliggjandi lógaruppskot er broytt í mun til tað Rúsdrekka- og Narkotikaráðið hevur viðgjørt. Flestu broytingarnar eru í samsvar við uppskotini frá Rúsdrekka- og Narkotikaráðnum.

Sambært lógaruppskotinum skal landsstýrið gera ymsar kunngerðir, m.a. reglur fyri raksturin av rúsdrekkasøluni, sølu og útskeink-

rúsdrekka til persónar undir 18 ár. Harafturat verður ásett, at útflýggjarin skal tryggja sær, at móttakarin er yvir 18 ár, og ásetir landsstýrið nærri reglur hesum viðvíkjandi, t.d. um krav um samleikaprógv við váttaðari andlitsmynd.

§ 6. Rúsdrekkasøla Landsins verður sjálvstøðugur stovnur undir landsstýrinum við egnum rakstrarstaði á fíggjarlógini.

Landsstýrið ger reglur um skipan og rakstur av stovninum, har m.a. verður fyriskipað:

- Landsstýrið setur leiðaran, sum mótvegis landsstýrinum hevur ábyrgd av fíggjarliga rakstrinum, skipan og uppbygging av einkarsøluni. Leiðarin setur neyðug starvsfólk.

- Stovnurin verður fíggjaður yvir raksturin.

- Tað áliggur stovninum at reka upplýsingarvirksemi til fyribyrgjan av rúsdrekkamisnýtslu.

- Um hvussu leingi og hvørjar dagar rúsdrekkasølan er opin.

- Reglur um hvussu útflýggjarin tryggjar sær, at aldursmarkið verður hildið.

- Reglur fyri útsølu av øli.

- Reglur um bert at selja kontant.

Í fyrstu atløgu verður eingin sølubúð. Fyrstu tíðina verður rúsdrekkasølan skipað sum postordrahandil. Tá 2 ár eru farin, verður skipanin endurskoðað við møguligari broyting í søluskipanini fyri eyga.

§ 7 ásetir, at loyvisnevndin, aftaná, at hava fingið ummæli frá myndugleikunum á staðnum, td. bygdaráðnum, gevur loyvi til persónar ella feløg sum reka hotel- ella restauratiónsvirksemi at skeinkja rúsdrekka fyri gestunum.

føroysku fjølmiðlunum, og er henda regla eisini galdandi í dag.

§ 15 ásetir revsireglurnar.

§ 16 sigur, at landsstýrið ásetir, nær lógin kemur í gildi. Landsstýrið ætlar fyrst at seta kap. 3 í gildi tá neyðugu kunngerðirnar eru klárar soleiðis, at lógin longu í komandi ferðamannatíð fæst at virka, tó í fyrstani soleiðis, at persónar og feløg, sum reka restauratiónsvirksemi fáa serloyvi til innflutning frá landsstýrinum, ella keyp av øli frá føroysku bryggjaríunum.

± skjal.

Marita Petersen
landsstýriskona

/ Jalgrím Hilduberg

RÚSDREKKA- OG NARKOTIKARÁÐIÐ
Deildin fyri Arbeiðs- og Almannahailsu
Sigmundargøta 5, 100 Tórshavn
Tlf. 16696 & Fax 19708

2. apríl 1991

Landsstýrið hevur í brævi dagfest 21. febr. 1991 heitt á Rúsdrekka- og narkotikaráðið, um at gera álit um samskipan av alkaholpolitikkinum í Føroyum. Ráðið er farið undir hetta arbeiðið, sum væntandi verður liðugt á heysti 1991.

22. mars 1991 hevur Føroya Landsstýri sent Ráðnum uppskot um løgtingslóg um innflutning og sølu av rúsdrekka til ummælis. Ráðið hevur enn ikki greitt álitið um alkoholpolitikkin í Føroyum úr hondum, og kann tí ikki við vissu siga um fyriliggjandi lógaruppskot fer at verða í samsvar við álitið. Ráðið er tó samt um, at nýggj lóg á økinum eigur at hava slíkar karmar, at veruliga ber til at umsita lógina. Tí vil ráðið nú koma við hesum viðmerkingum til lógaruppskotið, eins og ráðið væntar at verða tikið við upp á ráð, tá kunngerðir við heimild í lógini verða gjørdar.

Í norsku lógini um "omsætning av alkoholholdig drikk m.v. af 2. juni 1989" stendur í grein 1:

> Lovens formål: Regulering av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig udstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.

Ráðið heldur at føroyska lógin átti at havt líknandi endamálsgrein. Tað er vert at merkja sær, at í norsku endamálsgreinini stendur, at lógin skal avmarka ikki bert misnýtslu, men eisini nýtdslu av rúsdrekka.

Ráðið heldur at tørvur er á neyvum útgreiningum av ymsum hugtøkum sum t.d. "viðurlag", "veitingarstað", "veitingarvirksemi", "skeinkja", "útflýggja", "selja" og "fullur". Hetta fyri at gera tað møguligt at umsita lógina í verki.

Til tær einstøku greinirnar hesar viðmerkingar:

Grein 1 stk. 3: ikki eigur at standa "Tjaldurs Apotekið í Tórshavn", tí Apotekini í Klaksvík og á Tvøroyri eiga at hava sama rætt.

Grein 1 stk. 4: orðið "søla" eigur at verða útgreinað við nærri lýsing av hugtakinum "viðurlag", soleiðis at søla uppá borg ella líknandi ikki kemur fyri.

Grein 2 stk. 1: Til tess at gera tað lættari hjá løgreglu og tollvaldi at umsita lógina, eigur at verða umhugsað, at seta inn eitt triðja soljóðandi punkt: "At innflyta, selja ella gera drekkandi samansett tilfar ætlað til rúsdrekkaløg burturav".

Grein 2 stk. 2: Broytingaruppskot: "Landsstýrinum er heimilað at geva bryggjarium loyvi at bryggja rúsdrekka at selja gjøgnum Rúsdrekkasølu Landsins. Tað er ikki loyvt at bryggja øl, sum í sær hevur meira enn 4,6 vektprosent av alkoholi, og tað er ikki loyvt at framleiða annað rúsdrekka, sum í sær hevur meira enn 60 vektprosent av aikaholi". Hetta merkir, at øll søla verður frá Rúsdrekkasølu Landsins og at søla beinleiðis á bryggjarium ikki verður loyvd. Hin vegin kann farast undir framleiðslu av brennivíni í landinum.

Grein 2 stk. 3: Verður tískil broytt til: "Landsstýrið ásetur í loyvinum reglur um eftirlit við framleiðsluni av rúsdrekka".

Grein 3 stk. 1: Tað er umráðandi at stovnurin, ið er nevndur Rúsdrekkasøla Landsins, hevur reglugerð sum greitt sigur frá, at ein av uppávum stovnsins er at tálma rúsdrekkanýtsluni. Tað merkir, at natúrligt virkisemi hjá stovninum er at upplýsa um vandarnar við rúsdrekkanýtslu og hesum viðvíkjandi skjýtur Ráðið upp at Rúsdrekkasøla Landsins fær skyldu at fylgja tilmælum Ráðsins.

Rúsdrekka-og narkotikaráð eigur at verða sett á stovn við serstakari grein í hesi lóg.

Ráðið mælir annars til, at ein fastur partur av rúsdrekkasøluni fer til fyribyrgjandi virksemi, og møguliga eisini til viðgerð av rúsdrekkamisnýtarum.

Grein 3 stk. 2: Er "ferðandi" at skilja sum bæði ferðafólk og manning?.

Grein 3 stk. 3, broytingaruppskot: "Tað er ikki loyvt at innflyta øl sum í sær hevur meira enn 4,6 vektprosent av alkoholi, og rúsdrekka sum í sær hevur meir enn 60 vektprosent av alkoholi.

Grein 4 stk.1: Ráðið skjýtur upp, at talið av sølustøðum hjá Rúsdrekkasølu Landsins verður avmarkað til eitt fyri Vágarnar, eitt fyri Streymoynna, eitt fyri Eysturoynna, eitt fyri Norðoyggjarnar, eitt fyri Sandoynna og eitt fyri Suðuroynna.

Grein 4 stk. 3: Orðið "selja" eigur at verða "skeinkja" og at "til nýtslu í felagshølunum", verður skoytt uppí annan setning. Annar parturin av stk. 3 ið eitur: "Tó ikki feløg ið einans hava ársveitslur ella líknandi stakar veitslur fyri limunum", kann

tulkast tveir vegir og Ráðið mælir til, at hesin partur verður strikaður, tí øll føløg eiga at lúka treytirnar í kap. 3. Haraftarat skal Ráðið viðmerkja, at havast má í huga, í hvønn mun lóggávan er galdandi fyri donsk tænastustøð í Føroyum, (t.d. í Mjørkadali ella á Marinustøðini).

Grein 5: Aldursmarkið 18 ár er rímuligt, tí tá er ein persónliga myndigur. Álagt eigur at verða seljarum/útflýggjarum at krevja samleikaprógv við vællíknandi andlitsmynd, til tess at tryggja at aldursmarkið verður hildið.

Grein 5 stk. 2 annað punktum: Ístaðin fyri orðingina "kann áseta" eigur at standa "ásetur nærri reglur um útflýggjan av rúsdrekka".

Grein 6 stk. 1.: Skotið verður upp at lagt verður afturat;"Bert er loyvt at útflýggja gestum/limum rúsdrekka í opnaðum íløtum ætlað at drekka á staðnum".
Viðvíkjandi loyvisnevnd verður annars skotið upp, at loyvisdeild verður sett á stovn hjá løgregluni, sí annars viðmerkingar til grein 9 og 11.

Grein 6 stk 2.: Uppískoyti: "Ummælið skal eisini fevna um hølisviðurskifti, heilsuviðurskifti, umhvørvisviðurskifti v.m.".

Grein 7 stk. 1: Ráðið ivast í um punkt 2 "hevur danskan heimarætt" er í samsvar við rættin hjá útlendingum at dríva virksemi í Føroyum. Ráðið skjýtur upp at punkt 5 eitur "persónar sum arbeiða innan hetta økið skulu vera fyltir 18 ár".

Grein 8: Landsstýrið eigur at áseta reglur um skeinkingartíðir- "útskeinkingartíðir". Landsstýrið eigur at áseta hægsta mark av skeinkingarloyvum á sama hátt sum talið av sølustøðum , t.d. hægst 1 skeinkingarloyvi fyri hvørjar 1000 íbúgvar.

Grein 9. Ráðið mælir til ar "loyvisnenvndin" verður til " loyvisdeildin hjá løgregluni".

Í endanum á grein 9 um ávaring til loyvishavara eigur at standa: "løgreglan skrivliga frammanundan hevur ávarað loyvishavaran".

Grein 10 stk. 1, pkt. 2: Eigur ikki at verða við tí tað verður ómøguligt at umsita.

Grein 10 stk. 3: Skotið verður upp soljóðandi ískoyti "er loyvishavari ella tann í hansara staði vitandi um, at persónur ætlar at føra akfar, sjófar ella flogfar tá hann fer frá staðnum hevur loyvishavarin, ella tann sum er í hansara staði, skyldu at forða fyri hesum, ella boða løgregluni frá, um persónurin verður mettur so rúsaður, at hann ikki kann føra farið á tryggan hátt".

Grein 10 stk. 4: Her eigur at verða viðmerkt, at hugsað verður um alkoholfrítt vín og øl, sodavatn, kaffi og te.

Lars Holst

Olaus Jespersen

Torbjørn Mikkelsen

Jákup Nielsen

Gunna Thomsen var ikki á fundi.

Uni Vestureið

August G. Wang

Pál Weihe

Skjal XIX

LANDSLÆKNIN
CHIEF MEDICAL OFFICER
SIGMUNDARGØTA 5 · POSTSMOGA 5
FR-110 TÓRSHAVN · FAROE ISLANDS
Tlf. + 298-11832

Telefax nr. + 298 1 76 60

Dagfesting 31. marts 1992

J. nr. 11-39-92
(Er skilla til í svari)

HDJ/js

Rættarnevd Løgtingsins
100 Tórshavn

Vísandi til fund í rættarnevndini 27.3. og skriv dagfest 28.3.1992 frá Jóannesi Dalsgaard, formanni í rættarnevndini skal eg eftir áheitan gera hesar viðmerkingar til løgtingsmál nr. 85/1991: Broyting í lóg um fosturtøku.

Í Føroyum er í løtuni galdandi lóggávan á hesum øki "Anordning om ikrafttræden på Færøerne af lov om foranstaltninger i anledning af svangerskab m. v.". Nevnda løgskipan setti í 1959 donsku lógina frá 1956 í gildi fyri Føroyar við broyting viðvíkjandi grein 3, 3. petti.

Til tess at lýsa støðuna viðvíkjandi tíðleikanum av fosturtøkum í Føroyum samanborið við onnur norðurlond verður vist til talvu 1.

Taka vit saman um viðvíkjandi tølunum í hesi talvu, so koma vit fram til, at í tíðarskeiðnum 1986 til 1989 (Finland undantikið, har tað bert snýr seg um 1986 og -87, av tí at hini tølini ikki eru tøk enn) vóru lógligar fosturtøkur pr. 1000 livandi fødd í umrødda tíðarskeiði í Danmark 361, í Finlandi 218, Íslandi 159, Noregi 282 og í Svøriki 330, meðan samsvarandi talið fyri Føroyar var 97. Vit siggja, at Føroyar liggja lægst av umrøddu londum, hvat ið viðvíkur tíðleikanum av lógliga framdum fosturtøkum, meðan Danmark og Svøriki liggja hægst, 3 til 4 ferðir hægri enn Føroyar

Upplýst kann verða, at í Danmark, Noregi og Svøriki er frí fosturtøka galdandi við ávísum avmarkingum, meðan talan ikki er um fría fosturtøku í Finlandi og Íslandi, eins og tað heldur ikki er í Føroyum.

Eg eri ongantíð í virki mínum sum landslækni ella á annan hátt komin fram á dømi, hvar ið galdandi lóggáva um fosturtøku í Føroyum ikki verður hildin.

Lagt kann verða afturat, at í Stóra Bretlandi er frí fosturtøka galdandi við ávísum avmarkingum, meðan so ikki er í Týsklandi. Í USA er lóggávan ymisk frá einum stati til annan.

Sambært umrødda uppskoti til samtyktar, har ið álagt skal verða landsstýrinum at fyrireika broyting í galdandi lóggávu viðvíkjandi fosturtøku í Føroyum og leggja fyri Tingið uppskot, sum einans loyvir fosturtøku, tá ið lív stendur ímóti lívi, so er fyrst at spyrja, hvør ið gera skal av, nær lív stendur ímóti lívi, og hvussu ið hetta skal gerast. Vit kunnu spyrja í hesum sambandi, um fosturtøka t.d. einans skal verða loyvd, tá ið móðurin við vissu doyr, um fosturtøka ikki verður framd, ella um fosturtøka

eisini skal loyvast, um tað t.d. eru eini 0,5 ella 5 % vandi fyri, at móðurin doyr. Eisini skal verða viðmerkt, at sambært uppskotinum so ger tað ongan mun, um lívlangt, álvarsamt avlamni hjá móðurini møguliga kann standast av, at fosturtøka ikki verður framd.

Uppskotið gevur ikki møguleika fyri fosturtøku hjá kvinnum, ið eru vorðnar við barn orsakað av neyðtøku.

Ei heldur fáa eitt nú tær, ið smittaðar verða av reyðlingum fyrstu 4 mánaðarnar møguleika fyri fosturtøku. Reyðlingar tíðliga í barnsburðinum kunnu sum flestum kunnugt geva sera álvarsom brek hjá fostrinum.

Tað verður í stóran mun mett sum eitt alment loyndarmál, at føroyskar kvinnur sum er í ávísan mun leita sær til Danmarkar at fáa gjørt fosturtøku. Nøkur tøl hava vit tó ikki tøk um, ið hvussu stóran mun hetta verður gjørt. Men vit vita, at tað í Danmark - áðrenn lógin um fría fosturtøku við ávísum avmarkingum var sett í gildi í 1973 - var eitt kent hugtak, at skipað varð fyri fosturtøkuferðum til Onglands og Póllands.

Verður føroyska lógin skerpt, so er lítið at ivast í, at føroyskar kvinnur í størri mun enn nú fara at leita uttanlands at fáa framda fosturtøku.

Ein orsøkin til, at danska lóggávan viðv. fosturtøku stigvist varð gjørd frælsari var - umframt støðugt vaksandi krav frá kvinnum í Danmark -, at sonevndu "illegalu abortarnir" ella ólógligu fosturtøkurnar, framdir undir ringum umstøðum og av fólkum, ið kanska ikki vóru læknar, so fóru at minka og harvið eisini heilsuvandarnir, ið stóðust av hesum fyri kvinnurnar.

Fortreytin fyri øllum tjaki um fosturtøku eigur eftir mínum tykki at byggja á tað grundsjónarmið, at so fáar eiga at verða framdar sum gjørligt, men at lóggávan eigur ikki at verða so strong, at at siga einki undantak kann verða loyvt.

Í viðmerkingunum stendur, at Etisk Ráð í virki sínum byggir á ta fortreyt, at mannalív byrjar í gitingini. Eftir umrødda uppskoti til samtyktar skal sum nevnt fosturtøka einans verða loyvd, tá ið lív stendur móti lívi. Hetta má so merkja, at fyribyrgjandi evni snyril má bannast. Eg havi ikki talið á kvinnum, ið nýta hetta slag av fyribyrging í Føroyum, men ein partur ger tað so.

Til kunningar verður annars hjálagt ljóstak av bls. 54 - 55 úr bókini Health Statistics in the Nordic Contries 1966-91 um umrødda spurning og av íslendsku lógini um fosturtøku.

Í viðmerkingunum til uppskotið verður m.a. sagt, at fosturkanningar eiga at verða bannaðar í Føroyum. Í hesum sambandi skal verða sagt, at millum tær fosturvatnkanningar, ið síðani 1983 eru framdar í Føroyum, so hevur eingin havt ta avleiðing enn at fosturtøka er gjørd. Mær tykir tað galið at banna fosturvatnkanningar, av tí at hesar hjá ávísum fólkum og í ávísum aldursbólkum kunnu geva foreldrum, ið kanska himprast við at fáa

sær børn, eitt nú orsakað av vandanum fyri álvarsomum arvaligum brekum ella øðrum sjúkum, møguleikan fyri at fáa børn uttan óvissu um slík møgulig álvarsom brek hjá barninum.

Niðurstøða:

Vit hava lægsta talið av lógligum fosturtøkum í norðurlondum. Talið á lógligum fosturtøkum í Føroyum hevur verið at siga óbroytt seinastu 8 árini.

Vit hava ikki fríða fosturtøku í Føroyum, og einki er, .ið bendir á, at lógin ikki verður hildin.

Við tí, ið omanfyri er borið fram, verður mælt frá, at broytingar verða gjørdar viðvíkjandi lóggávu um fosturtøku í Føroyum, ið hvussu er ikki soleiðis, at hon verður skerpt.

Høgni Debes Joensen
landslækni

Lógligar fosturtøkur í Norðurlondum

	Tal á fosturtøkum	Fosturtøkur pr 1000 livandifødd
Danmark		
1981-85	21 139	403
1986	20 067	363
1987	20 830	371
1988	21 199	360
1989	21 456	349
Finland		
1981-85	13 764	212
1986	13 300	219
1987	12 915	216
Ísland		
1981-85	670	160
1986	685	177
1987	695	166
1988	673	144
1989	670	147
Noreg		
1981-85	13 931	275
1986	15 474	295
1987	15 422	285
1988	15 852	276
1989	16 208	273
Svørik		
1981-85	31 701	337
1986	33 124	326
1987	34 707	332
1988	37 585	335
1989	37 920	327
Føroyar		
1983	69	103
1984	83	119
1985	85	115
1986	79	100
1987	77	99
1988	75	87
1989	95	102
1990	81	86

Skjal XX

Til:
FØROYA LANDSSTÝRI
att. J. Hilduberg
Postboks 64
FR-110 Tórshavn

Tórshavn, tann 09. des. 1991

Viðvíkjandi "Lov om produktansvar".

Vísandi til áheitan Landsstýrisins, dagfest 22/10 1991, J.nr. 615-1/91, um ummæli til omanfyri nevndu lóg, metir Arbeiðseftirlitið, at lógin ikki er ímóti verðandi og ætlaðu arbeiðsumhvørvisreglum fyri Føroyar. Tvørturímóti meta vit tað bæði rímuligt og neyðugt at áseta fastar reglur á hesum øki.

Arbeiðseftirlitið vil tí mæla til, at Landsstýrið tekur stig til, at lógin verður sett í gildi fyri Føroyar, sambært § 18.

Heilsan

ARBEIÐSEFTIRLITIÐ

Eli Davidsen.

1 ? DEC. 1991

F. L. nr. 615-1/91

Tórshavn, 19. november 1991.
Sak nr. 91239.002 SP/

Føroya Landsstýri
Tinganes
Postboks 64
110 Tórshavn

Viðv. "Lov om produktansvar" - nr. 371 frá 7. juni 1989.

Í fylgisskrivi, dagfestum 22. oktober 1991, verður menningarstovan biðin um at ummæla spurningin, um frammanfyri nevnda lóg skal setast í gildi í Føroyum.

Lógin fevnir um ta ábyrgd, sum liggur á einum framleiðara og einum millumseljara við skaðatilburð orsakaðum av feili við eini vøru, sum hesin hevur framleitt ella latið.

Í hjálagda brævinum frá Ríkisumboðnum verður nevnt at lógin byggir á direktiv frá EEC ráðnum, men er í ávísan mun meira víðfatandi. Annars verður nevnt at tilsvarandi lóggáva er ella væntandi verður sett í gildi í hinum norðanlondunum.

Menningarstovan er av tí fatan, at vit eiga at hava skipaði viðurskifti á hesum øki, og dugir ikki at síggja nakað sum talar fyri, at viðurskiftini skulu verða nógv annarleiðis enn í hinum norðanlondunum, ella at óskipaði viðurskifti eru til fyrimunar. Um tann danska lógin skal setast í gildi í Føroyum, ella um ein føroysk lóg skal smíðast við fyrimynd í norðurlendsku lógunum, er menningarstovan kanska ikki tann frægasta at meta um. Undir øllum umstøðum eiga vit at gera okkum greitt hvørji viðurskifti tala fyri broytingum í mun til donsku lógina. Ein samrøða millum landsstýrið og teir, lógin er send til, kundi givið ábending um møguligu røttu broytingarnar.

Virðingarmest

MENNINGARSTOVAN

21 NOV. 1991
F. L. i. nr. 615-1/91

Føroya Landsstýri
Postsmoga 64
110 Tórshavn

Att.: Jalgrim Hilduberg

Dagf./date 30.12.1991

Tygara/your ref.

Okkara/our ref. BD/EO

Í brævi dagfest 22.10.1991 verður Tryggingarsambandið biðið um at ummæla spurningin, um lógin um produktábyrgd skal setast í gildi í Føroyum.

Viðvíkjandi hesi lóg er at siga, at uppskot varð sett fram í danska fólkatinginum 07.10.1987, aftaná at ein nevnd fyrst í EEC og síðani í Danmark hevði viðgjørt og ásett reglur fyri produktábyrgd.

Rættarstøðan sum nú er, er tann, at spurningurin um ábyrgd av produkti kann gerast galdandi eftir vanligum endurgjaldsrætti, og er danska lógin tí á mangan hátt, ein kodifisering av galdandi rætti.

Tó er í lógini meiri nágreiniliga ásett, hvør kann ífella ábyrgd, og eftir hvørjum reglum ábyrgdin fyrnast.

Í § 4 er serliga ásett - eitt úrslit av tí samansjóðing, ið er farin fram innan EEC - at tann ið verður fyri skaða, altíð kann finna ein skaðaelvara í EEC, sum skal kunna ífella ábyrgd, og er orsøkin til hetta, at sera torført, kostnaðarmikið og tíðarkrevjandi er at gera ábyrgd galdandi móti skaðaelvara frá meiri fjarskotnum londum.

Tað, sum lógin fevnir um, er nevnt í § 3 stk. 1, meðan undantøkini eru nevnd í stk. 2, og er serliga at nevna "uforarbejdede fiskeprodukter".

Ein ávísur ivi kann vera um, nær eitt produkt er "uforarbejdet", og er ætlanin við donsku lógini, at EEC dómstólur skal avgera henda spurning.

Semja er tó um, at t.d. dálkaður feskur fiskur ikki er fevndur av lógini, men er fiskurin dálkaður í havinum, og t.d. síðan skorðin til flak, kann viðkomandi virki ífella produktábyrgd.

.....2

Hvat viðvíkur vøru, sum verður innflutt til Føroya, so eru tær í flestum førum fevndar av lógini í Danmark ella EEC.

Tó verður støðan hjá skadda í Føroyum við hesi lóg, at hesin kann fara beinleiðis til tann ið hevur latið vøruna, og gera sítt krav galdandi.

Tann, sum latið hevur vøruna í Føroyum, hevur síðan beinleiðis regres móti framleiðaranum av vøruni í útlandinum, um vøran t.d. er komin hiðani.

Lógin er eisini ein víðkan av tí ábyrgd, sum føroyska vinnulívið kann koma undir yvir fyri útheiminum, og verður har serliga hugsað um fiskaframleiðsluna.

Samanumtikið kann sigast, at munurin millum lógina og galdandi rættarpraksis á økinum er, at mongdin av teimum sum kunnu ifella ábyrgd verður størri, samstundis sum hesir eru betri defineraðir, eins og reglurnar um fyrning eru viðari í lógini enn galdandi rættarpraksis.

Tað er einki, sum forðar fyri, at lógin kann setast í gildi við kongiligari fyriskipan, so sum heimild er eftir § 18, og mæla vit til, at lógin verður sett í gildi fyri Føroyar.

Fyri ta endurgjaldsábyrgd, sum tað føroyska vinnulívið kann ifella við hesi lóg, er gjørd produktábyrgdartrygging, sum einstøk virkir longu hava teknað á Tryggingarsambandinum.

Vinalig heilsan

TRYGGINGARSAMBANDIÐ FØROYAR

Bjartur Dalsgarð

2 JAN. 1992
F. L. j. nr. 615-1/91

Dagfesting: 10.februar 1992

Føroya landsstýri
Postsmoga 64
110 Tórshavn

Lóg um "produktansvar"

Í skrivi dagfest 22.10.91, j.nr.615-1/91 biður landsstýrið felagið um ummæli til spurningin, um danska lógin skal setast í gildi í Føroyum.

Føroya Handverksmeistarafelag mælir til, at lógin verður sett í gildi í Føroyum.

f.v.

Vilhelm M. Johannesen, form./ Jákup í Gerðinum, fyris.

8
615-1/91

Skjal XXI

Forslag
til
Lov om folketingsvalg på Færøerne

Kapitel 1

Færøernes repræsentation i Folketinget

§ 1. På Færøerne vælges to medlemmer til Folketinget.

Stk. 2. Folketingsmedlemmerne vælges for 4 år regnet fra den almindelige valgdag i den øvrige del af riget bortset fra Grønland.

Kapitel 2

Valgret og valgbarhed

§ 2. Valgret til Folketinget har enhver, som har dansk indfødsret, er fyldt 18 år og har fast bopæl i riget, medmindre vedkommende er umyndiggjort.

§ 3. Følgende personer, der midlertidigt har taget ophold i udlandet, og ægtefæller, der samlever med disse personer, anses for at have fast bopæl i riget:

1) Personer, der er udsendt for at gøre tjeneste i udlandet som ansat af en offentlig myndighed, en privat virksomhed eller en privat forening i riget.
2) Personer, der opholder sig i udlandet som ansat i en international organisation, hvoraf Danmark eller Færøerne er medlem.
3) Personer, der er udsendt for at gøre tjeneste i udlandet af en hjælpeorganisation i riget.
4) Personer, der opholder sig i udlandet i uddannelsesøjemed.
5) Personer, der opholder sig i udlandet af helbredsmæssige grunde.
6) Personer, der opholder sig udlandet, og som i henseende til tilknytningen til riget ganske må sidestilles med de personer, der er nævnt i nr. 1-5.

Indenrigsmin. 1. k.kontor j.nr. 1988/4001-1

§ 4. Ingen kan udøve valgret uden at være optaget på valglisten.

§ 5. Valgbar til Folketinget er enhver, som har valgret efter § 2, jf. § 3, medmindre vedkommende er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af Folketinget, jf. grundlovens §§ 30 og 33.

Stk. 2. En person kan dog altid opstille til valg uanset indsigelser om manglende valgbarhed.

§ 6. Ingen kan opstilles til valg uden selv at have anmeldt sig som kandidat til valget.

Kapitel 3

Valgdistrikter. Valgbestyrelse

Valgdistrikter

§ 7. Færøerne udgør ét valgområde.

§ 8. Færøerne er inddelt i valgdistrikter som angivet i den fortegnelse over valgdistrikterne, der er optaget som bilag til loven. Valgdistrikterne omfatter de byer og bygder, der er nævnt i fortegnelsen. Inden for hvert distrikt foregår afstemningen på det valgsted, der er nævnt i fortegnelsen.

Stk. 2. Efter indstilling fra Landsstyret kan indenrigsministeren ved bekendtgørelse foretage ændringer i fortegnelsen over valgdistrikterne.

Valgbestyrelse

§ 9. Landsstyret udpeger for 4 år ad gangen en valgbestyrelse bestående af 13 medlemmer. For hvert medlem udpeges en stedfortræder. Fra hvert syssel udpeges mindst 1 medlem og 1 stedfortræder. Formanden for valgbestyrelsen udpeges af Landsstyret blandt de i Thorshavn bosatte medlemmer. De af Landsstyret udpegede personer har pligt til at påtage sig hvervet, medmindre de er fyldt 60 år eller forhindret ved et af Landsstyret for lovligt anset forfald.

Stk. 2. Ingen, der er opstillet som kandidat til valget, kan fungere som medlem af valgbestyrelsen.

§ 10. Valgbestyrelsen modtager og godkender kandidatanmeldelser samt tilvejebringer stemmesedler og opslag. Valgbestyrelsen forestår endvidere opgørelsen af valget.

Stk. 2. Valgbestyrelsen leder i øvrigt valget og skal i forbindelse hermed sørge for, at kommunalbestyrelserne og valgstyrerne, jf. § 19, er gjort bekendt med deres opgaver i forbindelse med valget og i fornødent omfang vejledt herom.

§ 11. Valgbestyrelsens formand forbereder, indkalder og leder valgbestyrelsens møder. Valgbestyrelsens afgørelser træffes ved stemmeflertal. I tilfælde af stemmelighed gør formandens stemme udslaget.

Stk. 2. Valgbestyrelsens formand træffer afgørelse i alle spørgsmål, der ikke giver anledning til tvivl.

Stk. 3. Valgbestyrelsen fører en valgbog, hvori indføres alle væsentlig oplysninger om afstemningen samt resultatet heraf. Valgbogen tilvejebringes af indenrigsministeren.

Stk. 4. Hvis et medlem af valgbestyrelsen har forfald, indtræder den pågældendes stedfortræder i valgbestyrelsen.

Stk. 5. Til de medlemmer af valgbestyrelsen, der er bosat uden for Thorshavn, ydes befordringsgodtgørelse i forbindelse med deltagelse i den endelige opgørelse af valget, jf. § 65, stk. 1.

Kapitel 4

Valglister

§ 12. Vælgerne skal optages på valglisten i den kommune, hvor de er tilmeldt folkeregistret, jf. dog § 13.

§ 13. Vælgere, der er omfattet af § 3, skal efter anmodning optages på valglisten i den kommune, hvor de sidst har været tilmeldt folkeregistret. Anmodning om optagelse skal indgives til kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Anmodningen forelægges for rigsombudsmanden til afgørelse med attestation af, at den pågældende har dansk indfødsret, er fyldt 18 år og ikke er umyndiggjort, samt med oplysning om, hvornår vedkommende sidst har været optaget i kommunens folkeregister. Rigsombudsmandens afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Afgørelser om optagelse på valglisten gælder i 2 år fra afgørelsens dato. Hvis vælgeren inden udløbet af denne periode indgiver anmodning om fornyet optagelse på valglisten, forlænges perioden, indtil der er truffet afgørelse.

Stk. 4. Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om optagelse på valglisten af vælgere, der er omfattet af § 3.

§ 14. Når valg er udskrevet, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en valgliste over kommunens vælgere, jf. §§ 12 og 13. Såfremt kommunen er delt i flere valgdistrikter, skal der udarbejdes en valgliste for hvert valgdistrikt.

Stk. 2. På valglisten optages de vælgere, der senest 18.-dagen før valgdagen er flyttet til kommunen, og som senest på denne dag har anmeldt flytningen.

Stk. 3. Vælgere, der senest 18.-dagen før valgdagen er flyttet inden for kommunen, og som senest denne dag har anmeldt flytningen til kommunens folkeregister, skal optages på valglisten under den nye bopæl.

Stk. 4. Vælgere, der senere end 18.-dagen før valgdagen er flyttet til en anden kommune eller inden for kommunen, eller som senere end denne dag har anmeldt flytning, skal forblive optaget på valglisten under den hidtidige bopæl.

Stk. 5. Vælgere, der er omfattet af § 3, skal optages på valglisten, hvis der er truffet afgørelse herom senest 18.-dagen før valgdagen.

§ 15. Valglisterne udfærdiges på grundlag af oplysningerne i kommunens folkeregister.

Stk. 2. Valglisterne skal indeholde vælgernes navn, fødselsdato og bopæl samt løbe-nr. og en rubrik til afmærkning.

Stk. 3. Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om udarbejdelsen af valglisterne samt disses indretning.

§ 16. Så snart valglisten er udarbejdet, udsender kommunalbestyrelsen valgkort til de vælgere, der er opført på valglisten og tilmeldt folkeregistret. Valgkortet skal indeholde oplysning om vælgerens navn og adresse, nummer på valglisten samt om afstemningsstedets beliggenhed og dag og tid for afstemningen.

§ 17. Senest 10 dage før valgdagen skal kommunalbestyrelsen på sædvanlig måde bekendtgøre, at der vil blive udsendt valgkort til vælgerne, og at indsigelser

om manglende modtagelse af valgkort eller modtagelse af valgkort med fejlagtigt indhold skal fremsættes over for kommunalbestyrelsen.

§ 18. Kommunalbestyrelsen skal straks behandle de indsigelser, der er nævnt i § 17, samt i givet fald berigtige fejlene ved udfærdigelse af nye valgkort og ved rettelser i valglisten. Sådanne rettelser kan foretages til og med valgdagen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal endvidere til og med valgdagen berigtige valglisten, hvis kommunen modtager meddelelse om fraflytning til udlandet, dødsfald, umyndiggørelse eller erhvervelse henholdsvis fortabelse af dansk indfødsret.

Kapitel 5

Valgstyrere og tilforordnede vælgere

§ 19. Senest når valg er udskrevet, vælger kommunalbestyrelsen for hvert valgdistrikt mindst 3 og højst 5 valgstyrere til at forestå afstemningen og stemmeoptællingen på valgstedet.

Stk. 2. Valgstyrerne vælges ved forholdstalsvalg under ét blandt de vælgere, der har bopæl i valgdistriktet.

Stk. 3. Blandt valgstyrerne vælger kommunalbestyrelsen en formand for valgstyrerne for hvert valgdistrikt i kommunen. Formændene vælges ved forholdstalsvalg under ét.

Stk. 4. Valgstyrerne fører en afstemningsbog, der er autoriseret af kommunalbestyrelsen. I afstemningsbogen indføres alle væsentlige oplysninger om afstemningen i valgdistriktet samt resultatet heraf.

§ 20. For valgdistrikter, der omfatter flere kommuner, fastsætter Landsstyret, hvor mange valgstyrere og tilforordnede vælgere, jf. § 21, hver kommunalbesty-

relse skal vælge. Landsstyret fastsætter endvidere, hvilken kommunalbestyrelse der skal udpege formanden for valgstyrerne.

§ 21. Senest når valg er udskrevet, vælger kommunalbestyrelsen om fornødent et antal tilforordnede vælgere til at bistå valgstyrerne ved valget. De tilforordnede vælgere vælges ved forholdstalsvalg under ét blandt de vælgere, der har bopæl i valgdistriktet.

§ 22. Enhver vælger har pligt til at påtage sig hvervet som valgstyrer eller tilforordnet vælger. Hvis en valgstyrer eller en tilforordnet vælger har forfald, udpeger kommunalbestyrelsen en ny valgstyrer henholdsvis tilforordnet vælger.

Stk. 2. Der ydes diæter til valgstyrerne og de tilforordnede vælgere for deres virksomhed i forbindelse med valget. Diæterne er af samme størrelse som de diæter, der ydes valgbestyrelsens medlemmer, valgstyrere og tilforordnede vælgere i den øvrige del af riget, bortset fra Grønland.

Kapitel 6

Forberedelserne til valget

Valgets udskrivelse

§ 23. Valg til Folketinget udskrives ved kongeligt åbent brev. Det kan ved det kongelige åbne brev overlades til rigsombudsmanden at fastsætte en anden dag for valgets afholdelse end den, der er fastsat for den øvrige del af riget.

§ 24. Rigsombudsmanden bekendtgør dagen for valgets afholdelse og underretter samtidig valgbestyrelsen herom.

Stk. 2. Valgbestyrelsen sørger for, at kommunalbestyrelserne bliver underrettet om valgets udskrivels og gjort bekendt med deres opgaver i forbindelse med valget. Kommunalbestyrelsen bekendtgør på sædvanlig måde dag og tid for afstemningen.

Stk. 3. Rigsombudsmanden sørger for, at brevstemmestederne henholdsvis brevstemmemodtagerne bliver forsynet med det fornødne brevstemmemateriale.

Kandidater til valget

§ 25. En person, der vil anmelde sig som kandidat til valget, kan enten opstille som kandidat for et parti, der ved det sidst afholdte lagtingsvalg har opnået repræsentation i Lagtinget og ved valgets udskrivel fortsat er repræsenteret i dette, eller som kandid uden for partierne. En kandidat, der vil opstille for et parti, skal godkendes af partiet. En kandidat, der opstiller uden for partierne, skal anbefales af mindst 150 og højst 200 vælgere på Færøerne som stillere.

Stk. 2. Ingen kan samtidig være kandidat på Færøerne og i den øvrige del af riget. Ingen kan være kandidat for mere end ét parti eller kandidat for et parti og samtidig kandidat uden for partierne. Valg af en kandidat, der har handlet i strid hermed, er ugyldigt.

Stk. 3. Den, der som stiller anbefaler flere kandidater, kan ikke anses som stiller for nogen af kandidaterne.

Kandidatanmeldelse og partiernes godkendelse

§ 26. Senest kl. 18 elleve dage før valgdagen skal anmeldelser om kandidater være indleveret til valgbestyrelsens formand.

Stk. 2. Anmeldelsen ska være underskrevet af kandidaten og indeholde oplysning om kandidatens fulde navn, fødselsdato, stilling og bopæl. Hvis kandidaten

ikke ønsker sig anført på stemmesedlen med sit fulde navn, skal det angives, hvordan navnet ønskes anført. Kandidatens efternavn (slægtsnavn) samt mindst ét fornavn eller forbogstav skal altid anføres. Er en kandidat i videre kredse kendt under et navn, der ikke er optaget på dåbs- eller fødselsattest, eller som der ikke er opnået tilladelse til at føre, kan dette navn anføres på stemmesedlerne i en parentes efter kandidatens fornavn eller slægtsnævn. I anmeldelsen skal endvidere angives navn og bopæl på en vælger, som valgbestyrelsen ud over kandidaten kan rette henvendelse til, hvis anmeldelsen er mangelfuld.

Stk. 3. Kandidater, der vil opstille for et parti, skal angive dette i anmeldelsen.

Stk. 4. Kandidater, der opstiller uden for partierne, skal angive dette i anmeldelsen. Anmeldelsen skal endvidere være underskrevet af kandidatens stillere og indeholde oplysning om hver enkelt stillers navn, fødselsdato, stilling og bopæl. Oplysningerne om stillernes navne, stilling og bopæl er offentligt tilgængelige.

Stk. 5. Den, der indleverer en kandidatanmeldelse, har ret til at få kvittering for indleveringen med angivelse af tidspunktet.

§ 27. En kandidat kan tilbagekalde en indgivet kandidatanmeldelse over for valgbestyrelsen formand senest kl. 18 elleve dage før valgdagen. En vælger, der som stiller har anbefalet en kandidat, kan ikke tilbagekalde anbefalingen, efter at kandidatanmeldelsen er indleveret til valgbestyrelsens formand.

§ 28. Umiddelbart efter udløbet af fristen for kandidaters anmeldelse skal valgbestyrelsen undersøge, om de rettidigt indleverede kandidatanmeldelser er gyldige. Hvis valgbestyrelsen finder, at en kandidatanmeldelse på grund af væsentlige mangler må erklæres ugyl-

dig, skal valgbestyrelsen straks meddele dette til kandidaten eller til den vælger, der er anført i anmeldelsen. Senest 24 timer efter afgivelsen af meddelelsen kan der indleveres en ny anmeldelse af kandidaten eller foretages en afhjælpning af manglerne. Valgbestyrelsens formand træffer herefter afgørelse om anmeldelsens gyldighed. Afgørelsen indføres i valgbogen, og en ucskrift heraf sendes til kandidaten.

§ 29. Senest kl. 18 otte dage før valgdagen skal partierne over for valgbestyrelsen meddele, hvilke kandidater partiet kan godkende. Kandidater, der ikke godkendes af vedkommende parti, kan ikke opstille til valget. Hvis meddelelse ikke gives, kan ingen kandidater opstilles for partiet.

Stk. 2. Meddelelsen skal for hver godkendt kandidat indeholde oplysning om kandidatens navn, fødselsdato og bopæl.

§ 30. Partier, der har opstillet kandidater til valget, opføres på stemmesedlerne med den bogstavbetegnelse, som de var tildelt ved det sidst afholdte lagtingsvalg.

Bekendtgørelse om kandidater

§ 31. Valgbestyrelsen bekendtgør snarest muligt i de stedlige dagblade eller lokalaviser, hvilke kandidatanmeldelser der er godkendt for hvert parti samt de godkendte kandidatanmeldelser for kandidater uden for partierne. Af bekendtgørelsen skal fremgå, hvilken bogstavbetegnelse der er tildelt de enkelte partier. Valgbestyrelsen sender ligeledes meddelelse om godkendte kandidatanmeldelser til rigsombudsmanden og kommunalbestyrelserne. Kommunalbestyrelsen bekendtgør på sædvanlig måde meddelelsen fra valgbestyrelsen.

Stemmesedler

§ 32. Valgbestyrelsen tilvejebringer stemmesedler til brug ved afstemningen.

Stk. 2. Stemmesedlen skal indeholde navnene og bogstavbetegnelserne for samtlige partier, der har opstillet kandidater. Stemmesedlen skal indvidere indeholde navnene på samtlige kandidater, der er opstillet.

§ 33. Øverst på stemmesedlen anføres med fede typer og adskilt fra stemmesedlens øvrige tekst med en fed, vandret streg ordet "Folketingsvalget" med tilføjelse af årstallet for valget.

Stk. 2. Stemmesedlen skal indeholde et særskilt felt for hvert parti, der har kandidater opstillet. Felterne for de enkelte partier anbringes under hinanden i alfabetisk rækkefølge efter partiernes bogstavbetegnelse. Felterne skal adskilles fra hinanden ved en fed, vandret streg. Det nederste felt på stemmesedlen skal ligeledes afsluttes med en fed, vandret streg.

Stk. 3. I hvert felt anføres først med fede typer partiets bogstavbetegnelse efterfulgt af et punktum. Bogstavbetegnelsen skal anbringes umiddelbart inden for stemmesedlens venstre kant. Til højre for bogstavbetegnelsen anføres partiets navn ligeledes med fede typer. Der skal mellem partinavnet og stemmesedlens højre kant være rigelig plads til at sætte et kryds. Under bogstavbetegnelsen og partinavnet anføres adskilt ved en halvfed, vandret streg i alfabetisk rækkefølge navnene på de kandidater, som er opstillet for partiet. Navnene adskilles fra hinanden ved tynde, vandrette streger.

Stk. 4. Nederst på stemmesedlen anføres i et særskilt felt kandidater, der er opstillet uden for partierne. I feltet anføres først med fede typer ordene "Uden for partierne". Herefter anføres adskilt ved en halvfed, vandret streg i alfabetisk rækkefølge navnene på de pågældende kandidater. Navnene adskilles fra hinanden ved tynde vandrette streger.

Stk. 5. Kandidaternes navne, jf. § 26, stk. 2, anføres med fornavne eller forbogstaver først. Mellem kandidaternes navne og stemmesedlens højre kant skal være rigelig plads til at sætte et kryds.

Stk. 6. Alle de vandrette streger, der er nævnt i stk. 1-4, skal gå tværs over stemmesedlen fra kant til kant.

§ 34. I tilfælde, hvor valgbestyrelsen skønner, at der kan ske forveksling af kandidaternes navne, skal der i forlængelse af navnene anføres en kortfattet betegnelse på enten stilling eller bopæl for de pågældende kandidater. I andre tilfælde må kandidatens stilling eller bopæl ikke anføres.

§ 35. Ud over det, der er nævnt i §§ 32-34, må intet andet ord eller bogstav og intet navn, tal eller tegn være påført nogen stemmeseddel ved tryk eller ved skrift eller på anden måde, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Stemmesedlerne skal være af hvidt karton eller svært papir. Stemmesedlerne skal ved anbragte knæk være til at sammenfolde således, at de kan nedlægges af vælgerne i stemmekasserne, uden at nogen kan se, hvorledes der er stemt.

Stk. 3. Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om stemmesedlernes indhold og udformning, herunder om adgang til at anføre kandidaternes navne i to eller flere kolonner ved siden af hinanden.

§ 36. Valgbestyrelsen sørger for, at det nødvendige antal stemmesedler og opslag, jf. § 37, stk. 3, er udbragt til valgstederne i god tid inden afstemningens begyndelse.

Kapitel 7

Afstemning på valgdagen

§ 37. Stemmeafgivningen foregår i hvert valgdistrikt på valgstedet. Kommunalbestyrelsen i den kommu-

ne, hvor valgstedet er beliggende, sørger for lokaler til afstemningen samt for det fornødne antal stemmerum og stemmekasser.

Stk. 2. Stemmerum skal være indrettet således, at der kan afgives stemme, uden at andre kan se, hvorledes vælgeren stemmer. Stemmerum skal være forsynet med det fornødne udstyr til stemmeafgivning. Stemmekasser skal være indrettet således, at ingen stemmeseddel kan tages ud, uden at stemmekassen åbnes. Stemmekasser skal kunne låses eller forsegles.

Stk. 3. I stemmelokalerne skal der være opslag, der angiver samtlige partiers og kandidaters navne i den rækkefølge, hvori de er anført på stemmesedlen. For partierne skal tillige angives bogstavbetegnelserne.

Stk. 4. Valgbestyrelsen skal sørge for, at vedkommende kommunalbestyrelse har truffet de fornødne forberedelser til afstemningen, samt at valgstyrerne og de tilforordnede vælgere er gjort bekendt med deres opgaver i forbindelse med afstemningen og den efterfølgende stemmeoptælling.

§ 38. Afstemningen begynder kl. 9 og fortsætter til kl. 20, og så længe der endnu derefter indfinder sig vælgere for at stemme. Afstemningen sluttes, når ingen vælger tilkendegiver at ville stemme, uanset at der gives opfordring hertil. Afstemningen kan sluttes tidligere, hvis samtlige vælgere har afgivet deres stemme.

Stk. 2. Inden stemmeafgivningens begyndelse skal valgstyrere eller tilforordnede vælgere vise de tilstedeværende, at stemmekasserne er tomme. Derefter skal kasserne straks låses eller forsegles.

§ 39. Valgret udøves ved personligt fremmøde på afstemningsstedet. Vælgeren skal inden stemmeafgivningen aflevere sit valgkort til valglisteføreren. Har en vælger ikke medbragt valgkort, udskrives et valgkort. Vælgeren skal i øvrigt på forespørgsel give oplysning om navn, bopæl og fødselsdato. Hvis der er tvivl om en

vælgers identitet, skal denne fastslås, om fornødent ved fremlæggelse af dokumentation herfor. Derefter, og når valglisteføreren har afmærket vælgerens navn på valglisten, udleveres en stemmeseddel til vælgeren.

§ 40. Stemmeafgivningen sker i stemmerummet, hvor kun vælgeren må være til stede. På stemmesedlen sætter vælgeren et kryds ved et partinavn eller et kandidatnavn.

Stk. 2. En vælger kan få ombyttet sin stemmeseddel, hvis den er fejlagtigt afkrydset eller ved uagtsomhed gjort ubrugelig. Ombytning kan ikke ske, efter at stemmesedlen er lagt i stemmekassen.

Stk. 3. Når stemmeafgivningen er foretaget, sammenfolder vælgeren stemmesedlen således, at ingen kan se, hvordan der er stemt. Derefter lægger vælgeren stemmesedlen i stemmekassen i overværelse af en valgstyrer eller tilforordnet vælger.

§ 41. Vælgere, der på grund af manglende førlighed, svagelighed eller lignende ikke kan bevæge sig ind i stemmelokalet eller stemmerummet eller i øvrigt foretage stemmeafgivningen på den foreskrevne måde, jf. § 40, kan forlange fornøden hjælp til stemmeafgivningen, jf. dog stk. 3. Der kan herved ske de nødvendige lempelser i den foreskrevne fremgangsmåde, herunder gives adgang til at foretage stemmeafgivning umiddelbart uden for stemmelokalet.

Stk. 2. Hjælp til stemmeafgivning ydes af 2 valgstyrere eller tilforordnede vælgere. En blind eller svagsynet vælger kan dog forlange hjælp af en person, der er udpeget af vælgeren selv.

Stk. 3. Hjælp til afkrydsning af stemmesedlen kan kun ydes, såfremt vælgeren umiddelbart over for dem, der yder hjælp, utvetydigt kan tilkendegive, på hvilket parti eller hvilken kandidat vælgeren ønsker at stemme.

§ 42. Valgstyrerne kan bestemme, at der i stemmelokalet foruden de personer, som forestår afstemningen,

kun må opholde sig vælgere, der skal afgive stemme. Endvidere kan valgstyrerne begrænse antallet af tilstedeværende vælgere, når ordensmæssige hensyn kræver det. Valgstyrerne påser, at vælgerne ikke udsættes for valgagitation i valglokalerne eller andre steder i umiddelbar tilknytning hertil. De tilstedeværende skal i øvrigt rette sig efter valgstyrernes anvisninger.

§ 43. De personer, der forestår afstemningen, må ikke under afstemningen qive en vælger råd eller opfordring med hensyn til, hvilket parti eller hvilken kandidat vælgeren skal stemme på. De må ikke over for uvedkommende oplyse, om en vælger har været til stede for at afgive stemme, eller i øvrigt oplyse forhold vedrørende en vælgers stemmeafgivning.

Stk. 2. Ingen uvedkommende må føre systematisk kontrol med, at vælgerne møder og afgiver stemme.

§ 44. Når afstemningen er afsluttet, og før stemmeoptællingen påbegyndes, optælles og sammenbindes i særskilte pakker

1) de stemmesedler, der ikke er udleveret, og
2) de stemmesedler, der er tilbageleveret ved ombytning.

Stk. 2. Derefter foretages stemmeoptælling i overensstemmelse med reglerne i §§ 61-64.

Kapitel 8

Brevstemmeafgivning

Brevstemmeafgivning på Færøerne

§ 45. Vælgere, der opholder sig på Færøerne, og som er forhindret i at møde frem til afstemningen på valgdagen, kan brevstemme på ethvert folkeregister.

Stk. 2. Søfolk og fiskere kan endvidere brevstemme hos landfogden (politimesteren) eller hos en sysselmand eller mønstringsbestyrer.

§ 46. Vælgere, der har bopæl på afsides beliggende øer, der ikke udgør et selvstændigt valgdistrikt, kan brevstemme på øen. Blandt vælgerne på øen udpeger kommunalbestyrelsen en eller flere stemmemodtagere.

§ 47. Vælgere, der er indlagt på sygehuse eller andre helbredelses- og plejeinstitutioner på Færøerne, kan brevstemme på sygehuset eller institutionen.

Stk. 2. Vælgere, der er under lægebehandling i hjemmet kan brevstemme i hjemmet.

Stk. 3. Brevstemmer på de institutioner, der er nævnt i stk. 1, samt i vælgernes hjem, jf. stk. 2, skal afgives til 2 stemmemodtagere, der er udpeget af valgstyrerne.

§ 48. Vælgere, der er indsat i arresthuset i Thorshavn, kan brevstemme hos landfogden (politimesteren).

§ 49. Brevstemmeafgivning på Færøerne kan finde sted de sidste 3 uger før valgdagen, dog senest næstsidste søgnedag før valgdagen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Søfolk og fiskere kan brevstemme de sidste 3 måneder før valgdagen, dog senest næstsidste søgnedag før valgdagen.

Brevstemmeafgivning i Danmark,
i Grønland og i udlandet

§ 50. Vælgere, der opholder sig i den øvrige del af riget, kan brevstemme på et folkeregister eller et af de øvrige derværende steder for brevstemmeafgivning eller hos en stemmemodtager, der er udpeget af indenrigsministeren.

Stk. 2. Vælgere, der opholder sig i udlandet, kan brevstemme på en dansk diplomatisk eller konsulær repræsentation eller hos en stemmemodtager, der er udpeget af indenrigsministeren.

Stk. 3. Brevstemmeafgivning kan finde sted de sidste 3 måneder før valgdagen.

Brevstemmeafgivning på skibe i udenrigsfart og på havanlæg

§ 51. Søfolk og passagerer på skibe i udenrigsfart, som er hjemmehørende i riget, samt personer, der er ansat på danske havanlæg, kan brevstemme på skibet eller havanlægget. Skibsføreren eller den, som skibsføreren har udpeget, henholdsvis havanlæggets chef eller den, som chefen har udpeget, fungerer som stemmemodtager.

Stk. 2. Brevstemmeafgivning kan finde sted de sidste 3 måneder før valgdagen, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Søfolk på skibe i udenrigsfart, som er hjemmehørende i riget, og deres medsejlende ægtefæller, kan afgive brevstemme på skibet fra dagen efter et folketingsvalg med gyldighed for førstkommende folketingsvalg.

§ 52. Når valg til Folketinget er udskrevet, underrettes skibsførere på færøske skibe i udenrigsfart herom.

Stk. 2. Så snart skibsføreren på et færøsk skib i udenrigsfart bliver bekendt med, at der er udskrevet valg til Folketinget, skal skibsføreren sørge for, at der straks foretages brevstemmeafgivning om bord. Gennemførelse af brevstemmeafgivning kan dog undlades, hvis brevstemmerne selv ved anvendelse af hurtigste forsendelsesmåde ikke kan påregnes at komme frem inden afstemningens begyndelse på valgdagen, eller hvis tvingende eller uopsættelige skibsforretninger er til hinder herfor.

Brevstemmematerialet

§ 53. Brevstemmematerialet til brug ved brevstemmeafgivning på Færøerne består af stemmeseddel, konvolut, følgebrev og yderkuvert. Indenrigsministeren bestemmer brevstemmematerialets nærmere indhold og udformning.

Stk. 2. Indenrigsministeren tilvejebringer brevstemmematerialet. Brevstemmematerialet skal til enhver tid findes på folkeregistrene og hos landfogden (politimesteren), sysselmændene og mønstringsbestyrerne. Brevstemmematerialet bør så vidt muligt altid findes om bord i færøske skibe i udenrigsfart.

Fremgangsmåden ved brevstemmeafgivning

§ 54. Vælgere, der ønsker at brevstemme, skal vise fornøden legitimation til brevstemmemodtageren. Herefter udleveres brevstemmematerialet, jf. § 53.

Stk. 2. På stemmesedlen anføres navnet eller bogstavbetegnelsen for et lagtingsparti, der har kandidater opstillet til valget. Ønsker vælgeren at stemme på en bestemt kandidat, anføres navnet på kandidaten, eventuelt med tilføjelse af navnet eller bogstavbetegnelsen for det parti, som kandidaten er opstillet for.

Stk. 3. Vælgeren udfylder stemmesedlen uden overværelse af andre og lægger den i konvolutten. Derefter udfylder vælgeren følgebrevet og underskriver dette i overværelse af stemmemodtageren, der attesterer stemmeafgivningen.

Stk. 4. Hvis vælgeren ikke er i stand til at udfylde stemmesedlen eller udfylde og underskrive følgebrevet, skal stemmemodtageren yde den fornødne hjælp, jf. dog stk. 5. Er der ydet hjælp, skal dette fremgå af følgebrevet.

Stk. 5. Hjælp til udfyldning af stemmesedlen kan kun ydes, såfremt vælgeren umiddelbart over for den, der yder hjælp, utvetydigt kan tilkendegive, på hvilket parti eller hvilken kandidat vælgeren ønsker at stemme.

Stk. 6. Konvolutten med stemmeseddel samt følgebrevet lægges i yderkuverten, der sendes til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor vælgeren er optaget på valglisten. På yderkuverten skal angives vælgerens navn, fødselsdato og bopæl.

§ 55. Stemmemodtageren må ikke i forbindelse med brevstemmeafgivningen give en vælger råd eller opfordring med hensyn til, hvilket parti eller hvilken kandidat vælgeren skal stemme på. Stemmemodtageren må ikke over for uvedkommende oplyse, om en vælger har afgivet brevstemme eller i øvrigt oplyse forhold vedrørende en vælgers stemmeafgivning.

Stk. 2. Ingen uvedkommende må føre systematisk kontrol med, om vælgere afgiver brevstemme.

§ 56. Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilrettelæggelse og gennemførelse af brevstemmeafgivning og om fremgangsmåden ved afgivelse af brevstemme.

Modtagelse og kontrol af brevstemmer

§ 57. Kommunalbestyrelsen anfører tidspunktet for modtagelsen af en brevstemme på yderkuverten. I en protokol anføres det antal brevstemmer, der modtages, og datoen for modtagelsen samt det antal brevstemmer, der videresendes til andre kommuner, jf. stk. 2, og datoen herfor. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om protokollens indhold og udformning.

Stk. 2. Hvis afsenderen efter sin bopælsangivelse på yderkuverten har bopæl i en anden kommune, skal kommunalbestyrelsen straks videresende brevstemmen til den pågældende kommune.

Stk. 3. Når valg er udskrevet, sørger kommunalbestyrelsen for, at brevstemmer fra vælgere, der har afgivet brevstemme inden valgets udskrivelse og senere

anmeldt flytning til en anden kommune, bliver sendt til den nye bopælskommune.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen samler og opgør antallet af brevstemmer for hvert valgdistrikt i kommunen, hvor afsenderne efter deres bopælsangivelse på yderkuverterne er optaget på valglisten. Kommunalbestyrelsen sørger for, at brevstemmerne inden afstemningens begyndelse er afleveret til valgstyrerne på afstemningsstedet i det pågældende valgdistrikt.

§ 58. Valgstyrerne gennemgår brevstemmerne, om nødvendigt dagen før valgdagen. Yderkuverterne åbnes, og det undersøges, om brevstemmerne kan komme i betragtning.

Stk. 2. En brevstemme kan ikke komme i betragtning, såfremt

1) afsenderen ikke er opført på valglisten,
2) afsenderen er død inden valgdagen,
3) yderkuverten indeholder flere end ét følgebrev og én konvolut,
4) der ikke er anvendt det brevstemmemateriale, som indenrigsministeren har tilvejebragt,
5) den foreskrevne fremgangsmåde ved brevstemmeafgivningen ikke har været fulgt, eller
6) brevstemmen ikke er afgivet inden for de frister, der er nævnt i § 49, § 50, stk. 3, og § 51, stk. 2 og 3.

Stk. 3. Er der fra samme vælger modtaget mere end én brevstemme, der kan komme i betragtning, kommer den sidst afgivne brevstemme i betragtning.

§ 59. Når en brevstemme kan komme i betragtning sættes et mærke ved vælgerens navn på valglisten, der angiver at vælgeren har afgivet brevstemme. Den uåbnede konvolut og følgebrevet lægges på ny i yderkuverten og opbevares indtil afstemningen er afsluttet. Derefter tages konvolutterne ud af yderkuverterne og lægges i en

af stemmekasserne. Konvolutterne åbnes først i forbindelse med stemmeoptælningen.

Stk. 2. Når en brevstemme ikke kan komme i betragtning, anføres årsagen hertil på yderkuverten, og den uåbnede konvolut og følgebrevet lægges på ny i yderkuverten.

Stk. 3. Brevstemmer, der modtages af valgstyrerne efter afstemningens begyndelse, påtegnes om modtagelsestidspunktet og kommer ikke i betragtning.

§ 60. En vælger, der har afgivet en brevstemme, der er taget i betragtning, kan ikke stemme ved afstemningen på valgdagen.

Kapitel 9

Valgets opgørelse

Stemmeoptælling på afstemningsstedet

§ 61. Når afstemningen er afsluttet og de stemmesedler, der er nævnt i § 44 er optalt og pakket, foretager valgstyrerne og de tilforordnede vælgere stemmeoptælling på afstemningsstedet. Stemmeoptællingen er offentlig. Det optælles, hvor mange stemmer der er afgivet for hvert af partierne og for hver kandidat uden for partierne.

Stk. 2. En stemme er afgivet for det parti, inden for hvis felt på stemmesedlen vælgeren har sat kryds. En brevstemme er afgivet for det parti, hvis navn vælgeren har anført på brevstemmesedlen. Har vælgeren på brevstemmesedlen anført navnet på en kandidat, der opstiller for et parti, anses stemmen for afgivet for partiet.

Stk. 3. En stemme er afgivet for den kandidat uden for partierne, ud for hvem vælgeren har sat kryds på stemmesedlen. En brevstemme er afgivet for den kandidat

uden for partierne, hvis navn vælgeren har anført på brevstemmesedlen.

§ 62. En stemmeseddel afgivet på afstemningsstedet er ugyldig såfremt

1) den er blank,
2) det ikke med sikkerhed kan afgøres, hvilket af partierne eller hvilken kandidat uden for partierne vælgeren har villet give sin stemme,
3) det må antages, at stemmesedlen ikke er udleveret på afstemningsstedet, eller
4) der er givet stemmesedlen et særpræg.

Stk. 2. En brevstemmeseddel er ugyldig, såfremt

1) den er blank,
2) det ikke med sikkerhed kan afgøres, hvilket af partierne eller hvilken kandidat uden for partierne vælgeren har villet give sin stemme,
3) der på stemmesedlen alene er anført navnet på en person, der ikke er opstillet eller alene navnet eller bogstavbetegnelsen for et parti, der ikke har opstillet kandidater,
4) en konvolut indeholder andet eller mere end én stemmeseddel,
5) det må antages, at stemmesedlen ikke er tilvejebragt af indenrigsministeren, eller
6) der er givet stemmesedlen et særpræg.

Stk. 3. Valgstyrerne anfører i afstemningsbogen, hvor mange stemmesedler de har anset for ugyldige og grundene hertil.

§ 63. Når stemmeoptællingen er afsluttet, indføres resultatet i afstemningsbogen, der underskrives af valgstyrerne, og resultatet meddeles de tilstedeværende. Formanden for valgstyrerne skal staks meddele resultatet til formanden for valgbestyrelsen.

Stk. 2. Når formanden for valgbestyrelsen har modtaget indberetninger fra samtlige valgdistrikter sammentælles de indberettede stemmetal og der foretages en

foreløbig opgørelse af valget, jf. § 66, stk. 1 og 2. Straks herefter indberettes til rigsombudsmanden, hvor mange stemmer, der i alt er afgivet for hvert parti og hver kandidat uden for partierne, samt den foreløbige opgørelse af valget.

§ 64. Valgstyrerne sørger for, at de benyttede valglister og valgkort samt stemmesedlerne og brevstemmematerialet straks pakkes og snarest muligt sendes til valgbestyrelsen tillige med afstemningsbogen.

Fintælling

§ 65. Senest ugedagen efter at afstemningen har fundet sted, samles valgbestyrelsen i Thorshavn til endelig opgørelse af valget på Færøerne (fintælling), jf. dog stk. 2. Fintællingen er offentlig.

Stk. 2. Rigsombudsmanden kan bestemme, at fintællingen skal foretages på et tidligere tidspunkt end anført i stk. 1.

Stk. 3. For hvert valgdistrikt foretager valgbestyrelsen en ny optælling og bedømmelse af de afgivne stemmesedler efter reglerne i §§ 61-62. Resultatet af optællingerne indføres i valgbogen. Derefter opgøres, hvor mange stemmer der på Færøerne i alt er tilfaldet hvert parti og hver kandidat uden for partierne. Resultatet indføres i valgbogen og meddeles de tilstedeværende.

Stk. 4. Der foretages samtidig en opgørelse af, hvorledes de afgivne stemmer skal fordeles på hver enkelt kandidat, jf. stk. 5-6.

Stk. 5. Har vælgeren sat kryds ud for navnet på en kandidat eller såvel ud for navnet på en kandidat som ud for navnet på det parti, kandidaten er opstillet for, anses stemmesedlen som afgivet for kandidaten (personlig stemme). Tilsvarende gælder, hvis vælgeren på brevstemmesedlen har anført navnet på en kandidat eller såvel navnet på en kandidat som navnet eller bogstavbetegnelsen for det parti, kandidaten er opstillet for.

Stk. 6. Har vælgeren sat kryds ud for navnet på et parti eller inden for partifeltet på en sådan måde, at det ikke med sikkerhed fremgår, hvilken af partiets kandidater vælgeren har villet give sin stemme, anses stemmesedlen som afgivet for partiet (partistemme). Tilsvarende gælder, hvis vælgeren på brevstemmesedlen har anført navnet eller bogstavbetegnelsen for et parti eller navnene på flere kandidater, der er opstillet for samme parti.

Stk. 7. Resultatet af opgørelsen indføres i valgbogen, og meddeles de tilstedeværende.

Mandaternes fordeling og kandidatudvælgelse

§ 66. For hvert parti sammentælles de stemmer, der er tilfaldet partiet i samtlige valgdistrikter. Ligeledes sammentælles de stemmer, der er tilfaldet hver kandidat uden for partierne.

Stk. 2. Hvert stemmetal, der fremkommer ved sammentællingen, jf. stk. 1, divideres med 1 og 2. Det parti eller den kandidat uden for partierne, der har den største af de fremkomne kvotienter, får det første mandat. Den næststørste kvotient giver ret til det andet mandat. Er to eller flere kvotienter lige store, foretager valgbestyrelsen lodtrækning.

Stk. 3. De mandater, der er tilfaldet et parti, fordeles mellem partiets kandidater i rækkefølge efter størrelsen af deres personlige stemmetal. I tilfælde af stemmelighed foretager valgbestyrelsen lodtrækning.

Stk. 4. Resultatet af opgørelsen indføres i valgbogen og meddeles de tilstedeværende.

§ 67. De ikke valgte kandidater er stedfortrædere for de valgte af samme parti i rækkefølge efter deres personlige stemmetal.

§ 68. Valgbogen underskrives af hele valgbestyrelsen. I særskilte pakker sammenbindes

1) de stemmesedler, der ikke er udleveret,
2) de stemmesedler, der er tilbageleveret ved ombytning,
3) de afgivne blanke og andre ugyldige stemmesedler,
4) de gyldige stemmesedler, således at de personlige stemmer for hver kandidat, og partistemmerne for hvert parti samles i pakker for sig, og
5) brevstemmematerialet.

Stk. 2. Hver pakke påtegnes om indholdet og forsegles. Pakkerne samt valgbogen, afstemningsbøgerne, valgkortene og valglisterne opbevares som nævnt i § 86.

Stk. 3. Senest dagen efter valgets endelige opgørelse sender formanden for valgbestyrelsen en kopi af valgbogen til Rigsombudsmanden, der straks videresender kopien til indenrigsministeren. Kopien skal være attesteret af formanden. Indenrigsministeren sender valgbogen til Folketinget ved dets sammentræden.

Valgbreve

§ 69. Valgbestyrelsen udfærdiger valgbreve for de kandidater der er valgt, dog med forbehold af Folketingets godkendelse af valgene.

Stk. 2. Valgbrevene udfærdiges efter en af indenrigsministeren foreskrevet form og underskrives af valgbestyrelsen.

Stk. 3. Valgbrevene udfærdiges snarest muligt efter, at valget er opgjort.

Kapitel 10

Folketingets godkendelse af valget m.v.

§ 70. Folketinget godkender gyldigheden af kandidaternes valg.

Stk. 2. Folketinget afgør, om valgbestyrelsens opgørelse af valget kan godkendes, eller om valgbestyrelsen skal foretage en ny opgørelse, herunder en fornyet gennemgang af det materiale eller dele heraf, der har været benyttet ved valget. Folketinget kan kræve stemmemateriale m.v. indsendt til Folketinget.

§ 71. Enhver vælger kan klage over folketingsvalg. Klager skal stiles til Folketinget og sendes til rigsombudsmanden. Klager skal være rigsombudsmanden i hænde senest ugedagen efter valgdagen. Rigsombudsmanden sender klagen til indenrigsministeren. Indenrigsministeren videresender klagen til Folketinget.

§ 72. Hvis Folketinget træffer afgørelse om, at afstemningen er ugyldig, afholdes der omvalg. Kandidaterne anses foreløbig som lovligt valgte.

Stk. 2. Rigsombudsmanden fastsætter dagen for afholdelsen af omvalg. Ved omvalg kan kun de personer, der havde valgret og var optaget på valglisten på den almindelige valgdag, afgive stemme.

Stk. 3. Gyldighedsperioden for omvalg følger gyldighedsperioden efter § 1, stk. 2.

§ 73. Hvis Folketinget træffer afgørelse om, at en valgt kandidat ikke er valgbar, indtræder den pågældendes stedfortræder, jf. § 67.

§ 74. En stedfortræder indtræder i Folketinget, når et folketingsmedlem ophører med at være medlem, og i øvrigt efter de regler herom, der er fastsat i Folketingets forretningsorden.

Stk. 2. Hvis der ved mandatledighed ikke er nogen stedfortræder, afholdes udfyldningsvalg, jf. § 75.

§ 75. Hvis der er afholdt udfyldningsvalg, gælder valget af det nye medlem for den resterende del af gyldighedsperioden for valgene på den almindelige valgdag.

§ 76. Folketingsmedlemmerne oppebærer vederlag og pension m.v. efter de regler, der er fastsat i kapitel 14 i lov om valg til Folketinget.

Kapitel 11

Folkeafstemninger

§ 77. Folkeafstemninger efter grundlovens § 29, stk. 2, og § 88 afholdes på Færøerne. Det samme gælder folkeafstemninger efter grundlovens § 20, stk. 2, og § 42, såfremt den pågældende lov skal gælde for Færøerne eller ved anordning kunne sættes i kraft på Færøerne.

§ 78. Folkeafstemninger på Færøerne finder sted samme dag som i de øvrige dele af riget.

§ 79. Rigsombudsmanden bekendtgør lovforslaget eller loven med oplysning om dagen for folkeafstemningen. Bekendtgørelse om folkeafstemning efter grundlovens § 20, stk. 2, og § 42 må tidligst ske 18 søgnedage og senest 12 søgnedage før afstemningsdagen.

§ 80. Enhver, der har valgret til Folketinget og er optaget på valglisten, har ret til at deltage i folkeafstemninger.

Stk. 2. Når dagen for en folkeafstemning er fastsat, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en valgliste over kommunens vælgere og udsende valgkort i overensstemmelse med reglerne i kapitel 4 for folketingsvalg.

Stk. 3. Senest 10 dage før folkeafstemningen bekendtgør valgbestyrelsen dag og tid for afstemningen samt udsendelsen af valgkort i overensstemmelse med reglerne i kapitel 4 for folketingsvalg.

§ 81. Folkeafstemningen foregår i de samme valgdistrikter som valg til Folketinget, jf. § 8.

Stk. 2. Folkeafstemningen ledes af valgbestyrelsen. Valgbestyrelsen har de opgaver, der er nævnt i kapitel 3 for folketingsvalg, dog med de ændringer, der følger af afstemningens karakter. Senest, når dagen for folkeafstemningen er fastsat, vælges valgstyrere og tilforordnede vælgere i overensstemmelse med reglerne i kapitel 5 for folketingsvalg.

Stk. 3. Indenrigsministeren tilvejebringer den valgbog og de afstemningsbøger (indberetningsskemaer), som valgbestyrelsen henholdsvis valgstyrerne skal benytte ved folkeafstemninger.

Stk. 4. På stemmesedlerne ved folkeafstemninger skal ordene "Ja" og "Nej" være tydeligt trykt over hinanden adskilt ved en trykt vandret streg. På stemmesedlerne skal endvidere være trykt afstemningens år og dag. Intet andet navn eller ord og intet tal eller tegn må være påført nogen stemmeseddel enten ved tryk eller ved skrift eller på anden måde, jf. dog stk. 5.

Stk. 5. Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om stemmesedlernes indhold og udformning.

§ 82. Afstemningen på afstemningsdagen finder sted i overensstemmelse med reglerne i kapitel 7 for folketingsvalg, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Ved stemmeafgivningen sætter vælgere, der stemmer for lovforslaget eller loven, et kryds ved ordet "Ja" på stemmesedlen, medens vælgere, der stemmer imod, sætter et kryds ved ordet "Nej". Ved opslag i stemmelokalet og stemmerummene skal der gives vælgerne vejledning herom.

Stk. 3. Hvis der samme dag afholdes afstemning om to eller flere lovforslag eller love, skal der på hvert afstemningssted findes særskilte stemmekasser til brug for hver afstemning. Vælgeren skal modtage en stemmeseddel til hver afstemning. Vælgeren skal tage samtlige stemmesedler med ind i stemmerummet og efter stemmeafgivning lægge dem i de pågældende stemmekasser.

§ 83. Ved folkeafstemning kan der brevstemmes i overensstemmelse med reglerne i kapitel 8 for folketingsvalg, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. På brevstemmesedlerne skal klart adskilt være trykt ordene "Ja" og "Nej".

Stk. 3. Stemmeafgivningen foregår som angivet i § 82, stk. 2.

§ 84. Opgørelsen af og indberetningen om afstemningens resultat sker i overensstemmelse med reglerne i kapitel 9 for folketingsvalg med de ændringer, der følger af afstemningens karakter, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. En stemmeseddel, herunder en brevstemmeseddel, er ugyldig, såfremt

1) den er blank,
2) den ikke er afkrydset som nævnt i § 82, stk. 2,
3) det må antages, at stemmesedlen ikke er udleveret på afstemningsstedet,
4) det må antages, at brevstemmesedlen ikke er tilvejebragt af indenrigsministeren,
5) en konvolut ved brevstemmeafgivning indeholder andet eller mere end én stemmeseddel, eller
6) der er givet stemmesedlen et særpræg.

§ 85. Enhver vælger kan klage over folkeafstemninger. Klager skal stiles til Folketinget og sendes til rigsombudsmanden. Klager skal være rigsombudsmanden i hænde senest ugedagen efter afstemningen. Rigsombudsmanden sender klagen til indenrigsministeren, der videresender klagen til Folketinget.

Kapitel 12

Forskellige bestemmelser

§ 86. Valgbogen, afstemningsbøgerne, valglisterne, valgkortene, stemmesedlerne samt øvrigt valgmateriale i forbindelse med folketingsvalg eller folkeafstemninger, opbevares af valgbestyrelsen.

Stk. 2. Hver kommunalbestyrelse opbevarer det valgmateriale, som kommunalbestyrelsen har modtaget, og som ikke er overgivet til valgbestyrelsen.

Stk. 3. Valglisterne, valgkortene og stemmesedlerne, herunder brevstemmematerialet, skal tilintetgøres, når klagefristen er udløbet, jf. § 71 og § 85, og eventuelle klager over valget er endeligt afgjort. Øvrigt valgmateriale skal opbevares.

§ 87. Udgifterne ved folketingsvalg og folkeafstemninger afholdes af kommunen, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. Landskassen afholder udgifterne til de foranstaltninger, der påhviler valgbestyrelsen, samt til rejsegodtgørelse til valgbestyrelsens medlemmer, jf. § 11, stk. 5.

Stk. 3. Udgifterne til brevstemmematerialet afholdes af statskassen.

Stk. 4. Udgifter til porto til forsendelse af brevstemmer afholdes af den myndighed, institution, skib eller havanlæg, som stemmemodtageren repræsenterer.

§ 88. Ved folketingsvalg og folkeafstemninger yder statskassen kommunen et tilskud, der svarer til udgiften til diæter til valgtstyrere og tilforordnede vælgere, jf. § 22, stk. 2. Dette tilskud kan dog højst ydes med et beløb svarende til én valgstyrer eller tilforordnet for hver fulde antal 200 vælgere, dog således at der ydes mindst et beløb svarende til tre valgstyrere eller tilforordnede for hvert valgdistrikt.

Stk. 2. Indenrigsministeren fastsætter de nærmere regler om udbetalingen af de tilskud, der er nævnt i stk. 1.

§ 89. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes den, der overtræder § 43, § 52, stk. 2, og § 55 med bøde eller hæfte.

Kapitel 13

Ikrafttræden

§ 90. Loven træder i kraft den xx. xxxxxxxxxxx 199x.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov om folketingsvalg på Færøerne, jf. lovbekendtgørelse nr. 592 af 3. september 1986, og de administrative forskrifter, der er udstedt i henhold til denne lov.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

De gældende regler om folketingsvalg på Færøerne findes i lov om folketingsvalg på Færøerne, jf. lovbekendtgørelse nr. 592 af 3. september 1986. Den gældende folketingsvalglov er fra 1956 og er i alt ændret 3 gange.

Formålet med lovforslaget er at foretage en generel modernisering af reglerne om folketingsvalg på Færøerne efter de samme retningslinier, som har ligget til grund for moderniseringen af den danske folketingsvalglov, jf. lov nr. 271 af 13. maj 1987 om valg til Folketinget. Reglerne om folketingsvalg på Færøerne bør være tilpasset de regler, der gælder folketingsvalg i Danmark, i det omfang det under hensyntagen til de særlige forhold på Færøerne er muligt og hensigsmæssigt.

Ved lov nr. 845 af 21. december 1988 om folketingsvalg på Grønland er gennemført en modernisering af reglerne om folketingsvalg på Grønland efter de samme retningslinier, som har ligget til grund for moderniseringen af den danske folketingsvalglov.

Moderniseringen gennemføres dels ved en lidt ændret og navnlig mere detaljeret inddeling af lovstoffet i kapitler, dels ved en række indholdsmæssige ændringer i forhold til den gældende folketingsvalgslov. Endelig er gennemført sproglige moderniseringer og forenklinger overalt, hvor dette har været tiltrængt og muligt.

De indholdsmæssige ændringer i lovforslaget i forhold til den gældende folketingsvalglov vedrører navnlig reglerne om kandidatanmeldelser og om stemmesedlens indhold, reglerne om stemmeafgivning på valgdagen og reglerne om brevstemmeafgivning. Blandt de vigtigste ændringer kan nævnes:

Afskaffelse af stillere for kandidater, der opstiller for et parti. Forhøjelse af stillerkravet fra 25 til 150 for kandidater, der opstiller uden for partierne (§ 25).

- Præcisering af reglerne om, hvilke partier, der er opstillingsberettigede (§ 25).
- Partiernes godkendelse af kandidater skal ske ved en særlig meddelelse herom til valgbestyrelsen (§ 29).
- Ophævelse af adgangen til at indgå valgforbund (§ 31).
- Bogstavbetegnelser for partierne hvormed de skal opføres på stemmesedlerne (§ 30).
- Ændring af afstemningstiden på valgdagen, herunder ophævelse af reglen om, at valgstederne lukker mellem kl. 13 og 15 (§ 38).
- Generel lempelse af betingelserne for at afgive brevstemmer, således at det alene kræves, at vælgeren er forhindret i at møde frem til afstemningen på valgdagen (§ 45).
- Vælgere på sygehuse m.v. kan brevstemme på institutionen, uanset om de er i stand til at møde frem til afstemningsstedet på valgdagen (§ 47).
- Ophævelse af adgangen til at brevstemme på fyr.
- Ved flere brevstemmer fra én vælger skal sidste afgivne brevstemme tages i betragtning og ikke den først afgivne (§ 58).
- Ophævelse af adgangen til at brevstemme på valgdagen, uanset afgiven brevstemme (§ 60).

Med hensyn til det nærmere indhold af de enkelte forslag og begrundelsen herfor henvises til bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Færøernes hjemmestyre.

Lovforslaget har været forelagt for Justitsministeriet og Finansministeriet.

Lovforslaget medfører ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for staten.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til kapitel 1. Færøernes repræsentation i Folketinget

Til § 1

Bestemmelsen i stk. 1 om, at der på Færøerne vælges to medlemmer til Folketinget, findes tilsvarende i den gældende lovs § 1, stk. 1.

Bestemmelsen i stk. 2 om valgperioden svarer til reglen i den gældende lovs § 1, stk. 2.

Til kapitel 2. Valgret og valgbarhed

Til §§ 2-4

Bestemmelserne om valgret og om optagelse på valglisten som betingelse for at udøve valgret svarer til reglerne i den gældende lovs §§ 2-2b.

Til § 5

Bestemmelsen i stk. 1 om valgbarhed svarer til reglen i gældende lovs § 3.

Bestemmelsen i stk. 2, hvorefter en person altid kan opstille til valg uanset indsigelser om manglende valgbarhed, svarer indholdsmæssigt til reglen i den gældende lovs § 23.

Til § 6

Bestemmelsen, der fastslår, at ingen kan opstilles til valg uden selv at have anmeldt sig som kandidat til valget, svarer indholdsmæssigt til reglen i den gældende lovs § 21, stk. 1.

Til kapitel 3. Valgdistrikter. Valgbestyrelse

Til §§ 7-8

Bestemmelsen om, at Færøerne udgør ét valgområde og bestemmelsen om inddelingen i valgdistrikter, svarer til gældende lovs § 17. Det har dog ikke hidtil været direkte fastsat, at Færøerne udgør ét valgområde. Bilaget til lovforslaget - fortegnelsen over valgdistrikter - svarer til det hidtil gældende.

Til § 9

Bestemmelsen om udpegning af medlemmere og stedfortrædere til valgbestyrelsen svarer til gældende lovs § 18.

Til § 10

Bestemmelsen indeholder en kort beskrivelse af valgbestyrelsens opgaver. Endvidere fastslås, at valgbestyrelsen leder valget og dermed også har ansvaret for, at kommunalbestyrelserne og valgstyrerne er gjort bekendt med deres opgaver ved valget og i fornødent omfang vejledt herom.

Til § 11

Bestemmelsen, der indeholder reglerne om de opgaver, der påhviler valgbestyrelsens formand samt om valgbogen, svarer til gældende lovs § 19. Bestemmelsen i stk. 3 om valgbestyrelsens valgbog svarer til reglen i gældende lovs § 20. Det foreslås dog, at der i loven optages en udtrykkelig bestemmelse om, at valgbogen tilvejebringes af indenrigsministeren, hvilket er i overensstemmelse med gældende praksis. Som en konsekvens heraf har man fundet det unødvendigt at gentage den hidtidige detaljerede beskrivelse af valgbogens indhold. Bestemmelsen i stk. 5 om befordringsgodtgørelse i forbindelse med deltagelsen i den endelige opgørelse af valget til de medlemmer af valgbestyrelsen, der er bosat uden for Thorshavn, svaret til gældende lovs § 34, stk. 3, 3. pkt.

Til kapitel 4. Valglister

Til § 12

Bestemmelsen, der indeholder den almindelige regel om optagelse på valglisten, svarer til reglen i den gældende lovs § 4. Ifølge den gældende regel skal væl-

gerne optages på valglisten i den kommune, hvor de har fast bopæl, hvilket normalt er den kommune, hvor de er tilmeldt folkeregistret. Der kan dog forekomme tilfælde, hvor den faktiske opholdskommune og folkeregisterkommunen ikke er sammenfaldende. I praksis er folkeregistertilmeldingen i disse tilfælde afgørende for, hvor vælgeren optages på valglisten. Det foreslås derfor i overensstemmelse med reglen i den danske folketingsvalglovs § 15 præciseret, at vælgeren skal optages på valglisten i den kommune, hvor vedkommende er tilmeldt folkeregistret.

Bestemmelsen i gældende lovs § 5 om optagelse på valglisten i seneste bopælskommune af personer, der opholder sig på Grønland uden for den kommunale inddeling, er ophævet ved lov nr. 845 af 21. december 1988 om folketingsvalg i Grønland. Denne lov er dog endnu ikke sat i kraft for så vidt angår nævnte § 5, jf. den grønlandske folketingsvalglovs § 84, stk. 2, jf. stk. 3, nr. 3.

Bestemmelsen i gældende lovs § 5 vil senest blive ophævet i forbindelse med ikrafttræden af denne lov, jf. § 90.

Til § 13

Bestemmelsen om optagelse på valglisten af vælgere, der midlertidigt opholder sig i udlandet, svarer til reglen i den gældende lovs § 6.

Til §§ 14-16

Bestemmelserne om udarbejdelse af valglister og udsendelse af valgkort svarer til reglerne i gældende lovs §§ 7-9. Det foreslås dog, at vælgernes "navn" og ikke som hidtil "fulde navn" skal anføres på valglisten. I øvrigt er bestemmelserne præciseret på forskellige punkter. I relation til 18.-dagsreglen, anføres udtrykkeligt, at vælgere, der flytter eller anmelder flytning senere end 18.-dagen, skal forblive optaget på valglisten under den hidtidige bopæl. Det angives lige-

ledes, at vælgere omfattet af § 3, kun optages på valglisten, såfremt der er truffet afgørelse herom senest 18.-dagen før valgdagen.

Med hensyn til udsendelse af valgkort fastslås i overensstemmelse med gældende praksis, at valgkort kun skal udsendes til de vælgere, der - foruden at være optaget på valglisten - er tilmeldt folkeregistret. Det betyder bl.a., at vælgere, der opholder sig i udlandet (§ 3-vælgere), ikke får valgkort.

Efter at udsendelse af valgkort, hvorpå bl.a. afstemningsstedets beliggenhed er anført, er gjort obligatorisk, kan bestemmelsen i gældende lovs § 25, stk. 2, sidst pkt. om kundgørelse af afstemningsstederne, ophæves.

Til § 17

Bestemmelsen, hvorefter kommunalbestyrelsen senest 10 dage før valget på sædvanlig måde bekendtgør dag og tid for valget samt udsendelse af valgkort, træder i stedet for gældende lovs § 10 og § 25, stk. 2, 3. pkt. Efter gældende lovs § 10 skal kommunalbestyrelsen senest 10 dage før valget bekendtgøre udsendelsen af valgkort, mens formændene for valgstyrerne efter § 25, stk. 2, 3. pkt., bekendtgør dag og klokkeslæt for afstemningen. Ved forslaget om bekendtgørelse ved kommunalbestyrelsens foranstaltning opnås en forenkling, idet det alene er kommunalbestyrelsen, der skal foretage bekendtgørelsen .

Til § 18

Bestemmelsen i § 18, stk. 1, om behandling af indsigelser vedrørende valgkort m.v. svarer til reglerne i den gældende lovs § 11. Bestemmelsen i § 18, stk. 2, om kommunalbestyrelsens pligt til af egen drift at berigtige valglisten i visse tilfælde, svarer til gældende (ulovbestemte) retstilstand.

Til kapitel 5. Valgstyrere og tilforordnede vælgere

Til § 19

Bestemmelserne i stk. 1-3 om valg af valgstyrere svarer til bestemmelserne i gældende lovs § 26, stk. 1, med nedennævnte undtagelser.

Der stilles ikke mere krav om, at nogle af valgstyrerne skal vælges blandt kommunalbestyrelsens medlemmer, selv om det i mange tilfælde vil være formålstjenstligt.

Det fastslås, at formændene for valgstyrerne vælges ved forholdstalsvalg. Efter gældende lov er det uklart, om hver valgstyrerformand skal vælges ved flertalsvalg eller om de skal vælges under ét ved forholdstalsvalg.

Personer, der er opstillet til valget, kan vælges til valgstyrere. Dette er udtrykkeligt nævnt i gældende lovs § 26, stk. 1, 4. pkt. Det er dog ikke nødvendigt at fastslå dette i selve lovteksten, da det følger af almindelige lovfortolkningsprincipper (modsætningsslutning fra reglerne om, at kandidater ikke kan være medlemmer af valgbestyrelsen, jf. lovforslagets § 9, stk. 2).

Vedrørende muligheden for udpegelse af valgstyrere og formænd for disse i enighed henvises til bemærkninger neden for til § 21.

Det foreslås, at den "valgbog", valgstyrerne skal føre, for fremtiden benævnes "afstemningsbog" for at undgå forveksling med valgbestyrelsens valgbog.

Bestemmelserne i § 19 svarer til reglerne i den danske folketingsvalglovs § 29, bortset fra, at det ikke er fundet påkrævet at indføre en regel om, at indenrigsministeren skal fastsætte regler om afstemningsbogens indhold og udformning.

Til § 20

Bestemmelsen, der indeholder regler om, at landsstyret fastsætter, hvor mange valgstyrere og tilforordnede vælgere hver kommunalbestyrelse vælger for valgdi-

strikter, der omfatter flere kommuner, samt hvilken kommunalbestyrelse, der vælger formanden, svarer til gældende lovs § 26, stk. 2.

Til § 21

Bestemmelsen, der indeholder reglerne om de tilforordnede vælgere, svarer til gældende lovs § 29, stk. 2. Selv om det nu alene nævnes i lovteksten, at valg af tilforordnede vælgere sker ved forholdstalsvalg, er der ikke noget i vejen for, at de - her som andetsteds, hvor forholdstalsvalgmåden er foreskrevet - udpeges i enighed af kommunalbestyrelsen. Der er intet til hinder for, at en kandidat til valget kan vælges til tilforordnet vælger. Om baggrunden for, at dette ikke mere udtrykkeligt fastsættes i loven henvises til bemærkningerne oven for til § 19.

Af hensyn til de særlige færøske forhold - en del valgdistrikter med et meget lille antal vælgere - foreslås det, at kommunalbestyrelsen kun vælger tilforordnede i de tilfælde, hvor dette er fornødent.

Til § 22

I stk. 1 fastslåes det, at hvervet som valgstyrer og tilforordnet vælger er et borgerligt ombud. I gældende lov indeholdes reglerne herom i § 26, stk. 3, 2. pkt. og § 29, stk. 2.

Bestemmelsen i stk. 2 om diæter svarer til gældende lovs § 26, stk. 4. Det foreslås dog, at der ydes diæter ikke blot for virksomhed på valgdagen, men for virksomhed i forbindelse med valget, f.eks. gennemgang af brevstemmer dagen før valgdagen (valgstyrere). Diæterne er af samme størrelse som de tilsvarende diæter i Danmark.

Til kapitel 6. Forberedelserne til valget

Til § 23

Bestemmelsen, hvorefter det ved det kongelige åbne brev om valgets udskrivelse kan overlades til rigsombudsmanden at fastsætte valgdagen på Færøerne, svarer til reglen i den gældende lovs § 25, stk. 2, 1. pkt.

Til § 24

Bestemmelsen i stk. 1 vedrørende rigsombudsmandens bekendtgørelse i forbindelse med valgets udskrivelse svarer til reglen i den gældende lovs § 25, stk. 2, 2. pkt.

Bestemmelsen i stk. 2, hvorefter valgbestyrelsen sørger for, at kommunalbestyrelserne og valgstyrerne er gjort bekendt med deres opgaver, er ny i forhold til gældende lov, men svarer til gældende praksis. Reglen i stk. 3, hvorefter rigsombudsmanden sørger for, at brevstemmestederne og brevstemmemodtagerne bliver forsynet med brevstemmemateriale, er også ny i forhold til gældende lovgivning, men svarer til gældende praksis.

Lovfæstelse af valgbestyrelsens generelle ansvar på dette område medfører, at en række af gældende lovs detaljerede bestemmelser om, hvorledes opgaverne skal varetages, kan ophæves. Nærmere regler om udførelse af opgaverne på afstemningsstedet kan for fremtiden fastsættes af valgbestyrelsen, jf. lovforslagets § 37, stk. 4.

Til §§ 25-26

Bestemmelsen indeholder reglerne om kandidatanmeldelser, herunder om fristen herfor (kl. 18 elleve dage før valget). I forhold til den gældende lov, hvor de tilsvarende bestemmelser findes i § 21 og § 22, stk. 1-3, indeholder de foreslåede bestemmelser i overensstemmelse med reglerne i den danske folketingsvalglovs § 32 og § 33 den væsentlige ændring, at der ikke mere

kræves stillere for kandidater, der opstiller for et parti. I stedet kræves udtrykkelig efterfølgende godkendelse af kandidaten fra partiet, jf. nedenfor i bemærkningerne til § 29. Kandidaterne skal dog fortsat i anmeldelsen angive navnet på en vælger, som valgbestyrelsen ud over kandidaten kan rette henvendelse til vedrørende kandidatanmeldelsen. For kandidater uden for partierne foreslås stillerantallet forhøjet fra mindst 25 og højst 50 til mindst 150 og højst 200, hvilket svarer til stillerantallet for kandidater uden for partierne i Danmark. Endvidere er indført en regel om, at alle stillere skal underskrive kandidatanmeldelsen (af kandidater uden for partierne).

For så vidt angår de opstillingsberettigede partier er det præciseret, at partiet skal have opnået repræsentation i Lagtinget ved sidste lagtingsvalg og fortsat skal være repræsenteret i dette ved valgets udskrivelse. Dette svarer til reglerne om opstillingsret til lagtingsvalg.

Reglerne i § 26, stk. 2, 2. og 3 pkt., om kandidaternes navne på stemmesedlerne svarer til reglen i gældende lovs § 22, stk. 2, 3.-5 pkt.

Endelig bemærkes, at af hensyn til de særlige trafikale forhold på Færøerne er fristerne med klokkeslæt i forbindelse med kandidatanmeldelser, partiernes godkendelse og anmeldelse af valgforbund bibeholdt til kl. 18 i modsætning til den danske folketingsvalglov, hvorefter fristerne udløber kl. 12.

Til § 27

Bestemmelsen, der indeholder reglerne om kandidatens adgang til at tilbagekalde en indgivet kandidatanmeldelse og om, at stillerne ikke kan tilbagekalde deres anbefaling, er ny, men svarer til § 34 i den danske folketingsvalglov. Fristen for tilbagetrækning af en kandidatanmeldelse er den samme som sidste frist for indlevering af kandidatanmeldelser til valgbestyrelsens formand, jf. forslagets § 26, stk. 1.

Til § 28

Bestemmelsen, der indeholder reglerne om valgbestyrelsens undersøgelse af de rettidigt indleverede kandidatanmeldelser, svarer til bestemmelsen i gældende lovs § 22, stk. 4. Som hidtil skal valgbestyrelsen først og fremmest undersøge, om anmeldelsen indeholder de foreskrevne oplysninger om kandidaten m.v. For så vidt angår kandidater uden for partierne skal tillige undersøges, om anmeldelsen er underskrevet af det fornødne antal stillere med angivelse af navn, fødselsdato, stilling og bopæl. Den øvrige del af bestemmelsen om adgang til at afhjælpe mangler svarer til gældende lovs § 22, stk. 4.

Til § 29

Bestemmelsen indeholder de regler om partiernes godkendelse af kandidaterne, der træder i stedet for det hidtidige stillerkrav. Bestemmelsen svarer til § 37 i den danske folketingsvalglov. I forhold til de hidtil gældende bestemmelser om partiernes godkendelse af kandidater, jf. gældende lovs § 22, stk. 5, indebærer forslaget til § 29, at kandidater, der ikke udtrykkeligt godkendes, ikke kan opstille til valget, heller ikke som kandidater uden for partierne. En udtrykkelig godkendelse fra partiet er dermed også en betingelse for, at der i det hele taget kan opstilles kandidater for partiet. Det bemærkes, at partiet ikke kan godkende en kandidat, hvis kandidaten ikke selv har anmeldt sig, jf. lovforslagets §§ 25 og 26. Meddelelsen fra partiet om de godkendte kandidater, der skal indgives til valgbestyrelsen, skal indeholde oplysning om kandidatens navn, fødselsdato og bopæl.

Den hidtidige adgang til at indgå valgforbund, jf. gældende lovs § 22, stk. 5, 3. pkt., foreslås ophævet og er derfor ikke medtaget i lovforslaget. Ophævelsen skal ses i semmenhæng med, at der ved lagtingsvalg ikke er adgang til at indgå valgforbund.

Til § 30

Bestemmelsen om tildeling af en bogstavbetegnelse til de partier, der har opstillet kandidater til valget, er ny. Bestemmelsen svarer til, hvad der gælder ved folketingsvalg i Danmark samt ved lagtingsvalg på Færøerne. Af hensyn til partierne og til vælgerne tildeles partierne den bogstavbetegnelse, de havde ved det sidst afholdte lagtingsvalg. Tildeling af bogstavbetegnelser har ikke blot betydning for stemmesedlens indhold og partiernes rækkefølge herpå, jf. §§ 32-33, men også for brevstemmeafgivningen. Vælgere kan brevstemme på et parti ved blot at anføre partiets bogstavbetegnelse på brevstemmesedlen, jf. § 54, stk. 2, ligesom ved folketingsvalg i Danmark og lagtingsvalg på Færøerne.

Til § 31

Bestemmelsen om valgbestyrelsens bekendtgørelse af de godkendte kandidatanmeldelser svarer til bestemmelsen i gældende lovs § 22, stk. 6, dog således at den lokale bekendtgørelse skal foretages af kommunalbestyrelsen og ikke af formændene for valgstyrerne. Endvidere er der den ændring i forhold til gældende lovs § 22, stk. 6, der følger af, at der ikke mere er adgang til at indgå valgforbund. Bestemmelsen om underretning af rigsombudsmanden svarer til gældende lovs § 19, stk. 1, 2. pkt.

Til §§ 32-35

Bestemmelserne, der indeholder reglerne om stemmesedlernes indhold og udformning, svarer til gældende lovs § 28 med de ændringer, der følger af, at partierne nu skal tildeles en bogstavbetegnelse, hvormed de skal opføres på stemmesedlerne, samt at bogstavbetegnelsen og ikke partiets navn er afgørende for rækkefølgen på stemmesedlen. Bestemmelserne er detaljeret udformet således at en særskilt bekendtgørelse om stemmesedlers indhold og udformning ikke behøver at blive udstedt.

Hjemlen hertil foreslås dog opretholdt, bl.a. af hensyn til den situation, at det skulle blive nødvendigt at anvende stemmesedler, hvor kandidaternes navne er opført i 2 eller flere kolonner.

Til § 36

Bestemmelsen om, at valgbestyrelsen sørger for, at det nødvendige antal stemmesedler og opslag er bragt ud til valgstederne, svarer til reglen i gældende lovs § 19, stk. 2, 3. pkt.

Til kapitel 7. Afstemning på valgdagen

Til § 37

Bestemmelserne i stk. 1 og 2 om stemmelokaler, stemmerum og stemmekasser svarer til reglerne i den gældende lovs § 19, stk. 2, 4. pkt., og § 27. De hidtidige detaljerede regler om indretningen af stemmerummet foreslås dog som i den danske folketingsvalglovs § 45, stk. 2, udeladt, idet det blot anføres, at stemmerummet skal være indrettet således, at der kan afgives stemme uden at andre kan se, hvorledes vælgeren stemmer, samt være forsynet med det nødvendige udstyr til stemmeafgivning. Sidstnævnte indebærer blandt andet, at kommunalbestyrelsen bestemmer, hvilken skriftfarve skriveredskabet skal have, idet det naturligvis er en forudsætning, at det skriveredskab, der anvendes er egnet (farven skal gøre stemmeafgivningen iøjnefaldende, farven må ikke kunne smitte af, skriveredskabet skal være nemt at anvende). Bestemmelsen i stk. 3 om, at der i stemmelokalet skal være opslag med oplysning om de opstillede partier og kandidater, svarer til bestemmelsen i gældende lovs § 30, stk. 1, dog er det tilføjet, at opslagene tillige skal indeholde partiernes bogstavbetegnelse. Bestemmelsen i den gældende lovs § 30, stk. 1, 1. pkt.,hvorefter en valgstyrer oplæser kandidaternes navne, foreslås udeladt som overflødig. Den tilsvarende bestemmelse i den danske folketingsvalglov udgik ved en lovændring i 1980.

Til § 38

Bestemmelsen i stk. 1 om tidsrummet for stemmeafgivningen svarer til reglen i den danske lov § 46, stk. 1. I forhold til den gældende lovs § 31 foreslås, at afstemningen begynder kl. 9 (mod hidtil kl. 10) og fortsætter uafbrudt til kl. 20. Hidtil har det været bestemt, at valgstederne lukker mellem kl. 13 og 15. På grund af de særlige færøske forhold (valgdistrikter med få vælgere) er der indsat en bestemmelse om, at afstemningen kan sluttes tidligere, hvis samtlige vælgere har afgivet deres stemme.

Bestemmelsen i stk. 2 om forevisning af de tomme stemmekasser inden afstemningens begyndelse svarer til reglen i den gældende lovs § 30, stk. 2. Den hidtidige bestemmelse i gældende lovs § 30, stk. 2, om, at nøglen til stemmekassen skal afleveres til valglisteføreren, foreslås dog ophævet, idet valgbestyrelsen selv kan fastsætte regler herom, jf. ovenfor i bemærkningerne til § 24.

Til § 39

Bestemmelsen, der vedrører vælgerens personlige fremmøde på afstemningsstedet og udlevering af stemmeseddel, svarer til reglerne i gældende lovs § 30, stk. 3, 1. pkt. og stk. 4. Det foreslås dog udtrykkeligt anført, at vælgerens identitet skal fastslås, hvis der er tvivl om denne. Det er ikke fundet nødvendigt at gentage den hidtidige bestemmelse om, at stemmesedlen ved udlevering ikke må være sammenfoldet.

Til § 40

Bestemmelsen, der indeholder reglerne om den almindelige fremgangsmåde ved stemmeafgivnigen, svarer til reglerne i gældende lovs § 30, stk. 5-9. Den hidtige regel i § 30, stk. 6, om, at ingen samtidig kan stemme for flere partiers kandidater eller for mere end en kandidat uden for partierne, er dog ikke medtaget,

da den vedrører spørgsmålet om stemmesedlers gyldighed, og reglerne herom indeholdes i kapitel 9, jf. bemærkningerne nedenfor til § 62. Den hidtidige regel i § 30, stk. 8, om, at det er stemmemodtageren forbudt at gøre sig bekendt med, hvorledes en vælger har stemt, er heller ikke medtaget, da den indeholdes i bestemmelsen om, at vælgeren skal sammenfolde stemmesedlen, således at ingen kan se, hvordan der er stemt, samt at vælgeren selv skal lægge stemmesedlen i stemmekassen.

Til § 41

Bestemmelsen om hjælp til stemmeafgivning svarer indholdsmæssigt til reglen i den gældende lovs § 30, stk. 10. Som i den danske folketingsvalglovs § 49, stk. 2, foreslås det dog, at hjælp til stemmeafgivningen skal ydes af 2 valgstyrere eller tilforordnede vælgere. Endvidere foreslås det, som i den danske folketingsvalglovs § 49, stk. 3, udtrykkeligt præciseret, at det er en betingelse for hjælp til udfyldning af stemmesedlen, at vælgeren over for dem, der yder hjælp, umiddelbart og utvetydigt kan tilkendegive, hvordan vedkommende ønsker at stemme.

Til § 42

Bestemmelsen, der vedrører valgstyrernes beføjelser med heblik på at opretholde ro og orden i stemmelokalet, herunder påse, at der ikke foregår valgagitation, svarer til reglen i den gældende lovs § 30, stk. 3, og den danske folketingsvalglovs § 50.

Bestemmelsen i den gældende lovs § 30, stk. 3, om kandidaternes eller deres repræsentanters særlige ret til at opholde sig i stemmelokalet foreslås dog ophævet som overflødig.

Til § 43

Bestemmelserne om forbud mod påvirkning af den enkelte vælgers stemmeafgivning, om tavshedspligt samt

om, at uvedkommende ikke må føre systematisk kontrol med, at vælgerne møder og afgiver stemme, svarer til reglerne i den gældende lovs § 61, stk. 1 og stk. 3. Det vil således fortsat være forbudt gennem partibureauer eller på anden måde at føre systematisk kontrol med, at vælgerne møder og afgiver stemme.

Til § 44

Bestemmelsen om, hvad der skal foretages efter afstemningen er afsluttet, men inden stemmeoptællingen påbegyndes, svarer stort set til gældende lovs § 32, stk. 1. Reglerne om, at valgstyrerne og deres medhjælpere først afgiver stemme, når den øvrige stemmeafgivning er ophørt, er ikke medtaget, da de må anses for overflødige.

Til kapitel 8. Brevstemmeafgivning

Til §§ 45-49

Bestemmelserne, der indeholder reglerne om brevstemmeafgivning på Færøerne, svarer med enkelte ændringer til reglerne i den gældende lovs §§ 39-43.

I forhold til de gældende regler foreslås den ændring, at alle vælgere der blot er forhindret i at møde frem på valgdagen kan afgive brevstemme. Der kræves ikke mere en absolut forhindring eller at vælgeren skal have uforholdsmæssig vanskelighed med at møde frem. Kravet om afgivelse af en erklæring på tro og love i forbindelse med brevstemmeafgivning er derfor ikke medtaget i lovforslaget. Det foreslås endvidere, at alle vælgere, der er indlagt på sygehuse eller andre helbredelses- og plejeinstitutioner eller er indsat i arresthuset i Thorshavn, skal have adgang til at brevstemme på sygehuset eller institutionen, uanset om de er i stand til at møde frem på afstemningsstedet på valgdagen. Fristen for stemmeafgivning på Færøerne svarer til fristen i den gældende lovs § 40, stk. 8.

Søfolks og fiskeres særlige adgang til at stemme hos landfogden (politimesteren) eller vedkommende sys-

selmand eller hos en mønstringsbestyrer er bevaret. Den særlige brevstemmefrist for søfolk og fiskere er forlænget fra 8 uger til 3 måneder før valgdagen, den samme frist som generelt gælder for brevstemmeafgivning uden for Færøerne.

Adgangen til at stemme på fyr, for så vidt angår personer ansat ved fyrvæsenet, er ophævet.

Vedrørende stemmemodtagere på sygehuse og andre helbredelses- og plejeinstitutioner foreslås udtrykkeligt, at disse udpeges af valgstyrerne, f.eks. blandt det overordnede administrative personale på institutionen.

Til §§ 50-52

Disse bestemmelser indeholder de særlige regler om brevstemmeafgivning i den øvrige del af riget og i udlandet samt på skibe i udenrigsfart, der er hjemmehørende i riget. Bestemmelserne svarer til gældende lovs § 40, stk. 5-6 og 9.

Til § 53

Bestemmelsen om tilvejebringelse og udformning af det brevstemmemateriale, der skal benyttes ved brevstemmeafgivningen på Færøerne svarer til reglerne i gældende lovs § 41. Det er fundet unødvendigt i loven detaljeret at fastsætte, hvorledes brevstemmematerialet skal udformes.

Til § 54

Bestemmelserne i stk. 1-4 og 6, om fremgangsmåden ved brevstemmeafgivning svarer indholdsmæssigt til reglerne i den gældende lovs §§ 42 og 43 med den ændring, der er en konsekvens af tildeling af bogstavbetegnelser til partierne, jf. bemærkningerne til § 30. Man har dog ikke fundet det nødvendigt, at lovens regler udformes så detaljeret som hidtil. Mere detaljerede regler om fremgangsmåden ved gennemførelse af brevstemmeafgivning

kan om fornødent fastsættes af indenrigsministeren, jf. § 56.

Bestemmelserne i stk. 5 om stemmemodtagerens hjælp til udfyldning af stemmesedlen svarer til den tilsvarende bestemmelse om hjælp til udfyldning af stemmesedlen på valgdagen, jf. lovforslagets § 41, stk. 3.

Til § 55

Det foreslås, at der som i den danske folketingsvalglovs § 62 indsættes udtrykkelige bestemmelser om, at en brevstemmemodtager ikke må give en vælger råd eller opfordring med hensyn til, hvilket parti eller hvilken kandidat vælgeren skal stemme på, om brevstemmemodtagerens tavshedspligt samt om, at uvedkommende ikke må føre systematisk kontrol med, at vælgere afgiver brevstemme. Lovforslagets § 43 indeholder tilsvarende regler om afstemningen på valgdagen.

Til § 56

Der henvises til bemærkningerne til § 54.

Til §§ 57-60

Bestemmelserne om modtagelse og kontrol af brevstemmer svarer med enkelte ændringer til reglerne i gældende lovs §§ 43a-45. Svarende til reglerne i den danske folketingsvalglov foreslås det, at den hidtidige brevstemmebog, hvori hver enkelt modtagen brevstemme skal optegnes, erstattes af en protokol, hvor der foretages en mere summarisk angivelse af antal modtagne og videresendte brevstemmer. Endvidere foreslås det for så vidt angår brevstemmer, der ikke kan komme i betragtning, udtrykkeligt anført, at brevstemmer afgivet tidligere end de relevante frister (henholdsvis 3 uger og 3 måneder før valgdagen) ikke kommer i betragtning.

Endelig foreslås, at i det tilfælde, hvor en vælger har afgivet 2 eller flere brevstemmer, altid skal være den sidst afgivne brevstemme, der tages i betragt-

ning. En væsentlig del af begrundelsen for adgangen til at afgive stemme på valgdagen uanset tidligere afgiven brevstemme vil hermed være bortfaldet. Adgangen til at afgive stemme på valgdagen uanset tidligere afgiven brevstemme foreslåes derfor ophævet.

De hidtidige regler om skibsføreres, konsulatsembedsmænds med fleres pligt til uopholdeligt at underrette komunalbestyrelsen, såfremt de erfarer, at en vælger, der har brevstemt, er afgået ved døden inden valgdagen, er ikke medtaget i lovforslaget.

Til kapitel 9. Valgets opgørelse

Til § 61

Bestemmelsen, der indeholder regler om stemmeoptællingen på afstemningsstedet, når afstemningen er afsluttet, svarer til gældende lovs § 33, stk. 1 og 2. Bestemmelsen er dog mindre detaljeret. Til gengæld er indføjet regler om optælling af brevstemmer som henholdsvis stemmer for et parti og stemmer for en kandidat uden for partierne.

Til § 62

Bestemmelsen i stk. 1 vedrører gyldigheden af stemmesedler afgivet på afstemningsstedet. Bestemmelsen svarer til reglen i gældende lovs § 33, stk. 3. For at undgå tvivl om, hvorvidt blanke stemmesedler er gyldige eller ugyldige, foreslås det som i den danske folketingsvalglovs § 69, stk. 1, udtrykkeligt anført, at en blank stemmeseddel er ugyldig.

Bestemmelsen i stk. 2 vedrører gyldigheden af brevstemmesedler. Bestemmelsen svarer til reglen i den gældende lovs § 46. Som for stemmesedler afgivet på afstemningsstedet foreslås det udtrykkeligt anført, at en blank brevstemmeseddel er ugyldig. Endelig foreslås det, at en brevstemmeseddel ligesom en stemmeseddel afgivet på afstemningsstedet er ugyldig, når der er givet stemmesedlen et særpræg. Tilsvarende bestemmelse findes i den danske folketingsvalglovs § 69, stk. 2.

Bestemmelsen i stk. 3 om, at det af afstemningsbogen skal fremgå, hvor mange stemmesedler, der er anset for ugyldige, og grundene hertil, svarer til reglen i den gældende lovs § 33, stk. 3, sidste pkt.

Til § 63

Bestemmelsen i stk. 1, om resultatets indførelse i afstemningsbogen og underretning om resultatet til valgbestyrelsens formand svarer til reglen i gældende lovs § 34, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt.

Bestemmelsen i stk. 2 om indberetning til rigsombudsmanden er ny, men svarer til gældende (ulovbestemte) praksis.

Til § 64

Bestemmelsen om pakning og fremsendelse af valglister, valgkort, stemmesedler og brevstemmemateriale til valgbestyrelsen svarer til gældende lovs § 34, stk. 2.

Til § 65

Bestemmelsen i stk. 1 og 2 om valgbestyrelsens sammentræden senest ugedagen efter, at afstemningen har fundet sted, eller eventuelt på et tidligere tidspunkt svarer til gældende lovs § 34, stk. 3.

I overensstemmelse med den danske folketingsvalglovs § 72, stk. 1, foreslås det fastsat, at fintællingen er offentlig. Efter gældende lovs § 36, stk. 2, har hver af de opstillede kandidater ret til selv tillige med to af ham til formanden for valgbestyrelsens opgivne vælgere, at overvære opgørelsen af afstemningens udfald. Denne regel, hvorefter fintællingen kun kan overværes af kandidaterne og 2 særligt udpegede vælgere for hver kandidat, er i modstrid med det almindelige princip i valglovgivningen om, at offentligheden skal kunne kontrollere optællingen.

Bestemmelsen i stk. 3 om valgbestyrelsens fornyede optælling svarer til gældende lovs § 34, stk. 4.

Bestemmelserne i stk. 3-6 om opgørelsen af personlige stemmer og partistemmer svarer til reglerne i gældende lovs § 34, stk. 5.

Bestemmelsen i gældende lovs § 36, stk. 6, om, at valgbestyrelsen ikke kan forkaste stemmer fordi disse er faldet på personer, om hvis valgbarhed, der kan rejses tvivl, er ikke medtaget, da bestemmelsen er selvfølgelig.

Til § 66

Bestemmelserne om mandaternes fordeling og kandidatudvælgelsen, svarer til gældende lovs § 35, stk. 1-4, med de ændringer, der er en følge af, at der ikke mere er adgang til at indgå valgforbund.

Til § 67

Bestemmelsen om stedfortrædernes rækkefølge svarer til gældende lovs § 35, stk. 5.

Til § 68

Bestemmelsen, der indeholder reglerne om afslutningen af arbejdet efter fintællingen, svarer med sproglige ændringer til de gældende bestemmelser i § 36, stk. 1.

Bestemmelsen i gældende lovs § 36, stk. 1, 6. pkt. om, hvornår stemmesedler og valgkort skal tilintetgøres, foreslås dog placeret i kapitel 11 sammen med de øvrige kassationsregler, jf. bemærkninger nedenfor til § 86.

Til § 69

Bestemmelsen om udfærdigelse af valgbreve svarer til bestemmelsen i gældende lovs § 37, stk. 4.

Til kapitel 10. Folketingets godkendelse af valget m.v.

Til § 70

Bestemmelsen i stk. 1, hvorefter Folketinget godkender gyldigheden af kandidaternes valg, findes tilsvarende (indirekte) i den gældende lovs § 36, stk. 1, 6. pkt.

I overensstemmelse med reglen i den danske folketingsvalglovs § 87, stk. 2, foreslås det i stk. 2 udtrykkelige fastsat, at Folketinget kan pålægge valgbestyrelsen at foretage en ny opgørelse, og at Folketinget kan kræve stemmemateriale m.v. indsendt til Folketinget.

Til § 71

Bestemmelsen, der vedrører klager over folketingsvalg, svarer til reglen i den gældende lovs § 58. Det foreslås dog, at klagefristen fastsættes til ugedagen efter valgdagen svarende til klagefristen for den øvrige del af riget uanset, at den endelige opgørelse af valget normalt først foretages ugedagen efter valgdagen, jf. lovforslagets § 65, stk. 1.

Til § 72

Bestemmelsen om afholdelse af omvalg er ny, men svarer til nuværende (ulovbestemte) retstilstand. Som i den danske folketingsvalglovs § 89 foreslås det præciseret, at kandidaterne foreløbig anses for lovligt valgte. Endvidere foreslås det som i den danske folketingsvalglovs § 90, stk. 1, udtrykkeligt fastsat, at kun de personer, der havde valgret og var optaget på valglisten på den oprindelige valgdag, kan deltage i omvalget.

Til § 73

I overensstemmelse med reglen i den danske folketingsvalglovs § 91 foreslås indføjet en bestemmelse om, at stedfortræderen for en kandidat indtræder efter de

almindelige stedfortræderregler, hvis Folketinget træffer afgørelse om, at en valgt kandidat ikke er valgbar.

Til § 74-75

Bestemmelsen i § 74, stk. 1, om stedfortræderens indtræden i Folketinget svarer ti reglerne i gældende lovs § 35, stk. 6. Bestemmelsen i § 74, stk. 2, om afholdelse af udfyldningsvalg svarer til gældende lovs § 35, stk. 7. I § 75 foreslås det præciseret, at hvis der er afholdt udfyldningsvalg, gælder valget af det nye medlem for den resterende del af gyldighedsperioden for valgene på den almindelige valgdag.

Til § 76

Bestemmelsen, der fastslår, at folketingsmedlemmer oppebærer vederlag efter de regler, der er fastsat herom i den danske folketingsvalglov præciserer den gældende retstilstand.

Til kapitel 11. Folkeafstemninger

Til §§ 77-78

Bestemmelserne om, hvilke folkeafstemninger, der skal afholdes på Færøerne, om tidspunktet for afstemningen, svarer til reglerne i den gældende lovs § 49 a, dog således, at det tillige om folkeafstemninger efter grundlovens § 20, stk. 2, og ikke blot § 42, er anført, at de kun skal afholdes på Færøerne, såfremt den pågældende lov skal gælde for Færøerne. Folkeafstemningen i 1972 om Danmarks indtræden i De Europæiske Fællesskaber blev ikke afholdt på Færøerne, da Færøerne ikke skulle være omfattet af Danmarks medlemskab.

Til § 79

Bestemmelsen, der vedrører rigsombudsmandens bekendtgørelse af den lov eller det lovforslag, der skal

til folkeafstemning, og af dagen for folkeafstemningen, svarer til reglen i den gældende lovs § 50.

Til §§ 80-81

Bestemmelserne om, hvem der kan deltage i folkeafstemningen, samt om valgdistrikter, om afstemningens ledelse om forberedelserne til afstemningen findes tilsvarende i den gældende lovs §§ 51 og 52, stk. 1.

Til § 82

Bestemmelsen om afstemningen på afstemningsdagen findes tilsvarende i gældende lovs §§ 53 og 54.

I stk. 3 er det fastsat, hvorledes afstemningen skal foregå, såfremt der samme dag afholdes afstemning om to eller flere lovforslag. Bestemmelsen i den gældende lovs § 52, stk. 2, om, at såfremt der på samme dag afholdes folkeafstemning om 2 eller flere lovforslag eller love, fastsætter indenrigsministeren de bestemmelser, der er nødvendige som følge af afstemningernes samtidige afholdelse, kan derfor udgå.

Til § 83

Bestemmelsen om brevstemmeafgivning svarer indholdsmæssigt til reglen i den gældende lovs § 55.

Til § 84

Bestemmelsen, der vedrører opgørelsen af afstemningens resultat svarer til reglerne i gældende lovs § 56. Der foreslås dog foretaget visse ændringer i reglerne om stemmesedlers ugyldighed, hvorved disse bringes i overensstemmelse med ugyldighedsreglen i den danske folketingsvalglovs § 101, stk. 2.

Det foreslås således, at det som for stemmesedler ved folketingsvalg udtrykkeligt fastslås, at en blank stemmeseddel er ugyldig.

Endvidere foreslås det, at en stemmeseddel skal være ugyldig, hvis den ikke er afkrydset på den fore-

skrevne måde. Bestemmelsen træder i stedet for reglen i den gældende lovs § 56, stk. 2, nr. 1, hvorefter en stemme er ugyldig, når der ikke med sikkerhed fremgår for hvilket resultat vælgeren har villet stemme. Medens der efter den gældende regel i praksis kunne opstå tvivl om, hvorvidt en stemmeseddel, der var udfyldt med "ja" eller "nej" skulle anses for gyldig eller ugyldig, vil en sådan stemme fremover altid være ugyldig.

Efter reglen i den gældende lovs § 56, stk. 2, nr. 3, er en stemme ugyldig, hvis den forsætlig er givet et særpræg. Afgørelsen af, hvorvidt særpræget er påført stemmesedlen forsætligt, er imidlertid i praksis vanskelig. Det foreslås derfor, at kravet om forsæt udgår af lovteksten. Den hidtidige udtrykkelige bestemmelse om, at understregning eller overstregning af den pårykte tekst i forbindelse med et kryds på stemmesedlen ikke anses som særpræg, er ikke medtaget i loven, men der tilsigtes ikke hermed nogen realitetsændring i forhold til hidtil.

Det foreslås endelig, at ugyldighedsbestemmelsen udbygges med regler om brevstemmesedlers ugyldighed. Der findes ikke i den gældende lov udtrykkelige bestemmelser om, hvornår brevstemmer afgivet ved folkeafstemning er ugyldige.

Til § 85

Bestemmelsen, der vedrører klager over folkeafstemninger, svarer til reglen i gældende lovs § 58. Det foreslås dog, at fristen for indgivelse af klage fastsættes til senest ugedagen efter afstemningen, som for den øvrige del af riget, jf. bemærkninger til lovforslagets § 71.

Til kapitel 12. Forskellige bestemmelser

Til § 86

Bestemmelsen indeholder regler om opbevaring og kassation af valgmateriale. I den gældende lov er der

alene bestemmelser om kassation af stemmesedler og valgkort. Forslaget til § 86 angiver udtømmende reglerne om opbevaring og kassation af valgmateriale.

Til §§ 87-88

Bestemmelsen om udgifternes fordeling og om statstilskud svarer til gældende lovs § 62. Ved folketingsvalget i 1990 udgjorde tilskuddet 167.400 kr.

Bestemmelsen om, hvilke udgifter, der afholdes af

Notat
om
revideret forslag af november 1991 til lov om folketingsvalg
på Færøerne

---

1. Indledning

Ved skrivelse af 26. september 1991 fremsendte Indenrigsministeriet et udkast til forslag til ny lov om folketingsvalg på Færøerne til rigsombudsmanden på Færøerne med henblik på drøftelse med Færøernes Landsstyre forinden udarbejdelse af endeligt udkast til forelæggelse for hjemmestyret inden fremsættelse i Folketinget.

Denne drøftelse fandt sted på et møde i Torshavn den 19. september 1991.

I mødet deltog
fra Landsstyret J. Hildeberg
fra Rigsombudet Anne Dannerfjord
fra Indenrigsministeriet Anne Birte Pade og Lone Moberg Kristensen.

På mødet blev udkast af september 1990 til lovforslag gennemgået. Endvidere blev gennemgået det af Indenrigsministeriet udarbejdede notat af 14. september 1990 om forslag til lov om folketingsvalg på Færøerne.

På baggrund af drøftelserne er foretaget de ændringer af lovforslaget, der er nævnt nedenfor i afsnit 2. I afsnit 3 omtales enkelte af andre spørgsmål, der blev drøftet på mødet, men som ikke har givet anledning til ændringer i lovforslaget.

2. Ændringer i lovforslag af september 1990

§ 8

I § 8, stk. 1, er bestemmelsen om, at hver syssel er inddelt i valgdistrikter, ændret til, at Færøerne er inddelt i valgdistrikter. Ændringen er af redaktionel karakter.

§ 8, stk. 2, om at Rigsombudsmanden kan bestemme, at afstemningen skal foregå på et andet valgsted end angivet i bilaget til loven, såfremt særlige omstændigheder taler herfor, er udgået, da bestemmelsen må anses for overflødig.

§ 10

I § 10, stk. 1, er bestemmelsen om, at valgbestyrelsen modtager anmeldelser om valgforbund, udgået. Se bemærkninger til § 30.

§ 17

I § 17, stk. 1, er bestemmelsen om, at valgbestyrelsen i de stedlige dagblade eller lokalaviser skal bekendtgøre dag og tid for afstemningen, samt at der vil blive udsendt valgkort, ændret til, at kommunalbestyrelsen senest 10 dage før valgdagen på sædvanlig måde skal bekendtgøre, at der vil blive udsendt valgkort til vælgerne.

Ændringen medfører, at § 17 svarer til den gældende lovs § 10.

§ 30

Bestemmelsen om, at partier og kandidater uden for partierne kan støtte hinanden ved at indgå valgforbund, udgår. Ændringen skyldes et ønske om, at bringe reglerne i folketingsvalgloven i overensstemmelse med reglerne for lagtingsvalg. Ved lagtingsvalg er der ikke adgang til at indgå valgforbund.

Der indsættes i stedet en ny § 30, hvorefter partier, der har opstillet kandidater til valget, opføres på stemmesedlerne me den bogstavbetegnelse, som de var tildelt ved det sidst afholdte lagtingsvalg.

Denne ændring skyldes også et ønske om at bringe reglerne i folketingsvalgloven i overensstemmelse med reglerne for lagtingsvalg, således at der tillige benyttes bogstavbetegnelser ved folketingsvalg. Af hensyn til dels partierne, dels vælgerne foreslås, at der benyttes samme bogstavbetegnelser som ved lagtingsvalg. Ændringen har ikke blot betydning for stemmesedlens udformning og indhold, men også for brevstemmeafgivningen. Vælgerne vil således kunne brevstemme på et bestemt parti ved blot at skrive partibogstavet på stemmesedlen - ligesom ved lagtingsvalg og ved folketingsvalg i Danmark. Se bemærkningerne til § 54.

§ 31

Den ændrede formulering af § 31 skyldes konsekvensændringer som følge af, at adgangen til at indgå valgforbund afskaffes, og at at der indføres bogstavbetegnelser for partierne. Herudover er der ændringer af redaktionel karakter.

§ 32

Bestemmelsen i stk. 2 om, at stemmesedlen skal indeholde navnene på de partier, der har opstillet kandidater til valget, er som konsekvens ændret således, at stemmesedlen tillige skal indeholde bogstavbetegnelserne for partierne.

§ 33

I bestemmelsen om stemmesedlernes udformning er der foretaget redaktionelle ændringer samt ændringer som konsekvens af, at partierne får tildelt en bogstavbetegnelse.

§ 37

Bestemmelsen i stk. 3 om, at opslag i stemmelokaler skal indeholde oplysning om indgåede valgforbund, er - som konsekvens - ændret til, at partiernes bogstavbetegnelse skal oplyses. Opslagene i stemmelokalerne skal herefter angive samtlige partier og deres bogstavbetegnelse samt samtlige kandidaters navne.

§ 45

I bestemmelsen i § 45, stk. 2, er mønstringsbestyrer tilføjet, således at søfolk og fiskere som hidtil kan brevstemme hos en mønstringsbestyrer foruden hos landfogden (politimesteren) eller hos en sysselmand eller på et folkeregister.

§ 47

Bestemmelsen i § 47, stk. 3, om, at stemmemodtagere på institutioner og i vælgerens hjem udpeges af kommunalbestyrelsen, er ændret til, at stemmemodtagere udpeges af valgstyrerne, hvilket svarer til den hidtil gældende ordning.

§ 53

I § 53, stk. 2, er der tilføjet, at brevstemmemateriale til enhver tid tillige skal findes hos mønstringsbestyrerne. Ændringen er en konsekvens af, at søfolk og fiskere som hidtil også kan afgive brevstemme hos mønstringsbestyrere, jf. § 45.

§ 54

I § 54, stk. 2 og 3, er der foretaget den tilføjelse, at der ved afgivelse af brevstemmer tillige kan anføres bogstavbetegnelsen. Ændringen er en konsekvens af, at der indføres bogstavbetegnelser for partierne ved folketingsvalg. Se bemærkningerne ovenfor til § 30.

§ 62

I § 62, stk. 2, nr. 3, er der tilføjet, at en brevstemmeseddel er ugyldig, såfremt der på stemmesedlen alene er anført bogstavbetegnelsen for et parti, der ikke har opstillet kandidater.

Ændringen er en konsekvens af, at der indføres bogstavbetegnelse for partierne.

§ 65

I § 65, stk. 5, 2. pkt., er der tilføjet, at en stemmeseddel også anses som afgivet for kandidaten (personlig stemme), hvis vælgeren på brevstemmesedlen har anført såvel navnet på kandidat som bogstavbetegnelsen for det parti, kandidaten er opstillet for.

Ændringen er en konsekvens af, at der indføres bogstavbetegnelser for partierne.

I § 65, stk. 6, 2. pkt., er der ligeledes tilføjet "bogstavbetegnelse" som en konsekvens af, at der indføres bogstavbetegnelser.

§ 66

§ 66, stk. 1, er ændret som en konsekvens af, at adgangen til at indgå valgforbund afskaffes. Det samme er tilfældet angående § 66, stk. 2, og § 66, stk. 3, der udgår. § 66, stk. 4, bliver herefter stk. 3, og stk. 5 bliver herefter stk. 4.

3. Andre spørgsmål drøftet på mødet den 19. september 1991

§ 14

Det blev drøftet, om "18.-dagsreglen" i § 14, stk. 3 og 4 (og stk. 5), skulle ændres til senest ugedagen før valgdagen sva-

rende til, hvad der er gældende ved lagtingsvalg. Af hensyn til ensartede regler i hele riget er det dog mest hensigtsmæssigt at bevare 18.-dagsreglen.

§ 20

Bestemmelsen i § 20 om, at for valgdistrikter, der omfatter flere kommuner, skal Landsstyret fastsætte, hvor mange valgstyrere og tilforordnede vælgere hver kommunalbestyrelse skal vælge, har i praksis kun betydning for et valgdistrikt. Dette giver dog ikke anledning til at ændre i bestemmelsen.

§ 23

Til denne bestemmelse om, at det ved kongeligt åbent brev kan overlades til rigsombudsmanden at fastsætte en anden dag for valgets afholdelse end den, der er fastsat for den øvrige del af riget, blev det bemærket, at bestemmelsen med nutidens samfærdselsmidler på Færøerne ikke har nogen praktisk betydning. Valgdagen vil altid kunne fastsættes til samme dag som for den øvrige del af riget.

Bestemmelsen, der tilsvarende findes i den danske og grønlandske folketingsvalglov, har sit udgangspunkt i grundlovens § 32, stk. 5.

§ 88

Det blev drøftet, om tilskuddet fra statskassen til kommunerne til diæter til valgstyrere og tilforordnede vælgere skulle omlægges, således at det kom til at indgå i et generelt tilskud fra staten til Færøerne. Der var dog ikke på nuværende tidspunkt anledning til at ændre bestemmelsen om tilskud. Hvis der blev indført en ordning med bloktilskud fra Landsstyret til kommunerne, kunne en ændring komme på tale.

Skjal XXII

FKF.J.nr. 89-00-05 Dato: 26/08-91

Føroya landsstýri
Post box 64
110 Tórshavn

Viðv.: Uppskotinum um fyrisitingarlóg. (J.nr. 666-1/91)

Viðmerkingar til fyrisitingarlógina.

Til §1.

Í viðmerkingunum til donsku lógina (Forvaltningsloven med kommentarer, Kbh 1987 s. 33) verður nevnt at §60 í donsku kommunulógini (Lov om kommunenes styrelse) ger at fyrisitingarlógin er galdandi fyri interkommunal felløg og kommunalar felagsskapir, íð kunnu taka avgerðir fyri kommunurnar. Í føroysku kommunulógini er eingin grein, sum svarar til §60 í donsku kommunulógini.

Í lógaruppskotinum um innlit í fyrisitingina er í §1, stk. 2 sagt at lógin er galdandi fyri interkommunalar felagsskapir. Hendan greinin eigur helst eisini at vera við í fyrisitingarlógini.

Til §3, 2. stk.

Eftir hesum gongur inhabiliteturin út til og við systkinabørn. Sambært viðmerkingunum til donsku fyrisitingarlógina síða 64 er tulkingin tann, at habiliteturin gongur út til brøðra- ella systrabørn, men ikki systkin hjá foreldrum ella teirra børn, tvs. systkinabørn. Mælt verður til at orðingin verður broytt soleiðis at systkinabørn ikki eru við.

Fyri felagið

Jens M. Dalsgaard, skf.

SJÚKRAHÚSSTJÓRIN
Postsmoga 366 . Háskúlavegur 5
Tlf. 15360

110 Tórshavn,

26. august 1991
HJ/he

S. j. nr.
(at tilskila í svari) 21-910001-3

Føroya Landsstýri
Postsmoga 64
110 Tórshavn

Vísandi til skriv F.L. j.nr. 666-1/91, dagfest 28. mei 1991, har uppskot til løgtingslóg um innlit í almenna fyrisiting og uppskot til løgtingslóg um fyrisiting er sent sjúkrahúsverkinum til ummælis, skal verða sagt frá, at sjúkrahúsverkið sær onki til hindurs fyri at seta nevndu lógir í gildi.

Sjúkrahúsverkið heldur sæð tað sum eitt framstig, um nevndu lógir vórðu settar í gildi. Tað kann nevnast, at innan sjúkrahúsverkið verða stórir partar av nevndu lógum longu praktiseraðir. T.d. hevur sjúkrahúsverkið avgjørt at geva øllum sjúklingum innlit í egnar sjúkrajournalir, hóast hetta ikki er álagt sjúkrahúsverkinum.

Vísandi til omanfyri standandi skal sjúkrahúsverkið tí mæla til, at nevndu lógir verða settar í gildi í Føroyum.

Høgni Joensen

Skjal XXIII

Til
Føroya Landsstýri
FR-100 Tórshavn

att. Marita Petersen
landsstýriskona

Tórshavn 6. juli 1991

VIÐVIKJANDI UPPSKOTI UM LØG UM INNLIT I FYRISITINGINA

Eitt sindur sein a veg, men her eru okkara viðmerkingar til uppskotið um log um innlit i fyrisitingina.

Eru onkrir aðrir spurningar, sum tygum vilja hava viðmerkingar tii, eru vit altið tilreiðar.

Vónandi taka tit okkara viðmerkingar i alvara, ti ivaleyst verða tað fyrst og fremst tíðindafólk, sum fara at bruka tey amboð, sum ein nyggj lóg gevur heimild til.

Føroya Blaðmannafelag
Randi Jacobsen, formaður

n.v./
Øssur Winthereig

Ø. Winthereig

VIÐVIKJANDI UPPSKOTI UM LÓG UM INNLIT Í FYRISITINGINA

Føroya Blaðmannafelag takkar fyri høvi at gera viðmerkingar til uppskotið til lóg um innlit í fyrisitingina.

Vit halda, at hetta uppskotið er eitt stórt fet á rættari leið í eini roynd at lata fyrisitingina upp og á tann hátt geva borgaranum og skattgjaldaranum álit á fyrisitingina.

Vit hava lisið uppskotið igjøgnum og gera hesar viðmerkingar:

viðv. § 1.

stk. 2.

Tá tað almenna er við í nøgvum fyritøkssemi í Føroyum, átti at verið tilskilað í lógini, hvørji eru umfatað av lógini.

Hvussu við Hitafeløgum, Brennistøðum, hálvalmennum feløgum, partafeløgum og lutafeløgum, sum tað almenna er við í? Flakavirki við almennum peningi? Grunnar við almennum fæi?

viðv. § 2.

stk. 1.

Hví er § 2 broytt samanborið við donsku lógina?

viðv. § 4.

stk. 3.

Júst hendan greinin er tann, sum vit hava størstu atfinningar moti. Í donsku lógini var upprunarliga ætlanin, at óneyðugt skuldi vera at kenna málið framanundan. Av serligum politiskum ávum var tað fyribils utsett í donsku lógini. Vit halda, at tað er umraðandi, at føroyska lógin eisini tekur postlistarnar við. Tí átti ein grein at nevnt, at eftir eitt ella tvey ár hevur fyrisitingin skyldu at gera postlistar, sum eru umfatað av hesi lóg. Fyri tíðindafólk hevur tað stóran týdning at kunna fylgja við í fyrisitingini. Ein vakin og ábyrgdarfull tíðindatænasta stuðlar rættarælinum og gevur skattgjaldarunum álit á, at hansara peningur ikki verður misrøktur í fyrisitingini.

viðv. § 10.
stk. 1.
Sum føroyska fyrisitingin er bygd upp, er landsstýrið og fíggjarnevndin ein partur av dagligu fyrisitingini. Tí eigur lógin eisini at umfata gerðabøkurnar hjá Landsstýrinum og fíggjarnevndini - sjálvandi við teimum avmarkingum, sum annars eru nevndar í lógini.

Sum dømi um, at pressan ikki ropar persónlig viðurskifti út um allar geilar, eru rættarlistarnir. Um pressan ikki tók sína uppgávu í alvara, kundi hon dagliga skriva nøvnini á øllum sprittbilistum og ferðsyndarum, men ongin partur av pressuni ger tað, tað er júst eitt dømi um, at vit kenna okkara støðu í samfelagnum.

viðv. § 12.
stk. 2.
"økonomisk" er dottið burtur í donsku orðingini.

viðv. § 15.
Her stingur trupulleikin seg upp, at vit ikki hava nakran løgtingssins umboðsmann, sum kærast kann til, tá umsókn um alment innlit verður vist aftur.

Kanska ber til fyribils at gera ein kærustovn, sum tekur sær av kærumálum. Ber tað til, er eisini neyðugt at seta tíðarfreist á hjá einum slíkum kærustovni.

viðv. § 16.
stk. 2
Hóast ætlanin eisini er at samtykkja eina nýggja fyristingarlóg, skjóta vit upp, at tað beinleiðis stendur í lógarorðingini, at tí sum sýtt verður alment innlit, kann krevja eina skriviliga grundgeving.
Í lógarorðingini stendur "nær ein avgerð væntandi verður til skjáls" Hetta gevur møguleika fyri at seinka einum fyrispurningi óneyðuga nógv. Eins og danska lógin greitt sigur, at tann, sum nevur spurt um alment innlit, skal hava at vita nær hann kann ráa svar, soleiðis eigur eisini at vera í Føroyum.

viðv. § 17.

stk. 2

Her er ein misskiljing komin í. Her verður sagt, at lógin ikki skal umrata skjøl, sum eru komin einum myndugleika í hendi eftir at lógin er komin í gildi. Hetta kann ikki verða rætt. Sjálvandi eiga tíðindafólk at hava møguleika at hyggja aftur í tíðina.

Í Danmark var ein onnur lóg um alment innlit galdandi áðrenn nr. 572 af 19. december 1985 kom í gildi. Tí kundu tey í Danmark seta treytina um, at lógin ikki umfataði skjøl, sum voru eldri. Tá høvdu tey havt eina aðra lóg, sum hevði verið galdandi og hana kundu bæði tíðindafólk og onnur bruka fyri at fáa innlit í eldri skjøl. Í Føroyum hevur ongin lóg verið, tí er neyðugt at gera skilabetri skiftisreglur. Á sama hátt, sum § 11 ásetur, at lógin umfatar verunligar upplýsingar, sum eru í skjølum, í annars ikki eru umrataði av lógini, á saman hátt ber til at gera eina grein, sum setur hurðina á gloppa ella eitt sindur meiri til skjøl, sum eru eldri enn tann dagin, login kemur í gildi.

Niðurstøða:

Samanumtikið er hetta otørt, men ein lóg broytir onki uttan so at malini í henni verða tyigd. Tí skjota vit upp, at í viðmerkingunum verður sagt eitt sindur nærri, hvat endamalið við loginí er.

Annars visa vit á triggjar viðmerkingar, sum er tær tydningarmestu:

1) Tíðarfreist og lyfti um opnar postlistar.
2) Kærumoguleikar, sum geva loginí verunligt virði.
3) Hurðin ma setast gloppast til skjøl, sum eru eldri enn tann dagin login kemur í gildi.

Vinarliga
Føroya Blaðmannafelag

VIÐMERKINGAR TIL UPPSKOT UM LÓG UM ALMENT INNLIT:

Sjónvarp Føroya hevur hesar viðmerkingar til landsstýrisins uppskot um lóg um alment innlit:

Sum almennur stovnur metir SvF seg at vera ein av teimum stovnum, lógin fevnir um. Til hendan part hevur SvF ongar viðmerkingar.

Sum fjølmiðil hevur SvF hinvegin í samband við programgerð stóran áhuga í at ein slík lóg verður samtykt og sett í verk, og at hendan lóg virkar væl. Sum heild er tað eitt framstig, at almenningurin við einari tílíkari lóg fær innlit í fyrisitingina.

SvF metir, at lógin í vissan mun eigur at vera meira viðgongd enn uppskot landsstýrisins. Til dømis er tað ein

stórur fyrimunur, um almenningurin kann fylgja við í hvørji mál eru til viðgerðar - einahelst í landsumsitingini.

Í 4 grein, stk. 3, stendur, at tann sum ynskir innlit, skal vita hvat málið snýr seg um, og viðkomandi skal eisini tilskila, hvørji skjøl ynski er um at siggja. SvF metir, at hendan grein ger tað ógvuliga torført at brúka lógina. Mælt verður til, at høvi verður at fáa at vita, hvørji mál eru til viðgerðar og hvørjar avgerðir verða tiknar. Vísast kann til, at í grannalondum okkara hava fjølmiðlarnir atgongd til listar yvir inn- og útgangandi post hjá umsitingini.

Arbeiðsøkið hjá løgtingsins fíggjarnevnd er munandi broytt. Eftir okkara meting luttekur fíggjarnevndin í ávísan mun í umsitingini. Tí eigur almenningur eisini at fáa innlit í tann partin av arbeiðinum hjá fíggjarnevndini. Vit mæla eisini til at lógin fevnir um gerðabøkur landsstýrisins.

Í 7. grein stk 2, verður tosað um brævaskifti millum ymsar deildir hjá sama myndugleika. Her eigur at staðfestast hvat "sami myndugleiki" er.

Avgerandi fyri lógina er kærumøguleikin. SvF metir ikki, at lógin fer at virka til fulnar uttan so, at kærumøguleiki er, og at hesin kærustovnur er óheftur at almennu fyrisitingini. Skotið verður upp, at ein slíkur kærustovnur verður settur á stovn - møguliga ein "umboðsmaður".

Sjónvarp Føroya tekur undir við lógaruppskotinum við nevndu broytingum. Royndir aðrastaðni vísa, at ein slík lóg gagnar bæði fyrisiting og almenningi.

Vinarliga

SJÓNVARP FØROYA

J.A. Skaale

stjóri

Dagfest 1991-07-02

Viðv. lóg um innlit í fyrisitingina.

Vísandi til skriv landsstýrissins, dagf. 28. mai 1991, skulu vit siga frá, at vit hava fylgjandi viðmerkingar til uppskotið til lóg um innlit í fyrisitingina:

Áhugamál útvarpsins í sambandi við reglur um innlit í fyrisitingina eru í tveimum. Í fyrsta lagi fara reglurnar um innlit eftir uppskotinum eisini at galda fyri fyrisitingina hjá útvarpinum. Til henda partin hava vit ongar viðmerkingar.

Í øðrum lagi er áhugamál útvarpsins í sambandi við programmvirksemi at gera nýtslu av rættinum til at fáa innlit í fyrisitingina.

Sum heild halda vit, at tað er eitt framstig, at vit fáa eina lóg um innlit í fyrisitingina, men eftir okkara meting eigur lógin at vera meira viðgongd, so møguleikar eisini verða fyri at hava innlit í hvørji mál eru til viðgerðar t.d. í landsfyrisitingini.

Eftir grein 4, stk. 3 skal tann, ið biður um innlit, tilskila hvørji mál og hvørji skjøl hann ynskir at gera seg kunnugan við. Vit skilja hesa reglu soleiðis, at tann, sum biður um innlit, skal frammanundan vita, at tað finst eitt ávíst mál, og

at tað finst eitt ávíst skjal. Hugsast kann, at myndugleikar fara at krevja av tí, ið biður um innlit, at viðkomandi í ávísan mun skal lýsa tað tilfar, sum biðið verður um.

Henda regla er sera avmarkandi, og eigur at verið broytt, so møguleikar eisini eru fyri at fáa innlit í, hvørji mál eru til viðgerðar, hvørjar avgerðir verða tiknar o.s.fr. Í Noregi og Svøríki t.d. hava fjølmiðlarnir atgongd til postlistarnar hjá ráðstovunum.

Eftir grein 10, stk 1. eru gerðabøkur landsstýrissins millum tey skjøl, sum eru undantikin regluni um innlit. Eftir okkara meting, eigur at verða loyvt at fáa innlit í gerðabøkur landsstýrissins.

Eftir uppskotinum fara reglurnar um innlit ikki at fevna um fíggjarnevndina, men hóskandi hevði verið, at loyvt verður at fáa innlit í tann partin av arbeiðinum hjá fíggjarnevndini, sum viðvíkur umsiting av løgtingssamtyktum.

Eftir grein 7, stk. 2 er brævaskifti millum ymsar deildir innan fyri sama myndugleika at rokna sum innanhýsis arbeiðsskjøl. Tað hevur týdning, hvussu henda regla verður tulkað. Verður t.d. alt sjúkrahúsverkið roknað sum ein myndugleiki?

Í grein 16, stk. 2 eru reglur um, hvussu skjótt ein áheitan um skjalainnlit skal avgreiðast. Innan fjølmiðlarnar verður at kalla altíð arbeitt í skundi, og tí eigur henda greinin at verða [illegible] at umbøn um skjalainnlit

Reglurnar um kærumøguleikar eru avgerandi fyri, hvussu stórt viðri lógin fær, og okkara uppskot er, at settur verður ein kærumyndugleiki, sum er óheftur av øllum fyrisitingar-myndugleikum.

Sum heild meta vit, at tað er eitt stórt framstig, at vit fáa eina lóg um innlit, og vit mæla til, at lógin verður so fullfíggjað sum gjørligt frá byrjan, tí royndirnar í Danmark vísa, at tað tekur drúgva tíð at fáa endurskoðað eina lóg, sum bert er ætlað sum ein fyribilsloysn.

Vinarliga

Jógvan Jespersen

FKF.J.nr. 89-00-04 Dato: 26/08-91

Føroya landsstýri
Post box 64
110 Tórshavn

Viðv.: Uppskotinum um innlit í almenna fyrisiting. (J.nr. 666-i/91).

Felagið hevur ongar viðmerkingar til uppskotið.

Fyri felagið

Jens M. Dalsgaard, skr.

SJÚKRAHUSSTJÓRIN
Postsmoga 366 . Háskúlavegur 5
Tlf. 15360

110 Tórshavn,
26. august 1991
HJ/he

S. j. nr.
(at tilskila í svari) 21-910001-3

Føroya Landsstýri
Postsmoga 64
110 Tórshavn

Vísandi til skriv F.L. j.nr. 666-1/91, dagfest 28. mei 1991, har uppskot til løgtingslóg um innlit í almenna fyrisiting og uppskot til løgtingslóg um fyrisiting er sent sjúkrahúsverkinum til ummælis, skal verða sagt frá, at sjúkrahúsverkið sær onki til hindurs fyri at seta nevndu lógir í gildi.

Sjúkrahúsverkið hevði sæð tað sum eitt framstig, um nevndu lógir vórðu settar í gildi. Tað kann nevnast, at innan sjúkrahúsverkið verða stórir partar av nevndu lógum longu praktiseraðir. T.d. hevur sjúkrahúsverkið avgjørt at geva øllum sjúklingum innlit í egnar sjúkrajournalir, hóast hetta ikki er álagt sjúkrahúsverkinum.

Vísandi til omanfyri standandi skal sjúkrahúsverkið tí mæla til, at nevndu lógir verða settar í gildi í Føroyum.

Høgni Joensen

Skjal XXIV

TRYGDARGRUNNURIN FYRI AVREIÐINGAR OG LØNIR V.M.

Roknskapur 1990.

Inntøkur:		
Arbeiðsgevaragjøld		4.554.835,00
Útlutan frá trotabúgvi		295.501,28
Trygdargrunnur veiðimanna		15.809,18
Rentuinntøka:		
Morarenta	152.589,75	
Renta av innist.	31.367,38	183.957,13
Inntøkur alt		5.050.102,59
Útreiðslur:		
Útgoldin krøv		6.312.436,25
Rentuútreiðsla		81.130,50
Úrslit		- 1.343.464,16

Fíggjarstøða 31/12-90.

Inn:			
P/F Sjóvinnubankin	101.165.2		17.245,64
P/F Føroya Banki	264.222.5		17.015,30
P/F Fossbankin	260.584.9		1.128,08
Føroya Sparikassi	121.895.8		3.802,60
Norðoya Sparikassi	100.235.4		4.813,45
Suðuroyar Sparikassi	100.235.9		3.328,25
			47.333,32
Skuldarar			836.361,19
			883.694,51
Skuld:			
P/F Sjóvinnubankin	201.099.4		1.418.859,68
Eginogn:			
Primo	808.298,99		
Flutt frá rakstri	1.343.464,16		- 535.165,17
			883.694,51

TRYGDARGRUNNURIN FYRI AVREIÐINGAR OG LØNIR V.M.

Roknskapur 1988

Inntøkur:		kr. 2.855.049,17
Útgoldin krøv		1.442.973,21
Rentuinntøkur	82.017,14	
Rentuútreiðslur	1.217,43	80.799,71
Úrslit		1.492.875,67

Figgjarstøða pr. 31/12-1988

OGN:	
P/F Sjóvinnubankin 101.165.2	1.121.704,67
Føroya Gjaldstova	371.171,00
	1.492.875,67

SKULD:		
Eginogn:		
Primo	0,00	
Flutt frá rakstri	1.492.875,67	1.492.875,67

Skjal XXV

Tórshavn 3. februar 1992

Viðmerkingar til "Uppskot til lóg um maskinskúlaútbúgvingar". Viðmerkingarnar snúgva seg bert um Maskinmeistaraútbúgvingina.

Maskinmeistaraútbúgvingin.

Tann danski handilsskipaflotin er ein stórur arbeiðsmarknaður fyri føroyskar maskinmeistarar. Eisini gevur núverandi útbúgving stórar møguleikar til arbeiði á landi.

Fyri at túka tey krov sum handilsskipaflotin og arbeiðsmarknaðurin á landi seta, er tað av okkara áhuga at tann Føroyska maskinmeistaraútbúgvingin framvegis kann javnmetast við tað donsku maskinmeistaraútbúgvingina.

Fyri at røkka omanfyrinevnda halda vit at tað vera best, um prógvtøkutilfarið verður tað sama sum tann danska maskinmeistaraútbúgvingin brúkar.

Vit vilja tí hava eina viðmerking til lógina ið ger greitt, at tann Føroyska maskinmeistaraútbúgvingin framhaldandi fer at kunna javnmetast við tað donsku maskinmeistaraútbúgvingina.

Av tí at útbúgvingin er sera arbeiðskrevjandi meina vit ikki at tað er pláss fyri føroyskum og donskum í útbúgvingini. Føroyskt og Danskt hoyra heldur ikki heima í maskinmeistaraútbúgvingini sum serskildar lærugreinar.

Vit vilja tí biðja um at hesar lærugreinar ikki verða tiknar við í kunngerðini fyri maskinmeistaraútbúgvingina.

Vegna næmingarnar á Maskinskúlanum

Uni Petersen

Uni Petersen

AFTALE

mellem

LANDSSKÚLAFYRISITINGIN OG SØFARTSSTYRELSEN

I medfør af ligestillingen mellem færøske og danske sønæringsbeviser i henhold til de respektive lovgivninger indgås følgende aftale mellem Landsskúlafyrisitingin (Undervisningsdirektoratet) og Søfartsstyrelsen.

1. a) Den færøske maskinmesteruddannelse vil i omfang og indhold, herunder obligatoriske kurser, mindst svare til dansk maskinmestereksamen.

   b) Færøske dueligheds̀beviser i motorpasning, motorpassereksamen og maskinisteksamen (1 års prøve) vil i omfang og indhold mindst svare til respektive uddannelser i Danmark med de afvigelser, som færøske forhold tilsiger.

2. Den færøske maskinist- og maskinmesteruddannelse vil følge bestemmelserne i Søfartsstyrelsens seneste rundskrivelser vedrørende eksamensafholdelse.

3. Undervisningsdirektøren på Færøerne forestår eksamensafholdelsen. Søfartsstyrelsen foranlediger, at et på forhånd aftalt antal danske censorer eller observatører stilles til rådighed ved eksamensafholdelse på Færøerne. Nærmere aftale herom indgås mindst 4 måneder før eksamensafholdelsen.

4. Skriftlig eksamen aflagt på Færøerne afholdes på samme tidspunkt som de danske, idet der anvendes samme skriftlige eksamensopgaver til maskinist (1 års prøve) og maskinmestereksamen.

5. For de lærere, som underviser ved færøske maskinmesterskoler, gives adgang til at medvirke i de respektive uddannelsesgrupper, som er nedsat i Danmark.

6. Udgifter i forbindelse med ovennævnte censor- eller observatørvirksomhed afholdes af Landsskúlafyrisitingin.

7. Denne aftale træder i kraft den 1. oktober 1990 og samtidig ophæves tidligere aftale fra 4. juli 1985.

d. 15. august 1990

T. F. Funder

Frantz Miller

Hensar Eilingsgaard

LANDSSKÚLAFYRISITINGIN
Falkavegi 6, Postrúm 379
FR - 110 Tórshavn

Skjal XXVI

THE GOVERNMENT OF Estonia

of the one part, and

THE GOVERNMENT OF DENMARK AND THE HOME GOVERNMENT OF THE FAROE ISLANDS

of the other part

RECALLING the status of the Faroe Islands as a self-governing part of the Kingdom of Denmark;

CONSIDERING the vital importance for the Faroe Islands of fisheries which constitute their essential economic activity;

CONSIDERING their common desire to ensure the conservation and rational management of the fish stocks of the waters adjacent to their coasts;

TAKING into account the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982;

AFFIRMING that the extension by coastal states of their areas of jurisdiction over the living resources, and the exercise within these areas of sovereign rights for the purpose of exploring, exploiting, conserving and managing these resourcer, should be conducted pursuant to and in accordance with principles of international law;

HAVING REGARD to the fact that there is around the Faroe Islands a fishery zone extending to 200 nautical miles off the coast, and Estonia has an exclusive economic zone in the Baltic Sea, within which zones the Faroe Islands and Estonia respectively exercise sovereign rights for the purpose of exploring, exploiting, conserving and managing the living resources thereof;

DESIROUS of establishing the terms and conditions pertaining to fisheries of mutual concern,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1

Each Party shal grant access to fishing vessels of the other Party to fish within its area of fisheries jurisdiction in accordance with the provisions set out below.

Article 2.

Each Party shall, as appropriate, determine annually for its area of fisheries jurisdiction, subject to adjustment when necessary to meet unforeseen circumstances, and on the basis of the need for rational management of the living resources:

a) the total allowable catch for individual stocks or complexes of stocks, taking into account the best scientific evidence available to it, the interdependence of stocks, the work of appropriate international organizations and other relevant factors;

b) after appropriate consultations, allotments for fishing vessels of the other Party and the areas within which these allotments may be fished. The two Parties shall have as their aim the realization of the satisfactory balance between their fishing possibilities in their respective fishery zones. In determining these fishing possibilities, each Party shall take into account:

(i) the habitual catches of both Parties,

(ii) the need to minimize difficulties for both Parties in the case where fishing possibilities would be reduced,

(iii) all other relevant factors.

The measures to regulate fisheries taken by each Party for the purpose of conservation by maintaining fish stocks at, or restoring them to, levels which can produce the maximum sustainable yield shall not be of such a nature as to jeopardize the full exercise of the fishing rights allocated under the Agreement.

Article 3

Each Party may require that fishing in its area of fisheries jurisdiction by fishing vessels of the other Party shall be subject to licence. The competent authority of each Party shall, as appropriate, communicate in due time to the other Party the name, registration number, and other relevant particulars of the fishing vessels which shall be eligible to fish within the area of fisheries jurisdiction of the other Party. The second Party shall thereupon issue such licences in a manner commensurate with the possibilities for fishing granted under the provisions of Article 2(b).

Article 4

1. Fishing vessels of one Party shall, when fishing within the area of fisheries jurisdiction of the other Party, comply with the conservation measures and other terms and conditions established by that Party and with the rules and regulations of that Party in respect of fisheries.

2. Appropriate advance notice shall be given of any new terms, conditions, laws or regulations.

Article 5

1. Each Party shall take all necessary measures to ensure compliance with the provisions of this Agreement and other relevant regulations by its vessels.

2. Each Party may take within its area of fishing jurisdiction such measures, in conformity with international law, as may be necessary to ensure compliance with the provisions of this Agreement by vessels of the other Party.

Article 6

The Parties undertake to cooperate to ensure proper management and conservation of the living resources of the sea, and to facilitate the necessary scientific research in this respect, both bilaterally and through appropriate international bodies, particularly in relation to stocks of common interest occurring in areas within the fisheries jurisdiction of either Partiy and in the areas beyond and adjacent to such areas.

Article 7

The Parties agree to consult on questions relating to the implementation and proper functioning of this Agreement.

In the event of a dispute concerning the interpretation or application of this Agreement, such a dispute shall be the subject of consultations between the Parties.

Article 8

Nothing in the present Agreement shall affect or prejudice in any manner the views of either Party with respect to any question relating to the Law of the Sea.

Article 9

The Parties shall assist in fisheries cooperation between interested organizations, cooperatives and companies in cases, where there is a mutual interest.

Article 10

The present Agreement shall apply, on the one hand, to Estonia and, on the other hand, to the Faroe Islands.

Article 11

This Agreement shall enter into force on the date on which the Contracting Parties notify each other of the completion of the procedures necessary for this purpose. Pending its entry into force it shall be applied provisionally with effect from the 20th February 1992.

Article 12

This Agreement shal remain in force for an initial period of 5 years after the date of its entry into force. In the event of the Agreement not being terminated by either Party through notice of termination given at least nine months before the expiry of that period, it shall remain in force for additional periods of 2 years' duration thereafter, provided that notice of termination has not been given at least six months before the expiry of any such period.

Article 13

This Agreement is drawn up in three copies in the Faroese, Danish and Estonian languages, each of these texts being equally authentic.

Agreed Record of Fisheries Consultations between The Faroe Islands and Estonia Copenhagen 20th February 1992.

1. A delegation representing the Fisheries Authorities of the Faroe Islands, headed by Director of Fisheries, Kjartan Hoydal, and a delegation representing the Fisheries Authorities of Estonia, headed by Councellor Jaak Pöllu, met in Copenhagen on 20th February 1992 for consultations on mutual fisheries in 1992.

The participants in the two delegations are named in the ./. Annex.

2. The Delegations took note of the agreement, according to note verbale from the Danish Embassy in Tallin of 19th December 1991, and telecommunication from the Estonian Fisheries authorities to The Faroese Fisheries authorities of 10th of January 1992, on continuation of mutual fishing in the first quarter of 1992, the catches in this period to be counted against fishing quotas to be determined when a final agreement were reached.

Furthermore, the Delegations took note of the ongoing negotiations on a Framework Agreement between The Government of Denmark and the Home Government of the Faroe Islands on the one hand and the Estonian Government of the other hand on mutual fisheries relations between The Faroe Islands and Estonia, and of the intention of the Parties to conclude such agreement as soon as practically possible.

3. With this in mind, the Delegations have agreed to recommend to their competent authorities the following arrangement for mutual fishing in 1992 :

a. The Faroese Authorities will grant a quota of 6.000 tonnes of blue whiting for Estonian vessels. Includend in these 6.000 tonnes a by-catch of mackerel up to 10 % will be allowed. These 6.000 tonnes will be granted in exchange for the quotas mentioned in 3. b and taking into account the special difficulties faced by the Estonian fishing industry trying to adapt to changed circumstances and the very depressed state of the Baltic cod resource.

b. The Estonian Authorities will grant the following quotas for Faroese vessels:

500 tonnes of cod

200 tonnes of herring

20 tonnes of salmon

c. The number of Estonian vessels licensed to fish in Faroese waters shall be 3

The number allowed to fish simultaneously in the "main fishing area of blue whiting", which may be established by the Faroese autorities: 2 .

d. The number of Faroese vessels licensed to fish in Estonian waters shall be 8 .

e. The vessels which on this date have a licence to fish in the waters of the other Party shall continue to have such licence for the rest of 1992 unless a change is requested by either Party.

f. Both Sides will as soon as possible inform the other Side of the applicable rules for the fishing conducted by the other Side in its waters.

4. The Delegations agreed to recommend to their authorities to facilitate co-operation between their respective commercial fisheries sectors. In the context of such co-operation, additional allocations to of blue whiting for Estonian vessels in Faroese waters may be considered.

5. The Parties shall notify oneanother as soon as their competent authorities have decided upon the implementation of the arrangements agreed under Article 3.

For the Fisheries Authorities of the Faroe Islands:

Kjartan Hoydal

For the Fisheries Authorities of Estonia:

Jaak Pöllu

Annex

Fisheries consultations between The Faroe Islands and Estonia, Copenhagen 20th February 1992.

Delegation representing The Faroe Islands:

Kjartan Hoydal	Director of Fisheries, Faroese Home Government.
Ulla Wang	Head of section, department of Fisheries
Tryggvi Johansen	Head of Faroese Government Office in Co penhagen
Árni Olafsson	Councellor on Faroe Islands Affairs, Da nish Ministry of Foreign Affairs.

Delegation representing Estonia:

Jaak Pöllu	Councillor, National Estonian Board of Fisheries.
Arvo-Jürgen Alas	Estonian Ambassador in Copenhagen.

Agreed Record of Conclusions of Negotiations on a Framework Agreement on Mutual Fisheries between Estonia and the Faroe Islands Copenhagen, 20th February 1992

1. 20th February 1992 a delegation representing the authorities of Denmark and of the Faroe Islands and a delegation representing Estonian authorities met in Copenhagen for negotiations on a framework agreement between the Government of Denmark and the Home Government of The Faroe Islands of the one Part and the Government of Estonia of the other Part on Mutual Fisheries between The Faroe Islands and Estonia.

./. A list of the two delegations is attached in the Annex.

2. The delegations agreed upon the wording of the attached initialled text, which they will recommend their respective governments to prepare for signing as soon as practically possible.

For the delegetation representing Estonia:

Arvo-Jürgens Alas

Jaak Pöllu

For the delegation representing Denmark and the Faroe Islands:

Árni Olafsson

Kjartan Hoydal

Annex

Negotiations between a delegation representing The Government of Denmark and the Home Government of The Faroe Islands and a delegation representing the Authorities of Estonia, concerning af framework agreement on mutual fisheries between the Faroe Islands and Estonia, Copenhagen 20th February 1992.

Delegation representing The Government of Denmark and the Home Government of The Faroe Islands:

Árni Olafsson	Councellor on Faroe Islands Affairs, Danish Ministry of Foreign Affairs.
Kjartan Hoydal	Director of Fisheries, Faroese Home Government.
Ulla Wang	Head of section, department of Fisheries
Tryggvi Johansen	Head of Faroese Government Office in Copenhagen

Delegation representing Estonia:

Arvo-Jürgen Alas	Estonian Ambassador in Copenhagen
Jaak Pöllu	Councillor, National Estonian Board of Fisheries.

Skjal XXVII

THE GOVERNMENT OF LATVIA

of the one part, and

THE GOVERNMENT OF DENMARK AND THE HOME GOVERNMENT OF THE FAROE ISLANDS

of the other part

RECALLING the status of the Faroe Islands as a self-governing part of the Kingdom of Denmark;

CONSIDERING the vital importance for the Faroe Islands of fisheries which constitute their essential economic activity;

CONSIDERING their common desire to ensure the conservation and rational management of the fish stocks of the waters adjacent to their coasts;

TAKING into account the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982;

AFFIRMING that the extension by coastal states of their areas of jurisdiction over the living resources, and the exercise within these areas of sovereign rights for the purpose of exploring, exploiting, conserving and managing these resources, should be conducted pursuant to and in accordance with principles of international law;

HAVING REGARD to the fact that there is around the Faroe Islands a fishery zone extending to 200 nautical miles off the coast, and Latvia has an exclusive economic zone in the Baltic Sea, within which zones the Faroe Islands and Latvia respectively exercise sovereign rights for the purpose of exploring, exploiting, conserving and managing the living resources thereof;

DESIROUS of establishing the terms and conditions pertaining to fisheries of mutual concern,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1

Each Party shal grant access to fishing vessels of the other Party to fish within its area of fisheries jurisdiction in accordance with the provisions set out below.

Article 2

Each Party shall, as appropriate, determine annually for its area of fisheries jurisdiction, subject to adjustment when necessary to meet unforeseen circumstances, and on the basis of the need for rational management of the living resources:

a) the total allowable catch for individual stocks or complexes of stocks, taking into account the best scientific evidence available to it, the interdependence of stocks, the work of appropriate international organizations and other relevant factors;

b) after appropriate consultations, allotments for fishing vessels of the other Party and the areas within which these allotments may be fished. The two Parties shall have as their aim the realization of the satisfactory balance between their fishing possibilities in their respective fishery zones. In determining these fishing possibilities, each Party shall take into account:

(i) the habitual catches of both Parties,

(ii) the need to minimize difficulties for both Parties in the case where fishing possibilities would be reduced,

(iii) all other relevant factors.

The measures to regulate fisheries taken by each Party for the purpose of conservation by maintaining fish stocks at, or restoring them to, levels which can produce the maximum sustainable yield shall not be of such a nature as to jeopardize the full exercise of the fishing rights allocated under the Agreement.

Article 3

Each Party may require that fishing in its area of fisheries jurisdiction by fishing vessels of the other Party shall be subject to licence. The competent authority of each Party shall, as appropriate, communicate in due time to the other Party the name, registration number, and other relevant particulars of the fishing vessels which shall be eligible to fish within the area of fisheries jurisdiction of the other Party. The second Party shall, thereupon, issue such licences in a manner commensurate with the possibilities for fishing granted under the provisions of Article 2(b).

Article 4

1. Fishing vessels of one Party shall, when fishing within the area of fisheries jurisdiction of the other Party, comply with the conservation measures and other terms and conditions established by that Party and with the rules and regulations of that Party in respect of fisheries.

2. Appropriate advance notice shall be given of any new terms, conditions, laws or regulations.

Article 5

1. Each Party shall take all necessary measures to ensure compliance with the provisions of this Agreement and other relevant regulations by its vessels.

2. Each Party may take within its area of fishing jurisdiction such measures, in conformity with international law, as may be necessary to ensure compliance with the provisions of this Agreement by vessels of the other Party.

Article 6

The Parties undertake to cooperate to ensure proper management and conservation of the living resources of the sea, and to facilitate the necessary scientific research in this respect, both bilaterally and through appropriate international bodies, particularly in relation to stocks of common interest occurring in areas within the fisheries jurisdiction of either Party and in the areas beyond and adjacent to such areas.

Article 7

The Parties agree to consult on questions relating to the implementation and proper functioning of this Agreement.

In the event of a dispute concerning the interpretation or application of this Agreement, such a dispute shall be the subject of consultations between the Parties.

Article 8

Nothing in the present Agreement shall affect or prejudice in any manner the views of either Party with respect to any question relating to the Law of the Sea.

Article 9

The Parties shall assist in fisheries cooperation between interested organizations, cooperatives and companies in cases, where there is a mutual interest.

Article 10

The present Agreement shall apply, on the one hand, to Latvia and, on the other hand, to the Faroe Islands.

Article 11

This Agreement shall enter into force on the date on which the Contracting Parties notify each other of the completion of the procedures necessary for this purpose. Pending its entry into force it shall be applied provisionally with effect from 19 February 1992.

Article 12

This Agreement shall remain in force for an initial period of 5 years after the date of its entry into force. In the event of the Agreement not being terminated by either Party through notice of termination given at least nine months before the expiry of that period, it shall remain in force for additional periods of 2 years' duration thereafter, provided that notice of termination has not been given at least six months before the expiry of any such period.

Article 13

This Agreement is drawn up in three copies in the Faroese, Danish and Latvian languages, each of these texts being equally authentic.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized for this purpose, have signed this Agreement.

Agreed Record of Conclusions of Negotiations on a Framework Agreement on Mutual Fisheries between Latvia and the Faroe Islands Riga, 17 - 19 February 1992.

1. 17 - 19 February 1992 representatives of the Government of Denmark and the Home Government of the Faroe Islands of the one part and of the Government of Latvia of the other part met in Riga for negotiations on a framework agreement on mutual fisheries between the Faroe Islands and Latvia.

   The delegations were led by Head of the Faroese Home Government Atli P. Dam for the Home Government of the Faroe Islands and Ambassador Kirsten M. Biering for the Government of Denmark and by Deputy Minister of the Latvian Ministry of Maritime Affairs Andris Ukis for the Government of Latvia.

2. The delegations agreed upon the wording of the attached initialled text, which they will recommend their respective governments to prepare for signing as soon as practically possible.

For the Government of Latvia: _____
Andris Ukis

For the Government of Denmark: K. M. Biering
Kirsten M. Biering

For the Home Government of the Faroe Islands: Atli P. Dam
Atli P. Dam

Piga, February 17,1992.

Latvian -The Faroes Islands negotiations on fisheries.

Delegation of The Fareos Islands

A.Dam - head of delegation
J.Pitersen
K.Hoydal
U.Wang
T.Johansen
A.Olaffson
M.Skowgaard

Latvian delegation

A.Dandzbergs - head of delegation
A.Ukis
O.Stankevich
I.Sarmulis
I.Miluna
M.Pesse
G.Truksans
A.Semenkov
M.Zishko
A.Leus

Skjal XXVIII

THE GOVERNMENT OF LITHUANIA

of the one part, and

THE GOVERNMENT OF DENMARK AND THE HOME GOVERNMENT OF THE FAROE ISLANDS

of the other part

RECALLING the status of the Faroe Islands as a self-governing part of the Kingdom of Denmark;

CONSIDERING the vital importance for the Faroe Islands of fisheries which constitute their essential economic activity;

CONSIDERING their common desire to ensure the conservation and rational management of the fish stocks of the waters adjacent to their coasts;

TAKING into account the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982;

AFFIRMING that the extension by coastal states of their areas of jurisdiction over the living resources, and the exercise within these areas of sovereign rights for the purpose of exploring, exploiting, conserving and managing these resourcer, should be conducted pursuant to and in accordance with principles of international law;

HAVING REGARD to the fact that there is around the Faroe Islands a fishery zone extending to 200 nautical miles off the coast, and Lithuania has an exclusive economic zone in the Baltic Sea, within which zones the Faroe Islands and Lithuania respectively exercise sovereign rights for the purpose of exploring, exploiting, conserving and managing the living resources thereof;

DESIROUS of establishing the terms and conditions pertaining to fisheries of mutual concern,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1

Each Party shal grant access to fishing vessels of the other Party to fish within its area of fisheries jurisdiction in accordance with the provisions set out below.

Article 2

Each Party shall, as appropriate, determine annually for its area of fisheries jurisdiction, subject to adjustment when necessary to meet unforeseen circumstances, and on the basis of the need for rational management of the living resources:

a) the total allowable catch for individual stocks or complexes of stocks, taking into account the best scientific evidence available to it, the interdependence of stocks, the work of appropriate international organizations and other relevant factors;

b) after appropriate consultations, allotments for fishing vessels of the other Party and the areas within which these allotments may be fished. The two Parties shall have as their aim the realization of the satisfactory balance between their fishing possibilities in their respective fishery zones. In determining these fishing possibilities, each Party shall take into account:

(i) the habitual catches of both Parties,

(ii) the need to minimize difficulties for both Parties in the case where fishing possibilities would be reduced,

(iii) all other relevant factors.

The measures to regulate fisheries taken by each Party for the purpose of conservation by maintaining fish stocks at, or restoring them to, levels which can produce the maximum sustainable yield shall not be of such a nature as to jeopardize the full exercise of the fishing rights allocated under the Agreement.

Article 3

Each Party may require that fishing in its area of fisheries jurisdiction by fishing vessels of the other Party shall be subject to licence. The competent authority of each Party shall, as appropriate, communicate in due time to the other Party the name, registration number, and other relevant particulars of the fishing vessels which shall be eligible to fish within the area of fisheries jurisdiction of the other Party. The second Party shall thereupon issue such licences in a manner commensurate with the possibilities for fishing granted under the provisions of Article 2(b).

Article 4

1. Fishing vessels of one Party shall, when fishing within the area of fisheries jurisdiction of the other Party, comply with the conservation measures and other terms and conditions established by that Party and with the rules and regulations of that Party in respect of fisheries.

2. Appropriate advance notice shall be given of any new terms, conditions, laws or regulations.

Article 5

1. Each Party shall take all necessary measures to ensure compliance with the provisions of this Agreement and other relevant regulations by its vessels.

2. Each Party may take within its area of fishing jurisdiction such measures, in conformity with international law, as may be necessary to ensure compliance with the provisions of this Agreement by vessels of the other Party.

Article 6

The Parties undertake to cooperate to ensure proper management and conservation of the living resources of the sea, and to facilitate the necessary scientific research in this respect, both bilaterally and through appropriate international bodies, particularly in relation to stocks of common interest occurring in areas within the fisheries jurisdiction of either Party and in the areas beyond and adjacent to such areas.

Article 7

The Parties agree to consult on questions relating to the implementation and proper functioning of this Agreement.

In the event of a dispute concerning the interpretation or application of this Agreement, such a dispute shall be the subject of consultations between the Parties.

Article 8

Nothing in the present Agreement shall affect or prejudice in any manner the views of either Party with respect to any question relating to the Law of the Sea.

Article 9

The Parties shall assist in fisheries cooperation between interested organizations, cooperatives and companies in cases, where there is a mutual interest.

Article 10

The present Agreement shall apply, on the one hand, to Lithuania and, on the other hand, to the Faroe Islands.

Article 11

This Agreement shall enter into force on the date on which the Contracting Parties notify each other of the completion of the procedures necessary for this purpose. Pending its entry into force it shall be applied provisionally with effect from 3rd March 1992.

Article 12

This Agreement shall remain in force for an initial period of 5 years after the date of its entry into force. In the event of the Agreement not being terminated by either Party through notice of termination given at least nine months before the expiry of that period, it shall remain in force for additional periods of 2 years' duration thereafter, provided that notice of termination has not been given at least six months before the expiry of any such period.

Article 13

This Agreement is drawn up in three copies in the Faroese, Danish and Lithuanian languages, each of these texts being equally authentic.

Agreed Record of Fisheries Consultations between The Faroe Islands and Lithuania Vilnius 3rd March 1992.

1. A delegation representing the Fisheries Authorities of the Faroe Islands, headed by Director of Fisheries, Kjartan Hoydal, and a delegation representing the Authorities of Lithuania, headed by Deputy Minister of the Ministry of International Economic Relations, Vytautas Gricius, met in Vilnius on 3rd March 1992 for consultations on mutual fisheries in 1992.

The participants in the two delegations are named in the ./. Annex.

2. The Delegations took note of the ongoing negotiations on a Framework Agreement between The Government of Denmark and the Home Government of the Faroe Islands on the one hand and the Lithuanian Government on the other hand on mutual fisheries relations between The Faroe Islands and Lithuania, and of the intention of the Parties to conclude such agreement as soon as practically possible.

3. With this in mind, the Delegations have agreed to recommend to their competent authorities the following arrangement for mutual fishing in 1992 :

a. The Faroese Authorities will grant a quota of 6000 tonnes of blue whiting for Lithuanian vessels. Included in these 6000 tonnes a by-catch of mackerel up to 10 % will be allowed. These 6000 tonnes will be granted in exchange for the quotas mentioned in 3. b and taking into account the special difficulties faced by the Lithuanian fishing industry trying to adapt to changed circumstances and the very depressed state of the Baltic cod resource.

b. The Lithuanian Authorities will grant the following quotas for Faroese vessels:

550 tonnes of cod

200 tonnes of herring

10 tonnes of salmon

c. The number of Lithuanian vessels licensed to fish in Faroese waters shall be 6 on the basic list and 4 present any time.

The number allowed to fish simultaneously in the "main fishing area of blue whiting", which may be established by the Faroese autorities: 2.

d. The number of Faroese vessels licensed to fish in Lithuanian waters shall be 8.

e. The vessels which on 31st December 1991 had a licence to fish in the waters of the other Party shall be regarded as having such licence for the rest of 1992 unless a change is requested by either Party.

f. Both Sides will as soon as possible inform the other Side of the applicable rules for the fishing conducted by the other Side in its waters.

4. The Delegations agreed to recommend to their authorities to facilitate co-operation between their respective commercial fisheries sectors. In the context of such co-operation, additional allocations of blue whiting for Lithuanian vessels in Faroese waters may be considered.

5. The Parties shall notify oneanother as soon as their competent authorities have decided upon the implementation of the arrangements agreed under Article 3.

Vilnius, 3rd March 1992

For the Fisheries Authorities of the Faroe Islands:

Kjartan Hoydal

For the Authorities of Lithuania:

Vytautas Gricius

Annex

Fisheries consultations between The Faroe Islands and Lithuania, in Vilnius, 3rd March 1992.

Delegation representing The Faroe Islands:

Kjartan Hoydal	Director of Fisheries, Faroese Home Government.
Ulla Wang	Head of section, department of Fisheries
Árni Olafsson	Councellor on Faroe Islands Affairs, Danish Ministry of Foreign Affairs.
B. Dan Nielsen	Ambassador of Denmark in Lithuania.

Agreed Record of Conclusions of Negotiations on a Framework Agreement on Mutual Fisheries between Lithuania and the Faroe Islands
Vilnius, 3rd March 1992

---

1. On 3rd March 1992 a delegation representing the authorities of Denmark and of the Faroe Islands and a delegation representing Lithuanian authorities met in Vilnius for negotiations on a framework agreement between the Government of Denmark and the Home Government of The Faroe Islands of the one Part and the Government of Lithuania of the other Part on Mutual Fisheries between The Faroe Islands and Lithuania.

./. A list of the two delegations is attached in the Annex.

2. The delegations agreed upon the wording of the attached initialled text, which they will recommend their respective governments to prepare for signing as soon as practically possible.

For the delegation representing Lithuania:

Vytautas Gricius

For the delegation representing Denmark and the Faroe Islands:

Árni Ólafsson

Kjartan Hoydal

Annex

Negotiations between a delegation representing The Government of Denmark and the Home Government of The Faroe Islands and a delegation representing the Authorities of Lithuania, concerning a framework agreement on mutual fisheries between the Faroe Islands and Lithuania, Vilnius 3rd March 1992.

Delegation representing The Government of Denmark and the Home Government of The Faroe Islands:

B. Dan Nielsen,	Ambassador of Denmark in Lithuania.
Árni Olafsson	Councellor on Faroe Islands Affairs, Danish Ministry of Foreign Affairs.
Kjartan Hoydal	Director of Fisheries, Faroese Home Government.
Ulla Wang	Head of section, department of Fisheries of the Faroese Home Government.

List of Lithuanian delegation

Vytautas Gricius	- Deputy Minister of Ministry of ~~Foreign~~ Economic Relations of Lithuania
Algirdas Rusakevičius	- Deputy Minister of Ministry of Ariculture of Lithuania
Bronius Bradauskas	- Deputy Director General Enviromental Protection Departament of Lithuania
Algirdas Domarkas	- Director Fishery management and pisciculture Agency Enviromental Pratection Departament of Lithuania
Bernardas Krištanavičius	- Director General of Lithuanian Fishery Fleet State plant
Kęstutis Jaskutėlis	- First secretary of Departament International Treaties (Agreement Ministry of Foreign Affairs of Lithuania
Saulius Katuoka	- Head of Constitutional Law Department Academy Police of Lithuania
Algimantas Šinkus	- Deputy Director of Fisheries Department of Ministry of Agraculture of Lithuania
Bronius Rudzinskas	- Assistant Chief of Lithuanian Fishing Fleet State Plant

Skjal XXIX

Føroya Landsskjalasavn - nýggj lóg

Frágreiðing frá nevnd sett at gera uppskot til nýggja lóg um Føroya Landsskjalasavn.

INNIHALDSYVIRLIT

	Síða
1. Samandráttur	1
1.1 Setningur og arbeiðsgongd	1
1.2 Tørvur á nýggjari lóggávu	2
2. Endamálið við at varðveita savnindi	4
2.1 Skjalasøvn - ein fortreyt fyri rættartrygdini	4
2.2 Skjalsøvn - ein kunningarkelda	4
2.3 Dagsins skjøl - morgindagsins søguligu heimildir	6
2.4 Nýggj tøkni innan fyrisiting og skrivstovuvirksemi	7
3. Føroya Landsskjalasavn	8
3.1 Eitt stutt søguligt yvirlit	8
3.2 Søvn á Landsskjalasavninum	11
Uppskot til løgtingslóg um Føroya Landsskjalasavn	13
Viðmerkingar til einstakar fyrisetingar	24
Til bólk I	24
Til bólk II	24
Til bólk III	25
Til bólk IV	26
Til bólk V	30

Fylgiskjøl.

Skjal 1: Aftale mellem Statsministeriet og Færøernes Landsstyre om statens arkivalier på Færøerne.

Skjal 2: Søvn á Landsskjalasavninum.

Skjal 3: Løgtingslóg um landsbókasavn v.m., 2.mai 1952.

Skjal 4: Løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um landsbókasavn v.m., 9.apríl 1964.

1. SAMANDRÁTTUR:

1. 1. Setningur og arbeiðsgongd

Tann 4. august 1988 samtykti Landsstýrið at seta nevnd við tí setningi at gera uppskot til nýggja lóg um Føroya Landsskjalasavn og virksemi tess. Nevndin fekk hendan arbeiðssetning:

> "at gera uppskot til lóg um Føroya Landsskjalasavn við hesum endamáli:
>
> 1. At tryggja at skjøl hjá tí almenna verða varðveitt á tryggan og skilagóðan hátt, meðan tey enn eru í nýtslu hjá fyrisitingini.
>
> 2. At varðveita tey skjøl, sum fyrisitingin, lóggávuvaldið og dómsvaldið ikki nýta í dagliga virkseminum og soleiðis tryggja privat og almenn rættarárhugamál.
>
> 3. At varðveita og røkja tann søguliga og siðsøguliga mentunararv, sum skjølini umboða.
>
> 4. At granska hetta tilfar og veita granskingini ta tænastu, sum sømir seg einum nútímans tjóðskjalasavni.
>
> 5. At tryggja at týðandi pappír, handrit og skjøl hjá privatum - einstaklingum eins og fyritøkum, verða varðveitt í landinum."

Í nevndina vórðu vald Johan Djurhuus, skrivstovustjóri, Inger Christiansen, fulltrúi og Jóannes Dalsgaard, landsskjalavørður, ið varð tilnevndur formaður av landstýrinum. Hjørdis Trónd, umsitingarleiðari á Landskjalasavninum, varð somuleiðis av landstýrinum sett sum skrivari hjá arbeiðsnevndini.

Nevndin hevur havt 20 fundir og nevndin hevur kannað galdandi lóggávu á økinum, rættarreglur og skjalasavnslóggávuna í flestu grannalondum okkara. Eisini hevur nevndin kannað ta fyristingarligu siðvenju, sum er grundarlagið undir virksemi landsskjalasavnsins og

viðurskifti savnsins við stovnar og almenning.

1. 2. Tørvur á nýggjari lóggávu

Nevndin hevur gjøgnumgingið galdandi lóggávu og siðvenju í sambandi við virksemið hjá landsskjalasavninum og skjalagoymslum hjá almennum stovnum, og heldur nevndin tørv vera á nýggjari lóggávu. Hetta stendst fyrst og fremst av, at almenna fyrisitingin er nógv vaksin, síðan lóg um Føroya Landsbókasavn, ið eisini fevnir um landsskjalasavnið, varð samtykt í 1952. Eisini eru gransking og vísindi nógv ment síðan 1952. Harvið er tørvurin á atgeingi til kunningartilfar um føroysk viðurskifti nógv vaksin í hesum skeiði.

Tørvur er eisini á meira nágreiniligum reglum fyri dagliga rakstri landsskjalasavnins og fyri journalisering og arkivering hjá almennum stovnum. Av hesum orsøkum er tað átroðkandi at skipa viðurskiftini millum landsskjalasavnið og almennu stovnarnar við formligum og skrivaðum reglum.

Í sambandi við, at landsstýrið og ríkismyndugleikarnir hava skrivað undir sáttmála um skjalasøvn danska statsins í Føroyum, verður eisini neyðugt við skrivaðum rættarreglum fyri avhendingum, eftirliti og atgeingi til nýtslu av skjølum.

Nevndin er samd um at mæla til uppskot til løgtingslóg, ið nærri fastleggur endamál og skipan landsskjalasavnsins, viðurskifti landskjalasavnsins við almennu stovnarnar, atgeingi at skjalatilfari og viðurskiftini viðvíkjandi privatum skjølum.

Nevndin mælir í lógaruppskotinum til, eins og gjørt er í fleiri av grannalondum okkara, at lýsa skjalasøvnini sum part av menuntararvinum, ið eigur at verða varðveittur av kunningarligum, mentunarligum og rættarligum orsøkum.

Eisini mælir nevndin til, at landsskjalasavnið skal hava eftirlit við skjalasøvnunum hjá almennum stovnum og annars ráðgeva teimum í spurningum um málsgerð (sagsdannelse) og í varðveitingarspurningum sum heild, herundir hvussu teir best innrætta sínar skjalagoymslur. Víðari mælir nevndin til, at eisini skjøl hjá kommununum koma undir lóg um landsskjalasavn og, at landskjalasavnið eigur at savna inn skjøl hjá privatum fyritøkum og einstaklingum.

Viðvikjandi tørvinum á skrivaðum rættarreglum fyri dagliga virksemi landsskjalasavnins, viðurskifti savnsins við lands- og ríkisstovnar v. m. mælir nevndin til, at hesi viðurskifti verða skipað við kunngerðum, reglugerðum og rundskrivum.

Spurningurin um atgeingi at savnindum, ið eru avhend landsskjalasavninum, er ein sera átroðkandi spurningur. Avtalan millum landsstýrið og stjórnina um, at savnindi hjá ríkisstovnum skulu avhendast landsskjalasavninum ger tað neyðugt, at somu atgeingireglur verða at galda í Føroyum sum í Danmark. Orsøkin til hetta er, at somu savnindi og einstøk skjøl í ávísan mun eru at finna í søvnunum hjá bæði lands- og ríkisstovnum. Donsku reglurnar, soleiðis sum tær eru orðaðar í uppskoti til fólkatingslóg um skjalasøvn, eru liberaliseraðar í mun til galdandi reglur. Sama mælir nevndin til at gera við føroysku reglurnar um atgeingi. Eins og gjørt er í danska lógaruppskotinum eru undantøk gjørd, og fyrivarni tikin til tess at tryggja almenn áhugamál og til tess at verja privat viðurskifti hjá tí einstaka. Víst verður annars til viðmerkingarnar til bólk IV í lógaruppskotinum.

2. ENDAMÁLIÐ VIÐ AT VARÐVEITA SAVNINDI

2. 1. Skjalasøvn - ein fortreyt fyri rættartrygdini

Skjalasøvnini eru samfelagsins minni. Skjalassøvnini eru vorðin til sum ein partur av fyrisitingini gjøgnum øldir. Síðan ein miðsavnað ríkisfyrisiting spakuliga vaks fram frá 1600-talinum, hevur tað verið neyðugt at festa ikki bert lógir, men eisini fyrisitingarligar avgerðir, dómar og virksemi myndugleikanna á blað. Henda siðvenja, ið er galdandi fyri øll rættarsamfeløg, hevur verið og er ein fortreyt fyri, at myndugleikarnir kunnu skjalprógva síni rættindi og sínar avgerðir mótvegis vinnulívi og borgarum.

Henda siðvenja fyri eini skrivligari og skjalfestari fyrisiting er samstundis ein fortreyt fyri rættartrygd borgaranna ella v.ø.o. ein fyritreyt fyri, at borgarin til eina og hvørja tíð skal kunna skjalprógva sín rætt mótvegis myndugleikunum og øðrum medborgarum.

2. 2. Skjalasøvn - ein kunningarkelda

Sum samfelagsgongdin hevur verið tey seinastu hundrað árini, er mongdin av skjølum, sum eru vorðin til í fyrisitngarligum høpi, vaksin nógv. Henda gongd hevur eyðkent viðurskiftini í øllum nútímans samfeløgum.

Tær upplýsingar, sum eru at finna í einum skjali ella einum savnindum, eru av einum øðrvísi slagi ella náttúru enn tað, sum finnst í bókum ella bløðum. Eitt skjal verður sum oftast til sum liður í viðgerðini av einumhvørjum máli. Skjalið er vanliga partur av eini røð av skjølum, sum hvørt sær kanska ikki eru so upplýsandi, men sum samlað kunnu siga nógv um eitt mál og um teir spurningar, ið málið snýr seg um, hvussu málið er íkomið sum heild, og hvussu tað er vorðið viðgjørt. Skjalasøvn eru soleiðis keldur til kunningar, og upplýsingarnar liggja so at siga í tveimum løgum. Í fyrsta lagi er talan um tær upplýsingar, sum hvørt einstakt skjal

goymir. Í øðrum lagi er talan um tann kunnleika, sum skjalasavnið sjálvt gevur um mál, málsviðgerð og grundarlagið undir einihvørji avgerð hjá lóggávuvaldi, fyrisiting ella dómsvaldi.

Men eitthvørt skjalasavn hjá stovni er annað og meira enn ein liður í einihvørjari fyrisitingarligari málsviðgerð. Savnið er samstundis ein heimild hjá samtíðar og framtíðar granskarum til so at siga øll sløg av vísindum - tað veri seg búskaparlig, samfelagslig, náttúruvísindalig, søgulig ella siðsøgulig vísindi. At varðveita skjøl hjá tí almenna er tí ikki bert góð og ábyrgdarfull fyrisitingarlig siðvenja - tað er eisini ein spurningur um mentunarpolitikk. Tað er hetta, hugsað verður um, tá tikið verður til, at dagsins savnindi eru framtíðarinnar heimildir.

Út frá hesum heldur nevndin, at tað er samfelagsins uppgáva at tryggja samtíð og eftirtíð so dygdargott og so væl umboðað heimildartilfar sum til ber. Tað hevur tí stóran mentanarligan týdning, at skjalasøvn hjá tí almenna eins væl og hjá privatum verða varðveitt og røkt á ein slíkan hátt, at tey eru atgeingilig og nýtilig so langt inn í framtíðina, sum til ber. Nevndin heldur tí, at varðveitsla av teimum skrivaðu heimildunum, sum skjalasøvnini goyma, eigur at verða javntsett við røkt og verju av øðrum mentanarvirðum sum t. d. fornminnum, bókmentum og list. Nevndin er sannførd um, at henda uppgáva, sum frá líður, fer at seta alt størri krøv til varðveiting, skráseting og atgeingi, av tí at samfelagið er í støðugari menning og tí, at so nógvar broytingar eru hendar og framvegis fara at henda.

Nevndin skal eisini vísa á, at heimildartilfarið fyri eftirtíðini kemur at geva eina skeiva mynd av viðurskiftunum frá eini og hvørjari tíð, um bert skjølini hjá almennum myndugleikum verða varðveitt og tryggjað fyri eftirtíðina. Privata vinnulívið, einstaklingar og felagsskapir skapa

eisini stórar mongdir av skjølum á ymiskum miðlum. Hesi skjøl eru, eins og almenn skjøl, sera týðandi heimildir til nógv ymisk samfelagsviðurskifti, sum kanska ikki verða lýst í tí heimildartilfari, sum stavar frá almennum stovnum.

Av hesi orsøk heldur nevndin tað vera eina sjálvsagda uppgávu hjá landsskjalasavninum at savna skjøl og handrit hjá privatum, men nevndin heldur tað ikki vera beint beinleiðis at áleggja privatum somu avhendingarskyldu, sum almennir stovnar hava. Heldur mælir nevndin til, at landskjalasavninum verður álagt at skráseta týðandi privatsøvn og tryggja, at tær upplýsingar, ið hesi søvn goyma, verða verandi í landinum.

2. 3. Dagsins skjøl - morgindagsins søguligu heimildir

Tað er nevnt frammanfyri, at tey skjøl, sum í dag verða til í fyrisitingini, eru at meta sum heimildir til mestsum øll viðurskifti á okkara døgum. Hetta merkir við øðrum orðum, at tað tilfar, sum verður goymt til eftirtíðina, verður varðveitt á ein slíkan hátt, at tey eru nýtilig eisini eitt nú um 50 ella 100 ár. Við teimum stóru mongdum av skjølum í huga, sum ein nútímans fyrisiting skapar, er neyðugt við nágreiniligari skráseting av dagliga virkseminum hjá almennum stovnum og við yvirlitum yvir skjalagoymslurnar hjá teimum einstøku almennu stovnunum. Tað er við øðrum orðum neyðugt at hava eina fasta journaliserings- og skjalagoymsluætlan. Hesar skipanir eiga at vera so væl innrættaðar, at tær ikki bert eru eitt amboð hjá fyrisitingini í dag, men tær skulu eisini kunna nýtast av eftirtíðini - granskingini - sum leitingarlykil til skjalasavnið hjá hvørjum einstøkum almennum stovni. Bert fáir almennir stovnar lúka hesar treytir í dag. Tað verður tí mælt til, at landsskjalasavnið, eins og líknandi stovnar í okkara grannalondum, skal verða ráðgevandi hjá almennum

stovnum í journal- og goymsluspurningum. Mælt verður eisini til, at landsskjalasavnið verður eftirlitsmyndugleiki við journalskipanum og skjalagoymslum stovnanna, meðan savnindini enn eru í varðveitslu hjá viðkomandi stovni.

2.4. Nýggj tøkni innan fyrisiting og skrivstovuvirksemi

Nýggja tøknin innan fyrisiting og skrivstovuvirksemi verður stundum hildin at gera tørvin á skjalagoymslum minni. Tað verður eisini ført fram, at nýggja tøknin verður at føra til eina pappírsleysa fyrisiting. Royndir úr útheiminum vísa, at tað er beint tvørturímóti. Hóast EDV og ETV tøkni, magnetbond, skannarar og ymsisk sløg av mikrofilmum og mikrokortum vinna alt meira fram innan almennu fyrisitingina, so veksur pappírsmongdin tilsvarandi. Hetta stendst av, at hóast alla nútímans tøkni, so hevur eingin miðil higartil kunnað avloyst útskrivtir á pappíri av einumhvørjum slagi í vanligari fyrisitingarligari málsviðgerð.

Hinvegin er eingin ivi um, at nýggja tøknin lættir munandi um í øllum vanligum fyrisitingarligum arbeiði. Men, sum nevnt, vísa royndir í teimum londum, sum eru komin longst við sokallaðari "pappírsleysari" fyrisiting, at tørvurin á skjalagoymslum er minst líka stórur sum við vanligari fyrisiting av tí "gamla" slagnum.

Men nýggja tøknin skapar ein álvarsaman trupulleika í samband við, at upplýsingarnar einaferð í framtíðini skulu nýtast í øðrum samanhangi enn fyrisitngarligum - eitt nú við granskingarendamáli. Her vísa royndirnar úr øðrum londum, at trupulleikar taka seg upp við tað, at tøknin sjálv broytist so skjótt, at eftir fáum ártíggjum eru tól ikki tøk, ið kunnu lesa tær upplýsingar, ið eru goymdar á teimum ymsu miðlunum. Hesi viðurskifti eru longu nú við at geva vísindinunum um allan heim trupulleikar. Roynt verður á ymsan hátt at vinna á hesum trupulleikum, men best er at

fyribyrgja, at teir yvirhøvur stinga seg upp. Hetta kann verða gjørt við, at onkur stovnur, aloftast ríkisskjalasavnið í viðkomandi landi, hevur myndugleika at áleggja almennum stovnum at varðveita sínar fyrisitingarligu upplýsingar á ein slíkan hátt, at hesar upplýsingar skulu kunna nýtast uttan serstaka tøkni - eisini leingi eftir, at avvarandi stovnar ikki hava brúk fyri teimum longur.

Tað skjalatilfar, sum verður til í fyrisitingini, skal við øðrum orðum kunna nýtast eisini tann dag, tað bert hevur søguligan ella annan vísindaligan áhuga. Lagt kann verða afturat, at tekniskt hevur hetta higartil borið til í teimum londum, sum hava lagt seg eftir at finna útvegir fyri varðveitslu av upplýsingum, sum í almennu fyrisitingini hava verið goymdar við nýggjari tøkni. Hetta hevur verið gjørt við samráðingum millum avvarandi ríkisskjalasavn og stovnarnar, har funnið er fram til nýtiligar reglur og hóskandi tøkni.

3. FØROYA LANDSSKJALASAVN

3. 1. Eitt stutt søguligt yvirlit

Føroya Landsskjalasavn varð sett á stovn í 1932 og fyrsta savnið, ið varð lagt á goymslu har, var skjalasavn Føroya løgtings. Søga savnsins gongur tó í veruleikanum aftur til 1859, tá Leigubúðin í Tinganesi varð innrættað til skjalagoymslu fyri landsins almennu skjøl. Her í Leigubúðini vórðu savnað skjølini hjá løgtingi, amtmanni, sorinskrivara, fúta o. ø.

Men um aldarmótið varð savnið skilt sundur aftur. Søvnini hjá teimum einstøku embætunum vórðu nú flutt til nýggju embætishúsini hjá donsku embætismonnunum, meðan onnur søvn, t. d. bøkur og skjøl hjá Kgl. Handlinum, vórðu send til

ríkisskjalasavnið í Keypmannahavn í varðveitlsu (depot). Yngri bøkur og skjøl løgtingsins vórðu flutt til amtmannshúsini av tí, at amtmaðurin um hetta mundið var avgreiðslustjóri hjá løgtinginum. Tær elstu tingbøkurnar vórðu fluttar á skrivstovu sorinskrivarans.

Spurningurin varð eftir hetta, um bøkur og skjøl, sum ikki longur vóru í nýtslu hjá løgtingi og embætum - skjøl, sum nú mest høvdu søguligan og annan vísindaligan áhuga - skuldu verða send til Ríkisskjalasavnið í Keypmannahavn ella tey skuldu verða verandi í Føroyum. Hesin spurningur var frammi á løgtingi í 1904, tá bókasavnsmálið var til umrøðu. Undir hesari viðgerð mæltu fleiri tingmenn til, at hetta tilfar varð varðveitt í Føroyum í einum møguligum nýggjum bókasavnshúsum ella einum nýggjum tinghúsi. Tingmenn vóru samdir um tann mentunarliga týdning, sum bøkur og skjøl hins almenna í Føroyum høvdu. Teir hildu eisini, at tað fór at verða alt ov uttanhanda hjá fyrisiting og dómsvaldi, um stórir partar av almennu skjalasøvnunum vóru í varðveitslu uttanlanda. Teir vóru tí lítið hugaðir at lata hetta tilfar fara av landinum.

Síðan var spurningurin um skjølini hjá donsku embætismonnunum frammi aftur av og á - eitt nú í 1911, tá embætismenninir vórðu spurdir um støðu teirra til hendan spurning. Allir embætismenn mæltu frá, at savnindir vórðu send til Danmarkar. Teir mæltu í staðin til, at sett varð á stovn eitt alment skjalasavn í Føroyum. Í 1920 mælti Jóannes Patursson til, at játtaður varð peningur til at skipa og skráseta skjalasøvnini hjá ríkisstovnunum í Føroyum. Úrslitið av hesum gjørdist, at løgtingið samtykti at mæla ríkisstýrinum til at byggja hús til amtsbókasavn, landsskjalasavn og fornminnissavn. Løgtingið grundaði støðu sína á bæði mentunarlig og fyrisitingarlig sjónarmið. Tingið vildi varðveita tað søguliga heimildartilfar, sum skjalasøvnini umboða í landinum sum ein part av føroyskum

mentunararvi. Men løgtingið helt enn sum áður, at tað eisini fór at verða alt ov óhøgligt hjá fyrisiting og dómsvaldi, at lata embætisskjølini verða í varðveitslu í Danmark.

Málið varð eisini viðgjørd av donsku savnsmyndugleikunum, sum mæltu til, at skjalasavn varð sett á stovn í Føroyum. Síðan vóru samráðingar í nøkur ár millum løgting og ríkisstýri, og endaðu hesar samráðingar við, at samtykt varð at byggja nýggj hús til bókasavn, skjalasavn og fornminnissavn. Farið varð undir at byggja í 1928, og 1. juli 1932 varð "Færø Lands Arkiv" sett á stovn við skrivstovu, goymslu og lesistovu í nýggju bókasavnshúsunum á Debesartrøð. Savnið varð yvirtikið sum sermál í 1952 og skipað við løgtingslóg nr. 31 frá 2. maj 1952 um landsbókasavn v.m..

Longu í 1940 vóru húsini ov smá, og landsskjalasavnið noyddist at leiga høli til goymslur. Í 1960 keypti landsstýrið Müllerstrøð til savnsbyggningar og í 1965 varð nýtt landsbóka- og skjalasavn detailprokjekterað. Men hetta projekt fall á løgtingi í 1966 og landsbókasavnið varð bygt einsamalt.

Í 1972 var støðan orðin tann, at Føroya Landsskjalasavn búleikaðist í 4 ymiskum bygningum í Tórshavn. Landstýrið avgjørdi tá at flyta landsskjalasavnið í starvsstovuhúsini, ið vóru í gerð á Debesartrøð. Í starvstovubygninginum fekk landsskjalasavnið høvuðsgoymslu, lesistovu og skrivstovuhøli, men framvegis var neyðugt at leiga goymsluhøli. Í áttatiárunum øktist hølistørvurin munandi, og mælti landstýrið tí á vári 1988 løgtinginum til at samtykkja lóg um bygging av nýggjum landsskjalasavni. Hetta varð samtykt av løgtinginum (Ll. nr. 58 frá 5.juni 1988). Av tí at óvæntaðir trupulleikar tóku seg upp í sambandi við grundøkið, er byggingin ikki byrjað enn. Landsskjalasavnið búleikast tí framvegis í 4 ymiskum húsum.

3. 2. Søvn á landsskjalasavninum

Frammanfyri er greitt frá, hví tað av rættarligum og mentunarligum orsøkum er umráðandi at varðveita skjøl hjá lóggávuvaldi, fyrisiting, dómsvaldi og privatum. Nevndin heldur tað vera rímiligt í sambandi við hesar almennu viðmerkingar stutt at greiða frá teimum søvnum, sum landsskjalasavnið goymir. Yvirlitið er lagt við sum skjal 2 og skal nevndin bert enda sínar almennu viðmerkingar við stutt at lýsa tey savnindi, ið eru til skjals á landsskjalasavninum.

Landsskjalasavnið goymir í dag handrit og savnindi, ið fevna um eitt út við 700 ára langt tíðarskeið. Elsta handritið stavar frá 1298 og yngstu savnindini eru frá 1986. Í vavi fevna søvnini á landsskjalasavninum um um leið 5000 hillametrar. Umframt savnindi frá almennum stovnum eru eisini bøkur og skjøl hjá privatum eitt nú vinnufyritøkum, yrkisfeløgum og einstaklingum á landsskjalasavninum. Øll hesi søvn, savnindi og handrit eru ríkar heimildir til Føroya søgu og til at kalla øll viðurskifti Føroyum viðvíkjandi í fortíð og nútíð. Tað er sermerkt fyri landsskjalasavnið, at tað, hóast savnið er landsstovnur, eisini fevnir um savnindi hjá ríkisstovnum í Føroyum. Fyri 1948, tá heimastýrislógin kom í gildi, var tað sjálvsagt, at stovnar ríkisins avhendu síni savnindi til landsskjalasavnið. Eftir 1948 helt henda siðvenja fram, hóast skjalasøvn í 1952 vórðu yvirtikin sum føroyskt sermál. Spurningurin, hvørt tað var beint at lata skjøl hjá donskum ríkisstovnum í Føroyum varðveita á savni undir heimastýrinum, var so av og á havdur á lofti. Sæð frá einum føroyskum sjónarmiði kundi tað bert vera ein fyrimunur, at savnindi hjá ríkisstovnum vóru í varðveitslu hjá landskjalasavninum. Savnindi hjá donskum ríkisstovnum snúgva seg jú um føroysk viðurskifti og eru tey tí týdningarmiklar heimildir til Føroya søgu. Tað ráddi tí um at tryggja, at

hetta søguliga tilfar varð verðandi í Føroyum og varð hendan trygd fingin til vega við avtaluni millum ríkisstýrið og landsstýrið frá 12. oktober 1990 um savnindi danska statsins í Føroyum. Sambært hesa avtalu skulu stovnar ríkisins í Føroyum avhenda síni savnindi til landsskjalasavnið eftir ávísum reglum. Fyri hesi savnindi galda tær til eina og hvørja tíð galdandi donsku atgeingisreglurnar. Við avtaluni varð sostatt tryggjað, at virðismikið søguligt tilfar við uppruna í Føroyum, men annars er vorðið til í donsku fyrisitngini í Føroyum, verður verandi í Føroyum. Avtalan um savnindi ríkismyndugleikana í Føroyum er enn ikki sett í gildi, tí hon hevur sum fortreyt, at somu reglur verða at galda fyri savnindi hjá landsstovnum, sum galda fyri savnindi hjá ríkisstovnum. Uppskot til løgtingslóg um Føroya landsskjalasavn lýkur hesar treytir. Hetta merkir sostatt, at verður uppskotið samtykt verða øll savnindi hjá ríkismyndugleikum uttan slík, sum stava frá stovnum undir verjuni, varðveitt í Føroyum. Avtalan er hjáløgd sum skjal nr. 1.

Søvnini á landsskjalasavninum eru skipað eftir altjóða grundregluni um uppruna (proveniensprincippið). Hetta merkir, at savnindini eru varðveitt og skipað eftir teimum stovnum, ið upprunaliga hava avhent tey til landsskjalasavnið. Eisini merkir hetta, at savnindi framvegis verða verðandi skipað eftir somu grundreglum, sum tey vóru skipað eftir, meðan tey enn vóru í nýtslu hjá viðkomandi stovni. Sí annars skjal 2, har sett er eitt yvirlit yvir teir stovnar, hvørs savnindi eru á landsskjalasavninum.

U p p s k o t

til

løgtingslóg um Førova Landsskjalasavn.

U p p s k o t

til

løgtingslóg um Føroya Landsskjalasavn.

Bólkur I.
Endamál.

§ 1. Skjalasøvnini eru ein partur av mentunararvi landsins. Savnindi hjá almennum stovnum, samanber § 5, skulu goymast og varðveitast við tí í hyggju at síggja til rættin til og tørvin á upplýsing og gransking.
Stk. 2. Um savnindi ríkisins Føroyum viðvíkjandi verður landsstýrinum heimilað at gera avtalu við avvarðandi ríkismyndugleika.

§ 2. Føroya Landsskjalasavn, hereftir nevnt landsskjalasavnið, skal savna, skipa, varðveita, lýsa og rokja tey skjøl, sum almennir stovnar avhenda til savnið.
Stk. 2. Viðvíkjandi savnindum hjá privatum verður vist til bólk V.

§ 3. Landsskjalasavnið skal veita almennum stovnum, privatum og granskingini upplýs-

lagtingslov om Færøernes Landsarkiv.

Kapitel I.
Formål.

§ 1. Arkiverne er en del af landets kulturarv. De offentlige myndigheders arkivalier skal bevares og varetages med det for øje at tilgodese retten til og behovet for information og forskning.
Stk. 2. Om statens arkivalier vedrørende Færøerne bemyndiges landsstyret til at indgå aftale med vedkommende statsmyndighed.

§ 2. Færoernes Landsarkiv, herefter benævnt landsarkivet, skal indsamle, ordne, bevare, beskrive og varetage det materiale, som de offentlige institutioner afleverer til arkivet.
Stk. 2. Vedrørende private arkivalier henvises til kapitel V.

§ 3. Landsarkivet skal stille oplysninger fra sine samlinger til rådighed for

ingar frá søvnum sínum. Fyri hesar tænastur kann landsskjalasavnið áseta gjald eftir reglum, sum landsstýrið góðkennir.

Stk. 2. Landsskjalasavnið skal sjálvt ella í samstarvi við onnur inna gransking í tilknýti til savn tess.

offentlige institutioner, private og forskningen. For disse tjenesteydelser kan landsarkivet fastsætte vederlag efter regler, som landsstyret godkender.

Stk. 2. Landsarkivet skal alene eller i samarbejde med andre udføre forskning i tilknytning til sine samlinger.

Bólkur II.
Skipan.

§ 4. Landsskjalasavnið er stovnur undir landsstýrinum undir leiðslu av einum landsskjalavørði, sum landsstýrið setir.

Stk. 2. Landsstýrið ásetur gjøllari reglur fyri virksemi landsskjalasavnsins.

Kapitel II.
Organisation.

§ 4. Landsarkivet er en institution under landsstyret under ledelse af en landsarkivar, som landsstyret udnævner.

Stk. 2. Landsstyret fastsætter de nærmere regler for landsarkivets virksomhed.

Bólkur III.
Skjalasøvn hjá almennum stovnum.

§ 5. Heitið almennur stovnur, hereftir nevndur stovnur, fevnir um løgting og landsstýri og stovnar teirra, kommunur og felagskommunur og kommunalar eins og felagskommunalar stovnar, stovnar við lógásettum einarætti, sjálvsognarstovnar og privatar stovnar, sum heilt

Kapitel III.
Offentlige institutioners arkiver.

§ 5. Betegnelsen offentlig institution, herefter benævnt institution, omfatter lagtinget og landsstyret og deres institutioner, kommuner og fælleskommuner og kommunale samt fælleskommunale institutioner, institutioner med lovbestemt monopol, selvejende institutioner

ella fyri meginpartin verða riknir fyri almennan pening, ella sum røkja uppgávur vegna tað almenna.

og private institutioner, som helt eller overvejende drives for offentlige midler, eller som varetager opgaver på det offentliges vegne.

§ 6. Heitið savnindi fevnir um skrivligt tilfar eins og øll onnur sløg av tilfari, sum gevur upplýsing og er vorðið til ella fingið til vegar í sambandi við tænastuvirki hjá stovninum og hjá starvsfólki hansara. Fyri kort, tekningar og ætlanir, ljósmyndir, filmar og smáfilmar, ljómfløgur, ljóðbond, holkort, magnetbond, disklar og aðrar miðlar til at viðgera og goyma upplýsingar galda somu reglur sum fyri savnindi annars, um tey eru partur av skjalasavninum hjá stovninum.

§ 6. Betegnelsen arkivalier omfatter såvel skriftligt materiale som enhver anden art af materiale, der formidler information og er blevet til eller tilvejebragt i forbindelse med institutionens og dens medarbejderes tjenstlige virke. For kort, tegninger og planer, fotografier, film og mikrofilm, grammofonplader, lydbånd, hulkort, magnetbånd, disketter og andre medier til behandling og opbevaring af data, gælder de samme regler som for de øvrige arkivalier, for så vidt de er en del af institutionens arkiv.

§ 7. Undir eftirliti av landsskjalasavninum hevur stovnurin ábyrgdina fyri, at skjalasavnið verður bygt upp og forsvarliga varðveitt.

Stk. 2. Landsskjalasavnið er í skjalasavnsviðurskiftum ráðgevi hjá stovninum, eitt nú í spurningum um málsgerð, uppbygging av skjalasavni og gerð av yvirlitum yvir innihaldið í skjalasøvnunum og í spurningum um vanlig

§ 7. Under tilsyn af landsarkivet har institutionen ansvaret for arkivdannelsen og for forsvarlig opbevaring af arkivet.

Stk. 2. Landsarkivet er i arkivanliggender institutionens konsulent, herunder i spørgsmål om sagsdannelse, arkivdannelse og udarbejdelse af fortegnelser over arkivernes indhold og i spørgsmål om almindelige opbevaringsfor-

goymsluviðurskifti á skjalasøvnunum.

Stk. 3. Landsskjalasavnið hevur eftirlit við skjala-søvnum stovnanna og ásetur reglur um skipan teirra.

Stk. 4. Ætlanir um nýggj skjalasavnshøli skulu verða løgd fyri landsskjalasavnið til góðkenningar.

Stk. 5. Avhendingarskyldug savnindi kunnu bert verða beind burtur eftir reglum, sum landsstýrið ásetur.

hold i arkiverne.

Stk. 3. Landsarkivet fører tilsyn med institutionernes arkiver og fastsætter regler for deres ordning.

Stk. 4. Planer for nye arkiv-lokaler skal forelægges landsarkivet til godkendelse.

Stk. 5. Afleveringspligtige arkivalier må kun kasseres ifølge regler, som landsstyret fastsætter.

§ 8. Stovnarnir avhenda eftir reglum, sum landsskjalasavnið ásetur, savnindi teirra til landsskjalasavnið, tá savnindini eru 30 ára gomul, uttan so at landsskjalasavnið ásetur aðrar freistir.

Stk. 2. Landsskjalasavnið kann sleppa stovni undan at avhenda savnindi, sum javnan verða brúkt í dagliga arbeið-inum.

Stk. 3. Avhendingaskyldan fevnir ikki um savnindi, sum eru partur av vísindaligu søvnum stovnsins.

Stk. 4. Savnindi frá stovni, sum er avtikin, skulu beinan-vegin verða avhend lands-skjalasavninum, uttan so at annar stovnur, sum yvirtekur málsøki avtikna stovnsins, skal brúka hesi savnindi.

§ 8. Institutionerne afle-verer efter regler, som landsarkivet fastsætter, deres arkivalier til lands-arkivet, når arkivalierne er 30 år gamle, medmindre lands-arkivet fastsætter andre frister.

Stk. 2. Landsarkivet kan fri-tage en institution for afle-vering af arkivalier, som til stadighed anvendes i det løbende arbejde.

Stk. 3. Afleveringspligten omfatter ikke arkivalier, som er en del af en institutions videnskabelige samlinger.

Stk. 4. Arkivalier fra en ophævet institution skal straks afleveres til landsar-kivet, medmindre en anden institution, der overtager den ophævede institutions sagsområde, skal bruge disse

arkivalier.

§ 9. Tá stovnur avhendir landsskjalasavninum savnindi, tekur landsskjalasavnið við ábyrgdini fyri forsvarligari goymslu og skipan av savnindunum.

§ 9. Når en institution afleverer arkivalier til landsarkivet, overtager landsarkivet ansvaret for arkivaliernes forsvarlige opbevaring og ordning.

§ 10. Savnindi hjá stovni kunnu ikki verða keypt, seld ella latin á annan hátt.
Stk. 2. Eru savnindi hjá stovni komin á privatar hendur, skulu tey beinanvegin og uttan viðurlag verða latin avvarðandi stovni ávikavist landsskjalasavninum aftur.
Stk. 3. Rættindi landsins til savnindi hjá stovnum verða ikki burturmist við avogning ella hevd.

§ 10. En institutions arkivalier kan ikke gøres til genstand for køb, salg eller anden overdragelse.
Stk. 2. Er en institutions arkivalier kommet i privat besiddelse, skal de straks og uden vederlag afleveres til vedkommende institution henholdsvis landsarkivet.
Stk. 3. Landets rettigheder til institutioners arkivalier kan ikke ophøre ved ekstinktion eller hævd.

Bólkur IV.
Atgeingi.

Kapitel IV.
Tilgængelighed.

§ 11. Øll hava atgeingi at savnseindum, sum stovnar hava avhent landsskjalasavninum, tá eindirnar eru 30 ára gamlar, sí tó §§ 12 og 13.

§ 11. Arkivenheder, der hidrører fra myndigheder, og som er afleveret til landsarkivet, er tilgængelige for enhver, når de er 30 år gamle, jfr. dog §§ 12 og 13.

§ 12. Stovnurin, ið avhendir, kann í samráð við landsskjalasavnið áseta eina longri atgeingifreist enn 30 ár fyri savnseindir ella

§ 12. Den afleverende myndighed kan efter droftelse med landsarkivet fastsætte en længere tilgængelighedsfrist end 30 år for arkivenheder

bólkar av hesum, um hetta er neyðugt til tess at tryggja serlig fyrilit fyri:

1) verju av skuldsettum, vitnum ella øðrum í agamálum,
2) búskaparligum áhugamálum hjá tí almenna, heruppií fremjan av vinnuvirksemi hjá tí almenna,
3) búskaparliga áhuganum hjá einstaklingum ella privatum virkjum í at verja upplýsingar um tøkniligar skipanir ella arbeiðshættir ella upplýsingar um rakstrar- ella vinnuviðurskifti ella tílíkt ella
4) privatum og almennum áhugamálum, har serlig viðurskifti krevja, at mál verða hildin loynilig.

eller grupper af disse, hvis dette er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til:

1) sigtede, vidner eller andre i sager om disciplinær forfølgning,
2) det offentliges økonomiske interesser, herunder udførelsen af det offentliges forretningsvirksomhed,
3) enkeltpersoners eller private selskabers økonomiske interesse i at beskytte oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold eller lignende eller
4) private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet.

§ 13. Atgeingifreistin er 80 ár fyri savnseindir ella bólkar av hesum, sum

1) innihalda upplýsingar um privat, heruppií búskaparlig viðurskifti hjá einstaklingum,
2) viðvíkja skráum, sum løgtingslóg um evnisskráir hjá almennum myndugleikum fevnir um,
3) fevna um brævaskifti

§ 13. Tilgængelighedsfristen er 80 år for arkivenheder eller grupper af disse, der

1) indeholder oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske forhold,
2) vedrører registre, der er omfattet af lagtingslov om offentlige myndigheders registre,
3) omfatter myndigheders

millum myndugleikar og serkøn til nýtslu í rættarmálum ella tá umhugsað verður, um rættarmál eigur at verða reist, ella

4) fevna um tilfar, ið verður útvegað sum grundarlag fyri gerð av almennum hagtølum hjá Hagstovu Føroya.

Stk. 2. Stovnurin, ið avhendir, kann, har viðurskiftini tala fyri tí, í samráð við landsskjalasavnið áseta eina styttri ella longri atgeingifreist fyri savnseindir, ið eru nevndar í stk. 1.

§ 14. Atgeingifreistin verður roknað frá tí ári, tá ein savnseind endar.

§ 15. Landsskjalasavnið kann í ávísum førum loyva nýtslu av eini savnseind ella bólkum av hesum, áðrenn atgeingifreistin er úti, sí tó stk. 2-4.

Stk. 2. Loyvi eftir stk. 1 er treytað av, at avvarðandi stovnur hevur játtað hesum, um

1) stovnurin, ið avhendir, hevur ásett eina longri atgeingifreist eftir § 12,
2) ein savnseind fevnir um tilfar av tí slagnum, sum er nevnt í § 13, stk. 1,

brevveksling med sagkyndige til brug i retssager eller ved overvejelse af, om retssag bør føres, eller

4) omfatter materiale, der tilvejebringes som grundlag for udarbejdelse af offentlig statistik ved Hagstova Føroya.

Stk. 2. Den afleverende myndighed kan, hvor forholdene taler derfor, efter drøftelse med landsarkivet fastsætte en kortere eller længere tilgængelighedsfrist for arkivenheder, der er omfattet af stk. 1.

§ 14. Tilgængelighedsfristen regnes fra en arkivenheds slutningsår.

§ 15. Landsarkivet kan i konkrete tilfælde meddele tilladelse til benyttelse af en arkivenhed eller grupper af disse inden udløbet af tilgængelighedsfristen, jfr. dog stk. 2-4.

Stk. 2. Det er en betingelse for at meddele tilladelse efter stk. 1, at vedkommende myndighed har givet sit samtykke hertil, når

1) den afleverende myndighed har fastsat en længere tilgængelighedsfrist efter § 12,

pkt. 2)-4), ella

3) ein savnseind er avhend landsskjalasavninum, áðrenn hon er 30 ára gomul, og hon fevnir um tilfar av tí slagnum, sum er nevnt í § 12.

Stk. 3. Loyvi eftir stk. 1 krevur herumframt samtykki frá Skrásetingareftirlitinum, um savnseindin fevnir um tilfar av tí slagnum, sum er nevnt í § 13, stk. 1, pkt. 2).

Stk. 4. Landsstýrið ásetir gjøllari reglur um atgeingi og um treytir fyri nýtslu av teimum upplýsingum, sum atgeingi verður givið til.

§ 16. Tann, ið fær atgeingi at savnseindum, sum ikki eru beinleiðis atgeingiligar, hevur ikki loyvi uttan heimild at almannakunngera, lata víðari ella nýta upplýsingar, sum eru givnar í trúnaði, og sum viðkomandi í hesum sambandi hevur fingið kunnleika til. Ein upplýsing er givin í trúnaði, tá hon í lóg ella aðrari galdandi ásetan er ásett at vera tað, ella tá tað annars er neyðugt, at hon verður hildin loynilig av týðandi fyriliti fyri almenn-

2) en arkivenhed indeholder materiale af den karakter, der er nævnt i § 13, stk. 1, nr. 2)-4), eller

3) en arkivenhed er afleveret til landsarkivet, inden den er 30 år gammel, og den indeholder materiale af den karakter, der er nævnt i § 12.

Stk. 3. Tilladelse efter stk. 1 kræver endvidere samtykke fra Registertilsynet, hvis arkivenheden indeholder materiale af den karakter, der er nævnt i § 13, stk. 1, nr. 2).

Stk. 4. Landsstyret fastsætter nærmere regler om tilgængelighed og om vilkår for brugen af de oplysninger, der gives adgang til.

§ 16. Den, der får adgang til arkivenheder, som ikke er umiddelbart tilgængelige, må ikke uberettiget offentliggøre, videregive eller udnytte fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab. En oplysning er fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private

um ella privatum áhugamálum.

interesser.

Bólkur V.
Privat savnindi.

§ 17. Landsskjalasavnið savnar, tekur ímóti og tryggjar privat savnindi, sum verða hildin at hava stóran granskingarligan ella mentunarligan týdning.

Stk. 2. Slík privat savnindi, sum ikki eru avhend landsskjalasavninum, eigur savnið at skráseta. Skrásetingin hevur við sær, at eigarin fær skyldu at boða landsskjalasavninum frá, um eigaraviðurskiftini verða broytt, ella savnindini verða flutt.

Stk. 3. Verða skrásett savnindi flutt av landinum, hevur eigarin skyldu at geva landsskjalasavninum høvi at taka avrit av savnindunum, áðrenn tey verða útflutt.

Kapitel V.
Private arkivalier.

§ 17. Landsarkivet indsamler, tager imod og sikrer private arkivalier, der må antages at have stor forskningsmæssig eller kulturel betydning.

Stk. 2. Sådanne private arkivalier, som ikke er afleverede til landsarkivet, bør arkivet registrere. Registreringen medfører, at ejeren forpligtes til at give meddelelse til landsarkivet, hvis ejerforholdet eller opbevaringsstedet ændres.

Stk. 3. Ved udførsel af registrerede arkivalier er ejeren forpligtet til at give landsarkivet adgang til at kopiere arkivalierne inden udførelsen.

Bólkur VI.
Revsing og gildiskoma.

§ 18. Tann, sum brýtur § 16, kemur undir bót, hefti ella fongsul upp til 6 mánaðir.

§ 19. Tann, sum brýtur áset-

Kapitel VI.
Straf og ikrafttræden.

§ 18. Den, der overtræder § 16, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

§ 19. Den, der overtræder

anirnar í § 10, stk. 2 og § 17, stk. 2 og 3, kemur undir bót.

§ 20. Henda løgtingslóg fær gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd.
Stk. 2. Lógin er eisini galdandi fyri savnindi, ið eru vorðin til hjá stovni ella eru komin stovni í hendi, áðrenn lógin fær gildi.
Stk. 3. Landsstýrið ásetur gjøllari reglur um atgeingi at savnindum, ið eru avhend landsskjalasavninum, áðrenn lógin fær gildi.
Stk. 4. Samstundis sum lógin fær gildi, fara úr gildi §§ 10-15 í løgtingslóg nr. 31 frá 2. mai 1952 um landsbókasavn v.m.

bestemmelserne i § 10, stk. 2 og § 17, stk. 2 og 3, straffes med bøde.

§ 20. Denne lagtingslov træder i kraft dagen efter, at den er bekendtgjort.
Stk. 2. Loven gælder også for arkivalier, der er blevet til hos en institution eller er kommet i en institutions besiddelse før lovens ikrafttræden.
Stk. 3. Landsstyret fastsætter nærmere regler om tilgængelighed til arkivalier, der er afleveret til landsarkivet før lovens ikrafttræden.
Stk. 4. Samtidig med lovens ikrafttræden ophæves §§ 10-15 i lagtingslov nr. 31 af 2. maj 1952 om landsbibliotek m.v.

Viðmerkingar til einstakar fyrisetingar.

Til bólk I.

§ 1, stk. 1.

Dentur verður lagdur á, at skjalasøvn eru partur av samlaða mentunararvi landsins við upplýsingum til samtíð og framtíð um fólk og samfelag.

Um heitið "almennur stovnur" verður víst til § 5. Tey privatu skjalasøvnini kunnu eins og tey almennu vera partur av mentunararvi landsins; fyri tey verða tó serligar reglur ásettar í bólki V.

§ 1, stk. 2.

Tá ið sagt verður, at landsstýrið fær heimild at gera avtalu við viðkomandi ríkismyndugleika, so røkkur heimildin ikki bert til ta avtalu, sum nú liggur fyri at gera, men eisini til møguligar seinni avtalur um tey skjøl Føroyum viðvíkjandi, sum nú eru á almennum skjalasøvnum í Danmark. Fakliga støði landsskjalasavnsins er í vissan mun treytað av, at hesi skjøl eisini verða varðveitt á landsskjalasavninum.

§ 3, stk. 2.

Við støði í søvnum sínum og servitan sínari um fyrisitingarviðurskifti o.a., skal landsskjalasavnið sjálvt ella saman við øðrum granska søgu-, siðsøgu- og samfelagsviðurskifti Føroya.

Til bólk II.

Hesin bólkurin svarar til galdandi reglur, eisini tað at landsskjalasavnið undir landsstýrinum er hægsti skjalasavnsmyndugleiki.

Til bólk III.

§ 6.
Skjøl eru fyrst og fremst upplýsingar, og er tað tí uttan týdning, um hesar eru festar á pappír, film, elektronisk datamiðil ella á annan hátt.

§ 7, stk. 1 og 2.
Fyrisetingarnar í hesi grein eru grundaðar á, at stovnarnir sjálvir undir eftirliti av landsskjalasavninum hava ábyrgdina fyri skjalasavni teirra, hvussu tað verður til og varðveitt, til tað eina ferð verður latið landsskjalasavninum. Virki landsskjalasavnsins er at meta sum ein stuðul hjá stovnunum til í egnum áhuga at hava skilagóða skjalasavnstænastu, samstundis sum savnið varðveitir upplýsingar til nýtslu í gransking og hjá almenna áhuganum í skjølum, sum verða at handa landsskjalasavninum, tá stovnurin ikki longur hevur tørv á teimum í dagliga virkseminum.

§ 7, stk. 5.
Tað verður ikki hildið ráðiligt at lata stovnarnar hvør í sínum lagi gera av, hvørji avhendingarskyldug skjøl kunnu beinast burtur, men heldur lata hendan spurning til landsstýrið at áseta reglur um. Ásannast má, at skjalatilfar stovnanna er stórt, at tað setur stór krøv til goysmluplass, og at tilfar er, sum ikki hevur tann týdning, at tað eigur at verða varðveitt, ella sum av øðrum orsøkum ikki eigur at verða varðveitt .

§ 10.
Almenn skjøl verða undir øllum umstøðum verandi almenn ogn, sjálvt um tey skuldu verið komin á fremmandar hendur.

Til bólk IV

Atgeingi at almennum skjalasøvnum er ikki áður skipað við lóggávu. Sum nevnt aðrastaðni í teimum almennu viðmerkingunum, hevur Føroya Landsskjalasavn higartil nýtt donsku atgeingireglurnar, ið galdandi eru fyri danska Ríkisskjalasavnið og donsku landsskjalasøvnini. Hesar atgeingireglur verða nú broyttar, og mælir nevndin til, at vit til tess at halda ásetingarnar í donsk-føroysku arkivavtaluni nýta á leið somu atgeingireglur sum nýttar eru í uppskoti til danska arkivlóg. Nýggja danska arkivlóggávan miðar ímóti større opinheit mótvegis almenninginum. Bakgrundin fyri hesum eru tær sterku atfinnigar, sum verið hava í fjølmiðlunum og í granskaraheiminum móti teimum strongu donsku atgeingireglum, ið higartil hava verið galdandi. Til tess at lýsa hetta nærri, skal her verða greitt frá atgeingireglunum, ið galdandi eru í løtuni.

Í kunngerð frá danska mentamálaráðnum nr. 42 frá 20/2.1976 verður í § 9 ásett, at ríkisskjalavørðurin innan galdandi lóggávu tekur avgerð um, hvussu avhandað skjøl kunnu verða nýtt av almenninginum. Avhandandi stovnar kunnu í samráð við tað skjalasavn, ið tekur í móti skjølunum, taka fyrivarni viðv. loyvi til atgeingi at skjølum, ið eru avhandað frá stovninum. Í frammanfyri nevndu rundskrivum viðv. atgeingi í Ríkisskjalasavninum og landsskjalasøvnunum, er høvuðsgrundsjónarmiðið ein sokallað glíðandi fimti ara freist, og

frá hesari freist kunnu so undantaksloyvi verða givin. Hesi undantaksloyvi galda upplýsingar, sum 1) hava týdning fyri trygd ríkisins, 2) hava við kongshúsið at gera, 3) kunnu vera niðursetandi fyri persón, sum tey snúgva seg um ella nærmastu skildfólk hansara ella 4) viðkoma viðurskiftum, ið hoyra privatlívinum til, og sum tað við allari rímuligheit má haldast, ikki eigur at verða alment atgeingiligt.

Atgeingifreistin at slíkum málum er 80 ella 100 ár, møguliga 100 ár eftir, at viðkomandi er føddur. Har atgeingifreistin verður roknað frá føðiári hjá viðkomandi, er tað eisini ein treyt fyri atgeingi, at skjølnini eru 50 ella 80 ára gomul. I rundskrivi ríkisskjalavørðsins frá 30. september 1968 verða nevnd nøkur sløg av málum, har 80 ella 100 ára atgeingifreistin er galdandi. Yvirlitið yvir tílík mál er tó bert vegleiðandi, og tulkingin av rundskmrivinum kann geva høvi til iva. Í slíkum ivamálum er rundskrivið vorðið avgjørt av ríkisskjalavørðinum.

Í Føroyum hava tílík mál higartil verið avgjørd á tann hátt, at viðkomandi stovnur, ið latið hevur skjølini inn á landsskjalasavnið, tekur avgerð í atgeingimálinum eftir tilmæli frá landsskjalavørðinum.

Sum kunnugt hevur landsstýrið lagt fyri løgtingið uppskot um lóg til alment innlit. Uppskot til lóg um Føroya Landsskjalasavn broytir einki við tey viðurskifti, ið eru ásett í lóg um alment innlit. Støðan verður her, at mál, skjøl o.a. sum eftir nevndu

lóggávu eru undir reglum um alment innlit, kunnu eisini verða nýtt sambært hesa lóggávu og hesar reglur, hóast skjølini eru avhend til Føroya Landsskjalasavn.

Um viðurskifti millum reglurnar um alment innlit og lógina um almenna fyrisiting og so atgeingi at skjølum skal verða upplýst fylgjandi, alt eftir um henda lóggáva verður samtykt:

Alment innlit eftir teirri lóggávu, ið løgd er fyri tingið, hevur sum fortreyt, at tann, ið søkir um innlit í skjøl, boðar frá hvørji skjøl ella hvørji mál, ið innlitið snýr seg um. Av viðmerkingum til lógina um alment innlit sæst, at umsøkjari ikki kann krevja atgeingi at journaltilfari hjá almennum myndugleika við tí endamáli at finna fram til mál, ið viðkomandi kann hugsast at hava áhuga í. Lógaruppskotið um alment innlit gevur heldur ikki loyvi til atgeingi at øllum málum av einum ella øðrum slagi, ið eru vorðin journaliserað í einum ávísum tíðarskeiði. Her er ein ávísur munur á almennum innliti og at nýta skjøl í skjalasavni. Hetta stendst av, at ein søgulig rannsókn ofta vil ganga út frá eini konstatering av, um tað yvirhøvur finnast skjøl, ið innihalda upplýsingar um tað granskingarevni, ið viðkomandi granskari er í holt við at granska. Hetta merkir við øðrum orðum, at hetta at nýta skjøl í skjalasavni, sum oftast er ein nógv meira víttfevnandi nýtsla av málum og skjølum, enn tá talan er um alment innlit, sambært lógini um alment innlit.

§ 11.

Her verður tann høvuðsregla fyrisett, at atgeingi er til almennu skjalasøvnini, tá ið tey eru 30 ára gomlu, ein munandi liberalisering í mun til galdandi 50-ára almennu reglu. Vert er at geva gætur, at øll hava atgeingi til søvnini, serstøk krøv verða ikki sett, eitt nú um granskingarførleika.

§ 12.

Ætlanin við hesi undantaksreglu er, at stovnarnir longu við avhendingini, um tað letur seg gera, siga frá tí longdu atgeingifreistini, har tað er neyðugt til verju av týðandi áhugamálum hjá teimum í greinini vardu.

§ 13, stk. 1.

Atgeingi freistin er hin sama, sum nú er galdandi, t.v.s. 80 ár. Tó er tað so, at skjøl við serliga viðkvomum upplýsingum eftir galdandi reglum ikki eru atgeingilig fyrr enn eftir 100 árum. Talan er tí um at lækka atgeingifreistina á fleiri málsøkjum.

§ 13, stk. 2.

Serliga er at viðmerkja, at um styttri atgeingifreist verður sett fyri edv-skráir eftir lógini um evnisskráir hjá almennum myndugleikum, er treytin, at skrásetingareftirlitið, sum eftir lógini um evnisskráir hjá almennu myndugleikunum hevur álagdar

skyldur, góðkennir frávik frá 80-ára argeingifreistini.

§ 15, stk. 1.
Í metingini av umsókn um frávik verður at taka støðu til, hvørjir upplýsingar atgeingi verður søkt um og endamálið við at brúka upplýsingarnar. Víst verður eisini til § 16.

§ 15, stk. 4.
Her verður at áseta gjøllari reglur um nýtslu av teimum upplýsingum, ið eru í teimum skjølum, sum eru undir frávikinum, m.a. um, at persónar eru ónevndir.

Til bólk V.

§ 17, stk. 1.
Eins og tey almennu skjølini kunnu privat hava stóran týdning sum partur av samlaða mentunararvinum. Tann skylda verður tí løgd á landsskjalasavnið at savna, taka í móti og tryggja slík skjøl, tó avmarkað til tey, ið verða mett at hava mentunarligan týdning ella týdning fyri gransking.

§ 17, stk. 2.
Tá ið sagt verður, at landsskjalasavnið "eigur" og ikki "skal" skráseta tey í stk. 1 nevndu skjøl, er orsøkin, at slík skjøl kunnu vera persónlig og tí viðkvom, so varliga eigur at farast

fram, um tey skulu varðveitast. Er skráseting farin fram, liggur tó tann skylda á eigaranum, at hann skal siga frá, um skjølini skifta eigara, ella um tey verða flutt.

Tórshavn á grækarismessu 1992

Jóannes Dalsgaard

Johan Djurhuus

Inger Christiansen

Skjal 1

Marts 1990

Aftale
mellem Statsministeriet og Færøernes Landsstyre
om
statens arkivalier på Færøerne.

Statsministeriet og Færøernes Landsstyre indgår aftale om, at arkivalier, der er skabt af statens institutioner på Færøerne opbevares på Føroya Landsskjalasavn (Færøernes Landsarkiv). I tilslutning hertil aftales følgende:

1.

Denne aftale gælder for alle statens myndigheder, institutioner og virksomheder på Færøerne, jfr. dog pkt. 9, stk. 1. I det følgende anvendes under ét udtrykket institutioner.

2.

Ved Landsarkivet forstås i aftalen Føroya Landsskjalasavn og ved Landsarkivaren den af landsstyret udpegede leder af Landsarkivet.

3.

Ved arkivalier forstås såvel skriftligt materiale som enhver anden art af materiale, der formidler information og er ble-

vet til eller tilvejebragt i forbindelse med institutionens og dens medarbejderes tjenstlige virke. For kort, tegninger og planer, fotografier, film og mikrofilm, grammofonplader, lydbånd, hulkort, magnetbånd og andre medier til behandling og opbevaring af data gælder de samme regler som for de øvrige arkivalier, for så vidt de er en del af institutionens arkiv, jfr. dog pkt. 9, stk. 2.

4.

Hvis der i en institution opbevares arkiver eller dele af arkiver, som hidrører fra en anden institution, skal de behandles som selvstændige arkiver. Dette gælder for så vidt angår sager, der er afsluttet af den anden institution, uanset om institutionen helt eller delvis har overtaget den anden institutions arbejdsområde. Varig tilaktering af afsluttede sager, hidrørende fra andre institutioner, må kun finde sted efter aftale med Landsarkivet.

Stk. 2. Ved aflevering til Landsarkivet skal arkivalier, der hidrører fra andre institutioner, opføres på særskilte fortegnelser, jfr. pkt. 5.

5.

Landsarkivaren er institutionernes konsulent i arkivanliggender, herunder i spørgsmål om sagsdannelse, arkivdannelse, udarbejdelse af fortegnelser over arkivernes indhold og almindelige opbevaringsforhold. Han fører tilsyn med institutionernes arkiver og giver regler for arkivaliernes ordning. Planer for nye arkivlokaler skal forelægges landsarkivaren til udtalelse.

Institutionerne afleverer deres arkivalier til Landsarkivet, når arkivalierne er 30 år gamle, med mindre der af det ministerium, hvorunder en institution hører, fastsættes andre frister Afleveringspligten omfatter ikke arkivalier, som er en del af en institutions videnskabelige samlinger. Landsarkivaren kan desuden fritage institutionerne for aflevering af arkivalier, som til stadighed anvendes i det løbende arbejde.

Stk. 2. En institution må kun aflevere sine arkivalier, jfr. pkt. 3, til Landsarkivet, ikke til andre institutioner.

Stk. 3. Landsarkivaren fastsætter regler for, hvordan afleveringen til Landsarkivet skal ske. Institutionerne afholder udgifter i forbindelse med afleveringen af arkivalierne.

Stk. 4. Arkivalier fra ophævede institutioner skal straks afleveres til Landsarkivet, med mindre de skal bruges af andre institutioner, der overtager deres sagsområde, jfr. pkt. 4, stk. 1.

7.

Afleveringspligtige arkivalier må kun kasseres efter tilladelse udstedt af Rigsarkivaren efter samråd med Landsarkivaren.

8.

Landsarkivaren træffer inden for den gældende danske lovgivnings rammer bestemmelse om offentlighedens adgang til at benytte de afleverede arkivalier. Vedkommende myndighed kan dog forbeholde sig i en bestemt årrække at give tilladelse til benyttelse af visse arkivalier, som den selv eller institutioner, der er den

underordnet, har afleveret til Landsarkivet. I tilfælde, hvor hjemmestyret har overtaget et sagsområde som særanliggende eller administrationen af et sagsområde fra en statsinstitution, meddeles tilladelsen til at benytte de arkivalier, der er taget forbehold for, af Rigsombudsmanden på Færøerne.

Stk. 2. Institutionerne kan til tjenstlig brug låne arkivalier, som de har afleveret til arkivvæsenet. Landsarkivaren giver almindelige regler for sådanne udlån. Efter aftale med de styrelser, hvorunder de arkivskabende institutioner hører, kan han bestemme, at visse kategorier af arkivalier undtages fra udlån.

Stk. 3. Rigsombudsmanden på Færøerne kan til tjenstligt brug låne statslige institutioners arkivalier. Denne adgang omfatter også arkivalier skabt af statens institutioner og hvor sagsområdet senere er overtaget som særanliggende eller overgået til hjemmestyrets administration.

Stk. 4. Efter samråd med Landsarkivaren kan institutionerne til forskningsbrug udlåne arkivalier til benyttelse på Landsarkivets læsesal, på biblioteker eller andre institutioner, som af Landsarkivaren er godkendt som berettiget til at modtage indlån fra Landsarkivet.

Stk. 5. Udlån fra institutionerne til private må ikke finde sted.

9.

Bestemmelserne i denne aftale omfatter ikke forsvarets institutioner på Færøerne.

Stk. 2. Domstolene og politimesterembederne er omfattet af bestemmelserne i denne bekendtgørelse, dog således, at reglerne i

Justitsministeriets cirkulærer af 13. december 1960 om journalisering og arkivering ved underretterne og af 19. december 1963 om arkivering ved politimesterembederne fortsat er gældende.

10.

Denne aftale har til forudsætning, at der fastsættes tilsvarende regler for institutionerne under Færøerne Landsstyre og deres forhold til Landsarkivet. Aftalen træder i kraft samtidig med at sådanne regler sættes i kraft.

For Statsministeriet

København, den 30. marts 1990

Poul Schlüter

Inger Skydsgaard
Konsulent

For Færøernes Landsstyre

Tórshavn den 12. oktober 1990

Signar Hansen
landsstýrismaður

Jákup Thorsteinsso

Bemærkninger til aftalen mellem Statsministeriet og Færøernes Landsstyre om statens arkivalier på Færøerne.

Aftalens indhold er udarbejdet med udgangspunkt i bekendtgørelse nr. 91 af 20. februar 1976 om statsinstitutioners arkiver og deres forhold til Rigsarkivet og landsarkiverne. I forhold til denne bekendtgørelse er der foretaget de ændringer, der følger af, at statsinstitutioner på Færøerne fremover skal aflevere deres arkivalier til en institution under hjemmestyret samt andre ændringer, der følger af særlige færøske forhold.

Til pkt. 1.

Aftalen indfører en pligt for statslige institutioner på Færøerne til at aflevere deres arkivalier til Føroya Landsskjalasavn, uanset om dette er i overensstemmelse med den pågældende institutions tidligere afleveringspraksis, jfr. pkt. 6.

Til pkt. 3.

Bestemmelsens ordlyd er i overensstemmelse med § 2 i bekendtgørelse nr. 91 af 20. februar 1976.

Til pkt. 4.

Bestemmelsen svarer til § 3 i bekendtgørelse nr. 91 af 20. februar 1976.

I de tilfælde, hvor hjemmestyret har overtaget et sagsområde som særanliggende eller administrationen af et fællesanliggende i medfør af hjemmestyrelovens § 9, har det hidtil været praksis, at hjemmestyret overtager alt sagsmateriale fra den pågældende statsinstitution, herunder såvel verserende som afsluttede sager, journalkort m.v. Dette skal også være tilfældet fremover, men der skal ved overtagelsen påbegyndes ny journalisering af de ikke-afsluttede sager, der overtages af hjemmestyret. Bestemmelsen kræver således en ændring af den praksis, der hidtil har været fulgt i sådanne tilfælde.

Til pkt. 5.

Såvel Landarkivarens konsulentvirksomhed som tilsynsvirksomheden (2. punktum) udøves i overensstemmelse med de for statslige institutioners arkiver til enhver tid gældende regler.

Opstår der situationer, hvor en institution ikke ønsker at efterkomme Landsarkivarens instruktioner, kan Landsarkivaren rette henvendelse til Rigsombudsmanden, der så efter kontakt med Rigsarkivaren optager drøftelser med vedkommende institution herom.

Til pkt. 6.

Den danske bekendtgørelse forudsætter, at andre frister end 30 års-fristen kan være fastsat ved love eller bekendtgørelser m.v. En fristforlængelse kan imidlertid vise sig ønskelig i særlige grupper af sager, f.eks. sådanne, hvor den danske myndighed på Færøerne ikke optræder som administrator af anliggender på Færøerne, men som regeringens rådgiver i dansk/færøske sager.

Aftalen indfører ikke alene en pligt for statsinstitutionerne til at aflevere arkivalier til Landsarkivet, men medfører også en egentlig pligt for Landsarkivet til at modtage arkivmateriale fra institutionerne. Det bemærkes, at det i visse tilfælde af praktiske og administrative grunde kan være nødvendigt at nedsende akter til myndigheder i Danmark. Det er imidlertid en forudsætning, at disse myndigheder senere afleverer akterne til endelig opbevaring på Føroya Landsskjalasavn.

Til pkt. 8.

Formålet med bestemmelsen i stk. 1, 1. punktum, er at sikre, at der ikke på Færøerne gives en videre adgang til indsigt i arkivalier fra danske myndigheder, end hvad der ville være tilfældet i Danmark. I det omfang den færøske retstilstand medfører snævrere rammer for offentlighedens adgang til at benytte afleverede arkivalier på Færøerne - hvilket således er tilfældet derved, at der ikke gælder nogen offentlighedslov på Færøerne - er Landsarkivaren imidlertid forpligtet

til ikke at give offentligheden videre adgang til arkivalierne, end hvad der følger af gældende færøsk lovgivning. Det bemærkes, at det i den kommende færøske arkivlov vil være nødvendigt at tage højde for denne særlige retstilstand, der hermed institueres for adgangen til de afleverede danske arkivalier.

I de i stk. 1, 3. pkt. omhandlede tilfælde, hvor Rigsombudsmanden skal give tilladelse til at benytte arkivalier, for hvilke der er taget forbehold, forudsættes det, at Rigsombudsmanden træffer sin afgørelse efter at have rådført sig med vedkommende relevante myndigheder i Danmark.

For så vidt angår bestemmelserne i pkt. 8, stk. 2 og 3 bemærkes, at anvendelsen af disse bestemmelser i givet fald kan begrænses af registerlovens regler om videregivelse af oplysninger til offentlige myndigheder.

Til pkt. 9.

Aftalen omfatter alle statsinstitutioner på Færøerne med undtagelse af forsvarets institutioner, der også i Danmark afleverer centralt.

Skjal 2

SØVN Á LANDSSKJALASAVNINUM

Høvuðsstovnar:

Løgtingið	1298 - 1958
Landsstýrið	1948 - 1958
Landfútin	1706 - 1984
Sorinskrivarin	1615 - 1984
Færø Amt	1709 - 1948
Ríkisumboðið	1948 - 1986

Sýslurnar:

Norðoya sýsla	1816 - 1955
Eysturoyar sýsla	1816 - 1966
Streymoyar sýsla	1794 - 1959
Vágoyar sýsla	1776 - 1967
Sandoyar sýsla	1777 - 1949
Suðuroyar sýsla	1814 - 1955

Kirkjan:

Føroya próstur	1669 - 1963
Føroya várabiskupur	1963 - 1987
Norðoya prestagjald	1760 - 1923
Eysturoyar prestagjald	1687 - 1931
Norðstreymoyar prestagjald	1816 - 1960
Vágoyar prestagjald	1797 - 1950
Sandoyar prestagjald	1719 - 1930
Suðuroyar prestagjald	1745 - 1961

Almannastovan	1975 - 1985
Andveikraverndin í Føroyum	1962 - 1986
Landsskúlafyrisitingin	1979 - 1980

Lønjavningargrunnurin	1956 - 1985
Hagdeildin	1973 - 1985
Líkningarráðið	1952 - 1981
Landsskattanevndin	1963 - 1986
Landslæknin	1820 - 1948
Sjúkrahússtjórin	1950 - 1969
Tjaldurs Apotek	1949 - 1985
Prísráð Føroya (Valutamiðstøðin)	1942 - 1975

Kommunur:

Tvøroyar kommuna	1876 - 1973
Kvívíkar kommuna	1895 - 1987
Sandoyar kommuna	1855 - 1963
Skálavíkar kommuna	1931 - 1960
Miðvágs kommuna	1878 - 1970
Tórshavnar kommuna	1855 - 1965
Gjáar kommuna	1948 - 1965

Færøernes Gjensidige Forsikringsforening	1892 - 1932
Vanlukkutryggingin	1939 - 1985

Ymisk privat søvn frá einstaklingum, virkjum og feløgum	1832 -

Skjal 3

Nr. 30. 25. apríl.

KUNNGERÐ
um studning til prisjavnan á neyðsynjarvørum.

Við heimild í løgtingslóg nr. 16 frá 28. marts 1952 verður studningur veittur til prisjavnan á neyðsynjarvørum frá 1. apríl 1952 fyri fyrst soleiðis:

A. **Til framleiðslur í landinum:**
1. Mjólk:
Fyri apríl mánað 1952 fylgir studningurin skipanini fyri figgjararið 1951/52. Fyri mai mánað 1952 verður studningurin 20 oyru pr. l. í tíðini frá 1. juni til 30. september verður veittur studningur 5 oyru pr. l. og frá 1. oktober til 31. marts 20 oyru pr. l. Studningurin, sum eisini umfatar flutning, verður goldin um mjólkasølur (meiari) og bert fyri innvigaða mjólk til teirra. (Samanber annars studning til handilsfóður B 4).
2. Egg. Studningur til hosnafóður um landshandilin samb. B 4).
3. Setepli: kr. 7,00 fyri sekkin á 50 kg.
4. Kolaframleiðslur: Tørvandi studningur til keyp av prope uppi kr. 35.000.— og til kolanám uppi kr. 15.000.—.

B. **Til útjavnan av innflutningsprísum:**
1. Hveitimjøl: 10 oyru pr. kg.
2. Rugmjøl: 5 oyru pr. kg.
3. Sukur: 10 oyru pr. kg.
4. Handilsfóður: Neytahaldarar skulu kunna fáa oljukøkur og byggskrá til eina pris, sum ikki fer upp um neytafóðureindarprisin 55 oyru. Høsnahaldarar fáa eina serliga blanding av hosnafóðri til sama fóðureindarpris.

1. apríl 1952 eru kunngerðirnar nr. 35, 12. apríl 1951, og nr. 37, 18. mai 1951 úr gildi.

Hetta verður hervið gjørt kunnugt.

Føroya landsstýri, 25. apríl 1952.

K. Djurhuus,
løgmaður.

J. Djurhuus.

Nr. 31. 2. juni

LØGTINGSLÓG
um landsbókasavn v. m.

Samsvarandi samtykt Føroya Løgtings staðfestir og kunngerð løgmaður hesa løgtingslóg:

LANDSBÓKASAVN

§ 1.

Endamál landsbókasavnsins er:
a) at savna allar føroyskar bókmentir og so mikið sum gjørligt av bókmentum um Føroyar,
b) sum meginbókasavn við nytiligum, fegrum og øðrum mennandi bókmentum at fremja útbreiðslu av kunnskapum og upplýsing í landinum.
c) at fáa til vega eitt savn av vitskapiligum bókmentum

§ 2.

Allar prentsmiðjur í landinum hava skyldu at láta landsbókasavninum fyri eitki uppí 8 eintøk av øllum, sum prentað verður, stórum og smáum, eisini endurprentum og serprentum eftir landsstýrisins avgerð til einhvørja tíð. Prentsmiðjurnar skulu senda landsbóka-

LAGTINGSLOV
om landsbibliotek m. v.

I overensstemmelse med vedtagelse af Færøernes Lagting stadfæster og kundgør lagmanden følgende lagtingslov:

LANDSBIBLIOTEK

§ 1.

Landsbibliotekets formål er
a. at samle al færøsk litteratur og så meget som muligt af litteratur om Færøerne.
b) som centralbibliotek gennem faglitteratur, skønlitteratur og anden almendannende litteratur at virke for udbredelse af kundskaber og oplysning i landet.
c) at få tilvejebragt en samling af videnskabelig litteratur.

§ 2.

Alle trykkerier i landet er forpligtet til at afgive til landsbiblioteket op til 8 frieksemplarer af alt, hvad der trykkes, stort og smat, ligeledes i optryk og særtryk efter landsstyrets bestemmelse til enhver tid. Trykkerierne har pligt til at aflevere frieksemplarerne og tryk-

savninum frieintokini og prentlutirnar so hvørt, og við árs enda senda yvirlit yvir alt prentiarbeiði í árinum.

Undandráttur í avhendingarskyldi kann revsast við sektum, sum fara í landskassan.

§ 3.

Landsbókasavnið hevur frieintøkini í høndum. Tað skal røkja bókaskifti við útlendsk bókasavn og vitskapligar stovnar.

§ 4.

Landsbókasavnið liggur undir landsstýrinum. Hetta hevur eftirlit við tí, tess byggningum og øgnum yvirhøvur.

§ 5.

Landsstýrið setur bókavørðin. Hansara løn verður fyrisett í lønarlóg landsins. Landsstýrið setur annað starvsfólk savnsins eftir tilskiling landsbókavørðin innanfyri leggjarættan savnsins. Landsbókavørðurin hevur vaktingu leiðslu savnsins (smbr. 91).

§ 6.

Landsstýrið ger ætlan yvir savnsins árligu inntøkur og útreiðslur eftir tilmæli landsbókavørðins. Hon gongur inn sum partur í leggjarættan landskassans, hevur sama roknskaparár, endurlit og góðkenning.

§ 7.

Landsbókavørðin sendir fyri hvørt roknskaparár landsstýrinum og Tórshavnar býráð frágreiðing um virki bókasavnsins.

ØNNUR BØKASOVN

§ 8.

Landsstýrið ger av, hvørjir stuðningar skulu veitast bókasovnum í Føroyum og fyrisetur tær reglur, sum galda skulu fyri sovn, sum fáa stuðning. Landsbókavørðin hevur fyri landsstýrið eftirlit við bókasovnum, sum fáa almennan stuðning, og veitir teim ráð og vegleiðing.

§ 9.

Landsstýrið ger reglugerð um eyki og virki landsbókasavnsins, tess samvinnu við onnur bókasøvn og um onnur fyrivarandi viðurskifti.

LANDSSKJALASAVN

§ 10.

Landsins almennu skjøl verða at varðveita í landsskjalasavninum.

§ 11.

Landsskjalasavnið liggur undsagerne efterhånden, og ved årets slutning aflevere en oversigt over alt trykkeriarbejde i det forløbne år.

Vægring med hensyn til afleveringspligten kan straffes med bøder, der tilfalder landskassen.

§ 3.

Landsbiblioteket forvalter trykksemplarerne. Det udfører bogbytning med udenlandske biblioteker og videnskabelige institutioner.

§ 4.

Landsbiblioteket sorterer under landastyret. Dette fører tilsyn med biblioteket, dets bygninger og ejendele iøvrigt.

§ 5.

Landsstyret ansætter landsbibliotekaren. Hans løn fastsættes ved landets lønningslov. Det øvrige personale antages af landsstyret efter landsbibliotekarens indstilling. Landsbibliotekaren har den daglige ledelse af biblioteket (jfr. § 91).

§ 6

Landsstyret udfatter oversigter over bibliotekets årlige indtægter og udgifter efter indstilling af bibliotekaren. Det indgår i landskassens budget, har samme regnskabsår, revision og decision.

§ 7.

Over landsbibliotekets virksomhed aflægger landsbibliotekaren for hvert regnskabsår beretning til Landstyret og Tórshavn byråd.

ANDRE BIBLIOTEKER

§ 8.

Landsstyret afgør, hvilke tilskud, der skal ydes biblioteker på Færøerne, og fastsætter de bestemmelser, som biblioteker, der oppebærer tilskud, skal være undergivet. Landsbibliotekaren fører på landsstyrets vegne tilsyn med de biblioteker, der får offentlige tilskud, og giver dem råd og vejledning.

§ 9.

I et regulativ fastsætter landsstyret de nærmere regler for landsbibliotekets ledelse og drift, dets samarbejde med andre biblioteker og andre nødvendige forhold.

LANDSARKIVET

§ 10.

Landets officielle dokumenter skal opbevares i landsarkivet.

ir landsstýrinum. Hetta hevur eftirlit við ti og tess ognum yvirhøvur.

§ 12. *)

Landsstýrið setur landsskjalavørðin. Hansara ið verður tyrvað – í ~~tiggjarlog~~ landsins. Landsstýrið setur annað starvsfólk savnsins eftir tilskiling landsskjalavørðsins innanfyri tiggjarætlan savnsins. Landsskjalavørðin hevur dagligu leiðslu savnsins (smbr. § 15).

§ 13.

Landsstýrið ger ætlan yvir savnsins árligu inntøkur og útreiðslur eftir tilmæli landsskjalavørðsins. Hon gongur inn sum deild í tiggjarætlan landskassans, hevur sama roknskaparár, endurlit og góðkenning.

§ 14.

Landsskjalavørðin sendir fyri hvurt roknskaparár landsstýrinum og Tórshavnar býráði frágreiðing um virki skjalasavnsins.

§ 15.

Landsstýrið ger reglugerð um stýri og virki landsskjalasavnsins og um onnur tørvandi viðurskifti.

§ 16.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin, og samstundis fara stattutter for Føroya Amts Bibliotek, staðfestur 16 oktober 1923, úr gildi.

§ 11.

Landsarkivet sorterer under landsstyret. Dette fører tilsyn med arkivet og dets ejendele ivrigt.

§ 12.

Landsstyret ansætter landsarkivaren. Hans løn fastsættes ved landets finanslov. Det øvrige personale antages af landsstyret efter landsarkivarens indstilling. Landsarkivaren har den daglige ledelse af arkivet (jfr. § 15).

§ 13.

Landsstyret affatter overslag over arkivets årlige indtægter og udgifter efter indstilling af arkivaren. Det indgår i landskassens budget, har samme regnskabsår, revision og decision.

§ 14.

Over landsarkivets virksomhed aflægger landsarkivaren for hvert regnskabsår beretning til landsstyret og Tórshavn byråd.

§ 15.

I et regulativ fastsætter landsstyret de nærmere regler for landsarkivets ledelse og drift og andre nødvendige forhold.

§ 16.

Denne lov træder i kraft straks, og samtidig bortfalder statutter for Færø Amts Bibliotek, stadfæstet 16. oktober 1923.

Tórshavn, hin 2. mai 1952.

K. Djurhuus,
løgmaður.

R. Long.

Bragt ved Lovs m. 23 1952

Skjal 4

Nr. 23.

LØGTINGSLÓG

um broyting í løgtingslóg um landsbókasavn v. m.

Samsvarandi samtykt Føroya løgtings staðfestir og kunngerløgmaður hesa løgtingslóg:

§ 1.

Í § 12 í løgtingslóg nr. 31 frá 2. mai 1952 um landsbókasavn v. m. fer 2. punktum út.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Tórshavn, 9. apríl 1964.

Hákun Djurhuus,
løgmaður.

9. april.

LAGTINGSLOV

om ændring i lagtingslov om landsbibliotek m. v.

I overensstemmelse med vedtagelse af Færøernes lagting stadfæster og kundgør lagmanden følgende lagtingslov:

§ 1.

I § 12 i lagtingslov nr. 31 af 2. maj 1952 om landsbibliotek m. v. udgår 2. punktum.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

N. Winther Poulsen.

Skjal XXX

LOMVIGABJØRG 1987

10 km

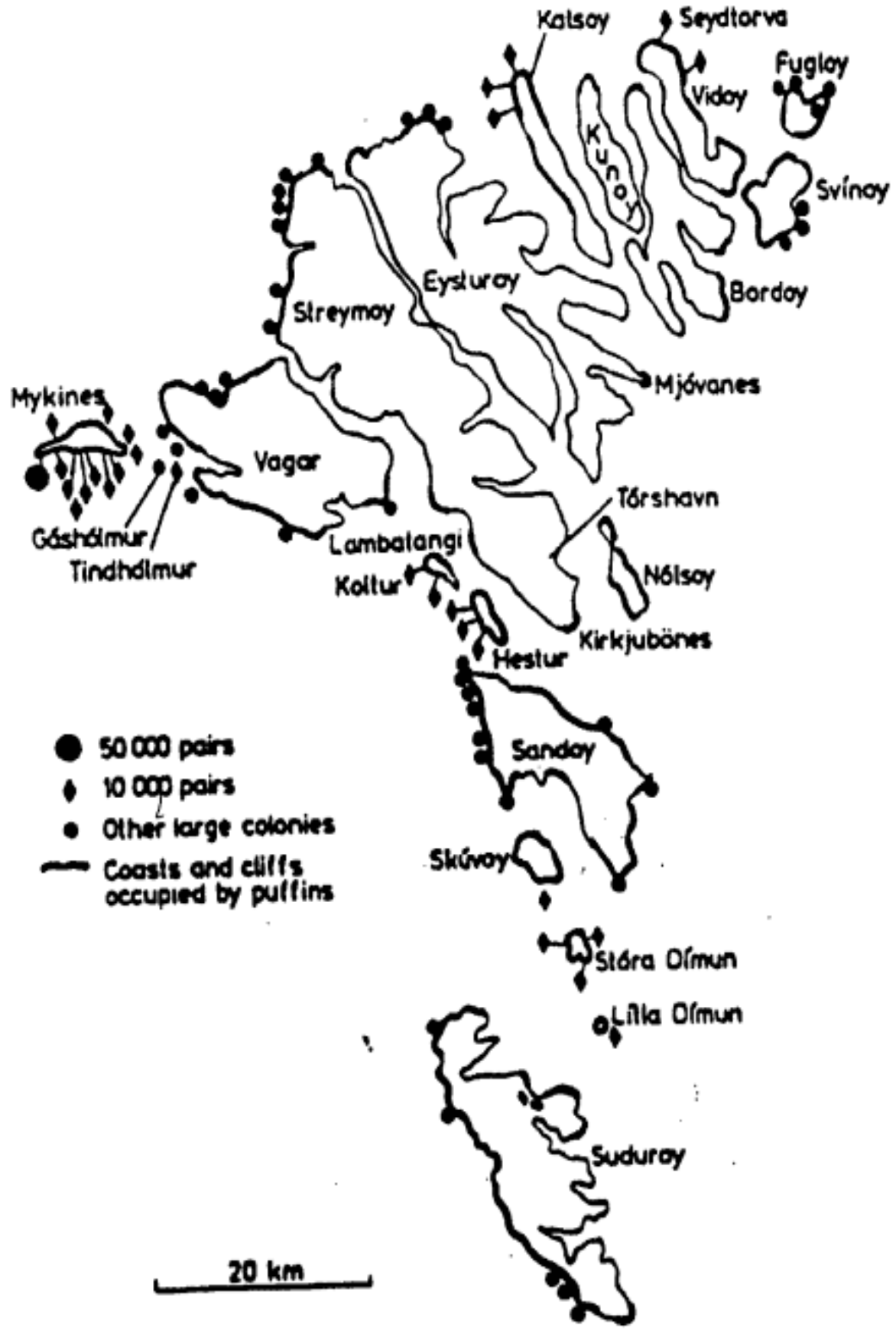
RITUBJØRG 1987

10 km

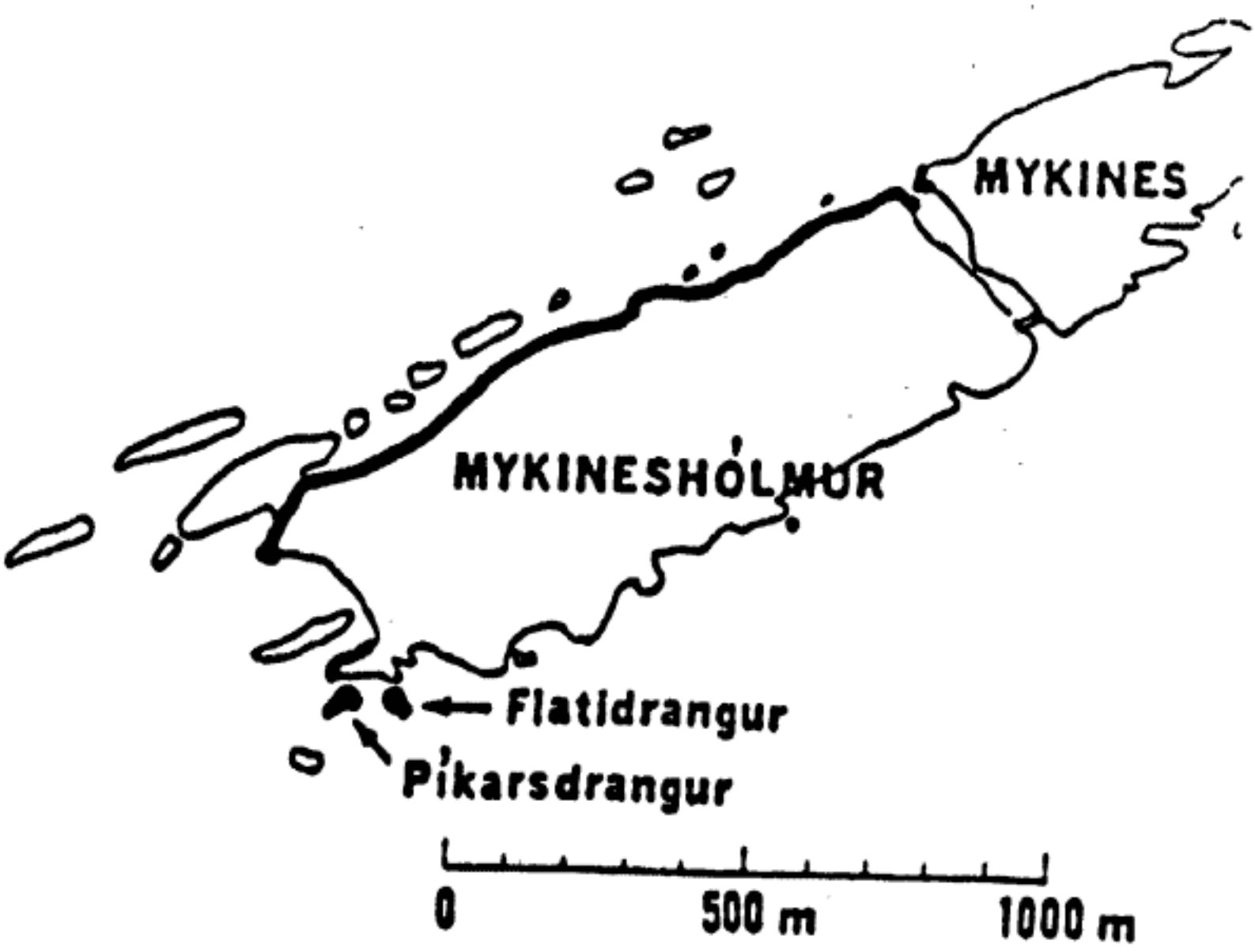
Lunda land.

62 *The Puffin outside Britain and Ireland*

15 The main Puffin colonies in the Faeroe Islands (E. Mortensen). Smaller numbe nest on the marked coasts.

SÚLUBJØRG 1987

Skjal XXXI

Skjal 1.

(Týðing av "Memorandum of Understanding" frá aðru ráðstevnu um skilagott at gagnnýta súgdjór í sjónum).

"Memorandum of Understanding"

Samstarv millum londini, sum liggja fram við Norðuratlantshavi, um at kanna, varðveita og umsita súgdjór í sjónum.

Vit undirritaðu,

fullvísir í tørvinum á at varðveita og umsita súgdjórini í sjónum í Norðuratlantshavi,

havandi í huga tørvin á at finna fram til umsitingarhættir, sum hava til grund sambandið millum súgdjór í havinum og aðrar stovnar, sum verða fiskaðir,

við atliti til serliga tørvin hjá samfeløgum í hesum øki at reka upprunafólka- /ikki vinnuliga veiði eftir súgdjórum í havinum,

við denti á reglurnar í havrættinum, sum hava samband við hesar spurningar,

við tí ynski at bøta um samstarvið innan gransking viðvíkjandi súgdjórum í havinum og leiklut teirra í vistskipanini, har-undir, har tað hóskar seg, fleirstovnametingar,

eru vorðin samd um hetta:

1. Ein óformlig nevnd verður skipað við einum limi úr hvørjum parti, sum skal samskipa granskingarstarvið viðvíkjandi súgdjórum í havinum.

2. Partarnir skulu menna arbeiðsgongdir, sum tryggja varð-veitan og felags umsiting av felags stovnum.

3. Partarnir eru samdir um at bjóða eygleiðarum frá londum uttan fyri Norðuratlantshavsøkið at samstarva í tí arbeiði, sum fer fram undir hesum uppriti.

Skjal 2

AGREEMENT
on Cooperation in Research, Conservation and Management of Marine Mammals in the North Atlantic

The Parties,

IN PURSUANCE of the objectives laid down in the Memorandum of Understanding, signed at Tromsø on 19 April 1990, on cooperation between countries bordering the North Atlantic Ocean in research, conservation and management of marine mammals;

HAVING REGARD to their common concerns for the rational management, conservation and optimum utilization of the living resources of the sea in accordance with generally accepted principles of international law as reflected in the 1982 United Nations Convention on the Law of the Sea;

DESIRING to enhance their cooperation in research on marine mammals and their role in the ecosystem, including, where appropriate, multi-species approaches, and on the effects of marine pollution and other human activities;

BEARING IN MIND the need to develop management procedures which take into account the relationship between marine mammals and other marine living resources;

RECALLING the general principles of conservation and sustainable use of natural resources as reflected in the report of the World Commission on Environment and Development;

CONVINCED that regional bodies in the North Atlantic can ensure effective conservation, sustainable marine resource utilization and development with due regard to the needs of coastal communities and indigenous people;

have agreed as follows:

Article 1

There is hereby established an international organization that shall be known as the North Atlantic Marine Mammal Commission (NAMMCO).

Article 2

The objective of the Commission shall be to contribute through regional consultation and cooperation to the conservation, rational management and study of marine mammals in the North Atlantic.

Article 3

The Commission shall consist of:

(a) a Council;
(b) Management Committees;
(c) a Scientific Committee;
(d) a Secretariat.

Article 4

1. Each Party shall be a member of the Council.

2. The functions of the Council shall be:

(a) to provide a forum for the study, analysis and exchange of information among the Parties on matters concerning marine mammals in the North Atlantic;

(b) to establish appropriate Management Committees and coordinate their activities;

(c) to establish guidelines and objectives for the work of the Management Committees;

(d) to establish working arrangements with the International Council for the Exploration of the Sea and other appropriate organizations;

(e) to coordinate requests for scientific advice;

(f) to establish cooperation with States not Parties to this Agreement in order to further the objective set out in Article 2.

3. Decisions of the Council shall be taken by the unanimous vote of those members present and casting an affirmative vote.

Article 5

1. Management Committees shall with respect to stocks of marine mammals within their respective mandates:

(a) propose to their members measures for conservation and management;

(b) make recommendations to the Council concerning scientific research.

2. Decisions of Management Committees shall be taken by the unanimous vote of those members present and casting an affirmative vote.

Article 6

1. The Scientific Committee shall consist of experts appointed by the Parties.

2. Subject to the approval of the Council, the Scientific Committee may invite other experts to participate in the conduct of its work.

3. The Scientific Committee shall provide scientific advice in response to requests from the Council, utilizing, to the extent possible, existing scientific information.

Article 7

1. The Council shall establish a Secretariat.

2. The Secretariat shall perform such functions as the Council may determine.

Article 8

The Council may agree to admit observers to meetings of the Commission when such admission is consistent with the objective set out in Article 2.

Article 9

This Agreement is without prejudice to obligations of the Parties under other international agreements.

Article 10

1. This Agreement shall be open for signature on 9 April 1992 by the Faroe Islands, Greenland, Iceland and Norway, and shall enter into force 90 days after signature.

2. It shall remain open for signature by other Parties with the consent of the existing Signatories.

3. Any Party may withdraw from this Agreement upon giving six months' notice.

Done at Nuuk on 9 April 1992.

The Minister of Fisheries of the Home Government of the Faroe Islands

---

The Minister of Fisheries of the Home Rule Government of Greenland

---

The Minister of Fisheries of Iceland

The Minister of Fisheries of Norway

Skjal 3

SÁTTMÁLI
um samarbeiði innan gransking, varðveitslu og umsiting av havsúgdjórum í Norðuratlantshavi

Partarnir,

SAMSVARANDI málsetningunum, sum settir eru í "Memorandum of Understanding", undirskrivað í Tromsø tann 19. apríl 1990, um samarbeiði millum lond við marki til Norðuratlantshavið um gransking, varðveitslu og umsiting av havsúgdjórum;

VIÐ ATLITI til sína felags umsorgan fyri skilagóðari umsiting, varðveitslu og mestu gagnnýtan av livandi tilfeinginum í havinum sambært vanliga góðkendum grundreglum í altjóða lóg, sum eru at finna aftur í ST-konventiónini frá 1982 um havrættar;

VIÐ TÍ YNSKI at bøta um samstarvið innan gransking viðvíkjandi súgdjórum í havinum og leiklut teirra í vistskipanini, harundir, har tað hóskar seg, fleirstovnametingar, og ávirkanin av havdálking og øðrum virksemi menniskjans;

HAVANDI Í HUGA tørvin á at menna umsitingarhættir, sum hava fyrilit fyri sambandinum millum havsúgdjór og annað livandi tilfeingi í havinum;

VIÐ AT TAKA FRAMAFTUR vanligu grundreglurnar fyri varðveitslu og burðardygga gagnnýtan av náttúrliga tilfeinginum, sum víst verður aftur til í frágreiðingini frá heimsnevndini fyri umhvørvi og menning;

SANNFØRDIR UM, at regionaløki í Norðuratlantshavi kunnu tryggja munadygga varðveitslu, burðardygga gagnnýtan og menning av havsins tilfeingi við serligum atliti til tørvin hjá strandasamfeløgum og upprunafólki;

hava samtykt soljóðandi:

1. grein

Við hesum er ein altjóða felagsskapur stovnaður, sum verður kallaður North Atlantic Marine Mammal Commission - NAMMCO - (Norðuratlantiska nevndin fyri havsúgdjór).

2. grein

Málsetningurin hjá nevndini verður gjøgnum økisráðgeving og samarbeiði at gera sítt til at varðveita, skynsamliga at umsita og granska havsúgdjór i Norðuratlantshavinum.

3. grein

Nevndin skal fevna um:

(a) eitt ráð
(b) umsitingarnevndir
(c) eina vísindanevnd
(d) eina skrivstovu

4. grein

1. Hvør partur skal verða limur í ráðnum.

2. Uppgávur ráðsins skulu vera:

   (a) at útvega eitt forum til at granska, sundurgreina og skifta um upplýsingar partanna millum viðvíkjandi málum um havsúgdjór í Norðuratlantshavi;

   (b) at seta hóskandi umsitingarnevndir og at samskipa virksemi teirra;

   (c) at áseta stevnumið og málsetningar fyri arbeiðið hjá umsitingarnevndunum;

   (d) at fáa í lag arbeiðsfyriskipanir við altjóða ráðið fyri havrannsóknir (ICES) og aðrar hóskandi felagsskapir;

   (e) at samskipa áheitanir um vísindaliga ráðgeving;

   (f) at fáa eitt samarbeiði í lag við statir ikki partar í hesum sáttmála til tess at koma longri í málsetninginum, sum settur er í 2. grein.

3. Avgerðir hjá ráðnum skulu verða einmælt samtyktar av teimum limum, sum eru til staðar og atkvøða játtandi.

5. grein

1. Umsitingarnevndirnar skulu viðvíkjandi havsúgdjórastovnum ávikavist innan teirra heimildir:

   (a) skjóta upp fyri limunum tiltøk til varðveiting og umsiting:

   (b) geva ráðnum viðmæli viðvíkjandi vísindaligari gransking.

2. Avgerðir hjá umsitingarnevndunum skulu verða einmælt samtyktar av teimum limum, sum eru til staðar og atkvøða játtandi.

6. grein

1. Í vísindaligu nevndini skulu sita serfrøðingar, sum partarnir hava útnevnt.

2. Treytað av góðkenning ráðsins kann vísindanevndin bjóða øðrum serfrøðingum at luttaka í arbeiðinum sínum.

3. Vísindanevndin skal veita vísindaliga ráðgeving, sum svar uppá áheitan ráðsins og, í tann mun tað er møguligt, nýta verandi vísindaligar upplýsingar.

7. grein

1. Ráðið skal seta eina skrivstovu á stovn.
2. Skrivstovan skal útinna tær uppgávur, sum ráðið tekur avgerðir um.

8. grein

Ráðið kann ganga við til at loyva eygleiðarum til nevndarfundir, tá ið slík loyvi eru í samsvar við málsetningin í 2. grein.

9. grein

Hesin sáttmáli ávirkar ikki skyldur partanna í øðrum altjóða sáttmálum.

10. grein

1. Hesin sáttmáli verður undirskrivaður 9. apríl 1992 av Føroyum, Grønlandi, Íslandi og Noregi og kemur í gildi 90 dagar eftir undirskriving.

2. Sáttmálin kann verða undirskrivaður av øðrum pørtum við samtykki frá verandi undirskrivarum.

3. Ein og hvør partur kann taka seg burtur úr sáttmálanum við seks mánaða ávaring.

Gjørdur í Nuuk tann 9. apríl 1992

Landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum í Føroyum (sign.)

Landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum í Grønlandi (sign.)

Fiskimálaráðharrin í Íslandi (sign.)

Fiskimálaráðharrin í Noregi (sign.)

LØGTINGS-TIDINDI

1991